הארץ

5.80 שקלים, יום חמישי כ' בניסן התשנ"ה, 20 באפריל 1995 VOL 77/23024 APRIL 20 1995

הופיע: "ירחון חשב ומוסף" אפריל 1995

המקור המוסמך למידע כלכלי פיננסי, חשבונאי וסטטיסטי בכל נושאי המשק ובעולם; מדדי מחירים; שערי חליפין; אחוזת רכב ושכר עבודה, חקיקה, הוראות ביצוע ומאמרי פרשנות בנושאי מיסים ודיני עבודה של טובי המומחים בישראל.

הפרסום המקצועי הנפוץ בסוגו

חשב, אגודה שיתופית בע"מ.

עשרות הרוגים בפיצוץ בבניין פדראלי באוקלהומה; מצוד אחר חשודים במעשה

חוששים שרבים מבין מאות העובדים והילדים שהיו בבניין נהרגו. הפיצוץ נגרם כנראה ממכונית תופת. האף־בי־איי פרסם תיאור של שני חשודים בעלי חזות מזרחית. קלינטון: נתפוס את הרוצחים

מאת עקיבא אלדר ושלמה שמיר

עשרות נהרגו ומאות נפצעו אתמול בפיצוץ בבניין של הממשל הפדראלי במרכז העיר אוקלהומה־סיטי, במדינת אוקלהומה בארה"ב. אמש נמנו 19 גופות של הרוגים בפיצוץ, ונמסר באופן רשמי כי יותר מ־200 בני אדם נפצעו. אולם, כלי התקשורת בארה"ב דיווחו כי מספר ההרוגים עולה על 80.

שרת המשפטים האמריקאית, ג'נט רינו, אמרה אתמול כי מספר הנעדרים הוא בין 100 ל־250, ובהם ילדים, וכי מספר ההרוגים "עולה משעה לשעה". לדבריה, לאנשי ממשל פדראליים נאמר שכ־500 אנשים עבדו בבניין שפוצץ, וכי עד עתה ידוע היכן נמצאים רק 250 מהם.

הפיצוץ הענק אירע לאחר 9 בבוקר (לפי שעון העיר) בבניין הפדראלי אלפרד מארה. קיים חשש שרבים מבין 500 העובדים והילדים שהיו בבניין, בן תשע קומות, נספו. ברחבי ארה"ב מתפשטת חרדה מפני מעשי טרור נוספים לאחר הפיצוץ בבניין המשרדים הפדראליים.

לפחות 17 ילדים, שהיו בשעת הפיצוץ בפעוטון לילדי עובדים בבניין בן תשע הקומות, נהרגו. צוותי חילוץ סגרו את האזור והחלו מיד בפינוי ההריסות וחילוץ הנפגעים. שלושה צוותים מיוחדים למלחמה בטרור יצאו מוואשינגטון כדי לחקור את האירוע.

סמוך לבניין נמצאו שני מטעני חבלה נוספים, ואחד מהם פורק ללא נפגעים. מומחים יבדקו את המטען במאמץ לאתר את הגורם שביצע את הפיגוע.

ראו עמוד 2א

רבים מהנפגעים פונו במהירות ואושפזו בבתי חולים שונים בסביבה. עדי ראייה ואנשי מכבי אש שהגיעו לבניין ראשונים אמרו שמספר הנפגעים גבוה ביותר, ורבים בהם הרוגים. מושל מדינת אוקלהומה, פראנק קיטינג, אמר כי "אובדן הנפשות בהתפוצצות גדול ומשמעותי".

הבניין הפדראלי נהרס כמעט כליל, ומאות בני אדם שנמצאו בו בעת ההתפוצצות היו אמש לכודים בין ההריסות. השלטונות בעיר מעתירים לציוד כבד מהמדינות הסמוכות, כדי להחיש את פעולות החילוץ.

המטען שגרם לפיצוץ הונח על פי ההערכה במשאית תופת, והכיל לפחות חצי טונה עד טונה חומר נפץ. דיירים המתגוררים ברדיוס של 50 ק"מ מהבניין דיווחו על תחושה של רעידת אדמה. עוצמת הפיצוץ הורגשה במרחק של 30 מיל ממרכז העיר. מכוניות התעופפו מעוצמת הפיצוץ, סיפרו עדי ראייה. רבים מהפצועים נפגעו בעת שעברו ברחוב בעת ההתפוצצות. מרכז העיר פונה מחשש להתפוצצויות נוספות.

בבניין שכנו בין היתר משרדי השירות החשאי, ולפחות סוכן אחד של השירות זוהה בין ההרוגים. רבים מהפצועים שהובהלו אל בתי החולים בסביבה הם עוברי אורח שהיו ברכבם למשרדים במרכז העיר סמוך לפתיחתם.

הבולשת הפדראלית פרסמה תיאור של שני חשודים בעלי חזות מזרחית, שנראו נמלטים ממקום הפיצוץ בטנדר מסחרי. האף־בי־איי חושד כי אדם נוסף היה מעורב במעשה. תחנת "צ'אנל 8" באוקלהומה־סיטי הודיעה כי האף־בי־איי הוציא פקודת חיפוש למשאית שבחלונה תמונה עם חלונות צבועים שבה שלושה נוסעים. חבר הקונגרס לשעבר דייב מקקארדי מאוקלהומה אמר כי הפיגוע

(סוף בעמוד 10א)

שרידי הבניין באוקלהומה סיטי, בו אירע הפיצוץ. בארה"ב מעריכים שעשרות בני אדם נלכדו תחת ההריסות. תצלום: איי־פי

"הבניין נראה כמו בתמונות מביירות"

מאת ראלי מער

"בשעה 9:00 בבוקר (שעון אוקלהומה־סיטי) שמענו פיצוץ עז, שנשמע כמו בום על־קולי רב עוצמה. תוך עשר דקות נשמעו ברמקולים של בית החולים 'יוניברסיטי', המרוחק קילומטר מהבניין הפדראלי שנפגע בפיצוץ: 'חדרי הניתוח יישמרו תוך עשר דקות, זהו אינו תרגיל'". כך סיפר אתמול ד"ר אלי רשף, החי זה כמה שנים באוקלהומה־סיטי, ועובד כרופא בבי"ח.

לדבריו, עד השעה 1:00 אחר חצות (שעון ישראל) הגיעו לבית החולים 60 פצועים, שפונו מהבניין כשעתיים לאחר הפיצוץ. "כולם כאן המומים ומתקשים לעכל את המצב", אמר.

רשף סיפר כי בתחילה אי אפשר היה להגיע אל הבניין הפדראלי, בגלל האש העזה שהשתוללה לאחר התפוצצות מטען החבלה, והפצועים שהגיעו לבית החולים היו נפגעי הפיצוץ מהבניינים הסמוכים, שהגיעו 20 דקות לאחר הפיגוע.

הוא ציין כי לאחר שהגיע גל הפצועים הראשון, התקבלה הודעה על כך שבבניין הפדראלי הוטמנו עוד שני מטעני חבלה, והחיפושים אחר פצועים בתוך הריסות הבניין הופסקו. לדבריו, צוות בית החולים נאלץ לבצע ניתוח קטיעת רגל בתוך הבניין, משום שזו היתה הדרך היחידה לחלץ את אחד הניצולים.

הרב דייוויד פאקמן, ראש הקהילה הרפורמית באוקלהומה־סיטי, תיאר את הבניין שנפגע בפיצוץ: "הבניין נראה כמו בתמונות מביירות ומבואנוס־איירס". לדבריו, "רוב האנשים בעיר סבורים שהפיגוע בוצע בידי אנשיו של דייוויד כורש. הסיבה היא שהיום יום השנה השני להריסת מפקדתו של כורש בוויקו, טקסס, בידי האף־בי־איי".

"איש האף־בי־איי שהיה אחראי למבצע בטקסס עומד היום בראש האף־בי־איי באוקלהומה־סיטי. בבניין שנפגע היו גם משרדי רשויות אחרות לאכיפת החוק — המינהל לאלכוהול, טבק וכלי נשק והרשות למלחמה בסמים".

לדברי פאקמן, ככל הידוע לו, לא היו בבניין הרוגים או פצועים יהודים, וגם לא היו עובדים יהודים בו.

גריגורי לונדין, מרגל סובייטי, מרצה עונש של 13 שנות מאסר מאז '88

מאת משה ריינפלד ויוסי מלמן

מרגל סובייטי בכיר, גריגורי קלמן לונדין, פעל בישראל 15 שנה, ונעצר בשנת '88. כך עולה מפסק דין של בית המשפט העליון, שקטעים ממנו הותרו אתמול לפרסום. פסק הדין דוחה את ערעורו של לונדין על חומרת העונש שגזר עליו בית המשפט המחוזי בתל־אביב בשנת '89 – 13 שנות מאסר. מפסק הדין של בית המשפט העליון עולה, כי לונדין סבור שהוא נעצר על סמך מידע שהגיע מתוך המודיעין הסובייטי לשירותי הביטחון בישראל.

ראו עמוד 4א

בסך הכל, ידוע כעת על שבעה מרגלים הכלואים בישראל, ובהם חמישה שריגלו לטובת ברית"מ. שניים מהם הגיעו במסווה של עולים: רומן וייספלד, שרצה עונש מאסר לפני כשנה, וגריגורי לונדין.

מפסק הדין שפורסם אתמול מתברר כי לונדין, כיום בן 65, מהנדס במקצועו, עלה לישראל בשנת 73 לאחר שהק.ג.ב גייס אותו למשימות ריגול בישראל. לאחר שנעצר, הודה במעשיו, שיתף פעולה עם חוקריו, ואף מסר להם את הצופן שלו ואת ציוד הריגול. בפסק הדין נקבע כי אילו הסתכמה פעילותו רק בדברים שבהם הודה, הרי לא נגרם נזק משמעותי לביטחון ישראל.

עם זאת, לא ידוע בוודאות כי אכן חשף את כל פעילותו. בית המשפט המחוזי שהרשיע אותו סבר כי לונדין נקט "דרך ביניים", שבה סיפק את סקרנות חוקריו, אך בה בשעה נמנע מלהציג תמונה שלמה על פעילותו והנזקים הנובעים ממנה. מפסק הדין מתברר כי לאחר שנכלא ניסה להודיע לק.ג.ב, באמצעות חברתו שביקרה בכלא, כי מישהו במודיעין הסובייטי גרם ללכידתו.

עוד עולה מפסק הדין שלונדין המשיך לרגל גם לאחר שכבר ידע שהשב"כ עוקב אחריו, ואפילו לאחר שהשב"כ החזיר אותו. שופטיו של לונדין ציינו כי לא עלה בידיהם לברר מה הסיבה להסכמתו של לונדין לרגל, אבל ידוע כי הוא קיבל מדי פעם בפעם סכומי כסף ממפעיליו הסובייטים כאשר נפגש אתם

(סוף בעמוד 10א)

18 הערות על 10 המכות
יואל מרקוס
עמ' ב1

פשיטת הרגל של השמאל
זאב שטרנהל
עמ' ב2

ראיון עם שמעון פרס
אלוף בן
עמ' ב3

איש שב"כ: השתתפתי בחיסול מבוקשים
יוסי מלמן
עמ' ב4

שיעור פרטי באוניברסיטת קהיר
צבי בראל
עמ' ב6

הטלוויזיה של השבוע
אודית שוחט ואודי קליין
עמ' ב10

בגליון זה 56 עמודים בחמישה חלקים

לוח העיר

ב — 10-11
ג — 10-11
ד — 6-12
ה — 1-8

בורסה

מחזורי המסחר הסתכמו ב־40 מיליון שקל. מדד המשתנים עלה ב־0.29% והגיע ל־166.29 נקודות. מדד המעו"ף עלה ב־0.43% ל־167.85 נקודות.

MAGNIFY
אל פסק – UPS
177-022-3123
מגניפיי – מערכות אלקטרוניות בע"מ

התאוששות לדולר בניו יורק לאחר שנסחר בשערי שפל בטוקיו

מאת יואב קרני, גדי פלץ ועקיבא אלדר

הדולר האמריקאי הצליח להתאושש אתמול במסגרת המסחר במטבעות בניו יורק לאחר שרשם שערי שפל מול המארק והין בשעות הבוקר בטוקיו.

הדולר ירד בשוקי הכספים במזרח ל־79.75 ין לעומת 80.3 ין ביום שלישי ולשפל של 1.347 מארק מול 1.353 מארק בפתיחה.

אלא שמאוחר יותר בניו יורק הצליח הדולר להתחזק בצורה משמעותית, והוא נסחר תמורת 1.372 מארקים – עלייה של 1.5% מיום שלישי ו־2.5% מרמת הבוקר.

מול הין התחזק הדולר ב־1.5% משערי השפל היומיים והוא נסחר תמורת 81.3 ין.

ראו עמוד 3א

ההתאוששות בדולר יוחסה אתמול לקנייה מאסיבית של המטבע האמריקאי על ידי בנקים מרכזיים במהלך היום, יחד עם נתונים שפורסמו עם פתיחת המסחר בוול סטריט, לפיהם ירד גירעון הסחר של ארה"ב ב־25% בפברואר.

הגירעון, שהסתכם ב־9 מיליארד דולר, היה נמוך מצפי מוקדם לגירעון של 10.2 מיליארד דולר. בינואר הסתכם גירעון הסחר של ארה"ב ב־11.95 מיליארד דולר.

סבב ההיחלשות האחרון של הדולר נפתח ביום שישי האחרון עם פרסום התוכנית היפאנית לבלימת התחזקות הין, שכללה הורדת ריבית בטוקיו.

התוכנית היפאנית לא הרשימה את המשקיעים ואלה הגיבו בלחץ מחודש על המטבע האמריקאי, שירד מאז תחילת השנה ב־20% מול הין וב־12% מול המארק.

גורם נוסף להיחלשות הדולר הוא הערכות כי הפדרל ריזרב לא ימהר להעלות את הריבית בארה"ב בשל האטה בכלכלה האמריקאית.

אתמול העריכו מומחים בוואשינגטון כי האטה בלתי צפויה בצמיחה הכלכלית בחודשים האחרונים מצמצמת את הסיכוי להתערבות הבנק המרכזי האמריקאי במשבר הדולר.

הם טענו כי החלטות בדבר שינוי שערי הריבית התקבלו בראש וראשונה על פי שיקולים כלכליים פנימיים, ולא על פי אינטרסים בינלאומיים.

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, אמר אתמול בהתייחסו למטבע האמריקאי כי ארה"ב רוצה בדולר חזק, אולם הוא העלה שאלות בנושא יכולת הממשלה להשפיע על מגמות המטבע בתקופה קצרה.

"ארה"ב רוצה בדולר חזק. הנקודה היא שדולר חלש, לתקופת זמן ארוכה, עשוי להחליש גם את הכלכלה", אמר קלינטון.

הנשיא הסביר כי לאורך זמן, מטבע חלש יגרום לאינפלציה ויפגע בצמיחה הכלכלית בכללותה. אולם הוא הוסיף כי יכולת הממשלה להשפיע על ערכי מטבע לטווח קצר מוגבלת, וכי על הממשל להתרכז במדיניות לטווח ארוך, שתוכל להביא לשינויים.

ירידה נוספת נרשמה אתמול בשער הדולר בארץ. השקל התחזק לעומת הדולר ב־0.068%, והשער היציג שנקבע בתום המסחר במטבע חוץ היה 2.946 שקל. בימים אלה ירד שער הדולר לרמתו בנובמבר '93.

המסחר במטבע חוץ התאפיין אתמול בביקושים קלים, ובנק ישראל לא התערב במסחר. כתוצאה מהביקושים למטבע חוץ והתחזקות המארק הגרמני והין היפאני בשוקי העולם, חלה עלייה בשער סל המטבעות, ול

(סוף בעמוד 10א)

400 נפצעו בהתקפת גז בתחנת הרכבת התחתית ביוקוהאמה שביפאן

מאת סוכנויות הידיעות

יוקוהאמה, יפאן. קרוב ל־400 בני אדם נפגעו מגז ששוחרר אתמול בצהריים במסדרון ברכבת התחתית בתחנה המרכזית של עיר הנמל יוקוהאמה, הסמוכה לטוקיו, ומהווה מרכז מסחרי צפוף. הנפגעים הועברו לטיפול בבתי חולים, ולא נשקפת סכנה לחייהם.

ראו עמוד 12א

פקידים מסרו שתחנת הרכבת פונתה מיד עם הידיעה על התקפת הגז.

45 אמבולנסים הגיעו לתחנת הרכבת, ולפחות עשרה מסוקים חגו מעל למקום.

משטרת יפאן פתחה בחקירה פלילית של האירוע. המשטרה סבורה כי ייתכן שמדובר בניסיון לחקות את התקפת הגז הארסיני שהיתה לפני חודש ברכבת התחתית של טוקיו.

בהתקפת הגז בטוקיו ב־20 במארס נהרגו 12 בני אדם ו־5,500 נפגעו. כת "האמת הנעלה" (אום שינריקיו) החשודה העיקרית בהתקפה לפני חודש, הכחישה מעורבות באירוע לפני חודש ובהתקפה אתמול.

איש לא האשים עדיין בגין ההתקפה בטוקיו.

שלטונות יפאן הודיעו אתמול, כי הגז בו נערכה ההתקפה הוא פוסג'ין, גז רעיל, שיוצר לראשונה במלחמת העולם הראשונה ושימש גם ללוחמה כימית.

פקידים אמרו כי הפגיעות מהן סבלו הקרבנות בהתקפה הנוכחית היו שונות בטבען מאלה שדווחו עליהן באירוע לפני חודש.

הנפגעים התלוננו על צריבה בעיניים, שיעול וסחרחורת, לאחר שהריחו ריח כימי לא נעים בתחנת הרכבת. רשות השידור הממלכתית של יפאן מסרה כי לא דווח על אנשים שסבלו מאובדן הכרה.

כמה נוסעים שהיו על רכבת שחצתה את יוקוהאמה אתמול בצהרים התלוננו על הרגשת בחילה, ונלקחו לבית החולים.

פקידים מסרו כי הרכבת הוצאה משימוש ונבדקה, אך לא נמצא עליה שום דבר חשוד. נטען כי ייתכן שמזגן מקולקל ברכבת הוא שגרם למפגע וכי אין לדבר קשר לגז שפוזר בתחנת הרכבת התחתית.

בראיון ל"הארץ"

פרס: "אנו מסכנים הניצחון בבחירות, כי רבים אומרים, למה אתם מוותרים"

מאת אלוף בן
סופר המדיני של "הארץ"

שר החוץ, שמעון פרס, אמר בראיון ל"הארץ" כי "הנהגת המדינה דומה לנהג באוטובוס. הנהג לא יכול כל הזמן לשבת מאחור ולראות מה כל נוסע מרגיש. הוא חייב לשבת קדימה, לראות איך הדרך משתרכת. אם אתה מרגיש שהנהג מחזיק חזק בהגה, הנוסעים מרגישים טוב. אם העם ירגיש שיש אצלנו בהירות דעת, שאנחנו רואים את הדרך, יודעים לאן נוסעים – בסופו של דבר הנוסעים יעריכו גם את הנהגים".

פרס אמר בראיון: "אנחנו רוצים להשאיר לדור הבא ארץ עם פחות מוקשים, ומדיניות עם פחות דילמות. אנחנו רוצים לקחת על עצמנו לפתור את הדילמות, ולאפשר לדור הבא להיכנס לפתרונות המוקשים, פחות דילמות. אני יודע שמה שאנחנו עושים יזכה להכרה ולתוצאות היסטוריות ויעלה במחיר פוליטי. ואנחנו צריכים לשלם את המחיר הפוליטי, כדי ליישב את דרישות ההיסטוריה". לדברי פרס, "אנחנו מסכנים את הניצחון בבחירות, מפני שהרבה מאוד אנשים אומרים, למה אתם מוותרים".

הראיון המלא בעמוד ב3

בתשובה לשאלה על התמודדותו הפוליטית של יו"ר הליכוד, בנימין נתניהו, אמר פרס: "יותר משזה מתן פלוסים לנתניהו, זה מתן מינוסים למפלגת העבודה. לגנ. מפני שעשינו כמה שגיאות, למשל כל מיני היסוסים שהיו בתחום הכלכלי, וכל מיני גילויים בתחום ההסתדרות".

שר החוץ קורא להשלים את חוזר גם את חברי הכנסת בבחירות ישירות, כמו את ראש הממשלה. לדבריו "זו דמוקרטיה הוגנת, שראש ממשלה ייבחר, וחברי הכנסת יהיו פרי של מפלגות, ואף פעם לא תהיה להם אמת פנימית, הם לא יוכלו להגיד מי בחר בהם בעצם". פרס מציע לערוך שינויים גם בשיטת הפריימריס. לדבריו, הפריימריס עלולים להשחית את המערכת הפוליטית, כי חברי הכנסת הנבחרים יהיו תלויים בגורמים בעלי אינטרסים כדי לגייס מימון ותמיכה. לדעת פרס כדאי לשנות את השיטה, ולהנהיג בחירה של אלקטורים.

ארגון "חרב דוד" מפיץ כרוז הקורא לרצח ראש השב"כ ומציין את שמו וכתובתו

כ' מכונה "מתייוון רשע שדינו מוות"

מאת עמירה שגב

כרוזים הקוראים לרצח ראש השב"כ החדש, כ', כולל שמו המלא וכתובתו, הופצו אתמול ליד קברו של ברוך גולדשטיין בקרית ארבע. על הכרוזים חתום ארגון בשם "חרב דוד".

"עורו עורו בני ציון", נכתב בכרוז, "התעוררו גיבורי יהודה, על הפשע הנורא המתחולל לנגד עינינו כאשר אנשי בליעל 'מתייוונים' רשעים רודפים יהודים צדיקים אנשי אמת 'מקדשי השם' ההולכים בדרך התורה, דרך האמת, וממשיכים את דרכו הקדושה של הקדוש מאיר דוד כהנא הי"ד זצ"ל.

"ההגדילו עשות הרשעים הנ"ל, אשר בראש הארגון הנקרא שב"כ העמידו אחד מהרשעים הגדולים, רודף ידוע, המתייוון הרשע (כאן מופיע שמו של ראש השב"כ) שמקום רבצו (כאן מופיעה כתובתו המדויקת) ודינו ודין שאר הרודפים ידוע, כמובא בפוסקים, שגם בזמן הזה דינם מוות. ועל כן אנו קוראים לכל אשר קנאת ה' בוערת בו וכל יהודי אינו הפקר אצלו וכאבו זה חילול שמו יראה להסיר את החרפה הזו מעל ישראל וישתדל לפגוע בו ובשאר הרודפים המתייוונים הרשעים (הנקראים מנהיגי השמאל)", נכתב בכרוז.

שמו של ארגון "חרב דוד" הופיע לראשונה בדצמבר '93.

(סוף בעמוד 10א)

חדש בכללית
"כללית אקספרס"

שירות חדש לתושבי תל־אביב - יפו • חולון • בת־ים • רמת־גן • גבעתיים • פתח־תקוה • רמת השרון • הרצליה • כפר־סבא • רעננה • נתניה • חדרה • חיפה • קריות • גליל מערבי • צפון • נס ציונה • רחובות • ראשל"צ • אשדוד • רמלה • לוד ובקרוב בירושלים ובדרום הארץ

משלוח תרופות ישירות לבית הלקוח

כל חודש, כמו שעון, נשלח אליך הביתה את מנת התרופות המיועדות לך, כפי שהוכנו על ידנו מראש. השירות החדש מיועד לחולים כרוניים אשר מצבם יציב ואפשר לתת להם 3-4 מרשמים מראש. עם קבלת בקשתך במרפאה, נתחיל במשלוח התרופות על ידי שליח ובאופן אישי לביתך (במחיר סל אחד). התייעץ עם הרופא. אם שירות זה מתאים גם לך, הצטרף במשרד מרפאתך.

לפרטים ולמידע נוסף
מוקד כללית אקספרס
בשעות 08:00-20:00
03-5373738

קופת חולים

هكذا من الأصل

هكذا في الأصل

לפחות 17 פעוטות נהרגו בגן ילדים בקומת הקרקע שבבניין

בפיצוץ נפגעו מאות בני אדם. מושל אוקלהומה: "אובדן הנפשות גדול". הבניין הפדראלי מארה, בן תשע קומות, נהרס כמעט כליל. אנשי ממשל מעריכים: מדובר בתקיפה טרוריסטית

אוקלהומה סיטי (רויטר). פיצוץ עז הרס את הבניין הפדראלי אלפרד מארה, בן 9 קומות, בעיר אוקלהומה סיטי אתמול. מאות בני אדם נפגעו בפיצוץ; ילדים, ששהו בגן ילדים שפעל בקומת הקרקע בבניין, נהרגו בפיצוץ. על פי דיווחים לא מאושרים, מספר הילדים ההרוגים עומד על 17.

רבים מהנפגעים פונו במהירות ואושפזו בבתי חולים, וטרם ידוע המספר המדויק של נפגעים. מושל מדינת אוקלהומה, פראנק קיטינג, אמר כי "אובדן הנפשות בהתפוצצות גדול ומשמעותי". עדי ראייה ומכבי אש, שהגיעו ראשונים לבניין, אמרו שמספר הנפגעים גבוה ביותר, וכי רבים נהרגו בפיצוץ.

יותר מ־200 פצועים הובאו לבית החולים סנט אנתוני לקבלת טיפול. חלק מהפגיעות התרחשו במעון־היום המצוי בבניין מארה ובמרכז קולג'י סמוך.

הבניין נהרס כמעט כליל, ומאות בני אדם שהיו בו בעת ההתפוצצות היו לכודים אמש בין הריסותיו. בבניין פועלות סוכנויות ממשלתיות, והוא נמצא מול בית המשפט הפדראלי של בירת אוקלהומה.

הפיצוץ העז הרס כליל קיר שלם של הבניין, וכתוצאה מכך קרסו כמה קומות. רסיסי זכוכית התפזרו ברחבי העיר. מהריסות הבניין בו אירע הפיצוץ פסעו אנשים מדממים. עשרות פצועים קיבלו טיפול רפואי בחוצות העיר, כאשר רובם שוכבים ברחובות העיר.

כתוצאה מהפיצוץ נשברו שמשות חלונות הבניינים השכנים, במרחק של שני בלוקים מסביב לבניין. על פי דיווחים, הפיצוץ העז הורגש ברדיוס של 50 קילומטר. מכוניות שחנו באזור עלו באש, וענן שחור וסמיך של עשן התפזר בשמי העיר, המונה 450 אלף איש.

פקיד ממשל אמר לרשת סי־אן־אן כי פצצה אדירה התפוצצה בחניון תת־קרקעי או בקומה הראשונה של בניין אלפרד מארה, ב־9 בבוקר לערך (שעון אוקלהומה). בכירים באף־בי־איי אמרו כי הם חושדים שפצצה גרמה להתפוצצות. רשת הכבלים סי־אן־אן מסרה כי מכונית תופת עמוסה בכמות גדולה של חומרי נפץ גרמה לפיצוץ.

שתי פצצות שלא התפוצצו נמצאו קרוב להריסות בניין אלפרד מארה. אנשי ממשל אמרו כי ברור שזו היתה תקיפה טרוריסטית. עם זאת אמרו כי אינם יודעים מי אחראי לפיצוץ.

תחנת השידור KFOR דיווחה כי התקבלה במשרדי התחנה שיחת טלפון אנונימית מאדם שטען כי ארגון "אומת האיסלאם" אחראי לפיצוץ. התחנה מסרה שלא התקבל כל אישור נוסף לידיעה.

"הצוות שלי, שבעה עובדים, איננו"

"תודה לאל, אני בחיים", אמר לרשת KWTV בריאן אספי, שעבד בקומה החמישית של הבניין בעת ההתפוצצות. "עבדתי על פרויקט כאשר אירע הפיצוץ", אמר אספי, "צוות העובדים שלי, המונה שבעה אנשים, איננו".

"אנשים היו שם בבגדיהם הקרועים, כאשר פיסות זכוכית וגבס מכסים את ראשיהם, את פניהם ואת גופם", אמר קווין קוקס, סנאטור רפובליקאי בסנאט מדינת אוקלהומה, שהיה ליד הבניין בעת ההתפוצצות.

בראיין אספי, ופריבאר העובד במשרד החקלאות האמריקאי, עבד בקומה החמישית של בניין מארה בעת ההתפוצצות. "צללתי מתחת לשולחן", אמר אספי, "כשיצאתי החוצה, יכולתי לראות אור יום מכיוון צפון ומכיוון מערב".

ג'ניפר דלנשו, בת 18, היתה במיטתה בבניין ריג'נסי טאואר, במרחק שני בלוקים ממקום הפיצוץ. בעת ההתפוצצות התקרב חברה של דלנשו, ג'סי צ'רצ'יל, לחלון, והודף העיפו לצד השני של החדר. "חשבתי שהוא גוסס", אמרה דלנשו, שסבלה מחתכים בראש וברגליים.

"ישבתי לשולחן, ופתאום הבטתי למעלה והכל התמוטט", התייפחה דלינדה קסטיל, "צרחתי וברחתי". קסטיל עבדה בבניין הנמצא במרחק של שני בלוקים מהבניין בו אירעה ההתפוצצות.

רשת סי־אן־אן ציטטה מקור בממשל האחראי על אכיפת החוק בוואשינגטון, שאמר כי השמירה על בניינים פדראליים, כולל בניין הקפיטול, הוגברה.

מהבית הלבן נמסר כי הנשיא ביל קלינטון "מוטרד מאוד" מהידיעות על הפיצוץ. דובר הבית הלבן, מייק מקקארי, אמר כי שרת המשפטים, ג'אנט רינו, שלחה צוות אף־בי־איי למקום ההתפוצצות, וכי האחראי על הביטחון בבית הלבן, ליאון פאנטה, אמור לערוך ישיבה כדי להכין תגובה פדראלית.

בניין פדראלי בבוסטון פונה בעקבות הודעה על פצצה

בוסטון (ע"ד). מאות אנשים פונו אתמול מבניין ממשלתי בבוסטון, לאחר שהתקבל איום שנמצאת בו פצצה. כך מסרו מקורות משטרתיים.

האיום נמסר על ידי מטלפן אלמוני, שהתקשר לבניין ג'ון אף קנדי במרכז העיר. כך מסרה דוברת המשטרה, ג'ניפר קארצ'יוני. שוטרים וכבאים סרקו את הבניין בחיפוש אחר הפצצה, אך לפי ידיעות ראשונות לא נמצא דבר.

אמבולנסים ומכוניות חירום מיהרו למקום, בשעה שעובדי הממשלה והאורחים נמלטו מהבניין, בו נמצאים משרדי מס הכנסה ומשרד ההגירה. קצין במשטרת בוסטון אמר כי התקבלו דיווחים על איומי פצצות גם בבניין של חברת הביטוח ג'ון האנקוק, אם כי בניין זה לא פונה מתושביו.

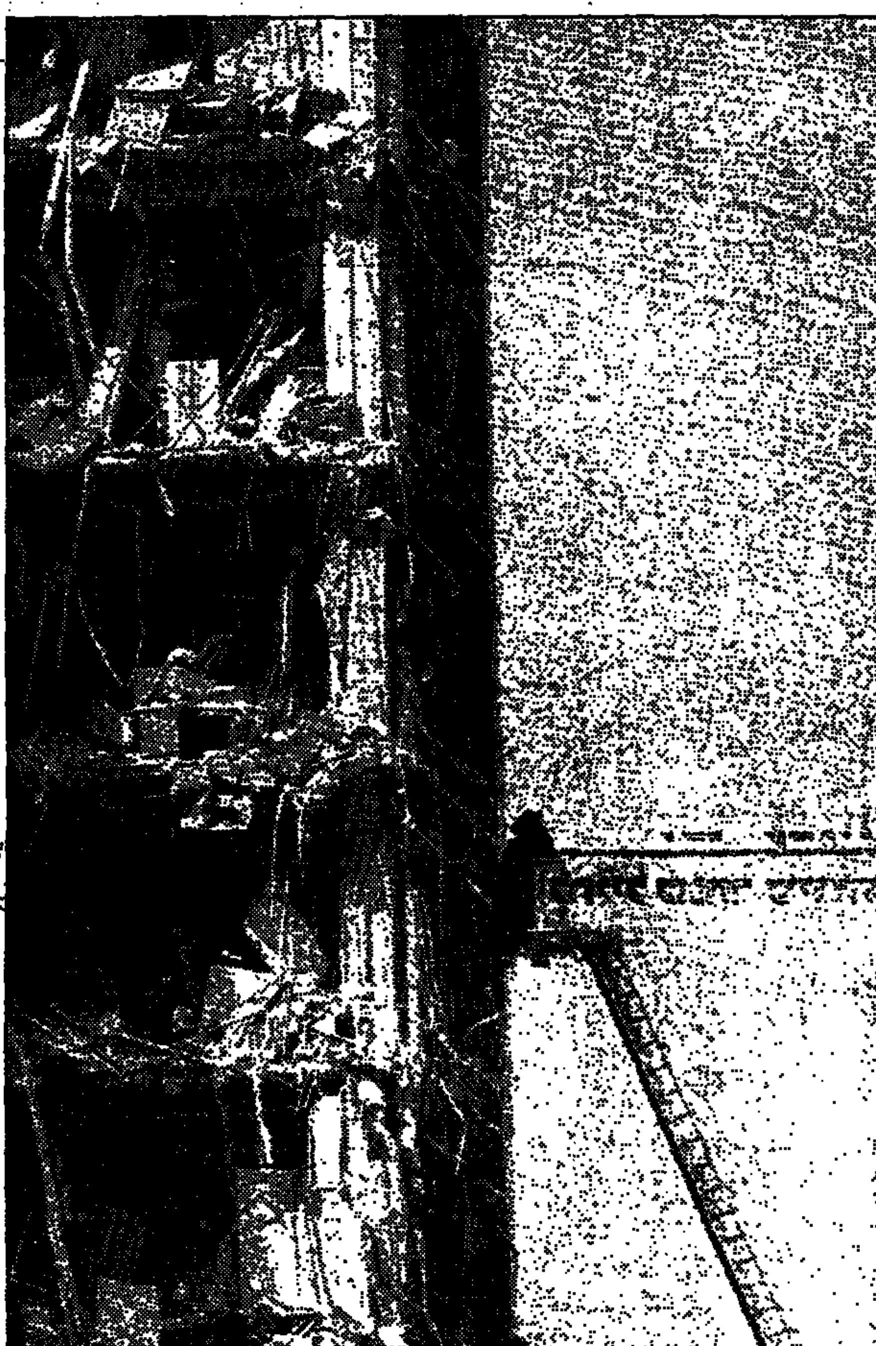

כוחות חילוץ עוסקים בפינוי נפגעים מהבניין הפדראלי באוקלהומה סיטי

תצלום: איי־פי

האף־בי־איי נמנע מלקשר בין הפיצוץ לכת של דייוויד כורש

אתמול מלאו שנתיים להשתלטות על חוות הכת

מאת עמירה שגב

דובר האף־בי־איי, דן וגל, נמנע אתמול מלקשר בין הפיצוץ באוקלהומה לבין חברי הכת של דייוויד כורש.

אתמול מלאו שנתיים להשתלטות האף־בי־איי על חוות וייקו בטקסס, שבה התבצרו אנשי הכת. בעקבות הפשיטה התאבדו, או מצאו את מותם בשריפה, 86 בני אדם.

לדברי הדובר, לא סביר כי אנשי הכת התכוונו לנקום בדרך זו באף־בי־איי, גם מכיוון שמשרדי הארגון אינם נמצאים בבניין שבו אירע הפיצוץ.

קלייב דויל – אחד מתשעת חברי הכת שניצלו מן השריפה בחוות וייקו – הכחיש אתמול בתוקף כל קשר בין הכת לפיצוץ הבניין. לדבריו, "התאריך הוא צירוף מקרים בלבד, והאירוע מאוד מצער בעינינו".

ב־19 באפריל '93 – לאחר 51 יום שבהם התבצרו אנשי כת הדוידיאנים ומנהיגם, דייוויד כורש, בחווה בטקסס – הזרימו סוכני האף־בי־איי כמויות גדולות של גז מדמיע לחווה, כדי לאלץ את המתבצרים לצאת החוצה. חברי הכת הוסיפו לירות לעבר הסוכנים, ותוך זמן קצר פרצה אש במקום. עדי ראייה סיפרו, כי המבנה המרכזי עלה באש, על יושביו. 86 בני אדם נהרגו, בהם 24 ילדים.

העיתונות האמריקאית האשימה את ראשי האף־בי־איי בשיקולים מוטעים, בהערכות כושלות, בפעולה פזיזה ובחוסר הבנה של מאפייניה המיוחדים של הכת. לעומת זאת, נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, הביע את אמונו באף־בי־איי ובשרת המשפטים, ג'אנט רינו, שהיו אחראים להחלטה על המבצע ולביצועו. "אינני מבין מדוע צריכים פקידי ממשל בכירים לתת את הדין רק משום שכמה מטורפים דתיים החליטו להתאבד", אמר קלינטון.

במשך שנים התכוננו אנשי הכת לעימות הגדול בין "הטוב" (הם עצמם) ובין "הרע" (כל מה שסביבם): פרשנים אומרים, כי אנשי האף־בי־איי – שכשלו להבין את מחויבותם הטוטאלית של חברי הכת לרעיון של התאבדות המונית ולמנהיגם – "פשוט שיחקו לידיהם".

בהדרגה עיצב כורש את עולם חסידיו, תוך שהוא קונה שליטה על תפיסת עולמם. הוא פיתח תורה כוללת סביב חזון יוחנן, שבו מדובר על חורבן אפוקליפטי, והודיע לאנשי האף־בי־איי שיסגיר את עצמו רק לאחר שיסיים לכתוב ספר פרשנות לחזון יוחנן.

כמה מניצולי חוות וייקו, חברי כת נוספים, ערכו אתמול טקס אזכרה לחבריהם, בסמוך לשרידי החווה. הידיעה על הפיצוץ הגיעה אליהם באמצע הטקס, שבו נטעו 86 עצי הדס לזכר חבריהם.

אתמול

טלוויזיה

בגטו המדע

ילדי המים, דיסקברי, ערוץ המדע והמבע; 12:00, 16:00

התוכנית הזאת של דיסקברי עסקה בהשערה של מדען בריטי, אלסטייר הרדי, הנתמכת בהתלהבות על ידי סופרת ושמה אליין מורגן: בשלב מסוים בהתפתחות המין האנושי היינו יונקים ימיים, משהו כמו כלבי מים. מצדדי התיאוריה טוענים שהיא מסבירה כל מיני תופעות שהתיאוריה הדרוויניסטית לא מצליחה להסביר, והיא בבחינת השלמה חיונית לה. למשל: מדוע אנחנו זקופים ומדוע איננו שעירים ולמה העור שלנו מוצמד לשכבה שומנית ומדוע פתחי הנחיריים שלנו מופנים כלפי מטה, ולא קדימה, כמו אצל הקופים, ולמה צריכת החמצן שלנו "מסתגלת", ויורדת בזמן צלילה.

ולמה אנחנו יכולים לדבר? ההסבר של תיאוריית המים: יש לנו כושר דיבור מכיוון שבתקופת המים שלנו, לפני חמשה עד עשרה מיליון שנה, רכשנו את הכושר לשלוט בנשימה. רק שליטה כזו מאפשרת להוציא יותר מהברות, או נביחה או שאגה, ולייצר משפטים. לקופים אין יכולת שליטה כזו בנשיפה, לטענת בעלי התיאוריה.

קל לשער כמה תהודה היתה יכולה להיות למשדר "ילדי המים" אילו הוקרן בטלוויזיה הכללית בתקופות השוכות של הערוץ האחד. מאות אלפים היו נאלצים, מסכנים, לצפות בו, וייתכן שהכללית היתה מעטרת אותו גם בדיון מומחים באולפן ולמחרת אנשים היו אפילו מדברים עליו.

כיום, בעידן הפלורליזם, מי בכלל רואה תוכניות כאלה? מה שיעור הצפייה בהן?

מדובר בדרמה מדעית מרתקת, שרמת העריכה המושגת בה מעוררת קנאה, והיא נוגעת בשאלות שכל בוגר תיכון יכול להבין גם אם לא קיבל הכשרה מדעית ולא למד מתמטיקה או פיסיקה מוגברת. מהי פתיחות מדעית? מתי זהירות אקדמית הופכת לפחדנות אקדמית? אלסטייר הרדי, בעל התיאוריה, לא חי באיראן. הוא חי בבריטניה, והשנים הטובות שלו היו באמצע המאה הזאת ולא בימי המלכה ויקטוריה. ובכל זאת: הרדי פחד במשך שנים לספר לחברים שלו על רעיון היונקים הימיים. בגיל 80 הוא כבר לא מתבייש להודות: "פחדתי לגלות מה אני חושב מפחד שייפגעו הסיכויים שלי לפרופסורה". טלוויזיה בשיאה.

חגי חיטרון

קונצרט

מטמורפוזה

התזמורת הקאמרית הישראלית; מנצח: ג'וזף סודזון (ארה"ב); סולן: חן צימבליסטה, כלי הקשה. קופלנד, עמי מעייני ובטהובן; בית האופרה במשכן אמנויות הבימה

צריך היה לגייס אתמול הרבה שכנוע עצמי כדי להאמין שהתזמורת הקאמרית הישראלית היא זו שיושבת על הבימה ומנגנת את ה"ארואיקה" של בטהובן ולא איזו תזמורת על אמריקאית, שהוצנחה מאי שם על כל נגניה (למעט כמה שהוותק שלהם מנע את החלפתם) – ובעיקר על מנצחה שכן האחראי הישיר והבלעדי על המטמורפוזה המרהיבה שעברה הקאמרית הוא ג'וזף סודזון. בביצוע שמזמן לא נראה כמוהו בארץ הוא הפך את הגוף הבעייתי לבאורה שמולו לאנסמבל מרתק, צבעוני, שתוף מבחינה ריתמית ובעיקר מגבן לא פחד. אפילו אינטונציה לא נקייה והחמצות של צלילים יכולות להישמע לגמרי לא רע כשהתזמורת מנגנת מכל הלב ולא מהלכת על בהונות וחוששת מהצל של עצמה, ואף אחד לא אמר שאת הדיסוננסים והאקורדים הזועקים של בטהובן צריך לנגן "יפה". ההפך הוא הנכון.

את הפרקים הראשון והאחרון התחיל סודזון בטמפו שנשמע כאילו עצמי לדעת, אבל התברר כטבעי מאין כמוהו הן ליצירה והן למבצעים. התזמורת – שלפני שבוע לא הצליחה להתחיל ולסיים אקורד אחד יחד – נשמעה ביצוע כמי שיכולה לבצע הכל אף הרבה יותר מהר באותה דייקנות מופתית ומבלי לוותר על קוצו של ניואנס בדינאמיקה או בשיווי משקל בין קבוצות הכלים; וסודזון ביצל את הגוף הקאמרי להבלטת מרכיבים שבדרך כלל נעלמים בביצוע הסימפוני השגור ביצירה זו ונעזר בבגינה מעולה של הבאסים, הבינורות והטימפני.

לפני ההפסקה השמע – ועל כך מגיע בראבו גדול לתזמורת – הקונצ'רטו המעולה לכלי הקשה ושמיניית כלי נשיפה של עמי מעייני, שבו עופף הסולן חן צימבליסטה מהוירטואוזיות בינות לעשרות כלי ההקשה שסגרו עליו, לא שכח בדרך להגיע לדקויות בדינאמיקה ובדובעה והתמך בביצועו של סודזון, שהשרה ביטחון עליו ועל השמינייה המוצלחת.

נעם בן זאב

רבין, במברק תנחומים לקלינטון: יש להכות בטרור לפני שיכה פעם נוספת

מאת אלוף בן וסוכנויות

נשיא המדינה, עזר ויצמן, שלח אתמול בערב לנשיא ארה"ב, ביל קלינטון, את תנחומיו לעם האמריקאי והביע את השתתפותו בצערן של משפחות הנפגעים בפיצוץ באוקלהומה סיטי. הוא איחל החלמה מהירה לפצועים בשמו ובשם ישראל.

ראש הממשלה, יצחק רבין, כתב לנשיא קלינטון, במברק תנחומים ששיגר לו בעקבות הפיגוע, כי "יש להכות בטרור לפני שיכה פעם נוספת". רבין הוסיף: "ישראל מוכנה להגיש כל סיוע, כפי שיראה הממשל האמריקאי לנכון, בעקבות ניסיונה הרב והמר באירועים כאלה".

רבין כתב עוד כי "רגשותינו העמוקים עם נשיא ארה"ב והעם האמריקאי בעקבות אירוע הטרור הטראגי. קבל את השתתפותנו הכנה בצער משפחות הקרבנות".

שר החוץ, שמעון פרס, שלח אתמול מברק לעמיתו האמריקאי, וורן כריסטופר. פרס כתב שהוא מביע זעזוע עמוק מהפיגוע באוקלהומה סיטי, "ובשם ממשלת ישראל מביע תנחומים למשפחות שאיבדו את יקיריהן החפים מפשע האיומי הזה ומאחל החלמה לפצועים".

ארגונים מוסלמיים קיצוניים מקיימים פעילות חתרנית ענפה בארצות הברית

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). האף־בי־איי פירסם אתמול תיאור של שני חשודים בעלי חזות מזרחית, שנראו נמלטים ממקום הפיצוץ באוקלהומה־סיטי בטנדר מסתרי. הדיווחים על הפיצוץ ומראות הזוועה של נפגעים שהתגלגלו סרקו אתמול בהרחבה באמצעי התקשורת האמריקאיים בצירוף דברי פרשנות, שכללו התייחסויות מודגשות לגורמים איסלאמיים קיצוניים הפועלים בארצות הברית.

הפיצוץ באוקלהומה־סיטי השיב לתודעה את הפיגוע שבוצע בספטמבר 92' במרכז הסחר העולמי במנהטן, שנחשב עד כה לפעולת הטרור הגדולה ביותר הסכורה בארצות הברית.

ארבעה מהגרים, ערבים־מוסלמים, הורשעו בתכנון וביצוע הפיגוע במגדלי התאומים ונגזרו עליהם עונשי מאסר עולם.

עמר אלרחמן

הפיגוע במגדלי התאומים מיקד את תשומת לבם של גורמי ביטחון ומודיעין בארצות הברית לפעילותם של גורמים קיצוניים בקרב אוכלוסיית המהגרים הערבים־מוסלמים בארצות הברית, שעל פי הערכות מונה כ־5 מיליון נפשות.

כתוצאה מחקירת הנאשמים בביצוע הפיגוע במגדלי התאומים, נחשפה פעילות חתרנית של מוסלמים קיצונים במסגד בג'רזי־סי, שמנהיגו הרוחני הוא השייח המצרי העיוור עומר עבד אלרחמן.

בשבועות האחרונים מועלות מדי יום ראיות להיקף פעילותם של מוסלמים פונדמנטליסטים בתחומי ארצות הברית, במשפטם של השייח העיוור ו־11 חשודים נוספים, המתנהל בניו יורק. כל החשודים הם מהגרים מוסלמים מארצות המזרח התיכון.

על פי כתב האשמה היו החשודים חברים בחוליית טרור איסלאמית שתיכננה שורה ארוכה של פיגועי טרור בבניינים פדראליים בניו יורק והתנקשויות בחייהם של אישי ציבור.

בסרט תיעודי על פעילות החמאס בארצות הברית שהפיק המומחה לטרור, סטיב אמרסון, ושהוקרן לפני חודשים אחדים ברשת הטלוויזיה הציבורית בארצות הברית נכללו הוכחות מוצקות לפעילויות בלתי חוקיות של אוהדי החמאס באמריקה, המתקיימות בעיקר בקרב ריכוזי מהגרים ערבים־מוסלמים במדינות אילינוי ומישיגן.

על פי הוכחות אלה, פעילות החמאס בארצות הברית, הנעשית במסווה של ארגוני צדקה, מתמקדת בעיקר באיסוף כספים המועברים לחמאס בשטחים. האף־בי־איי וסוכנות הביון המרכזית מנהלים באחרונה חקירות מאומצות, חלקן במדינות חוץ, במטרה לבדוק השערות לשיתוף פעולה בין גורמים מוסלמיים קיצוניים בארצות הברית לבין טרוריסטים וארגוני טרור הפועלים במזרח התיכון ובמדינות מוסלמיות כפקיסטאן ואפגניסטאן.

בראשית פברואר נלכד באיסלאמבאד ראמזי אחמד יוסף, הנחשב לטרוריסט בינלאומי מסוכן, שלטענת האף־בי־איי תיכנן וביצע את הפיגוע במרכז הסחר העולמי בניו יורק ונמלט שעות אחדות אחרי ההתפוצצות. לדברי מקורות באף־בי־איי, חקירתו של ראמזי יוסף, שהוסגר לשלטונות ארה"ב, תסייע רבות לפענוח הקשרים בין גורמים מוסלמיים פונדמנטליסטיים בארצות הברית לארגוני טרור במזרח התיכון.

ארגון "האומה האיסלאמית" מכחיש כל קשר לפיצוץ

שיקאגו (ע"ד). ארגון "האומה האיסלאמית" הכחיש אתמול, כי היה לו קשה כלשהו לפיצוץ הקטלני בבניין הפדראלי באוקלהומה סיטי.

מהארגון מסרו, "ארגון האומה האיסלאמית מכחיש בתוקף כל קשר למעשה הנורא. יחד עם כל המדינה מתפלל להצלחת המאמצים של כל אלה הפועלים להצלת חיי אדם ורכוש".

בשידור בתחנת טלוויזיה באוקלהומה סיטי נאמר, כי התחנה קיבלה לפני הפיצוץ קריאה טלפונית מאדם, שאמר כי הוא מ"האומה האיסלאמית" וטען כי הארגון אחראי לפיגוע.

לארגון, המורכב ממוסלמים שחורים, אין עבר של פעולות אלימות.

■ זמני כניסת החג ■

	כניסה	מוצ"ש
ירושלים	6.33	7.50
תל־אביב	6.51	7.52
חיפה	6.45	7.52
באר שבע	6.49	7.48

תאריך מכוסה שמש
יום חדש נרקם בדף חדש
מתקפל אני בתוך שעות רדומות
הוזה בימים דומים אין שינוי דממה.
באגם הגילים תאריכים מכים גלים
משחקי חיים באלפי גלילים
הולמים בנשמות גלויות.

מתגלגל היום כגלגל
אין־ספור של חלודה בתגליות
יום בתאריך חוזר
נוטל התקווה ללא החזר
יום בתוך תאריך ולא כלום בתוכו.

בוקר טוב, יצחק

יצחק רבין אמר שאינו מתנגד להקמת מדינה פלסטינית, בתנאי שהפלסטינים יקימו אותה בעזה ויוותרו על הגדה המערבית.

זה כאילו אמר פלסטיני שהוא מוכן להשלים עם מדינה יהודית, בתנאי שתצטמצם בשטח שבין חדרה וגדרה.

אבל לא זה החשוב. החשוב הוא, שראש ממשלת־ישראל קיבל לראשונה את רעיון המדינה הפלסטינית.

עכשיו, אחרי שנקבע העיקרון, נותר רק לקבוע היכן תקום המדינה הפלסטינית ומה יהיו גבולותיה.

סקרי דעת־קהל גילו, ש־75% מהציבור היהודי בישראל מאמינים, שמדינה פלסטינית אכן תקום. גם הפעם מקדים השכל הישר של הציבור את ראש־הממשלה.

אם כבר, אז כבר. למה להמשיך בשפיכות־הדמים ההדדית? למה לא להציע למנהיגות הפלסטינית לפתוח מיד במשא־ומתן על מעמד־הקבע של הגדה והרצועה, כדי לכונן בהן את מדינת פלסטין?

כל אחד יודע, שבלי זה לא יקום שלום. למה לחכות?

התקשרו איתנו במספר 5221732 או כתבו לת"ד 11112, תל־אביב 61110. עזרו לנו במימון המודעות.

מכירות סותבי'ס בתל אביב

ציור, פיסול ורישום בינלאומי וישראלי מהמאות ה־19 וה־20

תתקיים ב־22 באפריל 1995 ב־20:30

יודאיקה

ספרים, כתבי יד, תשמישי קדושה וציורים

תתקיים ב־23 באפריל 1995 ב־18:00 וב־20:30

שעות תצוגה:
יום ו' ה־21 באפריל: 11:00-16:00
יום א' ה־23 באפריל: 11:00-14:00 (יודאיקה בלבד)

התצוגה והמכירות תתקיימנה במלון הילטון תל אביב
קטלוגים ומידע נוסף ניתן להשיג במשרדנו ובתצוגה.

סותביס, רח' גורדון 38, תל־אביב 63414
טל' 03-5223822 פקס 03-5225454

SOTHEBY'S

הנופש הכשר האידיאלי בשווייצריה
בטיול מאורגן באווירה נינוחה

20 באוגוסט עד 10 בספטמבר 1995

נשפה בבזל ונטייל לקולמר, שטרסבורג והרי הווגזן

נגפש בעיר הקייט הנודעת גרינדלוולד

נהנה מעיר התיירות הבינלאומית הזוהרת לוגנו

אנשים שמעריכים שירות אישי ומבקשים תכניות מפורטות יפנו:
נעים טורס דיזנגוף 146, תל אביב
טל: 5241221, 5223831

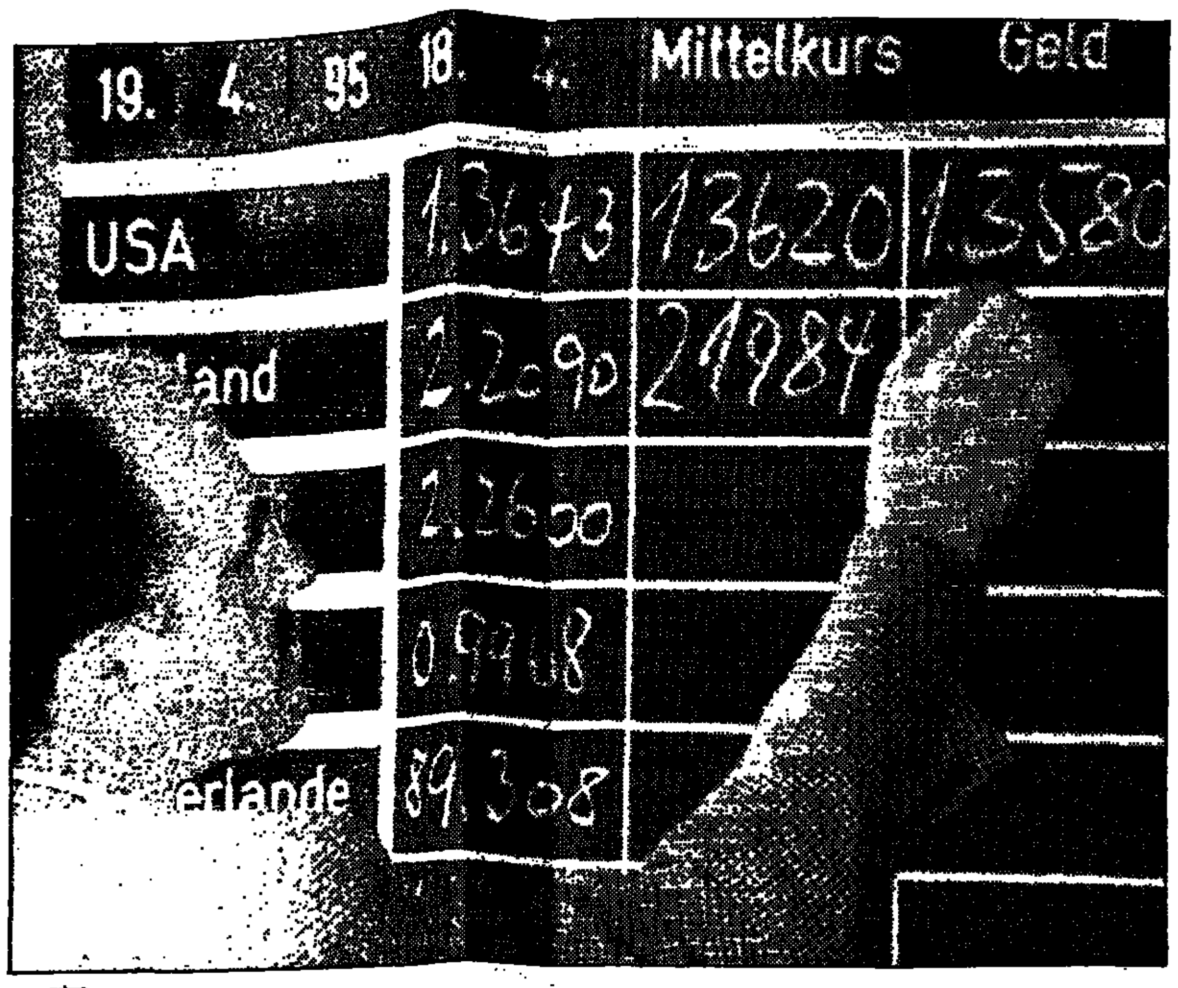

ברוקר בשוק המניות של דיסלדורף מעדכן את תוצאות המסחר במטבע הין

תצלום: רויטר

הדולר נסחר בטוקיו תמורת 79.75 ין; התאושש בעקבות התערבות בנקים מרכזיים

המטבע פתח את היום בשערי שפל מול הין והמארק אבל עלה חדות בניו יורק בעקבות קניות של בנקים מרכזיים וירידה בגירעון הסחר של ארה"ב

מאת זאב קידר

הדולר האמריקאי שבר אתמול מחסום פסיכולוגי של 80 ין לדולר וגלש במסגרת המסחר במטבעות בטוקיו לשפל של 79.75 ין.

הלחץ על הדולר בא לאחר שלילה קודם לכן ירד המטבע בניו יורק ב-1.5% מול הין, לרמה של 80.3 ין לדולר.

במשך היום התחזק הדולר והצליח לעלות בחזרה מעל לקו ה-80 ין בעקבות התערבות מאסיבית של בנקים מרכזיים במסחר במזרח ובאירופה.

אלה קנו לפי הערכות דולרים תמורת ינים ומארקים כדי לנסות ולבלום את הידרדרות הדולר.

המטבע האמריקאי נסחר בשעות הצהרים בניו יורק תמורת 81.5 ינים – גבוה בכ-1.7% משער הנעילה שלו שלשום וב-2.0% מרמת השפל של הבוקר.

מול המארק הגרמני גלש הדולר בשעות הבוקר לשפל חדש של 1.3472 מארקים. לדולר מול 1.353 מארקים ביום שלישי.

מאוחר יותר הצליח הדולר להתאושש מול המטבע הגרמני יחד עם ההתאוששות מול הין והוא נסחר תמורת 1.373 מארק באמצע היום בניו יורק – גבוה ב-1.5% משערי הנעילה שלשום ובכ-2.5% מהשפל היומי.

הדולר גם התחזק מול הפראנק השווייצי והמטבעות אירופיים נוספים לאחר שרשם מולם שפל בשעות הבוקר.

להתאוששות של הדולר מול המטבעות המרכזיים אתמול סייעו נתונים על צמצום גבוה מהצפוי של 24.6% בגירעון הסחר של ארה"ב בפברואר, שפורסמו עם פתיחת המסחר בניו יורק.

הגירעון בפברואר הסתכם ב-9.01 מיליארד דולר לעומת תחזית לגירעון של 10.2 מיליארד ד'. בינואר הסתכם גירעון הסחר האמריקאי ב-11.9 מיליארד ד'.

הירידה בגירעון הסחר יוחסה אתמול לעלייה ביצוא מטוסי נוסעים יחד עם צמצום של 3.1% בגירעון עם יפאן (4.7 מיליארד דולר), בין היתר על רקע האטה בכלכלה בארה"ב וירידת תיאבונם של האמריקאים לסחורות מיובאות בשל כך.

למרות זאת, הגיע הגירעון האמריקאי מול מקסיקו לשיא של 1.25 מיליארד דולר בפברואר בשל התמוטטות המטבע המקסיקני מול הדולר מאז תחילת השנה – מה שמייקר עבור המקסיקנים את הסחורות של השכנה מצפון.

סבב הירידות האחרון של הדולר בשוקי הכספים בא לאחר שסוחרים ומשקיעים נוכחו לדעת כי הצעדים שנקטו באחרונה ממשלות ובנקים מרכזיים כדי לתמוך בדולר, נכשלו.

ביום ששי האחרון הודיעו היפאנים על תוכנית ל"ייזול" הין באה למעשה על ידי שורה של הקלות מס יחד עם הורדת ריבית בשיעור של כ-1%.

מאז תחילת השנה איבד הדולר כ-20% מול הין והוא מאיים לקפד את רווחי החברות בטוקיו.

הצעדים האלה אמורים לצמצם את העודף המסחרי של יפאן עם ארה"ב ולהקטין את האטרקטיביות של ההשקעה בינית.

אלא שמשקיעים לא התרשמו מרצינות התוכנית. העריכו כי אין בכוחה להפוך את התמונה הכוללת של היחלשות הדולר.

לפני כשלושה שבועות הודיעה גרמניה על צעד דומה של הורדת ריבית על המארק כדי להקטין את האטרקטיביות שלו למשקיעים. יחד איתה הודיעו על הורדת ריבית מדינות נוספות באירופה כמו שוויץ, בלגיה ואוסטריה.

מאז תחילת השנה ירד הדולר ב-12% מול המארק והתחזקות המטבע הגרמני מאיימת על רווחי החברות גם שם.

לכל הצעדים האלה נוספו גם התערבויות חוזרות של בנקים מרכזיים בעולם כדי לנסות ולתמוך בדולר – אבל גם הן הוכחו כלא יעילות והמניות בשוקי מסחר שבוכים מחזורי עסק יומיים.

משרד האוצר היפאני מסר אתמול כי עשה "כל שביכולתו לבלימת התחזקות הין". בנוסף הודיעה התאחדות יצרני כלי הרכב היפאנית כי לין החזק "עלולה להיות השפעה על מצב התעסוקה בענף".

ביום שלישי הקרוב אמורים להתכנס שרי האוצר של המדינות המתועשות בוואשינגטון ולדון בין השאר על המשבר בשוקי הכספים. העצבנות סביב תוצאות המפגש - גוברת בימים האחרונים וההערכה הרווחת היא כי הוא לא יסייע לדולר.

פרשנות / רפי פרסיץ

הדולר טרם יצא ממצרים

חרף צמיחה בכלכלית מרשימה ושבע העלאות ריבית רצופות מאז פברואר 1994, מוסיף הדולר האמריקאי לברות או לבחון תחתיות היסטוריות לבקרים. מדצמבר אשתקד פתת ערכו מול הין ביותר מ-20% ומול הפראנק השווייצי והמארק הגרמני בכ-13%.

הסיבות העיקריות לשחיקה המתמשכת בשערו של המטבע האמריקאי נהירות: גירעון-סחר שנתי של כ-165 מיליארד דולר (תשעה מיליארד דולר בפברואר השנה); גירעון שנתי של כ-200 מיליארד דולר בתנועות הון; חוב חיצון וחוב פנימי נאים; וגירעון תקציבי המאיים לצאת מכלל שליטה. לראשונה זו תקופה ארוכה, נופל שווי הנכסים הזרים בבעלותם של ישויות אמריקאיות משווי הנכסים שמחזיקים זרים בארה"ב.

יתר על כן, בהיותו מטבע רזרבי, חשוף הדולר האמריקאי לטלטלות שקיות יותר ממטבעות מובילים אחרים. על רקע הפיחות שחל במעמדו, מצמצמים בנקים מרכזיים, משקיעים, מפקידים, מלווים, יצואנים ויבואנים (שתמחיריהם וחשבוניותיהם נקובים בדולרים) את אחזקותיהם הדולריות. ככל שמתעצמת מגמה זו, מתערער שערו של הדולר.

ממשל אדיש

יש גורסים כי חרף הצהרותיהם של שועים ונגידים בארה"ב ומחוצה לה על צורך בדולר איתן ויציב, ונוכח התערבויות-סרק חוזרות ונשנות של בנקים מרכזיים ברחבי העולם (כולם הפדרל ריזרב האמריקאי), רוצה הממשל בארה"ב בדולר חלש: דולר זול אמור לעודד תיירות, לרסן יבוא, ולהדביק את יצוא והשקעות בארה"ב כיום נמכרת ביפאן פחית בירה מתוצרת ארה"ב ב-25% פחות מאשר בירה מקומית.

יתר על כן, הדולר הוא אמצעי-הלחץ היחיד (מעבר לעיצומים בכלכליים, העלולים להתגלות כבומרנג) העומד לרשותה של ארה"ב בתחרותה להגמיש את מדיניות היבוא המגבילה שנוקטת יפאן.

הצרה היא שמיתון ומשבר-בורסה מתמשכים ביפאן (המתעצמים בעקבות התחזקותו של הין) גורמים לצמצום הצריכה הן המקומית הן המיד

באת. אף שהתייעלותה של התעשייה היפאנית והעתקת חלק ממנגנון יצורה לדרום-מזרח אסיה, לאירופה (ואף לארה"ב) מסייעות לשמר את תחרותיותו של היצוא, יש בהתייעלות ובהעתקה אלה כדי להגביר את שיעור האבטלה ביפאן.

מכאן, אדיש הממשל בארה"ב לשווין של הדולר: לא רק משום (כפי שהודה הנשיא קלינטון אמש) שנבצר ממנו (אפילו רצה) לבלום את שחיקתו; אלא גם, ובעיקר, משום שמעייניו נתונים להבטחת כוח קנייתו של הדולר בארה"ב; כלומר, להדברת האינפלציה.

אם לשפוט על פי הנסיגה התלולה (השלישית ברציפות) בהתחלות הבנייה שנרשמה בתחילת השבוע בארה"ב, ועל פי נתונים פושרים אחרים שראו אור באחרונה, דומה שעד כה עולה בידו של הממשל האמריקאי למתן את הצמיחה במשק, שהעפילה ברבעון האחרון של 1994 ל-5.1%, בחישוב שנתי.

מכאן, שריבודים על ייקור נוסף הצפוי בריבית הדולרית (שבהם מלעיטים אותנו פרשנים מלוא חפניים בעת האחרונה), במגמה לחלץ את הדולר משקיעתו, מבוצים מהאצבע; לפחות בשלב זה.

נותר מרחב-כרסום

לטווח ארוך, שורת תמימות-דעים הן בקרב פונדמנטליסטים מובהקים כמשה מידב, הן בקרב טכנאים מושבעים כמוטן וינרבה (שהשיבו שניהם לחזות מראש את היחלשותו של הדולר לפני כמחצית השנה, אם לא יותר), כי נותר לדולר "מרחב-כרסום" בכיוון מטה. שכן שיעורים במאזן הסחר, קיצוצים בגירעון התקציבי והשוואת כוח הקנייה של הדולר לזה של מטבעות מובילים אחרים אינם מסוג התמורות המתרחשות בן-חודש או בן-שנה.

בטווח המיידי עשוי הדולר להיתמך על ידי שיקולי ריבית ריאלית וריבית משולבת בחיסוק שיעור האינפלציה שהוא גבוה. הריבית הריאלית שמניבים פקדונות דולריים מן הריבית הריאלית שמניבים פקדונות יניים או מארקים.

יתר על כן, הדולר שרוי כעת במצב קיצון של יתר-מכירות ומשווע לתיקון, ולו זמני, כלפי מעלה.

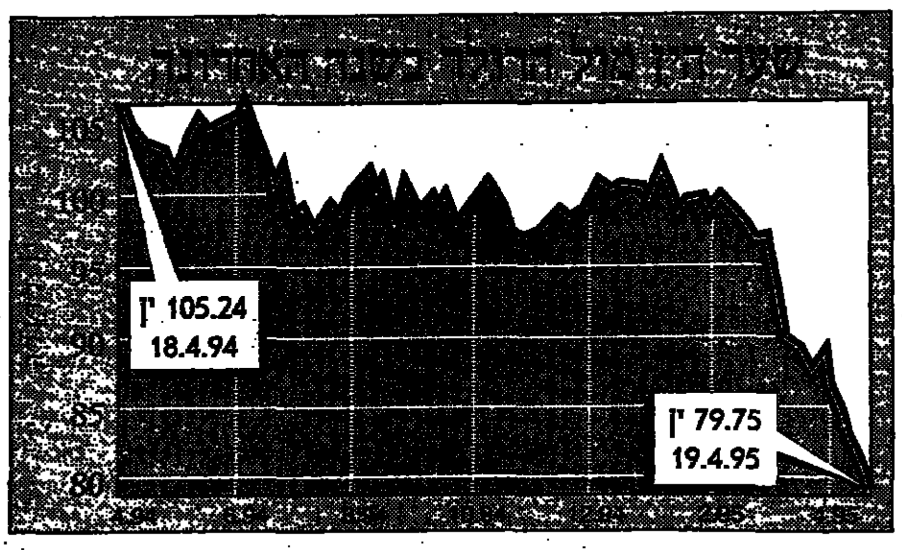

הדולר ירד ל-2.946 שקל; שער סל המטבעות חצה את קו האמצע

מאת גדי מלץ

ירידה נוספת נרשמה אתמול בשער הדולר, כתוצאה מהמשך היחלשות המטבע האמריקאי בשוקי העולם. השקל התחזק לעומת הדולר ב-0.068%, והשער היציג שנקבע בתום המסחר במטבע חוץ היה 2.946 שקל.

בימים אלה ירד שער הדולר לרמתו בנובמבר 93'.

המסחר במטבע חוץ התאפיין אתמול בביקושים קלים, ובנק ישראל לא התערב במסחר. כתוצאה מהביקושים למטבע חוץ והתחזקות המארק הגרמני והין היפאני בשוקי העולם, חלה עלייה בשער סל המטבעות, ולראשונה זה יותר מחודש, הוא חצה את שער האמצע של קו האלכסון. הפעם האחרונה ששער הסל עבר את קו האמצע היתה ב-8 במארס.

השער היציג של סל המטבעות עלה אתמול ב-0.29% לרמה של 3.4884 שקל. ביומיים האחרונים חל פיחות של כמעט אחוז בשקל מול סל המטבעות.

השקל פוחת אתמול לעומת המארק הגרמני ב-0.977%, והשער היציג שנקבע היה 2.1796 שקל. לעומת הין היפאני פוחת השקל ב-1.075%, והשער היציג שנקבע היה 3.664 שקל. לעומת זאת, התחזק השקל מול הלירה שטרלינג ב-0.124%, והשער היציג שנקבע היה 4.7659 שקל. השקל התחזק גם מול הפראנק הצרפתי, בשיעור של 0.049%, והשער היציג שנקבע היה 0.6156 שקל.

הירידה בשערו של הדולר בעולם פגעה קשה ברווחיות היצוא לגוש הדולרי בשבועות האחרונים. התעשיינים דורשים מבנק ישראל לבצע פיחות חד פעמי, כדי לשפר את רווחיותם, ובמקביל, לשנות את הרכב סל המטבעות במטרה להגדיל את משקל הדולר בו, ועל ידי כך להאיץ את קצב הפיחותים מול הדולר.

בבנק ישראל פוסלים על הסף אפשרות לפיחות חד פעמי ומציינים, כי בעוד שהיצואנים לגוש הדולרי מפסידים כתוצאה מהירידה בערך הדולר, היצואנים לגושים אחרים מרוויחים כתוצאה מהתחזקות המארק הגרמני והין היפאני.

לוטו

להלן סכומי הזכיות בהגרלת הלוטו מס' 16/95, שהתקיימה ביום 18.4.95:
בפרס ראשון זכה אדם אחד בסך 6,000,000 שקל.
בפרס שני זכו 5 איש, כל אחד בסך 28,543.60 שקל.
בפרס שלישי זכו 142 איש, כל אחד בסך 2,512.60 שקל.
בפרס רביעי זכו 9,343 איש, כל אחד בסך 68.70 שקל.
בפרס חמישי זכו 178,638 איש, כל אחד בסך 13.60 שקל.
בפרס ששי זכו 148,150 איש, כל אחד בסך 4.80 שקל.
מינימום הפרס הראשון להגרלה הבאה: 3,000,000 שקל.

הבהרה

בראיון עם הקרדינל לוסטיז'ה, המתפרסם היום במוסף "הארץ", נפלו אי דיוקים אחדים בתרגום. להלן עדכונו של הקרדינל: המטריאליזם של המאה ה-19 עודד את "הבסיס לערך האדם", ולא כפי שפורסם. הקרדינל לא התכוון ל"מבצע יהודי" אלא ל"תודעה" היהודית. הקרדינל מקשר בין הגיונה המרקסיסטי לבין השואה "בלי לאמץ כמובן את התזות המרקסיסטיות", ולא כפי שפורסם.

בתשובתו על התמודדות עם המוות אמר הקרדינל שהיהודי "למד על כך מפי אלוהים", ולא כפי שפורסם; ולבסוף, שמו המלא של הקרדינל היום הוא אהרן ז'אן מארי לוסטיז'ה, כיוון שבהצטרותו לא ויתר על שמו היהודי.

חוק קליטת חיילים משוחררים

כל העובדות וכל הנתונים

נוכח הפירסומים החלקיים האחרונים, מבקשת התנועה לקליטת החייל המשוחרר להבהיר ולהציג את הנתונים המדוייקים באשר לגודל המענק והפיקדון בחוק קליטת חיילים משוחררים.

גודל המענק והפיקדון שישולמו לחייל המשוחרר.

לפני קבלת חוק קליטת חיילים משוחררים - עד 31.3.1994	
לחייל לאחר שירות מלא	כ-1800
לחיילת	כ-300

לאחר קבלת חוק קליטת חיילים משוחררים - מאפריל 1994 ואילך	במחירי מרץ 1995			
	חודשי תיגמול	מענק במזומן	פיקדון לרשות החייל	סך הכל הסכום לחייל
בדצמבר 1994, לחייל		4,560	0	4,560
בדצמבר 1994, לחיילת		3,192	0	3,192
בינואר 1995	13	741	4,297	5,037
באפריל 1995	16	912	5,288	6,200
ביולי 1995	19	1,083	6,280	7,362
בינואר 1996	25	1,425	8,263	9,687
ביולי 1996	31	1,767	10,246	12,012
בינואר 1997	32	1,824	10,576	12,400
בינואר 1998	32	1,824	11,260	13,084

הערות:

1. הסכומים מחושבים בשקלים לפי מדד מרץ 1995. ממועד זה ואילך יש להוסיף הפרשי הצמדה.
2. סכומי המענק והפיקדון שווים לחיילות ולחיילים ומחושבים עפ"י מספר חודשי שירותם.
3. יו"ר התנועה לקליטת החייל המשוחרר, ח"כ רענן כהן, פועל מזה מספר חודשים להשוות את את מענק השיחרור לסך 4000 שקלים לחייל ו- 3000 שקלים לחיילת. מענק זה יבוא על חשבון הפיקדון.

הנהלת התנועה לקליטת החייל המשוחרר

هكذا حسب الأصل

طبق الأصل

"מידע מתוך המודיעין הסובייטי הביא למעצר המרגל גריגורי לונדין, לאחר 15 שנות פעילות"

מאת משה ריינפלד

פסק דין של בית המשפט העליון שהותר אתמול לפרסום, מלמד כי מרגל סובייטי, גריגורי קלמן לונדין, פעל בישראל במשך 15 שנה עד שנתפס בשנת 88', הועמד לדין, הורשע ונידון ל-13 שנות מאסר בפועל. מפסק הדין עולה, כי לונדין סבר שתפיסתו התאפשרה על סמך מידע שהגיע לשירותי הביטחון בישראל מתוך המודיעין הסובייטי. פסק הדין שקטעים ממנו פורסמו אתמול, דוחה ערעור שהגיש לונדין על חומרת עונשו.

משפטו של גריגורי קלמן לונדין התקיים בבית המשפט המחוזי בתל אביב, והסתיים בנובמבר 89'. סניגורו היה עו"ד אריה קמר. השופטים ישראל גלעדי, משה טלגם וארמונד לוי הרשיעו אותו בעבירות של ריגול, ריגול חמור ומגע עם סוכן חוץ, לפי חוק העונשין, וגזרו עליו 13 שנות מאסר.

לונדין עירער על חומרת עונשו לבית המשפט העליון, באמצעות עורכי הדין אביגדור פלדמן ואמנון זכרוני. את הפרקליטות ייצגה עו"ד נאוה בן־אור. לפני כשלוש שנים דנו השופטים אליעזר גולדברג, יעקב מלץ ומישאל חשין את הערעור.

שופטי ביהמ"ש המחוזי קבעו כי לונדין פעל מתוך העזה, שכן הוא ידע שאנשי השב"כ עוקבים אחריו. השב"כ אף הזהיר אותו, אך הוא המשיך במעשיו

השופט גולדברג הגדיר בפסק הדין, שפורסם רק כעת, כי לונדין הוא מרגל בכיר, שפעילותו נמשכה שנים רבות, וכי הוא דבק במשימתו למרות ששירותי הביטחון הזהירו אותו, ואפילו לאחר שנעצר לא ניתק את קשריו עם מפעיליו.

מקטעי פסק הדין שהותרו לפרסום מתברר כי לונדין, כיום בן 65, מהנדס במקצועו, עלה לישראל בשנת 73', לאחר שהק.ג.ב גייס אותו למטרות ריגול בישראל, הכשיר אותו למילוי משימותיו וצייד אותו באמצעים שאיפשרו לו להעביר את המידע שישיג. רק באוגוסט 88' עצרו אותו שירותי הביטחון.

לאחר שנעצר התוודה לונדין על מעשיו, שיתף פעולה עם חוקריו ואף הציע להם לפעול בשירותם כדי לכפר, כדבריו, על מעשיו. כמו כן, מסר את הצופן שבאמצעותו פעל, והסברים מפורטים על הציוד שנתפס ברשותו. לונדין ניסה להמעיט בנזק שגרם למדינה, וכן טען כי עשה את מעשיו מחשש פן יבולע לבני משפחתו שנותרו בבריה"מ.

אחת השאלות שעמדו לדיון בבית המשפט המחוזי היתה אם לונדין אכן גילה לחוקריו את כל היקף פעילותו, או רק טפח ממנו. עדי התביעה העריכו כי הוא היה סוכן בכיר, ובתור שכזה אין להניח כי פעילותו הסתכמה רק בדברים שבהם הודה, ואשר מהם בלבד לא נגרם נזק משמעותי לישראל.

על שאלה זו נקבע בפסק דינו של בית המשפט המחוזי: "הנאשם הוסיף לפעול לטובת המודיעין הסובייטי, שנים רבות לאחר אותו אירוע, ואני מניח שלמפעיליו היתה התרעמות לא מעט על כך שהוא שיטה בהם, אם אמנם זה היה המצב. אך עובדה היא שלא זו בלבד שפעילותו לא פסקה, אלא שמפעיליו הוסיפו להורים לו אמצעים וכסף, ואתה תוהה אם כך היו נוהגים עם אדם שחדל לתרום להם מידע על הנושאים המעניינים אותם בישראל?

"אין עוד ספק כי הנאשם ביקש להודיע לבריה"מ לאחר מעצרו – באמצעות חברתו שביקרה אותו בכלאו, וככל הנראה על מנת שהמידע יגיע למפעיליו – שאדם מתוך שירות המודיעין הסובייטי גרם לחשיפתו בישראל. יש לזכור שכל אלה התרחשו לאחר מספר חודשי מעצר, ולאחר שהנאשם הצהיר על רצונו לספר את כל האמת ולסייע לחוקרים לצמצם את הנזק לפעילותו, אם היה כזה".

השופטים ציינו כי לא התבררה הסיבה להסכמת לונדין לקבל עליו את משימת הריגול.

כמו כן, הוכיח כי בעת שירותו קיבל לונדין ממפעיליו הסובייטים תשלומים כספיים, בעת שנפגש אותם בחו"ל, וכי האיש פעל מתוך העזה, שכן הוא ידע שאנשי השב"כ עוקבים אחריו. השב"כ אף הזהיר אותו, אך הוא המשיך במעשיו.

ביהמ"ש המחוזי: "הנאשם ביקש להודיע לבריה"מ, לאחר מעצרו, באמצעות חברתו שביקרה אותו בכלאו (...) שאדם מתוך שירות המודיעין הסובייטי גרם לחשיפתו בישראל"

בשיקולי העונש הביאו השופטים בחשבון את העובדה שלונדין היה מבוגר, חולני ובעל שיעור גבוה. כמו כן, ציינו כי אשתו וילדיו נותרו בחו"ל והוא ניתק את הקשר עמם. עובדה נוספת שהובאה בחשבון היתה כי הוא שיתף פעולה עם חוקריו וכי נימוקי הרשעתו התבססו בעיקר על הודאותיו.

אחת הטענות שהעלו סניגוריו של לונדין בערעור בבית המשפט העליון, היתה כי לא הוכח שלונדין לא חשף את כל פעילותו הריגולית, כפי שקבע בית המשפט המחוזי.

השופט גולדברג קבע כי אכן דברי בית המשפט המחוזי על פעילות נוספת שלא התגלתה היתה בגדר סברה בלבד, ואין בה כדי להשפיע על העונש הראוי ללונדין. עם זאת, קבע גולדברג כי בית המשפט המחוזי לא היה מנוע מלהביא בחשבון את הסכנה הפוטנציאלית שנשקפה מלונדין אלמלא נעצר.

גולדברג ציין את מעמדו הבכיר של לונדין כסוכן ריגול ואת טיב המשימות המוטלות על סוכן כזה. מפסק הדין מתברר כי בריאותו של לונדין הידרדרה בבית הסוהר, אך השופט הדגיש כי בעבירות חמורות כאלה משקלן של הנסיבות האישיות הוא מועט.

תצלום: דב פינר
הבית שבו התגורר גריגורי לונדין, המרגל הסובייטי, ברחוב דיזנגוף בתל־אביב

לונדין טען בבית המשפט שהק־ג־ב איים לפגוע באמו ובבתו שבבריה"מ, אם לא יעבוד בשירותו

מאת משה מובאל

"גריגורי לונדין שיתף פעולה עם חוקריו ומסר להם את כל הידוע לו. בחקירתו, וגם במהלך המשפט האחרון, הביע חרטה על מעשיו. הוא טען כי פעל תחת לחץ של הק.ג.ב, שאיים עליו כי אם לא ישתף פעולה, ייפגעו בני משפחתו שנשארו ברוסיה". דברים אלה אומר עו"ד יוסף קמר, מי שהיה סניגורו של המרגל גריגורי לונדין ביחד עם אביו, עו"ד אריה קמר.

לונדין, היום בן 65, עלה לישראל בגפו בשנת 73'. הוא הותיר בבריה"מ את אמו, גרושתו ובתו. האם והבת עלו לישראל אחרי שהורשע. במשך כ-15 שנה שבהן פעל כמרגל היו, לטענתו, אמו ובתו "ערובה" בידי הק.ג.ב.

לדברי יוסף קמר, לונדין הוא "בן למשפחה ציונית חמה". בזמן מלחמת העולם השנייה הוא היה טייס בחיל האוויר הסובייטי. לאחר תום המלחמה למד הנדסת מכונות. בשנות ה-50 היה לונדין בקשר עם שליחים של הסוכנות ברוסיה.

באחת מפגישותיו עם סניגורו, סיפר לונדין כי סייע לשליח הסוכנות שעמד להסתבך עם הק.ג.ב. מאז, לדבריו, הוא סומן על ידי שירות הביון הסובייטי כמרגל פוטנציאלי.

נפגש עם מפעילו בחו"ל

לפני גל העלייה הגדול מבריה"מ, בתחילת שנות ה-70, גויס לונדין לשירותי הביון. הוא עבר קורסים בבריה"מ שהכשירו אותו לשמש מרגל בישראל.

לאחר שהגיע לארץ ב-73', התגורר לונדין בדירה שרכש בפינת הרחובות דיזנגוף ובן־יהודה בצפון תל־אביב. תחילה עבד בתעשייה הצבאית, ולאחר זמן לא ארוך עבר לקופת חולים הכללית, שם עבד כמהנדס אחזקה בבית החולים הנולד והמרפאות באזור יפו–בת־ים.

בינתיים הכיר אשה ישראלית בשם חנה, שהיתה חברתו לחיים. רוב תקופת שהותו בישראל היה לונדין בחזקת "סוכן רדום", אשר הביון הסובייטי הפעיל לעתים נדירות. מפעם לפעם הוא יצא לאחת ממדינות אירופה, ושם נפגש עם מפעילו. לונדין מסר לו מידע וקיבל תמורה כספית.

באוגוסט 88', בשעת לילה, נעצר לונדין בידי חוקרי שב"כ, אשר הפתיעו אותו בדירתו בתל־אביב. באותה שעה היתה עמו חברתו, אשר נדרשה לעזוב את המקום.

מיד לאחר מעצרו הוא הודה בחשד שיוחס לו. לדברי עו"ד קמר, הוא הביע חרטה והסביר לחוקרים כי פעל תחת לחץ. בנימוקים אלה השתמשו גם הסניגורים, עורכי הדין אריה ויוסף קמר, כשהגנו על לונדין בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בשלב הטיעונים לעונש.

לונדין לא היה פעיל חברתית, וככל הידוע לא היה חבר במפלגה או בהתארגנות פוליטית. לדברי עו"ד אמנון זכרוני, לא היתה כל היכרות בין מרשו, המרגל שבתאי קלמנוביץ, לבין לונדין. ככל הנראה לא היו לו הרבה חברים.

במשך כל המשפט, שנמשך כשנה, ליווה אותו קרוב המשפחה, שעלה לישראל כמה שנים לפניו. ואולם, אחרי שהורשע לונדין ואמו ובתו הגיעו לישראל, כמעט וניתק את הקשרים עמו. לטענת הקרוב, הקשר המשפחתי שלו ללונדין פגע בו קשות. הקרוב סבור שבנו הודח מקורס טיס בשל קרבת המשפחה למרגל.

לאחר מתן גזר הדין, הגיש לונדין ערעור לבית המשפט העליון, אך הערעור נדחה. כשהבין שלא ישתחרר במהרה מהכלא, מכר את דירתו וסייע לבתו, היום רופאה, לרכוש לעצמה דירה. במשך השנים הוא שמר על קשר עם חברתו ובתו, וכן עם אמו המתגוררת בקריבנה.

השופט שמגר במכתב לח"כ צוקר: לבקשת לונדין לא נחשפה זהותו

צוקר: ביקר בכלא

מאת גדעון אלון

גריגורי לונדין, שהורשע בריגול למען בריה"מ, שוהה בכלא בבידוד חלקי יחד עם חברו רומן וייספלד, גם הוא עולה מבריה"מ שהורשע בריגול.

ח"כ דדי צוקר, שביקר בשנה שעברה את לונדין בתאו בכלא, סיפר אמש כי לונדין התלונן באוזניו על מצב בריאותו ועל כך שעבר ניתוח קשה בשל סתימת עורקים. הוא סובל בעיקר מבעיות בלב וברגליים.

לדבריו, לונדין התרעם על כך שאינו עובד כלל ונאלץ להסתובב באפס מעשה. הוא טען כי אין לו אפילו כסף לקנות מוצרים בקנטינה של הכלא. גם מכתבים לא מאפשרים לו לשלוח.

אמו, בתו ונכדו, שהגיעו לפני כמה שנים מבריה"מ, עורכים אצלו ביקורים מעת לעת. צוקר ציין שללונדין לא היו כל תלונות על היחס שלו הוא זוכה מצד שלטונות הכלא. לדבריו, הסוהרים מתייחסים אליו יפה ויש מקלחת בחדרו.

זהותו של לונדין לא פורסמה במשך שנים, מתוך היענות לבקשתו. גם נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, כתב במכתב לח"כ צוקר כי שמו של לונדין לא נחשף על פי בקשתו של האסיר.

שמו של לונדין נחשף לראשונה

בה אשתקד בכתב העת "פוריין ריפורט", אשר טען כי מעצרו קשור לפרשת המרגל שבתאי קלמנוביץ. עוד נכתב כי לונדין גילה יעילות רבה בעבודתו כסוכן, וכי היה בקשר הדוק עם לשכת הקשר למען יהודי בריה"מ ועם פעילים יהודים מארה"ב ומקנדה.

בן־דודו של המרגל: נודע לנו באקראי שהוא נעצר

(ע). מאיר לונדין, בן דודו של המרגל גריגורי לונדין, אמר אתמול בראיון לתוכנית "ערב טוב ישראל" בגלי צה"ל, כי בפעם האחרונה פגש אותו לפני שבע־שמונה שנים.

"דבר ישיבתו בכלא נודע לי באקראי", אמר, "וזה הפתיע אותי מאוד בתחילה. הוא הגיע לארץ בשנות ה-70. בתחילה עבד בצה"ל בתיקון טנקים, ואחר כך בעבודות שונות, בין השאר כמנהל תחזוקה בקופת חולים. לאף אחד במשפחה לא היה קשר אתו בשנים האחרונות".

7 ישראלים מרצים עונשי מאסר על ריגול

מאת גדעון אלון

המרגל גריגורי לונדין, ששמו נחשף אתמול, הוא אחד מתוך שבעה אזרחים ישראלים המרצים עונשי מאסר לאחר שהורשעו בעבירות של ריגול חמור, ריגול, מגע עם סוכן זר ומסירת ידיעות לאויב.

● אברהם (מרקוס) קלינגברג נידון ל-20 שנות מאסר, לאחר שהורשע במסירת ידיעה סודית לבריה"מ מתוך כוונה לפגוע בביטחון המדינה, ובקיום מגע עם סוכן זר. קלינגברג, בן 77, נתון במאסר מאז ינואר 83'. בית המשפט העליון דחה את ערעורו על חומרת העונש. באחרונה ביקש יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, ח"כ דדי צוקר, לאפשר לו לצאת לחופשה לרגל חג הפסח, אך שלטונות הביטחון דחו את הבקשה.

● רומן וייספלד מרצה 15 שנות מאסר, לאחר שהורשע בעבירות של ריגול חמור, ריגול וקיום מגע עם סוכן זר. הוא נעצר באוגוסט 88', ימים ספורים לפני מעצרו של לונדין. בית המשפט העליון דחה את הערעור על העונש שנקבע לו בבית המשפט המחוזי. וייספלד, בן 53, עלה מבריה"מ לישראל בשנת 81'. בשנתיים הראשונות לאחר שנעצר שהה במחיצת אסירים אחרים. לאחר מכן הועבר לבידוד חלקי, ושוהה בתא אחד עם גריגורי לונדין. הוא אינו עובד.

● שמעון לוינזון, בן 62, נידון בבית המשפט המחוזי ל-12 שנות מאסר. הוא הורשע בביצוע עבירות של מסירת ידיעות לאויב, ריגול חמור וקיום מגע עם סוכן זר. הוא נעצר לראשונה במאי 91'.

● שמאל מכטיי מרצה עונש מאסר של שבע שנים, שנגזר עליו בבית המשפט המחוזי, בעקבות עסקת טיעון עם הפרקליטות. הוא הורשע בעבירות של ריגול ומגע עם סוכן זר מבריה"מ. מכטיי, בן 47, נעצר לראשונה בפברואר 91', זמן קצר אחרי עלייתו ארצה. הוא אינו שוהה בבידוד ועובד באחד המפעלים בין כתלי הכלא. מכטיי גם מורשה לצאת לחופשות.

● מחמד אחמד מצארווה נעצר ביולי 88' ונידון בבית המשפט המחוזי ל-10 שנות מאסר, לאחר שהורשע בעבירות של ריגול חמור, ריגול, החזקה ונשיאה של נשק שלא כדין וניסיון הצתה. בערעור לבית המשפט העליון הופחת עונשו לשבע שנות מאסר, לאחר שנחתם על עסקת טיעון עם הפרקליטות. מצארווה, בן 45, הורשע קודם לכן פעמיים. ביולי 67' הוא נידון לשש שנות מאסר, מהן ארבע בפועל, על יציאה בלתי חוקית מהארץ, הסתננות מזוינת ומסירת ידיעה סודית לאויב במגמה לפגוע בביטחון המדינה. בשנת 73' הוא הורשע בחברות בהתאחדות בלתי חוקית. לאחר ערעורו נגזרו עליו ארבע שנות מאסר בפועל, וכן הופעל נגדו מאסר על תנאי של שנתיים. בסך הכל הוא נשלח אז לשש שנות מאסר בכלא.

● מרדכי ואנונו נידון במארס 88' ל-18 שנות מאסר באשמת ריגול חמור ובגידה. הוא הורשע במסירת סודות האטום של ישראל לעיתון הלונדוני "סאנדיי טיימס". ואנונו, בן 41, עבד כטכנאי בכור הגרעיני בדימונה בשנים 77' עד 85'. מאז מעצרו הוא מוחזק בבידוד מוחלט בכלא אשקלון. רק באחרונה החלו שלטונות הכלא להתיר לו לשלוח מכתבים, העוברים צנזורה.

אין עוד מרגלים לא־ידועים

גורמים ממשלתיים בכירים אישרו כי זולת שבעה האסירים האלה, אין מקרים נוספים של אזרחים שהורשעו בריגול ו"בי עלמו" בכלא.

ח"כ צוקר, שביקר בינואר 94' את האסירים ועמד מקרוב על תנאי כליאתם, כתב בעקבות זאת מכתב לראש הממשלה. הוא ציין כי כל האסירים מוחזקים בתנאים פיסיים טובים: תנאים טובים יותר מאלה שלהם זוכים אסירים פליליים רגילים. גם הטיפול הנפשי הניתן להם, כשיש בכך צורך, הוא נאות ויעיל. לדברי צוקר, יחס שלטונות הכלא אליהם הוא הוגן מאוד, ולא נשמעה מפיהם אף לא תלונה אחת.

סופר "הארץ" מציין כי לח"כ צוקר היה חלק נכבד בחשיפת שמותיהם ופרטיהם האישיים של שבעה האסירים שהורשעו בריגול. הוא עמד על כך ששמותיהם יותרו לפרסום. לדבריו, "לא ייתכן מצב של אסיר נעלם שזהותו החלפה למשך שנים, ושדבר משפטו לא בא לידיעת הציבור".

שערי משפט - המכללה ללימודי משפט
הוד השרון

ההרשמה למחזור השני לשנה"ל תשנ"ו

הנהלת מכללת שערי משפט, שמחה להודיע על פתיחת ההרשמה למחזור השני של המכללה, לשנה"ל תשנ"ו.

הלימודים יתקיימו בקמפוס של כפר הנוער ע"ש ב. צ. מוסינזון בהוד השרון-מגדיאל.

משך הלימודים 3 שנים.

ראש המכללה - השופטת (בדימוס) שרה פריש

חברי וועדת ההוראה, שהינם מבכירי המשפטנים בארץ: ד"ר ידידיה שטרן, פרופ' שלום לרנר, ד"ר מיגל דויטש, פרופ' ציפורה כהן, ד"ר שמשון אטינגר וד"ר דוד גליקסברג.

המכללה קיבלה את כל האישורים הדרושים על פי חוק והוכרה על פי סעיף 28 (4), לחוק לשכת עורכי הדין. המסיימים יהיו זכאים להירשם כמתמחים ולהיבחן בבחינות לשכת עוה"ד לשם קבלת רשיון עורך דין*.

ניתן לרכוש חוברת פרטים מידעיים וטפסי הרשמה בחנויות דיונון באוניברסיטת בר-אילן ובאוניברסיטת ת"א, וכן במזכירות המכללה.

לקבלת ערכת ההרשמה באמצעות הדאר יש לשלוח שיק למזכירות המכללה בסך 55 ש"ח (כולל דמי משלוח) לפקודת מכללת שערי משפט, בציון פרטים מלאים ומספר טלפון.

שערי משפט
המכללה לימודי משפט

תנאי קבלה כלליים:
● תעודת בגרות מלאה או תעודות שוות ערך מחו"ל וציון המבחן הפסיכומטרי.
● תואר אקדמי (בעלי תארים אינם חייבים במבחן פסיכומטרי).

לפרטים: ת.ד. 261 הוד השרון מיקוד: 45101, טל. 09-405799, 09-405735

* תוגש בקשה להכרה אקדמית.

פרסום און

מכללת שערי משפט
הוד השרון

לשכת רואי החשבון בישראל

אנו שמחים להודיע על פתיחת מסלול מיוחד ונפרד של לימודי משפטים לרואי חשבון ולכלכלנים*.

המכללה קיבלה את כל האישורים הדרושים על פי חוק והוכרה על פי סעיף 28 (4), לחוק לשכת עורכי הדין. המסיימים יהיו זכאים להירשם כמתמחים ולהיבחן בבחינות לשכת עוה"ד לשם קבלת רשיון עריכת דין**.

משך הלימודים: 4 שנים. בכל שנה שלושה סמסטרים, כפי הפירוט להלן:
במהלך שני סמסטרים בשנת הלימודים האקדמית יתקיימו הלימודים פעמיים בשבוע - ביום ו' ובאחד מימי השבוע בשעות אחה"צ. בנוסף לכך יתקיימו לימודים בסמסטר קיץ מרוכז מידי יום במשך חודש יולי של אותה שנה.

תכנית הלימודים: זהה לתכנית הלימודים במסלול הרגיל של המכללה.

דרישות קבלה מינימליות: 1. תואר בחשבונאות ו/או תעודת רואה חשבון.
2. תואר אקדמאי בכלכלה או במנהל עסקים.

ניתן לרכוש חוברת פרטים מידעיים וטפסי הרשמה במזכירות המכללה.

לקבלת ערכת ההרשמה באמצעות הדאר יש לשלוח שיק למזכירות המכללה בסך 55 ש"ח (כולל דמי משלוח) לפקודת מכללת שערי משפט.

נא למלא פרטים אישיים ולציין עבור המסלול המיוחד.

לפרטים: ת.ד. 261 הוד השרון מיקוד: 45101, טל. 09-405799, 09-405735

* פתיחת מסלול זה מותנית במספר הנרשמים.
** תוגש בקשה להכרה אקדמית.

מספר המקומות מוגבל

פרסום און

נתניהו: מרווח המו"מ של פרס עם סוריה הוא 10 המטרים בין הגבול הבינ"ל וקו הגבול לפני '67

אלפי פעילי ליכוד השתתפו בעצרת הזדהות עם תושבי הגולן. "הליכוד הוא חלק בלתי נפרד מהגולן", אמר בעצרת איש מפלגת העבודה יהודה וולמן

מאת [illegible]

"מרווח המשא־ומתן של שמעון פרס עם סוריה הם עשרה מטרים המפרידים בין קו הגבול הבינלאומי והקו של ה־4 ביוני 1967". כך אמר אתמול יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, בעצרת הזדהות של לשכת הליכוד עם תושבי הגולן שהתקיימה בקצרין. בעצרת השתתפו אלפי פעילים של הליכוד מרחבי הארץ ותושבי הגולן.

כל הדוברים בעצרת תקפו בחריפות את שר החוץ על הצגת שלושים בתוכנית "מבט" בערוץ 1, שממנו השתמע כאילו הויכוח בין ישראל לסוריה הוא אם הגבול ביניהן יהיה קו הגבול הבינלאומי, או קו הגבול ב־4 ביוני '67.

נתניהו אמר: "אם עד עכשיו הפרצוף היה גלוי רק בחלקו, הרי אחרי דבריו של פרס שלשום, הפרצוף כולו יצא מן השק, ועכשיו כל העם יודע שממשלת רבין ויתרה למעשה על הגולן כולו. אחרי קיבל כבר את כל רמת הגולן. עכשיו הוא רוצה גם את פסגת הר מירון למקם עליה תחנת התרעה".

יו"ר הליכוד אמר עוד כי ראש הממשלה, יצחק רבין, ויתר למעשה על הדרישה של סידורי ביטחון ברמת הגולן, והיום הוא מוכן לנסיגה ישראלית מלאה מהגולן. זאת, בניגוד להצהרותיו הפומביות ולהבטחותיו ערב הבחירות לכנסת. "העם לא טיפש", אמר נתניהו, "הוא מבין שממשלת העבודה־מרצ מתכוונת לרדת מכל הגולן".

בדבריו קרא נתניהו לחברי הכנסת ממפלגת העבודה התומכים עם שרשרת הגולן, להצביע בכנסת בעד ההצעה לשריין את חוק הגולן, ובכך להישאר נאמנים למצע מפלגתם ולהבטחות שניתנו ערב הבחירות האחרונות לכנסת. יו"ר הליכוד הבריח כי את הבר־מצווה של בנו בן ה־8 יחגוג ברמת הגולן.

ראש מועצת קצרין, סמי בר לב, ויו"ר תנועת הדרך השלישית, יהודה הראל, אמרו כי פרס תיאם את דבריו בטלוויזיה עם רבין, שעמד ערב זמן קצר לפני השידור.

לכינוס ברמת הגולן הגיעו שבעה ח"כים מסיעת הליכוד – נתניהו, אליהו בראלישר, יהושע מצא, עוזי לנדאו, דן נוסון, שאול עמור ועוזיה עלי. בכינוס השתתף גם שר הביטחון לשעבר, משה ארנס, אשר גם התלווה לסיור קצר שערכו נתניהו וחברי לשכת הליכוד בגולן.

ראשי תושבי הגולן, כמו יהודה הראל וסמי בר לב, הדגישו שבחורים על ראשי הליכוד נוכח מאבקם נגד נסיגה מהגולן. בכרזות שהונפו בעצרת נכתב בין השאר: "הגולן עם הליכוד".

ראש המועצה האזורית גולן, יהודה וולמן, שהוא איש מפלגת העבודה, הופיע אף הוא בעצרת הליכוד. הוא אמר כי יופיע בכל פורום ציוני שייערך ברמת הגולן, וישיבת לשכת הליכוד איננה שונה. "לכן, הופעתי בה למרות ביקורת חברים במפלגת העבודה. אם העבודה תקיים עצרת דומה, כמו כן שאופיע גם בה", אמר.

וולמן אמר בעצרת כי באחרונה "נראים עקבות הליכוד" בגולן, ויש לשבח זאת. לדבריו, "דברים כמו שנאמרו אתמול על גבולות ונושים והתייחסות לגבול הבינלאומי, הם לעג לרש. המרחק בין הגבול הבינלאומי לגבולות '67 הוא מאות מטרים בלבד, ולכן זו מהתלה להיאחז בשרשים הגבול הזה". זו שגיאה חמורה מבחינת מפלגת העבודה להשאיר את הנושא של הגולן בידי אחרים".

תגובות מעורבות בעבודה לדברי פרס

"הליכוד הוא חלק בלתי נפרד מהגולן", אמר וולמן בסיום הכינוס, וזכה לתשואות סוערות מחברי הלשכה באולם. כמה מהם חיבקו ונישקו אותו.

דבריו של פרס בטלוויזיה, מהם השתמעה נכונות לנסיגה מלאה מהגולן, זכו לתגובות מעורבות במפלגת העבודה. חוג הכפר הירוק בראשותו של ח"כ חגי מירום, בירך על דבריו של פרס, תוך הדגשה כי הברזה זו עשויה לקדם את המשא־ומתן עם סוריה.

מנגד, יו"ר החוג המרכזי במפלגת העבודה, השר שמעון שטרית, יצא נגד התבטאותו של פרס. שטרית אמר כי דברי שר החוץ סותרים את מצע המפלגה ואת החלטות הוועידה שלה.

השרה שלמית אלוני ממרצ חיזקה את ידיו של פרס. היא אמרה כי תמורת שלום וסידורי ביטחון מתאימים, אפשר להחזיר את הגולן לסוריה, עם תיקוני גבול.

יו"ר הליכוד, בנימין נתניהו, בעצרת ההזדהות עם תושבי הגולן

סמנכ"ל משרד החוץ: השיחות הרב־צדדיות נמצאות בעצירה, עם אופציה לקמילה

מאת אלוף בן
סופר המדיני של "הארץ"

"שיחות השלום הרב־צדדיות נתונות בתהליך עצירה, עם אופציה לדעיכה וקמילה" – קובע סמנכ"ל משרד החוץ לתהליך השלום והמזרח התיכון, יואב בירן, במסמך שהגיש לשר החוץ שמעון פרס ובצמרת משרדו.

בירן מנתח במסמך, שכותרתו "המו"מ הרב־צדדי – לאן", את ההתקדמות במו"מ הרב־צדדי בערוצים השונים, ואת הסיבות לקיפאון בשיחות בחודשים האחרונים. לדעת בירן, יש לכך שלוש סיבות עיקריות:

● הקשיים שבהם נתון המו"מ הדו־צדדי בין ישראל לפלשתינאים ובין ישראל לסוריה. מדינות ערביות המשתתפות בשיחות הרב־צדדיות, מסבירות בכך את רתיעתן מצעדי נורמליזציה נוספים עם ישראל.

● מחסור במקורות מימון לפרויקטים שהוכנו בשיחות הרב־צדדיות. בהקשר זה מציין בירן במיוחד את עומאן, שהיתה הראשונה ממדינות המפרץ שאירחה משלחת ישראלית בגלוי, וציפתה לקבל מימון להקמת מפעל להתפלת מים, שעלותו 30 מיליון דולר. אך כל המאמצים לגייס כספים נכשלו.

● הקמת פורומים מקבילים, שרוקנו מתוכן חלק מקבוצות העבודה בשיחות הרב־צדדיות.

השיחות הרב־צדדיות הולדו בוועידת מוסקווה בראשית '92, לאחר ועידת השלום במדריד, כדי להאיץ את המו"מ הדו־צדדי ולפתוח את פירות השלום.

ארה"ב ביקשה לפני כמה חודשים מאיחוד האמירויות לארח פגישה של אחת מקבוצות העבודה הרב־צדדיות, אך האמירויות סירבו. התפתחות האחרת במו"מ הרב־צדדי היתה הדי־לטתם של פרס ועמיתו המצרי, עמר מוסא, לפני כשבועיים, להעלות את דרג השיחות לבקרת נשק לשרי חוץ.

מקורות במשרד החוץ אמרו בתגובה למסמך, שסגן שר החוץ יוסי ביילין, מקיים דיאלוג שוטף עם מחלקת המדינה האמריקאית בשאלת עתיד המו"מ הרב־צדדי.

"א־שרק אל־אווסט": טורקיה חוזרה בה מכוונתה להשביח פאנטומים בישראל

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

טורקיה חזרה בה מכוונתה להשביח מטוסי פאנטום בתעשייה האווירית (תע"א) של ישראל. כך פורסם לפני מספר ימים בעיתון הערבי "א־שרק אל־אווסט" היוצא לאור בלונדון. לדברי העיתון, טורקיה החליטה לבטל את העסקה בעקבות לחצים פנימיים שהפעילו תעשיינים ופוליטיקאים.

הנספח הצבאי של טורקיה בישראל, קולונל ספר אוזטורק, אמר כי הוא מנוע מלהשיב על שאלות בנושא. דוברת תע"א מסרה בתגובה כי לחברה לא ידוע על החלטה ברוח זו ולדבריה המשא ומתן עם הטורקים נמשך.

תע"א החליטה שלא לכלול את העסקה, ששוויה מוערך ביותר מחצי מיליארד דולר, בצבר ההזמנות שלה לשנת '95. לדברי מקורות בתע"א, הטיפול בעסקה טרם הושלם, וכל עוד היא לא נחתמה באופן רשמי, תע"א לא תכלול אותה בנתוניה העסקיים.

תע"א מינתה את ישעיהו ספירא, לשעבר מנהל מפעל שה"ם בחברה, אשר הודיע בעבר על כוונתו לפרוש מתע"א, כממונה על הטיפול בעסקה. המגעים עם הטורקים לביצוע השבחת הפאנטומים נמשכים כ־10 שנים. טורקיה דחתה בתחילת ינואר הצעה לרכוש מטוסי תדלוק מישראל. במקומה הועדפה הצעה אמריקאית.

נשיא איראן רפסנג'אני: אין לנו כוונות לייצר נשק גרעיני

2 מדענים רוסים: הספקת כור רוסי לאיראן תוביל ללא ספק לייצור נשק גרעיני

מאת סוכנויות הידיעות

נשיא איראן, אכבר האשמי רפסנג'אני, אמר אתמול שלמדינתו אין כל תוכניות לייצר נשק גרעיני. רפסנג'אני, שהופיע בכינוס עיתונאים בניודלהי, אמר שהוא מצפה מרוסיה לספק לאיראן כור גרעיני, למרות התנגדות ארה"ב.

שני מדענים רוסים הזהירו מפני מכירת הכור הגרעיני הרוסי לאיראן. במכתב שהתפרסם אתמול בעיתון "איזווסטיה" כתבו המדענים, מאסלוב ומיאסניקוב, שהעסקה בין רוסיה לאיראן, לבניית תחנה גרעינית, תוביל ללא ספק ליצירת נשק גרעיני באיראן. לדבריהם, לפי הפרויקט אין תנאי בטיחות נאותים למקרה תאונה, והעובדה מלמדת שהמטרה העיקרית של האיראנים היא לייצר פלוטוניום ולא לבנות כור גרעיני בטוח.

עוד טענו המדענים, כי שלושה רבעים מעבודות מדעני הגרעין ברוסיה היו מסווגות, ולכן הם לא התפרסמו מחוץ למדינה. לכן, בתקופה שמתפורר השבשנק הגרעיני ברוסיה, איראן רואה בכך הזדמנות להבטחה עיקרית. מסקנתם של הכותבים היא שאי אפשר לבטל את העסקה.

העיתון "אלמחרר", היוצא לאור בפאריס, טוען בגיליונו האחרון ש"ישראל מתכוננת להנחית מהלומה קשה על איראן", ומבסס את הידיעה על כך, ש"ישראל החלה לספק לאזרחיה את הציוד הדרוש להתגוננות מפני גזים רעילים וחומרים כימיים, והחלה לתרגל בבתי הספר וביישובים כניסה למקלטים". עוד טוען העיתון, היוצא כפרו־עיראקי, ש"ישראל העבירה משגרי טילי פטריוט לכורים הגרעיניים, שנמצאים בקרבת באר שבע, יפו וחיפה. מידע מהימן מאשר, שישראל השיגה אור ירוק מארה"ב להכות באיראן, ושוושינגטון מגלה הבנה לעניין מתוך תקווה להיפטר מהג'יהאד האיסלאמי, מהחמאס ומהאמפריה האיסלאמית בכלל".

קלינטון: איננו עומדים על סף פריצת דרך בתהליך השלום בין סוריה לישראל

"אני אופטימי משהייתי לפני 45 ימים"

וושינגטון (ע"ה, ע"צ וע"י). "איננו עומדים על סף פריצת דרך בתהליך השלום, אך אין פירוש הדבר ששני הצדדים הקשיחו את עמדותיהם ואינם פועלים עוד למען השלום", כך אמר שלשום נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, בעניין שיחות השלום המתנהלות בין ישראל לבין סוריה.

במסיבת עיתונאים שקיים שלשום בוושינגטון אמר קלינטון: "אני אופטימי יותר משהייתי לפני 45 יום. אנו חייבים להמשיך באותה הדרך". לדבריו, כיום הוא אופטימי משהיה לפני שישה שבועות, למרות ששיחות סוריה־ישראל מתעכבות שוב.

"זמנם אינו בלתי מוגבל"

"אני מאמין שראש הממשלה יצחק רבין והנשיא הסורי חאפז אסד מתכוונים להגיע לשלום ולהבנה, ואני מניח ששניהם יודעים היטב כי זמנם אינו בלתי מוגבל", אמר קלינטון. לדעתו, לכל הצדדים המעורבים בעניין אמון בארה"ב כמתווכת.

קלינטון הבטיח לפעול בתוקפנות כדי לשכנע את רוסיה וסין לוותר על תוכניותיהן, לתת סיוע גרעיני לאיראן. "איני מבין מדוע האחרונה מעוניינת בכך, הרי הדבר אינו לטובתה", אמר.

נשיא קלינטון אמר כי רוסיה וסין טוענות שעליהן לכבד את [illegible], אך לדבריו, הוא אינו מסכים אתן. "אני מקווה שאצליח לשכנע אותן בכוח, ובכוונתי להיות תקיף ביותר לגבי בעיה זו", אמר.

ארה"ב מאשימה את איראן בכוונה לייצר נשק גרעיני, ומפעילה לחץ על רוסיה שתבטל את תוכניתה לסיים את בניית הכור הגרעיני האיראני בבושהר.

קאנצלר אוסטריה: לסורים לא ברור מה ירוויחו מהסכם שלום עם ישראל

מאת אלוף בן
סופר המדיני של "הארץ"

"לסורים לא ברור מה ירוויחו מהסכם שלום עם ישראל" – כך אמר קאנצלר אוסטריה, פראנץ ורניצקי, לסגן שר החוץ יוסי ביילין, שנועד עמו אתמול בווינה.

ורניצקי – שביקר לפני כשנה בדמשק לבקשתו המיוחדת של שר החוץ, שמעון פרס – אמר כי "המצרים, הירדנים, והפלשתינאים, קיבלו תמורה בהסכמי השלום, אך הסורים לא יודעים מהי התמורה שיקבלו".

ביילין אמר לקאנצלר, כי לוח הזמנים הפוליטי, המאפשר הסדר לפני הבחירות בישראל ובארה"ב, יגיע לקצו תוך שבעה־שמונה חודשים, אך אם הסורים סבורים שישראל תילחץ לעשיית ויתורים ככל שהזמן יעבור, הם טועים.

ורניצקי אמר, כי בפגישתו עם נשיא סוריה, חאפז אסד, התרשם שלבנון חשובה לסורים לא פחות מרמת הגולן. ביילין ענה לו: "אם יהיה שקט ליישובי הצפון, ניסוג מדרום לבנון. לא אכפת לנו מי שולט בלבנון, כל עוד יובטח הביטחון לישראל".

(ע"י). במסיבת עיתונאים בווינה אמר אתמול ביילין: "אנו נמצאים בשלב מכריע. רק שמונה חודשים נותרו לנו לעשיית השלום, משום ש־'96 היא שנת בחירות בארה"ב ובישראל גם יחד". ביילין האשים את הסורים בהססנות, ואמר כי לא גילה שום סימן אצל נשיא סוריה לרצונו להגיע לשלום. "מאמצי התיווך האמריקאיים הצליחו רק באופן חלקי", אמר.

סוריה חזרה בה מהסכמתה לחדש את שיחות השלום עם ישראל בוושינגטון בסוף השבוע – כך מסרו ביום שלישי דיפלומטים אמריקאים וסורים.

לדבריהם, שגריר סוריה וראש המשלחת לשיחות, ואליד מועלם, נשאר בדמשק, למרות שאמור היה להגיע לוושינגטון לשם חידוש השיחות.

פרוטוקול לשיתוף פעולה נחתם בין שרי הבריאות של מצרים וישראל

מאת אורי ניר
שליח "הארץ" לקהיר

קהיר (מיוחד ל"הארץ"). שר הבריאות הישראלי, אפרים סנה, ועמיתו המצרי, ד"ר עלי עבד אל־פתאח, חתמו אתמול על פרוטוקול ראשון מסוגו, לשיתוף פעולה בין שתי המדינות.

הפרוטוקול אומר, כי משרדי הבריאות של שתי המדינות "שואפים לקדם את מערכת היחסים הבילטראליים בתחום הבריאות ומדע הרפואה, למען האינטרס של העמים בשתי המדינות". הפרוטוקול קובע כמה תחומים ספציפיים, שבהם ייבדקו אפשרויות לשיתוף פעולה (אונקולוגיה, בנק הדם, בקרת איכות של מזון, שירותי חירום רפואיים, בקרת איכות של מוצרים פרמצבטיים, ועוד).

בפרט, מדבר הפרוטוקול, על שיגור של מומחים ישראלים לענייני בנק הדם וקרחת יסודית בנית משפחתית (מחלה הנפוצה במצרים) למצרים, ושיגור מומחים מצריים בתחום הסרטן לישראל, במטרה לגבש הסכם למחקר משותף בתחום הסרטן, במימון אירופי, ובעידוד השתתפותם של מומחים פלשתינאים וירדנים. כמו כן סוכם, כי משלחת של בכירי תעשיית התרופות של מצרים תבוא לביקור בישראל, כדי לבחון אפשרויות לשיתוף פעולה.

החתימה על פרוטוקול שיתוף הפעולה, באה בסיומו של ביקור בן יומיים שערך השר סנה בקהיר. ביקור ראשון מסוגו לפיתוח קשרי הרפואה בין שתי המדינות. סנה אמר כי ראשי הקהילה הרפואית במצרים מעוניינים לקשור קשרי עבודה עם ישראל, וכי עמדתו המעודדת של נשיא מצרים, חוסני מובארק, מסייעת לאנשי הממסד הרפואי המצרי לקשור קשרים עם עמיתיהם בישראל "באופן רשמי מסודר וגלוי", חרף התנגדותם של איגודי העובדים שבשליטת הזרם האיסלאמי – המתנגד לנורמליזציה עם ישראל.

הוארך מעצר המחבל שהסתנן למפעלי ים המלח

(עו). שופטת שלום בבאר שבע הורתה אתמול להאריך את מעצרו של בסאם מוצר טבילה, מחבל פלשתיני בן 19 מירדן, בעוד עשרה ימים.

טבילה שהסתנן ביום ששי לישראל, חדר למפעלי ים המלח בסדום, ניסה לרצוח את אחד העובדים ונתפס לאחר שנפצע בקרב יריות עם אנשי האבטחה של המפעל. הוא אושפז, תחת שמירה משטרתית, במרכז הרפואי סורוקה בבאר־שבע.

בחקירתו אמר טבילה, כי הגיע לישראל כדי שיירו בו וכך ימות כ"שאהיד". בבית המשפט, אמר כי הגיע לישראל על דעת עצמו.

השופטת קבעה שהחשוד ביצע עבירות של כניסה לישראל למטרת ביצוע פיגוע, ניסיון לרצח ואחזקת אמצעי לחימה.

השנה
אנדרה אגאסי עסוק.
בוא לקחת את
הטורניר.

אליפות הטניס לאנשי ענף הביטוח - סוכנים, שמאים ועובדי חברות ביטוח
בתאריכים 11-20.5.95. גמר הרשמה - יום ב', 1.5.95

מסתבר שהספורט הלבן וענף הביטוח הולכים יפה ביחד. זאת אולי הסיבה שטורניר הטניס של ציון הפך כבר מזמן למסורת. אז גם השנה אתם מוזמנים לבוא לפגוש, לשחק, להזיע ולנצח. (ולא רק בגלל הפרסים). הגרלת המשחקים וקוקטייל הפתיחה - יום ה' 11.5.95 בשעה 18:00 במרכז הטניס רמה"ש. בשבת 20.5.95 יתקיים אירוע הגמר: 16:00 שיעור טניס למתחילים לבני משפחות הנרשמים. 17:00 משחקי הגמר, ובסיומם יערך קוקטייל וטקס חלוקת פרסים למנצחים.
הקטגוריות למשתתפים: גברים עד גיל 45, גברים מעל גיל 45, זוגות ו"תנחומים".
פרטים נוספים וטפסי הרשמה ניתן לקבל במרכז הטניס רמת השרון טל: 03-6456655

טורניר ציון '95

60
ציון חברה לביטוח בע"מ

נא לרשום אותי לקטגוריה: גברים ☐ עד גיל 45 ☐ מעל גיל 45
שם פרטי ______ שם משפחה ______ תאריך לידה ______ כתובת מגורים ______ טל' בבית
מקום עבודה ______ תפקיד ______ כתובת מקום עבודה ______ טל' בעבודה ______ מיקוד
משחק בקבוצת ליגה ______ משחק בטורנירים בדרג ______ מדרג במקום ______ רקע תחרותי אחר
מצ"ב המחאה ע"ס 50 ש"ח. לפקודת "המרכז לטניס בישראל"

ישראל
צריכה
יעוד

תנועת יעוד - עיקרי המצע

מדיניות חוץ וביטחון
● יעוד תשאף לשלום תוך שמירה על בטחון מדינת ישראל ותושביה באשר הם, תוך הקפדה על קיום ההסכמים הבינלאומיים שנחתמו על ידי ממשלות ישראל, בכפוף לקיומם על ידי הצד השני.
● יעוד תתנה כל פשרה טריטוריאלית בנושאל עם או בבחירות חדשות.

משק וכלכלה
● יעוד תפעל להפיכת המשק הישראלי למשק חופשי, לצמצום מעורבות הממשלה במשק ולהפרטת חברות ממשלתיות. מעורבות הממשלה תנותב לנושאי חינוך, בריאות, בטחון ורווחה.

חברה ורווחה
● יעוד תפעל לשוויון זכויות מלא כנגד שוויון חובות מלא לכל אזרחי מדינת ישראל, ללא הבדל דת, גזע ומין. דגש מיוחד יינתן למימוש השוויון בין גברים לנשים בכל תחומי החיים והחברה.

דת ומדינה
● יעוד מדגישה מחויבות רבה לאופייה היהודי של החברה הישראלית. יעוד תקפיד על שמירת הגבול שבין דת ומדינה, על בסיס העקרון של יאיש באמונתו יחיה".

הצטרפו עכשיו
03-565 39 05

יעוד - תנועת המרכז החדש

مطابقة للأصل

האדמו"ר מבעלז, שתמך בהסכם אוסלו, קורא לרבין: הקפא תהליך השלום עד הפסקת הטרור

פרס לאדמו"ר מוויז'ניץ: "שני שלישים מהפיגועים מבצעים מתאבדים ולשליש אחראי 'המהנדס'". מכחיש נכונות לסגת לגבול הבינ"ל

תצלום: [illegible]

שר החוץ, שמעון פרס, מחוץ לבית הרב עובדיה יוסף. פרס אמר שבזמן כהונתה של הממשלה הנוכחית לא עבר שום חוק אנטי דתי

מאת שחר אילן

האדמו"ר מבעלז, הרב יששכר דב רוקח, העביר מסר לראש הממשלה יצחק רבין, בו ביקש להקפיא את תהליך השלום עד להפסקת הטרור. רוקח הוא הרב החרדי החשוב היחיד שהתבטא בשעתו בעד תהליך השלום, והמסר שהעביר מהווה מהפך בעמדתו. את הדברים מסר לרבין עורך ביטאון חסידות בעלז "המחנה החרדי", הרב ישראל אייכלר.

"אנחנו", אומר אייכלר, "תומכים בהפרדה בין העמים רק במטרה להפסיק את שפיכות הדמים. המצב שבו יש ויתורים ישראליים והטרור נמשך הוא בלתי אפשרי. הסכם עזה ויריחו היה מבחן. אם ערפאת לא עומד במבחן, אז אי אפשר להמשיך. ערפאת צריך לדעת שאם שפיכות הדמים תימשך הוא לא יקבל כלום".

פרס לרב עובדיה יוסף: כלל לא ברור היום אם אסד מעוניין בשלום

לדברי אייכלר, הוא אמר לרבין שלא צריך להכריז בפומבי על הקפאת התהליך, כי זה יגרום נזק בינלאומי, "אבל צריך להבהיר לפלשתינאים שלא יהיה שום צעד נוסף עד שיפסק הטרור".

שר החוץ שמעון פרס המשיך ביומיים האחרונים את סדרת הפגישות שהוא עורך עם מנהיגים חרדים. שלשום נפגש עם נשיא מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל, האדמו"ר מוויז'ניץ הרב משה יהושע הגר ואתמול עם מנהיג ש"ס, הרב עובדיה יוסף ועם הרב הראשי הספרדי אליהו בקשי דורון.

הפגישה עם יוסף היתה קצרה ולא עסקה בכלל הידוע בנושאים קואליציוניים. השניים סיכמו להיפגש שנית, מה שנראה כפתיחת ערוץ הידברות חדש בין ש"ס לקואליציה. פרס ציין בשיחה שבתקופת הממשלה הזאת לא עבר שום חוק אנטי דתי.

כשיצא מהפגישה הכחיש פרס את ההתבטאות שיוחסה לו, כי ישראל מוכנה לסגת לגבול הבינלאומי. "לא היה ולא נברא", טען. לדבריו, "אמרתי שאשכול ובגין הסכימו תמורת שלום לחזור לקו הגבול הבינלאומי, ושהסורים רוצים יותר ממה שמגיע להם על פי הדין הבינלאומי".

פרס אמר לרב יוסף שכלל לא ברור היום אם אסד מעוניין בשלום, וטען ש"אין משא ומתן חשאי ואין הסכמות חשאיות עם הסורים".

בשיחתו של פרס עם האדמו"ר מוויז'ניץ, ביקר האדמו"ר את תהליך השלום, וטען ש"אומרים שלום, שלום ואין שלום". הוא שאל את פרס כמה זמן עוד יארך התהליך, ופרס ענה שבין 5 ל-10 שנים. האדמו"ר ענה שיש צורך בשלום מיידי.

פרס השיב שהפיגועים היו מתרחשים עם או בלי השלום, כיוון ש"שני שליש מהמבצעים הם מתאבדים ולשליש אחראי המהנדס".

עיקר השיחה הוקדשה למצוקת הדיור החרדית. האדמו"ר תבע מפרס לממש הבטחה שניתנה לחרדים על ידי הליכוד להקצאת 2,000 וילות באשדוד. לדבריו, 500 מהוילות כבר נבנו, אבל לאחר המהפך הוקפאה הקמת 1,500 הוילות הנוספות. פרס הבטיח לכנס מיד לאחר החג דיון נרחב בנושא פתרונות למצוקת הדיור החרדית.

בביקור שערך פרס לפני הפסח אצל חבר נשיאות מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל, האדמו"ר מערלוי הרב יוחנן סופר, הבטיח שהממשלה תאשר תוך זמן קצר הקמת 3,000 דירות בעיר החרדית קרית ספר מעבר לקו הירוק. בעקבות הפיגועים ברצועה בוטלה ישיבת ועדת השרים לבנייה בשטחים, שעמדה לאשר את הקמת הדירות. נראה שבעקבות סדרת השיחות של פרס עם גדולי התורה החרדים הוא יפעל לזירוז אישור הבנייה בקרית ספר.

70 טונות תוצרת חקלאית מתקלקלות מדי יום בהמתנה במחסומים ברצועה, ונזרקות

20 משאיות עמוסות בירקות ממתינות כמה ימים במחסום; חשש שבגלל החג יעוכבו לימים נוספים

מאת עמירה הס

שווי התוצרת החקלאית היוצאת היום מהרצועה הוא 30–50 אלף דולר ליום, לעומת חצי מיליון דולר בימים שקדמו לסגר האחרון שהוטל על הרצועה ולגבולים המחמירים שנבקטים במחסומי היציאה מאז גילוי המשאית התופת. מתוך כ-250 משאיות שהובילו תוצרת חקלאית לישראל ולגדה, כיום מורשות לצאת מהרצועה רק כ-40 משאיות, בליווי צבאי בלבד. הבדיקה הביטחונית שנערכת בכל משאית נמשכת כשעתיים, לאחר המתנה של שעות ארוכות או ימים לאורך הכביש המוביל למחסום.

אתמול בצהרים, למשל, לאחר יומיים וחצי של המתנה, הוכנסו לתורן לבדיקה 20 משאיות שהובילו פרי הדר לגדה ולישראל. סגן הממונה על משרד החקלאות ברשות הפלשתינית, עטא אבו כרש, הביע דאגה שהיום, יום חמישי, רוב המשאיות עדיין יעוכבו במחסום, בגלל החג. לישראל ייצאו – במקרה הטוב – רק ביום ראשון.

"מדי יום נזרקות 70 טונות תוצרת חקלאית ברצועה, משום שהתקלקלו בעת ההמתנה בשמש, בגשם, או משום שאיחרו את מועד ההפלגה של אניות המשא", אמר אבו כרש. ביום רביעי בשבוע שעבר החזירו חמישה מיליון פרחים לרצועה, מכיוון שאיחרו ביום את מועד המשלוח לחו"ל דרך אגרקסקו. "הפסדנו יותר ממיליון דולר", אמר אבו כרש.

ביום שני השבוע החמיצו 13 משאיות שהובילו פרי הדר ליצוא את מועד ההפלגה מחיפה לאודסה.

במשך שש שעות נבדקו רק שלוש משאיות במחסום נחל עוז (משם יוצאות המשאיות שמובילות תוצרת לחו"ל). המשלוח יצא יום למחרת בהפלגה אחרת. "למשווק לא רק נגרמו הפסדים בשל ייקור ההובלה, אלא הוא גם מאבד את אמינותו בעיני היבואנים בחו"ל", אמר אבו כרש.

10 טונות תות שדה

כעשר טונות תות שדה שנשלחו למפעל מזון בישראל הוחזרו בשבוע שעבר: הן הגיעו למפעל אחרי ארבעה ימי המתנה במחסום ארז. המגדלים הפסידו כ-20 אלף דולר. ההמתנה הארוכה – שמחייבת את הנהגים לישון במשאיותיהם כמה לילות – מייקרת את ההובלה. מגדלים משלמים 3,000 שקל רק בעבור הובלת הסחורה מעזה למחסום ארז.

כיום, ל-130 משאיות מוענקים אישורי כניסה לרחבה שמעבר למחסום ארז, שם מועברות הסחורות ממשאיות למשאית "גב אל גב". לפני שהוטל הסגר, כ-600 משאיות הביאו מדי יום סחורה לרצועה ישירות מישראל. ייקור ההובלה והמספר הקטן של משאיות שמורשות לצאת לרחבה העלו את מחירי המזון המיובא לרצועה, כמו קמח, חומוס, אורז וסוכר.

חמאס מכחיש השמועה כי הבטיח להפסיק הפיגועים

מאת עמירה הס

בכרוז מטעם משרד ההוברות של החמאס בעמאן, שהגיע אתמול לרצועה, מוכחשת השמועה שהתנועה הבטיחה לרשות הפלשתינית להפסיק את הפיגועים נגד ישראל.

פעילי חמאס ברצועה ביטלו אף הם את הדיבורים על הסכם שנחתם או הסכם מתקרב, והדגישו אתמול ששיחות הימים האחרונים בין בכירי התנועה לנציגי הרשות נועדו להרגיע את המתח ולמצוא נוסחה שתקל על קיומו של דיאלוג רשמי. נוסחה זו נכללות, לדבריהם, הדרישות לשחרר את העצורים, לבטל את גזרי הדין של בית המשפט הצבאי העליון לביטחון המדינה ולהפסיק את עבודתו.

בחמאס קבלו אתמול על כי הרשות – ששחררה כמה עשרות עצורים – ממשיכה לעצור אחרים. שלשום נעצרו שמונה פעילי חמאס בשאטי וחמישה פעילי הג'יהאד האיסלאמי כנר סייראת, ושוחררו שלושה מבכירי החזית הדמוקרטית, העצורים מאז סוף ינואר. דוברים רשמיים בעזה מדווחים על שחרור 20 עצורים מהג'יהאד והחמאס ביממה האחרונה, אך בחמאס אומרים שמספר המשוחררים נמוך יותר.

גם הזרוע הצבאית של החמאס, עז אדין אל קסאם, יצאה אתמול בכרוז שבו היא מודיעה שלא תפרוק את נשקה ולא תפסיק מלהפנותו נגד "אויבי העם, אויבי אלוהים, היהודים".

עז אדין אל קסאם אף מגנה את פעולת בית המשפט הצבאי בעזה, "שהוקם בהחלטת רבין הטרוריסט, בלחץ אל גור ובביצוע הרשות. בית דין זה הוא עוד אמצעי של האויב".

רדיו מונטה קארלו פירסם אתמול שהג'יהאד האיסלאמי מוכן לעצור את פיגועיו משטח הרשות ובתחומיה; ואולם, בכיר בג'יהאד האיסלאמי ברצועה, שדיבר אתמול עם עיתונאי במשרד "ארנהאר" בעזה, ביקש להבהיר, שביום שני נפגשו שניים מבכירי הג'יהאד עם כמה מהאחראים ברשות ובפתח, ולדבריו, "השיחות נסובו על דרכים להרגעת המצב ולא נדונה סוגיית הנשק או כיבוד הרשות או ההסכם. הג'יהאד האיסלאמי מוכן להעלות את ההצעה להשעיית הפיגועים משטח הרשות אל מועצת השורא בחו"ל, שהיא היחידה המוסמכת להכריע".

בכיר ירדני: אין מקום בירדן לאופוזיציה לרשות הפלשתינית

עמאן (ע"ר). הרשות הפלשתינית הודיעה שהמחלוקת עם ירדן, שאותה האשימה במתן מקלט לראשי החמאס, יושבה. "היו כמה אי הבנות ופתרנו אותן בשיחות דיפלומטיות ישירות בינינו לבין הירדנים", אמר אתמול יאסר עבד ראבה, הממונה על תיק התרבות ברשות הפלשתינית.

סגן ראש ממשלת ירדן, עבדול ראוף אל ראוואבדה, אמר כי "בירדן אין מקום לאופוזיציה הפלשתינית. לא נסבול כל פעולה או עניין העשויים לפגוע ברשות הפלשתינית".

השניים השיבו לשאלות כתבים בתום ישיבה של ועדה ירדנית-פלשתינית, המפקחת על יישום שש ההסכמים לשיתוף הפעולה שנחתמו בינואר.

צר"בניים אוסר על השב"כ לענות עציר פלשתינאי

מאת משה ריינפלד

שופט בית המשפט הגבוה לצדק, צבי טל, הוציא אתמול צו ביניים האוסר על חוקרי השב"כ לפגוע פגיעה פיסית או נפשית בעציר המינהלי ג'מאל שכטור, עד שיכריע בג"ץ בעתירתו בעניין זה. השופט טל גם הוציא צו על תנאי המחייב את השב"כ לנמק בתוך 30 יום מדוע לא יחדל מלנהוג כך בשכטור.

שכטור, בן 24, תושב בית לחם, עתר שלשום לבג"ץ בטענה שהשב"כ מענה אותו לסרוגין שהעבירות שהוא חשוד בהן, שעיקרן זריקת רימון, אינן מצדיקות כל החזקות בחקירה. לטענתו, חוקריו היכו אותו ומנעו ממנו לישון במשך שמונה ימים.

חשוד בניפוץ חלונות במשרד רה"מ נשלח להסתכלות

(עט). בית משפט השלום בירושלים עצר אתמול בצוהרים לשבעה ימים צעיר כבן 17, תושב ירושלים, החשוד כי ניפץ חלונות במשרד ראש הממשלה. השופט קבע, כי המעצר ייערך בבית חולים פסיכיאטרי, לשם יישלח הצעיר להסתכלות.

בא כוח המשטרה מסר, כי ביום שני הגיע הצעיר למשרד ראש הממשלה, טען כי בעיותיו האישיות אינן מטופלות והחל

בית המרכז – מכון לחינוך ומחקר

בשיתוף עם המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות

השפעת התקשורת במאבקים ציבוריים על איכות הסביבה ושימור אתרים

הדיון יתקיים ביום ראשון, כ"ג בניסן תשנ"ה, 23.4.95 בשעה 7:00 בערב בבית סוקולוב רח' קפלן 4, תל-אביב

דברים: יעקב שץ מנהל מרכז ההסברה
יוסי פלדמן מזכ"ל המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות

מושב א': יו"ר מאיר ברימן ראש השירות לאיכות הסביבה בעיריית ת"א-יפו
יוסי שריד השר לאיכות הסביבה:
גופים ציבוריים והשפעתם על איכות הסביבה
מיכה פרידמן גלי צה"ל – השפעת התקשורת על דעת הקהל

מושב ב': רב-שיח בנושא:
תפקידה של התקשורת בעימותים ציבוריים, או מה היה קורה אם היו מחליטים היום להרוס את גמנסיה הרצליה?

בהשתתפות: אברי גלעד גלי צה"ל | אסתר זנדברג "העיר"
עמוס קינן "ידיעות אחרונות" | סעדיה מנדל המועצה לשימור אתרים
מנשה רז הטלוויזיה הכללית | עזריה אלון החברה להגנת הטבע

מנחה: ד"ר מרדכי נאור

חניתה עשתאי
מנהלת בית המרכז

הציבור מוזמן

25

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

המרכז ללימודי השואה והתקומה
ע"ש סידני ואסתר ראב

ליל השימורים השנתי בנושא: "בבוא השחרור: ניצולים, עקורים ומשתקמים"

יו"ר - ד"ר רנה פוזננסקי - מנהלת מרכז ראב
דברי פתיחה - ד"ר אבישי ברוורמן - נשיא האוניברסיטה
פרופ' אביה ספיבק - דיקן הפקולטה למדעי הרוח והחברה
ישאו דברים - ד"ר חגית לבסקי - האוניברסיטה העברית
ד"ר רפי ואגו - אוניברסיטת תל-אביב
יוסי כרמון - במאי/שחקן, תיאטרון הקאמרי

ליל השימורים יתקיים בערב יום הזכרון לשואה, יום ד' 26.4.1995 בשעה 20:00 באולם הכנסים, בקרית האוניברסיטה, בבאר-שבע

יוגש כיבוד קל ויתקיים דיון בהשתתפות הציבור

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב מציינת 25 שנה להיווסדה

יד יצחק בן-צבי

"הך פטיש עלה וצנח"

עלילותיו ונפילתו של גדוד העבודה

יום עיון וחוויה בבית גבריאל בכנרת

יום חמישי, י"א באייר תשנ"ה (11.5.95)

בהשתתפות: מר נרי הורוביץ, מר מוקי צור, פרופ' זאב צחור והסופר נתן שחם.

הקרנת הסרט "ארץ חדשה"
מופע מיוחד של הזמרת שולי נתן

בשיתוף המועצה האזורית עמק הירדן

על פרשת המים

סוף שבוע בארץ פלגי מים

הרצאות, סיורים ונופש בבית הארחה קיבוץ הגושרים

ימים חמישי-שבת, כ"ה-כ"ז באייר תשנ"ה (25–27.5.95)

בהשתתפות: מר צבי אורטנברג – יו"ר מנהלת הכנרת; פרופ' משה גפן – המעבדה לחקר הכנרת; פרופ' ארנון סופר – אוניברסיטת חיפה
מר גדעון צור – נציב המים; מר גיורא שחם – מנהל פרויקט החולה

סיורים בעקבות מפעלי המים הישראליים והירדניים בעמק הירדן ועמק החולה.

הכנס נערך בשיתוף קרן קימת לישראל

הסעות לשני הכנסים מירושלים, ת"א וחיפה
מספר המקומות מוגבל

פרטים והרשמה: יד יצחק בן-צבי, המרכז ללימודי ארץ-ישראל, ת"ד 7660, ירושלים 91076 • טל' 02-619861, פקס' 02-636449.

ללקוחות ישראכרט: מבצע מיוחד תמורת כוכבים

הכי טוב ישראכרט

לקבלת תוכניות מפורטות – חייגו 24 שעות לטלמסר 02-294462

קנית ארון אנגלי עתיק וגילית שהוא רק בן שנתיים?

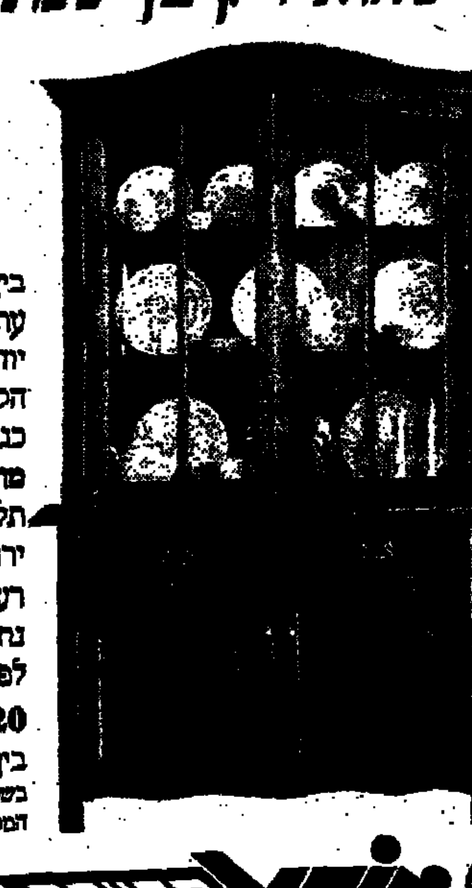

לא נעים לגלות שקנית חתול בשק.
זה לא יקרה לכם אם תדעו
לבחון ולהעריך חפצי אמנות
עתיקים כמו ריהוט עתיק,
תמונות, קריסטלים
ותכשיטים עתיקים.

"אורט קריירה" פותחת
לכם דלת לעולם קסום - להבנה ולעיסוק
בתחום מעניין ומרתק - אספנות והערכת
אמנות.

תכנית הלימודים של אורט קריירה
עוצבה בשיתוף מומחים
מן השורה הראשונה.

בין נושאי הלימוד: הערכת ריהוט
עתיק, זיהוי אבני חן ויהלומים,
יודאיקה, מכירות פומביות ועוד.
הקורס בן 20 מפגשים ומוכר
כגמול השתלמות.
מועדי הפתיחה:
תל אביב - יום ג', 9.5.95
ירושלים - יום ה', 11.5.95
רעננה - יום א', 21.5.95
נתניה - יום ב', 8.5.95
לפרטים ולהרשמה ניתן להתקשר:
177-022-6020
בין השעות 08:00-19:00.
בשל אופיו המיוחד של הקורס - מספר המקומות מוגבל

אורט קריירה

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה למדעי הרוח

במלאת 40 שנה לפקולטה למדעי הרוח ובמסגרת סידרת הרצאות-יובל בנושא:

זמן במדעי הרוח

ירצה

פרופ' יקיר אהרונוב

את ההרצאה המעלה את הסידרה בנושא:

הפיסיקה המודרנית ומושג הזמן

ההרצאה תתקיים ביום שלישי, 25 באפריל 1995, בשעה 12.00, באולם יונה אתינגר, בניין גילמן, קריית האוניברסיטה, רמת-אביב.

– הציבור מוזמן –

המשטרה חושדת: "הכשרת היישוב" שילמה עשרות אלפי ש' לחוני מזעקי, המרצה מאסר בשל האזנות סתר

צ'ק על סך 33 אלף שקלים הופקד בחשבונו של מועקי בסניף בנק הפועלים במרכז ת"א ב–23 במארס

מאת ראובן שפירא

בידי המשטרה מצוי מידע לפיו שילמה חברת "הכשרת היישוב", שהיא חברת האם של העיתון "מעריב", בשבועות האחרונים עשרות אלפי שקלים לחוני מועקי, המרצה שנתיים וחצי מאסר על ביצוע האזנות סתר לא חוקיות.

קצין משטרה בכיר במטה הארצי אישר אתמול כי בידי המשטרה מצוי המידע על התשלומים של עשרות אלפי השקלים מ"הכשרת היישוב" לחוני מועקי. לדבריו, הפרשה תיחקר במסגרת החקירה הכוללת בפרשיות האזנות הסתר.

על פי החשד, הועברו הכספים מ"הכשרת היישוב" בצ'קים לעו"ד המקורב לעופר נמרודי, שהעביר אחר כך את הצ'קים להפקדה בחשבונו של חוני מועקי בסניף בנק הפועלים ברחוב תל-אביב. הפקדה של אחד הצ'קים, על סכום של 33 אלף שקלים, לטובת חשבונו של מועקי נעשתה ב–23 במארס השנה בסניף בנק הפועלים במרכז ת"א.

עד כה הכחיש עורכו הראשי של "מעריב", עופר נמרודי ופרקליטיו כל קשר עם חוני מועקי.

חומר החקירה המשטרתי בפרשת האזנות הסתר כולל עדויות על מעורבותו של חוני מועקי בהכנת תשתית להאזנות סתר שנעשו מתוך בית "מעריב" לעתונאי העיתון, לפי החשד בידיעת בכירים ב"מעריב". לפני שבועות אחדים סיירו חוקרי המשטרה בבית "מעריב" ובחנו את מערכות הטלפונים והשלוחות שלהם ואת התשתית הטכנית בבניין, במסגרת החקירה בפרשת האזנות הסתר בתוך בית "מעריב".

לפני שבועות אחדים הסכים חוני מועקי בעקבותיו, לאחר חודשים רבים של שתיקה, למסור לחוקרי המשטרה פרטים על פרשיה של האזנות סתר שבה החשיד חוקרים פרטיים ואת בעל חברת האבטחה רוד ספקטור, במעורבות בהאזנת סתר לגרשון זליקנר מבעלי חברת האלקטרוניקה "אלקו". בעקבות גרסת מועקי חקרה המשטרה את המעורבים בפרשה והם הכחישו את ההאשמות נגדם. הם טענו כי כל הפרשה מקודה בניסיון להטיל חשבונות אתם.

לעומת זאת, לא היה מוכן מועקי – גם לטענתו – למסור פרטים למשטרה על פרשיות אחרות של האזנות סתר. במשטרה מבקשים לברר עתה מה היה המניע להסכמתו של מועקי להעיד ולהפליל אנשים בפרשת זליקנר.

חוני מועקי סירב אתמול להתייחס למידע על הכספים ששולמו לו, לפי החשד, על ידי "הכשרת היישוב". הוא אמר רק: "אם "הכשרת היישוב" העבירה כספים, היא העבירה אותם בשביל לגלות את האמת. יכול להיות שבעתיד אהיה מוכן להתייחס לעניין".

בשיחה מהכלא, אמר אתמול מועקי: "לא נכון שיש לי הסכם עם המשטרה בפרשת האזנות הסתר. אין לי שום הסכם להסינגות או כל הסכם אחר. המשטרה ביקשה להגיע לי הסכם של עד מדינה כמה פעמים ואני לא הסכמתי ולא מסכים לשתף פעולה עם החוקרים בשום קטע, חוץ מהעניין של האזנה לגרשון זליקנר. זה אינטרס שלי נגד רוד ספקטור כי הוא האדם שהכניס אותי לכלא.

"גרמו לי עוול בכך שפרסמו שאני משתף פעולה עם המשטרה. בפרשת זליקנר, שרק בקשר אליה אני מעיד, אני אומר רק את האמת על מה שקרה. החוקרים מוציאים אותי גם לחקירות מודיעיניות ואני לא מסכים לשתף פעולה אתם.

"בפרשה של האזנה לזליקנר אפילו יגיש נגדי כתב אישום. ניסו להציע לי עסקה שלא יוגש נגדי כתב אישום ואני לא הסכמתי. בפרשת האזנה לזליקנר עשינו את העבודה מיכה רותם (חוקר פרטי) ואני, וזה היה בבית של ספקטור. אני מצטער מאוד שהייתי צריך לערב בעניין הזה את מיכה רותם אבל כדי להגיע לספקטור ולספר את כל האמת, הייתי חייב גם לעבור דרך מיכה.

"מה שהעדתי לא קשור בשום מקרה לכספים שטוענים שקיבלתי. אני לא מדבר על פרשות אחרות עם החוקרים. אם הייתי משתף פעולה באופן מלא עם המשטרה היו מתפוצצות פרשיות הרבה יותר חמורות".

את תגובותיהם של יעקב ועופר נמרודי לא ניתן היה לקבל אתמול. ממשרדיהם נמסר כי הם נמצאים בחופשה.

תצלום: רב פייגר

מפגינים בתהלוכת מחאה על ניסויים בבעלי חיים. חלקם לבשו חלוקי רופאה מוכתמים בדם

כ–100 צעירים הפגינו בת"א נגד ניסויים בבעלי חיים

מאת יוסי המוני

כמאה בני נוער וצעירים הפגינו אתמול בכיכר דיזנגוף בתל אביב, במחאה על ניסויים הנעשים בבעלי חיים. המפגינים צעדו בתהלוכה לאורך רחובות העיר והמשיכו עד לאוניברסיטת תל אביב, ברמת אביב. שוטרים ממחוז תל אביב ליוו את הצעירים. ההפגנה אורגנה, על ידי האגודה הישראלית נגד ניסויים בבעלי חיים ("אנונימוס"), העמותה לזכויות בעלי חיים.

חלק מהמפגינים לבשו חלוקי רופאה מוכתמים בצבע אדום, אחרים חבשו על פניהם מסכות של קופים. מפגינים גם שרקו במשרוקיות ותופפו בתופים, וחלקם נשאו שלטים כמו "המאבק נמשך, שעזרו את חיות המעבדה", "הפסיקו את הניסויים בבעלי חיים", וקריאות להחרים מוצרים של חברות קוסמטיקה, [illegible] הם מתיימרים לשרת את הרפואה, אבל לא רק שהם לא מקדמים אותה, הם אפילו מעכבים את התפתחותה. אי אפשר להחיל תוצאות מניסויים בבעלי חיים על בני אדם. יש תרופות רבות, כמו תלידומיד, שגרמו לנזקים בבני אדם, אחרי שנוסו על חיות ונמצאו 'בטוחות'. יש כאן גם סוגיה אתית. אין הבדל בין אפליית שחורים, נשים והומוסקסואלים, לאפליית בעלי חיים".

נדר מסי, יו"ר "אנונימוס", אמר: "ניסויים בבעלי חיים כרוכים בעינויים כמו חשיפה לקור או חום עז, כוויות, מכות חשמל, הרעבה, ניתוחים קשים ללא הרדמה ועוד. באוניברסיטאות ובמכוני מחקר בעלי החיים נכלאים בכלובים קטנים, ללא תאורה. הרבה חברות קוסמטיקה הפסיקו לעשות ניסויים בבעלי חיים. אני מאמין שיש לנו אפשרות להעלות את מודעות הציבור על ידי התהלוכה בואת ופעילויות אחרות". [illegible] רשימה שחורה" של חברות שעושות זאת.

אלוני: אם אגודת הסופרים תמשיך באפליה, אשקול מחדש את התמיכה בה

שרת האמנויות הגיבה על החלטת האגודה שלא לקבל סופרים לא עברים

מאת שגיא גרין

המשורר נתן יונתן נבחר לנשיא אגודת הסופרים העברים, – כך הודיעו אתמול לפנות בוקר, [illegible] עם סיכום תוצאות ההצבעה של הוועידה ה–37 של האגודה. יונתן זכה ב–72 קולות, לעומת 71 קולות שקיבלה הסופרת עמליה כהנא-כרמון.

לוועד החדש של האגודה נבחרו משה שמיר, מנוחה גלבוע, [illegible] רית זילברמן, פסח מיילין, אורציון ברתנא, ציפי שחרור, אריה סיון, אריך כהן, יהודית כפרי, משה שפריר, אורציון ישי ומרים איתן. רוב חברי הוועד [illegible] העמדה שאין לפתוח את האגודה לסופרים לא עברים.

בתגובה להחלטות האגודה, לדחות קבלת סופרים ישראלים שכותבים בשפות זרות, אמרה אתמול שרת המדע והאמנויות שולמית אלוני: "לוועידה אין האומץ להתמודד עם מציאות חדשה. אבל אני חייבת לדאוג לכלל הסופרים בארץ, בלי הבדל שפה, לאום, דת, גזע או מין. אם יתברר לי שהאגודה ממשיכה להפלות בין סופרים, אשקול מחדש את התמיכה בה. חברי אגודת הסופרים צריכים לאמץ את דבריו של יו"ר ההסתדרות, חיים רמון, שאמר שאם האגודה לא תשתנה, היא תתחסל".

שוחרר בערבות קטין שהטריד בטלפון 16 משפחות

מאת יוסי המוני

[illegible] בן 17.5 מהרצליה, שהטריד [illegible] 16 משפחות בטלפון [illegible] בלילה שבין ראשון לשני ל–16 משפחות בהרצליה והודיע להן כי עליהן להגיע מיידית לחקירה בתחנת המשטרה בעיר.

חלק ממקבלי הטלפונים נענו לפנייה והופיעו אצל החוקר התורן, אשר היה מופתע לשמוע מדוע באו. אחרים צלצלו לתחנה לברר את הסיבה לחקירה.

עקב ריבוי המקרים, פתחו שוטרי משטרת הרצליה בחקירה. תוך שיתוף פעולה עם מחלקת הביטחון של "בזק" אותר מספר הטלפון של הקטין. אתמול בבוקר הוא נעצר. לנער אין עבר פלילי. הוא סיפר לחוקרים כי הוא היה משועמם ולכן ביצע את ההטרדות הטלפוניות.

אדם נהרג מצמיג שהתפוצץ בפניו; 2 פועלים רומנים נהרגו בהתמוטטות מבנה

המשטרה חוקרת אפשרות לרשלנות

מאת משה מזהל

שלושה בני אדם נהרגו אתמול בשתי תאונות עבודה בשפלה. המשטרה ומשרד העבודה חוקרים את נסיבות התאונות, ואם הן התרחשו כתוצאה מרשלנות.

ב–2 בצהריים בערך החל יעקב אלקניה, עובד במפעל הצינורות מול מחנה צריפין, לנפח צמיג של מלגזה, לפתע התפוצץ הצמיג.

אלקניה, תושב ראשון לציון בן 45, נפגע בראשו. רופא מד"א שהגיע למקום קבע את מותו. הצמיג נבקע ככל הנראה כתוצאה מלחץ האוויר.

חוקרי התאונות במשרד העבודה יבדקו אם התאונה התרחשה כתוצאה מתקלה במערכת ניפוח האוויר.

בתאונה שאירעה כשעתיים מאוחר יותר באתר הבנייה ליד גן האירועים חירבת דוראן, בקרבת רחובות, נהרגו שני פועלי בניין מרומניה.

הפועלים עסקו בעבודות יציקה, אולם התקרה זזה ממקומה והבניין, הנמצא בשלבי בנייה ראשונים, קרס עליהם וקבר אותם חיים.

העבודה באתר הופסקה עד שחוקרי המשטרה ומשרד העבודה יסיימו את חקירת נסיבות התאונה.

חשד: מנהל בית ספר בבאקה אל גרבייה מנע אוכל מילדים נזקקים

מאת גבי זהר

קצין מועצת הכפר באקה אל גרבייה, במשולש הדרומי, התלונן במשטרת עירון נגד מנהל בית הספר היסודי עומר אל חטיב בכפר, מגיד דוחיש.

על פי התלונה, בחודשים האחרונים מנע דוחיש מעשרות ילדים ממשפחות מצוקה ארוחות צהרים שהיו אמורים לקבל מהמועצה המקומית, ונתן להם לאכול פיתות במקום זה.

בתלונה נאמר כי המנהל לקח לעצמו את כספי המועצה ששול[illegible]

בבדיקה שגרתית שערך קצין מועצת באקה אל גרבייה התברר, כי עשרות הילדים, בגילאים 6–12, הלומדים בבית הספר היסודי זכאים לארוחה במסגרת השעתונית בבית הספר, שכן הם ילדים ממשפחות מצוקה, לא מקבלים את ארוחות הצהרים המגיעות להם. בדיקה של הקצין העלתה כי המנהל נותן, על פי החשד, רק חלק מהמצרכים שקיבל מספק המזון לילדי המצוקה, ואת שאר הכסף תמורת הארוחות הוא לוקח לכיסו.

המועצה המקומית באקה אל [illegible]

אסיה סנטר ASIACENTRE
מגלה פינוקים חדשים
ויעדים אכזוטיים במחירי הזדמנות
הונג קונג * סין * ניו זילנד * דרום פסיפיק * פפואה ניו גינאה
HONG KONG * CHINA * NEW ZELAND
SOUTH PACIFIC * PAPUA NEW GUINEA
טיסות כל יום להונג קונג וחזרה דרך אירופה או בנגקוק בשילוב אל-על קוואנטס פסיפיק והמשך לכל היעדים באסיה, אוסטרליה, ניו-זילנד, ארה"ב וקנדה.
טיולים מודרכים בסין לבודדים עם נהג ורכב צמוד במחיר של טיול קבוצתי. (מינימום 2 איש).
הזמנת חדרים בכל ערי סין - במלונות ברמה טובה.
טיולים מודרכים בניו-זילנד, כולל סידורי לינה.
למלות טבע מושלם, ציידים, הרים גבוהים, קרחונים, פיורדים וחוף עד בלי סוף.
חוויה של עולם קדום בניו-גינאה, שייט בנהר, ביערות הגשם וביקור אצל השבטים הפרימיטיביים.
בדרך לשם יש אפשרות לטיולים בבנגקוק, אוסטרליה או הוואי.
פינוק וקסם כמו בגן-עדן קדום בפיג'י, טהיטי, טונגה, סמואה והוואי!
עם כרטיס טיסה מוזל סביב העולם.
הזמנות אצל כל סוכני הנסיעות.
מידע באסיה סנטר: רח' בן יהודה 43 ת"א
טל': 5243871, 03-5247715, פקס: 5271370, 03-5231241

האוניברסיטה העברית בירושלים
מרכז לחקר רוסיה, מזרח-אירופה, ומזרח אירופה, ע"ש מרגוליס מירוק | המרכז ללימודי אירופה | המכון ליחסים בינלאומיים ע"ש לאונרד דייוויס | החוג ללימודים רוסיים וסלאביים
הציבור מוזמן לכנס בנושא
קיצוניות ולאומנות באירופה
חמישים שנה לאחר מלחמת העולם ה-II
הכנס יתקיים בחדר 502, בית מאירסדורף, הר הצופים משני הכנס: 27-25 באפריל, 1995
פאנל מסכם בנושא: "[illegible] על העולם שלאחר המלחמה הקרה"
יתקיים ב-27 באפריל, בשעות: 18:00-16:00
בכנס ישתתפו מומחים מרוסיה, אירופה וישראל
ההרצאות ינתנו בשפה האנגלית. לפרטים, נא להתקשר ל-883286 או 883180 (02)

משרד הבריאות - מינהל הסיעוד
נמשכת ההרשמה לבתי"ס לסיעוד
אחיות ואחים מוסמכים
מקצוע הסיעוד מעניין ומלא אתגר, בו אתם יכולים להיות במוקד ההתרחשויות החשובות בחיים, בביה"ח ובקהילה, ברגיעה ובזמן חירום.
בואו להיות אחים ואחיות, לעסוק בתפקיד רב משמעות, רב אחריות ומלא אתגר.
ניתן לקבל מלגות ומגורים במעונות סטודנטים
תנאי קבלה:
* תעודת בגרות ישראלית מלאה או תעודה שוות ערך.
* עמידה בבחינת כניסה פסיכומטרית.
* אישור רפואי בחתימת הרופא המטפל.
* ראיון אישי בפני ועדת מיון.
* עמידה בתכניות אקדמיות בכפוף לתנאי הקבלה של המוסדות להשכלה גבוהה. (ראה פרסומי משרדי הרישום של האוניברסיטאות)
* למועמדים שגילם מעל ל-30 קיימת אפשרות להתקבל ללא תעודת בגרות בתנאים מסויימים.

מסלול אקדמאי (4 שנים)
* ביה"ס לסיעוד ע"ש הנרייטה סאלד, הדסה, ירושלים — טל' 02-777141
* ביה"ס לסיעוד, בי"ח אסף הרופא, צריפין — טל' 08-449472
* ביה"ס לסיעוד, בי"ח קפלן, רחובות — טל' 08-441242
ההרשמה ל-3 בתי"ס אלה, באוניברסיטה העברית בירושלים
* ביה"ס לסיעוד, מרכז רפואי שיבא, תל-השומר — טל' 03-5302583
* ביה"ס לסיעוד, דינה, מרכז רפואי בילינסון, פ"ת — טל' 03-9377737
* ביה"ס לסיעוד ע"ש וולפסון, מרכז רפואי וולפסון, חולון — טל' 03-5028359
* ביה"ס לסיעוד ע"ש שיינברון, מרכז רפואי סורסקי, ת"א — טל' 03-6973549
ההרשמה ל-4 בתי"ס אלה, באוניברסיטת תל-אביב
* בי"ס למקצועות בריאותיים ע"ש רקנאטי, אוניברסיטת בן-גוריון, באר-שבע — טל' 07-400654
ההרשמה לבי"ס זה, באוניברסיטת בן-גוריון
* החוג לסיעוד, המשותף לאוניברסיטת חיפה ולטכניון (טעון אישור מלים) — טל' 04-240325, טל' 04-249103
ההרשמה לחוג זה באוניברסיטת חיפה
* ביה"ס לסיעוד, המרכז הרפואי ע"ש ברזילי, אשקלון — טל' 07-745444
* ביה"ס לסיעוד, המרכז הרפואי שערי צדק, ירושלים — טל' 02-555494
* ביה"ס לסיעוד, בי"ח רבקה זיו, צפת — טל' 06-978031
ההרשמה ל-3 בתי"ס אלה, ישירות במזכירויות בתיה"ס
מסלול אקדמי מיוחד לאחים (3 שנים)
* ביה"ס לסיעוד, בי"ח אסף הרופא, צריפין — טל' 08-449470
ההרשמה לבי"ס זה באוניברסיטה העברית בירושלים
מסלול הסמכה (3 שנים)
* ביה"ס לסיעוד ע"ש שרון, מרכז רפואי העמק, עפולה — טל' 06-524240
* ביה"ס לסיעוד ע"ש מנזוס, בי"ח הלל-יפה, חדרה — טל' 06-304367
* ביה"ס לסיעוד ע"ש סטלר, קריית צאנז, נתניה — טל' 09-604777
* ביה"ס לסיעוד, המרכז הרפואי שערי צדק, ירושלים — טל' 02-555494
* ביה"ס לסיעוד ע"ש זיידה, בי"ח בני ציון, חיפה — טל' 04-380333
* ביה"ס לסיעוד ליד בי"ח ביקור-חולים, ירושלים — טל' 02-701172
* ביה"ס לסיעוד ליד בי"ח נצרת, נצרת — טל' 06-571501
מסלול מיוחד לבעלות משפחה (4 שנים)
מותאם לנשאי ליעוד המקובלים במערכת החינוך הכללי
* ביה"ס לסיעוד, בי"ח כרמל, חיפה — טל' 04-254373
* ביה"ס לסיעוד, בי"ח מאיר, כפר-סבא — טל' 09-900589
מסלול הסבת טכנולוגים רפואיים לסיעוד (2.5 שנים)
* ביה"ס לסיעוד, בי"ח מאיר, כפר-סבא — טל' 09-900589
לקבלת פרטים נוספים, נא לפנות ישירות לבתי הספר לפי מספרי הטלפון לעיל

8 וילות בתכנון אישי
כי אין שום סיבה שהבית שלך יראה כמו של השכן

ברעננה, שמונה קוטגים יפהפיים, שונים זה מזה גם בחיצוניותם וגם בעיצוב הפנים,
בנויים על פי הסטנדרטים הגבוהים ביותר, ומבטיחים לך איכות חיים אמיתית - בוילה הייחודית שלך.
עכשיו יותר מתמיד, יש לך הזדמנות נפלאה לטפס למעלה בסולם האיכות, ולעבור לגור באיזור יוקרתי ויפהפה, שמאפשר לך להנות מרמת חיים שלא הכרת עד היום.
ניהול הפרויקט: נחי מרכוס
HOMEGA REAL ESTATE LTD
הומגה נדל"ן בע"מ
הומגה נדל"ן בע"מ, סוקולוב 71 רמת השרון, טלפון: 03-5407148
צ. מרכוס חברה לפיתוח ובניין בע"מ
האתר - ברח' דבוצקי פינת ציפמן - יהיה פתוח ביום שבת,

לוח העיר

עن الأصل

صورة عن الأصل

ספורט

עודד אביתן

השלמה הרביעית בחצי הגמר

עטר הדיח את בני יהודה מהגביע

נגח את שער הניצחון של הפועל חיפה, 1–2, לאחר שבני יהודה הוליכה 0–1. משחקי חצי הגמר ב־9 במאי. היום הגרלת המשחקים

מאת רוני ברנשטיין

הפועל חיפה העפילה אמש לחצי גמר הגביע לאחר שהציגה את אחד ממשחקיה הטובים ביותר העונה וניצחה את בני יהודה 1–2.

בכך הצטרפה הפועל חיפה לשלוש הקבוצות שהבטיחו שלשום את הופעתן במעמד חצי הגמר ב־9 במאי – מכבי חיפה, מכבי נתניה ובית"ר ירושלים. היום תתקיים הגרלת המשחקים באולפני קול ישראל.

הפתיחה של חיפה לא היתה טובה. למעט הזדמנות אחת בדקה החמישית, שבה שילח אהרוני את זועבי שמ־16 מטרים בעט לעמוד השער, לא נראתה חיפה במגרש. בדקות 12 ו־13 היו לבני יהודה שתי הזדמנויות להבקיע, אך מוטי ששון ואיציק לוי החמיצו מקרוב.

בדקה ה־20 פרץ גרסימק מימין, הגביה לרחבה ומוקאן ניצל השתהות של סלקר ומהאוויר בעט לרשת, 0–1 לבני יהודה. כעבור 3 דקות יכול היה עטר להשוות כשהקשית את הכדור מעל שטראובר, אך מוטי ששון הציל מהקו.

בדקה ה־42 כבשה חיפה שער שיוויון. סלקר מסר לאהרוני שפרץ מימין, תוך לחצה, וסמוך לקו הרוחב בעט לשער. שטראובר הדף את הכדור הישר לרגליו של זועבי שבעט והמשיך פנימה.

את המחצית השנייה פתחה חיפה בסערה. בדקה ה־47 הגביה קשלוק משמאל ועטר הבלתי מכוסה נגח בדיוק מרהיב אל בין חיבורי הקורות, 1–2.

חיפה המשיכה לשלוט במגרש. מלכין עשה עבודה מצוינת כששיתק את גרסימק, יאנגר הרס את התקפות בני יהודה במרכז השדה, ועטר היה נמרץ בחוד, וראובן עם הכניס את הצגותיו הגדולות מתמיד.

בדקות הסיום יכלה חיפה להגדיל את התוצאה, כשעטר בפריצה מצוינת הגיע והקשית מעל שטראובר, אך הכדור הלך בסמוך לעמוד. לפני פקי זמן קצרים לא גילתה בני יהודה כושר טוב והפסידה בצדק.

● הפועל חיפה: אייג, סלקר, קרושנסקי, מלכין, קשלוק, יאנגר, מוטאק, עטר, אהרוני (עמר, 88), בנין, זועבי (גוש, 89). המאמן: ויקו הדר.

● בני יהודה: שטראובר, ששון, מורדו, שטריית, זוהר, אייזמירלי, לוי, מוקאן, מהוד (מסרבי, 57), משען (מליח, 72), גרסימק. המאמן: ניסים בכר.

שפט חיים ליפקוביץ, 6,000 צופים, בקרית אליעזר.

הפועל ר"ג עלתה למקום החמישי בארצית

ניצחה את הפועל ירושלים 0–1

הפועל רמת גן עלתה למקום החמישי בטבלת הליגה הארצית בכדורגל, אחרי ניצחון חוץ 0–1 על הפועל ירושלים.

שער הניצחון הובקע בדקה ה־86 על ידי השחקן המחליף, רונן צפריר, בבעיטה עזה מ־25 מטר. רמת גן שלטה במרבית שלבי המשחק, בלט הצעיר אייל כהן.

המשחק התקיים לאחר שבוטל הניצחון הטכני שהוענק לירושלים, כיוון שרמת גן לא הגישה דו"ח כספי לרשות לבקרת תקציבים. בעקבות ערעור והגשת הדו"ח בוטל הניצחון הטכני והמשחק התקיים אתמול.

שפט ויקטור בוסקילה, 1,000 צופים, באיצטדיון סרי.

מכבי, עוד ניצחון לפני גזירת הרשתות

אלופת הכדורסל, מכבי ת"א, העלתה את יתרונה בגמר הגמר־סל ל־0–2 לאחר שניצחה במשחק מרתק בכפר בלום, לאחר 3 שנים, את גליל עליון 73–78. ג'מצ'י (29) וצ'ורצ'יץ' (25) גיבורי הניצחון

תצלום ארכיון, עודד קרני

ראדיסב צ'ורצ'יץ'. יד חמה ושליטה ברחבות בזמן אמת

תצלום ארכיון, עודד קרני

דורון ג'מצ'י. שש שלשות

מאת תורה שרייבר

9 דקות לסיום המשחק השני בגמר הגמר־סל, הובילה גליל עליון 58–66 נגד מכבי תל אביב, כשלדורון ג'מצ'י (29 נקודות) ולראדיסב צ'ורצ'יץ' (25) היו ארבע עבירות אישיות כל אחד. אבל הגליל סבלה מחולשה בעמדת הרכז, בתחילה עודד קטש (רשם רק שני מהלכים חיוביים, ריבאונד הגנה ותוספת כדור) ובסיום דארן דיי (שתי התמצאות ושני איבודים רצופים בזמן אמת), התוצאה 73–78 (44–40).

הגליל שיחקה רע מאוד עד הסיום, וקלעה עד או רק 7 נקודות לעומת 20 נקודות של מכבי.

זה היה הניצחון הראשון של האלופה בכפר בלום מאז 30.3.1992, ולדברי מאמן גליל עליון, פיני גרשון, הסידרה תסתיים ביום ראשון.

פתיחת המשחק של מכבי היתה חלשה, וגיא גודס וחבריו לא ידעו מה לעשות בהתקפה מסודרת. יתרון 4–9 של מכבי (דקה 3) הושג בזכות 7 נקודות מריבאונד התקיפה, כשאיש המפתח לכך היה גדריס קולמן.

ב־5 הדקות הבאות ירד מרדליף לאחור כדי לקלוט את הכדור אחרי זריקה גרועה צפויה של מכבי. כל ריבאונד כזה של ליף, שמר תקשה לצבור נקודות כמו בעבר, הפך לאסיסט או לאיבוד. לגליל זה עזר להתקדם ליתרון 21–14 (8), ובהמשך 33–21 (10) בזכות משחק נהדר של דארן דיי ומרי חוליה. צ'ורצ'יץ', הנשק היחיד באותו שלב, סבל מעבירות רבות וירד לספסל.

עם שובו של צ'ורצ'יץ' למשחק, חזרה מכבי לתמונה, אבל בזכות שחקן אחר – דורון ג'מצ'י שקלע ב־25 הדקות הראשונות 29 נקודות. אחר כך הוא נעצר בזכות הגנה מצוינת של דיי. מכבי צימקה עד המחצית ל־40–44.

בפתיחת המחצית השנייה ניצל דיי, כרגיל, את יתרונו על שמעון ישראל אלימלך כדי להחזיר לגליל יתרון של 8 נקודות. בפיגור 54–60 ספגו בזה אחר זה, בפרק זמן כמעט אפסי, ג'מצ'י וצ'ורצ'יץ' עבירה רביעית. השניים קלעו עד אז 42 מ־54 הנקודות של מכבי.

מאמן מכבי, מולי קצורין, בגד עד גועו וחכם השאיר את שניהם על המגרש. ג'מצ'י מנע זריקות מליף לפני שספג חמישית, 2 דקות לסיום. צ'ורצ'יץ' המשיך לקלוע ברחבת גליל עד הסיום.

מכבי קלעה 9 נקודות רצופות ועלתה ליתרון 66–67 (35). סל מטווח השלוש של גודס העלה את מכבי ל־72–70. בהתקפות הבאות החטיאו שתי הקבוצות, עד שצ'ורצ'יץ' הבטיח את הניצחון, 20 שניות לסיום, כשהעלה את מכבי ליתרון 74–70.

● למכבי: ג'מצ'י 29 (5 מ־7 ל־2 נקודות, 6 מ־8 מ־3 נקודות, 1 מ־2 מהעונשין), צ'ורצ'יץ' 25 (10 מ־12, – 5 מ־5), גודס 8 (0 מ־1, 2 מ־5, 2 מ־2), הנפלד 7 (3 מ־9, – 1 מ־1), קולמן 5 (1 מ־3, – 3 מ־4 מהעונשין), דניאל 4 (1 מ־1, – 2 מ־2). בן שיחוק: קטש ואלימלך.

● לגליל: דודייר 21 (8 מ־13, – 5 מ־6), דיי 18 (7 מ־12, – 4 מ־4), חון 15 (3 מ־5, 2 מ־5, 3 מ־3), ליף 8 (3 מ־5, – 2 מ־2), מוכתרי 6 (3 מ־6, 0 מ־1, –), מארלוביק 5 (1 מ־4, 1 מ־1, –), קטש (0 מ־1, 0 מ־2, –). בן שיחק פגוזקה.

● % קליעה ל־2: 50 למכבי (20 מ־40), 54 לגליל (25 מ־46).

● % קליעה ל־3: 57 למכבי (8 מ־14), 33 לגליל (3 מ־9).

● % קליעה מהעונשין: 88 למכבי (14 מ־16), 93 לגליל (14 מ־15).

● ריבאונדים: 26–27 לגליל (צ'ורצ'יץ' 10).

● אסיסטים: 14–15 לגליל (ליף 6).

● איבודים: 7–11 לגליל (דיי 4).

● שופטים: דוד רגן ומשה ביטון, 2,200 צופים, בכפר בלום.

פיני גרשון: ביום ראשון אנחנו באים, לדעתי, למסיבת הסיום

מאת תורה שרייבר

פיני גרשון, מאמן הפועל גליל עליון, משוכנע שמכבי תל אביב תשמור על תוארה כאלופת המדינה. "הסידרה נגמרה. ביום ראשון אנחנו באים, לדעתי, למסיבת הסיום", הסביר.

אחר כך הפך גרשון לרציני יותר, והסביר את הסיבות להפסד: "מכבי ניצחה אותנו ביום בו שיחקנו טוב באותן יוסי, ולכן מגיע לה לזכות באליפות. דיי חזר בדקות המכריעות חמישה חודשים לאחור. ב־4 הדקות האחרונות לקחנו זריקות לא נכונות. לעודד קטש עוד נכונו ימים גרועים. הוא שחקן גדול, שילמד וישתפר".

מנגד, מולי קצורין מאמן מכבי תל אביב שעדיין לא הפסיד משחק בגמר־סל בשבתיים האחרונות (מאזן 0–11), אמר בהתלהבות בתום המשחק: "מי שהקשיב לנו, נוכח לדעת שצדקנו. אמרנו שנבוא וננצח בגליל. מי שמכיר אותי, יודע שאני לא מפציץ סתם. אמרתי את זה, כי אנחנו נמצאים בכושר מצוין, המשחקים נגד הפועל תל אביב בחצי הגמר לא שיקפו את המצב האמיתי. כמו שאמרתי, למכבי קשה יותר נגד הפועל. נגמור את הסידרה ביום ראשון".

על המשחק אמר קצורין: "במחצית הראשונה היו חילופים לא טובים בהגנה. בשנייה, ההגנה שלנו היתה טובה. היה נעשה לנו קשה אלמלא ניצחנו".

● דורון ג'מצ'י: "הייתי חלק מהקבוצה. הייתי חם, והמסרו לי. ההגנה שלנו במחצית השנייה היתה מצוינת. היתה מלחמה יוצאת מהכלל. לצ'ורצ'יץ' תרומה מכרעת בניצחון. הוא בחור טוב שהשתלב חברתית".

דו"ח חמור של השופט אלנקווה על הפועל פ"ת. תוזמן לדין

מאת משה הרינגטש

קבוצת הפועל פתח תקוה תוזמן לבית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בעקבות דו"ח חמור של השופט סבי אלנקווה ממשחק הגביע נגד מכבי נתניה שלשום.

בדו"ח נכתב: "בדקה ה־63, לאחר שהרחקתי את שחקן הפועל אורנים קייסי, הגיע אלי בתוך המגרש מנהל פתח תקוה, יוסי רוזנצוויג, ומחה על ההרחקה. לכן הרחקתי אותו כי יצא מהאיזור הטכני. לאחר שסירב לצאת ביקשתי מראש הקבוצה להודיע לו שהוא יעזוב את המגרש, אבל לצערי המשיך רוזנצוויג לשבת על הספסל.

"בדקה ה־87 הורחק אופיר קרפל מהפועל, והמוציא של אוהדי הפועל החלו להיורק בקבוקי שתיה מלאים שרק בנס לא פגעו בקוון או בשחקנים. לאחר שריקתי לסיום ובריחתנו מהמגרש נזרקו בקבוקי שתיה מלאים בגדלים שונים שרק בנס לא פגעו בנו.

"במנהרה בדרך לחדר ההלבשה עמד מאמן הכושר של פתח תקוה וקילל וגידף אותנו: "יה זבל, יה אפס, כל משחק אתה מפריע אותנו".

"לאחר שנכנסנו לחדר ההלבשה הגיעו אוהדי הפועל פתח תקוה לדפוק על הדלת ועל המקלחות, לזרוק דרך החלונות ולהשליך מקלות. רק בהתערבות המשטרה יכולנו להתרחץ ולהתלבש.

"המשטרה הלכה אותנו מהמגרש בשער האחורי ברכב אזרחי שלא ניפגע. הובילה אותנו לתחנת משטרת פתח תקוה, שם חיכתה לנו המונית. אוהדי פתח תקוה גיפצו את שמשת המונית האחורית, דבר שגרם לנו לנסוע לחיפה ללא השמשה. יש לציין את כוח השיטור שעשה הכל שלא ניפגע".

קנס 500 שקל לשפיגלר

בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל קנס אתמול את המנהל המקצועי של צפרירים חולון, מרדכי שפיגלר, ב־500 שקל.

יעקב בן חמו ששפט במשחק בין צפרירים להפועל פ"ת (1–2), כתב בדו"ח: "שפיגלר קם מדי פעם במהלך המשחק ממקום מושבו והפריע למהלך המשחק". מאחר ששפיגלר חבר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, ישבו בדיון שני דיינים, עו"ד חיים אלחריף ויורם קמין.

קבוצת אום אל פחם הורחקה משני משחקים בפועל ושניים על תנאי ונקנסה ב־1,500 שקל בעקבות דו"ח השיפוט של איתן תבריזי, שכתב: "אוהדי אום אל פחם המטירו עלינו אבנים בדרך לות במשחק נגד מכבי עכו" אורן בהן

הערב באנגליה: בלקבורן מארחת את קריסטל פאלאס

בלקבורן רוברס, מוליכת הליגה האנגלית, תארח הערב במשחק בודד בליגה האנגלית את קריסטל פאלאס מהתחתית. ניצחון יעלה את בלקבורן ליתרון שמונה נקודות על פני מנצ'סטר יונייטד.

בסוף השבוע יתקיימו משחקי ליגה רק בגרמניה וספרד, בגלל המשחקים הרבים במוקדמות אליפות אירופה שייערכו בשבוע הבא.

המוליכה הגרמנית, בורוסיה דורטמונד, תשחק נגד באיירן מינכן ואילו ורדר ברמן, השנייה, תשחק נגד קייזרסלאוטרן. שאר המשחקים, ביום שישי: מנשנגלדבאך – המבורג; קרלסרואה – שטוטגרט; בוכום – פ.צ. קלן. שבת: פרייבורג – מינכן 1860; לוורקוזן – דואיסבורג; שאלקה – אורדינגן; דרזדן – פרנקפורט.

● ספרד. ריאל מדריד תארח את ולנסיה, לה קורוניה – אר־בירדה; אלבסטה – ברצלונה.

באג'ו יאריך בשלוש שנים וזוהר ביובנטוס

טורינו (סי־צ). הכדורגלן באג'ו עומד לחתום על חוזה לשלוש שנים נוספות ביובנטוס. כך אמר אתמול מקור במועדון. לפי אותו מקור, ישתכר באג'ו כשמונה מיליארד לירטות (4.9 מיליון דולר) בשלוש השנים האלה.

משחקי השבת בארצית

● קרית שמונה – מכבי יפו, שבת, קרית שמונה, 16.30

● הפועל לוד – הפועל ר"ג, שישי, לוד, 16.30

● הפועל אשקלון – כפר סבא, שישי, אשקלון, 16.00

● הפועל טייבה – הפועל אשדוד, שישי, טייבה, 16.30

● בת ים – הפועל חדרה, שבת, בת ים, 16.30

● מכבי יבנה – שמשון ת"א, שישי, יבנה, 16.30

● הכח רמת גן – קרית גת, שישי, חולון, 16.00

● הפועל י־ם – נס ציונה, שבת, טדי, 18.30

טבלת הליגה הארצית

1.	מכבי יפו	24	19–35	47
2.	הפועל אשדוד	24	32–41	36
3.	קרית גת	24	28–34	35
4.	הכח ר"ג	24	28–32	35
5.	הפ. ר"ג	24	28–30	35
6.	הפועל בת ים	24	31–34	33
7.	נס ציונה	24	33–35	33
8.	מכבי יבנה	24	28–26	32
9.	כפר סבא	24	30–35	32
10.	הפועל טייבה	24	19–19	31
11.	הפועל חדרה	24	26–29	30
12.	הפ. ירושלים	24	38–36	29
13.	שמשון ת"א	24	35–27	26
14.	הפ. אשקלון	24	28–25	26
15.	קרית שמונה	24	36–22	26
16.	הפועל לוד	24	38–23	25

רק בגרמניה ובספרד לא ישבתו מכדורגל בסוף השבוע

בסוף השבוע יתקיימו משחקי ליגה רק בגרמניה וספרד, בגלל המשחקים הרבים במוקדמות אליפות אירופה שייערכו בשבוע הבא.

המוליכה הגרמנית, בורוסיה דורטמונד, תשחק נגד באיירן מינכן ואילו ורדר ברמן, השנייה, תשחק נגד קייזרסלאוטרן. שאר המשחקים, ביום שישי: מנשנגלדבאך – המבורג; קרלסרואה – שטוטגרט; בוכום – פ.צ. קלן. שבת: פרייבורג – מינכן 1860; לוורקוזן – דואיסבורג; שאלקה – אורדינגן; דרזדן – פרנקפורט.

● ספרד. ריאל מדריד תארח את ולנסיה, לה קורוניה – אר־בירדה; אלבסטה – ברצלונה.

איום לפוצץ את מכוניתו של עיתונאי מ"מעריב" בעקבות התקרית עם ברקוביץ'

מאת גבי זוהר

איום טלפוני לפוצץ את מכוניתו של ראש מערכת הספורט של עיתון "מעריב" בחיפה, ידן הללי, התקבל אתמול במערכת "מעריב" בתל אביב. בעקבות האיום שבו נאמר "הללי, היזהר בכל פעם כשאתה נכנס לאוטו, כי אנחנו נמלכד ונפוצץ אותו", החליט הללי להגיש תלונה במשטרת חיפה.

האיום התקבל בעקבות התקרית שהיתה שלשום בין הללי לאייל ברקוביץ', שחקן מכבי חיפה, לאחר משחק הגביע. הללי הגיש את התלונה נגד ברקוביץ' ונגד האלמונים שהתקשרו למערכת "מעריב" בחשד לתקיפה ולאיומים.

בתלונה נאמר, כי ברקוביץ' האזין לשיחת העיתונאים עם דובר מכבי חיפה, גיא פלג, לאחר משחק הגביע של חיפה נגד כפר סבא, והוא שמע שהללי אמר לפלג שאין סיבה להזמין אותו למסיבת העיתונאים, כיוון שלא הצטיין במשחק. לפתע נכנס ברקוביץ' לחדר והחל לאיים על הללי: "אני אוכל אותך, אני ארצח אותך", הוסיף מספר קללות. עיתונאים ניסו להרגיע את ברקוביץ', אבל הוא לא נרגע, ואף זרק על הללי כוס שפגעה בו. לאחר מכן השתלטו על השחקן כמה עיתונאים ואנשי הנהלת מכבי חיפה, אלא שברקוביץ' התפרץ שוב לחדר וזינק על הללי. רק אז נבלם.

הללי אמר אתמול: "אוהדים המעריצים אותו עלולים לפגוע בי, ואני חושש לילדי ולמשפחתי. לכן החלטתי להגיש את התלונה. אני מתייחס ברצינות לאיום. ברקוביץ' הוא שחקן גדול, אבל אין זה מתיר לו לפגוע בעיתונאים. ברקוביץ' ביזה את הכדורגל הישראלי בהתנהגותו. עד היום, יומיים אחרי התקרית, לא פנה איש מלבד גיורא שפיגל, מנהלה המקצועי של חיפה, להתנצל ולהסביר אילו צעדים ינקטו כלפי השחקן".

הנהלת מכבי חיפה התנצלה אתמול על המקרה, והבטיחה כי תעשה הכל כדי שמקרים כאלה לא יישנו.

הבייגל של פיני לא היה כשר לפסח

מאת רון קופמן

בשנות השמונים המוקדמות יישם רלף קלייין(?) או מאמן מרלוזי בואקס, את שיטת ה"בייגל" בקבוצתו. מהות השיטה היתה הנעת כדור לפנים הרחבה ומחוצה לה, כאשר השחקנים התבססו על יכולת קליעה מחוץ לרחבה ולקשת והבוכסי פיתחו את פריצה לסל לדרגת אמנות. הסיבה של גלסון היתה היעדר שחקן ציר משמעותי. זה היה יפה, יהודי וזה. תאריים, השיטה לא הצליחה לייצר.

אמש בכפר בלום ניסה פיני גרשון לגבש מתכונת השחקנים שלו, נחותה פיסית מיריבתה ולבטח נחותה מנטלית, שיטת משחק זהה. זה היה טוב ל־29 דקות ו־24 שניות בלבד, אולי בגלל ש"בייגל" זה חמץ. את הלקחים יפיק פיני בפגרה הארוכה כי המשחק השלישי בסידרה יהיה לפרוטוקול בלבד.

בשביל אליפות צריכה קבוצה גם יכולת מנטלית. מכבי, על אף שהיא רחוקה מכדורסל איכותי כמרחק הגליל מהאליפות, היתה מגובשת יותר, רצתה יותר, ולכן אפשר להבין את המסקנה ביום ראשון ביד אליהו. הסבירות שגליל עליון תנצח בשלושת המשחקים הבאים מקבילה להתאמה של משה ביטון לשפוט בסידרת גמר. שניהם לא מסוגלים לכך.

פיני שגה אמש כאשר שילב את עודד קטש במקום דארן דיי, 9.45 דקות לסיום ביתרון של קבוצתו 66–58. עד אז שלטה גליל עליון במשחק, דיי ניטרל את ג'מצ'י ומנע ממנו נקודה כמעט חמש דקות, ומדובר על דורון שעד דיי היתל בארון עם 29 נק' כולל שש שלשות משבעה נסיונות. ארבע דקות לפני כן נפסקה לג'מצ'י ולצ'ורצ'יץ' העבירה הרביעית. המגמה המתבקשת היתה להפעיל לחץ על השניים בהתקפה, אבל גרשון איפשר למוכתרי להתנפש לקלוע במקום לנסות להחדיר על "צ'ורה" לסל ולאלץ אותו לבצע את העבירה החמישית.

אבל כאמור שילובו של קטש היה המשגה העיקרי, עד מצב זה כאשר שותף לסירוגין הוא קלע אפס נקודות. ממצב זה הוא סיים במאזן זהה. ברור שלא רק לכך אחראים, הגנת מכבי שאיפשרה לו רק שלושה נסיונות קליעה, אבל מדוע היה חייב פיני להעמיד אותה במבחן?

המבחן האמיתי היה אמש כמו תמיד בזמן אמת, כאשר הכל מסביב קורס ומתנפץ, מוטי דניאל שידע כי את שש ההפסדים האחרונים של קבוצתו בכפר בלום אפשר למחוק רק במשחק הגנה נוקשה שעל אף שלעיתים נראה כשיעור בהורדת זקוף, השיג את מטרתו. הוא שילב בפיגור 56–64 במקום גדי הנפלד 10.36 דקות לסיום, מנע מדיי תנופה, הוליך את קבוצתו למהפך 9–0 ב־5.23 דקות שהתבטאו ביתרון מכבי 67–66, והגיע הגנה קשוחה שאיפשרה לגליל לקלוע שבע נקודות עד לסיום, ומדובר בכמעט רבע משחק.

דניאל היה הערך המוסף לג'מצ'י ולצ'ורצ'יץ' שסיים עם 25 נק' ועשרה ריבאונדים, מנע מדודייר ומוכתרי להתבטא מתחת לסל עם עזרה מאסיווית של עמיתיו. העובדה שדודייר לא קיבל את הכדור במצב נוח ברחבה מסבירה את ההבדל בין 17 הנקודות שלו במחצית הראשונה לארבע בשנייה.

לפני סיום, משפט על השיפוט. מישהו באיגוד השופטים חייב להסביר לביטון שמכבי כבר לא יוצאת לטורנירי הגמר, ולכן אין סיבה שיצטרף לטיול.

טרייסטה מעוניינת בדארן דיי

מאת אלי סרוסי

מגזין הכדורסל האיטלקי "סופר באסקט" פירסם בגיליונו האחרון, שדארן דיי, כדורסלן הפועל גליל עליון, עשוי להצטרף בעונה הבאה לאיליט טרייסטה מהליגה האיטלקית במקום סטיב בארט. הצעה של טרייסטה הופנתה לדיי בשבועיים האחרונים, והוא צריך להשיב בקרוב אם יענה לה.

לנדאו יזרים 9 מיליון שקל לבני הרצליה

ראש עיריית הרצליה, אלי לנדאו, מתכוון להזרים בעונה הבאה תשעה מיליון שקלים לבני הרצליה. כך התברר שלשום בישיבת הנהלת הקבוצה. סכום זה יאפשר לקבוצה להתחזק מאוד בעונה הבאה. מולי קצורין הוא המועמד העיקרי לאמן את הקבוצה בעונה הבאה.

● אוהדי פאוק סלוניקי תקפו אמש בכמות האגרופים את נשיא קבוצתם, איקונומידיס, וכמעט גרמו למותו, בעקבות הפסד הקבוצה 84–73 בדרבי לאריס (1–1 בסדרת רבע גמר הגמר־סל ביוון). אוהדי הקבוצה זעמו על כך, שנשיא הקבוצה לא העביר כספים לכוכב הקבוצה, בראניסלאב פרלוביץ', שאיים לעזוב את הקבוצה. פאניוניוס השוותה אמש את הסידרה עם היראקליס ל־1–1. פנאתינייקוס ואולימפיאקוס מוליכות 0–1 על ספורטינג ואא"ק אתונה, בהתאמה.

אוקראינה הביסה את נבחרת הנערות

באברובו, בולגריה (מיוחד ל"ספורט הארץ"). נבחרת הנערות הובסה אמש 61–97 (27–44) בידי אוקראינה במשחק הראשון בטורניר קדם אליפות אירופה. הירבו לקלוע לישראל: ריבי גרינבוים 18, שרון זהבי 13, שרית גיגי 6.

במשחק נוסף ניצחה בולגריה את מקדוניה 62–58. הערב (17.00) תתמודד הנבחרת נגד מקדוניה. מחר (18.30) נגד גרמניה ובשבת (18.30) נגד בולגריה. שלוש הראשונות יעלו לשלב חצי הגמר.

נבחרת הנשים נוצחה בשלישית 3–0 במוקדמות גביע הפדרציה

נבחרת הנשים של ישראל בטניס נוצחה אתמול בפעם השלישית ברציפות במוקדמות גביע הפדרציה בתוצאה 0–3, הפעם בידי בלגיה.

אנה סמשנובה, שלפני הטורניר שיחקה שישה שבועות ברציפות, נוצחה בידי אפלמאן 6–2, 6–4. הילה רוזן הפסידה לקודשלה 6–3, 6–2. במשחק הזוגות הפסידו רוזן וציפי אובזילר 6–3, 6–4, 6–3 בידי קלגנס ופיירס.

● אייל רן, שניצח בסיבוב הראשון בטורניר ברמת צ'אלנג'ר ביפאן (50,000 דולר) את המדורג הראשון בטורניר, נוצח בסיבוב השני. אייל אליך ניצח באותו טורניר בסיבוב הראשון, וישחק היום בסיבוב השני.

● טורניר ITF לנוער בבת ים, סיבוב 2: הדר (1) – בילגין 6–2, 6–0; קובי ויז – מטאס (סלובקיה) 6–4, 6–4, 7–6, 1–6; שמרסברג – ביישס (אנגליה) 6–7, 6–3, 6–3. נערות: כהנא – קייס (אנגליה) 6–0, 6–0.

ברזיל תשחק נגד יפאן ברבע גמר אליפות העולם לנוער

נבחרת הנוער של ברזיל העפילה אתמול לרבע גמר אליפות העולם אחרי ניצחון 0–2 נגד האמירויות, בקטאר, ובבית א' רוסיה ניצחה את סוריה 0–2 באותו בית, ועלתה גם היא לרבע הגמר.

יפאן גברה על בורונדי 0–2 בבית ב', ותתמודד בשלב הבא נגד ברזיל אחרי ניצחונה של ספרד (שכבר עלתה לפני שלושה ימים) על צ'ילה 3–6.

היום ייקבעו ארבע העולות האחרות לרבע הגמר.

הפועל מרתבים – כפר שלם, בית"ר רמלה – מכבי שעריים.

פלאט חתם לעונה נוספת בסמפדוריה

גנואה (רויטר). דייוויד פלאט, הקשר האנגלי של סמפדוריה, חתם חוזה לשנה נוספת בקבוצה.

השבת בליגה א'

מחזור 25. צפון. הפועל עכו – הפועל כפר קנה, מכבי תמרה – מכבי עכו, מכבי חדרה – בני סכנין, מכבי עוספיה – אור עקיבא, טירת הכרמל – נצרת עילית, אום אל פאחם – גבעת אולגה, מכבי אחי נצרת – מכבי שפרעם.

דרום: הפועל מרמורק – באר יעקב, קרית אונו – רמת עמידר, הפועל יהוד – אור יהודה, קרית מלאכי – בית"ר באר שבע, לוד רמת חולון – הפועל ירוחם, צבי־

תאווייר סוטומאיור פצוע ולא יגיע למשחקי הפועל ה־15

תאווייר סוטומאיור, שיאן העולם בקפיצה לגובה מקובה, לא יגיע למשחקי הפועל ה־15. מכובה נמסר, כי סוטומאיור מושבת כבר מספר חודשים בגלל פציעה.

קבוצה של אתלטים קובנים תגיע לראשונה לישראל, ותשתתף במשחקי הפועל. רשימת האתלטים תישלח היום לאיגוד האתלטיקה.

בשבת תחל הליגה באתלטיקה קלה לאגודות

המחזור הראשון באליפות ... ייערך בשבת (16.30) באיצטדיון הדר יוסף.

לריצת 400 מ' נרשמו יותר מ־80 רצים, וכה ישתתפו לראשונה שני העולים החדשים – אלוף רוסיה בעבר, דימיטרי קליגר ואלוף המכביה ב־1993, הצ'יליאני אלחנדרו קראוס. שניהם מחזיקים בתוצאות טובות יותר מהשיא הישראלי, אותו קבע האתלט המושעה אלכסיי אוחוב לפני שנתיים – 46.86 שניות. האתלטים הישראלים והבולטים שישתתפו בריצה זו: דורון שטורק – אלוף 1993, שלא הועלה אשתקד בגלל פצי־

מילאן ואייאקס בגמר הקלאסי של אירופה

אלופת אירופה גברה 0–2 על פאריס סן ז'רמן, ואייאקס הביסה 2–5 את באיירן מינכן

מילאן ואייאקס אמסטרדם יתמודדו זו נגד זו בפעם השנייה במעמד גמר גביע אירופה ב־24 במאי בוינה (המפגש הראשון היה ב־1969, ומילאן ניצחה 4–1). כך נקבע אמש אחרי משחקי הגומלין בחצי גמר גביע האלופות. אייאקס ניצחה את באיירן מינכן 2–5 (2–5 בסיכום שני המשחקים), ומילאן ניצחה את פאריס סן ז'רמן 0–2 (0–3).

אייאקס שיחקה מצוין, ועלתה ליתרון כבר בדקה העשירית משער של הפיני יארי ליטמאנן. מארסל וויצאסק השווה לבאיירן בדקה ה־36 – שער ראשון שספגה אייאקס בגביע האלופות אחרי יותר מ־500 דקות שהעלה בשלב זה את באיירן לגמר. ארבע דקות אחרי זה, בדקה ה־40, העלה פיננדי ג'ורג' את אייאקס ליתרון 1–2 בשער נפלא בבעיטה מ־18 מטרים. כעבור שלוש דקות אייאקס כבר היתה בטוחה בגמר משער של רונאלד דה בור.

דקה אחרי שחזרו הקבוצות מההפסקה כבש ליטמאנן את שערו השני, ואייאקס עלתה ל־1–4. בדקה ה־76 נקבעה בעיטת עונשין מ־11, ומהמט שול צימק למרות שון דר סאר, שוער אייאקס, כמעט הדף את הכדור. אחרי השער של באיירן התעוררו לפתע הגרמנים, וסיכנו את השער ההולנדי, אבל לא הצליחו להכביע את ון דר סאר.

מן העבר השני הבקיע מארק אוברמארס את השער האחרון, השלים את הניצחון הגדול של אייאקס 2–5 ושלח אותה לגמר בגביע אירופה לאלופות אחרי 22 שנה. 40 אלף צופים ראו את המשחק.

מילאן העפילה לגמר האלופות בפעם השלישית ברציפות אחרי ניצחון 0–2 נגד פאריס סן ז'רמן. מילאן היתה טובה יותר גם בהגנה, גם בקישור וגם בהתקפה והראתה פעם נוספת, שלמרות עונה מאכזבת בליגה, גביע האלופות הוא סיפור שונה לגמרי.

בדקה ה־21 עלתה אלופת אירופה ליתרון משער של דיאן סאוויצ'ביץ' במבצע אישי מבריק. ההזדמנות הגדולה של סן ז'רמן באה אחרי הרמה של ואלדו לדויד גינולה, שבעט החוצה. במחצית השנייה מילאן המשיכה ללחוץ, והגיעה להזדמנויות. בדקה ה־67 שוב הבקיע סאוויצ'ביץ' אחרי בישול של מרסל דסאיי. 79,855 צופים בסן סירו חגגו את העלייה לגמר החמישי של מילאן בשבע העונות האחרונות.

● סקוטלנד. סלטיק – הארטס 0–1; היברניאן – פאלקירק 2–0.

משחקי הגומלין בחצי גמר גביע המחזיקות הערב בגנואה ובלונדון

ארסנל חוששת שהיתרון 2–3 מהמשחק הראשון לא יספיק בגומלין נגד סמפדוריה

סראגוסה, שניצחה במשחק הראשון 0–3, מועמדת להשלים ניצחון על צ'לסי

מאת עודד חן וסוכנויות הידיעות

שני משחקי הגומלין בחצי גמר גביע אירופה למחזיקות ייערכו הערב, ויקבעו את העולות לגמר שיתקיים ב־10 במאי באיצטדיון פארק דה פרנס בפאריס. אם וכאשר יעלו צ'לסי וארסנל לגמר, אפשרות שנראית קלושה מאוד, יועבר הגמר בין שתי הלונדוניות לוומבלי.

סמפדוריה תארח בגנואה את ארסנל עם פיגור 3–2 מהמשחק הראשון, ושתי הקבוצות נמצאות בכושר טוב. ארסנל הבקיעה שמונה שערים בשני משחקיה האחרונים בליגה, ואילו סמפדוריה תשחק עם ההרכב התקיף ביותר כולל את רוברטו מנצ'יני, אטיליו לומבארדו ואלאוראדו יוגוביץ'. סיניסה מיכאילוביץ', שלא שיחק בלונדון בגלל צהוב, חוזר להרכב וכך גם ריקארדו פרי ופייטרו ויירקווד.

סמפדוריה תשחק ללא רוד הוליס, שאינו יכול לשחק בגביע אירופה, ללא דייויד פלאט המושעה וללא פאוסטו סלסנו הפצוע.

בארסנל חוששים שהיתרון הזעום לא יספיק לקבוצה. גם העובדה, שארסנל לא נוצחה ב־25 משחקים רצופים באירופה, לא מרגיעה את ... סטיוארט יוסטון. יוסטון מתח ביקורת על לוח הזמנים העמוס של שחקניו: "סמפדוריה שיחקה רק פעמיים מאז המשחק בלונדון, אנחנו שיחקנו ארבע פעמים, והיינו צריכים לשחק בליגה 48 שעות אחרי המשחק הראשון".

ארסנל תתבסס על איאן רייט, שהבקיע חמישה שערים בשני המשחקים האחרונים בליגה ושמונה שערים בגביע המחזיקות העונה. הדני ג'ון ינסן, שנעדר משבעה משחקים בגלל פציעה, יחזור להרכב.

ההרכבים המשוערים. סמפדוריה: זנגה, מאניני, איוואנוביץ', פרי, ויירקווד, סרנה, לומבארדו, מיכאילוביץ', יוגוביץ', מאנצ'יני, אוזאגי. ארסנל: סימן, דיקסון, ווינטרבורן, בולד, אדאמס, מרסון, קיוון, ינסן, שוארץ, רייט, הארטסון.

הנציגה השנייה של לונדון, צ'לסי, תארח את ריאל סראגוסה עם פיגור 3–0 מהמשחק הראשון. סיכוייה של צ'לסי להגיע לגמר ראשון מאז זכתה בגביע זה ב־1971 נראים קלושים. גלן הודל, המנהל־שחקן של צ'לסי, לא מרים ידיים. "זה יהיה קשה אם נעלה, אבל זה אפשרי. הקבוצה שלי לא מפסיקה להפתיע. הם תמיד מציגים משחקים נהדרים. הפעם זה מבחן אמיתי, אחרי ששיחקנו ארבעה משחקים בשבוע ושבעה מהשחקנים פצועים".

ברשימת הפצועים מופיעים השוער דימיטרי חארין, הקפטן דניס וייז, הקשר אדי ניוטון וג'ייקוב קג'לברג. הודל עצמו בספק.

סראגוסה באה ללונדון עם ביטחון, וחואן אסנירו, שהבקיע צמד במשחק הראשון ושבעה שערים במפעל כולו, שואף להבקיע שוב. הקשר הארגנטינאי, גוסטבו פויאט, ייעדר בגלל פציעה.

קאפו, הרכש החדש של סראגוסה ושחקן נבחרת ברזיל שנבחר לשחקן השנה בדרום אמריקה ב־1994, יערוך את הבכורה האירופית שלו.

ההרכבים המשוערים. צ'לסי: הצ'קינס, קלארק, מינטו, ספאקמן, ג'ונסון, פורלונג, פיקוק, סטיין, ריז, רוקסאל. סראגוסה: סרסיה, בלסר, סולאנה, קאמרס, קאפו, נעים, פארדזה, ארגנון, אסנירו, היגוארה, סלאדה.

● פנאתינייקוס אתונה זכתה בגביע היווני בכדורגל אחרי ני־

ספורט

כדורסל אמריקאי / עמיחי אלפרוביץ'

שיוויון כמעט מוחלט בעונה הסדירה מבטיח פליי־אוף מרתק

רק אורלנדו הבטיחה את אליפות הבית שבו היא משחקת, ורוב הסדרות בסיבוב הראשון בפליי־אוף עדיין לא נקבעו בגלל האיזון הרב במאזני הקבוצות. דנוור כנראה תשחק נגד סן אנטוניו, ותנסה להדיחה כפי שעשתה אשתקד לסיאטל

משחקי העונה הסדירה יסתיימו בעוד ארבעה ימים, ורק קבוצה אחת, אורלנדו מג'יק, זכתה בתואר אליפות של הבית שבו היא משחקת (הבית האטלנטי). עובדה זו מעידה על הרמה השווה בין הקבוצות בליגה ובבתים השונים, כשאף אחת לא הצליחה לעבור את יריבותיה בפער ניכר.

עובדה זו תשפיע מאוד על המאבקים בסדרות השונות בפליי־אוף, שיחל אחר ליום שישי הבא, ביותר שכל קבוצה יכולה להכניע את יריבתה בסידרה של חמישה או שבעה משחקים. הדברים אמורים ביותר במערב.

המאבק היחיד שמרם הוכרע סופית הוא בין דנוור נאגטס לסאקרמנטו קינגס על המקום השמיני והאחרון במערב. המאבק הזה יגיע לשיאו אחר ליום שני כשהשתיים ייפגשו בעימות חזיתי במחזור האחרון של העונה הסדירה, וניצחון של דנוור יבטיח לה התמודדות נגד סן אנטוניו ספארס בסיבוב הראשון של הפליי־אוף.

בעונה שעברה הדיחה דנוור את סיאטל, שהיתה הקבוצה בעלת המאזן הטוב בליגה, כבר בסיבוב הראשון. העונה היא עשויה לעשות את זה שוב, כשתפגוש את סן אנטוניו. לפי מה שהיה בין הקבוצות אחר ליום שני, במשחק שבו ניצחה סן אנטוניו בהארכה, נראית משימתה של הקבוצה בעלת המאזן הטוב בליגה בסיבוב הראשון קשה מאוד. אמנם אתמול הביסה סן אנטוניו את דנוור, אך היא יודעת היטב שהמאבק נגד האיחוד של דנוור יהיה קשה מאוד.

מעבר למשחק הגדול, עדיין לא נקבעה סופית אף סידרה, ביותר שסיאטל ופיניקס נאבקות על אליפות הבית הפאסיפי ומכאן על המקום השני בסיבוב הראשון של הפליי־אוף; יריבתה של יוטה (שתהיה שלישית בסיבוב הראשון) תיקבע בין יוסטון ללוס אנג'לס לייקרס.

גם במזרח לא נקבעו סופית המאבקים בסדרות בסיבוב הראשון בפליי־אוף, אבל נראה שאורלנדו ובוסטון (זקוקה לניצחון בשלושה משחקים כדי להבטיח את המקום השמיני במזרח) יתמודדו זו נגד זו. סידרה מעניינת שנקבעה היא שארלוט נגד שיקגו, ומעניין יהיה לראות מה יקרה במשחק בין הקבוצות אחר ליום ראשון, עדיין בעונה הסדירה.

שאר הסדרות לא נקבעו, ביותר שאטלנטה מתקרבת לקליבלנד במאבק על המקום השישי, שמקנה מאבק נגד ניו יורק (השלישית) והיה במקום השני מפני שהיא עשויה לזכות באליפות הבית המרכזי.

מדי יום וחלק מהתמונה.

לא רק שחקנים מבוקשים בידי הקבוצות הקנדיות המצטרפות לליגה, אלא גם אנשי צוות מקצועי. אחד המועמדים המובילים למישרת מאמן טורונטו ראפטורס הוא ג'ים קליטמונט, עוזר של פיל ג'קסון בשיקאגו בולס.

חילופי מנהלים בראש איגוד השחקנים באן.בי.איי.

צ'ארלס גראנתהאם, מנהל איגוד השחקנים באן.בי.איי., הודיע ביום שישי שעבר על התפטרותו בשל מחלוקות פנימיות בלתי ניתנות לגישור. מחליפו יהיה המזכיר הכללי של האירגון, סיימון גורדין.

גראנתהאם ונשיא האירגון, באק ויליאמס מפורטלנד טריילבלייזרס, פירסמו את הודעת סיום עבודתו של גראנתהאם, והוסיפו "לא יהיו תגובות נוספות לפרישתו של מר גראנתהאם".

גראנתהאם החל בתפקידו בספטמבר 1988, אחרי עשר שנות עבודה באיגוד השחקנים. "עכשיו אני מצפה להזדמנויות חדשות בקריירה שלי", אמר. בקיץ שעבר הוביל גראנתהאם את המאבק המשפטי של השחקנים נגד הנהלת הליגה ובעלי הקבוצות, מאבק שלא הגיע לסיומו. המשא ומתן בין הצדדים מתנהל מתחילת העונה, ועד עתה לא נחתם הסכם שכר חדש. ייתכן, שחוסר ההסכמה באירגון השחקנים היה בנושא זה.

סגן המנהל הכללי של האן.בי.איי., ראסל ס. גראניק הודיע בתגובה על ההתפטרות: "צ'ארלס גראנתהאם הוביל את השחקנים דרך ארוכה, שבה הם ידעו שיפור גדול ברמת חייהם. תמיד רצינו בשיתוף פעולה פורה עם הנהגת אירגון השחקנים, ואנו בטוחים שהדבר ימשך תחת הנהגתם של סיימון ובאק".

ג'ו סמית עוזב את מכללת מרילנד אחרי שנתיים

ג'ו סמית, שחקן הציר של מכללת מרילנד, שנבחר לשחקן השנה בליגי מכללות ידיעות אי פי, הודיע בשבוע שעבר על סיום קריירת המכללות שלו אחרי שנתיים בלבד.

סמית (19, 2.10 מ') הסביר את צעדו בלחצים שהופעלו עליו בידי כל אדם שפגש. לדבריו, כולם שאלו אותו אם הוא מתכוון להמשיך לשחק מקצועני. הדבר הגיע עד כדי כך, ששוטרים ליוו אותו לטקס סיום העונה באולם הכדורסל של המכללה בשבוע שעבר. "התעייפתי לענות על השאלה הזאת", הסביר.

משפחתו של סמית אינה סובלת ממצוקה כספית, כך שזו אינה סיבה ליציאה לדראפט. "אמי גידלה שבעה ילדים, והגיע הזמן שאשיב לה על השקעה", אמר סמית.

סמית היה השחקן הבולט של מרילנד אחרי עשר שנים שבהן הציגה הקבוצה יכולת לא טובה, מאז מותו של לן באייס מנגנת יותר. בעונה שעברה הוא השיג 20.8 נקודות, 10.4 ריבאונדים ו־2.9 חסימות למשחק, והצעיד את קבוצתו למאזן 26–8 והפסד לקונטיקט בחצי גמר האזור המערבי בטורניר גמר המכללות.

סמית הסביר, כי האפשרות היחידה שתמנע ממנו לשחק בעונה הבאה באן.בי.איי. תהיה הטלת תקרת שכר על שכרם של שחקני השנה הראשונה. השחקן ימשיך ללמוד בקיץ במספר קורסים, כדי לשמור על זכויותיו האקדמיות במקרה שישחק גם בעונה הבאה במרילנד.

ארט פרי, עוזר מאמן מרילנד שגייס את סמית מהתיכון למכללה, אמר במסיבת עיתונאים כי הוא צופה, שסמית ייבחר בין שלושת המקומות הראשונים בדראפט.

סמית הוא השחקן הצעיר ביותר שהכריז עד כה על יציאתו לדראפט. לקורליס ויליאמסון, שחקן השנה השלישית של ארקנסו, הצטרפו בהודעתם מריו בנט מאריזונה סטייט וגארי טרנט מאוהיו, שניהם בוגרי השנה השלישית. אתמול הודיע גם סקוטי תורמן מארקנסו על עזיבת המכללה אחרי שלוש שנים.

בכך הוא הולך בדרכם של שחקנים גדולים אחרים, שעזבו את המכללות בתום שנתיים, כמו כריס וובר ממישיגן, שמשחק עתה בוואשינגטון בולטס וזכה אשתקד בתואר רוקי השנה, גלנן רובינסון מפורדו והודידה: קני אנדרסון מג'ורג'יה טק שמשחק בניו ג'רזי וג'ייסון קיד ששיחק בקליפורניה ומככב עתה בדאלאס מאווריקס.

ריק פוקס. יחזור למולדתו?

ואנקובר וטורונטו מקוות שפוקס ישוחרר מבוסטון

הצטרפותן של ואנקובר גריזליס וטורונטו ראפטורס לאן.בי.איי. בעונה הבאה, תחייב את 27 הקבוצות בליגה להכריז על שמונה השחקנים אותם ישאירו בסגלן בעונה הבאה. עד ה־14 ביוני יצטרכו 25 קבוצות (השתיים שיגיעו לסידרת גמר הפליי־אוף עד ה־21 ביוני) להודיע להנהלת הליגה על השחקן שהן מוותרות עליו, ועל שלושה שיהפכו שחקנים חופשיים.

הקבוצות החדשות יוכלו לבחור את השחקנים הפנויים, בנוסף לבחירות בדראפט. לקבוצות הליגה זו תהיה הזדמנות להיפטר משחקנים החתומים על חוזים ארוכי טווח, שלא מצדיקים את שכרם.

למשל, רון הארפר מניקס, שהחתום בתחילת העונה לחמש עונות תמורת 19 מיליון דולר, ועם שובו של מייקל ג'ורדן אין בו צורך. שחקנים נוספים, שצפויים לא להמשיך בקבוצותיהם, הם ליונל סימונס מסאקרמנטו (חוזה של 15 מיליון דולר לחמש שנים) וג'רום קרסי מפורטלנד טריילבלייזרס (3.8 מיליון דולר בעונה הבאה).

חלק מהקבוצות עשויות לנצל את הויתור על השחקנים, כדי לפנות מקום בתיקרת השכר ולהחתים שחקנים אחרים. יוסטון רוקטס עשויה לוותר על וורנן מקסוול (1.7 מיליון דולר לעונה) או על קני סמית (2.6 מיליון דולר לעונה), כדי לרכוש את אנתוני מייסון מניו יורק ניקס, שיהפוך לשחקן חופשי בסיום העונה.

ואנקובר וטורונטו ישאפו ששני השחקנים הקנדים המשחקים באן.בי.איי., ריק פוקס מבוסטון וביל וונינגטון משיקגו, ישוחררו בידי קבוצותיהם. אם אכן כך יקרה, הן יפתו אותם בסכומים גדולים כדי להגדיל את מספר הצופים. עדות לפופולאריות של פוקס היא העובדה, שבקיץ שעבר, בעת שאליפות העולם בכדורסל היתה בקנדה, פירסם העיתון "טורונטו סאן" את תמונתו של פוקס בגודל טבעי הציוד

ג'ו סמית. שחקן השנה של אי־פי

ראיון עם מאמן נבחרת הכדורגל, שלמה שרף

"לא נגררתי אחרי דברי שפיגל, כדי לא ללבות אש"

"לא מעניין אותי מה שפיגל חושב. זה לא מטריד אותי. למה ארצה בכישלון של מכבי חיפה, יעקב שחר הוא חבר טוב שלי. אני לא יודע מה השיטה שלה. כל זמן שאני צודק, כולם יכולים לקפוץ לי. אם יעשו את שרף מאמן גרוע אז גרנט או שפיגל יהיו מאמנים טובים יותר? כל המדינה משתמשת עכשיו ב'שפיץ של הנעל', אמרתי משהו שנכנס להיסטוריה. מה שהנבחרת עושה בשביל ישראל לא עושים אלף ביבי נתניהו עם ההרצאות שלהם בעולם"

תצלום ארכיון: עודי סרן

שלמה שרף. "מה שעשינו בשנתיים לא עשו בישראל דור שלם"

מאת יהושע שגיא

מאמן נבחרת הכדורגל, שלמה שרף, יושב שעות מול המוניטור באולפני מימד ועורך קלטת טלוויזיה של לקט ממשחקי פולין. "אתה יודע", הוא אומר לי, "לשחקנים אין סבלנות לראות משחקים שלמים. אני עורך להם קטעים נבחרים, ואת זה אנחנו לומדים. פולין של היום זו לא פולין של ספטמבר".

בספטמבר ניצחנו את פולין ברמת גן 2–1 ומאז לא הפסידה הנבחרת במוקדמות אליפות אירופה. ביום ראשון תצא הנבחרת לגומלין נגד פולין בזאבזה. שרף יוצר ציפיות שאולי שם, בזאבזה, תנצח הנבחרת שוב את פולין. "אנחנו יודעים שצריך לנצח בחוץ", הוא אומר.

● כשאתה אומר שאם ננצח את פולין נעלה לאליפות אירופה, אתה לא מכניס את השחקנים ללחץ?

שרף: זה משחק גורלי לפולין וחשוב לנו. מבחינת פולין כל תוצאה מלבד ניצחון, הם בחוץ. מבחינתנו אם לא נפסיד נמשיך סידרה של 6 משחקים בלי הפסד, וזה הישג פנטסטי. אבל אנחנו מחפשים ניצחון בחוץ. בלעדיו אין לנו סיכוי להגיע לגמר האירופי.

● איפה תחפשו אותו?

בפולין, בסלובקיה. בחוץ אנחנו משחקים יותר טוב מאשר בבית. גם בתיקו אסתפק בפולין. ייתכן שבגלל שהפולנים בלחץ זה יכול להקל עלינו.

אנחנו לא בונים על תיקו ולא הולכים על הפסד מינימלי. המטרה לנצח תמיד

● אתה לא חושש שאתה מלחיץ מדי את השחקנים?

מה פתאום? אתה חושב שהם לא מבינים שצריך לנצח בחוץ? מה שמיוחד בנבחרת זו, יותר מאחרות, שלא קיים אצלנו מושג של תוצאה מינימלית. אנחנו בשום משחק לא בונים על תיקו, לא הולכים על הפסד מינימלי. המטרה לנצח תמיד. חומר השחקנים מכתיב את איכות המשחק, ויש לנו שחקנים מאוד יצירתיים.

● אני מתאר לעצמי שאתה מודה כל יום ליעקב אראל על סדר המשחקים שאירגן לנבחרת, עם מתירות כזו של משחקי בית.

אראל לא סידר שום דבר. ישבתי בהגרלה והיו ויכוחים ממושכים ולא קלים עד שסודר לוח המשחקים.

● ואולי בגלל הפתיחה הביתית אנחנו מצויים עכשיו בטעות אופטית?

על איזו טעות אופטית אתה מדבר? במוקדמות גביע העולם עשינו שמונה נקודות בבית מאשר בחוץ.

● אולם היינו מתחתים או נגד אוסטריה בבית, אולי היינו מנצחים ולא מפסידים 5–2.

אי אפשר לדבר על "אילו" בכדורגל. ההבדל ביני לבין העיתונאים והפרשנים הוא שאתם רואים את המשחק מהסוף להתחלה – אבל אני צריך לראות אותו מההתחלה לסוף. אני צריך להיות חכם לפני – ואתם כולכם חכמים אחרי. עכשיו, באולפן העריכה, ראית רק חלק קטן מהעבודה שלי, וזה לא קל. יש לנו נבחרת טובה. אנחנו מקבלים יותר תשבוחות בחוץ מכפי שאנחנו מקבלים בבית. זו הבעיה.

● מה השינוי בנבחרת?

בעבר לא היינו רגילים למשחקים כאלה. מה היה לנו? מה עשינו? שיחקנו נגד ניו זילנד? עשינו משחקי ראווה, פעם לעיתון זה ופעם לעיתון זה. זה היה כדורגל? הנבחרות שאנחנו משחקים איתן עכשיו לא באות לכאן להשתעשע, הכל נעשה בשנה וחצי. איזו הצמה יש לנו לזלזל כך ביריבות? אפילו על 3–4 בקפריסין לעגו לי וקפריסין עשתה תיקו עם שוודיה.

יש לנו נבחרת טובה. אנחנו מקבלים יותר שבחים בחוץ מאשר בבית. זו הבעיה

● אתה נשמע כועס.

כי אין לנו סבלנות. אנחנו רוצים להיות הכי טובים בעולם ומהר.

● אומרים שהם מנוסים ואנחנו חסרי ניסיון.

צירוף המשחקים הבין ארציים של שחקני ישראל לעומת צרפת, למשל, הוכיח שלשחקנינו יש יותר ניסיון.

סליחה, באיזו ליגה הם משחקים ובאיזו ליגה שלנו משחקים? מה שאנחנו עשינו בשנתיים לא עשו בישראל דור שלם. אתן לך דוגמה: דסאיי מנבחרת צרפת משחק במילאן. לך ותשווה נגד מי משחק דסאיי כל שבוע ונגד מי משחקים כל שבוע בבית־ביתר, או חזן, או רביבו. לך תשווה איזה מאמן נדרש בליגות האירופיות ואיזה מאמן נדרש בליגה הישראלית.

● והיכן משחק אייזיק זוהר?

הליגה הבלגית כיום אינה ליגה בכירה באירופה.

● השחקנים שלנו יכולים לשחק באירופה?

חלק גדול כן.

● אבל מי שהולך לאירופה חוזר עם זנב מקופל.

נכון. ביותר שאין לנו חוסן נפשי להיות מקצוענים.

● מה יקרה, מבחינתך, אם לא נעלה לאליפות אירופה?

לא נעלה, אז לא נעלה.

רמת הנבחרת גבוהה פי כמה מהליגה. מי שרואה את הנבחרת לא מאמין שהיא באה מליגה כזאת

● תבקש להמשיך קדנציה נוספת?

מוקדם לענות. בכל מקרה, לא אשאר מאמן לאומי לנצח.

● אתה יוצר ציפיות גבוהות כל הזמן.

המזל הרע שלנו שנפלנו פעמיים לבתים הקשים ביותר באירופה. בטלוויזיה כל הזמן מנסים לגמד הכל. לפי הפרשנות בטלוויזיה, נבחרת בולגריה זו מקהלת צדיקים. השוודים סתם ויקינגים. ומי זו בכלל צרפת? אבל את התוצאות ראינו באליפות העולם: בולגריה ושוודיה היו בין 4 הראשונות בעולם. וגם היום, צרפת, רומניה, סלובקיה ופולין עדיפות על ישראל. אם נעלה לאליפות אירופה זו תהיה סנסציה עולמית והישג כביר. את הישגי הנבחרת עד היום אי אפשר לבטל. תראה לאן הגענו בדירוג אופ"א, בדירוג פיפ"א. זה לא מעיד על ההתקדמות שלנו?

● רק בנבחרת או גם בליגה?

יש איזו קבוצה שמשחקת בליגה האירופית? יש איזו קבוצה שעלתה שלב באירופה? אין לנו שום קבוצה שעשתה משהו רציני. מי שרואה את הנבחרת לא מאמין שהיא באה מליגה כזאת.

● הנבחרת לא מתאימה לליגה הזאת?

אל תשים בפי דברים שלא אמרתי. אני אומר שרמת הנבחרת גבוהה פי כמה מהרמה של הליגה.

● בינוי גינצבורג, למשל, חלש בליגה וטוב בנבחרת. איך אתה מסביר זאת?

כי הנבחרת יותר טובה מאשדוד.

● ואין השפעה?

בגלל שזה לא משפיע עליו, הוא בנבחרת. אם לא היה מצליח בנבחרת הוא לא היה בנבחרת.

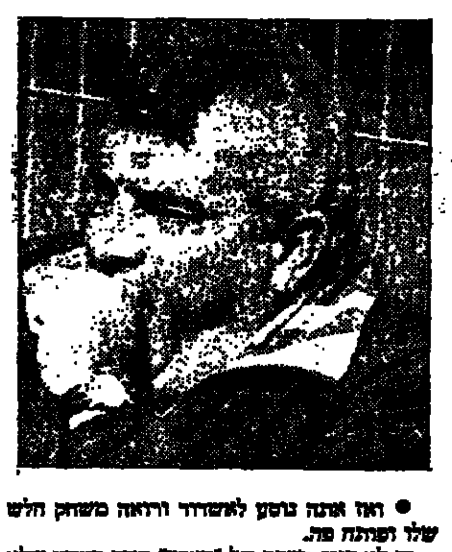

● ואם אתה נוסע לאשדוד ורואה משחק חלש שלו ופותח פה.

זה לא הוגן. הכתב של "הארץ" עשה מעשה שלא ייעשה. אם אני יושב ביציע ומדבר עם חבר – להאזין למה שאני אומר זה כמו האזנת סתר ויש בארץ חוק נגד האזנות סתר.

● מדוע אנחנו לא מנצחים במשחקי הבית?

השאלה שלך היא הבעיה שלנו. היית מעז לפני שלוש שנים לשאול מאמן מדוע אנחנו לא מנצחים בבית? היית מעז לשאול למה עשינו בבית רק תיקו מול צרפת? אתה מרגיש מה עשית? לאן הגענו? אתה שומע איזו שאלה שאלת עכשיו? זה כמו שתשאל אותי מדוע לא זכיתי באליפות אירופה. צרפת היא מועמדת לאליפות, ואתה שואל אותי מדוע לא ניצחנו אותה – זה מראה כמה התקדמנו.

● אבל עובדה שבבית יש לנו בעיה.

בפארק דה פראנס לא השגנו ניצחון מקרי על צרפת. להבקיע 3 שערים בפארק דה פראנס זה לא פשוט. היה ברור שהם יבואו לגומלין ברמת גן לנקום. ראית איך הצרפתים נראו? איך הם ירדו חיוורים אחרי המשחק? שיחקנו מול צרפת בלי רגשי נחיתות, ואם רוני היה מנצל את ההזדמנות בהתנגשות של השוער ונותן את הגול, זה לא היה מקרי והיינו מנצחים שוב.

● אתה מצטער שהוצאת את אייל ברקוביץ'?

בפירוש לא.

● יכול להיות שזו תורה לך בבלגיה.

שאני אעשה השבעות במשחקים שאני אראה לחרזים של השחקנים? בנבחרת אני עושה רק מה שטוב לנבחרת. מה שהנבחרת הזאת עושה בשביל ישראל לא עושים אלף ביבי נתניהו עם כל ההרצאות שלהם בעולם. אתה רוצה שאני אעשה השבעות מה טוב למי?

● אתה שוב נשמע כועס.

אני שואל אותך: אם יעשו את שלמה שרף מאמן גרוע, אז גרנט או שפיגל יהיו מאמנים יותר טובים? נכון, היה יותר קל לזרוק כל שנה מאמן, להקים ועדות חקירה, לנהל כל הזמן ישיבות. אנשים פשוט לא מבינים שנבחרת ישראל מצליחה, שהיא לכולם. גם עיתונאים, גם מאמנים, יוצאים להרצאות ומקבלים כמייצגים נבחרת טובה. אבל אנשים פוחדים. חושבים שצריך לגמד את הנבחרת.

● מה יחסיך עם גיורא שפיגל?

מצפוני כלפי גיורא נקי. לא נגררתי אף פעם להגיב על דבריו. לא עניתי לשום כתבה מה אמר, אפילו על הדברים שפגעו בי, כי לא רציתי ללבות את האש. אני שלם עם עצמי שלא עניתי לו.

● מה שפיגל אמר שלא ענית לו?

כל כך הרבה דברים. אבל אני לא רוצה בסוף העונה להתעמת איתו. אני מכיר את חיים, הרי יקחו את "הארץ" ויבואו אליו עם העיתון [illegible].

● אתה חי בהרגשה ששפיגל לא מפרגן לך?

לא מעניין אותי מה שפיגל חושב, זה לא מטריד אותי. הייתי מצפה ממנו ליותר פירגון.

● אתם לא מפרגנים אחד לשני.

זה הרי מגוחך. בין 6 ל־8 משחקני מכבי חיפה בנבחרת. כאשר הקבוצה יותר מצליחה הם באים לנבחרת במורל גבוה – וזה טוב לנבחרת. למה שארצה בכישלון של מכבי חיפה? אני יודע שיעקב שחר שהוא חבר אישי טוב שלי.

הצרפתים באו לרמת גן לנקום בנו. ראית איך הם נראו, איך ירדו חיוורים אחרי המשחק?

● הנבחרת מתבססת על שחקני מכבי חיפה. מה ההבדלים בין שתי שיטות המשחק?

שאלה טובה מאוד. אני לא יודע באיזו שיטה מכבי חיפה משחקת. אני יודע את השיטה של הנבחרת.

● איך תגדיר את שיטת הנבחרת?

מעולם לא דיברתי על מספרים ולא פירסמתי את שיטת הנבחרת בעיתונות. בשבילי כל שיטה טובה, בנבחרת או בקבוצה, ברגע שמבצעים נכון את ההוראות. אין שיטה אחת שעדיפה על שיטה אחרת. נבחרת או קבוצה טובה זה צוות שחקנים שיודע למגרש ומשחק את המשחק שלו. הפילוסופיה שלי: קבוצה אחת מנסה לכפות על הקבוצה השנייה. אם הקבוצה מאוזנת ויכולה לשחק את המשחק שלה, בלי להיכנע לכפיית הקבוצה היריבה, בלי להתחשב ביריבה – זו קבוצה טובה. וגם חשוב, כמובן, השפיץ של הנעל.

● אבל לעגו לך על השפיץ של הנעל.

לא נעלבתי. בסך הכל אמרתי משהו שנכנס להיסטוריה. כל המדינה משתמשת עכשיו בשפיץ של הנעל.

● האם נכון לומר שעכשיו יש בנבחרת דור השחקנים הטוב ביותר בתולדות הכדורגל?

מה היה רע בדור של שפיגלר ושפיגל? מה רע בדור של מלמיליאן? מה רע בדורות של פיינס, ליאון, שוגרר? הם היו יותר גרועים מהשחקנים של היום? יש היום דור טוב וגם אז היו דורות טובים. אבל כיום, בגלל שאנחנו משחקים באירופה, בגלל שהאימונים אחרים, ביותר שהכל יותר מקצועי, ביותר שאנחנו משחקים הרבה משחקים בין ארציים מדי שנה, אנחנו לומדים יותר מהר, והתקשורת מכניסה את הכדורגל לבתים. כל אלה הביאו התקדמות.

● בלונה, לא השחקנים הם שעושים את ההצלחה.

אתה רואה? אתה מנסה לעשות לי שיסוי. בעבר שיחקנו נגד ציילון ששחקניה באו בלי נעליים. אפשר להשוות את זה להיום?

● מדוע יש לך ביקורת כל כך חריפה על התקשורת?

אני חושב שכמו שאי אפשר לשחק בלי שופטים, אי אפשר בלי תקשורת. היא חלק מהמשחק. אבל הפרשנות בארץ היא לא פרשנות. היא ביקורת.

● אתה בעד או נגד?

לא יכול להיות שאם הנבחרת מנצחת – למאמן לא היתה שום השפעה על המשחק, אבל כאשר הנבחרת מפסידה המאמן אשם. או להסית שחקן לא ללכת לנבחרת, ביותר שתיפקדתי את נימני מגן שמאלי. אבל כאשר שפיגל מציב את פז או קנראורוב מגן, זה מהלך גאוני של שפיגל. אני רצון הסית שחקנים לא לבוא להתאמן, כי שלמה שרף גומר להם את הקריירה. מעולם לא פינקו אותי. לא באתי מתל אביב, באתי ממקום קטן והלכתי בדרכי. במה שנגעתי הצלחתי. אף אחד לא יכול להגיד עלי שאני מאמן לא טוב. כל זמן שאני צודק, כולם יכולים לקפוץ לי. אני לא בזיתי את החיים שלי רק על הכדורגל.

● אתה יכול לתת דוגמה של שגיאה שעשית?

עשיתי הרבה שגיאות.

● דבר על אחת מהן.

יש כאלה שעוד אי אפשר לדבר עליהן. מה אתה חושב, שאני שלם עם כל מה שעשיתי? אני מבקר את עצמי בצורה חריפה מאוד.

● עשית, למשל, שגיאה שגרמה להפסד?

גם זה קרה.

● ואחרי הפסד, למשל, אתה לא אוהב להתראיין בטלוויזיה.

כי אני חושב שהטלוויזיה עוינת את נבחרת ישראל. עובדה שלערוץ 2 ולערוץ 5 אני הולך. לערוץ 1 אני לא רוצה ללכת, כדי לא לתת לגיטימציה לאנשים שאני לא רוצה לראות אותם שם.

● אבל זו טלוויזיה ממלכתית ואתה מאמן לאומי.

אבל היא לא מתנהגת כטלוויזיה ממלכתית.

● אם אני זוכר נכון, הביקורת היא תמיד על תיפקודי שחקנים ושיטות משחק.

אתן לך דוגמה. ניר קלינגר משחק כל הזמן קשר תוקף בליגה ביינונית. הוא בא לנבחרת ואני הופך אותו לבלם. יש לך בלם אחר יותר טוב? אין לי אפשרות לבחור בין 8, אפילו בין 2 אין לי ברירה. למה שהפרשן לא ידבר על הבעיות שלי? אצלנו בליגה, כל הבלמים הם רוסים, ואין לך ישראלי אחד שאתה יכול לבוא ולומר: שלמה, קח אותו. ביקורת הפרשן על זה? אם לא קלינגר אז מי?

● זאת אומרת שבנבחרת השחקנים משחקים אחרת מאשר בקבוצות?

החכמה היא להביא את רביבו שירדוף אחרי זוהר ידיב 100 מטר, יחליף ממנו כדור וייפתח התקפת נגד. בליגה הוא עושה את זה? איפה?

● איך התקשורת בעיניך?

אני חושב שבדרך כלל בסדר. וגם אני בסדר עם התקשורת.

● אז בשביל מה היית צריך את הצילום בעיתון עם אשתך בג'קוזי?

לא חלמתי בחלום הכי ורוד שלי שיצלמו אותי בג'קוזי. חוץ מזה, מה פסול להיות עם אשתך בג'קוזי?

● מפכ"ל משטרה איבד את מישרתו בגלל צילום בג'קוזי.

הייתי בביקור פרטי, לא בתפקידי כמאמן הנבחרת. ולא חלמתי שהתמונה הזאת תגיע לעיתון. אני לא הולך עם צלם צמוד. אני לא מבין את העיתונאים. גם את הראיון הזה לא אני הזמנתי, ואני לא יושב הרבה עם עיתונאים. אני משתדל להימנע מזה. ולמרות הכל, מה כבר לא חיטטו בחיי הפרטיים. אין דבר שלא חיטטו בו.

● אבל אתה בוודאי אוהב את הפירסום.

אני אוהב את עבודתי בנבחרת. ההתאחדות בנתה לעצמה בניין משרדים מפואר, שיש בו איזה הכנה? אלפים משרדים, ורק למאמן הלאומי אין חדר. הוא לא יכול לקבל שחקנים, לא יכול לקיים ישיבה. וגם בעניין המשכורות, אימון הנבחרת גורם לי הפסדים.

● מה אתה מפסיד?

הרבה מאוד. אני יכול לקבל בסוף פי שלושה ממה שאני משתכר בנבחרת.

● זאת אומרת שצריך לרחם עליך?

לא צריך לרחם ולא אבקש שצריך לרחם. אני עושה את העבודה מתוך אהבה וברצון רב. אני עושה את כל מה שאני יכול.

ניצחון שני בתוך 4 ימים לסן אנטוניו על דנוור

סן אנטוניו (רויטרס). סן אנטוניו ספארס, הקבוצה בעלת המאזן הטוב בליגה (20–59), ניצחה אתמול לפנות בוקר את דנוור נאגטס, יריבתה האפשרית בסיבוב הראשון בפליי־אוף, 107–96. זה היה הניצחון השני של סן אנטוניו על דנוור בתוך ארבעה ימים.

סן אנטוניו הבריחה את המשחק במהלך 18–2 ברבע הרביעי. דייויד רובינסון בלט עם 30 נקודות. איוורי ג'ונסון השיג שיא קריירה של 29 נקודות, ודניס רודמן תרם 13 ריבאונדים.

דנוור עדיין מובילה במשחק אחד לפני סאקרמנטו במאבק על המקום השמיני במערב. ג'יילן רוז ובראיינט סטית' בלטו עם 20 נקודות כל אחד. דיקמבה מוטומבו הוסיף 17 נקודות ו־16 ריבאונדים.

● דאלאס מאווריקס – לוס אנג'לס קליפרס 104–91. דאלאס עדיין עשויה להגיע השנה לפליי־אוף, למרות שהסיכויים לכך קלושים. ג'מאל מאשבורן בלט עם 28 נקודות. רוי טארפלי הוסיף 19 נקודות ו־14 ריבאונדים. לוי ווט בלט בקליפרס עם 28 נקודות ו־17 ריבאונדים.

● פיניקס סאנס – סאקרמנטו קינגס 111–101. פיניקס עלתה ליתרון של 14 נקודות ברבע הראשון, ולא שמטה אותו עד הסיום. צ'ארלס בארקלי הוביל את פיניקס לניצחון עם 26 נקודות ו־11 ריבאונדים. וויימן טיסדייל הוסיף 18 נקודות. מיטש ריצ'מונד קלע 28 נקודות לסאקרמנטו.

● לוס אנג'לס לייקרס – סיאטל סופרסוניקס 97–113. סיאטל הובילה במחצית ב־30 נקודות הפרש, ושחקניה רק דאגו לא להפסיד עד הסיום. גארי פייטון בלט עם 28 נקודות, 17 מהן ברבע הראשון. אנתוני פילר קלע 18 נקודות ללייקרס, שנוצחו בחמישה משחקיה האחרונים וכעת היא מובילה על יוסטון רק בחצי משחק במאבק על המקום החמישי במערב.

● מינסוטה טימברוולבס – יוטה ג'אז 94–113. ניצחון רביעי ברציפות ליוטה עם 32 נקודות של קארל מלון, 16 נקודות של דייויד בנואה, 15 נקודות של אדם קיף ו־15 אסיסטים של ג'ון סטוק־

● דטרויט פיסטונס – קליבלנד קאווליירס 85–76. ניצחון ראשון לדטרויט אחרי חמישה הפסדים רצופים עם 26 נקודות של גראנט היל. בובי פילס קלע 17 נקודות לקליבלנד, שנוצחה בכל שבעה משחקי החוץ האחרונים שלה.

● גולדן סטייט ווריירס – פורטלנד טריילבלייזרס 103–102. כריס מאלין הוליך את גולדן סטייט לניצחון הראשון העונה על פורטלנד עם 24 נקודות.

טבלות ה־NBA

מזרח

	נצ'	הפ'	%
1. אורלנדו	56	23	70.9
2. ניו יורק	52	27	65.8
3. אינדיאנה	50	29	63.3
4. שארלוט	49	30	62.0
5. שיקאגו	45	34	57.0
6. קליבלנד	41	38	51.9
7. אטלנטה	40	39	50.6
8. בוסטון	35	44	44.3
9. מילווקי	32	47	40.5
10. מיאמי	31	48	39.2
11. ניו ג'רזי	28	51	35.4
12. דטרויט	28	51	35.4
13. פילדלפיה	23	56	29.1
14. וואשינגטון	19	60	24.1

מערב

	נצ'	הפ'	%
1. סן אנטוניו	59	20	74.7
2. יוטה	57	22	72.2
3. פיניקס	57	23	71.3
4. סיאטל	56	23	70.9
5. ל.א. לייקרס	48	32	60.0
6. יוסטון	47	32	59.5
7. פורטלנד	41	38	51.9
8. דנוור	38	41	48.1
9. סאקרמנטו	37	42	46.8
10. דאלאס	36	43	45.6
11. גולדן סטייט	26	53	32.9
12. מינסוטה	21	58	26.6
13. ל.א. קליפרס	16	64	20.0

* הקבוצות המודגשות הבטיחו את מקומן בפליי־אוף

ישראל במקום ה־44 בעולם

בדירוג של פיפ"א שפורסם אתמול. ירידה של 4 מקומות מהדירוג שפורסם בפברואר

מאת עודי דן

נבחרת ישראל מדורגת במקום ה־44 בדירוג העולמי של פיפ"א שפורסם אתמול, ירידה של ארבעה שלבים מהדירוג שהתפרסם ב־21 בפברואר ובו דורגה ישראל במקום ה־40 הגבוה ביותר. לישראל 37.47 נקודות בדירוג של פיפ"א לעומת 38.39 נקודות בדירוג הקודם.

רומניה, עלתה שני מקומות למקום העשירי והפסיקה להיות המדורגת הגבוהה בבית שלנו במוקדמות אליפות אירופה. צרפת נותרה במקום ה־18.

אלופת העולם ברזיל ממשיכה להוביל בראש הדירוג העולמי עם 66.26 נקודות. למקום השני עלתה פינאליסטית גביע העולם, איטליה (עלייה של מקום אחד מהדירוג האחרון שהיה בפברואר) עם 62.04 נקודות, שלישית ספרד (ירידה מהמקום השני), רביעית גרמניה (5) וחמישית נורווגיה (4). סאר העשירייה הראשונה נורווגיה, הולנד, ארגנטינה, בבלגיה ודנמרק.

"מג'יק ג'ונסון רוצה לשחק בנבחרת ארה"ב באולימפיאדת אטלנטה"

לוס אנג'לס (רויטרס). מג'יק ג'ונסון, שפרש משחק לאחר שבגופו התגלה נגיף האיידס, רוצה לשחק בנבחרת ארה"ב באולימפיאדת

صفحة من الأصل

هكذا من الأصل

מודעות אבל
03-5605591

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו
פרופ' **נעמי פינברון־דותן** ז"ל
יתקיים טכס גילוי מצבה ביום ב' 24.4.95
בשעה 17.00 בהר המנוחות – הר תמיד – חלקה ת"ח
בשעה 18.00 יעלו דברים לזכרה בחדר ההרצאות
במעון הרופא במוצא עילית
מוקירי זכרה מוזמנים.
המשפחה האבלה

יקירתנו
בת־שבע פורמנסקי ז"ל
מהאחיות הראשונות של קופת החולים בארץ ישראל
החזירה בשיבה טובה נשמתה לבורא
ההלויה התקיימה אתמול י"ט בניסן תשנ"ה
השבעה ברח' זרובבל 4, חיפה, מיום א' כ"ג ניסן
תשנ"ה – 23.4.95.
האבלים:
בנה אבישי
נכדיה, ניניה ובני המשפחה

לאבישי ומשפחת פורמנסקי
אתכם באבלכם הכבד במות האם
בת־שבע פורמנסקי ז"ל
משפחת עינב
וכל בית "יתר"

לרבקה ורוני
ובני המשפחה
אנו איתכם באבלכם הכבד
ומשתתפים בצערכם, צערנו,
על מותו של חברנו היקר
איתן שפיר ז"ל

אריקה ואשר בר־נתן	קלמן אלקי
מירי וציון בר־ימאל	חנה ברדין
אראלה ואלקנה גלי	פאול חיים
עליזה גלי	דוד ישראל
שמואל גלעד	בני לוי
פיליס גת	משה מימון
ציפה ויצחק ורדי	אליהו עמיקם
גביה ויעקב מטולה	גבי צפורוני
רות סיגל	אביגדור קימנים
ג'ק פודאה	דוד שיף
כרמלה וגרשון פרס	שמואל שלזינגר
שולמית קרוב	

במלאת שלושים לפטירתו של
יקירנו
מרק מושביץ ז"ל
נעלה לקברו ביום א' 23/04/95 בשעה
14:00 בבית העלמין בקרית שאול.
אנו מודים לכל מנחמנו
המשפחה

במלאת שנה לפטירת
רות לבארי שלסינגר ז"ל
נעלה לקברה לשם התייחדות עם זכרה,
ביום ראשון, ל' ניסן תשנ"ה, 30.4.95,
בשעה 10:30.
נפגשים ברחבת הכניסה להר המנוחות
בגבעת־שאול.
משפחות: שלסינגר ואורבך

מועצת הרשות השנייה קוראת לחברת קשת לעכב את פיטורי המנכ"ל גלעדי

מאת עדית רוזנבלום
סופרת "הארץ" לענייני תקשורת

לעכב את הפסקת כהונתו של המנכ"ל, אלכס גלעדי, כך קראה אתמול מועצת הרשות השנייה, לדירקטוריון שידורי קשת. המועצה, שהתכנסה אתמול לראשונה בהרכבה החדש בראשות היו"ר פרופ' גרשון ויגודה, הביעה מורת רוח מהדרך בה הודח גלעדי וציינה כי חברת קשת לא דיווחה על פיטורי גלעדי לרשות השנייה כמתחייב במכרז, וגם לא מינתה תחתיו מנכ"ל בעל כישורים והולמים את התפקיד. כרגע משמש בתפקיד ממלא מקום המנכ"ל ישראל דורי, המשנה למנכ"ל, גם זאת בלא שהעניין הובא בפני המועצה או הרשות השנייה.

במועצה נשמעה ביקורת נמרצת, ללא הסתייגויות, על פיטורי גלעדי והתבטאויות על כך שהעברת גלעדי מתפקידו אחרי שנה, בשעה שהזיכיון ניתן לשידורי קשת ל־6 שנים, גם בזכותו של גלעדי, מהווה הונאת המועצה. טענו שלא רק שהנהלת חברת קשת לא יידעה את המועצה, היא גם לא טרחה לנמק את צעדה בפניה. היו שדרשו לדון בהשעיית הזיכיון של קשת עקב כל החריגות האלה, מן המתחייב בזיכיון.

בהודעתה מסרה המועצה כי החליטה להזמין לאלתר את כל בעלי המניות של חברת קשת להופיע בפניה ולהסביר את צעדיה "ולאחר שמיעת ההסברים, תשקול המועצה את עמדתה".

פרס לא התייעץ עם רבין לפני שהציע למוסא להעלות את דרג השיחות

מאת אלוף בן
סופר המדיני של "הארץ"

הצעה להעלאת דרג השיחות הרב־צדדיות לבקרת נשק, ולקיום מפגש של שרי החוץ ממדינות האזור במסגרת זו, הועלתה בידי שר החוץ שמעון פרס בעת פגישתו עם עמיתו המצרי עמר מוסא לפני שבועיים בפאריס. שני השרים דנו בדרכים להמשך הדיאלוג הישראלי־מצרי בסוגיה הגרעינית.

פרס לא התייעץ עם ראש הממשלה, יצחק רבין, ועם חברי המשלחת הישראלית לשיחות בקרת הנשק, לפני צאתו לפגישה עם מוסא. בשובו לישראל סיפר פרס לרבין על השיחה, ועל הסיכום שהשיג עם מוסא, לקיום מפגש שרי החוץ במסגרת השיחות לבקרת נשק.

רבין דיווח על סיכומי פרס ומוסא למנכ"ל משרד הביטחון, דוד עברי, העומד בראש משלחת ישראל לשיחות בקרת הנשק, בפגישת עבודה שהתקיימה עמו בשבוע שעבר.

מקורות מדיניים בכירים אמרו אתמול כי פרס ומוסא לא דנו כלל בפרטי המפגש שיוצע, ולא הודיעו על הסיכום ביניהם לארה"ב. לדבריהם "פרס שלף את הרעיון, ועדיין לא ברור איך הוא יתבצע".

לדברי המקורות, מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, ועמיתו הרוסי, אנדריי קוזירב – נציגי שתי השושבינות של תהליך השלום – יצטרכו להחליט אם יבואו בעצמם למפגש המתוכנן, או שישגרו אליו פקידים בדרג נמוך יותר. לא ברור גם אם כל המדינות הערביות המשתתפות במו"מ הרב־צדדי ישגרו את שרי החוץ שלהן.

מפגש המליאה הקרוב של השיחות לבקרת נשק מתוכנן לחודש יוני, באתר שטרם נקבע. סדר היום יעלה לדיון במפגש הכנה שיתקיים בהלסינקי בסוף מאי.

פרס מנסה זה יותר משנה להקים פורום מזרח תיכוני לביטחון אזורי, בדומה לארגון לשיתוף פעולה וביטחון אירופה. יוזמתו נתקלה עד כה בהתנגדות מצד מצרים, שדרשה כי ישראל תחתום קודם על האמנה למניעת הפצת נשק גרעיני (אן־פי־טי). גם שרי חוץ אירופים, שפרס הציג להם את הרעיון, הסתייגו ממנו בטענה שמוקדם מדי לדבר על כך.

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, הבטיח לנשיא מצרים, חוסני מובארק, להעלות את הסוגיה הגרעינית בפגישתו הקרובה עם רבין ב־7 במאי. קלינטון צפוי לבקש מרבין הבהרות נוספות לעמדת ישראל. עם זאת, נראה כי העניין יתפוס מקום משני בלבד בפגישה.

המקורות המדיניים העריכו, כי ועידת ההארכה של האמנה למניעת הפצת נשק גרעיני בניו יורק תתייחס לישראל בהודעת הסיכום שלה, ותדרוש ממנה להצטרף בהקדם לאמנה.

התאוששות לדולר

(סוף מעמוד 1א)

ראשונה זה יותר מחודש, הוא חצה את שער האמצע של קו האלכסון. הפעם האחרונה ששער הסל עבר את קו האמצע היתה ב־8 במארס.

השער היציג של סל המטבעות עלה אתמול ב־0.29% לרמה של 3.4884 שקל. ביומיים האחרונים חל פיחות של כמעט אחוז בשקל מול סל המטבעות.

השקל פוחת אתמול לעומת המארק הגרמני ב־0.977%, והשער היציג שנקבע היה 2.1796 שקל. לעומת הין היפאני פוחת השקל ב־1.075%, והשער היציג שנקבע היה 3.664 שקל. לעומת זאת, התחזק השקל מול הלירה שטרלינג ב־0.124%, והשער היציג שנקבע היה 4.7659 שקל. השקל התחזק גם מול הפרנק הצרפתי, בשיעור של 0.049%, והשער היציג שנקבע היה 0.6156 שקל.

מאז תחילת החודש ירד שער הדולר ב־0.741%, ומאז תחילת השנה ב־2.385%. השער היציג של הדולר היה אתמול נמוך ב־1.461% מהשער היציג הממוצע באפריל '94. שער הפתיחה של הדולר במסחר אתמול היה 2.945 שקל, ושער הסגירה היה 2.946 שקל. השער הנמוך ביותר שבו נסחר הדולר היה 2.939 שקל, השער הגבוה ביותר – 2.95 שקל.

ארגון "חרב דוד"

(סוף מעמוד 1א)

או קיבל אחריות לרצח שלושה פועלים פלשתינאים מתרקומיא, שנורו בדרכם ממקום עבודתם בבית שמש. השלושה נורו משני רובים מסוג אם־16. אחד מחברי הארגון התקשר למערכת עיתים והודיע: "אין זו הפעולה האחרונה. תהיינה פעולות נקמה רבות נוספות נגד ערבים". באותה שיחה הודיע המטלפן שהארגון יחסל את כל מי שיעמוד בדרכו – מתנחלים, קצינים, שוטרים, כולל צמרת המשטרה והמפכ"ל.

ביולי '94 הגיעה למערכות העיתונים הודעה לפיה מקבל ארגון "חרב דוד" את האחריות לרצח תושב סילואן שבמזרח ירושלים, שגופתו נמצאה, מנוקבת בכדורים, במכונית ביער ירושלים. "הרצח" בוצע ברובה אם־16.

גריגורי לונדין

(סוף מעמוד 1א)

בחו"ל.

לכידתו של לונדין התאפשרה בזכות שיתוף פעולה בינלאומי בין שירותי ביטחון מערביים. נודע כי קצין מהמודיעין של בריה"מ ערק באותה תקופה לארצות המערב, והביא עמו מידע על סוכנים סובייטים במערב. ברשימתו הופיעו גם פרטים שהובילו לזיהוי של לונדין. המידע הועבר לשב"כ הישראלי, שהחל לעקוב אחרי לונדין, עד שעצר אותו.

פרטים ראשונים על הפרשה פורסמו בחודש מארס '94 ב"הארץ", בהסתמך על מקורות זרים. המקורות טענו כי משימתו העיקרית של לונדין היתה לאסוף מידע על ארגונים ישראלים ויהודיים שהיו מעורבים במסע למען עליית יהודי בריה"מ.

לפי פרסומים שונים, עקב לונדין אחר לשכת הקשר "נתיב" – יחידה קטנה שלא היתה מוכרת עד לאחרונה, ואשר פעלה בנושאי בריה"מ ודיווחה ישירות לראש הממשלה. הלשכה קיימה קשרים עם פעילים יהודים בבריה"מ. לונדין, נמסר מהמקורות, הפגין יעילות רבה בעבודתו כסוכן, התיידד עם אנשי לשכת הקשר ועם פעילים יהודים בארה"ב ובקנדה.

תקופה קצרה עבד לונדין כאזרח עובד צה"ל, והיה שותף בצוות שתיכנן את טנק המרכבה.

מקור משפטי המקורב לפרשה אמר אתמול כי לונדין לא ביצע מעשי ריגול בפועל. לדבריו, הוא היה רוב הזמן מנהל תחזוקה בקופת חולים, ולא היתה לו גישה לחומר סודי. המקור גם אמר כי העובדה שהשב"כ הזהיר קודם לחו"ל ממעשיו הביא להחמרת עונשו, מתוך שאיפת נקם של הרשויות.

בעבר אירעו מקרים דומים של לכידת מרגלים שהוחדרו לישראל בגלי העלייה השונים. במיוחד ידועים המקרים של פרופ' מרכוס קלינגברג, שעלה לארץ ב־48' ומרצה 18 שנות מאסר, ושל שבתאי קלמנוביץ, ששוחרר לפני כשנה ממאסרו.

בדרך זו גייסו שירותי הביון של מזרח אירופה, ובראשם הק.ג.ב, סוכנים רבים לישראל. שיטת הגיוס של רובם היתה דומה. אנשי שירותי הביון איימו על מועמדים לריגול כי אם יסרבו לעשות כן, יפגעו במשפחותיהם.

חיילים תפסו ליד מצפה רמון שני מבריחי סמים חמושים ו־69 ק"ג מריחואנה

(ע). חיילי צה"ל תפסו שלשום שני מבריחים חמושים באקדח, שנשאו 45 קילוגרמים מריחואנה, ושחצו את גבול מצרים לישראל. המבריחים נתפסו באזור הר חריף שליד מצפה רמון.

ביום שלישי, עבר כוח צה"ל באזור הר חריף וגילה שקים שהכילו 24 קילוגרמים מריחואנה. מציאת הסמים העידה על פעילות מבריחים באזור.

במשך היום, נתקל כוח צה"ל בשני בדואים בני 20 ו־35, אזרחים מצריים תושבי סיני. ברשותם נמצאו שקים שהכילו מריחואנה במשקל 45 ק"ג. ברשות אחד המבריחים היה גם אקדח בקוטר 9 מילימטרים.

השניים הועברו למשטרת דימונה ובחקירתם הודו, שחצו את הגבול לישראל במטרה להבריח סמים ממצרים. הם נכלאו להמשך חקירה.

היום יובאו השניים בפני שופט בית משפט השלום בבאר שבע, להארכת מעצרם.

תיירים ישראלים וירדנים מסיירים יחד באי נהריים שבעמק הירדן – ללא ויזות או ביקורת גבולות

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני תיירות

מאות תיירים ירדנים וישראלים מסיירים יחד מדי יום, ללא ביקורת גבולות וללא אשרות מעבר, באי נהריים בעמק הירדן, שהועבר בהסכם השלום לריבונות ירדנית אך נשאר באחזקת קיבוץ אשדות יעקב איחוד, לתקופה של 25 שנה.

אתמול ביקרו באי נהריים, שם מצוי בין השאר מפעל החשמל של רוטנברג, כ־1,500 ישראלים, שבאו מכל הארץ, וכ־400 תיירים ירדנים. הירדנים באים לאי ללא כל ביקורת ופיקוח, והישראלים נדרשים על ידי אנשי אשדות יעקב לשלם שלושה שקלים, תמורת אישור למעבר הגבול הישראלי הירדני.

בחוזה השלום הסכימו הנציגים הירדנים לאפשר לאנשי קיבוץ אשדות יעקב איחוד להזמין אורחים לאי, שבו הם מעבדים עדיין אדמה. אנשי הקיבוץ ניצלו פרצה זו ולפני כחודשיים הפכו את המקום לאתר תיירות. החיילים הירדנים באי קיבלו זאת בהבנה ואיפשרו את תנועת המטיילים הישראלים.

לאי החלו לבוא גם תיירים ירדנים. תחילה באו מעטים, בסיורים מאורגנים באוטובוסים, ובימים האחרונים הם באים גם במכוניות פרטיות. לדברי ניב לייש, מנהל עמותת התיירות באזור עמק הירדן, זהו המקום היחיד שישראלים וירדנים נפגשים על אדמת ירדן ללא בדיקה ביטחונית, ללא פיקוח על מעבר גבול או ויזות. "יש לנו תוכניות להפוך את האי, בן 800 הדונם, לפרויקט תיירות עולמי, תוך שיתוף פעולה בין ישראל וירדן, להקים כפר נופש, בתי מלון, מסעדות ופארק מים", אמר לייש.

שאול שומרון, איש אשדות יעקב איחוד ואחיו של הרמטכ"ל לשעבר דן שומרון, אמר כי בשמונה השבועות האחרונים ביקרו באי נהריים כ־20 אלף ישראלים. לדבריו, מדי שבת באים לאי כאלף ישראלים, ובחול המועד פסח הגיעו כ־1,500 ישראלים ביום. "בשבועות הקרובים נקים, בתיאום עם הירדנים, אוהל גדול, נקרא לו 'אוהל השלום' ונפעיל בו מסעדה מזרחית ומקום לרכישת מזכרות. אנחנו נמסור את המקום למען התיירים הישראלים והירדנים, שב־25 השנים הקרובות יוכלו לבוא לכאן ללא ויזה או בקרת גבולות", אמר שומרון.

אנשי משטרה וביטחון הביעו באחרונה חשש שגורמים עוינים ופליליים עשויים לנצל את המצב המדיני שנוצר במקום להברחות והעברת חומרי חבלה.

אשה וילד שנפצעו בפיצוץ באוקלהומה סיטי, זמן קצר לאחר הפיגוע
תצלום: איי־פי

עשרות הרוגים

(סוף מעמוד 1א)

היה זהה במתכונתו לפיגוע בביירות, בו נהרגו עשרות אנשי מארינס, ולפיגוע בשגרירות ישראל בבואנוס איירס.

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, אמר אתמול במסיבת עיתונאים שקיים בעקבות הפיצוץ, כי "לא ניכנע להפחדות". הוא הודיע על שלושה צעדים שינקטו בעקבות הפיצוץ: יוקם צוות לחקירת הפיצוץ, שיורכב מחוקרי אף־בי־איי; הוכרז מצב חירום באוקלהומה, ונשלח לעיר סיוע פדראלי; ננקטים צעדים להגברת האבטחה בבניינים פדראליים וסביבותיהם ברחבי ארה"ב. "ננקום במבצעי הפיצוץ במהירות ובחומרה. מבצעי הפיצוץ הם רוצחים, ונתנהג בהם כבאלה", אמר נשיא ארה"ב. הוא כינה את מבצעי הפיצוץ "פחדנים מרושעים".

"הפיצוץ באוקלהומה־סיטי היה התקפה על ילדים תמימים מפשע ואזרחים חסרי הגנה. זו היתה פעולה פחדנית ומרושעת. ארה"ב לא תסבול פעולה כזו, ואני לא ארשה שאזרחי המדינה יפחדו מפחדנים מרושעים", אמר קלינטון.

שרת המשפטים רינו אמרה במסיבת העיתונאים כי יש להביא את האשמים לדין. רינו אמרה כי מומחי חבלה נשלחו לאוקלהומה־סיטי, כדי לבדוק את נסיבות הפיצוץ.

מומחים שהתראיינו אתמול באמצעי התקשורת אמרו כי על פי כל הסימנים שהצטברו מחקירה ראשונה נראה כי מדובר בפיגוע טרוריסטי. נדחתה הערכה כי ההתפוצצות נגרמה כתוצאה מדליפת מכלי גז בבניין.

הבית הלבן וסוכנויות החקירה עדיין אינם יודעים בוודאות מי אחראי לפיצוץ. אחת האפשרויות היא שהפיצוץ בוצע כנקמה של אנשי הכת של דיוויד כורש. אתמול מלאו שנתיים להשתלטות האף־בי־איי על חוות של כורש בוויקו, טקסס.

סוכני השירות החשאי, שהיו אחראים על ההשתלטות על חוות כורש, נמצאים בבניין פדראלי באוקלהומה. לכן נבדקת האפשרות שאנשי כורש ביצעו את הפיצוץ כמעשה נקמה, ובחרו באוקלהומה בגלל עובדה זו.

אלמוני שהתקשר לתחנת טלוויזיה מקומית באוקלהומה הודיע כי הארגון השחור בשם "האומה האיסלאמית", בראשות לואיס פרחאן, פוצץ את הבניין, אך מומחים טוענים כי ארגון זה לא היה מעורב מעולם במעשי טרור, ואינם מתייחסים ברצינות להודעה. בעקבות הודעות טלפוניות פונה בניין משרדים פדראלי בבוסטון, ואמצעי זהירות ננקטו ברחבי ארה"ב, בעיקר במתקנים ממשלתיים בוואשינגטון.

בחודשים האחרונים נבדקה ברצינות הסברה שעיראק היתה מעורבת בפיגוע בבניין הסחר העולמי בניו יורק, וייתכן שהפיגוע באוקלהומה־סיטי קשור למאבק האמריקאי להמשיך בסנקציות נגד עיראק. מקורות בכירים בבגדאד ואמצעי התקשורת העיראקיים איימו בעבר כי זרועם הארוכה תפגע באמריקאים, כתגמול על הסנקציות הפוגעות באזרחים עיראקים וגורמות, לטענתם, למות תינוקות בהעדר תרופות ומזון.

המומחית לעיראק ד"ר לורי מילרוי הציגה לפני כחודשיים את עיקרי הספר שהיא עוסקת בהכנתו, ובו ראיות נסיבתיות רבות המצביעות על הקשר העיראקי לפיגוע במנהטן. בכיר בבית הלבן אמר באחרונה ל"הארץ" כי גרסתה נבדקת ברצינות, וכי הממשל אינו שולל את האפשרות שסדאם חוסיין משתמש בטרור כדי לנקום בארה"ב. לגרסתה של ד"ר מילרוי נמצאו תימוכין לאחר מעצרו של פעיל הטרור יוסוף רמזי, הידוע בקשריו עם עיראק, בפקיסטאן.

ג'ים פאקס, שהיה ראש משרד האף־בי־איי בניו יורק בעת הפיגוע במגדלי התאומים, אמר בראיון לרשת הרדיו של סי־בי־אס כי כנראה התפוצצה מכונית התופת ליד הבניין, ולא בתוכו, כמגרש החנייה התת־קרקעי, כפי שאירע במגדלי התאומים. לכן, לדעתו, ההרס חמור יותר ומספר הקרבנות גדול יותר.

בנייני משרדים במורד מנהטן המאכלסים מחלקות וסוכנויות של הממשל הפדראלי פונו אתמול בצהריים. העבודה הסדירה הופסקה, ופקידים ששבו מהפסקת צהריים לא הורשו להיכנס לבניינים והתבקשו לשוב לבתיהם.

ראש העירייה ג'וליאני כינס אתמול מסיבת עיתונאים במאמץ להרגיע את תושבי ניו יורק. ראש העיר אמר שאין סיבה לבהלה, ונקטו אמצעי ביטחון קפדניים ליד בנייני ציבור ואתרים אחרים בעיר. הוא אמר כי שיגר לאוקלהומה־סיטי צוות של חוקרים מומחים לחומרי נפץ ולטיפול בנפגעים.

הודעה לפי סעיף 157 א' לחוק הפטנטים התשכ"ז–1967
1. להווי ידוע כי הודה שרה אריה ויצחק הבעלים הרשומים של זכות הבעלות/חכירה במקרקעין הידועים כחלקה 367 בגוש 6294.
הגישו בקשה, למחיקת הערת אזהרה על זכויותיהם במקרקעין האמורים לפי צו של בימ"ש במחוזי תל־אביב בתיק אזרחי מס' 2568/53 ותה"ר 2410/53 מיום דצמבר 1953 שנרשם לפי ספר 100946 מיום 4.12.53.
2. הואיל וחלפו יותר מ־10 שנים מיום שנרשם העיקול בפנקסי המקרקעין, ומבוקש מחיקת הערת האזהרה על מחיקתו, ניתנת בזה הודעה על פי סעיף 157 א' לחוק. אם לא יוגש לרישום צו להארכת תוקפו של העיקול, תוך 45 יום מיום פרסום הודעה זו, אזהה על מחיקת העיקול.
שושנה פרלמן
רשמת המקרקעין, חיפה

ועד מחוז תל־אביב
לשכת עורכי הדין בישראל
אבל על מותו של
עו"ד **דב אלברשטיין** ז"ל
ומשתתף בצער המשפחה

העיר תל־אביב - יפו
אבלה על מותו של
שלום לוין ז"ל
מזכיר הסתדרות המורים
וחתן פרס החינוך של עיריית
תל־אביב - יפו.
רוני מילוא
ראש העיר
וחברי מועצת העירייה

ליואל לביא
ראש עיריית רמלה
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנצי מורדוב
יו"ר איגוד ערים דן (ביוב)

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו
מנס (מרק) דנן ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום ראשון, כ"ג בניסן תשנ"ה,
23.4.95, בשעה 15:00, בבית העלמין ברמת השרון
(ליד צומת מורשה).
ד"ר בתיה דנן
אביטל ומארק דנן
מירון דנן

במלאת שלושים לפטירת
בעלי, אבינו, סבינו, ואחינו האהוב
ד"ר **מאיר דוד** ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ראשון, כ"ג בניסן תשנ"ה, 23.4.95, בשעה 13:00, בבית העלמין בקרית שאול.
מוקירי זכרו מוזמנים
נפגשים ליד השער
המשפחה

לדפנה, גיל, יובל וטל
אתכם באבלכם הכבד במותו טרם עת
של ידידנו
עו"ד **ישעיהו זילבר**
אלי הלפן
איתן שמואלי
אילן הלוי
וצוות המשרד

במלאת שנה לפטירתו של היקר לנו מכל
מיכאל בז'רנו ז"ל
נפגשים בני המשפחה ומוקירי זכרו לאזכרה ביום א' כג' ניסן תשנ"ה (23.4.95)
בשעה 17.00 בבית העלמין בכפר שמריהו.

רותי בז'רנו	סופי ודוד לובינסקי
ספי ורוני בז'רנו	יעל וישראל קנטור וב"ב
דנה בז'רנו ואמיר טויב	

חדשות חוץ

ראש האופוזיציה בספרד ניצל מניסיון התנקשות, כנראה של המחתרת הבאסקית

מכונית תופת התפוצצה סמוך למכוניתו; 16 בני אדם נפצעו, אחת מהם במצב קריטי

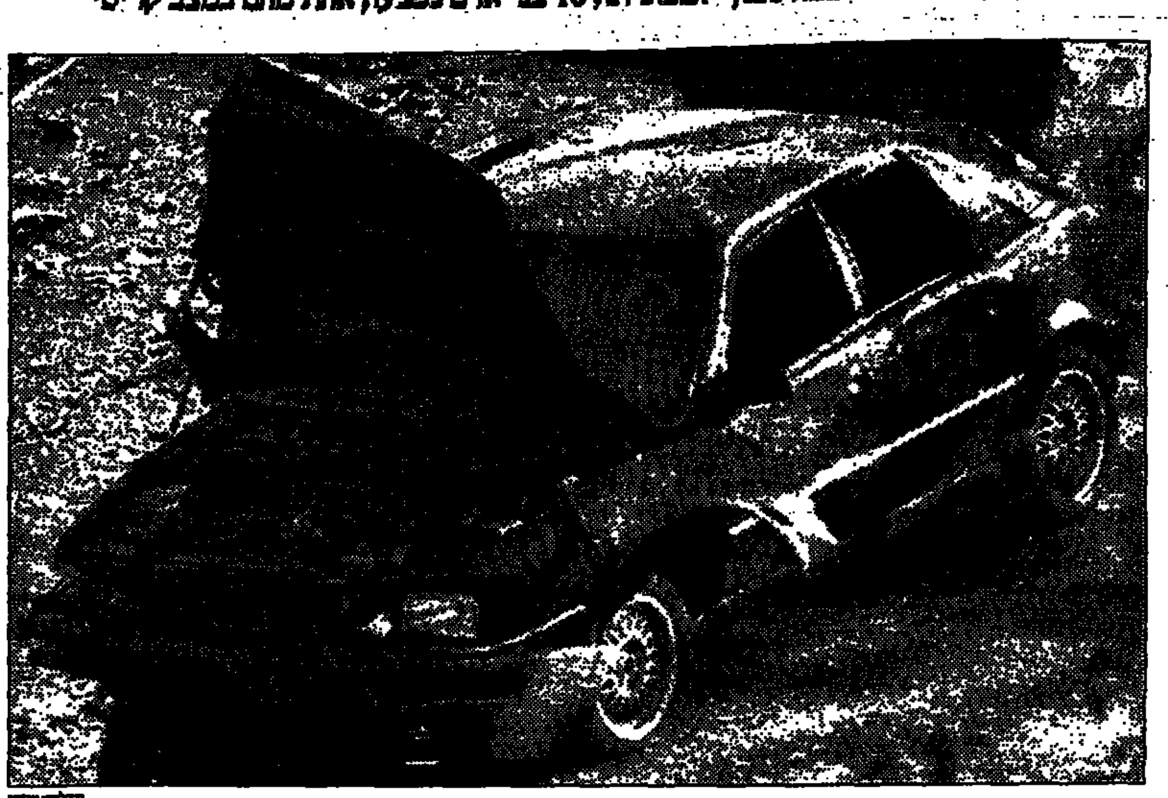

הצלום: א"פי

מכוניתו של מנהיג "המפלגה העממית" הספרדית, חוסה מאריה אסנאר, לאחר הפיצוץ

מאת סוכנויות הידיעות

מדריד. במדריד התפוצצה אתמול בבוקר מכונית תופת, שהוחנתה בסמוך למכוניתו של נשיא מפלגת האופוזיציה הספרדית, "המפלגה העממית", ברובע מגורים בצפון מזרח מדריד. בפיצוץ נפצע קל נשיא המפלגה, חוסה מאריה אסנאר, וכן נפצעו 16 בני אדם נוספים, ביניהם אשה אחת שמצבה הוגדר "קשה מאוד". המשטרה העריכה, כי מדובר בפיגוע של המחתרת הבאסקית אט"א, שביקשה להתנקש בחייו של אסנאר.

המשטרה מסרה, כי מכוניתו של אסנאר נפגעה קשות בפיצוץ, וקרוב לוודאי שחייו של מנהיג המפלגה ניצלו הודות לכך שהמכונית היתה משוריינת.

בהודעת המשטרה נמסר, כי הטרוריסטים הטמינו 25 קילוגרם של חומר נפץ במכונית שחורה מסוג פיאט, שהתפוצצה זמן קצר לאחר השעה שמונה בבוקר סמוך לרכבו של אסנאר, בן ה-42, ברובע המגורים ארטורו סוריה. בפיגוע נפצעו 16 בני אדם. מצבה של אחת הפצועות, אשה בת 69, הוגדר כקריטי, לאחר שדירתה קרסה בעקבות הפיצוץ. כל היתר נפצעו קל.

כשעה לאחר הפיצוץ הזה הוזעקו כוחות משטרת מדריד לאתר התפוצצות נוספת סמוך לתחנת הרכבת שאטמרטין שבמרכז העיר. בהתפוצצות זו לא נפגע איש, והמשטרה מסרה, כי ככל הנראה היו אלה אנשי המחתרת הבאסקית שפוצצו את רכב המילוט שלהם.

שר המשפטים והפנים של ספרד, חואן אלברטו באלוך, הטיל על המחתרת הבאסקית את האחריות לניסיון ההתנקשות בחייו של מנהיג האופוזיציה. בשיחה עם כתבים בבית החולים בו אושפז אסנאר עם פציעות קלות בראשו, אמר השר כי הפיגוע הוא מהלומה לדמוקרטיה, מאחר ואסנאר הוא מהנציגים העיקריים של הדמוקרטיה בספרד. ראש ממשלת ספרד, פליפה גונסאלס, טילפן לאחר הפיצוץ לאסנאר כדי להביע את הזדהותו, ופוליטיקאים מכל גוני הקשת הפוליטית בספרד גינו את המעשה.

המחתרת הבאסקית רצחה עד כה כ-800 בני אדם ב-26 שנות מאבקה להקמת מדינה באסקית עצמאית. עד כה כוונו רוב התקפותיה נגד אנשי כוחות הביטחון, אולם בינואר השנה ירו אנשיה למוות בגרגוריה אורדוניס, מנהיגת המפלגה העממית במחוז הבאסקי הלאומני גיפוסקואה. זוהי הפעם הראשונה מאז הפיגוע במכונית תופת ב-20 בדצמבר 1973 נגד ראש הממשלה דאז, האדמירל לואיס קארֶרו בלנקו, שהמחתרת הבאסקית תוקפת מנהיג פוליטי בכיר עד כדי כך. ראש הממשלה הפראנקיסטי נספה בפיגוע ההוא.

ועדת הסנקציות של האו"ם אישרה לעולי רגל לובים לטוס למכה

למרות האמברגו האווירי שהוטל על לוב בעקבות אסון לוקרבי

מאת סוכנויות הידיעות

מרכז האו"ם, ניו יורק. ועדת הסנקציות של מועצת הביטחון של האו"ם אישרה אתמול בקשה, שהוגשה על ידי ממשלת מצרים, לקיום 45 טיסות של חברת התעופה המצרית "איג'יפט איר" להעברת כ-6,000 עולי רגל לובים מטריפולי ומבנגאזי לג'דה שבסעודיה. כך מסר לכתבים יו"ר הוועדה, הצ'כי קארל קובאנדה.

קובאנדה, שגריר צ'כיה באו"ם והיו"ר התורן של מועצת הביטחון, ציין כי האישור לטיסות תקף מאתמול, ה-19 באפריל. הטיסות יבוצעו תחת פיקוח של הממשלות המקומיות ושל צוותי האו"ם, בהוראה ובתנאים הבינלאומיים. תנאי זה צפוי ליצור בעיות לוגיסטיות, בשל המספר הגדול של הטיסות המתוכננות, וכן בשל העדר צוותים של האו"ם בבנגאזי הבודדה.

שלשום הודיעה מחלקת המדינה של ארה"ב, כי "תשקול" בקשה לאישור טיסות של עולי רגל לובים, אם בקשה כזו תוגש לוועדת הסנקציות העוסקת בסנקציות על לוב.

"ארה"ב אינה מעוניינת למנוע מצליינים לובים את האפשרות לקיים את חובתם הדתית", אמרה דוברת מחלקת המדינה, כריסטין שלי. "אנו מכבדים את המסורת שלהם ואת אמונתם באיסלאם".

טריפולי. כשעה לפני פרסום ההודעה של מועצת הביטחון, דיווחה הטלוויזיה הלובית בשידור ישיר מנמל התעופה של טריפולי, כי מטוס לובי מדגם בואינג 727, ובו 150 עולים לרגל, המריא לסעודיה. מטוס זה המריא תוך הפרת האמברגו האווירי של האו"ם, שהוטל על לוב בעקבות פיצוץ מטוס פאן-אם מעל העיירה לוקרבי שבסקוטלנד.

שלוש שעות מאוחר יותר המריא מטוס נוסף, שעליו עולי רגל, מלוב לסעודיה, והטלוויזיה הלובית דיווחה, כי מטוס שלישי אמור לצאת לסעודיה בערב.

מקורות בשדה התעופה לא מסרו פרטים על מסלול הטיסה של המטוסים, ולא ציינו אם ממשלת לוב קיבלה אישור למטוסיה לחצות את התחום האווירי של מצרים או סודאן, בדרכם לסעודיה.

ז'יסקאר-דסטאן: ארה"ב וצרפת תיכננו ב-1981 להפיל את מועמר קדאפי

"מיטראן נבחר לנשיא וגנז את התוכנית"

פאריס (רויטר). נשיא צרפת לשעבר, ואלרי ז'יסקאר-דסטאן, אמר אתמול כי צרפת וארה"ב תיכננו ב-1981 להפיל את שליט לוב, מועמר קדאפי, אך יורשו בתפקיד הנשיא, פרנסואה מיטראן, מנע את ביצוע התוכנית.

ז'יסקאר-דסטאן אמר, כי המבצע המתוכנן היה אחד מארבעה סודות מדינה שהעביר למיטראן, מחליפו הסוציאליסטי, במאי 1981. "אני יכול לגלות לך עתה את סודות המדינה, משום שהדבר אירע לפני זמן רב", אמר ז'יסקאר-דסטאן לרדיו לוקסמבורג. "היינו מעורבים בארגון מבצע עם ארה"ב לערעור משטרו של קדאפי".

בתשובה לשאלה במה היה הדבר כרוך, השיב ז'יסקאר-דסטאן: "ניסינו לפעול בצורה כזו שתוביל להדחתו של קדאפי". כשנשאל מדוע בוטל המבצע, השיב: "הוא (מיטראן) ביטל את הפעולה, למרות שהחלו כבר ההכנות לביצועה. חשוב לזכור כי באותה התקופה, היינו שרויים במתח עצום".

ז'יסקאר-דסטאן אמר עוד, כי הוא יידע את מיטראן שצרפת מעורבת בפרויקט למחקר גרעיני משותף עם ארה"ב, פרויקט שהיווה חריגה בולטת ממדיניותה הגרעינית של צרפת, שדגלה בעצמאות מוחלטת.

"זו היתה תוכנית חשאית לחלוטין", אמר ז'יסקאר-דסטאן, וסירב להוסיף פרטים נוספים. שני סודות המדינה האחרים היו בקשתו של המנהיג הסובייטי דאז, ליאוניד ברז'נייב, לבקר בצרפת, והמלצה של חבר שופטים שלא להמתיק את גזר דין המוות שהוטל על רוצח שהורשע.

הנשיא מיטראן ביטל את עונש המוות זמן קצר לאחר שנכנס לתפקידו, ואף פעם לא הזמין את ליאוניד ברז'נייב לבקר בצרפת.

קלינטון: לא נסכים לתת לרוסיה זכות וטו על הרחבת ברית נאט"ו

וואשינגטון (ע"ר). נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, אמר שלשום כי לרוסיה לא תהיה זכות וטו בדיונים על הרחבה אפשרית של ברית נאט"ו על ידי הכללה של מדינות מזרח אירופה. "איננו רשאים לתת לאומה אחת זכות וטו בנושא הרחבת ברית נאט"ו, שגם שהיא מעורבת בנושא", אמר קלינטון במסיבת עיתונאים, שכינס בוואשינגטון.

הנשיא ציין, כי רוסיה "אינה אמורה לחשוש מהתרחבות הברית", אותה הגדיר כברית הגנה ולא מתקפה. הוא הדגיש פעמיים, כי "ארה"ב מנסה להגיע רק רצון טוב בנושא".

קלינטון אמור להגיע למוסקווה בחודש מאי להשתתף בטקסי יום השנה ה-50 לניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית, וציין כי "צבאות ברית נאט"ו פועלים כיום בשיתוף פעולה עם רוסיה בבוסניה". כן אמר הנשיא, כי יש לזכור את "הלחצים הפנימיים והפוליטיים" שהם פעילה רוסיה על מדינות מזרח אירופה נגד הצטרפותן לברית נאט"ו.

בנושא אחר אמר הנשיא קלינטון, כי הוא מצדיק את הטלת פצצות האטום על הירושימה ונגסאקי בסוף מלחמת העולם השנייה. לדבריו, ההחלטה היתה קשה, אולם נכונה.

"כיום, 50 שנים מאוחר יותר, שתי המדינות חייבות להניח את המלחמה מאחוריהן, ולהביט קדימה, לעבר העתיד. עמדתי פשוטה וברורה. ככל שהדבר כואב, גם לאחר 50 שנה, הרי ברור שההחלטה של הנשיא דאז, הארי טרומן, היתה נכונה", אמר קלינטון.

בהתייחסו למלחמת וייטנאם אמר קלינטון, כי לדעתו על ארה"ב היום ללמוד לקח מניסיון מלחמת וייטנאם, ולהגיע להחלטה שלא לחזור על שגיאותיה. "אני מאמין, כי מדיניותנו היתה שגויה. לדעתי, ספרו של שר ההגנה דאז, רוברט מקנמארה, בנושא תומך במסקנה זו", אמר. "אולם, איני סבור כי על הספר לשמש היום כגורם מפלג ומעורר מחלוקות".

הנשיא סירב לדון בפרשת התחמקותו מגיוס לצבא, ששימשה כנשק בידי הרפובליקאים במסע הבחירות לנשיאות בשנת 1992.

ותיקי מלחמת וייטנאם קוראים למקנמארה לתרום את הרווחים ממכירת ספרו

וואשינגטון (ע"ר). הלגיון האמריקאי הצטרף שלשום לארגונים אחרים של חיילים משוחררים בקריאה לשר ההגנה לשעבר, רוברט מקנמארה, לתרום את רווחי ממכירת ספרו החדש על מלחמת וייטנאם לתוכניות סיוע לחיילים משוחררים.

"אם מקנמארה כן בכוונתו לכפר על שיגור חיילים אמריקאים למלחמה שהוא ידע כי נידונה לכישלון, עליו להימנע מליהנות מרווחים כתוצאה ממחדליו העצובים, הטרגיים והמאוחרים", אמר ויליאם דטווילר, המפקד הלאומי של הלגיון, שבו חברים 3.1 מיליון חיילים משוחררים. "את תוצאות ההלהטתו השגויה של מקנמארה ניתן לראות במסדרונות בתי החולים", ציין דטווילר בהודעה.

ותיקי מלחמת וייטנאם נסערים מאז פתח מקנמארה בשבוע שעבר במסע פרסום לקידום ספרו, בו טוען כי המלחמה היתה שגיאה, וכי כבר מתחילתה לא היה כל סיכוי לנצח בה.

מצב חירום הוכרז בבוליוויה; 100 מנהיגי איגודים מקצועיים נעצרו

לה-פז (רויטר). מצב חירום הוכרז בבוליוויה, וכ-100 מנהיגי איגודים מקצועיים נעצרו, כחלק מניסיונותיהם של השלטונות לדכא את המחאות במדינה, לאחר שלושה שבועות של הפגנות בערים הראשיות.

מצב החירום, המקנה לרשויות סמכות לעצור אנשים ללא משפט, הוכרז על ידי צו שלושה, לאחר שכ-100 מנהיגי איגודים מקצועיים נעצרו בפגישה שערכו בבירה, לה-פז. הם הועלו על משאיות צבא, והתקשורת דיווחה כי הוטסו לנמל התעופה, ומשם למקום מעצר לא ידוע.

האיגוד המקצועי המרכזי במדינה, קונפדרציית הפועלים הבוליוויאנית (COB), הכריז על שביתה כללית לפני שלושה שבועות, בתמיכה בדרישותיהם של המורים בבוליוויה, שפתחו בשביתה קודם לכן. למרות שהייתה לשביתה השפעה מועטה על התעשייה, היא הביאה לגלי מחאה ברחבי המדינה.

בימים האחרונים נרשמו התנגשויות יומיומיות של מפגינים חמושים במקלות ואבנים עם שוטרי משטרת לה-פז. שלושה אנשים נפצעו מירי.

הפעם האחרונה בה הוכרז בבוליוויה מצב חירום היתה בנובמבר 89', כשהנשיא דאז, חיימה פז זמורה, ריכא את מה שכינה "קשר נגד הדמוקרטיה".

בקצרה

● מצרים. שלושה קיצונים איסלאמים נידונו אתמול למוות על ידי בית משפט אזרחי בקהיר, בעוון רצח שוטר ופציעתם של שני אזרחים בפברואר 1992 במצרים עלית. במשפט גם נידונו ששה קיצונים אחרים למאסר עולם עם עבודת פרך, ונאשם נוסף זוכה מהאשמה. (ע"צ)

● אלג'יריה. שוטר בן 24 ואביו נרצחו שלשום ברובע אל-ביאר ליד אלג'יר. השוטר ואביו, נהג מונית, נורו למוות בידי אלמונים שהצליחו להימלט מהמקום, נמסר בעיתונים. מקורות בשירותי הביטחון האלג'יריים מסרו אתמול, כי בימים האחרונים נהרגו באלג'יריה 91 פונדמנטליסטים חמושים בידי כוחות הביטחון, ולפחות 28 נעצרו ב"מבצעי חיפושים וחקירות". המקורות הוסיפו, כי תוך כדי מבצעים אלה גילו אנשי הביטחון כלי נשק רבים. (ע"צ)

● איראן-הודו-קשמיר. נשיא איראן, אכבאר האשמי רפסנג'אני, הציע אתמול לתווך בסכסוך בין הודו לפקיסטאן סביב הריבונות בחבל קשמיר, אך אמר שאסור להרשות לארה"ב להתערב בעניין. "איני מרוצה או מאושר מהמצב בקשמיר", אמר רפסנג'אני במסיבת עיתונאים בניו דלהי. "הכרזנו על נכונותנו לתווך בין הודו ופקיסטאן לבין תושבי קשמיר, אך אנו גם מודעים לדיווחים על מעורבות אמריקאית בסכסוך, שאותה יש לאסור", אמר. (רויטר)

● אנגולה. לפחות 14 בני אדם נהרגו ושבעה נפצעו אתמול מהתפוצצות מוקש במחוז באיי שבמרכז אנגולה, מסר הרדיו הממלכתי. לידיעה לא התקבל אישור מכל מקור אחר. סוכנויות סיוע בינלאומיות מעריכות כי באנגולה, שבה משתוללת מלחמת אזרחים זה 20 שנים, פזורים בין ששה ל-20 מיליון מוקשים. (ע"ר)

● טורקיה. משטרת איסטנבול הודיעה אתמול על מעצרם של 21 חברי ארגון שמאל קיצוני, שהתכוונו להתנקש בחייה של ראש הממשלה, טנסו צ'ילר. בהודעת משטרת איסטנבול נאמר, כי מדובר באנשי "החזית המהפכנית לשחרור עממי", ארגון בלתי חוקי, הקורא למלחמת גרילה עירונית. ברשותם של העצורים נמצאו תרשימים של מערכות ביטחון ומפות עם המסלולים המובילים לביתה של צ'ילר. (ע"צ)

מועצת הביטחון קוראת להאריך את הפסקת האש בבוסניה

מרכז האו"ם (ע"צ). מועצת הביטחון של האו"ם אישרה אתמול פה אחד החלטה הקוראת להבטחת שלומם של חיילי האו"ם בבוסניה, והמאיצה בצדדים הלוחמים להאריך את תוקף ההסכמים להפסקת אש.

מועצת הביטחון קוראת לצדדים הלוחמים להביא להפסקה מלאה של מעשי האיבה לאחר ה-30 באפריל.

בהצעה, שהוגשה על ידי צרפת, דורשות 15 המדינות החברות במועצה מהצדדים בבוסניה להימנע מכל פעולה של אלימות נגד כוח המגן של האו"ם.

המועצה שבה והדגישה את הבקשה שהגישה למזכ"ל בוטרוס ראלי, להעלות הצעות בקשר לצעדים שניתן לנקוט כדי למנוע התקפות נגד כוח המגן של האו"ם ולאפשר לו למלא ביעילות את משימתו.

משפט סימפסון

השופט ראיין את המושבעים בעקבות ידיעות על מתיחות ביניהם על רקע גזעני

לוס אנג'לס (א"פ). השופט במשפטו של או"ג'יי סימפסון, לאנס איטו, החל שלשום לשמוע מהמושבעים עדויות על העוינות השוררת ביניהם, ועל היחסים המתוחים בבית המלון המבודד שבו הם שוהים. דיוני המשפט הרגילים הושעו בינתיים ויתחדשו היום.

בדיון בלשכתו, שבו נכחו עורכי הדין אך נאסרה נוכחותו של סימפסון עצמו, שמע השופט את טענותיהם של המושבעים. ארבעה מושבעים רואיינו על ידי השופט שלשום, והראיונות התחדשו אתמול.

השופט איטו הודיע, כי בכוונתו לדבר גם עם השוטרים השומרים על חבר המושבעים. נגד השוטרים הועלו טענות, כאילו הם מגלים יחס טוב יותר כלפי המושבעים הלבנים.

השופט איטו החליט לחקור את המושבעים על המתיחות ביניהם בעקבות דבריה של ג'אנט האריס, שהודחה מחבר המושבעים, וסיפרה על מתיחות בין-גזעית השוררת בין המושבעים, ועל ריבים רבים המתעוררים סביב נושאים טריוויאליים.

האריס סיפרה לשופט איטו, כי המושבעים נוטים להתחלק לשתי קבוצות לפי גזעם כאשר הם יוצאים לקניות או צופים בסרטים. היא תלתה לפתע חלק מהאשמה בסגל השוטרים, שאחראים לשמור במשך 24 שעות ביממה, כי המושבעים לא ייחשפו לידיעות מחוץ על המשפט, ולדבריה מלבים את העוינות הבין-גזעית.

האזינו ביום א' בערוץ 7 משעה 16:00
איתן דנציג יראיין את
ג'ו בהט
מנכ"ל "הונדה"
מראיין אורח: העיתונאי בני ברק
כלכלה, משק, עסקים וחברה
AM 711, 1143, FM 105

ארה"ב ואירופה מזמינות אותך:
סע בלי חשבון. אלאמו.
אלאמו, החברה העצמאית להשכרת רכב הגדולה ביותר בארה"ב, מזמינה אותך לעיסקה ייחודית: נסיעה חופשית ללא הגבלת קילומטרים החל מיום שכירות אחד בלבד.
הזמן בישראל את המכונית המתאימה לך לנהיגה באירופה או בארה"ב ותבין את סוד ההצלחה הבינלאומית של אלאמו.
Alamo Rent A Car
פרטים אצל כל סוכני הנסיעות בישראל

אוניברסיטת חיפה
בית הספר לחינוך
כנס בנושא
חינוך למצויינות
מתקיים ביום שני, א' באייר תשנ"ה, 1.5.95, בין השעות 13:45-18:00
באולם המצפור, קומה 30, מגדל אשכול, אוניברסיטת חיפה
14:00 דברי פתיחה: ד"ר צביה ברזניץ
ברכות: פרופ' מרדכי שכטר, רקטור
14:15 מר סטף ורטהיימר, יו"ר מועצת המנהלים של קבוצת ישקר — מצויינות בתעשיה
14:35 פרופ' שלמה ברזניץ — מצויינות לעומת השגיות
15:00 האלוף עמי איילון, מפקד חיל הים — מצויינות מכוונת או מצויינות צומחת
15:20 פרופ' עוזר שילד — מצויינות והתנשאות
15:40 פרופ' פרלה נשר, המדענית הראשית של משרד החינוך, התרבות והספורט — מצויינות באיזה מחיר?
16:00 תת-אלוף יצחק חן, מפקד פו"ם — חינוך למצויינות בצה"ל
16:20 מר שמואל וייס, מנהל פרוייקט חשוב — חינוך למצויינות בתעשיה
17:10 דיון בהשתתפות המרצים והקהל
מנחה: פרופ' גבי שלומון, ראש ביה"ס לחינוך
הציבור מוזמן

אוניברסיטת חיפה
דגון בתי-ממגורות לישראל בע"מ חיפה
מוסד הרצל לחקר הציונות ולימודה
הקתדרה לציונות והיסטוריה ע"ש ראובן הכט
מנחת עיון במלאת שנתיים לפטירתו של
ד"ר ראובן הכט ז"ל
בנושא:
עם ישראל בתום מלחמת העולם השניה
מנחה: פרופ' אפרים דוד, דיקן הפקולטה למדעי הרוח
דברי פתיחה: פרופ' מרדכי שכטר, רקטור אוניברסיטת חיפה
פרופ' סרג'יו דה לה-פרגולה — העולם היהודי בתום מלחמת העולם השניה
פרופ' יואב גלבר — המאבק הציוני בתום מלחמת העולם השניה
ד"ר בנימין זאב בגין, ח"כ — קווים לדמותו של ד"ר ראובן הכט ז"ל
ביום שלישי, כ"ה בניסן תשנ"ה, 25.4.1995 בשעה 16:30
באולם המצפור, קומה 30 מגדל אשכול, אוניברסיטת חיפה
הציבור מוזמן

אוניברסיטת בר-אילן
המכון הגבוה לתורה
רמת גן
ההרשמה לשנת הלימודים תשנ"ו
למכון הגבוה לתורה
המכון מיועד לבוגרי ישיבות גבוהות, ישיבות הסדר, לבוגרי ישיבות תיכוניות ולאחרים בעלי ידע מוכח בתלמוד.
המכון מאפשר המשך לימודים ישיבתיים בד בבד עם לימודים אקדמיים בכל מחלקות האוניברסיטה. הלימודים במכון מתקיימים בימים א' עד ה', בשעות לפני צהרים ובשעות אחה"צ. תלמידי המכון זכאים למלגת עזר בשכר לימוד באוניברסיטה, למלגות עזר ופרסים למצטיינים.
כמו כן תלמידי המכון פטורים מלימודי יסוד ביהדות, ומלימודים כלליים, בהתאם למספר שנות הלימוד במכון ובאוניברסיטה.
פרטים נוספים וטופסי הרשמה אפשר לקבל על ידי פניה בכתב או בטלפון, למזכירות, בבניין של המכון הגבוה לתורה, בימים א'-ה' בשעות 8:00-12:00, טל' 03-5318479
ההרשמה תסתיים אי"ה ביום ה' י"ז סיון תשנ"ה. (15.6.95)

משרד החינוך התרבות והספורט
מרכז ההסברה
קבלת פנים חגיגית
לכבוד
יום העצמאות התשנ"ה
לראשי מערכת החינוך בישראל
יערוך שר החינוך, התרבות והספורט פרופ' אמנון רובינשטיין
במעמד ראש הממשלה ושר הביטחון מר יצחק רבין
באמפיתאטרון של מוזיאון השריון בלטרון
ביום ראשון, ל' בניסן התשנ"ה, 30.4.95, בשעה 19:00
מנהלי בתי ספר שטרם אישרו בואם,
מתבקשים לתאם סדרי הגעתם עם הלשכות המחוזיות של משרד החינוך התרבות והספורט:
מחוז ירושלים: טל' 02-292182-3, פקס: 02-293430
מנח"י - ירושלים: טל' 02-297698, פקס: 02-296777
מחוז ת"א: טל' 03-6935408 03-6935575-6, פקס: 03-6935406
מחוז המרכז: טל' 03-6935276, 03-6917553, פקס: 03-6935289
מחוז חיפה: טל' 04-353699 04-353700-1, פקס: 04-353709
מחוז הצפון: טל' 06-500101-2, פקס: 06-500307
מחוז הדרום: טל' 07-464264-5, פקס: 07-464131
האגף לחינוך מוכר שאינו רשמי: טל' 02-292962-3, פקס: 02-293868
האגף לחינוך התיישבותי: טל' 03-6922801, פקס: 03-6922815

כולם אוהבים את כולם. כולם בוגדים בכולם
א הבה
בכורה ארצית 28.4.95

هكذا منه الأصل

יומן

הדרך לפצצה רצופה מכשולי

הוועידה הדנה בהארכת האמנה למניעת הפצת הנשק הגר שהתכנסה השבוע בניו יורק, ממקדת תשומת לב בנקודות לוקת בין המשתתפות: מועד פקיעת האמנה הבאה; מעמדן מדינות כפקיסטאן וישראל הנחשבות לבעלות "פצצה במר חובתן של חמש המעצמות הגרעיניות במועדון הגרעיני להו ולהחזיק במעמד המונופוליסטי.

במקביל, מוכיח הניסיון המצטבר כי יכולתם של פקחי ה נות הבינ"ל לאנרגיה אטומית לקיים פיקוח הדוק דיו על מד המנסות להפר את האמנה, הינה מוגבלת.

לצד המחלוקות והמגבלות יש להבליט גם את הישגי המ הבינ"ל למניעת תפוצת נשק גרעיני. ב-63' הוזהר הנשיא שעד 75' עשויה להיות לעשרים מדינות יכולת גרעינית. בין חששותיו התבדו. חצי הכוס המלאה של המאמץ הבינ"ל למ תפוצה היא בעיקרה תוצר של משטר קפדני של "מקלות וגז שקבעה האמנה למניעת הפצת הנשק הגרעיני בסוף השישים. כפי שגילו מדינות כעיראק, איראן, לוב וצפון קו הדרך לפצצה ארוכה, פתלתלה ורצופה מכשולים. סיכו לממש את שאיפותיהן הגרעיניות היום טובים פחות משהיו 15 שנה, כשתחרות בין-מעצמתית חריפה, מירוץ חימוש ב בלתי-מוגבל ומחירי נפט גבוהים הקשו על הגבלת התפוצ

התפרקות המשק הגרעיני הסובייטי יוצרת פוטנציאל ל להעברת נשק גרעיני מן המדף לידי מדינות עולם שלישי ו גת ידע וטכנולוגיה לידיהן. עם זאת, יש מקום לאופטי הניסיון שהצטבר מהעימות עם עיראק מוכיח כי אם כלו הקצין הגרעיניים, אפשר ואולי אף רצוי להשתמש בכוח לחסל את יכולתה של מדינה העומדת לחצות את המפתן הג ני. לא בטוח שיהיה צורך לחזור על התקדים העיראקי – שאמנה יעילה תמנע את הצורך בפעולות דראסטיות ב בעתיד.

מיכל

תצלום: איי־פי

כבאים, לבושים בבגדי מגן וחבושים במסכות גז, עורכים חיפושים בתחנת הרכבת המרכזית ביוקוהאמה, לאחר שכ-400 נוסעים שעברו בתחנה נפגעו משאיפת גז, ונזקקו לטיפול בבית חולים

חדשות חוץ

הגז שפוזר ברכבת ביוקהאמה הוא פוסג'ן, שיוצר לראשונה במלחה"ע ה-1

משטרת יפאן: ייתכן שמדובר בניסיון לחקות את התקפת הגז בטוקיו

מאת סוכנויות הידיעות

יוקוהאמה, יפאן. קרוב ל-400 בני אדם נפגעו מגז ששוחרר אתמול בצהרים במסדרון ברכבת התחתית בתחנה המרכזית של עיר הנמל יוקוהאמה, המהווה מרכז מסחרי צפוף הסמוך לטוקיו.

משטרת יפאן, שפתחה בחקירה פלילית של האירוע, אמרה, כי היא מאמינה שמדובר בהתקפה מכוונת.

לדברי המשטרה, ייתכן שההתקפה נערכה על ידי גורם המנסה לחקות את התקפת גז הסארין שהיתה לפני חודש ברכבת התחתית של טוקיו.

בהתקפה לפני חודש נהרגו 12 בני אדם ו-5,500 נפגעו. כת "האמת הצרופה", חשודה עיקרית בהתקפה לפני חודש, הכחישה כל מעורבות באירוע אתמול.

המשטרה מסרה אתמול, שנפגעים הועברו לטיפול בבתי חולים, וכי לא נשקפת סכנה לחייהם.

הנפגעים התלוננו על צריבה בעיניים, שיעול וסחרחורת, לאחר שהריחו ריח כימי לא נעים בתחנת הרכבת.

המשטרה אמרה, כי המקרה ביוקהאמה שונה למדי מההתקפה ברכבת התחתית בטוקיו, וכי ייתכן שמדובר ב"פעולת העתקה" שבוצעה על ידי אדם או גוף אחר.

פקידים אמרו כי הפגיעות מהן סבלו הקרבנות בהתקפה הנוכחית היו שונות בטבען מאלה שדווחו עליהן באירוע לפני חודש.

רשות השידור הממלכתית של יפאן, NHK, מסרה כי לא דווח על אנשים שסבלו מאבדן הכרה.

נוסע בשם קיסוקה אסאנו אמר ל-NHK שחש צריבה פתאומית בגרונו והחל להשתעל, כאשר הלך במעברי הרכבת התחתית בתחנה. הוא אמר, שאנשים נוספים החלו להשתעל בערך באותו זמן. "אני עדיין מרגיש חולה ומסוחרר", הוסיף.

יחידה צבאית ללוחמה בנשק רעיל נשלחה לאזור, וכבאים ומומחים לנשק כימי של המשטרה בדקו את התחנה כשהם עוטים מסכות גז.

צפריר רינת מוסר: שלטונות יפאן הודיעו אתמול, כי הגז בו נערכה ההתקפה הוא פוסג'ן, חומר שיוצר לראשונה במלחמת העולם הראשונה ושימש בה ללוחמה כימית.

דובר תחנת מכבי האש ביוקהאמה אמר לכתבים, כי גז זה הוא רעיל ביותר.

הגז מכיל בין היתר חומצה הידרוכלורית, שגורמת לתחושת הצריבה של הנפגעים ביוקהאמה. חשיפה לכמויות גדולות של הפוסג'ן עשויה לגרום להתפתחות בצקת בריאות.

הפוסג'ן משתייך לקבוצת גזים שונה לחלוטין מהגזים הפוגעים במערכת העצבים, והוא אינו פועל על אנזים מסוים כמו גזים אלה, אלא משפיע במינונים גדולים על מערכות שונות בגוף.

פרופ' ישראל סילמן ממכון ויצמן ציין שהפוסג'ן אינו חומר קטלני כמו גז העצבים סארין. סילמן ציין שלא ידוע על שימוש בפוסג'ן בשנים האחרונות למטרות צבאיות.

סוכנות הידיעות קיודו אמרה אתמול שנוזל לבן נמצא במסדרון בתוך התחנה.

פקידים מסרו, ש-45 אמבולנסים הגיעו לתחנת הרכבת, ולפחות עשרה מסוקים חגו מעל למקום.

דובר מועצת החינוך של יוקהאמה, הירושי מוריאוקה, אמר ש-507 בתי הספר הציבוריים בעיר, קיבלו הוראה לא לשחרר את 300 אלף התלמידים הלומדים בהם, עד לוודאו מצב הכימיקלים באוויר.

כמה נוסעים שהיו על רכבת שהגיעה את יוקהאמה, התלוננו על הרגשת בחילה, ונלקחו לבית החולים. פקידים מסרו כי הרכבת הוצאה משימוש ונבדקה, אך לא נמצא עליה שום דבר חשוד. נוסף כי ייתכן שמזגן מקולקל ברכבת הוא שגרם למפגע וכי אין לדבר קשר לגז שפוזר בתחנה.

נעצר סגן מנהיג כת "האמת הצרופה"

כת האמת הצרופה (אום שינרי קיו) היא החשודה העיקרית בהתקפה בטוקיו ב-20 במארס. הכת הכחישה כל מעורבות בפרשה, ואיש לא הואשם עדיין בגין התקפה זו.

המשטרה, שמצאה במתקני הכת כמות של חומרים כימיים מסוכנים, טענה כי מצאה סימנים לכך שהכת מעורבת במחקר נשק ביולוגי.

מנהיג הכת, שוקו אסהארה, ניבא כי דבר נורא יתרחש בשבת שעברה בטוקיו, ובעקבות זאת הציבה המשטרה עשרות אלפים שוטרים כדי לפקח על אזורי העיר התחתית, אך דבר לא קרה. דובר מטעם הכת מסר שאין לכת כל קשר לאירוע ביוקהאמה, וכי הוא אינו קשור גם לנבואתו של אסהארה בנוגע לאסון ביום שבת.

משטרת יפאן הודיעה אתמול על מעצרו של סגן מנהיג כת "האמת הצרופה", קיוהידה האיאקאווה, בן 45. האיאקאווה נעצר לאחר שהאריך בשידור חי בטלוויזיה.

הוא נעצר באשמת פריצה למוסך בו נמצאה מכונית שהכילה חומרים המשמשים להרכבת רובים. האישומים נגדו אינם מקשרים אותו ישירות לפיגוע ברכבת התחתית בטוקיו.

הפרלמנט ביפאן קבע עונש מאסר עולם על שימוש בסארין

טוקיו (אי־פי). חודש אחד בלבד לאחר שגז הסארין גרם למותם של 12 בני אדם ברכבת התחתית של טוקיו, העביר אתמול הפרלמנט ביפאן חוק המוציא את גז העצבים אל מחוץ לחוק. הפרלמנט קבע כי העונש המירבי על השימוש בגז עצבים יהיה מאסר עולם.

החוק החדש מטיל עד עשר שנות מאסר על כל מי שיורשע בייצור או עיבוד סארין או גז עצבים דומה, למטרות פליליות. עונש מאסר יוטל גם על החזקה בגז. מי שיש ברשותו גז עתה, יוכל להעבירו לידי הרשויות עד תחילת מאי, אז ייכנס החוק לתוקפו, ולהימנע מעונש.

החוק החדש יאפשר אישומים ברצח או בניסיון לרצח בעקבות הרשעה בשימוש בסארין. טרם הוגשו כל אישומים בעקבות האירוע שהיה ב-20 במארס.

מזג האוויר

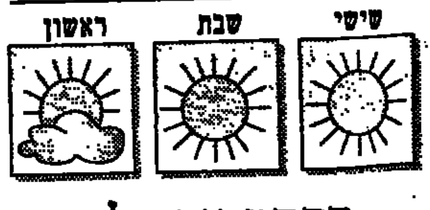

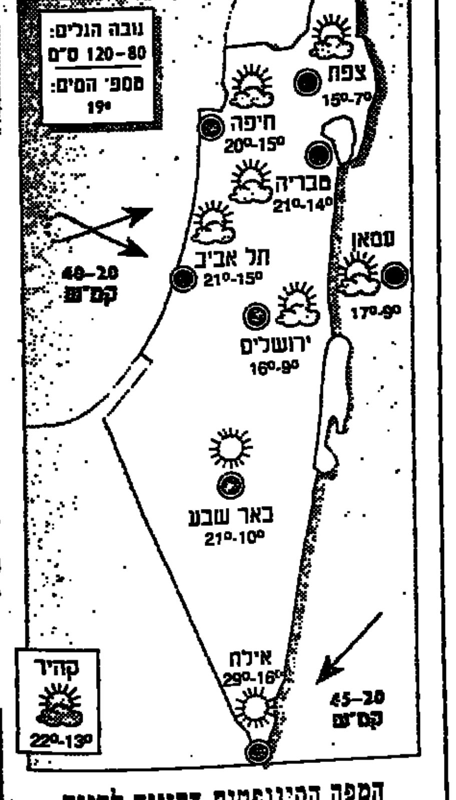

התחממות קלה

היום יהיה מעונן חלקית עם התחממות קלה. הים יהיה גלי; גובה הגלים מ-80 עד 120 ס"מ; טמפרטורת המים: 19 מעלות. תנשב רוח צפון־מערבית במהירות של 20 עד 40 קמ"ש, וישררו תנאים טובים לראייה. בחרמון מזג אוויר נאה, ללא תנאי גלישה.

תיאור המפה הסינופטית: שקע קר עובר את צפון־מזרח אירופה וגורם להתייצבות במזג האוויר. מערכת שקעים במערב אירופה גורמת למזג אוויר גשום. רמה מעל מזרח הים התיכון גורמת להתייצבות במזג האוויר ולהתחממות באזורנו.

מחר יהיה נאה; בשבת – נאה עם התחממות קלה נוספת; ביום ראשון – מעונן חלקית בעננות גבוהה.

כמות המשקעים

במילימטרים, מעודכן ליום 19.4.95 שעה 17:00

	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
תל אביב	--	836	560
הגליל העליון	טיפות	758	925
הגליל המערבי	טיפות	740	640
חיפה	טיפות	641	540
רכס הכרמל	טיפות	600	580
נתניה	טיפות	816	570
ירושלים	3.6	726	550
יבנה	—	718	540
יריחו	--	148	163
באר שבע	--	275	205
אילת	--	16	32

התחזית בעולם

	מינ'	מקס'	מזג האוויר
איסטנבול	9	14	מעונן חלקית
אמסטרדם	2	10	מעונן חלקית וגשם
אתונה	10	19	מעונן חלקית
בודפשט	7	19	מעונן חלקית
בריסל	3	10	מעונן חלקית וגשם
ברלין	5	15	מעונן חלקית
וינה	7	17	מעונן חלקית
ורשה	8	13	מעונן חלקית וגשם
דבלין	10	12	מעונן חלקית
מונטריאול	2	10	נאה
לונדון	10	12	מעונן וגשם
ליסבון	12	20	מעונן חלקית וגשם
מדריד	6	22	מעונן חלקית
מוסקבה	4	21	נאה
ניו יורק	9	19	נאה
פאריס	5	18	מעונן חלקית
פרנקפורט	5	10	מעונן חלקית
ציריך	5	16	מעונן חלקית
קופנהגן	3	9	מעונן חלקית וגשם
רומא	11	27	מעונן חלקית

המפה הסינופטית החזויה להיום

מפלס הכנרת

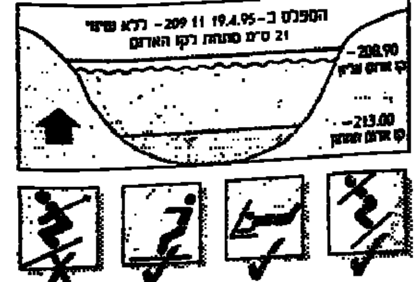

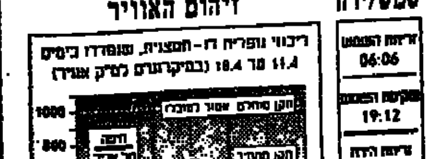

שמש/ירח

זריחת השמש 06:06
שקיעת השמש 19:12
זריחת הירח אין
שקיעת הירח 10:22

זיהום האוויר

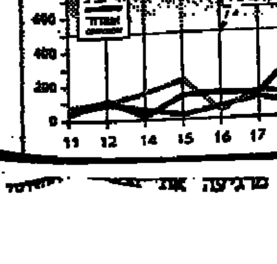

משרד החינוך והתרבות מנהל התרבות, אגף התרבות והאמיות
עיריית תל-אביב-יפו מנהל החינוך והתרבות

מכון אבני

הקמפוס לאמנות ועיצוב תל אביב

נמשכת ההרשמה לשנת 95-96

אמנות ARTS STUDIES גרפי

לימודי אמנות מלאים:

מסלול תלת-שנתי לתעודה, **44 שעות** שבועיות.
תוכנית לימודים מורחבת: ציור, רישום, פיסול, צילום, מיצג ומיצב, מולטימדיה, תקשורת, תחריט, אמנות/מחשב, וידאו-ארט, הדפס משי, עיצוב ותולדות האמנות.
לרשות התלמידים: סדנאות ציור, אולמות רישום, חדרי מחשב P.C., גלריות תצוגה, ציוד מולטימדיה ווידאו-ארט, טכנולוגיה משוכללת, אולמי הרצאות.

עיצוב גרפי וגרפיקה ממוחשבת

מסלול דו-שנתי, בוקר או ערב 30-25 שעות שבועיות.
בתוכנית הלימודים: רישום ואיור, תורת הצבעים, טכניקות גרפיות, עיצוב גרפי, גרפיקה הנדסית, עיצוב כתב, הבאה לדפוס, פרסום ועוד.
לרשות התלמידים: אולם מקינטוש, מעבדת צילום, סדנאות תחריט, הדפס משי. (לימודי המקינטוש בשיתוף עם סיוון-בייס למחשבים).

רשימת מורים ומרצים

שמעון אבני, אדם אפרים, משה אלחנתי, עידן אנשל, יעקב אפשטיין, יוספה ארן, דורון בר-אדון, יעל ברנע, עדו בר-אל, ד"ר דויד גריבס, דרורה דומיני, יעקב דורציין, סורין הלר, מיקי וייס, מרים כבסה, יהודית לוין, אורי ליפשיץ, הדר מאור דגני, יפעת מור, דבורה מורג, מוטי מזרחי, יעקב מישורי, ד"ר דליה משולם, יהודית ססלורטס, משה עמר, נחום ענבר, ד"ר גדעון עפרת, צבי פלדמן, רחל פורת, מאיר פיצ'חדזה, מוטי פן, יוסי פפר, אבינועם קוסובסקי, תמרה קרונהאוז, אירה קרן, תמר רבן, דובי רונן, פנינה רייכמן, הלני שמאי,

תנאי קבלה

תעודת בגרות, תיק עבודות, מבחן ברישום, מבחן מעשי, מבחן ידע כללי וראיון אישי בפני ועדת קבלה. (לתלמידי עיצוב גרפי גם מבחן כתב ומבחן צורני)
מבחני כניסה (מעשיים ועיוניים) מועד ב' יתקיימו בתאריך 12.5.95
ראיונות בפני ועדות קבלה יתקיימו בתאריך: 21.5.95,
ייעוץ פדאגוגי אישי ניתן לקבל במזכירות האקדמית בתיאום מראש.
סיורי התרשמות בקמפוס של מכון אבני מתקיימים מדי יום בשעות 13:00-10:00 ו-20:00-18:00 ללא תיאום מראש (פרט לימי ו').

פרטים והרשמה במזכירות האקדמית:

רח' אילת 6, יפו, טלפונים: 6817080/1, 03-6820549.
פתוח א-ה בין: 20:00-8:30.

אבני. הקמפוס לאמנות ועיצוב תל אביב

הארץ

כלכלה

יום חמישי 20.4.95 | העורך נחמיה שטרסלר

מבזק

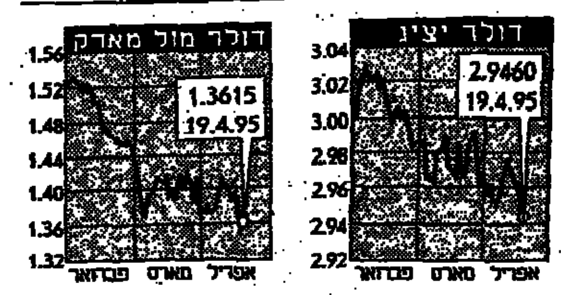

שערי המטבעות העיקריים מול הדולר:

מארק	1.3615	-0.62%
ין	81.15	-0.58%
לישט	1.6125	-0.21%
ריבית בנק ישראל		14.8%
פריים-רייט		16.3%

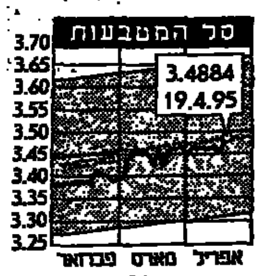

הנהגאים תובעים את רשות החברות הממשלתיות בגין "אי קיום הסכם שכר" (עמוד 2ג)

שוחט: הכנסת שנתה בחוקי העלאת שכר השופטים (עמוד 2ג)

ארגוני החקלאים: לבטל הקיצוץ במכסות המים (עמוד 2ג)

מקדונלדס: השימוש של אסם בשם "מקצ'יפס" מהווה הפרת סימן מסחרי (עמוד 3ג)

ירידה של 18.5% ברווחי הפניקס ב-1994 (עמוד 3ג)

התעשייה האווירית מתכוונת לנתק עד סוף השנה את פיתוח כלי הטיס והאווירים מפעילותה הכוללת של החברה (עמוד 3ג)

מי יגן על יצרני הרכב הקטנים (מורה תיכון, עמוד 4ג)

חברת דיסני ושלוש חברות בל אזוריות ישקיעו חצי מיליארד דולר בפרויקט בידור ותקשורת אינטראקטיבית (עמוד 8ג)

המפקח על הבנקים שוקל להתיר לבנקים לשווק קרנות נאמנות (עמוד 12ג)

מחלקת המחקר: עלייה בכמות הכסף ובאשראי השקלי בחודש מארס (עמוד 12ג)

קיבוץ גזר דוחה את הצעת חברת מגדל הזהב לרכוש 3,000 דונם משטחיו (עמוד 12ג)

הבורסה גיבשה נוהלי מסחר בחוזים עתידיים על המק"מ

מאת מרית גילת וצבי רבין

הבורסה נמצאת בשלבים מתקדמים של גיבוש נוהלי מסחר בחוזים עתידיים ובאופציות על המק"מ. מכשירים אלה יאפשרו למשקיעים להתגונן מפני סיכוני ריבית או לעשות ספקולציה על שינויים עתידיים בריבית במשק.

ראו עמוד 5ג

בשלב ראשון ממליצה הבורסה לסחור רק בחוזים העתידיים, זאת מאחר שבדיקות שביצעה מראות כי התנודתיות היומית במחירי המק"מ קטנה יחסית. אופציות הן אטרקטיביות למשקיעים בעיקר כאשר ישנה תנודתיות רבה בנכס הבסיס – כפי שהוכיח המסחר הער באופציות על מדד המעו"ף בשנה האחרונה. ההערכה בשוק ההון היא שהמסחר בחוזים על הריבית יתחיל רק לקראת סוף 95', אחרי שהבורסה תיישם את תוכניותיה לגבי מסחר בחוזים עתידיים על מדד המניות ועל הדולר.

העקרונות למסחר הוצגו בישיבת ההנהלה של דירקטוריון הבורסה. כנכס הבסיס עבור האופציות והחוזים נבחר "מדד מק"מ" שאמור לייצג מחיר של סדרת מק"מ לתקופה של שנה. בפועל, עקב מיעוט הסדרות הארוכות במק"מ, המדד יחושב על פי ממוצע של התשואות לפדיון של הסדרות ל-270 עד 364 יום.

המק"מ (מלווה קצר מועד) היא איגרת חוב שקלית לא צמודה המונפקת על ידי בנק ישראל לתקופה של עד שנה. התשואה לפדיון שנה היא נגזרת דומה בדרך-כלל לריבית במכרזי בנק ישראל. אתמול נסחרו המק"מ לשנה בתשואה של 14.1%, זאת לעומת ריבית של 14.8% במכרזי בנק ישראל. פער זה מייצג הערכות בשוק ההון כי הנגיד עומד להודיע על הפחתת הריבית.

על פי התוכנית, ייסחרו שתי סדרות של חוזים עתידיים – לחודשיים ולארבעה חודשים – ושתי סדרות של אופציות לתקופות זהות. סליקת החוזים העתידיים תהיה בשיטה הידועה כ-MARK TO MARKET, שטרם הופעלה בישראל. פירוש הדבר כי מסלקת הבורסה תתחשבן עם המשקיעים בתום כל יום, והם ייאלצו לעשות העברות כספיות יומיות. עקב כך, לא יידרשו ביטחונות למסחר בחוזים.

כיום מוכר בנק ישראל חוזים עתידיים על המק"מ, אולם מדובר בחוזים לא סחירים מסוג FORWARD, שדרכם יכול משקיע להבטיח את המחיר שבו ירכוש בעתיד סדרה של מק"מ. החוזים העתידיים של הבורסה יהיו FUTURES: חוזים סחירים על מדד המק"מ, שבאמצעותם יוכל המשקיע להגן על עצמו מפני שינויים עתידיים בריבית, מבלי לרכוש את נכס הבסיס.

כאמור, מדד המק"מ יחושב על פי מחירי המק"מ ולא על-פי התשואות. כאשר הריבית במשק עולה, התשואה במק"מ עולה, ומחירה של המק"מ יורד. משמעות הדבר היא שכדי להתגונן מפני עליית ריבית במשק, צריך המשקיע להגן על עצמו מפני ירידה במדד המק"מ. המשקיע יוכל לעשות זאת על ידי מכירת חוזה עתידי או על ידי קניית אופציית מכר (PUT).

במסמך שהציגה בפני דירקטוריון הבורסה, נתנה ההנהלה דוגמה: אילו חושב מדד המק"מ עבור ה-21 בדצמבר 94', רמתו היתה של 85.42 נקודות. מכפיל נכס הבסיס שבו מתכוונת הבורסה להשתמש הוא 2,000. פירוש הדבר שב-21 בדצמבר, חוזה עתידי בודד היה מהווה 170,840 שקל במונחי נכס בסיס.

נניח שמשקיע סבור כי הריבית במשק תרד. הוא יכול לרכוש מק"מ במטרה ליהנות מרווחי הון, או לחלופין – הוא יכול לקנות חוזה עתידי על מדד המק"מ, כדי לקבל את ההפרשים. במקרה שהוא טעה, והריבית במשק דווקא עלתה ב-1%, מדד המק"מ ירד מ-85.42 ל-84.7. המשקיע ייאלץ לשלם למוכר החוזה 1,440 שקל.

מקור: הלמ"ס

מספר התיירים שנכנסו לישראל דרך האוויר בחודש מארס השנה, בניכוי גורמים עונתיים, הסתכם ב-137 אלף. בהשוואה לשלושת החודשים האחרונים של 94', עלה בשלושת החודשים הראשונים של 95' מספר התיירים שנכנסו דרך האוויר ב-4%.

גלית חפר

ברודט: להגדיל את משקל הדולר בסל המטבעות כדי לעודד את היצוא

מאת ג'ודי מלץ

מנכ"ל האוצר, דוד ברודט, קורא לשנות את הרכב סל המטבעות, כדי לעודד את היצוא לגוש הדולר.

הרכב סל המטבעות כיום משקף את חלקו של הדולר בסך עסקות הסחר של ישראל, ולא רק בסך עסקות היצוא. משקל הדולר בסך היצוא הישראלי (כ-65%) גדול יותר ממשקלו ביבוא (כ-50%). משקל הדולר בסל המטבעות מגיע כיום ל-52%.

לדברי ברודט, יש להגדיל את משקל הדולר מעבר לחלקו בסך עסקות הסחר של ישראל. לטענתו, משקל הדולר בסל המטבעות כיום לא משקף אפילו את חלקו בסך עסקות הסחר של ישראל – לשם כך יש להגדיל את משקלו בסל ל-60%. "אבל מעבר לזה, צריך להוסיף כנוס קטן של כמה אחוזים בודדים כדי לעודד את היצוא", אמר ברודט בשיחה עם "הארץ".

לדבריו, "הרכב הסל לא צריך לשקף רק את עסקות היצוא, אבל הוא צריך להיות מוטה כלפי יצוא".

התעשיינים דורשים לשנות את הרכב סל המטבעות כך שישקף עסקות יצוא בלבד, וכך יגדל משקל הדולר בסל ל-65%. ראשי בנק ישראל סבורים, כי הרכב הסל צריך לשקף את סך עסקות הסחר של ישראל, בלי העדפה ליצוא.

לדברי ברודט, על ישראל לאמץ מדיניות של עידוד היצוא לגוש הדולר: "העתיד של הסחר הישראלי הוא בגוש הדולר. לדעתי, כבר מיצינו את עצמנו באירופה".

"פורבס": ג'נרל מוטורס – המרוויחה ביותר בארה"ב

12 יצרניות רכב אמריקאיות כלולות ברשימת 500 החברות המובילות ב-94' על פי שבועון העסקים האמריקאי "פורבס".

ראו עמוד 8ג

ג'נרל מוטורס דחקה את אקסון כחברה המרוויחה ביותר בארה"ב, כאשר קבעה שיא ברווחיה: 5.7 מיליארד דולר, בין היתר הודות למהפך בעסקיה בצפון אמריקה, שהניבו 1.56 מיליארד דולר. פורד הרוויחה 5.3 מיליארד דולר, והיא מובילה ברווחים בארה"ב ב-3 מיליארד דולר, רווח נקי של 3.7 מיליארד דולר – עלייה של 54% לעומת 93' – השאיר את קרייזלר ברשימת 10 המובילות (במקום השביעי השנה).

החברה הפיננסית המובילה ברווחים היא בנק סיטיקורפ, עם רווח נקי של 3.4 מיליארד דולר.

מחזור העסקים של 500 החברות הסתכם ב-230 מיליארד ד' – עלייה של 35% לעומת 93', בהתאמה לאינפלציה.

ענף הרכב בלט ב-94' בגידול המכירות. ג'נרל מוטורס, הנמצאת במקום הראשון זה 10 שנים, רשמה הכנסות של 155 מיליארד ד' – עלייה של 12% לעומת 93'.

יומן

הניצחון לא מונח בכיס

בספטמבר אשתקד הניח שר האוצר, אברהם שוחט, על שולחן הממשלה תוכנית לבלימת האינפלציה. התוכנית גובשה לאחר שהתברר כי המשק לא יעמוד ביעד האינפלציה של 8% שנקבע ל-94', וכי לא רצוי שבנק ישראל ינהל את המלחמה באינפלציה לבד באמצעות העלאת הריבית.

שוחט. לבלום את האינפלציה

מאז עברה יותר מחצי שנה, והאינפלציה נמצאת בירידה. לא הודות לאותה תוכנית, אלא הודות למדיניות המוניטרית המרוסנת של בנק ישראל. מסתבר כי רוב פרטי התוכנית לא יושמו עד היום: חלקם עדיין תקועים בדיוני ועדות. להלן כמה דוגמאות:

● פתיחות המשק ליבוא מזון. התוכנית המליצה להקים ועדה, בראשות הממונה על הכנסות המדינה אז, יורם גבאי, כדי לגבש המלצות לפתיחות המשק ליבוא מזון ממדינות שאין לישראל הסכמי סחר עימן. הרעיון היה שפתיחות המשק ליבוא מזון תכריח את תעשיית המזון המקומית להתייעל ולהוריד מחירים. הוועדה הוקמה, אבל בגלל חילוקי דעות קשים בין חבריה – נציגי משרד התמ"ס ומשרד החקלאות, מצד אחד, ונציגי האוצר מצד שני – טרם גובשו המלצות. נציגי התמ"ס ומשרד החקלאות דורשים יותר הגנה למגזר החקלאי המקומי, ונציגי האוצר דורשים יותר חשיפה. גבאי בינתיים פרש מהאוצר, ונראה כי שר האוצר אינו מתכוון ללחוץ על הוועדה להגיש המלצות.

● ביטול תקנים המונעים יבוא. התוכנית המליצה לבטל את כל התקנים שמטרתם העיקרית היא מניעת יבוא. משרדי האוצר והתעשייה והמסחר היו אמורים להגיש לממשלה הצעת החלטה מוסכמת בעניין. עד היום הם לא הגיעו להסכמה. רבין הזמין דיון בעניין ערב חג הפסח כדי לקבל הכרעה, אבל שוחט ביקש כמה שבועות כדי שיוכל להגיע בעצמו להסכם עם שר התמ"ס.

● ביטול הסחבת באישור תוכניות בנייה. התוכנית המליצה לעגן בחקיקה הוראת שעה הקובעת, כי אין צורך לקבל אישור של שתי ועדות לכל תוכנית בנייה – ועדה מחוזית וועדה מקומית – אלא רק אישור של ועדה אחת. הוראת השעה, שתוקפה אמור לפוג בסוף חודש זה, נועדה לזרז את תהליכי התכנון והבנייה ובכך להגדיל את היצע הדירות ולמתן את עליית מחיריהן. התיקון שהציע משרד האוצר עדיין תקוע בוועדת הפנים של הכנסת, ובינתיים הצליחה ועדת הפנים להכניס תיקונים משלה, שמשמעותם חזרה למצב הקודם. על פי התיקונים כל תוכנית בנייה תצטרך לקבל שוב אישור משתי הוועדות.

בשלושת החודשים האחרונים נרשמו הישגים במלחמה באינפלציה. אבל זו אינה סיבה לנטוש את שדה הקרב. פתיחות המשק ליבוא, הגברת התחרות והגדלת היצע הדירות בארץ הם צעדים רצויים בפני עצמם, גם כשהמדד הוא שלילי. וכמובן, הניצחון במלחמה באינפלציה עדיין אינו מונח בכיס.

ג'ודי מלץ

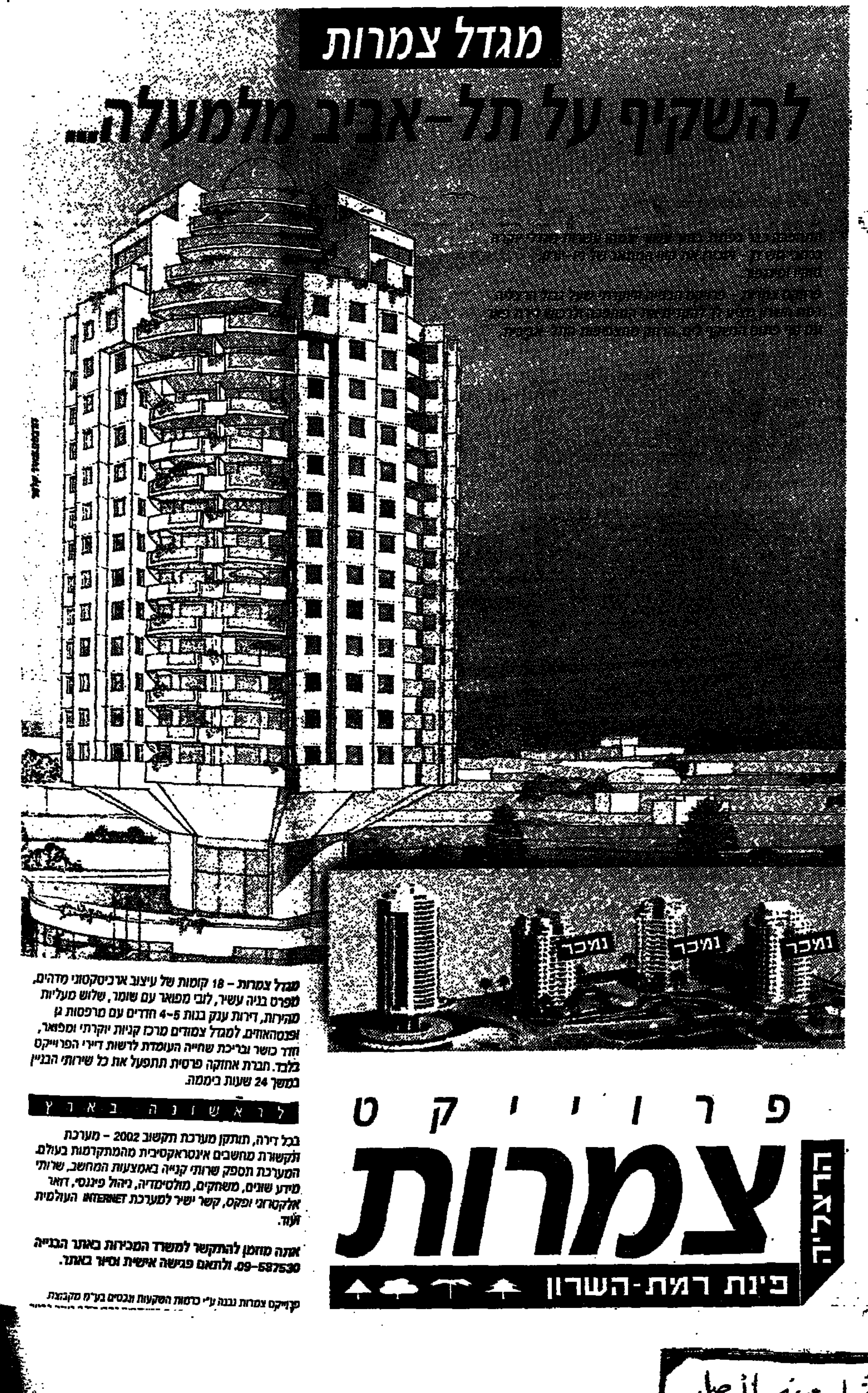

כדאי להיות קבוצה מיוחסת

מאת ג'ודי מלץ

100 מיליארד שקל יועברו ב-60 השנים הקרובות מכיסם של משלמי המסים אל חברי הקיבוצים, מפוטרי התעשיות הביטחוניות, חברי קופ"ח כללית ועמיתי קרנות הפנסיה

במשך חמש השנים הקרובות (95'-99') יעבירו משלמי המסים בישראל סכום של 9 מיליארד שקל לפתרון שלושה "משברים ענפיים": הסדר הקיבוצים, תוכנית ההבראה בתעשיות הביטחוניות והסדר חובות קופת החולים הכללית.

סכום דומה של 9 מיליארד שקל כבר הועבר לטיפול באותם משברים מאז 89'.

בסך הכל יעבירו אזרחי המדינה בתוך עשר שנים – 89'-99' סכום של 18 מיליארד שקל מכיסם אל כיסי הבנקים, הקיבוצים, מפוטרי התעשיות הביטחוניות ומבוטחי קופת החולים הכללית.

סכומי עתק אלה אינם כוללים סכום נוסף של 80 מיליארד שקל, שיועבר לקרנות הפנסיה של ההסתדרות במשך 50 השנה הקרובות, במסגרת התוכנית להצלת קרנות הפנסיה.

במקרה זה יועברו המיליארדים מכיסי משלמי המסים בעיקר לכיסי העמיתים הוותיקים בקרנות ההסתדרותיות, אך גם לכיסי העמיתים החדשים.

כמו כן התחייבה הממשלה להעביר 2 מיליארד שקל נוספים המהווים השתתפות ממשלתית נוספת בחוב הציבור של קופת החולים הכללית, במשך 10–15 השנים הקרובות.

אם מחברים את כל ההתחייבויות הללו יחדיו מגיעים לסכום כולל של 100 מיליארד שקל, שיועברו מציבור משלמי המסים אל כל הקבוצות המיוחסות שהוזכרו כאן במשך כ-60 שנים.

כיצד ישפיע הנטל הזה על ההתפתחות הכלכלית של המשק הישראלי בשנים הקרובות?

ראשית, גם אם יצליחו ראשי האוצר להמשיך במדיניות של הורדת נטל המס וצמצום הגרעון התקציבי, ככל הנראה תימשך מגמת העלייה בחלקן של ההוצאות הממשלתיות בסך התוצר המקומי הגולמי, שמשמעותה יותר מעורבות ממשלתית בפעילות המשק.

יש לזכור, כי לאחר כמה שנים רצופות שבהן ירד חלקן של ההוצאות הממשלתיות בתוצר, הן חזרו ועלו לרמה של 50% ב-95', בין היתר עקב הגידול בתקציבים המוקצים לפתרון משברים ענפיים.

ההתחייבויות שהוטלו על קופת הממשלה בשלוש השנים הקרובות לצורך טיפול במשברים ענפיים גם יקשו עליה לקצץ באורח ניכר בתקציב המדינה בשנים הללו.

בתנאים אלה, [illegible] תרמה לא מעט להגברת הביקושים במשק ולהאצת האינפלציה בשנה האחרונה, האילצה בסופו של דבר את בנק ישראל להעלות את הריבית בצורה משמעותית.

במלים אחרות, הטיפול במשברים ענפיים יגדיל את המעורבות הממשלתית במשק בשנים הקרובות, ייצור לחצים אינפלציוניים וכנראה גם יחייב את בנק ישראל לשמור על רמת ריבית גבוהה כדי להתגבר על אותם לחצים.

כיצד נוצר הנטל?

להלן פירוט כל הסכומים שהממשלה העבירה כבר לטיפול במשברים הענפיים והסכומים שהתחייבה להעביר בעתיד:

הסדר הקיבוצים

כחלק מההסדר המשולש לחובות הקיבוצים, שאושר לפני שבועיים בממשלה, ימחקו הממשלה והבנקים סך של 3.9 מיליארד שקל מחובות הקיבוצים.

טרם נקבעה החלוקה בין הסכום שתמחק הממשלה לסכום שימחקו הבנקים אך חלקה של הממשלה כנראה ינוע בין 1.2 מיליארד שקל ל-1.6 מיליארד שקל, ואילו חלקם של הבנקים ינוע כנראה בין 2.3 מיליארד שקל ל-2.7 מיליארד שקל.

מכיוון שהממשלה היא הבעלים של הבנקים, ניתן להתייחס למלוא הסכום של 3.9 מיליארד שקל כאל מחיקה ממשלתית.

המחיקות של הממשלה ייעשו לאורך חמש שנים (בערך 300 מיליון שקל בין השנים 95'-99').

כחלק מהסדר החובות הקודם משנת 89' מחקה הממשלה חובות בסך של 1.9 מיליארד שקל, והבנקים מחקו חובות בסך של 3 מיליארד שקל.

סך כל המחיקות במסגרת ההס- [...] מיליארד שקל. אם מחברים את שני הנתונים, מגיעים לתוצאה של 8.8 מיליארד שקל – סך הסיוע הממשלתי לקיבוצים בין השנים 89'-99' (סכום זה אינו כולל פריסת חובות בסך של 7.7 מיליארד שקל בהסדר חובות הקיבוצים המקורי).

תעשיות הביטחון

הממשלה התחייבה להעביר לתעשייה הצבאית ולתעשייה האווירית סיוע בסך של 3 מיליארד שקל בין השנים 95'-98', מהם מיליארד שקל השנה. הסיוע יחולק באופן שווה בין שתי התעשיות.

מבדיקות שנערכו באחרונה באוצר עולה כי הממשלה תיאלץ להגדיל את הסיוע לתעשיות הביטחוניות בשנים הקרובות ב-1.5 מיליארד שקל נוספים, דהיינו עד 50%, בעיקר לצורך הבראת רפא"ל.

סך הסיוע הממשלתי לתעשיות הביטחון בשנים הקרובות יסתכם איפוא ב-4.5 מיליארד שקל, והוא נועד למימון פיצויי פיטורין.

בשנים 91'-94' העבירה הממשלה לתעשיות הביטחון סכום של 3.2 מיליארד שקל, מתוכם 2.1 מיליארד שקל לתע"א, 993 מיליון שקל לתע"ש ו-105 מיליון שקל לרפא"ל. חיבור שני הנתונים מביא לתוצאה של 7.7 מיליארד שקל – סך הסיוע הממשלתי לתעשיות הביטחון בשנים 91'-98'.

קופת חולים

כחלק מהסדר קופת חולים הכללית התחייבה הממשלה להעביר לקופה 100 מיליון שקל בשנה בכל אחת מהשנים 95'-97', לצורך [...] התחייבה הממשלה להשתתף במימון פיצויי עובדי הקופה בסך של 40 מיליון שקל.

על הסכומים האלה יש להוסיף 2.3 מיליארד שקל, שהם השתתפות ממשלתית בחוב הציבור של קופת חולים, על פני תקופה של 10 עד 15 שנה. מתוך סכום זה אמורה הממשלה לשלם 330 מיליון שקל השנה מחובות הקופה למס הכנסה.

סך הסיוע הממשלתי בשנים 95'-97' יסתכם איפוא ב-670 מיליון שקל.

חלק הארי של הסיוע הממשלתי לקופת חולים הועבר כבר בשנת 94', שבה הזרימה הממשלה לקופה 900 מיליון שקל לכיסוי הגירעון השוטף שלה.

אם מחברים את שני הסכומים, מגיעים לתוצאה של 1.6 מיליארד שקל – סך הסיוע הממשלתי לקופת חולים בשנים 94' ו-97' (סכום זה אינו כולל 2 מיליארד שקל, שהם יתרת ההשתתפות הממשלתית בחוב הציבור של קופת חולים הכללית על פני תקופה של 10–15 שנים).

קרנות הפנסיה

סך הסיוע לקרנות הפנסיה יסתכם, במשך 60 עד 70 שנה, ב-80 מיליארד שקל. הסכום הזה מתחלק כדלקמן: 60 מיליארד שקל בסובסידיה ממשלתית להבטחת תשואה על איגרות חוב מיועדות לקרנות ו-20 מיליארד שקל בגלל שתשלם הממשלה לעמיתי הקרנות אם הן לא יוכלו לעמוד בהתחייבויותיהן.

יש להבחין בין שני הסכומים, שכן גם היום מוציאה הממשלה כמיליארד שקל מדי שנה לצורך סבסוד התשואות של איגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה. לפיכך הסכום של 60 מיליארד שקל אינו מהווה נטל נוסף אלא הוא המשך הנטל הקיים.

את הסכום הנוסף בסך 20 מיליארד שקל תתחיל הממשלה לשלם רק בשנת 2002, המועד שבו צפויה קרן הפנסיה הראשונה להגיע למצב של פשיטת רגל.

ואולם, גם אז לא יהיה מדובר בסכומים גדולים, אלא בתוספת של עוד 100–200 מיליון שקל מעל הסובסידיה הרגילה.

על פי הערכות האוצר, רק בשנת 2018 יתחיל הלחץ הגדול, כאשר הממשלה תיאלץ להעביר עוד 500 מיליון עד מיליארד שקל לקרנות למימון גמלאות, מעבר לסובסידיה הרגילה.

המימון הממשלתי יגיע לשיא של 2 מיליארד שקל, מעבר לסובסידיה הרגילה, בשנת 2034, והוא יתחיל לרדת רק בשנת

הטיפול במשברים ענפיים יגדיל המעורבות הממשלתית במשק בשנים הקרובות, ייצור לחצים אינפלציוניים וכנראה גם יחייב את בנק ישראל לשמור על רמת ריבית גבוהה

طبق الأصل

שמות מוסדות ציבור נתמכים – יפורסמו ברבים

מאת ג'ודי מלץ

שר האוצר, אברהם שוחט, יביא בקרוב לאישור הממשלה את הצעתו בעניין חובת פרסום ברשומות של שמות מוסדות ציבור נתמכים ואת סכומי התמיכה בהם.

שוחט יציע כי ועדת תמיכות בכל אחד ממשרדי הממשלה תפרסם ברשומות את שמות מוסדות הציבור שאושרה להם תמיכה בהתאם לחוק יסודות התקציב, וכן את סכום התמיכה שאושר לכל מוסד.

בכך נענה שר האוצר להמלצת מבקר המדינה לפרסום פומבי של המוסדות הנתמכים ואת סכומי התמיכה בהם.

הפרסום ברשומות מחייב החלטת ממשלה בעניין.

גידול של 23% במספר נוסעי הרכבת ברבעון הראשון ב–'95

מאת יעקב צלאל

גידול של 23% במספר נוסעי הרכבת חל ברבעון הראשון ב–'95 – כך נמסר אתמול מרשות הנמלים והרכבות. מספר הנוסעים הגיע ל–1.2 מיליון אנשים. עיקר הגידול חל בקווים ת"א־רחובות ות"א־נתניה.

בקו ת"א־רחובות חל גידול של 68% במספר הנוסעים בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד, והוא עמד על 114,093 נוסעים. בקו ת"א־נתניה חל גידול של 73% במספר הנוסעים והוא עמד על 264,912 נוסעים.

נתונים אלה מצביעים על דרישה גוברת לרכבת בקווים הקצרים, ומטילים ספק בכוונות שיקולי רנ"ד שמשקיעה השנה יותר מ–250 מיליון שקל בהכפלת מסילת הברזל בין בנימינה לחיפה, בעוד הקמת רכבת הפרברים בגוש דן עלולה להתעכב עקב הקפאת תקציבי הממשלה.

שוחט: הכנסת שגתה בהיקף ההעלאה של שכר השופטים

מאת ג'ודי מלץ וצבי זרחיה

"אני חושב שהכנסת שגתה בהיקף ההעלאה של שכר השופטים בצורה משמעותית. אבל צריך לזכור שבנסיבות כאשר אני איני יכול לכפות על הכנסת את החלטותיה בעניין". כך אמר אתמול שר האוצר, אברהם שוחט, וקרא לוועדת הכספים לשקול מחדש את העלאת שכרם.

כמו כן, ביקש שוחט מיו"ר ועדת הכספים, גדליה גל, לעכב את מתן התוספת עד שתבוטל ההצמדה בין שכר השופטים לשכרם של בכירים אחרים במערכת הביטחון המשפט. "אני מבקש פסק זמן. הוא חיוני למשק, והוא חיוני לי. כמו כן ביקשתי רוויזיה של החלטה להעלות את שכר השופטים", אמר שוחט.

פרץ: מו"מ נפרד עם כל קבוצה

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, ח"כ עמיר פרץ (עבודה), תקף את האוצר מפני ביטול הסכמי הצמדה באמצעות חקיקה. לדבריו, יש לנהל מו"מ נפרד עם כל קבוצה וקבוצה במגזר הציבורי.

פרץ אמר אתמול, כי "אנו שומרים בינתיים על שתיקה, אבל צריך להבין שאין שום משמעות לחוק ניתוק ההצמדה. לא ייתכן שיווצר פתאום פער בין שופט לבין יועץ משפטי, פרקליט בשירות המדינה וכדומה".

פרץ הוסיף כי ההסתדרות תדרוש תוספות שכר לקבוצות מסוימות, משום שלא ייתכן שרק מי שיש להם חוזים אישיים, יהנו מהמצב. "אנו בהסתדרות נעמוד על כך שאם יש צורך בתוספות שכר גם לבעלי משרות נוספות (הצמודות לשופטים), הרי שהם יינתנו. מי שרוצה לנתק את ההצמדה, צריך לקיים איתנו מו"מ. אני מציע לא לבטל את ההסכמים בדרך חקיקה, כי לנו יש תשובות".

פרץ אמר כי אם יועלה שכר השופטים, אין ספק שתיווצר דרישה דומה במגזר הפרטי – דבר שאינו קשור לחקיקה. לדבריו, מי שבא לטעון ששופטים צריכים לוותר על ההצמדה, אינו מבין מה הוא שח, כי צריך לבקש זאת מהמוצמדים לשופטים.

בתוך כך הגישו ח"כ גל וח"כ אברהם פורז (מרצ) לפעול לצירוף ח"כים להצעתם לנתק את שכר השופטים. יו"ר ועדת הכלכלה, ח"כ גדעון פת (ליכוד), הודיע אתמול על תמיכתו.

חוגים כלכליים הביעו אתמול על הבעייתיות המסוימת בטיפול בשכר השופטים. הם ציינו כי היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן יאיר, מסר לשוחט כי החוק המוצע לניתוק שכר השופטים משכר בעלי משרות אחרות מנוגד לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו. הם הדגישו כי שכרו של בן יאיר (שבעבר היה שופט) צמוד לשכר שופט בית משפט עליון.

עוד הוסיפו כי אם בעלי משרות המוקבלים לשופטים יפנו לבית המשפט נגד החוק לביטול הצמדתם, הרי שעלול להיווצר לכאורה ניגוד עניינים, כי השופטים יהיו השופטים במשפט.

נציגי השופטים: תוספת השכר שאושרה – 40% ולא 70%

מאת גדעון אלון

נציגות השופטים למשא ומתן עם האוצר על שכר השופטים הביעה מורת רוח על הפרסומים בכלי התקשורת, לפיהם הם זכו לתוספת שכר של 70%. לדבריהם, טענה זו – כמו הטענה לפיה הם תבעו במגע תוספת שכר של 200% – אינה נכונה מבחינה עובדתית.

מקורות משפטיים בכירים הבהירו, כי התוספת הממוצעת שממנה ייהנו השופטים היא בסביבות 40%, והיא נופלת מהתוספות שאושרו למגזרים אחרים במשק, שכן במשך שנים לא טופל שכר השופטים והשינויים שנעשו היו מחויבי המציאות.

שינויים שוליים

לטענתם, רוב השינויים הם שוליים או מנהיגים הסדרים שקיימים זה זמן ניכר במגזרים אחרים. כך למשל לגבי תוספת הוותק (מבוטלת ההצמדה השנתית שהיתה עד כה הגבוהה ביותר במשק ועמדה על 0.6%), וכך לגבי מועד הזישוב (שופט יקבל את תוספת הוותק רק מיום מינויו. ביתר המגזרים האקדמאיים התשלום הוא ממועד ההסמכה המקצועית). הוא הדין לגבי שנת שבתון שממנה נהנו עד כה מורים, גננות, מרצים באקדמיה וכו', ולכן, לדבריהם, הטענות נגד הענקתה לשופטים אינה מובנת. בנוגע להוצאות הנסיעה שאושרו לשופטים, נמסר כי זה בגדר אישור ראשוני של הטבת תנאי שירות, שהיתה עד כה נחלת שאר המגזרים במשק הציבורי. מדובר בתוספת של 2,000 שקל לחודש החייבים במס ולא ב–2,000 ק"מ לחודש.

בנוגע להצמדת שכר הבכירים לזה של השופטים, מסרו מקורות משפטיים כי השופטים תמיד התנגדו להצמדה של נושאי משרה אחרים לשכרם. "ההצמדה היתה מלאכתם של אותם גורמים שמלינים עתה על שינוי שכר השופטים", אמרה הודעת מערכת בתיהמ"ש.

אלוני: לנתק את הטלפונים לאוטונומיה רק כאופציה אחרונה

מאת אבי בליזובסקי

שרת התקשורת, שולמית אלוני, קוראת לחברת בזק למצות את כל הליכי ההתראה, כדי לגבות את חובה מהרשות הפלשתינית. אלוני קוראת גם לבדוק בדיוק מה גודל החוב, שלטענת בזק מגיע לכ–14 מיליון שקל. בנוסף, מציעה אלוני לבדוק אפשרות של קיזוז הסכום המגיע לבזק מהתשלומים שמעבירה הממשלה לרשות הפלשתינית בגין גביית מסים בשטחים. רק אם יכלו כל הקיצין – אמרה אלוני – על בזק לנתק טלפונים. בזק הודיעה, כי תנתק את הטלפונים ברשות הפלשתינית תוך כשבוע.

מבזק נמסר בתגובה, כי כל מה שהשרה דורשת כבר נעשה. לגבי ההצעה לגבות את התשלום מהסכום המגיע לפלשתינאים – טען האוצר שאינו יכול להתערב במו"מ הישיר בין בזק לאוטונומיה. בזק מסרה, כי תשמח אם אלוני תוכל להסדיר קיזוז כזה.

מקורות בענף התקשורת האשימו את השרה באוזלת יד בעניין והמרו כי יש לכך קשר לדעותיה הפוליטיות. אלוני אמרה בתגובה, כי אין קשר בין דעותיה הפוליטיות לבין העובדה שחוב צריך לגבות.

מקדונלדס: השימוש של אסם בשם "מק־צ'יפס" מהווה הפרת סימן מסחרי

מאת זוהר בלומנקרנץ

חברת מקדונלדס תובעת מחברת אסם להפסיק מיד להשתמש בשם "מק־צ'יפס" לחטיף החדש שבשיווקו הוחלה לאחרונה.

במכתב ששיגר אתמול לאסם, הזהיר עו"ד נחמן בוקרצרק, בא כוחו המשפטי של אלונאל, זכיינית מקדונלדס בישראל, כי אם אסם לא תיענה לדרישה – תתבע אותה מקדונלדס על הפרת סימן מסחרי.

עו"ד בוקרצרק מציין כי "מק־צ'יפס" הוא סימן מסחרי של מקדונלדס, שנעשה בו שימוש יומיומי אינטנסיבי. לדבריו, "תמוהה ביותר העובדה שחברה כה מכובדת נוטלת חירות לעצמה לעשות שימוש בסימן הנ"ל ביחס לאותו מוצר בדיוק".

לא ניתן היה לקבל אתמול את תגובת חברת אסם.

יש קרן אחת בשוק ההון – אילנות רימון

השיגה ברבעון הראשון

4.49%

* מדד המחירים לתקופה 0.3%.
* משקיעה רוב נכסיה באפיקים שיקליים: מק"מ/גילון.
* סולידית ביותר.
* מתאימה להשקעה לטווח קצר וארוך.
* ללא שעור הוספה כלל.

התוצאות מובילות לאילנות

אילנות דיסקונט קרנות נאמנות

אנשים ועסקים

אורון. תוכנית הפעלה

בירן. השתלמות

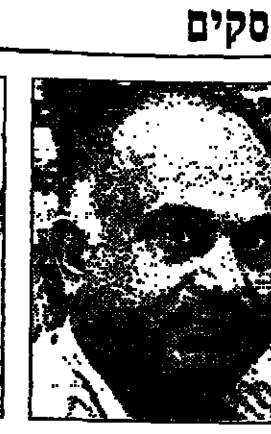

סלמן. בכבישים ירדניים

שקלניק. שידור חוזר

נספחת מסחרית בשגרירות בטורקיה

טובה מאייר־יצחקי תצא בשבוע הבא לכהונה החדשה כנספחת המסחרית בשגרירות ישראל בטורקיה. מאייר־יצחקי היא האשה הרביעית שמונתה לתפקיד נספחת מסחרית.

מאייר־יצחקי כיהנה בשש השנים האחרונות כסגנית הממונה על הסחר עם אסיה במינהל לסחר חוץ במשרד התעשייה והמסחר.

"ריבוי ביקורי המשלחות הכלכליות מעיד על ההתעניינות הגוברת ופוטנציאל סחר רב ההולך וגדל בין טורקיה וישראל. ב–'94, רק שנתיים לאחר כינון היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות, הגיע היקף הסחר ביניהן ל–300 מיליון דולר. המינהל לסחר חוץ בתמ"ס רואה בטורקיה שותפת סחר חשובה ביותר, הן בשל קרבתה והן בשל פוטנציאל השוק שלה", אמרה אתמול הנספחת המסחרית החדשה.

בתמ"ס צופים, כי הסחר בין שתי המדינות יגדל בתוך שלוש שנים ליותר מ–500 מיליון דולר.

זוהר בלומנקרנץ

דלרינה מחפשת קשרים בישראל

חברת המחשבים הקנדית דלרינה מעוניינת ליצור קשרים ולשתף פעולה עם חברות בישראל העוסקות בתחומי המולטימדיה, זיהוי דיבור והסבת תוכנות לשפות זרות. דלרינה פנתה לכוח המשימה הכלכלי, בניהולה של עמירה דותן, בבקשה לסייע לה באיתור חברות ישראליות המפתחות מוצרים בתחומים אלה.

דלרינה הגדירה את חיפושיה אחר מוצרים שפיתוחם הסתיים ודרושים להם ערוצי שיווק, או מוצרים הנמצאים בשלב הפיתוח ודרוש להם מימון וסיוע להמשך הפיתוח.

חברת דלרינה מפתחת, משווקת ומספקת תמיכה למוצרי תוכנה שונים בתחומי הפקסימיליה, תקשורת נתונים, תקשורת קולית ותוכנות לקהל הרחב. החברה נוסדה ב–'88, ובשנה שעברה דורגה בין 15 החברות המובילות במכירות תוכנה בצפון אמריקה. היא מעסיקה כ–600 עובדים ומרכזה בטורונטו.

אבי בליזובסקי

סלמן יבקר בירדן

מנכ"ל מע"צ, בן ציון סלמן, יבקר בשבוע הבא בירדן וישתתף בסימפוזיון על פיתוח בקעת הירדן. סלמן הוזמן על ידי מחלקת הכבישים הירדנית. בנוסף לסימפוזיון יערוך סלמן סיור בכבישי ירדן. הקשר עם הירדנים נוצר בקיץ הקודם עם חנוכת מעבר גבול הערבה.

לביקורו של מנכ"ל מע"צ בירדן יצטרפו עוד שני פקידים מן החברה.

9 חברות מישראל בתערוכת מזון בלונדון

ישראל תשתתף בביתן לאומי בתערוכת המזון הבינלאומית IFE, שתתקיים בלונדון בין ה–23 ל–27 באפריל. בתערוכה משתתפות כ–700 חברות מרחבי העולם. מארגני התערוכה מעריכים כי בתערוכה יבקרו כ–45 אלף קניינים. בביתן הישראלי יציגו החברות: אסם, שטראוס, דקו, רזרות, תה עדנים, מוסרן, מילוטל, עדין וכינל.

לאה ליבס, סגנית מנהל המזון והחקלאות הראשית, תנהל את הביתן הישראלי. לדבריה, "משרד התמ"ס רואה חשיבות רבה בהשתתפות בתערוכה, שכן בריטניה מהווה שוק יעד חשוב ליצרני המזון. ב–'94 הסתכם היצוא לבריטניה בכ–61 מיליון דולר שהם כ–30% מסך יצוא המזון לארצות השוק המשותף ו–17% מיצוא המזון בכלל.

זוהר בלומנקרנץ

סמסונג מפרסם למגזר הערבי

ענק האלקטרוניקה הקוריאני סמסונג, שהחל את פעילותו בישראל לפני כשלושה חודשים, באמצעות חברת ברנר (בבעלות שאול אייזנברג), החל במסע פרסום למגזר הערבי. אתמול דווח, כי מאז השקת מוצרי סמסונג בישראל, השלימה החברה באמצעות פרסום זרמון מסע פרסום ארצי בהשקעה של יותר מ–300 אלף דולר.

השלב השני של מסע הפרסום, מוקדש למגזר הערבי, והוא מתמקד ב–30 שלטי חוצות של עבודי ומודעות בעיתונות הערבית. תקציב מסע הפרסום מסתכם בכ–5,000 דולר.

מסע הפרסום מבוסס על תרגום הטקסט של מסע הפרסום בעברית.

זוהר בלומנקרנץ

31% צפייה בתחרות הפרסום

טקס "תחרות הפרסום הישראלי", ששודר על ידי "רשת" בערוץ 2, זכה ל–31% צפייה; כך נמצא בסקר שערכה הרשות השנייה. כך מסר אתמול אבירם שקלניק, חבר הנהלה ויו"ר ועדת האירועים של האיגוד הישראלי לפרסום.

לדבריו, "עקב אחוזי הצפייה נשקלת האפשרות לערוך שידור חוזר של התוכנית". תחרות הפרסום נערכה זו השנה השנייה על ידי האיגוד הישראלי לפרסום ואיגוד המפרסמים.

בפרס הקמפיין המצטיין זכה, זו השנה השנייה ברציפות, משרד ראובני פרידן, על מסע הפרסום להתפרנה של יפאורה תבורי. בימים אלה משלימה החברה פרסום המשך.

במספר הגדול ביותר של פרסים זכה משרד הפרסום אריאלי – 15 פרסים. באומן־בר־ריבנאי זכה ב–14 פרסים, וראובני פרידן ב–11 פרסים.

זוהר בלומנקרנץ

ברוך בדרך ל"דבר"

העורך הראשי של "גלובס", אדם ברוך, עשוי להתמנות בקרוב לעורך "דבר". עד כה הוזכר כמועמד לערוך את העיתון גם רוני גוטרמן, מנכ"ל אגודת העיתונאים ובעבר כתב כלכלי בכיר ב"מעריב".

אם ימונה ברוך לעורך, תהיה בכך מעין השתלטות של "גלובס" על "דבר", מאחר שהמנכ"ל של העיתון הכלכלי, אלי שמעוני, כבר החל לנהל במקביל את "דבר", ללא שכר.

"דבר" יעסיק 70–75 עובדים לעומת 140 עובדים שהועסקו בו בעבר הלא רחוק. בעיתון יעסקו חלק מעובדי "על המשמר", שנסגר.

מיד לאחר החג יגיש שמעוני לגזבר ההסתדרות, ח"כ חיים אורון, תוכנית להפעלה עסקית של העיתון.

חיים ביאור

ישראל תשתתף ב"אסיה ביוטי"

ישראל תשתתף בתערוכת אסיה ביוטי, שתתקיים בהונג־קונג. זו תהיה הפעם השנייה ברציפות שמכון היצוא הישראלי ישתתף בתערוכה.

אורית בוריס, מאגף התערוכות במכון היצוא, אמרה אתמול, כי "התערוכה נחשבת לאירוע המקצועי הבינלאומי החשוב ביותר באסיה בתחום הקוסמטיקה.

בתערוכה יוצגו מוצרים לטיפוח העור, בשמים, מוצרים לטיפוח השיער ולסלוני יופי, מוצרים טבעיים ובריאותיים לטיפוח, אריזות חדישות, מכונות ואביזרים בענף הקוסמטיקה".

לדבריה, התערוכה תשתרע על שטח של 10,000 מ"ר. גודל של הביתן הישראלי הלאומי יהיה 117 מ"ר.

בין החברות מישראל, שישתתפו בתערוכה: קריסטל ליין, פרינור, לגין, ספא ותאב קוסמטיקה.

זוהר בלומנקרנץ

נזקים כבדים לשטחי המלונים והפרחים בערבה עקב סופת החול

מאת עמירם כהן

סופת החול העזה, שהשתוללה שלשום בערבה התיכונה, גרמה נזקים כבדים לחקלאי הערבה.

הסופה גרמה להרס רב בעשרות חממות במושבים עין יהב, צופר וחצבה.

הנזק העיקרי נגרם למושב עין יהב, שבו התמוטטו כליל כמה חממות.

מנכ"ל הקרן לנזקי טבע, דורי גינצבורג, שביקר אתמול באזור שנפגע, ציין כי אין עדיין אפשרות להעריך את הנזקים, מאחר שחלק מהם יבוא לידי ביטוי רק בימים הקרובים. זאת, לאחר שתתברר עוצמת הפגיעה בגידולים שנחשפו לסופה כתוצאה מקריעת יריעות הפלסטיק של החממות.

לדבריו, כבר היום ירדו לערבה שמאי הקרן שיתחילו להעריך את הנזקים, שנגרמו בעיקר לשטחי המלונים, הפרחים והפלפלים.

גינצבורג הבטיח, כי ברגע שהשמאים יסיימו את עבודתם – החקלאים יפוצו.

תעשיית ההדרים: ישראל מפסידה בשנה 41.5 מיליון ד' עקב סבסוד יצוא הבררה

מאת עמירם כהן

עדף יצוא תפוזי הולנסיה מסוג ב' (בררה) המסובסד כיום על ידי הממשלה מסתכם ב–12.5 מיליון דולר לשנה. ערך תפוזים אלו, אילו היו מיוצאים באמצעות מוצרי פרי מעובדים, הוא 54 מיליון דולר – כך עולה מתחשיב שהוגש על ידי ארגון תעשיית ההדרים לראשי התמ"ס, ושלפיו מפסידה ישראל כ–41.5 מיליון דולר בשנה עקב סבסוד יצוא הבררה בסך 30 דולר לטונה ואי הפנייתה לתעשייה.

בפגישה שתתקיים ביום ראשון בין ראשי תעשיית ההדרים לשרים הכלכליים יציעו התעשיינים לממשלה להעביר את הסבסוד הניתן ליצוא הבררה (1.5 עד 2 מיליון דולר) ישירות למגדלים ובכך לאפשר להם למכור את הפרי לתעשייה.

לדבריהם, העברת הסכום ישירות לידי המגדלים תאפשר לתעשיית ההדרים להתחרות על הפרי, ותמנע מהמדינה אובדן של יותר מ–40 מיליון דולר הכנסה.

ב–'93 קלטו מפעלי העיבוד 110 אלף טונות ולנסיה, וב–'94 65 אלף טונות בלבד ונסגרו 5 מפעלים. לטענת התעשיינים, אם תימשך המגמה הנוכחית ייסגרו קווי ייצור ומפעלים נוספים. כמו כן הם ציינו כי כמות פרי הולנסיה הדרוש לתעשייה כדי לעמוד בהתחייבויותיה בעונה הנוכחית היא כ–50 אלף טונות.

נודע כי מצד ראשי התמ"ס קיימת נכונות להיענות לתביעות תעשיית ההדרים.

ארגוני החקלאים: לבטל הקיצוץ בשיעור 10% במכסות המים

מאת עמירם כהן

ארגוני החקלאים פנו לשר החקלאות, יעקב צור, בתביעה לבטל לאלתר את הקיצוץ בשיעור 10% במכסות המים לחקלאות.

הקיצוץ במכסות המים הוטל אשתקד בהוראת נציבות המים, והוא חל על כל החקלאים הקשורים למערכת המים הארצית של מקורות. צרכנים בעלי בארות פרטיות במישור החוף נדרשו להגביל את השאיבה.

לטענת החקלאים, לאור המצב ההידרולוגי המשופר השנה, וכמויות הגשמים שהיו גבוהות ברוב חלקי הארץ ב–20%–50% מהממוצע הרב שנתי – אין הצדקה להמשך הקיצוץ.

מחזיק תיק המים במרכז החקלאי, יורם תמרי, אמר כי ביטול הקיצוץ ימנע תשלום קנסות גבוהים המוטלים כיום על החקלאים שחרגו מהמכסות. הוא ציין כי החקלאים לא ישתמשו בכמויות מים שהן מעבר לכמות הנחוצה שנצרכת על ידם – 1.2 מיליארד מ"ק לשנה.

תמרי ציין כי ביטול הקיצוץ ישחרר את החקלאים מתשלום הקנסות העומדים כיום על 36 אגורות למ"ק עד חריגה של 10% מהמכסה, ובסף 96 אגורות למ"ק על חריגה נוספת.

לדבריו, "המציאות כיום היא כזאת, שברגע שהחקלאי צורך 90% ממה שהמכסה שנקבעה לו הוא מתחיל לשלם קנסות. אין לכך כל הצדקה לאור השיפור ההידרולוגי ולאור המצב הקשה בחקלאות".

מפעל גניר לייצור מיצים טבעיים השקיע מיליון דולר במערך האריזה

מאת עמירם כהן

מפעל גניר, יצרן המיצים הטבעיים והתרכיזים, חנך במפעל אולם אריזה חדש בהשקעה של מיליון דולר.

מנכ"ל המפעל, רני טריינין, אמר כי הצורך באולם החדש נבע מעלייה ניכרת שחלה בביקוש בארץ למיצים טבעיים ולבקבוקים כאריזות קרטון.

גניר משווקת את מוצריה לשוק המקומי תחת המותג "פרי־מור", והיא נשלטת על ידי הקיבוצים גת ובית ניר.

חייג
02-254245-6
03-5121333/44
04-823166/7
הארץ

ההנדסאים תובעים את רשות החברות הממשלתיות בגין "אי קיום הסכם שכר"

מאת חיים ביאור

הסתדרות ההנדסאים והטכנאים הגישה תביעה לבית הדין האזורי לעבודה בבאר־שבע נגד רשות החברות הממשלתיות והנהלת מפעלי ים המלח על אי קיום הסכם השכר במפעלי ים המלח בנוגע ל–150 הנדסאים וטכנאים המועסקים בחברה.

מדובר בהסכם אחיד שנחתם בכל החברות הממשלתיות, ביניהן חברת החשמל, בזק ובתי הזיקוק ותוקפו עד סוף '96.

מזכיר הסתדרות ההנדסאים והטכנאים, שלמה שני, מסר כי התביעה מפרטת "סעיפים מרכזיים" בהסכם השכר, שהנהלת מפעלי ים המלח אינה מיישמת. לטענתו מדובר באי יישום קידום בדירוג לכל 150 ההנדסאים והטכנאים המועסקים בחברה, אי תשלום "גמול השתלמות ב'", שהוא שווה ערך ל–285 שקל בחודש ואי יישום התחייבות להחזיר לעובדים דמי חברות באגודות מקצועיות מוכרות, כגון אגודת בית ההנדסאי והאגודה לקידום ההנדסאי.

בכתב התביעה, שהוגשה באמצעות עו"ד בנימין כהן, היועץ המשפטי של האיגודים המקצועיים, נטען שאב ארן, המשנה למנכ"ל רשות החברות הממשלתיות (שפרש מתפקידו בינתיים), הצהיר בכתב, במעמד חתימת ההסכם, כי ינחה את החברות הממשלתיות "לנהוג בהתחייב מהסכם השכר הקיבוצי". לטענת ההנדסאים והטכנאים, "לא רק שארן נמנע מלתת הנחייה ברוח זו, אלא הוא אינו מכבד את לשון ההסכם, בכך שאמר כי אינו מסוגל לכפות על הדירקטוריונים של החברות הממשלתיות, את קיום הסכם השכר".

מהנהלת מפעלי ים המלח נמסר כי היא לא קיבלה אישור מפורש מרשות החברות הממשלתיות להיענות לתביעות הכספיות של ההנדסאים והטכנאים בחברה.

תעריפי המים המליחים לחקלאות הועלו ב–66%

מאת עמירם כהן

חברת מקורות הודיעה לצרכנים על העלאת תעריפי המים המליחים לחקלאות ב–66%. תוקף העלאה רטרואקטיווי מ–1.1.95. העלאה זו השוותה את תעריפי המים המליחים לאלו של המים השפירים.

תעריפי המים המליחים החדשים לחקלאות יהיו מעתה כדלקמן: עד 50% מהמכסה – 45.5 אגורות למ"ק; 30% הנוספים במכסה – 54.9 אגורות למ"ק; 20% האחרונים במכסה – 73.6 אגורות למ"ק. התעריף המשוקלל יהיה 53.9 אגורות למ"ק.

מדובר במים באיכות נחותה המכילים לפחות 400 מ"ג כלור לליטר, שניתן להשקות בהם רק גידולים מעטים, בעיקר מטעי תמרים. שימוש ממושך במים אלה עלול לגרום לירידה ביבולים. כמו כן, הוא מצריך שטיפות תכופות של הקרקע ובכך מייקר את הייצור החקלאי.

מים מליחים מצויים בשימוש חקלאי בעיקר בערבה, בנגב הר...

אנשי התקציבים באוצר החליטו לחברת מקורות לגבות את התעריפים החדשים וההחלטה כי אם לא תגבה את התוספת מהצרכנים, תימנע העברת ההפרשים המגיעים לחברה בגין הסכם העלויות.

תעריפי המים המליחים אינם כלולים בתקנות המגדירות את תעריפי המים השפירים ומי השפד"ן. בהעדר תקנה מיוחדת לתעריפי המליחים מחויבת מקורות, על פי הסכם העלויות שיש לה עם האוצר, לגבות את התעריף המלא על מים אלו ואין לה כל שיקול דעת בעניין.

בתגובה אמר מנכ"ל מקורות, עמוס אפשטיין: "צר לי שחקלאי הנגב והערבה משמשים כבני ערובה במחלוקת בין משרדי האוצר לחקלאות על התקנה שתסדיר את תעריפי המים המליחים".

דובר האוצר אמר בתגובה כי התעריפים החדשים משוקללים בתקציב המדינה ל–'95 שאושר בכנסת.

החקלאים הודיעו למקורות כי אינם מתכוונים לשלם את התעריפים...

אנחנו כבר במרכז

הכשרת הישוב
חברה לביטוח בע"מ

כבר עברנו למשרדינו החדשים.
נשמח להעניק שירות נוח יותר ללקוחותינו,
בבניין החדש המרכז את כל המחלקות והאגפים
של אזור המרכז תחת קורת גג אחת.

מסלקת מעו"ף בע"מ
MAOF CLEARING HOUSE LTD

הודעה על תיקון מתאר
אופציות רכישה (CALL) ואופציות מכירה (PUT)
על מדד מעו"ף

להלן תיקון למתאר מסלקת מעו"ף בע"מ בדבר אופציות רכישה (CALL) ואופציות מכירה (PUT) על מדד מעו"ף (להלן: "המתאר"):

סעיף 6.3.1 למתאר יתוקן באופן שנוסחו יהיה כלהלן:

"המסחר באופציות יתנהל בבורסה על פי כללי המסחר הדו־צדדי (משתנים) כפי שנקבעו בהנחיות דירקטוריון הבורסה ובשינויים שנקבעו בהנחיות הזמניות בדבר כללים לרישום ולמסחר באופציה על מדד מעו"ף."

הודעה על תיקון מתאר
אופציות רכישה (CALL) ואופציות מכירה (PUT)
על שער הדולר

להלן תיקון למתאר מסלקת מעו"ף בע"מ בדבר אופציות רכישה (CALL) ואופציות מכירה (PUT) על שער הדולר (להלן: "המתאר"):

סעיף 6.3.1 למתאר יתוקן באופן שנוסחו יהיה כלהלן:

"המסחר באופציות יתנהל בבורסה על פי כללי המסחר הדו־צדדי (משתנים) כפי שנקבעו בהנחיות דירקטוריון הבורסה ובשינויים שנקבעו בהנחיות הזמניות בדבר כללים לרישום ולמסחר באופציה על שער הדולר."

נא לצרף הודעות תיקון אלה לכל מתאר שברשותכם.

תע"א תנתק את פיתוח כלי הטיס האזרחיים מפעילות החברה

מאת שירן שוה

התעשייה האווירית מתכוונת לנתק עד סוף השנה את פיתוח כלי הטיס האזרחיים מפעילותה הכוללת של החברה. הפרויקט המרכזי בתחום זה הוא מטוס המנהלים העתידי גלאקסי, והחברה בוחנת כעת כמה אפשרויות למציאת שותף או שותפים שיסכימו להלוות עימה במימוני הפיתוח, הייצור והשיווק של המטוס.

תע"א קיבלה החלטה עקרונית, לפיה מטוס הגלאקסי לא ייוצר בחברה, כל עוד לא תתקבל בישיבות שיקטינו סיכונים אלה. מקור בהנהלת החברה מסר, כי תע"א לא תיקח את הסיכון הכרוך בייצור מטוס אזרחי מבלי שתובטח מכסת ייצור מסוימת ומספר הזמנות מינימלי. לדבריו, זה אחד הלקחים שהופקו בתע"א בעקבות פרויקט מטוס המנהלים אסטרה, שהסב לחברה הפסדים כבדים. לפי אחת ההערכות, יש להשקיע בפיתוח הגלאקסי ובהכנתו לייצור כ-150 עד 200 מיליון דולר.

המקור הוסיף, כי החלטתה של תע"א מבוססת על המלצותיהם של חברת ייעוץ בלגלית ושל בודק מיוחד מטעם הבנקים, שבחנו את מבנה החברה ותחומי פעילותה. לדברי המקור, אחת הבעיות המרכזיות הניצבות בפני תע"א בפרויקט הגלאקסי היא להפוך את האופציות שקיבלה החברה לרכישת מטוסים מדגם זה להזמנות מוצקות ובחות תוקף. לדבריו, אי הבהירות בנוגע לעתידן של אופציות אלה תימשך כל עוד לא הושלם פיתוחו של אב טיפוס ראשון, שיוכיח כי הוא עומד במפרטים הבטיחותיים שקבעה החברה למטוס.

מטוס הגלאקסי מבוסס על מטוס המנהלים אסטרה, אך הוא גדול יותר ומיועד לטווח ארוך יותר. הגלאקסי מתוכנן לשאת עד 19 נוסעים מול 9 נוסעים באסטרה. על פי התכנון, יוצא אב-טיפוס של הגלאקסי בשדה כשנה ותהליך הרישוי של המטוס יסתיים בסוף '96. מאחר שמדובר בפרויקט פיתוח, לא מן הנמנע שיחולו שינויים בלוחות הזמנים להצגת המטוס.

ירידה של 19.5% ברווחי הפניקס ל-31.2 מיליון שקל ב-1994

מאת רונית מורגנשטרן

חברת הפניקס הישראלי לביטוח מציגה בדו"ח השנתי המאוחד ירידה של 19.5% ברווח הנקי – מ-38.8 מיליון שקל ב-'93 ל-31.2 מיליון שקל ב-'94.

הפניקס, שהיא החברה השלישית בגודלה בשוק הביטוח, מציגה ירידה קטנה ברווחיה יחסית לחברות האחרות בשוק. קבוצת הפניקס הישראלי לביטוח כוללת את חברות הביטוח הפניקס, הדר, הלל והדנסיונל.

חלק החברה ברווחי חברות בנות ומסונפות קטן מסכום של 33.3 מיליון שקל ב-'93 ל-13.5 מיליון שקל ב-'94.

פעולות הרכישות המוזרות של עסקים עם מבטחי משנה, שביצעה להדנסיונל, הביאו להקטנת הרווח הנקי של הפניקס ב-11.853 מיליון שקל.

בגלל להדנסיונל

הרווח הנקי של חברת הפניקס לפני חלקה ברווחי חברות בנות ומסונפות הסתכם ב-17.9 מיליון שקל לעומת 5.5 מיליון שקל אשתקד – עלייה של כ-225%. ברבעון האחרון ב-'94 הציגה הפניקס (מאוחד) הפסד של כ-12 מיליון שקל, בעיקר עקב הפסדי להדנסיונל ברבעון זה.

בביטוח כללי שיפרה הפניקס (מאוחד) את תוצאותיה העסקיות ב-'94 והציגה רווח בסך 6.6 מיליון שקל בהשוואה להפסד בסך כ-8.8 מיליון שקל אשתקד. השיפור בביטוח הכללי הושג בעיקר עקב מדיניות חיתום סלקטיווית והקטנת הוצאות תפעול.

בביטוח חיים ירדו רווחי הפניקס (מאוחד) מ-124 מיליון שקל ב-'93 לכ-88 מיליון שקל ב-'94, זאת בעיקר עקב הירידה הגדולה ברווחי להדנסיונל (כ-60%).

הפניקס, ללא חברות בנות, הגדילה את רווחיה בביטוח-חיים מכ-22.4 מיליון שקל לכ-32.6 מיליון שקל.

מחזור הפרמיות והדמים המאוחד של החברה הסתכם ב-'94 בכ-1.184 מיליארד שקל, מתוכם הווה הביטוח הכללי כ-51% וביטוח חיים 49%. ב-'93 הסתכם המחזור בכ-2.195 מיליארד שקל, מתוכם הווה הביטוח הכללי כ-56% וביטוח חיים כ-44%.

אוסף אמנות ב-32 מ' ש'

נכסי חברת הפניקס ברכוש קבוע כוללים בין השאר אוסף יצירות אמנות בסך כ-32 מיליון שקל, שנרכשו עבור הפניקס ביוזמת בעל המניות העיקרי בחברה, יוסף חכמי, שהוא אספן אמנות מהגדולים בארץ.

אר.די.סי תספק לבי"ח הדסה מסופים ב-100 אלף דולר

מאת אבי בליזובסקי

חברת אר.די.סי פתרונות מחשוב תספק 260 מסופי VT-520 מתוצרת דיגיטל לבתי החולים של הדסה בהר הצופים ובעין כרם ב-100 אלף דולר.

צ.ב.מ תייצא ליפאן תוכנת פאוארפון

חברת צ.ב.מ מגבעתיים תייצא ליפאן כרטיסי מחשב המשלבים יכולות של מולטימדיה, טלפוניה, זיהוי דיבור ואלחוט בשם "פאוארפון", וכן שירותי תקשורת מגוונים ומענה קולי במחשבים אישיים.

העסקה תבוצע ביפאן באמצעות חברת הבת התוכנה והת... צ'סקום (CHESCOM).

מכירות טובות לליגטורה בצרפת

חברת ליגטורה מירושלים מכרה בצרפת בתוך שבוע 500 עותקים רגילים של התוכנה לזיהוי אופטי ממוחשב של טקסט ועוד 250 גרסאות תקליטורים של תוכנה זו. החברה חתמה לאחרונה עם החברה הצרפתית פרודור על רכישות בצרפת בסך 180 אלף דולר בשנה. ואולם בליגטורה אומרים, כי ייתכן שיהיה צורך להכפיל הערכה זו.

תים זכתה בשני פרויקטים

חברת תים מחשבים זכתה בפרויקט תקשורת בשווי מאות אלפי שקלים בחברת טאואר סמיקונדקטור במגדל העמק. בנוסף לכך זכתה תים בפרויקט למחשוב ניהול רצפת הייצור במפעל מרסקו טכנולוגיות, המתמחה בענף הרכבות אופטומכניות ועיבוד שבבי למגורי האלקטרו-אופטיקה.

תים התקינה במפעל את מחשב היוניקס מסדרת אוויון של דטה ג'נרל ומערכת התוכנה "פרידריט" של חברת אשבל, תוך ליווי והדרכת חברת "מידעטק" מחיפה. מערך המיחשוב מוערך בשווי של עשרות אלפי דולר.

אתנה השלימה פרויקט מחשוב באלסינט

חברת אתנה המתמחה בתחום תשלוב המערכות (SYSETMINTEGRATION) השלימה פרויקט מחשוב בקיף בחברת אלסינט. הפרויקט התבסס על תוכנית אב של אתנה לנושאי תקשורת, דואר אלקטרוני ומשרד ממוחשב. הפרויקט מוערך בשווי של מאות אלפי שקלים.

ירידה של יותר מ-100 מ' ש' ברווחי חברות הביטוח – ל-200 מ' ש' ב-'94

מאת רונית מורגנשטרן

רווחי חברות הביטוח ב-'94 ירדו ביותר מ-100 מיליון שקל. כך עולה מבדיקת הדו"חות השנתיים של חמש קבוצות הביטוח הגדולות בענף – מגדל, כלל, הפניקס, הראל-המשמר ומנורה – המהוות כ-88% משוק הביטוח. רווחי חברות הביטוח מסתכמים בכ-200 מיליון שקל לעומת כ-300 מיליון שקל ב-'93.

עיקר הירידה ברווח נבעה מהפסדים של חברות הביטוח בענף הרכב, זאת עקב ריבוי גניבות הרכב וגביית תעריפים נמוכים מדי בביטוח רכב מקיף עקב התחרות בין חברות הביטוח.

ההפסד הבולט שייך לכלל ביטוח, שהפסידה כ-40 מיליון שקל בביטוח רכב ב-'94.

הפסדים בשוק ההון

כמו כן, נבעה הירידה ברווחים מהפסדים של החברות בשוק ההון. חברת מגדל מובילה בתחום זה עם הפסד של 81.2 מיליון שקל.

עד כה פירסמו כל חברות הביטוח את מאזניהן ל-'94 למעט חברת אליהו, שאינה חברה ציבורית. היא תפרסם את הדו"חות, כנראה, בסוף החודש.

בענף הביטוח רואים בדאגה את ההפסדים בענף הרכב שהגיעו ליותר מ-300 מיליון שקל ב-'94 בעיקר עקב ריבוי הגניבות. עם זאת חברות הביטוח לא רואות סכנה ליציבות הענף עקב הירידה הגדולה ברווחיות.

לדברי מנכ"ל הפניקס, ד"ר איתמר בורוביץ, גם ב-'95 יראו החברות הפסדים בתחום ביטוח הרכב, בעיקר עקב גניבות הרכב. לדבריו, על פי תעריפי הרכב ברבעון הראשון של '95, מפסידות חברות הביטוח בממוצע כ-300–500 שקל על כל רכב.

לאחרונה הוחלה הפניקס להנהיג תעריף דיפרנציאלי בתחום ביטוח הרכב, והוא אמור לשפר את תוצאותיה העסקיות בענף זה.

בחודשים הקרובים יעברו גם שאר החברות לתעריף דומה. ואולם, מאחר שתביעות ברבעון הראשון ישולמו במשך כל השנה, תהיה לכך השפעה קשה גם על מאזני החברות ב-'95.

אלקטרה ייצאה למזרח אירופה מזגנים ב-6 מיליון שקל ב-'94

מאת זוהר בלומנקרנץ

חברת אלקטרה מוצרי צריכה סיימה לאחרונה שנה ראשונה של יצוא מזגנים למדינות במזרח אירופה. היקף הכספי של היצוא לפולין, הונגריה, בולגריה, רוסיה, אוקראינה, רומניה וצ'כיה – הגיע ב-'94 ליותר מ-6 מיליון שקל. בחודש הבא תשתתף אלקטרה בתערוכה גדולה שתתקיים בצ'כיה ובה יוצגו מזגנים מפוצלים וניידים.

סך מכירותיה של אלקטרה מוצרי צריכה ב-'94 הגיע ל-648 מיליון שקל לעומת 550 מיליון שקל ב-'93. הרווח הנקי של החברה הגיע לכ-23.6 מיליון שקל לעומת כ-15.5 מיליון ב-'93.

בהנהלת החברה מעריכים, כי שוק המזגנים במזרח אירופה נמצא בשלבי התפתחות ראשונים, וכי פוטנציאל הצריכה שלו מגיע לכ-50 אלף מזגנים בשנה. רוב המזגנים נמכרים לפרויקטים בתחום התיירות ולעשירונים העליונים במדינות הללו.

סלקום תספק תיבות קוליות ללקוחותיה – עקב התקלות

מאת אבי בליזובסקי

חברת סלקום תפתח תיבה קולית אישית לכל לקוח, כמענה חלקי לבעיית התקלות. מדובר בתקלות, שבעקבותיהן בעלי מכשירי סלקום אינם מקבלים קו ואי אפשר להשיג אותם, גם כשהם נמצאים באזור קליטה.

ככל הנראה, מדובר בתקלת תוכנה במרכזות החברה. מהנדסים של סלקום, שלוד תודיעה סלקום הקבלית מנסים עדיין להתגבר עליה. סלקום רכשה מערכת דואר קולי מתוצרת טלרד, והיא תופעל על הציוד מתוצרת מוטורולה. המערכת כבר הותקנה אך טרם הוחלה לפעול.

בית המשפט יכריע בשבוע הבא בעניין פירוק נפטא חיפושים

מאת עמירם כהן

ביום שני הבא יכריע בית המשפט המחוזי בתל אביב האם לתת תוקף להחלטת האסיפה הכללית של בעלי המניות בשותפות המוגבלת "נפטא חיפושים", שהחליטו ברוב של 77% לפרק את השותפות ולחלק את המזומנים שבקופה בין בעלי המניות. אם תאושר ההחלטה יקבלו בעלי המניות של נפטא חיפושים לקבל פי שניים ויותר משווי המניות שלהם בבורסה.

השותפים האחרים בעסקת ים המלח מצפים להכרעת בית המשפט כדי לגבש סופית את שיעורי ההשתתפות של השותפים בקידוח "אמונה 1" שמתכננת תה"ל לבצע באוגוסט '95. הקידוח מתוכנן לעומק 4.5 ק"מ בעלות של 10 מיליון דולר.

אמוסל, הודיעה הבוקר מבן נפטא כי ישתתפו בקידוח מבן כ-4% תמפא כ-2%. ככל הנראה תחולק שאר האחזים בין תה"ל (7%) לבין השותפות המוגבלת תה"ל ים המלח 1 [illegible]

חלקה של נפטא חיפושים בהשתתפות הנוספת בעסקת ים המלח לה כ-15% בעקדות אמונה נותר עדיין פתוח.

אם יפסוק בית המשפט שלך החלטת האסיפה הכללית על פירוק השותפות אין תוקף חוקי, תודיע נפטא חיפושים על שיעור השתתפותה בקידות. מאחר שנפטא, השותף הכללי בנפטא חיפושים, החליטה להשתתף רק ב-2%, תיכנס נפטא חיפושים לעסקה בשיעור הדומה של [illegible]

ועידת העיר

המשימה: למכור!!!

יום עיון מיוחד לשיפור השורה התחתונה...

לקראת המחצית השנייה של 1995 יתקיים יום עיון מיוחד שכל מטרתו - שיפור הישגי מערך המכירות שלך. [illegible] הצעות ותטכניקות שיסייעו לך לבצע קפיצה משמעותית ברווחיך ובהיקף מכירותיך - באופן מיידי!

POWER SELLING '95

מכירות בצמרת — תהליך שיפור המכירה והרווחיות באמצעות פניה ישירה למקבלי קבלת ההחלטות.

להדליק ולמכור — כיצד להפוך "שיחות קרות" ללקוחות לוהטים.
גיל פרץ יו"ר האגוד לשיווק ישיר [illegible] אינטרנשיונל

מלחמת המכירות — גישות חדשניות לניהול אסטרטגי וטקטי של מערך המכירות בתנאי שוק משתנים.
אורי שלף מנכ"ל קבוצת שלף יועצים

ארוחת צהריים

מוטיבציה — איך לקבוע יעדים גבוהים לאנשי המכירות שלך, ולגרום להם לעמוד באתגר.
מתמנן בר שותף בכיר, פאק אינטרנשיונל

אין הזדמנות שניה לרושם ראשוני — תרבות עיסקית, תדמית אישית - במקדמי מכירות.
ורדה [illegible] יועצת לתרבות עיסקית, תדמית ונימוס בעסקים

הפסקת קפה

מיחשוב ומכירות — השגת רווחיות ויעילות מכסימלית באמצעות שילוב מתוחכם של אוטומציה ומיחשוב במערך המכירות והשיווק.
דן חב מנכ"ל מגנ דאטה לינק

התמודדות עם "לקוחות קשים" — טכניקות, שיטות ואפקטיביות במיוחד לטיפול בהתנגדויות.
גלעד גלבוע מנכ"ל גלעד אומנות המכירה

תכנון ותישאול — הגדלת הרווחיות באמצעות תכנון מתוחכם של מגישות המכירה ושיפור טכניקות התישאול.
גדעון חלף מומחה לייעוץ והדרכה לרווחיות

שימור לקוחות — מניעת אובדן לקוחות ושיפור הרווחיות העיסקית מול הלקוחות הנרכשים.
דוד חבנה מנכ"ל חכמה פיתוח ארגוני.

באדיבות: שוקן — בשיתוף: בנק דיסקונט

מחיר: 359 ש"ח + מע"מ (סה"כ 420 ש"ח) — מנחה, ברוך אסקרוב — ייזום והפקה: המכון הישראלי לעסקים

לפרטים והרשמה: 177-022-7177

בית המשפט / יונתן אהרונסון

עובד לשעבר של חברת מכתשים תובע מהחברה 2.3 מיליון ש' בגין תאונת עבודה

עובד לשעבר של חברת מכתשים מפעלים כימיים, שנפגע בתאונת עבודה, הגיש לפני כמה ימים תביעה בסך 2.3 מיליון שקל נגד החברה. התובע, חיים מרימוה, טוען כי הוא נכה קשות בכל חלקי גופו לאחר שניתזה עליו סודה קאוסטית וכי התאונה נגרמה כתוצאה מרשלנות החברה. התביעה הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

מכתב התביעה עולה, כי מכתשים היא חברה תעשייתית, שלה כמה מפעלים – אחד מהם מפעל לייצור כימיקלים ברמת חובב.

מרימוה (44) עבד בחברה במשך 17 שנה כתחזוקן מתוקן משאבות, והוא הועבר למפעל ברמת חובב ב-'88. שבועיים לאחר שעבר למקום עבודתו החדש הוא קיבל הוראה לפרק צינור שיצא ממכל של סודה קאוסטית מרוכזת כדי לפתוח סתימה בצינור.

התובע טוען כי לא הכיר את המתקן, וכי התחזוק המתקן לא היה בתחום ממכתו. הוא ביקש שלא להטיל עליו את התפקיד מפני שאין הוא מכיר את המתקן, ואולם לדבריו נענה שהאנשים המטפלים בתחזוקת המתקן כבר הלכו הביתה ולכן עליו לעשות זאת. עוד נאמר לו כי אין הוא צריך לחשוש שכן המתקן ריק. התובע ביקש [illegible] ונענה כי המתקן מגוד ואין בה צורך, כי המתקן ריק.

לאחר הדברים האלו החל העובד לפרק את הצינור ותוך כדי עבודתו ניתזה עליו סודה קאוסטית מרוכזת וגרמה לו כוויות חריפות בכל חלקי גופו ובעיקר בפניו ובאחת מרגליו.

הוא פונה לבית החולים סורוקה ולאחר ששוחרר היה בחופשת מחלה במשך חצי שנה. לדבריו, גם לאחר מכן המשיך לסבול "יסורים רבים" ומצב כף רגלו הלך והחמיר, בשל הסביבה בה המשיך לעבוד שהיתה רוויית כימיקלים ומלח.

הוא ביקש מהממונים עליו להעבירו למקום עבודה אחר אך הם סירבו.

לדבריו, החברה לא הסכימה לקבל אותו לעבודה בתנאים שדרשו הרופאים ועד היום התובע מחוסר עבודה.

התובע, באמצעות עו"ד חיים גבת, טוען כי התאונה אירעה עקב רשלנותם הבלעדית של חברת מכתשים ועובדיה, ועל כן החברה חייבת בנזקיו שמסתכמים בסכום התביעה.

טרם הוגש כתב הגנה.

יזם תובע 660 אלף שקל מרנ"ר: "הפרה הסכם להקמת פאב בתחנת רכבת בהרצליה"

תביעה בסך 660 אלף שקל הוגשה לפני כמה ימים נגד רשות הנמלים והרכבות והמנכ"ל הרשות במועדים הרלוונטיים לתביעה – אבי צור. התובע, עו"ד ליהוק, טוען כי הרשות הפרה [illegible] שחתמה עימו, לפיו היא תשכיר לו שטח בתחנת הרכבת הרצליה המיועד להפעלת מסעדה. התביעה הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

מכתב התביעה עולה, כי לפני כ-5 שנים פירסמה רשות הנמלים והרכבות "הזמנה להציע הצעות" בעיתונים, בחתימתו של צור.

התובע, יזם המפעל בתחומים שונים, הגיש את הצעתו ובספטמבר אותה שנה הודיעה לו הרשות כי הצעתו נבחרה, בכפוף לקבלת ההיתרים הדרושים על פי חוק.

בתוך כמה חודשים נחתם בין הרשות לתובע חוזה להשכרת השטח לתקופה של שלוש שנים. בהתאם לחוזה שילם התובע לרשות דמי שכירות, ביצע עבודות הכנה בשטח, הזמין ציוד והשקיע באמצעים כספיים רבים לתכנון הקמת המסעדה-פאב. כמו כן הגיש התובע לעיריית הרצליה בקשה לקבלת רשיון עסק והיתר בנייה בשטח המיועד למסעדה.

משמתן ההיתרים מהעירייה התעכב, ערך התובע בירור בעניין ונענה במכתב ממהנדס העיר הרצליה, לפיו מתן הרשיונות למסעדה התעכב משום שהתברר שהרשות והמנכ"ל כלל לא היו מוסמכים לחתום על החוזה עימו ועל כן אין החוזה מחייב את המדינה.

זמן קצר לאחר מכן שלחה רשות הנמלים והרכבות לתובע מכתב ובו הודיעה על ביטול ההסכם שהתנה עימו.

התובע, באמצעות עו"ד אלון גלרט, טוען כי חוזה השכירות בינו לבין הרשות היה תקף וכי הרשות והמנכ"ל צור הפרו את חובתם לקיים בתום לב ובדרך מקובלת.

לחלופין הוא טוען, כי אם אין החוזה תקף – אזי נהגו הרשות וצור בחוסר תום לב בעת ניהול המשא ומתן עימו והתעשרו ברשלנות ועשו עושר ולא במשפט.

טרם הוגש כתב הגנה.

צו מניעה אוסר על המשרד לאיכות הסביבה להתקשר עם חב' קונטאל הנדסת מכשור

שופט בית המשפט המחוזי בירושלים יעקב בזק הוציא לפני כשבועיים צו מניעה זמני האוסר על המשרד לאיכות הסביבה להתקשר עם חברת קונטאל הנדסת מכשור ובקרה במכרז להקמת מערכת ניטור אוויר ארצית. תוקף הצו – עד למתן החלטה אחרת.

הצו הוצא לבקשת חברת מר ושות', העוסקת בביצוע פרויקטים בתחום הטכנולוגיה המתקדמת. החברה, באמצעות עו"ד רות בריק, טוענת כי נפלו פגמים מהותיים בהליכי המכרז וכי הזכייה של חברת קונטאל – שזכתה במכרז – היתה פסולה, בין השאר בשל התחייבויות שנבלה לה [illegible]

מהבקשה לצו עולה, כי בנובמבר '94 פירסם המשרד לאיכות הסביבה מכרז שעניינו הקמת מערכת ניטור אוויר ארצית, והוא כולל אספקה של ציוד אלקטרוני. במסמכי המכרז הוצבו דרישות ותנאים שונים בהם היה על המתמודדים לעמוד.

בין המשתתפות במכרז היו חברת מר ושות' וחברת קונטאל. לטענת מר ושות', עמדה הצעתה בכל תנאי המכרז ודרישותיו וקיבלה את הציון האיכותי הגבוה ביותר במכרז – בהפרש ניכר מהציון האיכותי לו זכתה קונטאל. זאת, בטרם נערך שקלול מרכיב המחיר.

לבסוף קיבלה קונטאל הודעה כי הצעתה היא שזכתה במכרז.

מר ושות' טוענת כי הציוד שקונטאל מציעה, מרכיב שמהווה את לב המכרז, אינו עומד בתקן המכרז שנקבע כדרישת סף להשתתפות בו, וכי קונטאל נקטה בטכניקה של שילוב התחייבויות פסולות – כדי להוזיל באופן מלאכותי את הצעתה. משום כך, טוענת מר ושות', ההצעה של קונטאל היתה פסולה, וקבלתה היתה החלטה בלתי סבירה.

טרם הוגש כתב הגנה.

صورة عن الأصل

صورة عن الأصل

מי יגן על יצרני הרכב המצרים

ראשי תעשיית המכוניות במצרים לוחצים על הממשלה לעכב את מועד החתימה על הסכמי גאט"ס, שיביאו להפחתת המכס על יבוא, כדי לאפשר לתעשיית הרכב המקומית להכשיר עצמה לקראת התחרות החופשית

חלומו של כל נהג מונית במצרים הוא לרכוש מכונית פיג'ו. ואולם, רובם נאלצים להסתפק בפחות. מכוניות לאדה, סקודה, נסר ודגמים ישנים של פיאט משמשים במצרים כמוניות משום שהן זולות יותר.

מצרים מייבאת כ-60 אלף מכוניות פרטיות בשנה ומרכיבה בעצמה כ-30 אלף. עיקר גאוותה היא על יכולתה לשכנע יצרני מכוניות להרכיב מכוניות במצרים, ובכך לתרום כמה אלפי מקומות עבודה נוספים בערים הסובלות מאבטלה גדולה.

כך למשל מייצרות ג'נרל מוטורס, פיג'ו, ולאחרונה גם יונדאי הדרום קוריאנית, חלק נכבד מצריכת המכוניות המצרית במצרים עצמה. באופן זה הן מצליחות לעקוף את מחסום המכס הגבוה, העומד על 70% למכוניות שנפחן פחות מ-1,300 סמ"ק, ועל 100% לכל השאר.

ניסיונות הפרטה כושלים

ואולם, חלקן של התעשיות הזרות בתוך מצרים עדיין קטן ביחס למכוניות המקומיות המיוצרות במפעלים המצריים. מפעלים אלה נשלטים בידי הממשלה וסובלים מניהול לקוי שגרם לכולם להפסדים מרשימים.

ממשלת מצרים מנסה אמנם להפריט את המפעלים הללו, ולהעניק הטבות מפליגות למי שיסכים לרכשם, אך עד כה לא עלה ניסיון זה יפה.

כך למשל איש לא רצה לרכוש את חברת המכוניות הענקית נסר. זאת בעיקר עקב עודף כוח האדם הנכפה על הרוכש, והאילוץ לפיו על הרוכש להמשיך ולהעסיק את כל העובדים כמה שנים נוספות.

בעיה נוספת היא קווי הייצור המיושנים, שאינם מאפשרים גיוס ההולם תחרות של שוק חופשי, ומדיניות השיווק שאינה יציבה ותלויה בחסדי הבנקים: פעם הם מאפשרים רכישת רכב בתשלומים ופעם לא – דבר הגורם להפסקת המכירות.

ואולם, כל עוד נהנות היצרניות המצריות ממדיניות ההגנה על תוצרתן, המנהלים אינם חייבים לדווח לממשלה על רווחיותן – הן יכולות להסתיר ולשלוט בשוק מבלי להתאמץ לשפר את המוצר.

צרת היצרניות תחל כאשר מצרים תחתום על הסכם גאט"ס, שלפיו מצרים תחויב להפחית את המכס על יבוא באופן משמעותי, ולבטלו כליל כעבור שמונה שנים.

יצרני המכוניות במצרים, הדירים המקומיים, כבר התחילו ללחוץ על ממשלת מצרים כדי שזו תעכב את החתימה על ההסכמים, או לפחות תשיג תנאים שיאפשרו להם להכשיר עצמם לקראת התחרות החופשית.

חלק מהיצרנים סבור כי החתימה על הסכמי גאט"ס תחסל את היתרון היחסי שיש לייצור המקומי במצרים.

אמנם, טוענים היצרנים, כוח העבודה הזול יבטיח שעלויות הייצור יקנו יתרון מסוים למחיר הסופי של המכונית. ואולם, שוק הקונים, כך הם חוששים, יפנה עורף לתוצרת המקומית הנחותה ויעדיף לרכוש מכונית מיובאת שמחירה יתקרב מאוד למחירי המכוניות מייצור מקומי. מחירה של מכונית מיובאת בנפח מנוע של עד 1,600 סמ"ק מגיע לכ-50 אלף לירות מצריות (כ-45 אלף שקל). מכוניות גדולות ומהודרות יותר עולות קרוב ל-90 אלף לירות מצריות.

ממשלת מצרים תוכל אמנם לעכב את יישום תקנות גאט"ס וליהנות מתקופת הסתגלות ארוכה יחסית, אך קשה לצפות כי יצרניות רכב זרות יסכימו להשקיע בבניית קווי ייצור במצרים תחת מגבלות השליטה של הממשלה.

כלכלנים מצרים סבורים כי הפתרון יימצא בדרך של הטבות שתעניק הממשלה באמצעות הבנקים לרוכשי מכוניות מקומיות, והטלת מסי קנייה חדשים שיחליפו את המכס הגבוה.

התלבטותן של יצרניות המכוניות המצריות אינה ייחודית.

מדינות ערב מקיימות זה חצי השנה דיונים אינטנסיביים לבדיקת ההשלכות שיהיו להסכמי גאט"ס על משקיהן, ולמציאת דרך שתגן עליהם מפני התחרות.

אחת הדרכים שמציעים פרשנים כלכליים ערבים היא הימנעות מחתימה על הסכמי גאט"ס. בכך הם מציעים להקים שוק חופשי בין-ערבי שיבטל את המכסים בין מדינות ערב, ויאפשר תנועת סחורות ושירותים.

הסכמים חלקיים כאלה כבר נחתמו בין כמה ממדינות המפרץ ובין ירדן למצרים. ואולם, חוקים מגבילים שחוקקה כל מדינה מסבירים כמעט לחלוטין את האפשרות להקים שוק ערבי חופשי במובנו האמיתי החוקי.

אחת הדוגמאות המבטאות את הקושי הממן בהצטרפות לארגון הסחר הבינלאומי מצויה במדינות המפרץ, המאוגדות ביניהן במועצת שיתוף הפעולה. כדי שמדינה אחת תוכל להצטרף לגאט"ס עליה ליישר קו עם חמש מדינות המפרץ הנוספות ולהתאים את שיעור מכסיה לזאת של אחותיה.

תקרת מכס של 5.5%

בחריין, למשל, מוכנה להעמיד את שיעור המכס המרבי על 35% בעוד שמדינת איחוד הנסיכויות הציעה להעמידו על תקרה של 40%. שתי ההצעות נדחו על ידי ארצות הברית, הדורשת להציב את תקרת המכס על 5.5% אך מרבה לאפשר תקופת הסתגלות הדרגתית.

גם אם תסכים בחריין להוריד את שיעור המכס, עליה לקבל את הסכמת איחוד הנסיכויות ואת זאת של שאר המדינות החברות במועצת שיתוף הפעולה של מדינות המפרץ, הקשורות ביניהן בהסכמי מכס מחייבים.

חלון ההזדמנויות

גילוי נאות סעודי

ממשלת סעודיה מוכנה לקבל את כספם של משקיעים זרים, ובלבד שתדע מנין בא הכסף ולאן הוא הולך. הניסיון להטעות את השלטונות הסעודיים ולהקים עסקים זרים בהסוות אזרחים סעודיים, עלול לעלות בקנסות כבדים ובעונשים קשים.

בחודש שעבר נידונו שני זרים, ערבים תושבי סעודיה, ושותפיהם הסעודיים לעונשים מן הסוג הזה. על האזרח הסעודי הוטל עונש שכלל קנס בסך 100 אלף ריאל (כ-30 אלף דולר), מחיקת שמו מרשימת הרשאים לבצע עסקות סחר בסעודיה, שלילת רישיון הסחר שלו ל-5 שנים ותשלום הוצאות המשפט לממשלת סעודיה. ואילו על התושב הזר הוטל קנס בסך 200 אלף ריאל, והוא גורש מהמדינה ונרשם ברשימת מנועי הכניסה.

ממשלת סעודיה מבקשת למנוע באמצעות חוקים אלה את השתלטותם של זרים על נכסי הממלכה ולהשאיר את הנאות ההשקעה לאזרחיה בלבד. כך, למשל, לא יכול תושב זר להשקיע בבורסה הסעודית או לרכוש חלקים מחברות סעודיות ללא הסכמה מראש של משרד המסחר הסעודי.

ואולם לאחרונה, עקב המצב הכלכלי הקשה, נשקלת האפשרות לתקן את חוקי ההשקעות ולאפשר לתושבים זרים, השוהים זמן רב בסעודיה, להשקיע מכספם באופן מוגבל בחברות סעודיות באמצעות הבורסה. מדובר, בין השאר, באלפי עובדים זרים, המוציאים את חסכונותיהם אל מחוץ למדינה.

עד כה לא סברה סעודיה כי יש מקום לנצל מקור פיננסי זה, אבל מצב המשק אינו מאפשר עוד להתעלם מהאפשרות להשתמש בכספים אלה כדי לייצב את כלכלתה.

פרסום חוצות בסוריה

בעוד כמה שבועות יזכו תושבי דמשק לראות תופעה ייחודית. ארבעה מסכי טלוויזיה ענקיים בשטח של 30 מ"ר כל אחד יוצבו במרכזים המסחריים של העיר, ועליהם יוקרנו סרטי פרסום, מפות תיירות, מועדי נחיתה והמראה של מטוסים, הודעות ממשלתיות, וכל מודעה אחרת, שבעליה ירצו להקרינה. בנוסף יותקנו שני מסכים ניידים על מכוניות שינועו ברחובות העיר ויעבירו מסרים זהים, לאלה המוקרנים מהמרכז המסחרי.

חברת אל-ג'יד הסורית שזכתה במכרז, תשקיע כ-4 מיליון דולר בהקמת המסכים ותחנת השידור, ותמכור זמן הקרנה בתעריף זול בהרבה מזה הנהוג בטלוויזיה הממלכתית. כך, למשל, תגבה החברה 1,000 דולר עבור חצי דקת שידור במשך חודש; 500 ד' עבור סדרה של 6 תשדירים ליום, וכ-2,000 ד' עבור הפקת סרט פרסום.

היזם ומנהל הפרויקט, אחמד עיטה, אזרח ירדני, מתכוון להקים רשת דומה בעיר חלב, ואם תצליח ההפקה – הוא מתכוון ליזום פרויקטים דומים בקהיר, עמאן וביירות. הציוד והידע הם צרפתיים, וההשקעה מתחלקת בין היזם הירדני, ממשלת סוריה ואגודת העיתונאים הסורית, שתזכה ב-30% מהרווחים שיניב הפרויקט.

אתיופיה חוזרת לתודעה העולמית

סיבות רבות היו למחיקת אתיופיה מהתודעה הכלכלית העולמית: מלחמות, משטר בלתי יציב, אי סדר חוקי בנוגע להשקעות, ובעיקר מחסור בכסף ציבורי, למעט תקציבים מופרזים לפרויקטים צבאיים.

ואולם נראה כי בינתיים הולך ומשתנה מעמדה של אתיופיה. כמה חוקים שחוקקו בשלוש השנים האחרונות מציעים למשקיעים זרים מידה רבה יותר של ביטחון, ואפילו פיתוי.

על פי חוקים, הוקמה קרן מיוחדת להבטחת השקעות מפני הלאמה או אי מילוי חוזים ממשלתיים; משקיעים זרים נהנים מפטור ממס הכנסה לתקופה שבין 3-5 שנים; חלקי חילוף ומכונות המיובאות לצורך ייצור פטורים ממכס, וחלקות קרקע נמסרות חינם למשקיעים לתקופה ארוכת שנים.

משלחות כלכליות רמות דרג מאתיופיה מקיימות באחרונה סיורי עסקים במדינות ערב ומבקשות ליצור הסכמי סחר והשקעה ולעודד משקיעים להעביר מפעלים קיימים לאתיופיה.

השוק האתיופי צמא לכל סוגי המוצרים, החל במכוניות משומשות, מוצרי מזון, חלקי חילוף, מוצרי פלסטיק ומוצרים כימיים, ולצורך אספקתם נרקם עתה הסכם בין סעודיה לאתיופיה ובין אנשי עסקים אתיופיים למפעלים מצריים.

צנזורה עצמית

איומי החרדים על המפרסמים בשילוט החוצות נושאים פרי. הקיץ הזה לא נראה אותן חשופות. צניעות – המוטו החדש בפרסום בקיץ '95

כרזה של קסטרו מהשנה שעברה: לא עוד כתפיים חשופות

בשילוט החוצות של גור לסבלי טבע נאות עטופה הדוגמנית בחולצה לבנה בעלת שרוולים ארוכים, ועליה שכבת שרוכים: אופנת אביב וקיץ של קסטרו מעל כרזות חוצות האוטובוס של פוסטר מדיה נראית אף היא יותר כאופנה המתאימה לימי סתיו סגריריים מאשר לימי האביב והקיץ. השנה, עושה רושם, ניכרת השפעתם של החרדים על הפרסומאים והמפרסמים.

הכיסוי הנאות של טבע

רוני קהל, ממשרד הפרסום פרי-לירדובר, התקציבאית של טבע נאות: "בעיקרון החלטנו להמשיך עם הקמפיין של השנה שעברה, אלא שלפני שעשינו את התמונה עם חברות שילוט החוצות – פוסטר מדיה וגור – עלו השאלות האם ממשיכים באותו קו של בגד תפור בצורה בעל על גוף חשוף? האם זה עדיין אפשרי?

התשובה של נציג חברת גור, נמרוד רותם, היתה שהכרזה החושפנית של טבע נאות היתה בשנה שעברה הקש ששבר את גב הגמל. לפיכך, עיצוב הבגד השנה פחות חושפני. החולצה הלבנה מתאימה לשמלה מקרינה אביביות וקייציות שבהחלט מתאימה לנו.

"ואולם זה לא עבר לגמרי בקלות. בחברת שילוט החוצות אמרו לי שהדוגמנית עמית מבטינגר לבושה בשמלה בעלת מחשוף עמוק מדי, ואילו הדוגמנית שירי בן ארי עומדת עם ידיים למעלה, וזה פרובוקטיבי".

לדברי התקציבאית אורלי עמר, ממשרד הפרסום ראובני פרידן, האחראית על הקמפיין של אופנת קסטרו, סגנון הביגוד של קסטרו לאביב השנה הוא שרוול ארוך וחליפות שנליות. עם זאת, היא מודה שהיתה מודעת לאפשרות התגובה של המגזר החרדי בזמן עיצוב הכרזה, הצנועה יותר למראה.

לדבריה, "ודאי שתגובת הקהל החרדי הובאה בחשבון בזמן עיצוב הכרזה. אם הייתי רוצה להעלות כרזה שבה מופיעה דוגמנית לבושה בשמלה קצרה, ללא שרוולים וכתפיים חשופות, או בחצאית מיני קצרה – באופן חד משמעי לא הייתי יכולה לעשות זאת. לצערי, לא נוכל להעלות בקיץ את יתר הצילומים בעקבות תגובה צפויה של החרדים.

"שילוט חוצות הוא מדיום נפלא, לדעתי, אך לא ניתן יהיה להשתמש בו במלוא האפקטיביות להצגת אופנת הקיץ, בגלל החשש להטלת איסורים והשחתות של חרדים קיצוניים".

מים לגוש בשרוול ארוך

גם סגנון הלבוש של הדוגמנית בכרזות על שלטי החוצות של תלרוף לאופנת מים לגוש, שעלו השבוע באמצעות משרד שלמה-אבנר-עמיחי, אינו חושפני – שרוול ארוך וזקט.

לדברי הפרסומאי רמי שלמה, משרד הפרסום לא נתן במקרה זה את דעתו לתגובת החרדים, אלא התייחס בכרזה לאופנת החברה.

"האופנה שלהם היא כזו. אלה היו הבגדים היפים ביותר, והחולצה היתה מקצועית. לא הרגשנו צורך להתחשב במגזר החרדי במקרה זה. ייתכן שאם הבגדים שהיינו מוצאים לנכון להציג, היו פרובוקטיביים – אפשר שהיינו מתחשבים", אמר שלמה.

סטטוס קוו

יו"ר האיגוד הישראלי לפרסום, רפי פלד, מתייחס בחומרה לצנזורה העצמית, שהטילו על עצמם המפרסמים, באמצעות משרדי הפרסום, על הברות בשילוט החוצות, מחשש לתגובת החרדים.

לדבריו, "אם זה נכון שהקיץ לא נראה דוגמניות חשופות – החרדים השיגו את מבוקשם. נראה שגם יצרניות האופנה זקוקות לנתח השוק של המגזר החרדי. אני חושב שהגישה של חרם אינה נכונה. מצב של הידברות הוא מצב בריא הרבה יותר בכל מקרה ובכל תנאי".

פלד הרגיש כי היה רוצה להגיע למצב של סטטוס קו כדי להימנע ממצב של הקצנה לשני הכיוונים.

לדבריו, "יכול להיווצר מצב שמעצם החשש מחרם חרדי, החברות המסחריות והפרסומאים, מגיעים למצב של פרסום שבסיסו הרבה יותר מבוקר, מאשר אותם חרדים חושבים שצריך להיות, ובמצב של הידברות ניתן להימנע ממצב שכזה.

"אין ספק שהפרסומאים, שעורכים את מסעות הפרסום במטרה לעזור בקידום המכירות של המוצרים, יימנעו ממצב שיכול להביא לירידה במכירות או להחרמה של החברות".

האלטרנטיבה

לטענתו, יו"ר הוועדה המקצועית של מכון הרייטינג, מודי כידון, מבעלי משרד הפרסום גיתם, אומר כי למפרסמים ולפרסומאים יש מדיה אלטרנטיבית לשלטי החוצות ברמת תשדירי הפרסומת בטלוויזיה המסחרית, והיא "הטלוויזיה, שבה הציבור החרדי לא צופה".

סקר: מדינות המפרץ השקיעו 700 מיליון ד' בפרסום ב-94'

"שוק הפרסום במדינות ערב נמצא בשנים האחרונות בתהליך צמיחה, אם כי בהשוואה למדינות המערב, שיעור הוצאות הפרסום לנפש עדיין נמוך. השוק הערבי הגדול ביותר לפרסום הוא השוק במדינות המפרץ, שהוצאות הפרסום בו הסתכמו ביותר מ-700 מיליון דולר ב-94'". כך עולה מסקר של חברת אינטרפרוד מוקדים (המזרחית).

הסקר בוחן היבטים של שוק הפרסום הערבי, ובכלל זה את הוצאות הפרסום בכל מדינה, אמצעי הפרסום המועדפים, היבטים תרבותיים, כלכליים, דתיים וחברתיים של הפרסום, תקנות פרסום, פרופיל הצרכן הערבי ומגמות עתידיות.

השוק הסעודי מוביל

על פי ממצאי הסקר, השוק הסעודי הוא המוביל במפרץ.

ואולם בשנתיים האחרונות התפתחו גם שוקי הפרסום במדינות כמו סוריה וירדן, שבהן היקף הפעילות היה קטן במשך שנים.

הסקר דן גם בהתפתחויות שחלו בשנתיים האחרונות בשוק הפרסום הלבנוני. "לבנון היוותה, עד פרוץ מלחמת האזרחים, מרכז התקשורת והפרסום הערבי, ואולם הקרבות הבריחו את הפרסומאים הלבנונים לחו"ל. רבים מהם השתקעו במפרץ, שם פתחו סוכנויות פרסום או הלכו לעבוד בסוכנויות קיימות". עם זאת, מאז '93 ניכרת התאוששות בתעשיית הפרסום הלבנונית.

עורכי הסקר מדגישים את חשיבות תקנות הפרסום. לטענתם, פרסומאים בשוק המערבי חייבים להכיר מקרוב את התקנות והנורמות הדתיות-תרבותיות-חברתיות, המקובלות במדינות ערב, במיוחד במדינות בעלות נטייה דתית חזקה, כמו סעודיה.

חברת מולט משווקת מוצרים באמצעות מתן חסויות לגופים השומרים על איכות הסביבה

תפיסה שיווקית חדשה, המתבססת על הודעת מוצרים ידידותיים לסביבה שלא באמצעות פרסום ישיר, אלא באמצעות מתן חסויות לגופים אוהדי איכות סביבה, אומצה על-ידי חברת מולט.

מולט מייצרת מוצרים על טהרת החומרים הממוחזרים תחת השם "שמורת טבע".

החברה מסרה, כי לקחה תחת חסותה את שידורי "היום הירוק" בערוץ 2, שתקיים עמותת המצב ביום שישי ה-21 באפריל, במקביל ליום כדור הארץ הבינלאומי.

רשות הגנים הלאומיים

בינואר יצאה מולט במבצע הסברה נרחב, בשיתוף רשות הגנים הלאומיים, לשימור הגנים ולאיסוף אשפה. כל מכונית שנכנסה לגן הלאומי פארק הכרמל קיבלה שקית אשפה מסדרת שמורת טבע של מולט: המכוניות שיצאו עם השקית ובתוכה אשפה, השתתפו בהגרלה.

מהחברה נמסר עוד, כי "תפיסה השיווקית הזאת כבר הוכיחה את עצמה, ובחצי השנה מאז הצטרפות מוצרי שמורת טבע למולט, נרכשו מוצרים אלה על-ידי יותר מ-200 אלף בתי אב בישראל".

סדרת מוצרי שמורת טבע כוללת: נייר טואלט, נייר טואלט טישיו, מגבות נייר, מגבוני נייר רכים, שקיות "אשפתון שרוך" מפלסטיק ומטליות רצפה מסיבי טקסטיל ממוחזרים.

קורס בשיווק בינלאומי מתקדם ייפתח במאי בת"א

קורס מתקדם בשיווק בינלאומי ייפתח ב-1 במאי במלון שרתון בתל אביב, ביוזמת המרכז הישראלי לניהול (המי"ל). הקורס, בהיקף של 116 שעות לימוד, מיועד למנהלי מפעלים קטנים ובינוניים העוסקים בשיווק בינלאומי, למנהלי יחידות יצוא במפעלים גדולים, לעוסקים פרטיים ביצוא טכנולוגיות, ולעוסקים בענייני פיננסים הקשורים ביבוא וביצוא.

לדברי המארגנים, ייחודו של הקורס הוא בשילוב שהוא מציע בין ידע תיאורטי, גישה אסטרטגית ומגע יישומי.

פרופ' זוהר בן-אשר, מומחה לכלכלת סין ומנחה אחד המרצים בקורס, אומר כי "ניתן להגדיל את היקף היצוא הישראלי לאסיה, שהסתכם ב-94' בכ-2 מיליארד דולר (לכ-5 מיליארד דולר בשנה". הוא קורא ליישום מדיניות ממשלתית מתואמת, שתתמוך במאמצי היצוא לגוש האסיאני.

ד"ר צבי גנות, המרכז האקדמי של הקורס, מסר כי ליד הקורס פועלת ועדה מקצועית שעל חבריה נמנים בין השאר: אמנון דיק, מנכ"ל השקם, שלמה תרוכי, משנה לנשיא לפיתוח עסקי באלביט, ועמי רוזנפלד, יו"ר טבע ישראל.

לדברי גנות, חלק נכבד מהקורס יוקדש לנושאים המעשיים של השיווק הבינלאומי ולניצול היתרון הישראלי ביצוא. בין היתר, יושם דגש על הדרך לשווקים ספציפיים כמו האיחוד האירופי, צפון אמריקה, רוסיה, סין ויפאן.

שיטת השיווק הישיר בנדל"ן: ברור מי ירצה לגור באשדוד

פרויקטים שלמים בשוק הנדל"ן משווקים כיום בשיטת השיווק הישיר. כך מדווח העיתון המקצועי בתחום הדיוור הישיר – "הכל דיוורים".

בעשור האחרון, כותב העיתון, התחולל שינוי מהותי בשוק הנדל"ן. ההיצע עולה בהדרגה על הביקוש – לפחות באזורים מסוימים – והשוק נעשה תחרותי יותר. עקב כך, גדל הצורך בשיטות שיווק מתוחכמות, שיאתרו במדויק את קהלי היעד של פרויקטים שונים, כדי שאפשר יהיה לפנות אליהם ישירות.

בתחום הנדל"ן, מסביר העיתון, קהל הלקוחות ממוקד ומוגדר יותר. כך, פרויקט מגורים בן 90 יחידות דיור, בנות 3-4 חדרים באשדוד – עשוי לעניין אוכלוסייה מוגדרת כמו זוגות צעירים באזור שעדיין אין להם דירה. לעומת זאת פרויקט תעשיות היי-טק או קריית מדע, יעניינו לא יותר מאלפיים חברות בארץ העוסקות בתחום.

שיווק ישיר אמנם אינו מוכר נדל"ן, כותב העיתון; איש אינו קונה נכס כזה בעקבות מכתב שקיבל בדואר. אבל שיווק ישיר מוכר פגישות עם אנשי מכירות וגורם לנמען ליצור קשר הדוק עם איש מכירות של פרויקט זה ולא אחר.

השיווק הישיר על פי ג'ודית דונובן

"הגישה הבסיסית בשיווק ישיר היא של דו שיח עם הלקוח, המאפשר זרימת אינפורמציה הדדית מכיוון החברה – אינפורמציה על שירותיה ומוצריה; מכיוון הלקוח, אינפורמציה יכולה לגרום לשינוי עמדות אצלו ובסופו של דבר אף לקניית המוצר". כך אמרה ג'ודית דונובן, הבעלים ויו"ר חברת ג'ודית דונובן, חברה לשיווק ודיוור ישיר הנמנית עם 20 החברות המובילות באירופה, ביום עיון שאירגנה רשות הדואר בנושא BUSINESS TO BUSINESS.

גישה הוליסטית

השיווק הישיר לפי דונובן – המאמינה בגישה הוליסטית של שיווק ישיר, כלומר, שילוב של דיוור ישיר וטלמרקטינג – בנוי במידה רבה על פסיכולוגיה. "כיוון שמדובר בראש ובראשונה באנשים (הלקוחות), יש להתחשב בהם וליצור כלפיהם אמפתיה", אומרת דונובן.

לדבריה, לשיווק הישיר שלושה מרכיבים – מדיה, תיבות הדואר וטלפון; ולמאגרי המידע שלושה מרכיבים – ניתוח, פרופיל ו-TARGETIRG, קביעת קהל היעד.

עפ"י דונובן, יש צורך בשיווק ישיר כדי להגיע למטרות שנקבעו מראש, והן: א. לקנות דרך הטלפון והדואר. ב. לבקש אינפורמציה נוספת. ג. לבקר בתערוכה. ד. לבקש הדגמה או איש שיווק. ה. להשתתף בפעילות כלשהי. ו. למדוד תוצאות.

לדברי דונובן, "האשליה היא ששיווק ישיר עובד בזמן קצר. ואולם צריך להשקיע משאבים רבים: צריך סבלנות 'לדבר' עם הלקוח; לשלוח עוד ועוד מכתבים על מנת שהשיווק הישיר ישפיע בפועל.

"רשימות ומאגר מידע הם גורם חיוני בשיווק הישיר. כאשר קיים קהל הלקוחות עימו מדברת החברה, כבר נעשתה עבודה רבה בדרך לשיווק ישיר נכון", אומרת דונובן. לדבריה, ניתן לבנות רשימת לקוחות טובה ע"י מחקר.

הרשימות הטובות ביותר, לדבריה, הן אלו הנבנות על ידי מבצעי לקוחות, ששולחים את פרטיהם באופן וולונטרי ומוכנים "להתכתב" עם החברה המבצעת את השיווק הישיר. כמו כן ניתן לשאול את הלקוחות לדעותיהם ולבקש מהם אינפורמציה באופן כללי על הרגלי הצריכה שלהם.

דונובן מדגישה כי כל דיוור חדש יש לנסות על קהל יעד מצומצם על מנת לבדוק אפקטיביות, החשוב ביותר – אי אפשר לזלזל.

על פי דונובן, 90% משיווק ישיר בנוי על היגיון בריא.

חבילת דיוור

שמונה הדיברות בחבילת הדיוור של דונובן:

1. הטקסט חשוב פי שניים מהציור. 2. ניתן להפיק חבילת דיוור בעלות סבירה. 3. בטקסט הדיוור הישיר יש צורך בפנייה לרגשות הלקוח. 4. "למכור את הריח בנוסף לנקניקיה", זאת אומרת התוספות ה"הילה" של המוצר בנוסף למוצר עצמו. 5. האמן בזה בעצמך – שים את עצמך במקום הלקוח. 6. "מגע שלוש שניות" – בשלוש השניות הראשונות הלקוח מצליח לקלוט את מרב האינפורמציה מחבילת הדיוור. 7. בכל מכתב המצורף לחבילת דיוור, חובה להוסיף נ.ב. ומסר אישי שנמצא על יד החתימה ומושך את תשומת לבו של הלקוח. 8. יש לשים לב שהפרטים האישיים של הלקוח נכונים כאשר הפנייה היא אישית: טעות קטנה בפרטים הורסת את האפקט האינטימי של הקשר האישי שהמכתב מנסה ליצור.

שוק חדש

● רשת הפיצרי לצעצועים פתחה חנות חדשה בחיפה, בהשקעה של 3 מיליון דולר. הסניף הרביעי במספר של הרשת משתרע על 1,700 מ"ר ונמצא באזור תל חנן-נשר, סמוך לצומת הצ'ק פוסט.

● רשת בתי שפ תפתח עד סוף השנה חמש חנויות חדשות במרכזים מסחריים ברחבי הארץ. כן ייפתחו נקודות מכירה מיוחדות בעיצוב הזהה לזה של הרשת בתוך חנויות שתוגדרנה "מובחרות". הרשת מתמחה בפיתוח ושיווק מוצרים טבעיים לטיפול בגוף ובשיער.

● סוזים אינטופול, חברה ישראלית חדשה בתחום הריהוט המשרדי, קיבלה את הזיכיון הבלעדי לייצג בארץ שלוש חברות משווקי המתמחות בריהוט יוקרתי למשרד ולבית: יו.אס.אם, המתמחה בריהוט משרדי במבנה היי-טק הבנוי מינימליסטי מודולרי; ג'ירופלקס, המתמחה בפיתוח כיסאות ... חודיים למשרד ולבית; ובלוקס, יצרנית מנורות וגופי תאורה למשרד ולבית.

● חברת גיל יבוא, קיבלה את הזיכיון הבלעדי ליבוא ולשיווק סוללות EVEREADY האמריקאיות. גיל יבוא משווקת בארץ את מותגי אנרג'ייזר ו-UCAR.

● קבוצת הקוסמטיקה אינטרביוטי חשפה השבוע קו מוצרי טיפוח חדשים על בסיס מינרלים ובוץ מים המלח. המוצרים החדשים יוצגו בתערוכת הקוסמטיקה הבינלאומית קוסמופרוף, שתתקיים בסוף החודש בבולוניה, איטליה.

לדברי מנהל חטיבת "נטורל סי ביוטי" בחברה, אלון הלר, מוצרי ים המלח מיוצרים בשלב ראשון ליצוא ורק בעתיד כמה חדשים ישווקו גם בארץ. קבוצת המוצרים החדשה כוללת מסיכת בוץ לפנים ולגוף, סבונים, חלב מינרלים לאמבט.

בנק ישראל

הודעה על תוצאות מכרזים

ביום 19.4.95 הוצעו לציבור סדרות מילווה קצר מועד להחלפת אג"ח במק"מ באמצעות מכרז מדורג

להלן תוצאות המכרז

סדרה	מס' ימים לפדיון	תשואת המכרז	תשואה ממוצעת	שיעור ההקצאה ב-%	הכמות שנמכרה במיליוני ש"ח נקוב
0416	349	14.50	14.51	4.91	20

הצעות בתשואות נמוכות מתשואת המכרז סופקו במלואן.
הצעות בתשואת המכרז סופקו בחלקן לפי שיעור ההקצאה הרשום לעיל.
הצעות בתשואות גבוהות מתשואת המכרז לא סופקו.

אם יש לך 300 אורחים ומעלה

תן להם חוויה תל אביבית מקורית

אלכסנדר בפארק

נותרו מספר תאריכים פתוחים לעונת הקיץ אך לא לאורך זמן. כדאי להזמין עכשיו.

למספר מוזמנים קטן מ-300 ישנה אפשרות לקייטרינג במקום הנוח לכם.

טל. 03-6422113/4 אלכסנדר בפארק, גני יהושע, שד' רוקח תל-אביב

דקוטה

אופי של מסעדה

דגים פירות-ים ובשרים

ארוחות עסקיות

49 ש"ח

12:00-16:30, 18:30-23:30

יהודה הלוי 11 תל אביב

טל. 5100835, 5163527

שוק ההון

עורך גיא רולניק

המשתנים עלו השבוע ב־1.45%; המחזורים המשיכו להידרדר

שבוע חול המועד פסח הסתיים אתמול במסחר דל תוך מחזור של 40 מיליון שקל בלבד. ל־150 ניירות ערך בכר"ם לא הוזרמה אתמול ולו פקודת קנייה או מכירה אחת

סקירת בורסה

צבי רבין

ברמה, שאם הנהלת הבורסה היתה מעבירה ביומיים האחרונים את נתוני המסחר במשתנים ובכר"ם לאוסטרליה או לאיטליה – היו המחזורים והסחורות במניות גדלים מעט.

אלו שבכל זאת היו אתמול בתל אביב לא טרחו כנראה כלל להגיע למשרד ולהורים פקודות קנייה ומכירה. כבר מבצע הלינד של הבוקר, שגם אתמול היה ארוך, ומהיקף הפקודות הנמוך שהורגש בשלב זה – פחות מ־15 מיליון שקל – כבר ניתן היה ללמוד שמדובר בעוד יום שבו "תיסגרי" הסיטי של תל אביב בשעה מוקדמת מאוד.

יום המסחר האחרון של שבוע המסחר המקוצר הסתיים אתמול בעליות קלות. מדד המעו"ף המשיך לנוע בטווח המדדים הצר שבין 170 ל־165. את העליות והירידות במדדים עדיין ניתן להגדיר כמקריות. בסיכומו של שבוע המסחר עלו מדדי המעו"ף והמשתנים ב־1.45%.

טבע היתה גם אתמול המניה הסוחרה ביותר היכולה מחזור של 2.7 מיליון שקל, אחריה ברשימת הסוחרות – ומניות כור ואמריקה. שלשום בלילה לא היתה עלייה בולטת בישראליות בוול סטריט: מרבית המניות שנהנו השבוע מעליות בתל אביב – בעקבות הישראליות – ירדו: כך טבע, כלל אלקטרוניקה, ופועלים השקעות. הירידה בקבוצה זו שהמשיכה לעלות אתמול היתה משוב, שהוסיפה לסחירה עד 3.5% והשלימה עלייה שבועית של 11%.

ברשימת הכר"ם בלטו אתמול כמה מניות שריכזו את עודפי הביקוש הגבוהים ביותר בבורסה – יותר ממניות המשתנים. בזהבן אל"ת הסתכם עודף הביקוש ב־1 מיליון שקל והיא עלתה ב־4.25% במחזור של 2.4 אלף שקל בלבד. כך גם לאומי משכנתאות, שקפצה ב־5.25% במחזור של 9,000 שקל עם ביקושים ב־855 אלף שקל.

הדיון היום־יומי במחזורי המסחר כבר משעמם, אך עדיין קשה להתעלם מהתנהגותם – אתמול הם הסתכמו בפחות מ־40 מיליון שקל. התופעה של המחזורים הנמוכים גורמת גם לעיוותים רבים במסחר ופוגעת בפעילותם של שחקנים רבים בשוק.

ידפו אופציה – 77% בלי מחזור

כדי להדגיש את עומקו של השפל בשוק אתמול – כמה נתונים סטטיסטיים: ל־150 ניירות ערך הנסחרים בכר"ם לא הוזרמה אף פקודות קנייה או מכירה, ומיד עם פרסום הלידה, הופיע ליד אותם ניירות שער סופי – 100.

עשרות ניירות ערך אחרים בכר"ם עלו או ירדו, לעתים בשיעור חד, מבלי שאפילו ערך נקוב אחד החליף ידיים. כלומר, משקיעים שהזרימו הוראות קנייה או מכירה עם הגבלות שער לאותם ניירות – הם שקבעו את העלייה או הירידה בשערם, וזאת מבלי שהצליחו למכור או לקנות. הדבר דומה לקביעת שער קונים בלבד או מוכרים בלבד שבהם המניה עולה או יורדת ב־10% ללא מחזור.

נוכח הפעילות הדלה בתקופה האחרונה יש כמה ניירות ערך שקל מאוד לגרום לעלייה בשערם, מבלי שיהיה על המשקיע לקנות אפילו ערך נקוב אחד. כך למשל, ביקוש של 300 שקל הקפיץ את הר אררט אופציה ב־14%. ידפו אופציה התרסקה ב־77% בעקבות עודף היצע של 200 שקל בלבד ויזניקורן 1, שכבר ידעה הרבה עליות ומדרות תמוהות, עלתה אתמול ב־9.5% בעקבות ביקוש של 1,500 שקל בלבד ובלי מחזור. אלה, כאמור, רק קומץ דוגמאות ממה שהתרחש אתמול בכר"ם, המכוון ניתן לראות רבות אחרות מידי יום.

נוכח מצב זה המשקיעים צריכים לתת הוראות עם לימיטים ונראה כי רובם אכן עושים כך – בימים האחרונים כמעט שאין שערי קונים או מוכרים בלבד.

שני תחומים אחרים הנפגעים מהסחירות הדלה הם זירת המעו"ף המדדים השונים, שאמורים לשקף נכונה את מגמת המסחר בסוף היום. אתמול למשל, שוק המניות, שירד במר"ץ ב־0.3%, שינה כיוון כשעה לפני סיום המסחר הגיע עד לעלייה של 0.6% בסיום. אולם השער הקובע הצביע על עלייה של 0.3% בלבד, כיוון שמרבית השערים הסופיים במשתנים היו של מחירי המניות במר"ץ. גם במעו"ף נוצר מצב דומה – עלייה של 0.7% בסיום, לעומת שער קובע של 0.43%.

הסחירות הדלה והתנודות האקראיות אף מקשים על משקיעים וחברות להגדיל אחזקות במניות. לכן, פעילות רובה מתרכזת מחוץ לזירת המסחר – בעסקת מחוץ לבורסה. מדי יום עוברת כמות גדולה של מניות מיד ליד בדרך זו. במניית המשתנים ליפשיר הסתכם אתמול המחזור ב־5.7 אלף שקל בלבד, אולם בעסקה מחוץ לבורסה החליפו ידיים בשתי עסקות כמיליון ע.נ. במחיר של 350 נקודות – כ־27% מעל המחיר בבורסה. במניות עוז, הבולטת בפעילות רבה מחוץ לבורסה בשעות האחרונות, בוצעה עסקה של 203 אלף מניות בשער של 208 נקודות.

פעילות כזו נראית בתקופה האחרונה גם באיגרות חוב להמרה. כך למשל, כלוניק מסחר והליפו ידיים 218 אלף אג"חים. בקרגל אג"ח – 15 אלף ובאג"ח של ביתן – 45 אלף.

הקיזוזים – רק 1% מהמחזור

הנהלת המסחר בבורסה הודה לפני כמה שבועות כשיפור שיטות המסחר הקיימות. רוב השינויים תורמים לייעילות המסחר ולמהירותו. – אך מגמת אופי השוק בימים האחרונים הדבר אינו מורגש במיוחד. השיפור הבולט ביותר היה בזירת המעו"ף. בתחילת השבוע הולו המבצעים לפעול על פי נוהל קיזוז חדש, שמאפשר לשאר הפעילים להתקרב במהלם. מסכם נתוני המסחר באופציות המעו"ף השבוע עולה, כי כמות הקיזוזים, שהיתה בעבר 16% מהמחזור היומי, ירדה השבוע ל־1%.

לקראת הפעלת המסחר הסימולטני במעו"ף תפנה הבורסה בסוף החודש את זירה א', שבה נסחרות כיום 35 מניות המשתנים הראשונות ברשימה. הזירה תשופץ ותותאם למסחר במעו"ף. כל מניות המשתנים ייסחרו מעתה ועד סיום השיפוץ בשתי זירות – אולם ב', שבו ייסחרו 50 מניות ובאולם ד' – 50 הנותרות.

הבורסה תחל בקרוב לסחור בחוזים עתידיים ובאופציות על מק"מ

כמעט מידי שבוע מפיצה הבורסה בקרב חבריה דף שבו הודעות על שינויים בשיטות המסחר הקיימות. ככלל, עוסקת הבורסה באחרונה באינטנסיביות במציאת פתרונות ודרכים להמשך שכלולו של שוק ההון – בין אם באמצעות מחשוב מתקדם ובין אם בהכנסה של מכשירים עתידיים חדשים למסחר.

בקרוב יתכנס דירקטוריון הבורסה לדיון בהצעה חדשה – פתיחת זירה למסחר בחוזים עתידיים ואופציות על מק"מ. נכס הבסיס יהיה מדד המק"מ, שאמור לייצג מחיר לסדרה של מק"מים לשנה בדיוק מיום המסחר (שנה "מתגלגלת"). על פי ההצעה, בגלל מיעוט סדרות כאלו יחושב וייגזר מדד המק"מ על פי ממוצע התשואות השנתיות לפדיון של כל הסדרות שזמן פדיונן 270 עד 364 יום. בהצעה הראשונית של הבורסה בעניין מובאת אף נוסחה לחישוב מדד זה.

מכפיל נכס הבסיס יהיה 2,008 (2,000 פעמים מדד מק"מ בשקלים). כלומר, חוזה עתידי בודד יהווה 170,840 שקל במונחי נכסים. הבורסה תפתח למסחר שתי סדרות חוזים ושתי סדרות אופציות, לחודשיים ול־4 חודשים.

לפי ההצעה, אם תתקבל, יהיו ימי פקיעת האופציות והחוזים ימי ששי האחרונים בכל חודש אי־זוגי. בכל סדרה חדשה ייפתחו אופציות בחמישה מחירי מימוש במדרגות של נקודות אחת. כאשר יגיע מדד המק"מ לנקודה אחת מעל או מתחת למחיר המימוש הנמוך או הגבוה בהתאמה – ייפתחו אופציות במחירי מימוש נוספים.

מסחר באופציות ובחוזים עתידיים על נכס מניב תשואה שונה משמעותית ממסחר באופציות הנסחרות על מדדי ניירות ערך כמו מדד המעו"ף. לכן, כותב אופציה על מק"מ הקונה את נכס הבסיס על מנת לנטרל סיכונים – נהנה מתשואה בזמן החזקת הנכס (תשואת המק"מ). תשואה זו מאפשרת לכותב להוזיל את הפרמיה שהוא דורש עבור כתיבת האופציה: ככל שהתשואה עולה הפרמיה המינימלית שתידרש תהיה נמוכה יותר.

הבורסה בדקה בחודשים האחרונים את התנהגות שוק המק"מים, וגילתה כי סטיית התקן נמוכה מאוד – 2% בגילום שנתי. סטיית התקן של אופציות המעו"ף לשם השוואה, הן 28%–45%. מרכיב ערך הזמן באופציות נמוך ביותר ולמעשה, שווי האופציה קרוב מאוד לערך הפנימי.

מדדי המניות – בשבוע

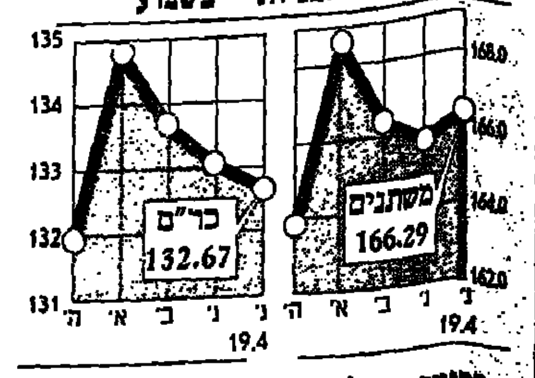

המניות הפעילות במשתנים

מניה		מחזור במיליוני ש"ח
טבע	▼	2.7
כור בב	▲	2.3
אמריקה 01	▲	1.4
בינלאומי 5	▲	1.4
פטרוכימיים	▲	1.1
בימיקלים	▲	0.9
אלביט	▲	0.9
בנק לאומי	▲	0.8
פועלים השק	▼	0.8
כלל תעש א	▼	0.7

המניות הפעילות בכר"מ

מניה		מחזור במיליוני ש"ח
ברן	▲	0.4
יונה אג 1	—	0.2
אפריקה אג4	▲	0.2
ביסקו	▼	0.2
מפעלי פלדה	—	0.1
ש"א אגח 5	—	0.1
יוניבאר 5	—	0.1
אוסיף אגחא	▲	0.1
נכסי הדרים	▲	0.1
אופים	▼	0.1

עליות בולטות במשתנים

מניה		העליה ב־%
אבגי"ק 1	▲	10%
רנבאר 5	▲	4%
משוב	▲	3%
מאיר עורא	▲	3%
בינלאומי 5	▲	3%

עליות בולטות בכר"מ

מניה		העליה ב־%
מיטבית	▲	10%
תפן	▲	10%
איתם	▲	10%
דרלון	▲	10%
קלדור	▲	10%

ירידות בולטות במשתנים

מניה		הירידה ב־%
אוסיף השק	▼	7%
אגבר 1 שח	▼	6%
סיטון-ויל	▼	3%
מבטח שמיר	▼	3%
כלכלית י-ם	▼	2%

ירידות בולטות בכר"מ

מניה		הירידה ב־%
קסלנה 5	▼	10%
הפת	▼	10%
קניוכל	▼	9%
ניקוב 1	▼	9%
קסטרו מודל	▼	9%

מחזורים

	במיליוני ש"ח
מחזור כולל	39.9
מחזור מר"ץ	12.5
מחזור משתנים	16.2
מחזור כר"מ	11.2

מדדים מובילים

מדד		נקודות
משתנים	▲	166.29 + 0.29%
מעו"ף	▲	167.85 + 0.43%
כר"מ	▼	132.67 – 0.30%
צמודים	▼	139.27 – 0.03%

המסחר במשתנים

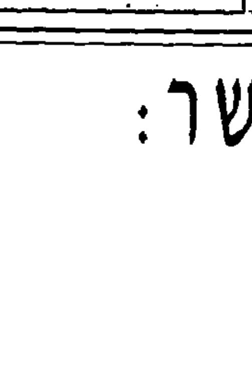

תנועות ניירות ערך

עלו	▲	252
ירדו	▼	408
ללא שינוי	—	480
קונים בלבד	▲	2
מוכרים בלבד	▼	8

לידר

דלתא ואורגרין – יקימו חברה להשקעות שתרכוש את אינטימה. בפעם הראשונה בתולדות החברה, עומדת דלתא להחזיק בפעילות קמעונית, בעקבות הסכם שחתמה עם אורגרין (עמוד 63).

כרש הפסידה 850 אלף שקל ממחיקת ההשקעה באקורה, ונכנסת להשקעות נדל"ניות בחו"ל. בשנה וחצי לאחר הנפקתה של חברת הבועה כרש השקעות, היא עומדת למחוק את אחת מהשקעותיה, ובתוך כך יש בכוונתה להקים חברה בת בחו"ל ובאמצעותה להשקיע בנכסי נדל"ן בחו"ל בהיקף של עד מיליון דולר (עמוד 73).

הפניקס – הפסד להכנסות ברבעון הרביעי מחק את הצמיחה. אולם בפעילותה של הפניקס עצמה ושל החברות הבנות האחרות שלה היתה דווקא צמיחה, הן בתחום ביטוח החיים והן בתחום הביטוח האלמנטרי (עמוד 63).

עצמון – ירידה חדה בייצור תסיסה ביבוא. הירידה המתמשכת ברווחיות מייצוא מרצפות הובילה את עצמון להיכנס לפעילות מסחרית של יבוא ושיווק שיש (עמוד 71).

ד.ג.ג. – רשמים במכירות, נסיגה ברווחיות ובהשקעות. עלייה חדה בהכנסות ברבעון הרביעי של 94' הביאה לשיפור בתוצאותיה השנתיות של החברה (עמוד 63).

מאקפל – מכירות שיא והפסד גולמי ברביעי. מאקפל סיימה את הרבעון הרביעי של 94' במכירות שיא של 57 מיליון שקל, אך בר בכר היא מציגה הפסד גולמי של 421 אלף שקל ברבעון זה (עמוד 73).

אסאל – הצמיחה הגיעה משיווק מחשבים. מכירות החברה ב־94' הסתכמו ב־6.9 מיליון שקל, לעומת 8.1 מיליון שקל ב־93' – ירידה של 14%. הרבעון הרביעי של 94' היה הרבעון החזק בשנה, בו בוצעו 36% מכלל מכירות המחשבים ב־94' (עמוד 71).

שופרסל – תשקיע כ־32 מיליון שקל במבנית קרקע בשטח של 25,820 מ"ר באזור התעשייה בקריית נורדאו בנתניה. החברה זכתה בקרקע במכרז שהוציא מנהל מקרקעי ישראל, והיא תחוכר לה לתקופה של 49 שנה עם אופציה להארכה ל־49 שנים נוספות (עמוד 73).

שלום אברבוך מצליח לחיות עם 12 אלף שקל בחודש ברוטו

שווי שוק

גיא רולניק

רבה השכירים במשק [illegible] הוא עושה זאת. 12 אלף שקל [illegible] השכר הממוצע במשק. אלא שמרבית בעלי החברות הבורסאיות – קשה להבין אותו. לא שקשה להם שהוא עולים יותר מ־12 אלף שקל בחודש – אלא שנורמות רמת חיים בקהילה העסקית המנהלת או מחזיקה במניות של חברות בורסאיות הופכות את הסכום הזה לבלתי אפשרי.

אברבוך חברה מוזרה: היא הנפיקה בשיא האופוריה בשוק המניות, תחום העיסוק שלה הוא גם אפורורי וגם תחרותי, היא נשלטת על ידי משפחה שאיש בעולם הבורסאי לא שמע עליה לפני ההנפקה – ובכל זאת מראה גידול במכירות וברווחים התפעוליים ומניותיה לא קרסו.

אברבוך עוסקת ביבוא ושיווק של פורמייקה, מוצרי עץ ומוצרי לוואי של עץ. 30 שנה לאחר הקמתה, בחודש שבו הגיעו שערי המניות לשיא כל הזמנים, גייסה החברה 20 מיליון שקל בהנפקה של מניות ואופציות. כבר ברבעונים הראשונים לאחר ההנפקה בלטה אברבוך בתוצאותיה, בעוד שמרבית אחיותיה, המתנפקות הטריות, הראתה נסיגה בתוצאות – היא הגדילה את הרווח הגולמי מדי רבעון ושמרה את הוצאות ההנהלה והמכירה בדיוק ברמה שהוצגה בתשקיף גיוס ההון.

אלמלא הפסד של כ־1.5 מיליון שקל בבורסה היתה החברה מסיימת את השנה עם רווח נקי של כ־3.2 מיליון שקל, בהשוואה ל־2.2 מיליון שקל ב־93' ו־1.4 מיליון שקל ב־92'.

בניגוד למרבית בעלי החברות, המספידים את "היעילות" המיוחדת שלהם, "המיומנות", "השיווק החכם" וה"מנגינין והמאורסס" – לשלום אברבוך מנכ"ל החברה יש הסבר הרבה יותר פשוט, שאיננו לא הצליחו לשווק קמפיין לבתול לבן. "יבוא", הוא מוסק בביטחוניות, "זה כל הסיפור".

שלום אברבוך קיבל שתי החלטות חשובות בשנתיים האחרונות. הראשונה היתה להנפיק. הוא עשה זאת אמנם ברגע האחרון, בינואר 94' – אבל לרידוד זה בוודאי לא משנה. ההחלטה השנייה היתה, לנטוש את כל מפעלי התעשייה המקומיים, שאיתם עבד שנים ארוכות, ולעבוד במהירות ליבוא.

על התעשייה המקומית של עץ, פורמייקה ולבידים אין לו הרבה דברים טובים להגיד. הוא בהחלט האיש המתאים לקמפיין לעידוד המשק לחשיפה: "במשך עשרות שנים הם ריפדו את עצמם. הם היו לא יעילים והמחירים היו מנופחים". היום אברבוך בוחר שהספקים שלו יתבדו אליו באיטלקית או בספרדית, שידברו איתו על עץ, שידברו איתו על פורמייקה, שידברו על הגודלת האספקה – אבל שלא ידברו בעברית.

יבוא נתן את היתרון, אך מה עם המתחרים? בבורסה נסחרות כמה חברות בענף וסקירות המנהלים שלהן מדברות בעיקר על התגברות התחרות וירידה בשולי הרווח.

אברבוך טוען, שהוא הקדים את כולם בכניסה המאסיבית ליבוא. חוץ מזה "אנחנו מסתכלים על כל גרוש". גם אברבוך מסתכל במאזן שלו – הפי שמעבר לרווחיות העולה, הנתון הבולט ביותר, הוא היתוק ביתרת הלקוחות ל־20 מיליון שקל. דו"ח תזרים המזומנים של החברה נראה פחות מרנין; הקפיצה באשראי ללקוחות גרמה לחור של 9.5 מיליון שקל בתזרים מפעולות – מה שמסביר מחצית מהוצאות המימון של החברה; האינפלציה שוחקת את האשראים: "אין ברירה, זה הענף – כולם נותנים אשראים ארוכים". ומה עם חובות מסופקים? – "יש הערת אשראי, אנחנו בודקים כל לקוח". ב־94' הסתכמה ההפרשה ב־300 אלף שקל בלבד.

חוץ מהגדלת אשראי ללקוחות, יועד רוב כספי ההנפקה לרכישת קרקע ומבנים ברמלה בשטח של 13 דונם, תמורת 3.5 מיליון דולר, שבו החברה מתכוונת להרחיב את פעילותה.

אברבוך כבר גייס את הכסף, אבל האופטימיות שלו מתאימה למי שעוד לא. אנחנו שואלים אותו אם ניתן לשמור על שיעורי הרווחיות והוא עונה "הם יגדלו בהוראות", אנחנו שואלים אם התחרות לא תכה במכירות והוא עונה: "הן רק יגדלו – אנחנו נכנסים לעוד שורה של מוצרים, כמו פרקט מפורמייקה מיבוא. באירופה זה מכר בשנה שעברה ב־1.5 מיליון מ"ר".

אבל ההפתעה הגדולה ביותר מופיעה, כאמור, בסוף המאזן, בדו"ח התקופתי בסעיף השכר. לשלום אברבוך חברה עם הון עצמי של 26 מיליון שקל, מתוכם 8 מיליון במזומנים, ובינתיים הוא גם מנהל – אבל עלות שכרו השנתית היא כ־200 אלף שקל. 200 אלף שקל זה כ־12 אלף שקל בחודש ברוטו למנכ"ל. נכון, כל המשפחה עובדת במפעל – אבל אצלם המשכורות עוד יותר נמוכות.

"מה יהיה שלום, תישאר הפראייר היחיד בעיר?" – "אנחנו שומרים על החברה", הוא עונה בלי שמץ של הומור. "שומרים" זה יפה, אבל 12 אלף שקל בחודש? – "מספיק. אנחנו צנועים – תבוא אליי למשרד – על שרפרף אני אושיב אותך".

ובכל זאת, מתי נקבל את ההודעה על זימון אסיפה כללית כדי להעלות את שכר המנכ"ל? – "לא יודע. אולי עוד חצי שנה. בכל אופן, אם זה יהיה – אז 20% או 25%".

15 אלף שקל בחודש, 225% – אולי אברבוך הבין את המשחק הבורסאי טוב יותר מכל שאר בעלי העניין? אולי הוא עושה חישוב שהשכר הנמוך ישתלם יותר במחיר מניה גבוה ביום שבו הוא ירצה למכור? לא. כל הניסיונות שלנו להסביר לאברבוך שהוא בעצם עושה זאת בגלל שהוא מתוחכם – עלו בתוהו. "זה מספיק לי", הוא אומר וסוגר, כי צריך לעבוד.

אברבוך – גם בהנפקה החדשה – הקריסה היא לא כורח המציאות

אברבוך באלפי שקלים	רבע' IV	רבע' III
שנה 94'		
מכירות	13,942	13,351
רווח גולמי	3,146	2,817
הוצאות הנהלה	1,013	1,089
רווח תפעולי	2,153	1,726
הוצאות מימון	488	420
רווח נקי	951	825
השנה כולה	'94	'93
מכירות	51,748	40,388
רווח גולמי	11,392	6,928
הוצאות הנהלה	4,528	3,207
רווח תפעולי	6,864	3,721
הוצאות מימון	3,227	585
רווח נקי	1,702	2,212
רווח למניה (ש"ח)	0.24	0.42
מחיר מניה (ש"ח)	4.52	
הון עצמי	26,885	
שווי שוק	81,880	

אפי ירדה ב־22% ביומיים; טלדטה עלתה ב־11.3%

וול סטריט

צבי רבין

תגובת המשקיעים האמריקאים – זאת כבר למדנו כאן – ידועה להיות קיצונית וחדה. כשהם חוככים מניה מודיה יכול לירדת תוך ימים ספורים ב־60% וגם ב־70%. מצד שני, הם גם יודעים להתגמל, ואז שווי השוק מגיע לשיאים חדשים.

הדוגמה הטובה ביותר לצד הטוב של המטבע היא אינדיגו. חצי שנה לאחר ההנפקה ירדה המניה עד ל־13 דולר ואפילו במחיר זה איש לא התעניין בה. אולם, מרגע שהאמריקאים איתרו אותה ללבם – נסק שווי השוק שלה מ־600 מיליון דולר עד ל־2 מיליארד דולר.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
אינדיגו	▼	42.3	–10.2%	43.0
טבע	▲	34.8	0.7%	21.7
מרקורי	▲	19.8	7.0%	5.9
די.אס.פי	▼	13.0	–11.1%	4.0
גטמבג'	▼	16.5	– 8.3%	4.0
מדד דאו ג'ונס	▲	4207.5	0.7%	
מדד נאסד"ק	▼	816.5	– 1.1%	

אמש ראינו התנהגות אמריקאית אופיינית בשני ישראליות. אפי, שעד לפני שלושה ימים נסחה מדי שבוע עשרות אחוזים – עד למחיר שיא של 57 דולר, איבדה מאז פרסום הדו"ח הכספי לרבעון הראשון של 95', לפני יומיים, כ־22%. אמש היא הגיעה ל־42.3 דולר.

טלדטה, שנפלה לפני שנה משיא של 25 דולר עד ל־4.5 דולר, מחיר שהיה נמוך מההון העצמי של החברה באותה עת, המשיכה לעלות אתמול בעוד 13.1% והגיעה ל־8.7 דולר. ברקע, עדיין לא נראים שום חדשות או אירועים משמעותיים.

נראה שהסיבה לירידה של אפי היא לא רק הורדת המלצה של אנליסט אחד, אלא בעיקר החשש מפני הירידה ברווח הגולמי של החברה ברבעונים הבאים. האנליסט של חברת הברוקרים פרודנשיאל לא התרגש מהירידה הצפויה ברווח הגולמי של החברה ופירסם המלצות חיוביות, וכך גם אופנבורג הארים, שפירסם המלצה חמה.

שני האנליסטים תולים את מגמת הירידות שפקדה את המניה מאז הגיעה לפני כחודש למחיר שיא של 57 דולר בהורדת המלצה של אחד מבתי הברוקרים בוול סטריט.

להערכתם, הסכם שיתוף הפעולה של אפי עם קנון מבטיח לה צמיחה ארוכת טווח ומקטין את התחרות הצפויה לה. זאת, על אף שקנון לא התחייבה להפסיק את ניסיונות הפיתוח בשורת הצבע שהיא עצמה מפתחת.

האנליסטים מוסיפים, כי להערכתם תמשיך אפי להגדיל את רווחיה השנה בקצב מהיר – 60%, כך שהרווח הנקי למניה ינוע בין 2.5 עד 2.7 דולר למניה. מחיר היעד של אפי, לטענתם, הוא 62 עד 64 דולר.

מניית שש"ם, שזינקה באחרונה בעקבות פרסום דו"ח טוב ל־3.2 דולר, חזרה במהירות לאזור 2 הדולרים. אתמול הודיעה החברה, כי הגישה לרשות לניירות ערך בארה"ב טיוטת תשקיף להנפקת זכויות בתמורה צפויה של עד 4.57 מיליון דולר.

על פי טיוטת התשקיף, כל המחזיקים במניות החברה במועד, שייקבע על ידי מועצת המנהלים של החברה, יהיו זכאים לרכוש שתי מניות רגילות של החברה במחיר של 1 דולר למניה בגין כל שלוש מניות של שש"ם שהחזיק באותו מועד.

שש"ם טכנולוגיות היא חברת אחזקות פעילה בתחום התוכנה בעולם השלישי: במכונותיקס והנדסת מנוף מערכות, העוסקת בפיתוח ושיווק פתרונות תקשורת משולבים למגזר הפיננסי.

בשורה לאוהבי הבשר:
צלע בר
פתוח גם בלילה

* PRIME RIBS * שדרת צלעות * ספריבס בשום, דבש וג'ינג'ר *

* שפע מוצרים מבית הגידול של קיבוץ להב במעדניה הצמודה למסעדה * חניה בשפע בשעות הערב והלילה.

..."אם אני לא טועה זהו אחד המקומות היחידים בארץ שמתמחה בבשר חזיר. לצורך העניין, גייסו את קיבוץ להב שמתמחה בגידול הבקר הנמוך הזה, כשותפים לעסק."...
..."הספריבס - הספריבס היו מעולות... הצלעות שקיבלתי היו כפולות באורכן ועמוסות בשר. ביקשתי את הצלעות עם שני סוגי הרוטב, רוטב השום, הדבש והג'ינג'ר היה טוב מאוד... רוטב הברביקיו היה מצויין הצלעות עצמן נפלאות. חרוכות מעט מבחוץ רכות מאוד, שמנות במידה הנכונה וגדולות. אכלתי ללא עזרת מזלג, "והתלכלכתי" מהרוטב האדום-חום וליקקתי את האצבעות.
..."בדרך כלל אני נמנע מקינוחים, אבל הפעם אחרי עומס הבשר והרטבים, החלטתי להזמין פרפה חלבה שבן דוד מכין. היה מצוין."
דן ססלר - זמן תל-אביב

..."הספריבס שהזמנו הגיע במגש נדיבה, עם הרבה בשר עסיסי וטעים על העצמות. הרוטב שבו הוגש, רוטב דבש וזנגביל, היה סמיך בדיוק במידה עם שילוב נכון של מתיקות וחריפות. צלעות החזיר הבשרניות היו טובות לא פחות, והשאר עליהן די שומן כדי להעשיר את הטעם."
דניאל רוגוב - הארץ

צלע בר
קודם כל בשר
מסעדה

יד חרוצים 14, תל-אביב טל. 03-5373264 שעות הפתיחה: כל יום, מ-12:00 בצהריים ועד הצגת

חייג הארץ ואתה מנוי על
02-254245/8 03-5121333/44 04-623166/7
זה כן טלפון!

קשר לשיר
לפרסום מודעות
177-022-7575
קבלת מודעות מכל הסוגים ל"הארץ" ל"העיר" ול"לוח העיר"
קשר לשיר

هكذا من الأصل

אופציות מעו"ף

מעבר לפוזיציות של שוק עולה

מחזור המסחר במעו"ף הסתכם אתמול בכ־12,847 חוזים, מהם כ־6,774 (53%) חוזים באופציות הפוט. הסבב הראשון במעו"ף הביא ירידה קלה במדד המעו"ף. אולם, ככל שהתקדם המסחר השתפרה המגמה, והפעילים החלו עוברים לפוזיציות של שוק עולה – במיוחד באמצעות רכישת פוזיציות מרווח עולה – קניית קולים בתוך הכסף ומכירת קולים מחוץ לכסף, אומרים בדי ציפור ויצחק ויניש מקפיטל.

עסקות דומות נעשו באופציות הפוט באמצעות כתיבת פוט 180 ורכישת פוט 160. מחירי אופציות הקול נשחקו קלות לקראת הסיום, שכן צפוי סוף שבוע ארוך, ואופציות הקול הקרובות לכסף יאבדו את ערך הזמן שלהן, כך שהמוכרים של האופציות שנסגרו בסטיות תקן גלומות של כ־29% מכרו את האופציות במחיר המשקף סטיות תקן של כ־31%, במנוחה תחילת השבוע הקרוב. לפיכך, החוזים הסינתטיים נסגרו במחיר של כ־170, המשקף את הערך התיאורטי המתאים.
אנשי קפיטל מוסיפים, כי עקב המחזורים הנמוכים במשתנים נקבעים השערים הקבעים למדד המעו"ף תוך הסתמכות על מחירי המו"ן – מה שגורם לתנודות מחיר גדולה יחסית בתום יום המסחר. פעילים רבים מתקשים להעריך את גודל הסטייה, ולכן נרשמו בימי המסחר האחרונים תיקוני שערים במחירי האופציה מיד לאחר פרסום המדד הקבע.

חברת קפיטל עוסקת, בין היתר, במסחר באופציות מעו"ף

טבלאות המסחר באופציות המעו"ף והדולר מובאות בעמוד 57

דלתא ואוורגרין יקימו חברה להשקעות שתרכוש את אינטימה

מאת יורם גביזון

כמעט בכל שלוה ידה דלתא גליל בשנים האחרונות – העברת ייצור למצרים, רכישת חברה סקוטית, השבחת נדל"ן רדום, יבוא ג'ינס – ורק בקמעונאות עדיין לא עסקה.
שנה שעברה דלתא, בפעם הראשונה בתולדותיה, להעמיק בפעילות קמעונית, בעקבות הסכם שחתמה עם אוורגרין. על פי ההסכם, יקימו דלתא ואוורגרין חברה משותפת בהשקעה של 6 מיליון דולר בחלקים שווים. לדברי מנכ"ל אוורגרין שוקי הן, תעביר אוורגרין לחברה המשותפת את אחזקתה ברשת אינטימה וכן 1.5 מיליון ד' במזומן.
את אחזקתה באינטימה (65% בהון ו־51% בשליטה) – רשת להפצת הלבשה תחתונה לנשים המונה עשרה סניפים – רכשה אוורגרין במהלך ינואר '95 מאספיה, שבשליטת עופר קרדנר, תמורת 452 אלף שקל ושטר הלוואת בעלים בסכום של 1.7 מיליון שקל. כמו כן, הנפיקה אינטימה לאוורגרין אג"ח להמרה בסכום נוסף של 600 אלף דולר, שעשויים להגדיל את אחזקתה בחברה עד 85%. בעלת מניות המיעוט בחברה והמנכ"לית שלה היא הדסה שטרן, המחזיקה ב־35%. אינטימה הגיעה למחזור מכירות של 4.5 מיליון שקל ברבעון הראשון של '95, לעומת מחזור מכירות של כ־3 מיליון ש' ברבעון השלישי של '94.
אוורגרין מחזיקה בהשקעות נוספות בענף הטקסטיל הקמעונאי: 14% ממניות רשת חנויות שילב ו־50% ממניות תשלובת קיסריה־ורדינון, שרכשה את תשלובת שטיחי כרמל (ובכלל זה את נכסי הנדל"ן שלה) תמורת 14.5 מיליון דולר. רכישה זו מומנה באג"ח צמודות מדד ללא ריבית, שהנפיקה התשלובת, שיפרעו באפריל '97. לאוורגרין נשמרה הזכות להמיר את האג"ח במקרה של פירעון ל־49.2 אלף מניות ורדינון, תמורת 305 ש' למניה.
השקעה זו כבר הניבה פירות. תשלובת קיסריה־ורדינון מכרה את פעילות השטיחים למשפחת איתני, בעלת השליטה ב"כיתולי", מימשה את נכסי הנדל"ן של החברה ונשארה עם מפעל שטיחוני האמבטיה, שהרוויח 3.4 מיליון שקל במחזור של 32 מיליון שקל בין מארס לספטמבר '94.
דלתא עוסקת בייצור מוצרי הלבשה תחתונה, גרביים, חולצות ובדים. מחזורה של החברה ב־'94 הסתכם ב־721 מיליון שקל – 70% מהם יוצא לאירופה ומחצית ממנו לרשת מרקס אנד ספנסר.
בשנים האחרונות פועלת דלתא להרחבת השקעותיה מעבר לייצור הלבשה תחתונה וגרביים. בנובמבר '93 רכשה דלתא את חברת בייבי גרו הסקוטית, המייצרת בגדי תינוקות. ביוני '94 קיבלה דלתא אישור מהוועדה המקומית לתכנון ובנייה לשנות את ייעוד של שטח שבבעלות החברה בנהריה, מתעשייה למגורים, מסחר ומלונאות. דלתא מתכננת לבנות במקום 344 יחידות דיור, 495 יחידות של מגורים מיוחדים ו־750 יחידות מלונאות ונופש.
דלתא מחזיקה גם ב־50% ממלון ארזומית באילת, שהכניס ב־'94 12.2 מיליון שקל ויצר רווח גולמי של 4.2 מיליון שקל. אחזקה אחרת של דלתא בענף הטקסטיל היא ב־4.88% ממניות גיבור ספורט, שבה השקיעה 6.2 מיליון שקל, כדי למנוע את השתלטותם של האחים פלג, בעלי מאוף פל, על החברה. שווי השוק של המניות בדצמבר '94 היה 1.7 מיליון שקל.
תוצאותיה של דלתא ברבעון הראשון של '95 יושפעו מהתחזקות המטבעות האירופיים מצד אחד, שיגדילו את התמורות – ומהמשך העלייה במחיר הכותנה, שהיא חומר הגלם העיקרי של החברה.
דלתא סיימה את '94 ברווח של 11.2 מיליון שקל במחזור של 721 מיליון שקל, לעומת רווח של 15.9 מיליון שקל, במחזור של 641.6 מיליון שקל, ב־'93. ההון העצמי של דלתא הוא 304.2 מיליון שקל והיא נסחרת במכפיל רווח של 16.8 ובמכפיל הון של 0.6.

מכפילי רווח ומכפילי הון ממוצעים

הענף	אתמול 19.04.95 מכפיל רווח (רווח למניה / מחיר למניה)	אתמול 19.04.95 מכפיל הון (שווי שוק / הון עצמי)	סוף '94 31.12.94 מכפיל רווח (רווח למניה / מחיר למניה)	סוף '94 31.12.94 מכפיל הון (שווי שוק / הון עצמי)	תחילת '94 1.1.94 מכפיל רווח (רווח למניה / מחיר למניה)	תחילת '94 1.1.94 מכפיל הון (שווי שוק / הון עצמי)
מניות כללי	21.6	1.2	19.4	1.3	24.5	2.4
מניות משתנים	17.4	1.2	15.7	1.3	18.0	1.9
מניות בריים	55.9	1.1	43.4	1.3	41.8	3.7
מניות מעוף	18.0	1.4	16.3	1.4	16.0	1.9
מקבילה	(0	1.2	(0	1.4	51.2	3.8
בנקים	11.6	0.9	10.9	1.0	17.3	1.4
משכנתאות	9.0	1.0	10.2	1.2	18.5	2.3
ביטוח	11.6	1.1	11.6	1.3	17.5	2.9
מסחר	)100	1.2	39.0	1.3	32.1	2.5
שירותים	19.8	1.1	21.1	1.2	23.2	2.0
תיירות	42.1	0.9	47.2	1.2	)100	2.8
מחשבים	(0	1.1	(0	1.2	37.7	4.6
נדל"ן	90.7	1.1	86.1	1.3	45.7	3.0
מזון	23.7	1.4	23.3	1.5	32.8	2.9
טקסטיל	27.6	0.9	27.4	1.1	23.3	2.1
מתכת	19.8	1.0	20.9	1.0	19.0	2.1
אלקטרוניקה	19.6	1.3	19.4	1.4	24.8	3.2

ד.י.ג – רשדוש במכירות, נסיגה ברווחיות ובהשקעות

עלייה חדה בהכנסות ברבעון הרביעי של '94 הביאה לשיפור בתוצאותיה השנתיות של חברת ד.י.ג, העוסקת בייצור מוצרי חשמל ותאורה. מסקירת המנהלים הלקונית של המנכ"ל, צבי דגן, לא ניתן ללמוד כיצד גדלו המכירות בצורה חדה לעומת הרבעון השלישי, בניגוד לקיפאון שאיפיין את '94.
בעקבות צמיחה של 44.2% במכירות ברבעון הרביעי לעומת הרבעון השלישי, עלה הרווח הגולמי ל־38.1% מהמחזור, לעומת 35% מהמחזור ברבעון השלישי, הרווח התפעולי הגמל ל־1.9 מיליון שקל (23.5% מהמחזור), בהשוואה ל־16.4% מהמחזור ברבעון השלישי.
בניגוד גמור למגמה ברבעון הרביעי, עלו המכירות של ד.י.ג ב־'94 ב־2.9%. שיעור זה אינו מבטא את שיעור הצמיחה בענף הבנייה ב־'94 – 6%, אך הוא דומה לשיעור הצמיחה בהשקעה בבנייה למגורים בשנת '94 – 2%.
בשנתיים האחרונות היה שיעור הצמיחה השנתי הממוצע של ד.י.ג 1.7% בלבד.

ד.י.ג. (באלפי שקלים)		
שנת 94	רבע' IV	רבע' III
הכנסות	8,000	5,545
רווח גולמי	3,048	1,945
הוצאות הנהלה	1,170	1,038
רווח תפעולי	1,878	907
הוצאות מימון	96	381
רווח אחרי מס	617	265
השנה כולה	'94	'93
הכנסות	28,845	27,545
רווח גולמי	10,722	10,742
הוצאות הנהלה	4,554	4,512
רווח תפעולי	6,168	6,230
הוצאות מימון	1,098	49
רווח נקי	1,700	3,485
רווח למניה (ש"ח)	0.21	0.43
מחיר מניה (ש"ח)	2.76	
הון עצמי	25,703	
שווי שוק	22,095	

אחת הסיבות לעלייה המתונה במחזור היא קיומה של תחרות, שלא איפשרה לד.י.ג להתאים את מחיריה לאינפלציה ולהתייקרות העולמית של חומרי הגלם.
עליית מחירים של חומרי הגלם גרמה לגידול בצריכת החומרים ל־39.4% מהמחזור ב־'94, בהשוואה ל־35.7% מהמחזור ב־'93. גידול פחות מובן היה בעלות העבודה של ד.י.ג, שקפצה ב־24.5% לעומת '93, ותרמה לשחיקת הרווחיות הגולמית של החברה.
ד.י.ג הצליחה לייצב את הרווח התפעולי הודות לקיצוץ בהוצאות ההנהלה והכלליות. הקיצוץ היה הזה כמעט לעלייה בהוצאות המכירה, אך שיעור של הרווח התפעולי כרסם קלות ב־'94 ל־21.8% מהמחזור, בהשוואה ל־22.6% מהמחזור ב־'93.
הגדלת האשראי ללקוחותיה, מול ירידה באשראי מספקים, גרמו לד.י.ג להוצאות מימון של 1.1 מיליון שקל ב־'94, לעומת כמעט אפס ב־'93. בנוסף הלם בה הפסד של 968 אלף שקל על תיק ניירות ערך צבוע יחסית של 2.9 מיליון שקל. בעקבות ההפסד הקשה מניירות ב־'94 שינתה ד.י.ג את הרכב התיק – מ־52.6% מניות המירים בראשית '94, ל־83% איגרות חוב בסופה, כתיק הזה בגודלו.
תזרים המזומנים של ד.י.ג ירד ל־1.4 מיליון שקל, כשחלקו של הפחת בו היה 1.3 מיליון שקל, לעומת תזרים של 5.3 מיליון שקל מפעילות שוטפת ב־'93.
התזרים הפרמננטי של ד.י.ג ירד ל־4.1 מיליון שקל בהשוואה ל־4.7 מיליון שקל ב־'93.
ד.י.ג השקיעה 645 אלף שקל ברכוש קבוע ב־'94, כלומר פחות ממחצית הפחת השנתי, לעומת השקעה של 3.6 מיליון שקל ברכוש קבוע ב־'93. ההשקעה ברכוש קבוע היתה קטנה גם מההשקעה של ד.י.ג בניירות ערך, שהסתכמה ב־910 אלף שקל.
ד.י.ג מימנה את ההשקעות הריאליות בני"ע וכן דיווידנד של 1.1 מיליון שקל, בעיקר על ידי ירידה ביתרות המזומנים שלה.
ההון העצמי של ד.י.ג מסתכם ב־25.7 מיליון שקל וממנן 78.1% מהמאזן.
שווי השוק של החברה הוא 22.1 מיליון שקל, והגלם מכפיל רווח של 13.1 ומכפיל הון של 0.86.

יורם גביזון

הפניקס – הפסדי לה נסיונל ברביעי מחקו את הצמיחה

מאת שלמה פרידמן

ההפסד הכבד שרשמה להנסיונל ברבעון הרביעי של '94 ניכר היטב בדו"חותיה של החברה האם, הפניקס.
נסיונל, שהחברה הבת הדר ביטוח מחזיקה ב־57.2% ממניותיה, רשמה ברבעון הרביעי הפסד נקי של 21 מיליון שקל. האם מתעלמים לרגע מנתון זה, מתקבל כי בפעילותה של הפניקס עצמה ושל החברות הבנות האחרות שלה היתה רווחה צמיחה, הן בתחום ביטוח החיים והן בתחום הביטוח האלמנטרי.

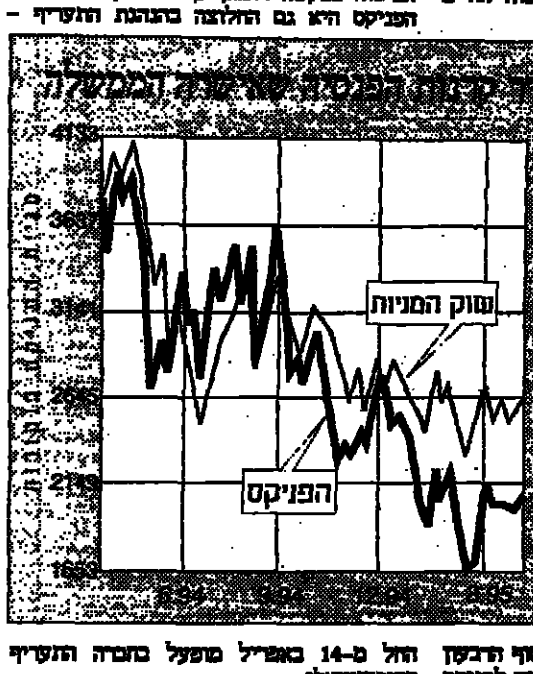

הפניקס (באלפי שקלים)		
הרבעון הרביעי	'94	'93
רווח מביטוח חיים	(30,376)	22,384
רווח ביטוח כללי	(13,914)	(8,124)
רווח לפני מס	(46,823)	21,081
רווח נקי	(11,734)	(2,207)
השנה כולה	'94	'95
רווח מביטוח חיים	88,068	124,875
רווח ביטוח כללי	6,648	(8,849)
רווחים מהשקעות	(2,386)	34,827
הוצאות הנהלה	19,488	15,831
רווח לפני מס	72,912	135,022
רווח נקי	31,223	38,806
רווח למניה (ש"ח)	2.59	3.22
מחיר מניה (ש"ח)	21.08	
הון עצמי	226,245	
שווי שוק	254,700	

אלא שהצמיחה הנאה הסתיימה בסוף הרבעון השלישי של השנה. ברבעון הרביעי היו לפניקס הפסדים, הן בתחום ביטוח החיים והן בתחום הביטוח הכללי.
אך גם הפסד של 13 מיליון שקל בתחום הביטוח הכללי לא מנע מהפניקס להראות מעבר מהפסד ב־'93 לרווח ב־'94. נתון זה של שיפור בביטוח האלמנטרי מפתיע. כמעט כל חברות הביטוח הציגו ב־'94 ירידה תלולה ברווחיות בתחום זה וחלקן אפילו הפסדים. חברת הביטוח מנורה, למשל, שאף היא הגישה השבוע את דו"חותיה לשנת '94, הציגה יציבות בתחום הביטוח הכללי.
יוסי חכמי, היו"ר, וד"ר איתמר בורוביץ, המנכ"ל, מסבירים בסקירת המנהלים, כי השיפור בתחום האלמנטרי נבע ממדיניות חיתום סלקטיבית שבה נקטה החברה, מדיניות השקעות שמרנית שהביאה לעלייה בהכנסות מהשקעות ומירידה בהוצאות התפעול.
ההכנסות מפרמיות בקבוצת הפניקס, הכוללת מלבד החברה האם גם את חברות הביטוח הדר, הולנד ולהנסיונל, הסתכמו ב־'94 ב־2.5 מיליארד שקל.
כמחצית מסכום זה נבעה מתחום ביטוח החיים, המחצית האחרת מהביטוח הכללי. מדובר בעלייה של 12.6% בהכנסות, לעומת '93. העלייה הגדולה יותר היתה בהכנסות מפרמיות ביטוח חיים, ואילו בביטוח הכללי ביטאה היטב השפעת התחרות בענף, שכן ההכנסות גדלו ב־2.4% בלבד.
הפניקס פנתה בתחילת '95 למפקח על הביטוח בבקשה לאשר לה הנהגת תעריף דיפרנציאלי בביטוח רכב. על פי תעריף זה ישלמו "נהגים טובים" פרמיה נמוכה יותר מ"נהגים גרועים".
בינתיים אישר המפקח על הביטוח הנהגת תעריף כזה להפניקס, לסהר ביטוח ולמנורה. גם מרבית חברות הביטוח האחרות פנו למפקח על הביטוח בבקשה דומה, אך טרם קיבלו אישור. הפניקס היא גם הזוכה בהנהגת התעריף – החל מ־14 באפריל מופעל בחברה התעריף הדיפרנציאלי.
כמו כל חברות הביטוח האחרות, גם הפניקס סבלה מהמפולת בבורסה. ההשפעה של המפולת באה לידי ביטוי בעיקר דרך החברות הבנות. החברה האם דווקא רשמה הכנסה של 9.2 מהשקעותיה. אבל גם בדו"ח המאוחד לא היו ההפסדים בבורסה גבוהים במיוחד – 2.4 מיליון שקל "בלבד". ההפסדים הצנועים יחסית נגרמו כתוצאה מתיק השקעות סולידי, שכלל בעיקר אג"ח ומעט מאוד מניות. ההשקעה של קבוצת הפניקס באיגרות החוב הסתכמה ב־31 בדצמבר '94 ב־3.6 מיליארד שקל, ואילו ניירות הערך האחרים הסתכמו ב־85 מיליון שקל. מסכום זה השקעו 72.7 מיליון שקל במניות, 6.6 מיליון שקל בקרנות נאמנות ו־5.8 מיליון שקל במניות לא סחירות.
בסיום הסקירה מציינים חכמי ובורוביץ: "להסדרים ממלכתיים שייקבעו בתחום הביטוח הפנסיוני ולהסדרי מיסוי בתחום ביטוחי החיים תהיה השפעה על המכירות בענף ביטוח החיים ולרווחיותם". בכך הם מגלים טפח מהחשש הקיים כיום בענף הביטוח מהסדר הפנסיה שאישרה באחרונה הממשלה. המשך הנפקת איגרות חוב המיועדות לקרנות הפנסיה בלבד, יחד עם הבטחת התשואה בהן, תוריד בכל הנראה את חינו של תחום ביטוחי המנהלים, תחום המהווה כיום מוצר חלופי לקרנות הפנסיה.

ניו־יורק / 18.4.1995

שם המניה	מחיר סגירה	שינוי ב%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה	נמוך	% שינוי שנתי 95	הון עצמי (במליוני דולרים)	רווח שנתי (במליוני דולרים)	מכירות (במליוני דולרים)	שווי שוק (במליוני דולרים)	מכפיל רווח
מדד ישראליות	127.17	-2.4	---	---	131.38	126.47	---	---	136.16	108.68	---	---	---	---	---	---
מאיפקס	17 5/16	-1.8	17¼	17½	17¾	17¼	373,300	6,462,756	19	15½	---	749.0	64.0	704.0	915.9	14
טבע	34⅞	0.7	34¾	34⅞	34⅞	34⅝	622,400	21,713,175	35⅜	21⅜	---	342.0	57.4	588.0	1551.7	27
אי.סי.איי.	14¾	0	14⅞	15	15	14⅝	165,200	2,436,700	16⅛	11¼	---	322.0	77.0	385.0	1383.2	17
אדיוניקס	1 9/16	25.0	1⅜	1 9/16	1 9/16	1⅛	53,700	83,906	1¾	13/16	---	11.3	-6.5	7.3	16.5	---
אדיוסופט	6⅞	-1.8	6⅞	7⅜	7⅜	6⅞	600	4,125	9¾	6¾	---	16.0	1.7	9.8	38.5	23
אורבוטק	11¼	0	11	11⅛	11⅛	10⅞	34,300	381,587	13	8	---	51.0	9.2	118.0	124.4	14
אי.איי.אס	2⅝	0	2½	2 11/16	2¾	2½	15,900	41,737	4⅛	1⅞	---	48.0	-9.2	91.8	58.7	---
אי.אס.ג'י.	2⅛	0	2	2 3/16	2⅛	2	500	1,062	2⅝	1	---	6.3	-3.3	15.0	11.3	---
אלביט	19⅝	-2.5	19½	20¾	20⅜	19½	2,000	39,250	22	16¼	---	325.0	38.0	700.0	466.1	12
אלדין	9¾	-3.7	9½	9¾	10½	9⅛	50,600	493,350	11¾	6¾	---	11.1	2.4	2.0	37.4	16
אלסינט	1⅞	0	1⅞	2	2	1⅞	15,700	29,437	2	1¾	---	175.0	10.1	224.0	162.1	16
אלרון	9	1.4	9	9⅜	9¼	9	6,500	58,500	10¾	8	---	188.0	7.6	400.0	188.0	24
אלקטריק פיול	5 1/16	0	4⅞	5 1/16	5 1/16	5	12,500	63,281	6¼	4¼	---	23.5	-6.6	4.2	100.8	---
אם. סיסטמס	4	0	3¾	4½	4	3⅞	6,500	26,000	4⅜	3¼	---	9.0	-3.1	4.8	21.7	---
אראל	3	0	3	3⅜	3⅜	3	12,900	38,700	4¾	2⅝	---	10.0	1.1	4.1	100.8	164
אריה	1	0	1	1 1/16	---	---	---	---	1 23/128	1	---	10.0	-3.7	26.7	16.2	---
בי.ד.אר	5½	0	5	5½	---	---	---	---	5¾	3⅜	---	13.7	-1.1	17.6	32.3	---
ביוטכנולוגיה	2 3/16	1.4	2 3/16	2¼	2¼	2⅛	67,200	147,000	2¾	2	---	19.0	-7.4	17.4	88.1	---
גילת	16⅛	0	15⅞	16⅛	16⅛	15⅞	43,100	694,987	16½	12	---	36.6	6.1	27.0	103.6	17
די.אס.אס.איי.	5½	-1.1	5⅜	5 9/16	5 11/16	5½	27,100	149,050	7⅜	4⅜	---	31.0	9.8	80.0	44.5	5
הכשרת ישוב	9½	0	9	9⅝	---	---	---	---	12	8¾	---	124.0	3.8	156.0	123.5	32
הלת'קייר	1 19/32	-7.3	1 19/32	1 23/32	1 19/32	1 19/32	500	796	1¾	1⅜	---	16.0	-0.2	7.2	30.9	---
יסוד רביעי	4⅝	0	4½	4⅞	4⅞	4½	24,200	111,925	6⅞	3⅞	---	40.0	-6.6	24.7	74.1	---
מאאר	20¼	-2.4	19½	20¼	21	19½	35,900	726,975	22½	10½	---	62.0	7.7	58.0	180.8	23
סי.ד.ג'י.	15/16	-6.3	15/16	1 1/16	15/16	15/16	300	281	1 3/16	⅞	---	5.6	-0.2	2.5	12.9	---
מכנומטיקס	5½	4.8	5¼	5½	5½	5¼	5,800	31,900	5½	3⅝	---	30.5	-1.0	19.0	46.7	---
מלנרף	1⅝	0	1⅝	1⅞	1⅞	1½	8,100	13,162	3⅛	1½	---	7.0	-4.9	2.4	18.5	---
מלדפה	8⅝	13.1	8¼	8⅝	8⅛	7½	94,000	810,750	7⅞	4¼	---	50.2	0.6	28.2	65.0	108
ישמק	5/16	0	9/32	11/32	---	---	---	---	½	¼	---	10.0	2.0	1.0	10.7	5
כרמל	8¾	-1.4	8⅝	9	8¾	8¾	200	1,750	9¼	7	---	17.8	2.5	75.0	21.8	9
לן-נס	17 7/16	-0.9	17¾	17¾	17⅞	17¾	77,200	1,346,175	25¼	16	---	78.0	5.6	70.0	89.4	16
לייזר	5¼	0	5¼	5½	5¼	5¼	1,300	6,825	6¼	4 15/16	---	10.0	4.0	38.0	32.6	8
לאופטיקס	10¼	-1.2	10⅛	10¾	10¾	10¼	20,300	208,075	10⅞	6	---	35.0	3.0	20.5	53.5	18
מג'יק	5	2.6	4⅝	5	5	4⅝	6,100	30,500	6¼	4⅛	---	15.0	-1.5	21.0	38.5	---
מגל	3⅞	6.9	3⅝	3⅞	3⅞	3⅜	40,500	156,937	4½	2⅝	---	14.4	1.7	16.8	23.1	14
מדיסאל	1¼	-16.7	1⅛	1⅝	1¼	1¼	1,000	1,250	1⅞	1⅛	---	4.2	-2.6	0.4	25.3	---
נייר חדרה	50	0	49½	50⅝	---	---	---	---	50⅛	41½	---	145.0	10.6	252.0	176.8	17
נקסוס	4 9/16	0	4⅜	4 9/16	4 9/16	4 9/16	2,000	9,125	4¾	3⅛	---	-13.6	3.7	-1.8	37.0	10
סילוקום	3⅞	0	3½	4	---	---	---	---	4¾	3¼	---	6.0	0.5	3.0	14.0	28
פומדף	2⅛	-5.6	2	2 1/16	2¼	2⅛	8,400	17,850	3⅜	1¾	---	9.7	-0.5	27.6	18.4	---
מידן	9/32	0	9/32	5/16	---	---	---	---	7/16	¼	---	13.2	-3.0	14.5	14.0	---
עץ לבנד	5⅞	2.2	5¾	6	5⅞	5⅞	400	2,350	6⅜	5½	---	25.0	2.8	97.0	20.1	7
ראורא	3⅜	-8.5	3¼	3 9/16	3½	3¼	14,000	47,250	4⅛	3	---	13.0	0.1	34.0	20.2	202
קומס	1 9/16	0	1 9/16	2	1 9/16	1 9/16	2,700	4,218	3⅝	1½	---	4.7	0.6	4.3	8.0	13
ת.א.פ.	3 7/16	1.8	3 7/16	4	3 7/16	3 7/16	1,000	3,437	3 11/16	3¼	---	51.0	2.0	172.0	80.6	---
תאת	2	-3.0	2	2⅛	2	2	2,500	5,000	2⅞	1⅞	---	11.0	---	16.5	28.8	---
תרו	7¾	-3.1	7⅜	8	8	7⅝	14,400	111,600	8½	6½	---	21.8	3.4	42.1	56.5	17
תדיראן	17¾	0.7	17	17¼	17¾	17⅛	16,600	286,350	24	15	---	222.0	36.0	813.0	409.4	11
אמפל	6⅛	4.3	---	---	6¼	6	9,500	58,187	7⅞	5½	---	172.0	14.4	81.8	246.7	17
אינדיגו	38¼	-1.0	37½	38¼	38½	36¼	85,800	3,271,125	41	15¾	---	50.0	-21.0	81.0	931.2	---
אפי	42⅝	-10.2	42	42¾	47¾	41¾	1,017,200	42,976,700	57¼	24	---	113.0	21.0	130.0	308.0	15
ניאוסק	8¾	0	8¾	8⅞	9	8¾	187,700	1,642,375	9⅞	6¾	---	80.0	-37.0	64.0	492.0	---
די.אס.פי.	13	-11.1	12¾	13½	14¾	12¾	311,000	4,043,000	14¾	10	---	---	---	---	123.3	---
די.אס.פי.גרופ	19¾	-1.9	19¼	19¾	20½	19¼	92,100	1,818,975	23¼	13¾	---	---	16.4	61.6	181.2	11
גם סמי	16½	-8.3	16	16½	18¼	16	241,300	3,981,450	22	16¾	---	39.0	5.0	23.4	123.3	25
מרקורי	19⅝	-7.0	19½	20	21½	19½	295,800	5,879,025	22¼	11¾	---	39.0	5.0	23.4	123.3	25
ספיאנס	3 11/16	-2.5	3 9/16	3¾	3 11/16	3 5/16	179,200	660,800	4⅛	½	---	107.0	29.0	-6.3	46.8	2
פי.אי.סי.	25¼	-1.0	25⅛	25⅜	25⅜	25¼	19,200	484,800	28¼	20¼	---	307.0	33.4	31.8	533.4	16
קומברס	14⅜	0	14⅛	14⅜	14½	14⅛	264,100	3,796,438	15¼	11	---	103.0	12.0	99.0	222.7	19
[illegible]	11⅝	1.1	---	---	11½	11	4,300	47,837	11¾	9	---	---	---	---	---	---

אפשר להמשיך ולערוך הדוחות הכספיים באמצעות גליון אלקטרוני, ואפשר...

רקפת 6.5

תוכנה איכותית לעריכת דוחות כספיים

קריאת נתוני מאזן בוחן מתוכנות הנה"ח ● פעולות נוספות ● ניירות עבודה ● מאזן ● דוח רווח והפסד ● דוח על השינויים בהון העצמי ● דוח תזרימי מזומנים ● דוח התאמה לצרכי מס ● יחסים פיננסיים ● דוחות מותאמים ● פעולות נוספות מותאמות בצרוף ניירות עבודה מפורטים ● מאזנים מאוחדים (עד 75 מאזנים) ● דוחות ניהוליים וחישובים על בסיס הדוחות שהוכנו באמצעות התוכנה ● חלוקה לפרויקטים או מחלקות והעמסות תמחיריות ● דוחות כספיים שנתיים ורבעוניים בהתאם לתקנות ניירות ערך ● בדיקת מטריאליות תת סעיפי הדוח ("דוח 5%") ● גמישות מוחלטת בקביעת מבנה הדוחות על ידי המשתמש ● עיצוב הדוחות באמצעות מחולל ושמירת מספר דגמים לכל דוח ● הפקת הדוחות העיקריים בלועזית ● שימוש בסיסמאות והרשאות ● עבודה ברשת ● הדרכה אישית ● אפשרות לסיוע בהכנת יישומים ● עיצוב מבנה הדוח הכספי של המשתמש, במסגרת ההדרכה.

רשימת משתמשים חלקית(ארגונים וחברות): ישיבת אור החיים * איתורית מערכות תקשורת * אחים רויכמן (שומרון) * אסיב תעשיות טקסטיל * אורבונד שווק * אפ.סי.סי. * אחוזת-בית דיור לגיל הזהב * אורלייט חברה להנדסה * אבן זיו חברה קבלנית לבנין * אינטרקוסמא * בינת תקשורת מחשבים * גילתק תקשורת * האנציקלופדיה התלמודית * חברה לפיתוח לוד רמלה * ידע מחשבים ותוכנה * יכין חברה לתעשיות שימורים * מוריץ את טוכלר * מלונות מוריה * מצלאוי חברה לבנין * וונדום אופנה * קופת חולים כללית * קפיטול טורס * קופת חולים מכבי * רד התקני רשתות * רד תקשורת מחשבים * רשות שדות התעופה * שגריר * תרופאסק אינטרנשיונל * ת.ק.ש.

אדם חברה לחשבונאות ושרותים בע"מ
טל. 03-6131447 , 03-6131448 פקס. 03-7523510

דוחות כספיים בחוכמה

רקפת

היינו לדוריה וקבע פגישה טל. 03-6422113/4 אלכסנדר בפארק, גני יהושע עד' רוקח תל-אביב

ברש – הפסידה 850 אלף ש' ממחיקת ההשקעה באקיורה ונכנסת להשקעות נדל"ניות בחו"ל

בשנה וחצי לאחר הנפקתה של חברת הבת ברש השקעות, היא עומדת למחוק את אחת מהשקעותיה, וכתוצאה מכך תרשום הפסד של 850 אלף שקל. מדובר בחברת אקיורה, העוסקת בעבודות אינסטלציה וכיבוי אש, שעד לפני כחצי שנה החזיקה ברש ב-51% ממנה.

אתמול הודיעה ברש, כי מכרה את יתרת חלקה בחברה (24%) תמורת 100 שקל, לאחר שבמשך הרבעון הרביעי של '94 מכרה 27% ממנה.

יו"ר החברה המבלילה, עמוס ברש, אמר כי ההחלטה למחוק את כל ההשקעה באקיורה נבעה מהרעה בתוצאות החברה, על רקע התגברות התחרות בענף. לדבריו, מחיקת ההשקעה באקיורה לא תשפיע על תוצאותיה העסקיות של ברש, מאחר שבתקופה שתוצאותיה של אקיורה נכללו בברש, אקיורה עדיין הרוויחה.

בתוך כך הודיעה ברש, כי בכוונתה להקים חברה בת בחו"ל שבאמצעותה להשקיע בנכסי נדל"ן בחו"ל בהיקף של עד מיליון דולר.

ברש סיימה את שלושת הרבעונים הראשונים של '94 בהפסד של כ-3.3 מיליון שקל, שנבע ברובו מהפסד של כ-2.8 מיליון בני"ע.

בתקופה זו ביצעה ברש כמה השקעות ומימשה אחרות. ברש מחזיקה כיום בחברת אלון חיתום ני"ע, 33% ממניות בלנטיין השקעות, 24% מחברת מגן מעליות, ו-25% מכברי־יות לרכישת מקרקעין באנטוורפן שבבלגיה.

בשלושת הרבעונים הראשונים אשתקד מכרה ברש את אחזקותיה בחברת עידן לבעל עניין בחברה, ומכרה 9% מאחזקותיה במגן מעליות, שיצרו לה רווח של 453 אלף שקל.

בסוף הרבעון השלישי של '94 היה היקף השקעותיה של ברש בחברות כ-19.7 מיליון שקל – כ-78% ממאזן החברה.

שלשום נסחרו מניות ברש במחיר של 1.58 שקל למניה, מחיר המבטא שווי שוק של 3.8 מ' ש' ומכפיל הון של 1.2.

שופרסל: 32 מ' ש' ל-25,820 מ"ר בנתניה

שופרסל תשקיע כ-32 מיליון שקל ברכישת קרקע בשטח של 25,820 מ"ר באזור התעשייה בקריית נורדאו בנתניה.

החברה זכתה בקרקע במכרז שהוציא מנהל מקרקעי ישראל, והיא תוחכר לה לתקופה של 49 שנה עם אופציה להארכה ל-49 שנים נוספות.

בכוונתה של שופרסל לפתח את הקרקע, ובין היתר להקים עליה סניפים של רשתות שהיא מפעילה.

שופרסל מפעילה כיום חמש רשתות שיווק קמעונאי של מזון – שופרסל, היפרכל, גל ירוק, מוסכי מזון ויוניברס קלאב, שהחלה לפעול בתחילת השנה. בסוף '94 היו לחברה 82 סניפים, לאחר שב-'94 פתחה 6 סניפים חדשים – 2 ברשת היפרכל, 2 ברשת מוסכי מזון, אחד של רשת שופרסל, ואחד ברשת הגל הירוק.

החברה סיימה את '94 ברווח נקי של 51.7 מיליון שקל, מתוך מחזור מכירות של 2,029 מיליון שקל, מול רווח של 62.7 מיליון שקל ומחזור מכירות של 1,806 מיליון שקל ב-'93.

שלשום נסחרו מניותיה של שופרסל ב-52.64 שקל למניה – המבטא שווי שוק של 309.6 מיליון דולר.

קבוצת רד־שוורץ: עסקות עם בעלי עניין

ביום ראשון הקרוב יתכנסו הבורסאויות של חברות מקבוצת יובל־שוורץ – גבינגמי השקעות, אוקטבה, ופרידיינגב – אסיפות בעלי מניות לאישור התקשרויות של החברות עם בעלי עניין.

במסגרת ההתקשרויות שלגבי כל אחת מהחברות עם חברת פריים שבבעלות יובל רד ונתן שוורץ, תבצע פריים את שירותיה של שוורץ – כמנכ"ל ורד – כיו"ר, תמורת סכום חודשי של 100 אלף שקל, החל מ-'95.

במסגרת התקשרות עם חברת קווי אשראי, ישקיעו שלוש החברות סכום כולל של 750 אלף דולר במיזם הפעלת חישבנר, לחט ומחם בקומסטגו. פרידיינגב תשקיע 250 אלף דולר, אוקטבה תשקיע 300 אלף דולר וגבינגמי השקעות תשקיע 200 אלף דולר.

בנוסף, יעמידו שלוש החברות לאישור בעלי המניות את המשך ההתקשרות עם קווי אשראי לישראל (קא"ל), המעניקה להן שירותי משרד ומזכירות.

בנוסף, יעמידו גבינגמי ופרידיינגב לאישור את הסקשרותן עם אברהם ברנר, דירקטור בחברות, ואת תנאי כהונתו. על פי המוצע יקבל ברנר שכר הזהה לשכרם של דירקטורים מקרב הציבור בחברה, שיעודכן מפעם לפעם.

אוקטבה תעמיד לאישור באסיפה עסקה שנעשתה בינה לבין בעל עניין בחברה, לרכישת חלק מזכויותיו בבנק ברומניה.

בעלי המניות בחברות מקבוצת רד־שוורץ, המעוניינים להצביע באסיפות, יאלצו למהר. עליהם להפקיד יישי כוח 48 שעות לפני מועד האסיפה, כלומר עד מחר לפני הצהריים.

כרמל – רייך מכר 2.5% לאיתן שמיר

רפי רייך מכר כ-20% מאחזקותיו בכרמל, המהוות כ-2.5% מהחברה, לאיתן שמיר, תמורת 6.31 שקל למניה – מחירן בבורסה באותו יום.

כתוצאה מכך יפחת חלקו של רייך בכרמל מכ-11.5% ל-9%. חלקו של שמיר יעלה מכ-8% לכ-10.5% לאחר הרכישה.

צמיתה – הייבלום פרש מתפקידו

שמעון הייבלום פרש מתפקידו כמנכ"ל צמיתה, לאחר תקופת כהונה של שנה ושלושה חודשים. את מקומו ימלא באופן זמני יו"ר החברה, מרדכי איינהורן.

הייבלום מונה למנכ"ל צמיתה בתחילת '94, וחודש לאחר כהונתו הקצתה לו החברה 250 אלף אופציות לא סחירות.

מגן נפט – 400 אלף דולר ב"אמונה 1"

מגן, שבשליטת גזית ודנבאר, תשקיע עד כ-400 אלף דולר תמורת השתתפותה בשיעור של 4% בקידוח "אמונה 1". בשנים האחרונות כמעט שלא ניצלה מגן את הרשיונות שברשותה לפעילות בתחום חיפושי הנפט.

למעט "אמונה 1", שותפה כיום מגן בשיעור של 8% בקידוח "מרום עמוק", שבו הופסקה הפעילות.

בשנה האחרונה החלו גזית ודנבאר להרחיב את היקף השקעותיהן של מגן בתחומי הנדל"ן בחו"ל, וכחלק מכך התחייבה מגן לרכוש מהן 23.5% מחברת EQUITY ONE תמורת סכום של כ-9.8 מיליון דולר. אקוטי נמצאת בשליטת גזית ודנבאר והיא מרכזת את פעילות הנדל"ן המשותפת שלהן בחו"ל.

הודעות ודו"חות

גלית חמי

דיקה: קסלמן וקסלמן במקום סומך חייקין

חברת דיקה מינתה את משרד רואי החשבון קסלמן וקסלמן לרואה החשבון שלה במקום משרד סומך חייקין. דיקה מסרה, כי החלפת רואה החשבון של החברה אינה כרוכה בנסיבות שיש להביא לידיעת בעלי המניות בחברה.

ד.י.ג. – דיווידנד של 900 אלף שקל

ד.י.ג. תחלק דיווידנד של 900 אלף שקל בשיעור של כ-11.5%. היום הקובע לחלוקת הדיווידנד יהיה 25 באפריל '95, יום האקס יחול ב-26 באפריל '95, והיום לחלוקת התשלום נקבע ל-10 במאי '95.

מאקפל – מכירות שיא והפסד ברביעי

מאקפל סיימה את הרבעון הרביעי של '94 במכירות שיא של 57 מיליון שקל, אך בד בבד היא מציגה הפסד גולמי של 421 אלף שקל ברבעון זה. זהו הרבעון השני ברציפות שבו לא הצליחה מאקפל למכור בסכומים גבוהים יותר מעלות המכר. את הרבעון השלישי סיימה מאקפל עם מכירות של 41 מיליון שקל והפסד גולמי של 2.1 מיליון שקל.

החל מהרבעון השלישי מאחדת מאקפל לדו"חותיה את התוצאות של חברת ליתום הלבשה – חברה שהקימה מאקפל יחד עם חברה זרה בחלקים שווים. איחוד הדו"חות הביא אמנם לעלייה במכירות הקבוצה, אך לא שיפר את רווחיותה.

מאקפל, יחד עם החברות הבנות שלה, עוסקת בייצור מוצרי הלבשה לנשים, גברים וילדים. מכירותיה מיועדות בעיקר לחברת The Limited האמריקאית, וב-'94 היו המכירות לחברה זו 57.5% מכלל מכירות הקבוצה. בשנתיים האחרונות סובלת מאקפל מהפסדים, שנבעים מהאטה במכירות ללקוחות העיקריים שלה, שהחלה ב-'93. התחרות העזה מול יצרני ביגוד מהמזרח הרחוק, ממנה סובלת מאקפל, אינה מאפשרת לה להעלות את מחירי המוצרים, למרות העלייה החלולה במחירי חומרי הגלם, ובעיקר כותנה.

מאקפל	באלפי שקלים	
שנת '94	רבע' IV	רבע' III
מכירות	56,888	41,117
רווח גולמי	(421)	(2,105)
הוצאות הנהלה	5,656	4,272
רווח תפעולי	(6,077)	(6,377)
הוצאות מימון	(1,370)	412
רווח נקי	(4,364)	(4,904)
השנה כולה	'94	'93
מכירות	175,358	132,819
רווח גולמי	2,785	7,340
הוצאות הנהלה	18,057	12,732
רווח תפעולי	(15,272)	(5,392)
הוצאות מימון	3,334	(422)
רווח נקי	(16,627)	(5,053)
רווח למניה (ש"ח)	(1.17)	(0.36)
מחיר מניה (ש"ח)	2.29	
הון עצמי	42,442	
שווי שוק	33,300	

עם זאת, מנהים יו"ר הדירקטוריון, אליעזר פלג, והמנכ"לים המשותפים, פלמה אבי והתני גרונולנד, שורה של הסברים נוספים לעלייה בהפסדי החברה ב-'94. ההפסד הגולמי ברבעון הרביעי של השנה מוסבר בעליית מחירי חומרי הגלם, ובהתגברות הרפים גבוהה יחסית לתקן או במלים אחרות – בייצור לא יעיל. לצד העלייה במכירות חלה עלייה גם בהוצאות המכירה והכלליות – בשינוי בתנאי המכירה, הנובע מהצטרפותם של לקוחות חדשים לרשימת הלקוחות.

פלג, זאבי וגרונולנד מספקים הסברים גם לתוצאות השנה כולה: מכירות מאקפל עצמה ירדו אך במקביל לא חלה ירידה בהוצאות הקבועות; היעילות בייצור היתה נמוכה יותר בגלל כמויות ייצור קטנות; הפחתת שער הדולר מול השקל גרמה לעלייה זהה בהוצאות הייצור המקומיות ללא עלייה מקבילה בהכנסות ממכירות; ב-'94 חלה עלייה גדולה בשכר העבודה ובמיוחד בשכר המינימום, שרבים מעובדי החברה מקבלים; החברה הבת, תפרון, פתחה קווי ייצור חדשים שטרם הגיעו לתפוקה מלאה; וחג הלקוחות בחו"ל הרחשה תקופת התאמה לדרישות הלקוחות החדשים; ומחירי חומרי הגלם עלו ואילו מחירי המוצרים נותרו בעינם.

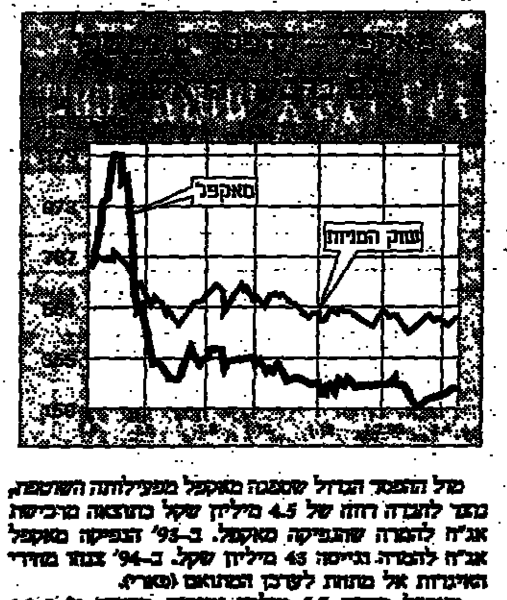

מול ההפסד הגדול שספגה מאקפל מפעילותה השוטפת, נוצר לחברה רווח של 4.5 מיליון שקל כתוצאה מרכישת אג"ח להמרה שהנפיקה מאקפל. ב-'93 הנפיקה מאקפל אג"ח להמרה, ונכנסה 43 מיליון שקל. ב-'94 צנחו מחירי האיגרות אל מתחת לשיעור התשואה (מאריך).

מאקפל רכשה 5.7 מיליון איגרות מסדרה א' ו-6.3 מיליון איגרות מסדרה ב' בסכום כולל של 9.1 מיליון שקל. חלק ניכר מהאיגרות נרכשו על ידי מאקפל עצמה, ובכך ביצעה החברה פדיון מוקדם שלהן מהאג"ח במחיר מהמסחר בבורסה.

דו"ח תזרים המזומנים של מאקפל מפעילות שוטפת מציג גירעון הגבוה אף מההפסד השנתי. בסך הכל הסתכם הגירעון בתזרים השוטף ב-21.5 מיליון שקל. הדבר שהשפיע במיוחד על התזרים, היה עלייה של 10.7 מיליון שקל במלאי ועלייה של 9.6 מיליון שקל באשראי שסיפקו מאקפל והבנותיה ללקוחות.

נוכח מכבה העגום של מאקפל, שנמשך גם ברבעון הראשון של '95, מתעתדים מנהלי החברה לבצע הוארגון מקיף בחברה. כחלק מהתוכנית עומדת מאקפל לפטר כ-350 עובדים – כמחצית מכוח האדם בחברה. פרט לפיטורין מתכוונים מנהלי החברה להעביר לקבלני משנה חלק מהעבודות שבוצעו עד כה בחברה, לרכוש חומרי גלם בשלבי עיבוד מתקדמים יותר, כל זאת במטרה להקטין את העלויות. פלג, זאבי וגרונולנד מציינים בסקירה כי הארגון לא יגרום לחברה הוצאות מהותיות.

אמאיל – הצמיחה הגיעה משיווק מחשבים

חברת סופר אמאיל, על אף שמה, אינה עוסקת רק בתחום האמאיל. החברה הבת של סופר אמאיל עוסקת ביבוא, בהתקנה ובשיווק של מחשבים אישיים וציוד היקפי. לאמאיל גם חברה נכדה בחו"ל, העוסקת בשיווק מוצרים אלו בחו"ל. למעשה מהווים עסקי ציפוי האמאיל של החברה רק חלק קטן מפעילותה.

המכירות ב-'94 הסתכמו ב-6.9 מיליון שקל, לעומת 8.1 מיליון שקל ב-'93 – ירידה של 14%. בתחום שיווק המחשבים הסתכמו המכירות ב-78.7 מיליון שקל, לעומת 62.7 מיליון שקל – עלייה של 36%. נוכח נתונים אלה נותרת רק השאלה מדוע נסחרת אמאיל בענף "חברות השקעה" ולא כ"מחשבים".

אמאיל	באלפי שקלים	
שנת '94	רבע' IV	רבע' III
מכירות	29,897	18,341
רווח גולמי	5,619	2,587
הוצאות הנהלה	2,608	2,291
רווח תפעולי	3,011	296
הוצאות מימון	1,261	468
רווח נקי	1,129	(914)
השנה כולה	'94	'93
הכנסות	85,593	24,604
רווח גולמי	15,541	7,172
הוצאות הנהלה	10,101	3,988
רווח תפעולי	5,440	3,184
הוצאות מימון	2,816	825
רווח נקי	1,242	703
רווח למניה (ש"ח)	0.26	0.25
מחיר מניה (ש"ח)	2.46	
הון עצמי	17,061	
שווי שוק	10,500	

הרבעון הרביעי של '94 היה הרבעון החזק בשנה בו בוצעו 36% מכלל מכירות המחשבים ב-'94. מגמה זו, של מכירות מוגברות ברבעון הרביעי, מאפיינת את מרבית מכירות המחשבים. ברבעון הרביעי גם היתה עלייה בשיעור הרווח הגולמי והוא הסתכם ב-21% מהמכירות, לעומת רווח גולמי ממוצע של 14% בשלושת הרבעונים הראשונים של השנה. עם זאת, הרווח הגולמי השנתי ירד ב-'94 ל-17% לעומת 20% בשנת '93. ירידה זו נבעה מכניסתנת תחירה למגזרי שוק נוספים, שבעקבותיהם גדל אמנם נתח השוק של החברה אך הרווח בשוק.

בתחום האמאיל חלה ירידה גדולה יותר ברווחיות הגולמית, והיא הסתכמה ב-24% ב-'94 לעומת 42% ב-'93. ירידה זו מוסברת בסקירת המנהלים בירידה במכירות שנבעה מייבוא מתחרה ההולך וגובר וכן בסגר שהוטל על השטחים, דבר שהמשיך והשפיע על מיעוט הפעילות במגזר.

הרווח מתחום המחשבים הצליח לכסות את ההפסד שנגרם לחברה ממגזר האמאיל, שהסתכם ב-216 אלף שקל. מנהלי החברה מציינים, כי העלייה במכירות וברווח ממגזר המחשבים ברבעון הרביעי של '94, המשיכה גם ברבעון הראשון של '95.

שלמה פרידמן

עצמון – ירידה חזקה בייצור ונסיגה ביבוא

הירידה המתמשכת ברווחיות מיצור מרצפות הובילה את חברת עצמון להיכנס לפעילות מסחרית של ייבוא ושיווק שיש טבעי, שיש מעובד ולעבודות חיפוי בפרויקטים שבהם היא מספקת את חומרי החיפוי. אלא שגם לאחר שהיבוא תופס למעלה מ-50% ממחזורה של עצמון, אין היא רואה ברכה בעסקיה.

עצמון – באלפי שקלים		
שנת '94	רבע' IV	רבע' III
מכירות	12,673	14,191
רווח גולמי	3,402	3,617
הוצאות הנהלה	3,418	3,305
רווח תפעולי	(16)	312
הוצאות מימון	140	75
רווח נקי	(531)	134
השנה כולה	'94	'93
מכירות	58,434	44,787
רווח גולמי	12,669	13,135
הוצאות הנהלה	13,115	9,797
רווח תפעולי	(446)	3,336
הוצאות מימון	545	519
רווח נקי	(1,213)	1,721
רווח למניה (ש"ח)	(0.25)	0.31
מחיר מניה (ש"ח)	2.89	
הון עצמי	18,555	
שווי שוק	13,383	

מחזור המכירות של עצמון צמח אמנם ב-12.6% בהשוואה ל-'93, אך הרווח הגולמי ירד במונחים אבסולוטיים, והתרחבות מואצת של הפעילות הקמעונאית עלתה לעצמון בעלייה מהירה בהוצאות המכירה, ובמעבר להפסד תפעולי.

מכירות המרצפות הוסיפו לרדת ב-'94 בהמשך לירידה ב-'93. המחזור בתחום המרצפות קטן ב-19.2% לעומת '93 ל-18.2 מיליון שקל, והרווח הגולמי ירד ל-24.1% מהמחזור בהשוואה ל-26.3% מהמחזור ב-'93 ו-37.4% מהמחזור ב-'92. ההרעה בתחום זה נבעה מעודף כושר ייצור בענף, שגורם לשחיקה ריאלית במחירי המכירה.

ייצור המרצפות נוגע ל-36.1% מפעילות החברה, בהשוואה ל-50.4% ב-'93, ואת הבכורה תפס היבוא.

עצמון הגדילה את מכירות השיש המיובא ל-25.7 מיליון שקל ב-'94, לעומת 19.5 מיליון שקל ב-'93, אך הרווח הגולמי עלה ל-7.5 מיליון שקל (29% מהמחזור) בהשוואה ל-6.4 מיליון שקל ב-'93 (32.9% מהמחזור).

השחיקה ברווחיות הגולמית של היבוא בולטת על רקע ייסוף ריאלי בשער הלירטה והפזטה ב-'94 – מטבעות היבוא העיקריים. הירידה ברווחיות, למרות הגידול במחזור הזולת היבוא, נובעת גם היא מהתחרות המחריפה בענף.

במקביל לעלייה בהיקף הפעילות המסחרית, השקיעה עצמון בפתיחות אולמות תצוגה נוספים. מחירו של המאמץ השיווקי היה גידול של 60% בהוצאות המכירה ומעבר להפסד תפעולי ב-'94.

עצמון לא מתכוונת לבלום את ההתרחבות, ובקרוב תפתח שני סניפים חדשים – בראשון לציון ובאשדוד.

מגזר הפעילות השלישי של עצמון, ביצוע עבודות חיפוי בשיש, הגדיל את המחזור ב-3.6 מ' ש' ב-'94, אך תרומתו לרווח היתה אפסית: רווח גולמי של 100 אלף שקל, כלומר 2.8% מהפעילות השוטפת של עצמון, שיצר עודף של 451 אלף שקל בתזרים המזומנים, לעומת תזרים שלילי של 444 אלף שקל ב-'93. התזרים הפרמננטי של החברה ירד ל-1.2 מ' ש' ב-'94, בהשוואה ל-5.2 מ' ש' ב-'93.

בניגוד למגמה העקבית של ירידת הרווחיות בשנתיים האחרונות, היו"ר, יעקב ליפשין, אופטימי. ליפשין מעריך כי לאור ההתאוששות בענף הבנייה ופתיחת הסניפים החדשים, יגדל הביקוש למוצריה, ותוצאותיה ישתפרו בהשוואה ל-'94.

ההון העצמי של החברה מסתכם ב-18.3 מיליון שקל המבטן 40.4% מהמאזן. שווי השוק של החברה 13.3 מיליון שקל המייצג מכפיל הון של 0.72.

יורם גביזון

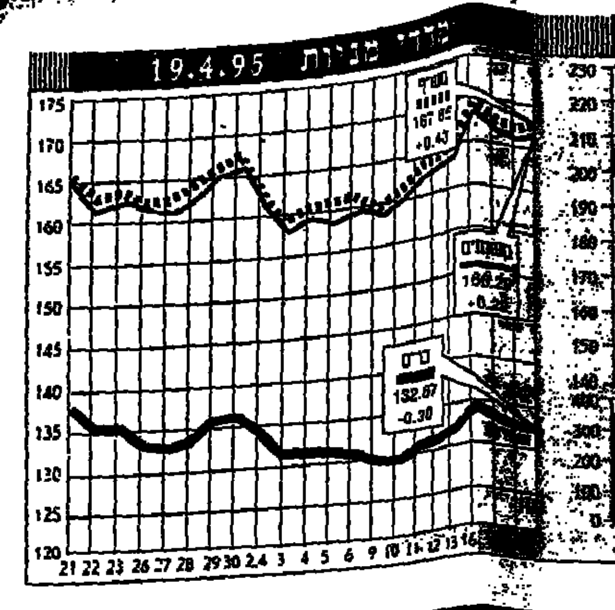

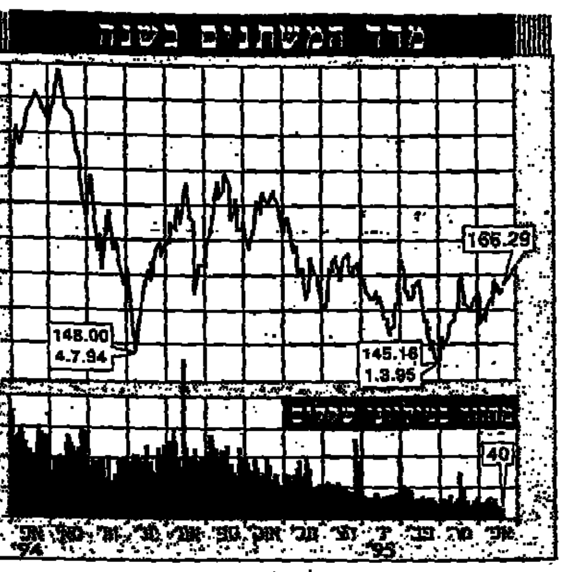

מדדי מניות

שם הענף	מדד בנקודות	% שינוי יומי	% שינוי מתחילת החודש	% שינוי מתחילת השנה	% שינוי ריאלי מתחילת השנה
כללי	151.95	0.11%	-0.63%	-7.22%	-8.03%
כ"ס	132.67	-0.30%	-2.23%	-13.39%	-14.15%
משתנים	166.29	0.29%	0.11%	-4.19%	-5.03%
מעו"ף	167.85	0.43%	0.01%	-4.35%	-5.19%
אופציות כללי	39.72	-1.07%	-11.99%	-37.78%	-38.33%
אג"ח להמרה כללי	168.72	-0.02%	1.37%	-1.91%	-2.77%
בנקים מסחריים	202.98	0.87%	-0.14%	-5.67%	-6.50%
בנקים למשכנתאות	178.84	0.61%	1.94%	-3.76%	-4.61%
חברות ביטוח	149.36	0.32%	-0.72%	-18.37%	-19.09%
מסחר ושירותים	137.75	0.04%	-1.24%	-8.62%	-9.42%
נדל"ן וחקלאות	117.66	-0.27%	-2.59%	-16.06%	-16.79%
חברות תעשייה	161.40	0.09%	-0.01%	-3.09%	-3.94%
חברות להשקעה	156.36	-0.31%	-1.13%	-9.22%	-10.02%
חיפושי נפט	42.27	0.79%	-5.29%	-42.06%	-42.57%
מקבילה	160.72	-0.25%	-2.85%	-16.37%	-17.10%

מדדי איגרות החוב

	מדד בנקודות	% שינוי יומי	% שינוי מתחילת החודש	% שינוי מתחילת השנה	% שינוי ריאלי מתחילת השנה
[illegible]	139.44	-0.06%	-0.27%	-0.20%	-1.08%
[illegible]	138.77	-0.06%	-0.13%	-0.23%	-1.10%
[illegible]	139.27	-0.03%	-0.12%	-0.14%	-1.01%
[illegible]	138.70	-0.29%	-0.41%	-0.98%	-1.85%
[illegible]	143.86	-0.08%	0.16%	-0.01%	-0.89%
[illegible]	141.34	-0.08%	0.14%	-0.32%	-1.19%
[illegible]	149.26	0.06%	0.39%	3.98%	3.07%
[illegible]	129.42	0.03%	1.09%	5.39%	4.47%
[illegible]	133.33	0.06%	1.51%	5.78%	4.85%
[illegible] 2-8 שנים	142.94	0.01%	-0.06%	1.55%	0.66%
[illegible] 2-5 שנים	141.61	0.07%	0.24%	1.37%	0.49%
[illegible] 5-7 שנים	141.58	-0.05%	0.46%	0.42%	-0.46%
[illegible] 7-10 שנים	140.19	-0.01%	-0.64%	-1.55%	-2.41%
[illegible] 10-15 שנים	133.85	-0.19%	-1.60%	-2.71%	-3.56%

מלוות קצרי מועד

מס' הניר	מחיר	תשו' שנתית לפדיון	תשו' שנתית בניכוי עמלה	מחזור באלפי שקל	ימים לפדיון
445	99.74	[illegible]	10.00%		6
515	99.37	[illegible]	15.06%	233.3	13
525	99.16	[illegible]	14.28%	16.5	20
535	99.04	[illegible]	12.15%	578.8	27
545	98.79	[illegible]	12.50%	136.7	34
555	98.42	[illegible]	13.96%	536.8	41
615	98.36	[illegible]	12.29%	71.6	48
625	97.95	[illegible]	13.73%	52.1	55
635	97.78	[illegible]	13.76%	175.0	62
645	97.63	[illegible]	12.68%	328.5	69
715	97.23	[illegible]	13.65%	500.7	76
725	96.99	[illegible]	13.63%	270.4	83
735	96.93	[illegible]	12.77%	800.5	90
745	96.58	[illegible]	13.31%	1315.4	97
815	96.25	[illegible]	12.71%	826.7	104
825	96.05	[illegible]	13.55%	62.0	111
835	95.78	[illegible]	13.60%	164.0	118
845	95.63	[illegible]	13.36%		125
855	95.37	14.01	13.46%	167.5	132
915	95.02	14.36	13.81%	1835.0	139
925	94.87	14.07	13.54%	581.2	146
935	94.72	13.82	13.29%	21.8	153
945	94.35	14.19	13.68%	859.4	160
1015	94.09	14.15	13.74%	557.6	167
1025	93.85	14.24	13.75%	2749.4	174
1035	93.63	14.19	13.71%	3091.9	181
1115	93.24	14.80	13.54%	516.1	195
1215	92.11	13.93	13.50%	279.3	230
116	91.14	14.03	13.61%	371.3	258
156	90.22	14.04	13.64%	546.3	286
246	88.33	14.01	13.63%	3082.2	314
416	88.15	14.10	13.73%	11322.4	349

אופ' בפרמיה נמוכה

	שם האופציה	פרמיה ב-%
1	אמפן	-5.1%
2	נה ומדע 1	-3.2%
3	ארכד	-3.1%
4	ממב	-1.3%
5	הנדסה-שדום 1	-0.5%
6	מהמבקם 1	-0.3%
7	ריבוע כחול 3	-0.2%
8	אמות	-0.1%
9	רפק	0.5%
10	סקופ	2.1%

אג"ח בפרמיה נמוכה

	האג"ח להמרה	פרמיה ב-%
1	אמפא ב	-1.8%
2	קרור הנפקה 2	-0.8%
3	נקוא	-0.8%
4	מל"ם 5	0.2%
5	אפריקה ישראל 2	1.0%
6	ישפרו	2.5%
7	כלל תעשיות 8	3.1%
8	אלקטרה 4	3.1%
9	אוסף השקעות ב	5.5%
10	כנן	7.3%

תנודות בולטות באופ'

	שם האופציה	% שינוי
1	גזית אופ' 2	113.2%
2	ירדן אופ' 1	-77.0%
3	נגד אופ' 1	-64.5%
4	מבטחים אופ' 1	-52.0%
5	ליבד אופ' 1	33.0%
6	נבד אופ' 2	-32.5%
7	דנד אופ' 1	30.0%
8	רחמת אופ' 1	-30.0%
9	מרחון אופ' 1	-28.8%
10	פנינים אופ' 3	-25.5%

אג"ח ממשלתיות

ממוצע שנים לפדיון	תשואה שנתית (נטו)	תשואה שנתית (ברוטו)
0.5 - 1	2.8	4.6
1 - 2	2.4	4.3
2 - 3	2.4	4.2
3 - 5	2.8	4.3
5 - 7	2.8	4.3
7 - 10	2.7	4.4
10 - 13	2.8	4.5
13 - 17	2.9	4.4

בעלי עניין קנים

החברה	בעל העניין	שער	כמות	סכום	תאריך	החזקה
אבים	קרדי בורא	1770"1841	10,000	178	10"11.4.95	8.82
אורגרין הון	אורגרין	309"327	27,999	89	2"11.4.95	70.92
אוסיפוריל	אוסקר	596	8,106	48	3.4.95	76.79
אוסף	הר לב ושה	7180"7580	779	56	3"5.4.95	0.34
אוסף	אביב יזמים	7180"7580	4,636	363	5"5.4.95	3.38
אליסם	אליסם קבוצה	592	3,000	18	9.4.95	0.45
אסמי"ד	בינמוד נדל"ן	2374"2525	2,560	59	5"9.4.95	14.86
אילדן	אור נאמ'	1201"1225	11,850	143	4"5.4.95	49.80
טלרד	קליין דוד	611"628	6,202	38	29.3"5.4.95	0.26
ידע	כהן דוד	264"282	33,776	91	26.3"5.4.95	41.68
יובל	בכורי מרדכי	144	35,470	51	5.4.95	76.42
ילו	ילה חיתום	452"455	2,952	13	9"13.4.95	1.04
כרמל	ישאל הלבר	338"414	28,615	107	4"11.4.95	21.89
לגבדי אשקלון	עין לבוד	1331"1358	7,559	102	6"10.4.95	56.34
ביצור השף	יונה מרדכי	376	12,843	48	4"10.4.95	29.53
מרשלק	שמואל דנר	1039"1052	14,950	156	26.3"2.95	
מרשלק אופ' 1	שמואל דנר	29.5"30.5	198,610	60	29"30.3.95	
מרשלק	מרשלק (קבוצת)	1042	8,480	88	5"6.4.95	1.84
מרשלק אופ' 1	מרשלק (מבונו)	30.5"38.5	387,820	128	2"6.4.95	
[illegible]	[illegible]	33.5"33.8	80,140	27	11"12.4.95	18.80
שפיר	דריין שמשון	346"350	22,350	34	16.2"4.4.95	42.31

מוכרים

החברה	בעל העניין	שער	כמות	סכום	תאריך	החזקה
דילאסי	סיטר שלמה	614	87,000	534	28.3.95	65.48
דילאסי	שר בכטים	614	87,000	534	28.3.95	0.51

* עסקות מחוץ לבורסה – הסכום הינו באלפי שקלים

תגיד איפה האירוע שלך,
אנחנו נפתח שם סניף של הוויט הול.

ווייט הול קייטרינג

צוות הוויט הול שמח להודיע לך על פתיחתו של שירות חדש: "וויט הול קייטרינג". בכל אירוע משפחתי, חברתי או עסקי תוכל להזמין לגינת ביתך או לכל מקום פתוח שתבחר, את שרות הקייטרינג של "הוויט הול". יחד עם ההתמחות שלנו בבשר תקבל גם מגוון של מנות ראשונות ואחרונות, את המלצרים שלנו וכל מה שארוע דורש.

steak house
WHITE HALL
קייטרינג
טל': 03-522562

סיאבול פרסום

בעולם

"פורבס": ג'נרל מוטורס ופורד מובילות במכירות וברווחים

בין 10 הראשונות בשני התחומים – מתוך 500 החברות הגדולות ביותר בארצות הברית: אקסון, ג'נרל אלקטריק, אי־טי־אנד־טי, יבמ ופיליפ מוריס

תריסר יצרניות רכב אמריקאיות כלולות השנה ברשימת 500 החברות המובילות, על פי השבועון האמריקאי "פורבס".

מערכת השבועון לא מצאה ביסוס לקינתם של כלכלנים, כי ארצות הברית נעשית אומה של ספקי שירותים – "ספרים/ספריות ומוכרי המבורגר": 301 חברות שעוסקות בעיקר בייצור מזון, נמצאות בין ה-500 – בהשוואה ל-291 ברשימה של 1990, ו-301 ברשימה של 1985.

מספר עובדי התעשייה קטן ב-7% ב-10 השנים שחלפו, אך זה סיפור הצלחה, לא כשלון: התייעלות הגדלת הפריון. לדוגמה, קלורוקס קיצצה את מצבת כוח האדם שלה ב-14% בשנים 1984-1994, ומכירותיה עלו ב-32%.

מיזוגים ורכישות תרמו להתייעלות, וקיצוץ העלויות ריסן את האינפלציה: המשק האמריקאי צומח זו השנה הרביעית, ושיעור האינפלציה כמעט דורך במקום. ואולם, הרה־ארגון הזה – בדרך של מיזוגים ורכישות – שומט חברות מרשימת ה-500 ומביא אחרות במקומן.

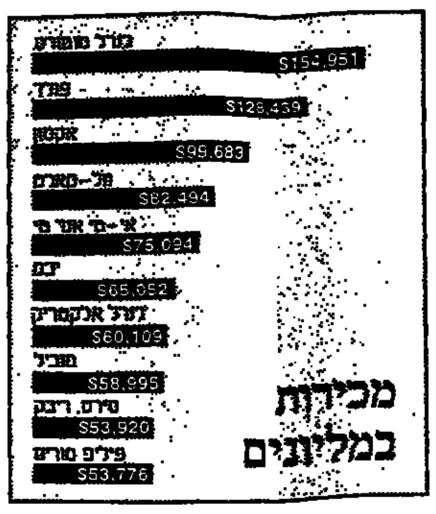

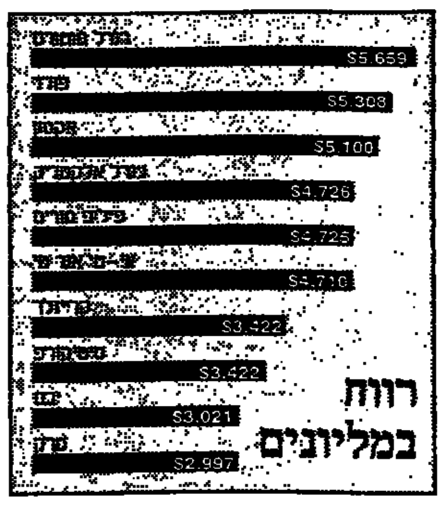

10 המובילות ברווחים

משק חזק וצמצום חד בעלויות מוצאים ביטוי ברווח הנקי המצטבר של 500 החברות המובילות על פי "פורבס": 250 מיליארד דולר בשנה שעברה, גידול של 23% לעומת 204 מיליארד ב-1993. אנליסטים צופים כי השנה תהיה גם היא טובה לעסקים, שרווחיהם עשויים להסתכם ב-319 מיליארד דולר.

ג'נרל מוטורס הדיחה את אקסון כחברה המרוויחה ביותר בארה"ב. אשתקד קבעה ג'י־אם שיא ברווחיה: 5.7 מיליארד דולר, בין היתר הודות למהפך בעסקיה בצפון אמריקה, שהניבו 1.56 מיליארד דולר.

פורד הרוויחה 5.3 מיליארד דולר, והיא מובילה במכירות בארה"ב: 3 מיליארד דולר. רווח נקי של 3.7 מיליארד דולר – עלייה של 54% לעומת השנה הקודמת – השאיר את קרייזלר ברשימת 10 המובילות ברווחים (במקום השביעי השנה).

יבמ, ש-1994 היתה שנת הרווחים הראשונה שלה מאז 1990, חזרה לרשימת ה-500 של "פורבס". קיצוץ עלויות איפשר ליבמ להפוך הפסד של 7.9 מיליארד דולר ב-1993 לרווח של 3 מיליארד דולר אשתקד. גם דופונט רשמה הישגים מרשימים. רווחיה עלו פי 5 בקירוב מאז 1993, והסתכמו ב-94' ב-2.7 מיליארד דולר. יצרנית הכימיקלים יצאה נשכרת מהתייקרות המוצרים בענף שלה, ומהתאוששות יפה של המשק באירופה.

החברה הפיננסית המובילה ברווחים היא בנק סיטיקורפ, עם רווח נקי של 3.4 מיליארד דולר.

10 המובילות במכירות

הגודל לשמו חדל להיות שם המשחק במשק האמריקאי. חברות כמו קודאק וג'נרל אלקטריק היו מוכנות להיפטר מחטיבות גדולות שלא התאימו להן או שלא היו רווחיות. הדבר החשוב היום הוא ההכנסה. מחזור העסקים של 500 החברות המובילות ברשימת "פורבס" הסתכם בשנה שעברה ב-230 מיליארד דולר, עלייה של 35% לעומת 1993, בהתאמה לאינפלציה.

ענף הרכב בלט בשנה שעברה בעלייה במכירות שלו. ג'נרל מוטורס, התופסת את המקום הראשון זה עשר שנים, רשמה הכנסות של 155 מיליארד דולר, עלייה של 12% לעומת 1993. המכירות של פורד עלו ב-18%, ל-128 מיליארד דולר.

רשת המרכולים וולמארט, נמצאת במקום הרביעי במכירות, עם 82 מיליארד דולר.

בתחום ההיי־טק בלטה מיקרון טכנולוג'י, יצרנית של שבבי זיכרון למחשבים. מכירותיה גדלו ב-62%, ל-2.1 מיליארד דולר.

לבד מענף הרכב ומקמעונאים כמו וולמארט, רוב העליות הגדולות במכירות נבעו ממיזוגים. לדוגמה, סק ראסה, מפיצה של מוצרי מחשב, נכנסה לרשימת ה-500 על ידי הגדלת המכירות ב-61%, ל-2.2 מיליארד דולר, בדרך של הוספת קווי מוצרים ורכישת שתי חברות הפצה קטנות יותר. יצרנית השבבים אדוואנסד מיקרו דיווייסס מופיעה בפעם הראשונה ברשימת ה-500, עם מכירות של 2.1 מיליארד דולר.

ממשל ארה"ב מתנגד למכירת עיתון מקומי מחשש למונופול

ליטל רוק (אי־פי). משרד המשפטים האמריקאי הגיש תביעה למניעת המכירה של "נורתווסט ארקנסו טיימס" לקבוצה שיש לה מניות בעיתון שיוצא לאור בעיר שכנה.

עילת התביעה: מכירת העיתון לקבוצה הזאת תקטין את התחרות בשוק ותגרום להתייקרות העיתונים באזור.

"נורתווסט ארקנסו טיימס", שיוצא לאור בפאייטוויל, נרכש לפני זמן קצר על ידי בא"ס, קבוצת משקיעים בראשותו של ג'ק סטיוונס.

סטיוונס עצמו וקרן של משפחת סטיוונס מחזיקים ברוב המניות של חברת "דונריי מדיה", שמוציאה לאור את העיתון "מורנינג ניוז" באזור ספרינגדייל.

לדברי סגנית שר המשפטים, אן בינגמן, "אם לא תבוטל העסקה הזאת, תצומצם מאוד, ואולי תחוסל לגמרי, התחרות העזה שהיתה נטושה בין שני העיתונים הללו, על קוראים ומודעות".

2 מיליארד דולר יושקעו ברשתות הפריים ריליי ב-1997

מאת אבי בליזובסקי

ב-1997 ישקיעו חברות שני מיליארד דולר בהקמת קישוריות פריים ריליי (מיתוג מסגרות), לעומת 500 מיליון דולר בלבד שהשקיעו השנה במערכות כאלה, אמר סטיב פצקוב מנהל השיווק הבינלאומי של חברת קאסקר. לדבריו, קישוריות ה-FRAME RELAY הן המהפכה הגדולה ביותר מאז נוסד הטלפון, שכן הן מעבירות גם נתונים גרפיים ותמונות במהירות גבוהות במיוחד. חברת קאסקר מספקת תוכנה לניהול מרכזי של רשתות מרחביות.

לדברי פצקוב מהפיכת הקישוריות תתבטא גם בהוזלות גדולות בהוצאות התקשורת, שכן חישוב התשלום לחברות תשתית (כמו בזק, בייבי בל או בריטיש טלקום) יהיה על בסיס קבוע חודשי ולא לפי מרחק וזמני העברה.

שווקים / אריה חשביה

הדולר התחזק

הגירעון המסחרי האמריקאי צומצם; הכסף – מעל 6 ד'

הגירעון המסחרי של ארה"ב צומצם בפברואר ב-24.6%, ל-9 מיליארד דולר, שעה שהיצוא ליפאן קבע שיא, חל גידול בהזמנת מנועים והאטה במשק האמריקאי צינגה את להיטותם של הצרכנים האמריקאים לרכישת מוצרי יבוא.

ירידת הדולר בשיעור 22% לעומת הין מתחילת השנה, עודדה את היצוא האמריקאי. יצוא שיא ליפאן, בשווי של 5 מיליארד דולר, צמצם את הפער המסחרי בין יפאן לבין ארה"ב זה החודש הרביעי ברציפות.

צמצום הגירעון המסחרי צוין על ידי כלכלנים כאחת הסיבות להתחזקות הדולר אתמול. ואולם, סיבה אחרת עשויה להיות מסחר ב"שורט". על כל פנים, השוק לא התרשם מהתחזקות הדולר אתמול, אף על פי שהיתה בשיעור 1.5% מול המארק הגרמני.

"צריכים לעבור חודשים מספר שבהם יצומצם הגירעון המסחרי בשיעור ניכר, כדי לדעת שאכן חל שינוי במצב", אמרה סינתיה לאטה, כלכלנית בחברת דר"י־מקגרו־היל בלקסינגטון, מסצ'וסטס. "קשה לראות שינוי משמעותי במצב כאשר צוברים גירעונות כמו אלה שרשמנו במקסיקו", הוסיפה האמרה.

סוכנות המידע האמריקאית USIA דיווחה כי תפוקת בתי החרושת, המכרות וחברות החשמל והמים בארצות הברית ירדה בחודש מארס, והעליות החזויות לפברואר תוקנו כלפי מטה בשיעור ניכר – מה שמעיד על האטה במשק.

התפוקה התעשייתית ירדה במארס ב-0.3%, על פי דיווח של פדרל ריזרב. בפברואר עלתה התפוקה ב-0.1%, לעומת התחזית של 0.5%. בסיכום הרבעון הראשון של השנה מתברר שהתפוקה התעשייתית בארצות הברית עלתה רק במעט מעל לרמה של דצמבר 1994.

גם שיעור הניצולת של המיכון במפעלים האמריקאים ירד מ-85.4% בפברואר ל-84.9% במארס – הרמה שנרשמה בתקופת התאוששות של המשק האמריקאי מן המיתון, ב-88'-89'. שיעור הניצולת של המיכון התעשייתי בחודשים האחרונים הוא הגבוה ביותר זה עשור.

התפוקה בכל שלושת מקטעי התעשייה ירדה במארס, ואולם הירידה בשיעור 2.6% בתפוקת החשמל והמים היא שגרמה לחלק גדול מן הירידה הכללית. תפוקת הייצור, המהווה 85% מן המדד הכולל של התפוקה התעשייתית, ירדה ב-0.1%, ואילו תפוקת המכרות ירדה ב-0.5%.

המדד הכולל של התפוקה התעשייתית בארה"ב עמד במארס על 121.9% על בסיס הממוצע של 1987, ו-4.5% מעל לרמתו במארס 1994.

ניצולת המיכון התעשייתי, בשיעור 84.9%, שווה לזו של השיא שנרשם ב-88'-89'.

מחיר אונקיית כסף עלה אתמול ליותר מ-6 דולרים. במרוצת השבוע שחלף עלה מחיר המתכת הזאת ב-14%, לרמה הגבוהה ביותר מאז אוקטובר 1989.

השערים בזמן הסגירה

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס ההפרשות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.1196	7.47
פרנק בלגי	20.59	7.17
מארק גרמני	1	6.8
לירה אירית	2.2445	6.79
פרנק צרפתי	3.5518	3.43
כתר דני	3.959	3.27
אסקודו פורטוגלי	105.88	1.03
פזטה ספרדית	90.8	0.29

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	פורוורד 3 חודשים קנייה	פורוורד 3 חודשים מכירה
מארק	1.3615	1.3605	1.3555
פרנק שוויצרי	1.122	1.121	1.1140
לישט"ש	1.6125	1.6115	1.6106
ין	81.15	81.05	81.09
דולר קנדי	1.3729	1.3724	1.3788
פרנק צרפתי	4.8295	4.8265	4.8538
אקי	1.3385	1.3365	1.3367
ד' אוסטרלי*	0.733	0.7325	0.7298
ד' סינגפור	1.3935	1.3925	1.3787
לירטה	1729	1726	1727.70

*בכמות דולר אמריקאי

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חודשי	6 חודשי	שנה
דולר	6.250%	6.375%	6.563%
שטרלינג	6.688%	7.063%	7.583%
ין	1.375%	1.375%	1.422%
פר"ש	3.500%	3.538%	3.688%
מארק	4.612%	4.688%	4.938%
אקו	6.490%	6.563%	6.802%
פר"צ	8.219%	7.840%	7.379%
גילדן	4.660%	4.770%	5.030%
ד' קנדי	8.000%	8.000%	8.008%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 9.00%

יורודולר – פרנקפורט

פיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	6.280%	4.560%
6 חודשים	6.400%	4.680%
1 שנה	6.620%	4.870%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.79%
שנה	6.19%
10 שנים	7.07%
30 שנה	7.40%

בורסות

בורסה	מדד	מכירה	שינוי בנקודות	שינוי ב-%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב-% מ-31.12.94
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	4169.45	-9.68	-0.23%	4195.04	4156.65	8.74%
	S&P 500	502.09	-3.28	-0.65%	505.89	501.19	9.32%
טוקיו	ניקיי 225	16376.08	150.97	0.93%	16424.06	15976.86	-16.97%
הונג קונג	האנג סנג	8581.86	-63.11	-0.73%	8629.07	8557.07	4.77%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2035.67	-15.42	-0.75%	2048.07	2032.35	-9.10%
לונדון	FTSE 100	3170.1	-24.4	-0.76%	3188.9	3167.7	3.41%
פרנקפורט	דקס	1951.04	-14.25	-0.73%	1954.89	1943.13	-0.33%
פאריס	CAC 40	1874.9	19.2	1.03%	1882.82	1843.13	-0.33%
מילנו	MIBTEL	9818	25	0.26%	9901	9745	-3.66%
ציריך	SMI	2516.8	-30.5	-1.19%	2546.6	2516.8	-4.26%
אמסטרדם	EOE	404.34	-1.13	-0.28%	405.15	403.46	-2.44%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב אפריל (דולר לאונקייה)	395.4	-1.3
כסף אפריל (סנט לאונקייה)	586	14.1
פלטינה אפריל (דולר לאונקייה)	460	0.8

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	396.5
כסף (דולר לאונקייה)	5.95
פלטינה (דולר לאונקייה)	459.25
פלדיום (דולר לאונקייה)	171.5

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים מאי	118.1	-0.85
כותנה מאי	111.5	2
קפה מאי	166.3	0.55
קקאו מאי (דולר לטונה)	1366	-1
סוכר מאי	12.69	-0.06

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה מאי (סנט לבושל)	567.5	-1.5
חיטה מאי (סנט לבושל)	351.5	-1.75
תירס מאי (סנט לבושל)	244.25	0.5
בקר חי יוני (סנט לליברה)	62.6	-0.075

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2983
בדיל ספוט (דולר לטונה)	5805
עופרת ספוט (דולר לטונה)	601
אבץ ספוט (דולר לטונה)	1059.5
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1834
ניקל ספוט (דולר לטונה)	7226

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	18.85
ברנט [illegible]	18.15
דובאי ספוט	17.8
סואץ ספוט	18.9
טקסס קרוד ספוט	28.17
נפט לחימום ספוט	48.1

מוצרים מוגמרים (דולרים לטונה)
איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להדירה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	204
נפטא פר"ב	159

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)

מכירה	שינוי	שינוי ב-%
236.95	0.08	0.03%

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה מאי (דולר לטונה)	3131	-12
קקאו מאי (לי"ש לטונה)	934	-2
[illegible] מארס (דולר לקילו)	185	-1

חברת דיסני ושלוש חברות בל אזוריות ישקיעו חצי מיליארד דולר בפרויקט בידור ותקשורת אינטראקטיבית

לוס אנג'לס (בלומברג). חברת וולט דיסני ושלוש חברות בל אזוריות ישקיעו חצי מיליארד דולר בפרויקט, שיספק סרטים ושירותי בידור אינטראקטיביים אחרים למיליוני מנויים.

הפרויקט, שבסיסו יהיה בלוס אנג'לס, יספק שירותי קניות מהבית ("הום שופינג"), וכן סרטים ומשחקי וידיאו, ל-50 מיליון הלקוחות של חברות הטלפון ב-19 מדינות ברחבי ארצות הברית.

חברת דיסני תעמוד בראש פיתוח ה"ערוץ", שינחה את הלקוחות בתפריט השירותים.

מנכ"ל דיסני, מייקל אייזנר, אמר כי "בהצטרפותנו לשותפות הזו, ממשיכה חברת דיסני את ההיסטוריה בת 70 השנה שלה, בניצול האפשרויות הגלומות בחידושים הטכנולוגיים".

אייזנר, שאמר בעבר כי עתידה של חברת דיסני טמון בהפקת תוכניות ולא בהפצה, הוסיף כי העסקה תביא "סוג חדש של בידור לקהל רחב וחדש".

אישור של הממשל

שלוש חברות בל האזוריות – אמריטק, בלסאות' וסאות'ווסטרן בל קומוניקיישן – מספקות שירותיהן לערים מרכזיות כמו שיקאגו, אטלנטה, יוסטון, קליוולנד, מיאמי וסנט־לואיס.

למרות שארבע החברות שבשותפות לא השקיעו בעסקה סכומים זהים, יחולקו מניות המיזם החדש בחלקים שווים ביניהן.

במסיבת העיתונאים אמרו נציגי החברות, כי המכשור האינטראקטיבי יוצא למכירה כבר באמצע השנה הבאה. סגן נשיא חברת בלסאות', ויליאם דהרטוג, העריך כי ערכה של יחידת התקשורת, שתאפשר ללקוחות להשתמש מהשירותים החדשים, ינוע בין 300 ל-350 דולר.

במסגרת הפרויקט מקוות החברות גם לפתח תוכנה ושירותים למחשבים אישיים. כמו כן שואפים השותפים להגיע את הסדרות להפצה של סרטי וידיאו מאוחר יותר השנה.

המפתח להצלחת הפרויקט יהיה קבלת אישור מהממשל. עד כה, נחסמו ניסיונות של חברות בל להתחרות בחברות הכבלים בשל הגבלות שהטיל עליהן הממשל האמריקאי. רק לאחרונה, בוטל החוק מ-1984, לפיו חברות טלפון אינן יכולות להיות בעלות של רשתות טלוויזיה בכבלים.

רווחי ניו יורק טיימס עלו ב-55% בינואר־מארס '95

ניו יורק (בלומברג). חברת ניו יורק טיימס הודיעה על עלייה של 55% ברווחי הרבעון הראשון של 1995. עיקר השיפור נבע מעסקי המגזינים שבבעלות החברה.

ההכנסה הנקייה של החברה טיפסה ל-27.4 מיליון דולר (28 סנט למניה), לעומת 17.7 מיליון דולר (17 סנט למניה) ברבעון המקביל ב-94'.

ב-1994, רכשה החברה בחזרה 10 מיליון מניות שלה תמורת 235.2 מיליון דולר, וברבעון הראשון של '95 הוציאה כ-19.5 מיליון דולר לרכישה דומה של כ-900 אלף מניות נוספות.

הכנסות החברה נפלו ל-571.2 מיליון דולר לעומת 589.5 מיליון דולר אשתקד. הירידה נבעה בעיקרה מעסקי מגזין הנשים של החברה וקבוצת ידיעות גולף, שבלעדיהן היו ההכנסות גדלות ב-8%.

קבוצת העיתונים שכוללת את ה"ניו יורק טיימס", "בוסטון גלוב", 28 עיתונים מקומיים, ו-50% ברשת העולמית של "הרלד טריביון" – הניבו רווח תפעולי של 50.8 מיליון דולר, לעומת 48.1 מיליון דולר בתקופה המקבילה. מחירי הנייר בתקופה עלו ב-22%.

ההכנסות מעסקי ההוצאה לאור עלו ל-513.1 מיליון דולר לעומת 478.5 מיליון דולר, בעקבות השיפור באווירה בשוק.

ב"ניו יורק טיימס" עלה נפח הפרסום ברבעון ב-7.2%, התפוצה הממוצעת בששת החודשים שהסתיימו במארס '95 ירדה בכ-17 אלף עותקים בשבוע, ל-1.17 מיליון. בגיליונות סוף השבוע עלתה התפוצה בכ-2,700 עותקים ל-1.77 מיליון.

בקבוצת המגזינים של החברה הגיע הרווח התפעולי ברבעון ל-10.2 מיליון דולר, מתוך הכנסות של 40.9 מיליון דולר, לעומת רווח של 200 אלף דולר מהכנסות של 96.5 מיליון דולר בתקופה המקבילה ב-94'.

מי יכול להרים לאוויר 126 טון?
כל אחד משני מטוסי ג'מבו 747 החדשים של אל על מטענים!

שערי מטבע חוץ / 19.4.95

המטבע	בנקנוטים לאומי קנייה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קנייה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קנייה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קנייה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קנייה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קנייה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.87	3.02	2.87	3.01	2.88	3.01	2.9254	2.9726	2.9191	2.9633	2.9219	2.9693	2.9460	-0.07%	-0.74%	-2.39%	-3.24%
1 מארק גרמני	2.11	2.23	2.13	2.23	2.12	2.23	2.1566	2.1914	2.1606	2.1934	2.1577	2.1927	2.1796	0.98%	2.63%	11.83%	10.85%
1 לירה שטרלינג	4.64	4.88	4.66	4.88	4.70	4.92	4.7304	4.8067	4.7190	4.7904	4.7284	4.8052	4.7659	-0.12%	-0.19%	1.10%	0.21%
1 פרנק צרפתי	0.59	0.63	0.59	0.63	0.60	0.63	0.6092	0.6191	0.6094	0.6187	0.6108	0.6207	0.6156	-0.05%	1.27%	9.09%	8.13%
100 ין יפני	3.56	3.74	3.58	3.75	3.58	3.75	3.6235	3.6820	3.6343	3.6893	3.6340	3.6931	3.6640	1.08%	9.01%	21.06%	20.00%
1 גילדן הולנדי	1.89	1.99	1.89	1.98	1.90	1.99	1.9259	1.9570	1.9232	1.9524	1.9306	1.9619	1.9473	1.04%	2.85%	11.89%	10.91%
1 פרנק שוויצרי	2.56	2.70	2.57	2.70	2.57	2.70	2.6131	2.6553	2.6086	2.6481	2.6166	2.6592	2.6398	0.78%	2.46%	14.71%	13.71%
1 כתר שוודי	0.39	0.42	0.40	0.42	0.39	0.41	0.4018	0.4083	0.4020	0.4082	0.4019	0.4084	0.4052	-0.02%	1.40%	0.17%	-0.71%
1 כתר נורבגי	0.46	0.50	0.47	0.49	0.47	0.49	0.4779	0.4857	0.4773	0.4846	0.4792	0.4870	0.4830	0.37%	1.17%	8.22%	7.27%
1 כתר דני	0.53	0.57	0.54	0.56	0.54	0.57	0.5465	0.5554	0.5458	0.5541	0.5481	0.5570	0.5527	0.86%	2.75%	11.32%	10.34%
1 מארק פיני	0.68	0.72	0.68	0.72	0.68	0.72	0.6941	0.7053	0.6939	0.7045	0.6954	0.7068	0.7037	0.69%	3.17%	10.37%	9.40%
1 דולר קנדי	2.09	2.20	2.09	2.19	2.09	2.19	2.1303	2.1647	2.1237	2.1559	2.1275	2.1620	2.1449	-0.40%	1.23%	-0.21%	-1.09%
1 דולר אוסטרלי	2.12	2.23	2.08	2.24	2.10	2.22	2.1575	2.1923	2.1535	2.1861	2.1564	2.1914	2.1755	-0.79%	0.86%	-7.15%	-7.96%
1 ראנד דרא"פ	0.74	0.83	0.58	0.84	0.69	0.82	0.8162	0.8294	0.8140	0.8264	0.8158	0.8292	0.8224	0.26%	-0.45%	-3.43%	-4.28%
10 פרנק בלגי	1.02	1.08	1.02	1.09	1.03	1.08	1.0478	1.0648	1.0461	1.0620	1.0505	1.0676	1.0595	0.91%	1.95%	11.74%	10.76%
10 שילינג אוסטרי	3.01	3.16	3.01	3.16	3.02	3.17	3.0644	3.1139	3.0611	3.1074	3.0722	3.1221	3.0986	1.07%	2.62%	11.84%	10.86%
1000 לירטה איטל	1.68	1.78	1.68	1.79	1.71	1.79	1.7190	1.7468	1.7163	1.7423	1.7223	1.7502	1.7352	-0.02%	0.16%	-6.58%	-7.40%
100 פזטה ספרדית	2.33	2.45	2.35	2.50	2.36	2.48	2.3754	2.4138	2.3705	2.4064	2.3797	2.4184	2.3980	-0.72%	3.22%	4.74%	3.82%
(ECU) 1	---	---	---	---	---	---	3.9407	4.0043	3.9306	3.9901	3.9415	4.0055	3.9740	0.34%	2.40%	7.33%	6.39%
1 דינר ירדני	4.18	4.48	4.16	4.44	---	---	---	---	---	---	---	---	4.3012	-1.42%	0.29%	1.44%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0184	2.22%	2.22%	0.55%	---
1 לירה מצרית	0.83	0.90	0.83	0.88	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9427	1.52%	4.14%	-0.84%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.4593	3.5151	3.4568	3.5092	3.4583	3.5144	3.4884	0.29%	1.03%	3.65%	2.75%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים 19.4.95

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפאני	פרנק שוויצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6181	1.3516	0.8040	1.1160	4.7856	1.5129	1.6978	2.7806
1 לירה שטרלינג	1.6178	---	2.1866	1.3007	1.8054	7.7419	2.4474	2.7466	4.4983
1 מארק גרמני	0.7399	0.4573	---	0.5949	0.8257	3.5406	1.1193	1.2561	2.0572
100 ין יפני	1.2437	0.7688	1.6810	---	1.3880	5.9519	1.8816	2.1116	3.4582
1 פרנק שוויצרי	0.8961	0.5539	1.2111	0.7205	---	4.2882	1.3556	1.5213	2.4916
1 פרנק צרפתי	0.2090	0.1292	0.2824	0.1680	0.2332	---	0.3161	0.3548	0.5810
1 גילדן הולנדי	0.6610	0.4086	0.8934	0.5315	0.7377	3.1633	---	1.1222	1.8379
1000 לירטה איטל	0.5890	0.3641	0.7961	0.4736	0.6573	2.8187	0.8911	---	1.6378
10 פרנק בלגי	0.3596	0.2223	0.4861	0.2892	0.4014	1.7211	0.5441	0.6106	---

לאל על מטענים יש תשובה לכל בקשה
צלצל 03-6917211
השמים פתוחים
ELAL אל על
CARGO מטענים

יצרני הרכב בברזיל מחייכים

New York Times

ההשקעות הוכפלו, הביקוש גדל ויש גם פנים חדשות בשוק

ארבע יצרניות הרכב המובילות בברזיל שואפות להתייצב לצד יצרניות הרכב הגדולות בעולם, עוד בעשור הנוכחי. לשם כך הן מכפילות את השקעותיהן. חברות חדשות מתכוונות להקים פסי ייצור בברזיל.

בחודשים האחרונים צבר התחום הזה תנופה רבה: פורד הודיעה על השקעה בסך שני מיליארד דולר; ג'נרל מוטורס הודיעה על תוכניות הרחבה בסכום דומה; פולקסוואגן הגדילה לעשות והכריזה על השקעה בסך שלושה מיליארד דולר; פיאט מסרה כי תשקיע מיליארד דולר בברזיל ובארגנטינה. פעילותה של יצרנית הרכב האיטלקית היא הפעילות הגדולה והרווחית ביותר שלה בחוץ לארץ.

"ההשקעות שלנו כיום גדולות בהרבה מכל אשר השקענו בעבר", אמר גורמינדר ברי, נשיא פורד בברזיל ובארגנטינה. "במדינות מתפתחות צומח שוק המכוניות בקצב של 2% בשנה. כאן, נוכל בקלות לצמוח בשיעור 5%-7% בשנה".

אחרי שברזיל הגדילה בהתמדה את ייצור המכוניות מאז 1990 – מ-915 אלף בתחילת העשור ל-1.583 מיליון יחידות אשתקד – היא מתכוונת להכפיל את התפוקה עד שנת 2000. ב-1993 עברה ברזיל את איטליה בייצור רכב, ובשנה שעברה עברה את הרפובליקות הסובייטיות לשעבר. השנה צופה ברזיל לעבור את הייצור בבריטניה.

התנופה האדירה הזאת היא חלק מן המעבר של ייצור הרכב למדינות מתפתחות, שבהן שכר העבודה נמוך יותר. באופן כללי, ייצור הרכב שקט על שמריו בעשור שעבר באותן המדינות המובילות בייצור רכב – ארצות הברית, יפאן, גרמניה וצרפת. באותו פרק זמן, הוכפל ייצור הרכב בהודו, גדל פי שלושה במקסיקו ופי ארבעה בסין, ואילו בקוריאה הדרומית הוא גדל פי שמונה.

הקוריאנים טיפחו את תעשיית הרכב שלהם מאחורי חומת מכס גבוהה אשר חסמה בפועל יבוא רכב זר. ברזיל עודדה חברות רב־לאומיות להקים מפעלים בתחומה מאחורי חומות מגן דומות. ואולם, מאז 1990 הסירה ברזיל את המחסומים לפני היבוא, ואילצה את יצרני הרכב שבה לשכלל את פסי הייצור שלהם כדי להתחרות בהצלחה בעולם כולו.

כאשר ההשקעות שוטפות לתעשיית הרכב בברזיל, המרוכזת בדרום התעשייתי סביב לסאו פאולו, עשויות מכוניות מתוצרת ברזיל להיות מבוקשות ביותר בחוץ לארץ. ב-94', כרבע מן המכוניות שיוצרו בברזיל, נועדו ליצוא.

ואולם, לפי שעה מתאמצים היצרנים המקומיים לספק את הביקוש המקומי. ברזיל נהנית משיעור האינפלציה הנמוך ביותר שידעה זה עשור – כ-1.5% בחודש. מ-50% ביוני שעבר, הודברה האינפלציה על ידי שילוב של תקציב מאוזן והמעבר למטבע חדש, צמוד־דולר. כאשר אמון הצרכנים גדל, צמח המשק של ברזיל בשנה שעברה בשיעור של 5.7%, השיעור הגבוה ביותר זה עשור. השנה צופים כי הצמיחה תגיע ל-5% ויותר.

"במקסיקו יש כלי רכב אחד לכל 8.5 נפשות, ואילו בברזיל מדובר בכלי רכב אחד לכל 11.6 תושבים", אמר לואיז אדלר שוייר, מנהל בחברת מרצדס בנץ, שהוא נשיא התאחדות יצרני הרכב בברזיל. מרצדס מייצרת בארץ זו משאיות ואוטובוסים.

ג'נרל מוטורס מתכוונת לרכז בברזיל את הייצור העולמי של "קורסה", מכונית קומפקטית פופולרית ביותר בארץ זו.

לנוכח השינוי הקיצוני במצב הכלכלי, חדל להתקיים קונסורציום בשם אוטולטינה. מפעל הייצור הזה, הברזילי־ארגנטיני, הוקם על ידי פורד ופולקסוואגן בשנים הקשות של העשור הקודם. מאז שלהי 1994 צימצמו בהדרגה שתי יצרניות הרכב את הפעילות של אוטולטינה.

פולקסוואגן מתכוונת להכפיל את הייצור שלה בברזיל, למיליון כלי רכב עד לסוף שנות התשעים. ופורד מתכוונת להפוך את ברזיל למרכז הייצור העולמי של "פיאסטה".

בפעם הראשונה בקרוב לעשרים שנה, פירסמו חברות חדשות תוכניות לבנות מכוניות נוספות בברזיל. צ'ו ריי סונג, נשיא אסיה מוטורס מקוריאה הדרומית, אמר לסגן נשיא ברזיל, מרקו מרסיאל, כי החברה שלו מתכוונת להקים בברזיל בשנה הבאה מפעל בהשקעה של 150 מיליון דולר. המכירות בינואר השנה מלמדות כי המכונית המסחרית "טאונר" של אסיה מוטורס, והמכונית המסחרית "בסטה" של החברה האם שלה, קאיה מוטורס, היו הדגמים המיובאים הנמכרים ביותר – של חברות שאינן מייצרות מכוניות בברזיל.

מנכ"ל רנו, לואי שוייצר, הודיע לנשיא ברזיל כי רנו שוקלת להקים פס ייצור בארצו.

מנהל פג'ו, אחז בארבה, אמר בעת ביקור בברזיל לפני זמן קצר, כי החברה שלו בוחנת ייצור מכוניות בברזיל. טויוטה, שהחלה לייצר ג'יפים בברזיל ב-1959, שוקלת ייצור מכוניות נוספות באזור תעשייה שבו היא רכשה שטח סמוך לסאו פאולו.

ואולם, התעניינות היצרנים הללו להשקעה בתחילת שעבר, כאשר הממשלה קיצצה את המסים על מכוניות מיובאות, מ-32% ל-20%. היבוא גדל בתחילה בחמש השנים האחרונות, מאז בוטל האיסור על יבוא רכב. בשנה שעברה ייבאה ברזיל 193,516 מכוניות – פי 12 לעומת 1991 – כך תפסה ברזיל את מקומה של ונצואלה בתור השוק הגדול ביותר באמריקה הלטינית, של מכוניות אמריקאיות.

מאחר שהיבוא היווה כרבע ממכירות המכוניות בדצמבר 1994, הודיעו היצרנים המקומיים כי לא יוסיפו וישקיעו בברזיל בלי הגנה ממשלתית טובה יותר. בפברואר הושג הסכם בינם ובין הממשלה. היצרנים הבטיחו להשקיע כדי להכפיל את הייצור עד לסוף העשור הנוכחי. בתמורה, הבטיח נשיא ברזיל "לשים קץ לאנרגיה של יבוא המכוניות". הוא חידש את המס בגובה 32% וחזר להתחייבותו, לפיה יוקטן המס ל-20% ב-2001.

ואולם, גם עם מכס בשיעור 32%, מעריכים כי יבוא המכוניות לברזיל יוכפל השנה, ויגיע ל-350 אלף יחידות – כמעט כמספר המכוניות שתייצא ברזיל.

כיום אין תעשיית הרכב המקומית צריכה לחפש שווקים רחוקים. בשנה שעברה, נועדו 87% מייצוא הרכב מברזיל לאמריקה הדרומית, הרוב לארגנטינה. מאחר שהמכירות באמריקה הלטינית גדלות בקצב של 10% לשנה, יש לברזיל שוק קרוב גדול.

בתוך שלוש שנים צופים כי תעשיית המכוניות הברזילית תעבור את זו של קנדה, וברזיל תהיה יצרנית הרכב השנייה בגודלה בחצי הכדור המערבי, אחרי ארצות הברית.

חיים לדוריה וקבע בגישה טל. 03-6422113/4 אלכסנדר בפארק, גני יהושע שד' רוקח תל-אביב
טל. 5163527 ,5100635

לערוץ הקניות החדש בטלויזיה

המצוי בתהליכי הקמה ואיוש אינטנסיביים

עורץ הקניות

דרושים/ות

אחראי/ת מיחשוב (משרה 501)
- 5 שנות נסיון לפחות בתחום המיחשוב, רקע בתכנות.
- יכולת לזהות צרכים, לאפיין אותם, ליישם ולהטמיע פתרונות.
- יכולת ניהול מו"מ עם ספקים חיצוניים.
- יכולת ונסיון מוכח בהדרכת משתמשים בתוכנות.

מנהל/ת כח אדם (משרה 404)
- השכלה אקדמאית בתחום מדעי החברה ובוגר/ת קורסים בניהול כ"א.
- נסיון מוכח של מספר שנים בניהול כ"א ויכולת לנהל מערך כ"א הכולל למעלה מ- 200 עובדים.
- אחריות על ניוד שוטף של כ"א, מיון, עריכת תוכניות הדרכה והשתלמויות לעובדי החברה.

אחראי/ת רכב (משרה 503)
- נסיון מוכח באחריות על צי רכב, תקינותו, הטיפול בו ובטיחותו.
- נסיון מוכח בניהול צוות עובדים (נהגים).
- תודעת שירות.
- השכלה תיכונית לפחות.
- עמידה בלחצים ובתנאי עבודה משתנים.
- יכולת ניהול מו"מ והתקשרות עם נותני שירות לרכב.
- נכונות לעבודת שטח.

מנהל/ת חשבונות ראשי/ת (משרה 401)
- רו"ח עם נסיון של 3 שנים לפחות בריכוז מערכות חשבונאיות.
- ידע והכרת מערכות ממוחשבות.
- יכולת הכנת תקציב ומעקב אחר ביצועו.
- יכולת עריכת דוחות כספיים שנתיים ותקופתיים.

מנהלי/ות חשבונות (משרה 402)
- השכלה פורמלית בתחום.
- נסיון של מספר שנים בניהול חשבונות במערכות ממוחשבות.
- סוג 2 ו-3.

חשב/ת שכר (משרה 403)
- הכשרה והשכלה רלוונטית.
- נסיון מוכח בתחום.

מנהל/ת מרכז הזמנות ושירות (משרה 502)
- השכלה אקדמאית במדעי החברה.
- יכולת ונסיון מוכח של מספר שנים בתפקידים ניהוליים-ארגוניים.
- תודעת שירות מפותחת.
- יכולת לתיאום בין כל הגורמים המטפלים בהזמנות ובשרות.
- יכולת תפעול והנחייה של מערך עובדים לשם הטמעת נהלים וערכי שירות.
- נכונות לעבודה מאומצת בשעות בלתי שגרתיות.
- שליטה טובה בשפה האנגלית.

עוזרי/ות קניינים (משרה 104)
- נסיון של מספר שנים בקניינות במוצרי צריכה "NON FOOD"
- יצוגיות ויכולת לניהול מו"מ.
- שליטה טובה באנגלית. בשפות נוספות - יתרון.

פקיד/ת יבוא (משרה 105)
- נסיון מוכח של מספר שנים בתחום.
- יכולת גבוהה במנהל ובארגון.
- טיפול בהוצאת כתבי הזמנה, מעקב, קשר עם בנקים ומשרדים לעמילות מכס.

מזכירים/ות למנכ"ל ולמנהלי אגפים (משרה 205)
- נסיון של מספר שנים בניהול משרד.
- השכלה תיכונית לפחות, רצוי השכלה אקדמאית או בייס לטכירות.
- שליטה בהדפסה במעבד תמלילים בעברית ובאנגלית.
- יחסי אנוש מעולים וקבלת מרות.
- נכונות לעבודה בשעות בלתי שגרתיות (רק בשעות הצורך).
- שליטה טובה בשפה האנגלית, שפות נוספות - יתרון.

נא להפנות קורות חיים ל: מכון קינן ת.ד. 446 רמה"ש בציון מס' המשרה. רק פניות מתאימות תיענינה.

קבוצת ברן - איכות בהנדסה

ברן ענבר פרוייקטים בע"מ

דרושים/ות

מהנדס/ת אזרחי/ת
מוסמך, בעל/ת נסיון של 8 שנים לפחות בפרוייקטים בארץ, לעבודת תיכנון מבני בטון ופלדה. רצוי בתעשייה הכימית או/ו הפטרוכימית.

מפקחי/ות הנדסה אזרחית
מהנדס/ת הנדסאי/ת אזרחי/ת בעל/ת נסיון בפיקוח על עבודות הנדסה אזרחית, רצוי בפרוייקטים בתעשייה.

מפקחי/ות מתכת
מהנדס/ת הנדסאי/ת מכונות
בעל/ת ניסיון בפיקוח על עבודות צנרת תעשייתית, ציוד וקונסטרוקציה בפרוייקטים בתעשייה התהליכית.

מתכנן/ת צנרת
מהנדס/ת הנדסאי/ת מכונות
בעל/ת נסיון של 5 שנים לפחות בפרוייקטים בארץ לעבודות תיכנון צנרת בתעשייה הכימית או/ו הפטרוכימית.

מהנדס/ת פרוייקטים
מהנדס/ת מכונות/כימיה
בעל/ת ניסיון בתאום תיכנון, רכש והקמה, רצוי בתעשייה הכימית או/ו הפטרוכימית.

קניין בארץ/חו"ל
בעל/ת ניסיון בעבודות רכש בארץ/חו"ל בפרוייקטים תעשייתיים. רצוי בתעשייה הכימית או/ו הפטרוכימית.

קבוצת ברן: ברן הקמה, ברן ענבר, ברן רביב, ברן שיווק, ברן תעשיות, ברקן אקולוגיה, ברן טכנולוגיות, ברן המחשה

מועמדים מתאימים מתבקשים לכתוב לת.ד. 636 קרית אתא, 28000 ולצרף קורות חיים מקצועיים.

סודיות מובטחת

מ.ש.ה.ר
שרותי רפואה ליליים

להברה ארצית המובילה בתחומה

לסניף השרון

אנשי/ות מכירות למסלול ניהולי
דרישות התפקיד:
- כושר ביטוי מעולה • חריצות ונכונות לעבודה קשה
- תקשורת בינאישית ברמה גבוהה • עד גיל 35 • רכב חובה

למתאימים:
- משכורת בסיס 2,000 ש"ח • עמלות ובונוסים גבוהים
- ליווי מקצועי במכירות ושיווק • עבודה בחברה גדולה
- בשות מנהלים • למצטיינים מובטח מסלול קידום והתפתחות בתפקידי ניהול

רופאי/ות ילדים/משפחה
- העובדים בבתי חולים או בקופ"ח.
- שעות עבודה מ-7 בערב עד 7 בבקר.

טלפניות טלמרקטינג
- משות מכירה בטלפון - טלמרקטינג
- כושר התמדה בעבודה
- תקשורת בינאישית טובה
- אוריינטציה לשירות ומכירות
- ימי עבודה א'-ה' בקר 09.00-13.00, אחה"צ 16.00-21.00
- שכר בסיסי גבוה
- בונוסים גבוהים
- נסיעות

לאחר מיון תוכשרנה במכירות ושיווק בטלפון

מזכירות
דרישות התפקיד:
- בעלת ידע ונסיון בניהול משרד • מעבד תמלילים
- יוזמה אישית גבוהה • חריצות • משרה מלאה
- עדיפות לבעלי נסיון.

תושבי רעננה, כפר סבא, תל אביב, הרצליה והשרון

לפרטים: טל. 09-428494

סניף חיפה 04-379990 • סניף קריות 04-715111/2 • סניף נתניה 09-841155/6

פרסום גדול

רשות הנמלים והרכבות
משרד ראשי

דרושים/ות

מכרז חיצוני מס' 4/95
נתב (2 משרות)

תיחידה: נמל אשדוד (1) משרה
נמל חיפה (1) משרה

מקום העבודה: נמל אשדוד
נמל חיפה

דרגה: לפי דירוג נתבים.

דרישות המשרה:
1. סמיכות לרב חובל.
2. כושר גופני מתאים.
3. שירות של שלוש שנים בפיקוד על אניות בצי סוחר.
4. חייב לעמוד תוך 6 חודשים בכל הנדרש לשם רישוי כנתב.
5. כפיפות לרב חובל הנמל.

המעונינים בתיאור התפקיד, קבלה ומילוי טופסי בקשה (מועמדות) למשרה הנ"ל מתבקשים לפנות בלווית תעודת זהות, וצילומי תעודות לימודים ל"רשות הנמלים והרכבות" דרך פ"ת 74 קומה 6 אגף כ"א, תל-אביב, או במשרדי כ"א בנמלים.

הבקשות צריכות להגיע לא יאוחר מיום 7.5.1995

אמריקה

התנועה הציונית הכללית לארץ-ישראל
המחלקה לנוער ולהחלוץ
המוסד המרכזי לשליחות

אתגר ציוני · אתגר אישי · אתגר מקצועי

שליחות ציונית-חמ"ע

לעבודה אירגונית קהילתית ברפובליקות של בריה"מ לשעבר

דרושים/ות

- בעלי/ות מוטיבציה גבוהה לשליחות ציונית
- בעלי/ות נסיון מוכח בניהול וארגון
- בעלי/ות יוזמה ויכולת פעולה עצמאית
- בעלי/ות השכלה אקדמאית
- מספר שנים בישראל
- מעורים היטב בחיי הארץ
- עדיפות לדוברי רוסית או בעלי/ות נכונות ללמוד את השפה

משך השליחות: שנה אחת, מועד יציאה: קיץ 1995

לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד, ליחידה לחמ"ע, ת.ד. 92 ירושלים ולציין על המעטפה "דובר רוסית".

הולידיי-אין קראון פלזה - ירושלים
למלון בתנופה והתחדשות דרושים/ות

סגנית מנהלת משק בית
- נסיון מלונאי בתחום
- שעות עבודה מרובות ולא שגרתיות

מנהל/ת אחזקה
- נסיון בתחזוקה מבנים ובתי מלון
- נסיון בניהול צוות עובדים
- עדיפות לבעל/ת תואר הנדסאי/ת / מהנדס/ת חשמל או קרור

מבקרים/ות

קופאי/ות

מזכיר/ת מכירות

קונסיירז'

מנהל/ת חשבונות
- סוג 2-3
- ידע במערכת פיננסית נרין - יתרון

מנהל/ת קבלה
- ידע בהפעלת מחשב

מזכיר/ה
- אנגלית ברמת שפת אם
- הדפסה אנגלית/עברית
- שעות עבודה לא שגרתיות

ראש צוות מלצרים/ות
- בוגר/ת ויגניט או בעל/ת השכלה רלוונטית
- נסיון בניהול צוות עובדים

טבחים

מנהלי מסעדות
- מנהלי מסעדות
- בוגר/ת לימודי מלונאות או השכלה רלוונטית
- נסיון במלונאות
- יכולת ניהול צוות עובדים

אפריקה ישראל תיירות ונופש · הולידיי-אין קראון פלזה ירושלים · בוא לעבוד

לפרטים: משאבי אנוש 02-6588828

להברת תקשורת מובילה בתחומה אנו מחפשים

פילת

עובדים/ות
למוקד שרות טלפוני
- שעות גמישות סביב השעון.
- סביבת עבודה ממוחשבת ומתקדמת.
- עבודה בצוות צעיר ודינמי.
- שכר ותנאים טובים.

דרישות התפקיד:
- סובלנות ותודעת שרות מפותחת.
- כושר ביטוי בע"פ ברמה גבוהה.
- נכונות לעבודה מאומצת.
- התחייבות לטווח של שנה לפחות.

הפניות הועברנה ללקוח ותמוינה על ידו

נא להפנות קו"ח ל"פילת" דרך פ"ת 114 ת"א 57012 ולציין ע"ג המעטפה עבור משרה 6570

- רק פניות מתאימות תענינה -

ראד- קמה-דע
קבוצת חברות עתירות ידע המייצרות ליצוא

למפעלנו בקיבוץ בית קמה
דרוש/ה

עובד/ת ייצור
להפעלת מכשירים ובדיקת מוצרים

כישורים דרושים:
- כושר טכני מעולה
- יכולת הפעלת מחשב
- כושר פיזי
- ראיה טובה

העבודה במשמרות

מועמדים/ות מתאימים/ות מתבקשים/ות לשלוח קורות חיים בכתב יד לראד כימיקלים בע"מ, קרית וייצמן, רחובות

למנפאואר
דרוש/ה

רכז/ת כח-אדם
עם הרבה מרץ...
- צעיר/ה עם השכלה אקדמאית
- אוריינטציה שיווקית
- נכונות לעבודה מאומצת
- משרה מלאה (5 ימים בשבוע)
- לא חובה נסיון קודם

תאור התפקיד:
- ראיון עובדים
- טיפול שוטף בעובדי החברה ולקוחותיה

נא להפנות קורות חיים לת.ד. 31277 ירושלים ולציין ע"ג המעטפה "עבור חלי"

תזמורת קשתניות קמרטה רמת - השרון
מנהל מוסיקלי: טומס אלפנט
(תזמורת נשים)

אודיציות-כניסה לתזמורת בכלים הבאים:

כנור	I	(מן השורה)
כנור	II	(מובילה)
קונטרבס		(מובילה)

האודיציות יתקיימו במשך חודש מאי 1995

לפנות: משרד התזמורת
טל. 5497106 או בפקס. 03-5496829 / 03-5224765

יעקבי
כל מוצר בול

לחברת יעקב יעקבי ובניו בע"מ
דרושים/ות

מוכרים/ות
למכירה מקצועית ללקוחות פרטיים בחנויות "עשה זאת בעצמך"
- תושב אחד מהאזורים הבאים:
  ראשל"צ/ רחובות/
  ר"ג/בני-ברק
- ידע קודם בענף הצבעים - רצוי

למתאימים/ות יינתן:
ידע רציני ומקיף בענף ומוצריו.
עבודה קבועה ורצינית ותנאים טובים.

להתקשר לטל: 03-9212275 למאיר.

דרושים/ות

מחלקים/ות עיתונים
לשעות הבוקר המוקדמות באזור קרית-אונו והסביבה.

רציניים בלבד יפנו לטל: 03-5347640, 050-286523 לרמי

למסעדה סינית
דרושים/ות

שליחים/ות
עם רכב או דו-גלגלי.
לעבודה בצהריים או בערב

טל: 03-5462033 דגנית

להברה סיטונאית ארצית לשיווק מוצרי אינסטלציה, ברזים, פרזול, כלי עבודה ומוצרים לבניה ולבית
דרוש/ה

סוכן מכירות
לאזור המרכז והשרון
- נסיון במכירות, רצוי בענף.
- יכולת ורצון לעבודה עצמאית ומאומצת.
- בעל/ת רשיון נהיגה ב' (ינתן רכב חברה).
- מגורים באזור המרכז/השרון - חובה.

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 107 כפר-סבא 44100 (עבור סוכן מכירות למרכז)

מפוזה
דרושים

ללקוחותינו בפתח תקוה ובחדרה
- מהנדס הנדסאי מכונות - למחי רכש אנגלית ברמה גבוהה חובה
- טכנאי והנדסאי אלקטרוניקה - עם רשיון חשמלאי מוסמך או עוזר
- מנהל עבודה - טכנאי או הנדסאי מכונות או מנהל מוסמך עם 3 שנות ותק
- חשמלאים מוסמכים
- מכשירנים - ידע בפנאומטיקה והדראוליקה
- מסיק דודים - מוסמך אפשרות לעולים שעסקו באנרגית חום, קור
- מחסנאי טכני - הכשרה במקום למתאימים

טלפון: 06-224884 5 פקס: 06-324427

המרכז לפיתוח המודעות וחשיבה יוצרת
דרושים/ות מאזור גוש-דן

מזכירות בעלות נסיון
לשעות עבודה: 9.00-16.00 או 15.00-20.00
כושר אירגון, יוזמה, עצמאית, יחסי אנוש טובים, אריבה, ידע במחשב עד גיל 30.

איש/ת מכירות והדרכה למרכז
בעל נסיון, בעל מוטיבציה. ראש פתוח להפצת מוצרים וטכניקות להתפתחות ושיפור איכות החיים. בעל יחסי אנוש מעולים עד גיל 30.

קורות חיים נא להפנות לת.ד. 14433 ת"א

לחברת מזון מובילה בתחומה לסניפה בחיפה והצפון דרושים/ות

מקדמי/ות מכירות
עם נסיון, רצוי בענף המזון
- השכלה תיכונית ולאחר שירות צבאי
- כושר שיכנוע ויכולת ניהול מו"מ מסחרי עם לקוחות
- צעירים/ות, דינמיים/ות, חרוצים/ות המוכנים/ות להשקיע מאמץ ורצון לעסוק בתפקיד עם אתגר
- רשיון נהיגה - חובה

מתאימים/ות המתגוררים/ות בחיפה ובסביבתה ואזור הצפון יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 5558 קרית ביאליק מיקוד 27000 עבור מקדם/ת מכירות

דרוש/ה
קלדנ/ית
רצוי נסיון במקינטוש
פריהנד

03-5634648

ימים א'-ד' עבור שרית

קורן יהב
להברת הייטק
דרושים/ות
מזכירה
- אנגלית טובה
- ידע ב WORD - יתרון

מזכירות לייצוא ולשיווק
- אנגלית טובה

רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219

ל- סידס דברים טובים

סדרנ/ית סחורה
ברשתות השיווק באזור מפרץ חיפה והקריות
רצוי רכב
03-6810947

לחברת שיווק מזון בע"מ
סלטי שמיר

מחסנאי/ת
רציני/ת אחראי/ת וחרוץ/ה לעבודה במחסן קירור (גם עבודה פיזית)
רשיון מלגזה - יתרון
02-735625 נגל"

לחם העיד

קשורת מגזה טלפוני לוקוניים מחפשת

★ **מקדמי מכירות בטלפון**
אפשרות למישרה חלקית/מלאה
13 ש"ח לשעה+בונוסים
נסיון קודם אינו הכרחי

★ **טלפנים/יות במוקד**
4 משמרות בשבוע · שעות גמישות
הקלדה במחשב חובה · גילאי 20-28

לקביעת ראיון 03-5771818

אירוקה ERROCA
רשת הנויות מס' 1 למשקפי שמש

לסניף דיזנגוף סנטר דרושים/ות:

מוכרים/ות
- הופעה נאה • עד גיל 25 • לא מעשנים/ות
- ידיעת השפה האנגלית

תנאים טובים למתאימים

לפרטים נא לפנות לכוכי, בטלפון: 03-296768

לרשת מועדון מחסני מזון
דרושים/ות

מחסנאי / מנהל מח' חלב

בדבר פרטים נא לפנות למנהל אבי זאבי-טל. 07-282404/5

לעתון יומי גדול
דרושים/ות

אנשי מכירות נמרצים
בעלי נסיון במכירות בענף הפרסום

קורות חיים נא לשלוח לת.ד. 233 מס' 15

להברת הייטק מתפתחת באזור חיפה

פילת

דרוש/ה

מזכיר/ה בכיר/ה
דרישות התפקיד:
- השכלה על תיכונית.
- שליטה באנגלית ברמת שפת-אם.
- נסיון של 5 שנים לפחות בניהול משרד.
- ידע בשימוש במחשב/מעבד תמלילים וגליונות נתונים.

נכונות לעבודה במשרה מלאה
5 ימי עבודה

נא לשלוח קו"ח מפורטים ל"פילת" ת.ד. 5535 חיפה 31054 ולציין ע"ג המעטפה משרה 6590

- רק פניות מתאימות תענינה -

לחברה ותיקה לציוד טכני
דרוש/ה

מחסנאי למחסן מכירות
- נסיון מוכח במחסנים טכניים (מפ"יט)
- מגורים באזור המרכז
- רקע טכני מוכח

נסיון וקורות חיים ת.ד. 214 הרצליה עבור מחסנאי

עידן חדש במכירות
עידן

לעידן טלויזיה בכבלים
דרושים

נציגי מכירות
אם יש לכם הופעה נאה, כושר ביטוי, יכולת שיכנוע ורכב-בוא והצטרפו לצוות המנצח של עידן-טלויזיה בכבלים. העבודה בשעות אחה"צ והערב ומתאימה גם לסטודנטים.
ידיעת השפה הערבית-יתרון.
העבודה באיזור עכו, נהריה והסביבה.

התקשרו עכשיו לידרון: 04-9811511

אנחנו בהאלט רוצים אותך!

הצטרפו לצוות המוכרים בסניף צומת השרון

הכישורים הנדרשים:
תושבת השרון ■ גיל 28-35 ■ בעלת רכב
רצוי נסיון במכירות ■ מוטיבציה גבוהה

למתאימה מובטחת קליטה מקצועית בארגון דינמי וצעיר באוירה טובה-שכר מעולה

לפרטים נא לפנות לטל: 09-576172
עבור "משרת יועצת פרסום"

ל"תנובה" נתניה
דרושים/ות

מחלקי/ות ביצים ומחלקי/ות חלב
הכישורים הדרושים:
★ רשיון נהיגה למשאית.
★ התחלת עבודה משעה 02:00.
אפשרות להסעה בלילה לעבודה.

מועמדים/ות מתאימים/ות תושבי נתניה וסביבתה הקרובה ביותר, מתבקשים/ות להתקשר טלפונית לאריאת למיאום פגישה בטלפון 09-344266

- סודיות מובטחת -

هكذا في الأصل

מחלקת המחקר: עלייה בכמות הכסף ובאשראי השקלי בחודש מארס

מאת גדי מלין

בחודש מארס התהפכה מגמת הירידה בכמות הכסף ובהיקף האשראי השקלי. כך עו־לה מאומדנים מוקדמים של מח־לקת המחקר בבנק ישראל.

לפי האומדנים, המצרף המוני־טרי M1, מזומנים בידי הציבור פלוס פיקדונות עו"ש, גדל בחו־דש שעבר ב־1.5%. זאת לאחר ירידה של 8.5% בפברואר. מאז תחילת השנה גדל M1 ב־8.7%.

מתוך כל המצרפים המוניט־ריים, עוקבים ראשי בנק ישראל בעיקר אחר התפתחות M1, כשהם מקבלים את החלטתם על מדיניות הריבית.

גידול נמוך ב־M1

הדעה הרווחת בקרב קובעי המדיניות המוניטרית היא שכ־מות הכסף צריכה לגדול בשיעור השווה לתוצר המקומי הגולמי הנומינלי, דהיינו שיעור הגידול בתמ"ג בתוספת האינפלציה. אם, למשל, התמ"ג צפוי לגדול הש־נה בשיעור של 4.5%, ויעד האי־נפלציה הוא 8% עד 11% – כמות הכסף צריכה לגדול בין 12.5% ל־15.5%. הגידול ב־M1 ברבעון הראשון של השנה הוא הרבה מתחת לקצב הזה.

לפי נתוני מחלקת המחקר, חלה עלייה של 0.8% באשראי השקלי במארס. זאת, לאחר ירי־דה של 0.9% בפברואר. מאז תחילת השנה גדל האשראי הש־קלי ב־2.2%.

עלייה חדה יותר נרשמה באשראי הכולל, כתוצאה מגידול ניכר בביקוש לאשראי במטבע חוץ, עקב היחלשות הדולר מול השקל. במארס גדלה יתרת האשראי במשק ב־2.2%, לאחר עלייה של 1.3% בפברואר. מאז תחילת השנה גדל סך האשראי במשק ב־6.3%.

ראשי בנק ישראל התחילו אתמול את הדיונים לקראת גי־בוש התוכנית המוניטרית למאי, שבמסגרתה תיקבע רמת הריבית בחודש הקרוב.

נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, ידיע על פרטי התוכנית ביום שני הבא.

ההערכה היא, כי פרנקל יד־יע על הפחתה של 0.8% עד 1% בריבית.

תיק הנכסים של הציבור איבד בינואר 0.6% מערכו; הגיע ל־442.3 מיליארד ש'

מאת גדי מלין

תיק הנכסים של הציבור איבד בינואר 0.6% מערכו לעומת סוף דצמבר, והסתכם בסוף ינואר ב־442.3 מיליארד שקל. כך עולה מנתוני המחלקה המוניטרית של בנק ישראל.

לפי הנתונים, חלקם של הנכסים צמודי המדד (איגרות חוב, תוכניות חיסכון צמודות מדד, נכסים צמודים בקופות גמל ופיקדונות צמודים לטווח ארוך) בתיק – הסתכם ב־53.3%; חלקן של המניות – ב־18.3%; חלקם של נכסים לא צמודים (מזומ־נים, פיקדונות לזמן קצר, תעודות פיקדון סחירות, מלווה קצר מועד ואג"ח "גילון") – ב־15.6%; וחל־קם של נכסים צמודי מטבע חוץ (אג"ח צמודות וב־סחרות במטבע חוץ, תוכניות חיסכון צמודות דולר, פת"ם, פצ"מ, פמ"ת, ומניות הבנקים הכלולות בהס־דר, כולל נכסים שניתן להצמידם לדולר או למדד ולהשקעות ישראליות בחו"ל) – 12.8%.

בינואר חלה עלייה מסוימת בחלקם של הנכסים צמודי המדד והנכסים הלא צמודים בתיק, לצד ירידה מסוימת בחלקם של המניות והנכסים צמודי המט"ח. זאת, בהמשך למגמה שהסתמנה ב־94', כתוצאה מהירידה בשערי המניות בבורסה והעלייה בריבית השקלית.

אבלס שוקל להתיר לבנקים לשווק קרנות פנסיה

מאת מרית גילת

המפקח על הבנקים, זאב אבלס, בוחן אפשרות להתיר לבנ־קים לשווק קרנות פנסיה באמצעות הסניפים. כך אמר אתמול דובר בנק ישראל.

הדובר הדגיש כי המדובר בקרנות פנסיה חדשות, ולא בקר־נות המנוהלות על ידי ההסתדרות, וכי טרם התקבלה החלטה בעניין. לדבריו, בימים אלה בודק צוות שמינה אבלס את שא־לת ניגודי האינטרסים שיכולים להתעורר במקרה שבנק ישווק קרן פנסיה שנמצאת בבעלותו בעקיפין (כך, למשל, אם בנק לאומי ימכור קרן פנסיה שמנוהלת על ידי חברת הביטוח מג־דל, שהיא חברה בת של הבנק).

כידוע, בנק ישראל אסר על הבנקים לנהל באופן ישיר קר־נות פנסיה, בטענה שהדבר יגביר את הריכוזיות בשוק ההון ויחשוף את הבנקים לסיכונים יציבותיים במקרה שיידרשו לק־רנות גירעונות אקטואריים. מכירת תוכניות פנסיה המנוהלות על ידי גוף אחר היא פתח רווחים לבנקים מאחר שהבנק יק־בל רק את עמלת השיווק ולא את דמי הניהול של הקרן. ואו־לם, בשיווק קרנות פנסיה הבנק אינו נוטל סיכון וגם לא מעורב בניהול תיק הנכסים של הקרן.

מקורות בבנקים הביעו אתמול ספק בדבר האישור שיינתן לבנקים לשווק קרנות פנסיה. "המכשול הוא הממונה על הבי־טוח במשרד האוצר, ולא בנק ישראל", אמר בנקאי בכיר. הוא הוסיף כי לפני כשנה וחצי אילץ הממונה על הביטוח את בנק הפועלים להפסיק לשווק את קרן הפנסיה תשורה שמנוהלת בסוכנות "סימון את ויולי", עקב מחאת איגוד סוכני הביטוח.

הממונה על הביטוח לשעבר, מאיר שביט, אמר בעבר כי אין מניעה שהבנקים ישווקו ביטוח אלמנטרי או קרנות פנסיה, בתנאי שהפקידים שיאיישו את נקודות המכירה יהיו סוכני בי־טוח מורשים. ואולם, לטענת מקורות בבנקים, איגוד סוכני הביטוח חוסם את האפשרות להכשרת עובדי הבנקים כסוכנים.

שיחה

עם שלמה שני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות: על האיום בסכסוכי עבודה במשק

הצמדה אינה רעיון רע

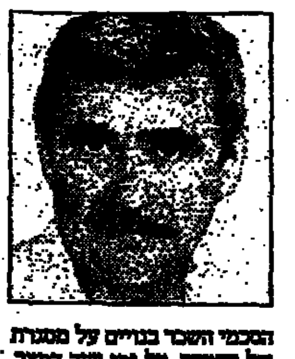

מהי עמדתך בעניין הצמ־דות השכר במשק?

אני חולק על הטוענים שהצ־מדת שכר במשק יש בה רק רע. כיום בנויים הסכמי השכר על הצמדות בין קבוצות עובדים שונות, ולהצמדה יש יתרונות לשני הצדדים – מעסיקים ועוב־דים. מבחינת המעסיקים, היתר־רון הוא שהצמדות השכר מונעת מקבוצות עובדים מסוימות בע־לות כוח או "שליטה על שלטי־רים", לפעול בצורה עצמאית.

גם קבוצות עובדים חלשות יחסית בהפעלת כוח מיקוח זו־כות להסכם השכר הקיבוצי. לכן לא הוגן שצד אחד, במקרה זה של האוצר, כמעסיק, מבטל מצב שאינו נוח לו ומצהיר שיש למ־נוע הצמדה לתוספות השכר שאושרו עתה לשוטרים. באופן חד משמעי אני מתנגד לרעיון לא לקיים הסכם שכר או לגעת לשנות הסכם בחקיקה רק כדי לבטל הצמדות שכר של קבוצת עובדים אחת לשנייה. כרגע, הסכמי השכר בנויים על מסגרת של הצמדה. כל זמן שזה המצב, יש לפעול בהתאם.

בהסתדרות עובדי המדינה מנבאים "קיץ חם" ביחסי הע־בודה. האם אתה שותף להער־כה זו?

כן, משום שהמעסיקים אינם מכבדים הסכמי שכר חתומים. המעסיקים הולכים להפסיד הישג שרשמו, כשהסכם השכר האחרון ל־93'–96' קבע כי יי־שמר שקט תעשייתי למשך ארבע שנים, כולל תקופת הבחירות. מתוך תחושה שההסתדרות עסוקה בבעיות פנימיות, הסיקו המעסיקים שהגיע הזמן לא לה־פעיל את ההסכם במלואו ובמק־ביל להוריד ולהפריס מקומות עבודה.

המעסיקים הפרו את הסעיף הקובע קידום העובדים בדרגות, לא יישמו את מחויבותם להכ־ליל רכיבי שכר נוספים בחישוב לפנסיה ואת התחייבותם לתקן את שחיקת הפנסיות התקצי־ביות כתוצאה מהדירוג של העובדים הפעילים. לא ייתכן שאנו נשמור על סעיף השקט התעשייתי, כשהצד השני אינו נוהג כך.

נתנו 100 ימי חסד לממונה החדש על השכר, יוסי קוצ'יק. עכשיו אפשר לומר שיש פער גדול בין התחושה שהעניק לנו קוצ'יק בשיחות, לבין מעשיו בשטח.

מאת חיים ביאור

ישראכרט מכריזה: זה ממשיך ב־28 באפריל 1995

משרד בראל

מגל תקשורת

רשת שוקן | העיר | כלהעיר | כלבו | הד הקריות | צומת השרון | עכבר העיר | ערים | חדרה | נתניה | צפון 1 | הגליל | שבע | שתי ערים | תל אביב

אלי קינד מנסה לגבש עסקה למכירת השליטה בבנק כרמל לשמיל ובר

מאת מרית גילת

אלי קינד, מבעלי השליטה בבנק כרמל למשכנתאות, מנסה לגבש עסקה שלפיה ימכרו ארב־עת הבעלים של כרמל את מניו־תיהם לאיש העסקים שמיל ובר, בעל השליטה בבנק למסחר.

שניים מהבעלים האחרים בב־נק כרמל, עו"ד חיים כצמן ורו"ח רפי רייך, חתמו בסוף מארס על חוזה למכירת 18% ממניות הבנק לג'קי בר, מבעלי חברת טמפו.

ההערכה בעבר היתה שגם קינד ייכנס למו"מ עם בר. ואולם מס־תבר כי הוא פתח במגעים עם כמה אנשי עסקים אחרים, בראשם שמיל ובר.

לפי ההערכה, מחיר העסקה הנרקמת עם שמיל ובר גבוה ממחיר העסקה עם ג'קי בר. בר התחייב לרכוש את המניות ב־7.5 שקל למניה. בתאריך חתימת החוזה שיקף מחיר זה פרמיה של 30% על פני מחיר המניה בבורסה: 5.83 שקל. מסוף מארס ועד אתמול עלתה כרמל בכ־8% ל־6.31 שקל למניה. מחיר זה משקף שווי בנק של כ־22.7 מיליון דולר.

זהו רק הפרק האחרון במאבק המתמשך בין קינד וכצמן, על רקע הסכסוך ביניהם סירב המפ־קח על הבנקים לחדש לקבוצה את רשיון השליטה – שפקע בי־נואר '95 – ודרש למכור את הבנק. בראשית השנה חתמו כב־מן ורייך על חוזה למכירת חלקם בכרמל לבנק הספנות. קינד בי־קש תחילה לטרפד את העסקה, אך לבסוף חתם על חוזה עם בנק הספנות. ואולם, כצמן פוצץ את העסקה בשל הערכתו כי החוזה של קינד עדיף.

קיבוץ גזר ידחה את ההצעה לרכוש 3,000 דונם משטחיו

מאת נר פריץ

נורם פרנקל, מרכז קיבוץ גזר, מסר אתמול, כי הקיבוץ יד־חה את הצעת חברת הבנייה מגדל הזוהר לרכוש 3,000 דונם מאדמותיו. מגדל הזוהר הציעה לקיבוץ לרכוש 3,000 דונם תמורת 24.8 מיליון דולר, או, לחלופין, להקים חברת ייזום כנגד זכותו של הקיבוץ ל־25% מהדירות, עם מינימום מובטח של 15 אלף ד' לכל דונם, ומקסימום מובטח של 25 אלף ד'.

אפשרות נוספת שהציעה מגדל הזוהר היא שותפות של 50% בחברה ללא הבטחת מינימום. פרנקל אמר, כי טרם ניתנה תשובה רשמית, אך הקיבוץ ידחה את הצעת מגדל הזוהר, מאחר שהמחיר שהציעה (כ־8,000 דולר לדונם) אינו ריאלי. הוא הוסיף, כי הצעת החברה סותרת את תקנה 666 של מינהל מקרקעי ישראל, המחייבת שינוי ייעוד קרקע חקלאית רק דרך המינהל.

א. לוי בונה 224 דירות באילת; תשקיע 22 מ' ד' במלון בים המלח

מאת נר פריץ

חברת הבנייה א. לוי התחילה בחודש שעבר בבניית 224 יחי־דות דיור באתר השחמון באילת בהיקף מכירות של 27 מיליון דולר. הפרויקט ישתרע על שטח של כ־11 דונם והוא חלק מפ־רויקט "מחיר למשתכן" של מש־רד השיכון. החברה זכתה במכרז לאחר שהציעה מחיר של כ־1,268 דולר למ"ר. א. לוי הת־חייבה למכור 94 דירות בפרויקט לזכאי משרד השיכון. הפרויקט יכלול דירות 3 חדרים בשטח של כ־80 מ"ר ב־110 אלף דו־לר, ודירות 4 חדרים בשטח של 109 מ"ר בכ־136 אלף דולר.

הפרויקט, שייקרא "מגדלי פנורמה", יכלול גם דירות פנ־טהאוז.

בשבוע הראשון למכירה מכ־רה החברה 10 דירות ב־1.2 מי־ליון דולר. אכלוס הפרויקט מתוכנן ליוני 97'.

א. לוי תתחיל בחודשים הק־רובים בבניית בית מלון בעין בוקק בים המלח. החברה תשקיע בפרויקט 22 מיליון דולר. החב־רה תקבל מענק של 38% מהיקף ההשקעה לפי חוק עידוד השק־עות הון. המלון יכלול 260 חד־רים במבנה בן 9 קומות וישתרע על 16 דונם.

אדריכלית הפרויקטים היא לאה רובנקו.

תשלוז תבנה בזכרון יעקב וילות ומלונות בהיקף מכירות של 90 מ' ד'

מאת אורי אלשוהר

חברת הבנייה הבורסאית תש־לוז, שבשליטת יצחק תשובה, תתחיל בעוד כחודשיים – בשי־תוף עם קבוצת סטיינהארט, שבבעלות שמעון טופור ואליהו וגנר – בבניית פרויקט בזכרון יעקב. היקף המכירות הכולל בפ־רויקט, שיכלול וילות, בתי מלון ושטחי מסחר – מוערך ב־90 מיליון דולר.

הפרויקט, שייקרא "שמורת זכרון", ייבנה על שטח של 140 דונם בין שכונת נוה הברון בזכ־רון יעקב לבין שמורת קן הנש־רים שליד קיבוץ מעין צבי. הקרקע, שהיתה בבעלות פרטית, נרכשה על ידי היזמים לפני כחצי שנה תמורת 14.6 מיליון ד'.

הפרויקט יכלול 250 יחידות דיור צמודות קרקע, מתוכם נפרד של בתי מלון ונופש, ומרכז מס־חרי וקהילתי. בשלב ראשון מתו־כננת בניית 70 קוטג'ים בני 5–6 חדרים על מגרשים בגודל של 375 מ"ר ויותר.

היזם אליהו וגנר מסר, כי למי שירכוש בית בפרויקט תינ־תן זכות ראשונים לרכוש גם את המגרש הצמוד לו. הקונה יוכל להחליט אם לבנות בית על המ־גרש הצמוד, ומתי.

קוטג' בני יימכר במחיר הת־חלתי של 249 אלף דולר, ומחיר התחלתי של המגרש הצמוד אליו יהיה 120 אלף דולר. המ־חירים עולים בהתאם לגודל המ־גרשים והבתים ועל־פי מיקומם. היקף המכירות בשלב הראשון מוערך בכ־18.2 מיליון דולר.

בנוסף, ייבנה בשלב הראשון גם מרכז מסחרי על שטח של כ־1,000 מ"ר. וגנר מסר, כי החברה תשקיע בבניית המרכז המסחרי כ־1.2 מיליון דולר. אכ־לוס הפרויקט, שתוכנן על ידי משרד האדריכלים בראלי לויצקי כסית, צפוי להתחיל כשנה לאחר תחילת הבנייה.

עודפי ביקוש של 16.8 מיליארד ש' במכרז היומי

מאת גדי מלין

שיעור הריבית הממוצע שנק־בע אתמול במכרז המוניטרי היו־מי של בנק ישראל לבנקים היה 14.8%.

גם ריבית המגירה נקבעה לשיעור דומה.

היקף המכרז של בנק ישראל לבנקים היה 5.7 מיליארד שקל, בדומה לשלשום, והביקוש הסת־

נדל"ן

290 אלף דולר ל־5 חדרים ברעננה

דירת 5 חדרים חדשה, ברחוב השחר, בפרויקט כלפון השחר, הצמוד לשכונת קרית גנים ברעננה, נמכרה תמורת 290 אלף דולר (58 אלף דולר לחדר). שטח הדירה 135 מ"ר ויש לה מרפסת שמש ששטחה 12 מ"ר. הדירה נמצאת בקומה השלישית ויש לה חניה תת קרקעית ומחסן.

310 אלף דולר לדירת גן ברעננה

דירת גן חדשה בת 5 חדרים, הנמצאת ברחוב השחר ברעננה נמכרה תמורת 310 אלף דולר (62 אלף דולר לחדר). הדירה נמצאת בקומת הקרקע, שטחה 140 מ"ר וצמודה לה גינה ששטחה 130 מ"ר. הדירה נמכרה בתוספת חניה כפולה ומחסן.

209 אלף דולר ל־4 חדרים ביגאל ידין

דירת 4 חדרים ברחוב יגאל ידין ברעננה נמכרה תמורת 209 אלף דולר (כ־52 אלף דולר לחדר). שטח הדירה 116 מ"ר, והיא נמצאת בקומה השלישית בבניין עם מעלית. הדירה נמכרה עם חניה צמודה.

355 אלף דולר לקוטג' בכפר סבא

קוטג' חדש בן 6 חדרים ברחוב משה דיין בכפר סבא נמכר תמורת 355 אלף דולר (כ־60 אלף דולר לחדר). הקוטג' ששטחו 175 מ"ר, בנוי בשני מפלסים על מגרש הנמצא בבעלות פרטית ששטחו 250 מ"ר. הקוטג' נמצא כיום בסיום בנייתו, ואכלוסו צפוי בקיץ הקרוב.

העסקות בוצעו על ידי משרד הנכסים יניב, רעננה.

אורי אלשוהר

הארץ

יום חמישי כ' בניסן תשנ"ה
20 באפריל 1995

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 תל אביב 61001; פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב התבור 2, טל' 6–254245–02, ת"ד 275 י-ם 91002; פקס' 02–254249
חיפה: רחוב מוריאה 20, טל' 7–623166–04, ת"ד 5259 חיפה 31052; פקס' 04–670715
שירות תלונות למנויים 03–5121333, 03–5121344; מודעות לוח הדרושים 03–6382020

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken st., Tel (03) 5121212, Fax 6810012

המדינה אינה סוכנות גיור

העובדה, כי כחמישית מכלל העולים שבאו ארצה מחבר המדינות מאז 1989 אינם יהודים, אינה צריכה להפתיע. כאשר קיבלה הכנסת במארס 1970 את התיקון לחוק השבות, המזכה בהיתר לעלייה ולהתאזרחות מיידית כל מי שאחד מסביו או מסבתותיו היו יהודים, תבריה ודאי הביאו בחשבון כי יעלו לכאן בני זוג שאינם יהודים לפי ההלכה – בין מברית המועצות ובין מארצות הברית, שנישואי תערובת רבים בקרבם. המחוקק רצה להרבות עולים, אולי גם לפצות את עם ישראל על האבדות שהסבה לו השואה.

יושב ראש הנהלת הסוכנות היהודית, הרב אברהם בורג, הביע תקווה, כי גם העולים והעולות שרק באופן חלקי הם מזרע אברהם ייהפכו לחלק בלתי נפרד משותפות הגורל של העם היהודי. הוא הפציר לכן במסמר הרבני להראות פתיחות וגמישות לנוכח קליטתם של למעלה ממאה אלף עולים הנכללים בקבוצה זו.

יש מקום לספק, אם הרבנים הראשיים לארץ ישראל ייענו בחיוב להפצרה זו, ואין להניח כי יקלו את הלכות הגיור. כשם שאין דרך לחייב אותם לכך יש מקום לגרוס, כי אין לתבוע זאת מהם.

קשה לצפות, כי המוני בני אדם, שגדלו תחת משטר שניהל תעמולה נגד כל הדתות, ימהרו להצטרף אל העם היהודי בדרך של קבלת עול המצוות. לא דרכי הדת יקלו את התאקלמותם והשתלבותם בחיים בישראל. הסתגלות זו נתקלת במכשול נוסף: מה יצהירו עולים אלה לפני הפקיד במרשם התושבים של משרד הפנים כשישאל אותם מה לרשום בסעיף "לאום" בתעודת הזהות? אם עולים נוצרים מארמניה נרשמים כ"בני דת אחרת", נעשה עוול לנצרותם; ואם עולה המצהיר שאין לו זיקה לדת כלשהי ירשם כ"בן דת לא ידועה" – יפגע הרישום בהשקפת עולמו האתאיסטית. מדינת ישראל אינה רשאית לשאול אזרח להשתייכותו הדתית. הסעיף "לאום" אף איננו מתכוון לכך; הוא שואל ללאומיותו, ולא לדתו.

לפני ארבעים שנה היה מקום לגרוס, כי השאלה העוסקת בלאום מקפלת בתוכה את הכרת המדינה היהודית בלאומיותם הנפרדת של אזרחיה הערבים. אבל במרוצת השנים נתפס הסעיף כבישור לאפלייתם דווקא. ואיך יגדיר את עצמו עולה מברית המועצות (לשעבר), המוכן להיות ישראלי אך אינו רוצה להכריז על עצמו כיהודי בשל זרותו למרכיב הדתי של מונח זה?

כשם שהמדינה, שהיא יצור חילוני מטבע בריאתה, אינה רשאית לסווג את אזרחיה לפי קריטריון דתי כך אין היא צריכה לסווגם לפי לאומיותם. אופיה כמדינת העם היהודי לא ייפגע, אם משרד הפנים יבטל את הסעיף "לאום". ביטול זה לא רק יסיר אבן נגף מדרך קליטתם הרוחנית של סוג העולים שמדובר בו, אלא גם יפגין לאזרחים הערבים כי ישראל היא מדינתם.

ביטול זה לא יסיט את המסמך הרבני מדרכו. מאחר שמוסד זה לא יוכל מלפשפש בהיסטוריה המשפחתית של כל מי שרוצה להתחתן הולכת ומתחזקת הדרישה להנהגת נישואין אזרחיים, לטובת הכלל ולטובת בני הדור השני של העולים שההלכה אינה מכירה בהם כיהודים. צורך זה נעשה דחוף – כשם שהצורך ליצור אפשרויות לקבורה לא דתית בבתי קברות מוניציפליים או של אגודות וולונטריות נעשה אקטואלי יותר מדי יום ביומו.

שלילת הגלות וקיום הגולה

מאת פלס

האם יש צורך בהגדרה מחודשת לתורת הציונות שגרסה "שלילת הגלות", מאחר שהעיירות בין ישראל לתפוצות מאפשרת לפתח "אומה יהודית הוליסטית"?

ראש משלחת העלייה בארצות צפון אמריקה, ג'ודי עמית, משיבה בחיוב. הדימוי הלשוני הזה (הוליסטי נגזר מהמלה האנגלית whole) נועד להביע שיהודי ישראל ויהודי הגולה הם ישות אחת. אם יכה המונח הזה שורשים, יטשטש וייעלם גם הגבול המהותי בין ציונים ללא-ציונים. אורי גורדון, ראש מחלקת העלייה של הסוכנות היהודית, האשים את עמית ש"הפגינה יותר מדי את התפישות של יהודי ארה"ב שעמם היא עומדת בקשר יום-יומי. במקום לשנות את עמדותיהם, היא נסחפת אחריהם" ("הארץ", 16.4).

ייתכן שאכזבתו של גורדון קולעת למטרה, אך בדבריו התוכחה אין פתרון לבעיה שהעלתה ג'ודי עמית לדיון. האם אפשר "לשנות" את עמדותיהם של יהודי ארה"ב וקנדה (ושאר ארצות הגולה) בדרך של הטפה לעקרונות התנועה הציונית, כפי שהתגבשו לפני מאה שנה באירופה המזרחית? ומי ראוי להיקרא ציוני, אם אין בכוונתו לעלות לארץ?

שאלה זו לא התעוררה ברוסיה הצארית ולא בפולין, ליטא, לטוויה ושאר ארצות אירופה המזרחית בשנים שבין שתי מלחמות העולם. משטר שכלא את רוב נתיניו היהודים בתחום המושב – סיפק את התנאים לנהירה נלהבת אחר תיאודור הרצל; משטר אנטישמי שהרבה מצוקה כלכלית בקרב המוני היהודים – הבטיח תמיכה נמרצת בתנועה הציונית, שרק אנשי ה"בונד" ואגודת ישראל התנגדו לה. הרצון לעלות לארץ ישראל היה נחלת רבבות ומאות אלפים; לולא ההגבלות על העלייה, שהטיל המשטר הבריטי בימי המנדט, אולי היו כולם עולים כבר בשנות העשרים.

אכן, ההצלחה הכלכלית של הפרט בלמה את הרצון ההוא גם בארצות הגולה המרכז-אירופית יותר מפעם אחת, אבל היא לא גרעה מהכמיהה הנפשית, שתורגמה לרוב לשפת פעילות נמרצת בשורות ההסתדרות הציונית.

שונה היה המצב בגרמניה: הציונות הגרמנית היתה בראשית ימיה מין תנועה פילנתרופית בעלת גוון יהודי אתני, שהלכה אחרי הרצל כדי לעזור בפתרון בעייתם של יהודי רוסיה, פולין ורומניה. רק קורט בלומנפלד החדיר לדור השני של ציוני גרמניה את ההכרה כי הציונות, כתנועה לאומית במלוא מובן המונח, מסוגלת לפתור את בעיית זהותם היהודית של יהודים שכבר הספיקו להתבולל; והוועידה הארצית שהתקיימה בעיר פוזן בשנת 1913, העבירה החלטה, שלפיה כל ציוני "חייב להכניס את העלייה לארץ ישראל לתוכנית חייו".

מי שישאל אם החלטה זו הוליכה לתנועת עלייה ניכרת מגרמניה, לא יגלה לפני 1933 יותר מיחידי סגולה שעלו לארץ ולא ירדו ממנה; מניינם לא עלה על כמה מאות. אמנם הם הרימו תרומה חשובה לחיי היישוב הקטן, ויש מקום להדגיש כי הצו המוסרי שבהחלטתה של ועידת פוזן הדריך בכל ציוני גרמניה את החייק של נקיפת המצפון. ואכן, החל בשנת 1933 חיפשו ציוני גרמניה המאורגנים, רובם ככולם, ומצאו, את מקומם בארץ.

ואולם לולא הלחץ שהיה גלום בעליית הנאצים לשלטון הדעת נותנת, כי הציונות הגרמנית היתה מתפתחת יותר ויותר בכיוון הציונות האמריקאית: וזו לא תבעה מעולם הגשמה עצמית מכל ציוני. יהודי אירופה המזרחית שנדדו לארה"ב העתיקו לשם את זיקת ציון שלהם; אבל עיקר מאווייהם היה להתבסס במולדת החדשה שהבטיחה להם חירות אישית וסיכוי לשגשוג כלכלי. הם תיגברו את שורותיה של הסתדרות ציוני אמריקה, שבראשה עמד לואי דמבריץ ברנדייס, נשותיהם התארגנו ב"הדסה"; אך מעטים בלבד עלו לארץ, והרוב המכריע ייחד לו את התפקיד של תמיכה מדינית וסיוע כספי ליישוב הארצישראלי בבניין הארץ ובמאבק למדינה יהודית.

לא אבא הלל סילבר ולא עמנואל ניומן לא קראו לציוני ארה"ב לקבל עליהם את עול העלייה ואין זה נכון שרק עתה נוצר בקרב יהודי ארה"ב חבר הארגונים הציוניים הדוף לממש את דבקותם ברעיון הציוני בדרך של עלייה. ודוף זה היה חלש מאז ומעולם: הוא עמד ביחס הפוך לעוצמת הזדהותם עם ישראל ולהתלהבותם מניצחונות צה"ל.

כל מנהיגי הציונות האמריקאית ראו עצמם אמריקאים לכל דבר, ולא מטעמים טקטיים בלבד; לא כל שכן אנשי השורה. אם בשנה האחרונה הגיע מספר העולים מארה"ב לשלושת אלפים, ספק אם תופעה זו כל כולה פרי עמלם של שלושים שליחי מחלקת העלייה של הסוכנות.

אלה הרוצים להצטרף אלינו כאן לצמיתות, אין להם צורך להגדיר את הציונות מחדש. הבעיה האמיתית נוגעת למיליונים האחרים; ההסתדרות הציונית העולמית לא תעקור אותם מגלותם. ספק אם אפשר להעמיד לה תחליף, בדמות ארגון שיקיף מיליון יהודים, שיעסוק בחינוך יהודי בגולה ויטפח תיירות לארץ, כפי שהציע יוסי ביילין. עלינו להשלים עם המצב ולקוות כי "נצח ישראל לא ישקר" גם לא בארה"ב, בקנדה, באנגליה ובכל מקום אחר.

18 המכות שלנו

מאת יואל מרקוס

רצ"ך: הבריאות

1. זה קורה תמיד ברגע הכי גינות. כשהכל נהנים, מתבדחים וצוחקים – אז מופיע כרוח המוות, עם הידיעה המרה שלה: "שמעתם מי מת היום?" ומיד הוא מטיל את השם בחלל האוויר. הלם כללי. "מתי זה קרה?" – "רק אתמול ראיתי אותו בקלנוע". – "בן כמה היה?", ישאל בן 52. מובן שהמנוח הסדיר היה בן 52. ואיך לא. ואז ייזכר אחד הנוכחים במות פתאומי אחר, והשיחה תתגלגל למיתות חטופות ומחלות. וכולם ימהרו הביתה לבדוק את הדופק.

2. "בודק הזיכרון" הוא המכה השנייה ב-18 המכות שנפלו עלינו. הוא/היא מגיחים מולך ברחוב או במסיבה עם חיוך גדול בפנים: "זוכר אותי?" אתה מתבונן בפנים הקמוטות ולא נזכר. אסתוך לשערי תבל מבית הספר? אתה מאמץ את מוחך והוא/היא לא יוותרו. ומי שיסקר ויאמר: "ודאי שאני זוכר", יפול בפח כי מיד תבוא המכה הנגדית "אז תגיד מי אני?" הדרך היחידה לצאת מהמלכוד היא בשורת המוח: "אני חושב שאת/ה טועה, זה לא אני".

3. מכת "האיש הבריא" מופיעה בכל צורה אפשרית. הוא רץ כשאתה שרוע בתרפסת. חולף לידך רזה ושרירי ביום שהרופא ציווה עליך להשיל 20 קילוגרם. תראה אותו בחנות מזון בריאות בדרכך למעדנייה. תראה אותו שותה מיץ גזר כשאתה בוויסקי. בעיקר יציק האיש הבריא ברגע שאתה עומד לנגוס בפיתה עם קבאב בטחינה: "אתה יודע כמה כולסטרול יש בזה?" הנחמה היחידה למכה זו היא שלא פעם דווקא הוא, ולא אתה, מופיע במכה מס' 1 שברשימתנו.

4. הוא יכול להיות שר, הוא יכול להיות עד ראייה, עובר אורח או מתקן פנצ'רים – לא ינום ולא יישן "המספיד הלאומי" שאחרי כל פיגוע ובכל מקום שיש בו מיקרופון תשמעו אותו מקריא בקול עמוק את קרותו, פרשנותו או תגובתו: "תרשו לי בראש וראשונה להביע את זעזועי העמוק על האבדה/ות ולהשתתף בצער המשפחות". למה, מה הם? קרובי משפחה? שרייערים של חברה קדישא.

עד"ש: הדיבורים

5. זה קורה כשאתה בחליפה הטובה שלך בחתונה, בבר מצווה, במסעדה. אתה מרים רגל על רגל או מנסה להתיישר בכיסא ומגלה שמכנסיך דבוקים בעיסה דביקה. מדביק המסטיק האלמוני הכה שוב.

6. "הישראלי המתפלמס". הוא מופיע משום מקום בכל מקום. ישר לאוזן שלך וגודר אותך להתווכח אתו על פוליטיקה. כל דעה שתביע, תהיה דעתו הפוכה. תאמר שצריך לוותר, יאמר שאתה תבוסתן. תאמר שאתה בעד א"י השלמה, יאמר שזה מתכון לאסון. תאמר שאתה יודע על מה אתה מדבר, ישיב לך שהוא יודע כאחיו של השר או מזהו של הרמטכ"ל שלא כך, אלא ככה וככה וככה. אם תסכים אתו ובלבד שיירד ממך, לא יסכים למה שאתה מסכים אתו. זו המכה האמיתית שבגינה דהיש לנו ברחיפות השלום.

7. הביטוי "לא יעלה על הדעת" הוא מכה מילולית בכך שהוא מביע ההיפך ממה שהוא אומר. או להיפך. זה המשפט שיפתח בו כל פוליטיקאי המכבד את עצמו כדי לתאר מצב שכן קרה למרות שלא יעלה על הדעת.

8. "השר הגרבי" שלנו אין שני לו בעולם. לא בפאריס, לא בוואשינגטון, לא בלונדון, לא תראו את התצוגה שרים יוצאים מישיבת הממשלה וניגשים מיד לספוך כל מה שהם יודעים, ויותר, באוזני העיתונאים הממתינים להם. לכל אחד, כל אחד מהם יוצא כאילו לוחש את מכוניתו, בפועל תראו שרים שאין להם שום סיבה לצאת, מפני שלשבתם בבניין ראש הממשלה, עושים עצמם מחפשים את מכוניתם כדי לתפוס מצלמה. שריגה: גם דוקרים, משוקים בכבוד, מצמרים, מנהלים שיחות רעים משמנות ומדהרי סמים בתור בביות מכלשואג. אך זה שייך למכה שלך ידובר בה, הפריימריס.

9. אף על פי ש-60% מהעם כבר הקיף שלוש פעמים את כדור הארץ, אין מכה גדולה מתייר המתפקע, עם שקופיות או סרטי וידאו, לספר את חוויותיו. בקרינו הם כמעט תמיד זוכים.

10. שלא כמו באמריקה שבה אתה יכול לשבת ברחוב ומלים יכרון ממנו, אצלנו הישראלי מתקהל. לא חשוב מה קורה. מיד נוצר מעגל של סקרנים, נותנים עצות, מתווכחים, וכולם רוצים לראות מה קרה. אין ציבור יודע שנפל והכת בבית קפה הקהיל סביבו את כל יושבי המקום. עבדו סביבו והתבוננו. חייב לתחיית המתים!

11. "הרכלן השכונתי", המחוזי או הארצי, הנצמד לאוזנך ומספר לך מי התחתן עם מי, מי התגרש ממי, מי הסבא של הבנים שלו, מי עשה פייס-ליפטינג, מי צובע את שיערו ולמי יש פאה למרות שזה לא נראה. ואם תעשה את המשגה ותאמר שאינך יודע במי מדובר, מיד תקבל תולדות חיים: הוא אחיו של האבא של הקבלן מחיפה, שעסק את הוהנו שפשט את הרגל והמשטרה חקרה אותו והוא ברח עם הבת של בן דודו לחו"ל. ציפור רה במרחק דור ממה שקורה.

באח"ב: התסכולים

12. הטכנאי המחזיר לך את מקלט הטלוויזיה, המזגן, המחשב, המכונית בדיוק עם אותו קלקול שבגללו ביקשת את שירותיו. עם החשבון כמובן.

13. "מלמד הלקח" בכביש הוא טיפוס דבק למטרה. נניח שבהיסח הדעת נכנסת למסלול שלו, הוא יהדר אחריך, יצפור לך בפראות, ישרוף שני אורות אדומים, ובלבד שיגיע למצב של חלון מול חלון, יביט בך עם רצח בעיניים ויאמר לך: "אידיוט, איך אתה נוסע?"

14. "הסוחר המתנכר". עוצר לידך באור אדום או בפקק. נכמן לך בסיבוב יד לפתוח את החלון ואז יגלגל יד עשויה בגודש בכרמן שאלה: "אתה מוכר?"

15. המלצר שבהיכנסך למסעדתו הריקה ישאל במלוא החזרה אם הזמנת מקום. המלצר קצר הראייה שאינו רואה אותך כשאתה זקוק לו. המלצר הפעיל, שמוריד את הצלחות בעודך אוכל וגם מפיל עליך מזלג ושופך עליך ספרייט. המלצר החדש שמביא כל דבר בדיוק ההיפך ממה שביקשת. הם לוקחים ברצינות את הכתוב על החשבון: "לא כולל שירות".

16. בעל המחשב המקדים אותך תמיד בשתי דרגות. תגיד סידרום, יאמר שזה סיוסן, עכשיו זה אינטרנט. תאמר אינטרנט, יאמר קומפיוסרב. תאמר קומפיוסרב, יאמר שהוא כבר מחובר לפנטגון ולמרכז המידע האטומי. בסוף אתה ושני טכנאים עמלים יומיים לפתור בעיה לא-פתירה במחשב עד שמופיע נער, בן תשע, ופותר אותה בחמש הקשות על המקלדת.

17. הפרופסור שלנו נחשב לאינטליגנציה האחרונה. הוא מרואיין בכל עת בכל עניין לאומי ויודע הכל על הכל – יודע מה אסד חושב, ומה יקרה לילצין, ומה באיראן, ואיך בכלכלה. איך זה שהיודעים האלה שבכתיבתם הדבקת עולה אינם מציבים לכלכלה לפתור את הבעיות בעצמם לתת עצות? האם הם יודעים משהו על יכולתם של הפרופסורים שאנו לא יודעים?

18. האיש הנושא עמו את מכשירו בכל מקום שהוא נמצא בו, מנהל את עסקיו בכל עת. בתוך קולות עם הפלאפון הצייד שלו. ערב אחד בקולנוע נשמע צלצול ואיזה אידיוט בשורה 11, כיסא 3, התחיל לנהל שיחה כאמצע סצינת הנשיקה. כרבב התאבקנו – בעל הטלפון הייתי אני.

חיבוק דחוי

מאת אברהם טל

נוטים להתעלם מזה, אך ישראל סופגת עלבונות חוזרים ונשנים מצד אלה שעליהם היא כה רוצה להתחבב. קטאר ביטלה ביקור של שמעון פרס, בתירוץ שהידיעה על כך דלפה. נכון שפרס שב לא התאפק ופלט רמז (שהרגיז את הכתבים); אבל האם זה מצדיק ביטול מעליב של ביקור, ימים מעטים לפני המועד המוסכם? נשיא לשכת המסחר והתעשייה של סעודיה אמר שישראל "רוצה לקבל מהערבים את כל הרווחים האפשריים בלי לתת דבר בתמורה" ו"כל שיתוף פעולה (עם ישראל) הוא הסכר לערבים". כך מדברים על מדינה ששר החוץ שלה מחזר על פתחי מדינות הערבים כדי להשיג סיוע לפרויקטים שיעלו את רמת החיים של אויביה לשעבר; והאיחוד האירופי מהסס לאמץ את יוזמת פרס למחשוב מערכת החינוך בעולם הערבי. הסיבה: אירופה נרתעת להיראות בעיני מדינות ערב כנותנת חסות ליוזמה ישראלית ("הארץ", 17.4).

אין סימן להתגשמות התקוות לשיתוף פעולה אזורי, שהרקיעו אחרי חתימת הסכם אוסלו. להיפך, יש תחושה שמשהו נשבר, תקודת השבר היא התקופה שממנה הופרחו התקוות הגדולות ביותר: ועידת קזבלנקה בסוף אוקטובר 94'.

אלה היו ימי האופוריה של "המזרח התיכון החדש", לפי ספר הפרויקטים המרהיב שהגישה ישראל למשתתפי הוועידה. שמונה שרים וכ-180 ישראלים אחרים כבשו את הוועידה בהתלהבות כאילו מדובר בוועידת הכתבים. לא היה אפשר להימלט מהם. בקרב חלק מבאי הוועידה התעורר חשש ששלום עם ישראל מבשר כיבוש כלכלי. כאשר קוראים היום את ההצהרות המסורטיות של נציגים ישראלים והתיאורים המתלהמים של הכתבים, אפשר בהחלט להבין את החשש.

ערב הוועידה היו סימנים שהחיבוק הישראלי אינו רצוי. לדוגמה שר החוץ המצרי, עמר מוסא, אמר בקהיר שאין לדבר על שוק מזרח תיכוני, וגם לא על שיתוף פעולה אזורי, עד שיזכו הפלשתינאים בעצמאות, וסוריה בגולן. בחוברת הפרויקטים המצרית נכללו חמש תוכניות לחיבור רשת החשמל באזור, ישראל – יוק. אבל בסערת החזון, מי שם לב לפרטים קטנים.

מאז קזבלנקה, רוב התוכניות הגרנדיוזיות שנהגו במשרד החוץ ובמשרדי ממשלה אחרים ירדו מהפרק או הוקפאו. מי זוכר את "ועידת המידבר" שהגה שמעון פרס; או את חזונו על ישראל כחוליה המקשרת בין ה"מאשרק" (ירדן, סוריה, לבנון, מצרים והפלשתינאים), המגרב והאיחוד האירופי? תוכנית תעלת הימים תקועה בתלות.

עגום הוא גם מצבה של תוכנית המחשוב של בתי הספר הערביים באזור, "בעזרת מחשב אנציקלופדי שיפעל על חשמל וסוללות", פרי רוחו של פרס. לדבריו (בדצמבר 94'), מנהיגים ערבים קיבלו את התוכנית בברכה, ומימונה – משהו כמו 25 מיליארד דולר – יבוא ממדינות איחוד אירופה. פרס הציע שהאיחוד יוביל את התוכנית, וכרגיל, הצעד הראשון יהיה ועידה גרנדיוזית, "ועידת חינוך מזרח תיכונית". האירופים העלו את הרעיון בבירות ערב, אך נענו שהערבים אינם מבינים את הצורך, ואין להם תשתית ומומחים ליישומה. האם די בצלה של ישראל כדי להרתיע אותם מתוכנית שכולה כוונות טובות?

פרויקט גרנדיוזי אחר המפרפר בין קיום לחידלון הוא הבנק המזרח תיכוני, שוועידת קזבלנקה כללה בין "מנגנוני המימון" המוצעים לבחינת ועדת מומחים לקראת הוועידה שתתכנס השנה בעמאן. תחילה דובר על הון יסוד של 25 מיליארד דולר, מגדל פיננסי פורח שממנו ירדו עכשיו למיליארד וחצי. מדינות אירופה, האמורות לתרום חלק נכבד מהון היסוד, יודעות מניסיון קודם שבנק כזה הוא מרשם לבזבוז וחוסר יעילות (כשבוע שעבר סירבו להגדיל את הון הבנק האירופי, עד שיופסק בזבוזו, והציעו להפריטו). במזרח התיכון זה גם מרשם לשחיתות. מדינות המפרץ מתנגדות משום שיידרשו לספק כסף, אבל גם בטענה שכל המושג של פיתוח אזורי הוא תכסיס להשתלטות ישראלית. באחרונה פורסם שאפילו ירדן מתנגדת, אמנם בעדינות, בנימוק שאין צורך במוסד נוסף למתן הלוואות במזרח התיכון (טענה נכונה), בהתחשב במוסדות הקיימים, מהם אזוריים, דוגמת הבנק האיסלאמי לפיתוח, שהונו מוערך ב-8.5 מיליארדי דולר וחברות בו 43 מדינות מוסלמיות).

בין המשק הישראלי למשקי המדינות השכנות יש פערים עצומים, לפי כל מבחן: כלכלי, פיננסי, טכנולוגי ואנושי. לנוכח קצב הצמיחה של ישראל, הפער אינו קטן, ואולי אף גדל. ככל שישראל מתעצמת כלכלית היא נראית מאיימת יותר, ואולי היא באמת מאיימת יותר. במצב המדיני הנוכחי, ההיגיון אומר להנמיך פרופיל, לא לעשות גלים, לא להתנשא ולא לתחוב אצבע בכל עין. השאלה היא אם המטפרסמנים והציוניסטיות של פרס יאפשרו זאת.

עזה תחילה, תחילה

מאת דן מרגלית

שמעון פרס תהה באוזני נביל שעת, מה בדבר מדינה פלשתינית ריבונית ברצועה? שעת נבעת ומיהר לשלול. כמוהו עשו גם יאסר ערפאת ואחמד טיבי.

כעבור יומיים מצאו חיזוק למדברו בנותם בדברי יצחק רבין. כאשר נשאל ראש הממשלה מה דעתו על הרעיון שגילגל שר החוץ, השיב כי אם יסתפקו הפלשתינאים בריבונות ברצועת עזה בלבד – אהלן וסהלן. אבל הם לא יסכימו.

ערפאת, שעת וטיבי חשו מאוימים שמא הריבונות בעזה תחילה תגביל לנצח את נכסתם המדינית ברצועת החוף הדרומית. במקרה זה יעדיף ערפאת לשוב לחוף אפריקה הצפונית.

אך את תגובות שני הצדדים אפשר לפרש בצורות שונות. יש מי שיראה בהן את שלושת רבעי הכוס הריקה, ויש מי שיצביע על הרבע המלא דווקא.

מובן לגמרי מדוע הפלשתינאים חוששים מן ההתניה של רבין להגביל את הריבונות לעזה. אף אין היא בהכרח החלק החשוב בתגובתו. יותר מדי התניות אחרות וקווים אדומים הופרו ונמחקו בעברו. מדוע ישראל מכבר שמישהו יתייחס אליהם כאל עובדות מוצקות.

או מה אם רבין התנה את תמיכתו במדינה פלשתינית בכך שתוקם ברצועת עזה בלבד? הרי זה רק קרש קפיצה למשא ומתן. אילו, למשל, טיפסו הפלשתינאים על הסולם שהעמיד להם פרס, היו טוענים באוזני רבין כי מאז הסכם אוסלו אי-אפשר עוד להפריד בין עזה לבין יריחו.

עוד כמה ימים, ורבין היה מביע הסכמה לריבונות פלשתינית בכל שטחי האוטונומיה המצויים בידי אש"ף, אחר כך היה מקבל את הדבר כי ריבונות בפועל כבר יש להם בעזה וביריחו. לפיכך חייבים להוסיף להם כמה דונמים – למשל את ג'נין, שההתעקשות על שליטה בה אינה שווה את התמכת ההתנחבות להסדר נוסף.

במקום לדבוק בהתניה של ראש הממשלה, כדאי לפלשתינאים לעיין במשמעותה. זאת הפעם הראשונה שרבין אינו שולל ריבונות פלשתינית בחלק מהארץ. העיקרון נקבע. מזה לא יוכל עוד לחזור. ויחרה זה ...

להתפשר. רבין אכן עשה כברת דרך.

הצעת פרס – הבזיונה במקביל לעיקרון אוסלו, ולא במקומו – אינה אידיאלית בשביל הפלשתינאים, אבל גם לא נטולת חשיבות. הריבונות בעזה תחילה היתה חודרת את גוזל ההתיישבות היהודית שם. תושבי גוש קטיף וכפר דרום ונצרים היו נאלצים לבחור בין תעודות זהות פלשתיניות לבין עקירת יישוביהם מן האדמה העזתית. האם זה דבר של מה בכך בעיני ערפאת ועמיתיו?

הם גם היו נוכחים לדעת, שזו לה תמורה בדעת הקהל הישראלית. דבר אחד הוא שבנימין נתניהו מבטיח לבוחריו כי לא ישוב לכבוש את רצועת עזה, ודבר אחר לגמרי, שהימין לא הקים ולו זעקה אחת לנוכח דברי רבין ופרס על כינון ריבונות פלשתינית מלאה בחלק מארץ ישראל. גם זה מלמד משהו על יחסו של הציבור לאפשרות של הקמת מדינה פלשתינית בין הים ובין הירדן.

נכון, שסבירות ביצועה של ההצעה נמוכה. אבל גם נכון, שהמשא ומתן על הסכם אוסלו נתקל בקשיים. הצורך הפלשתיני כופה על הרוב בממשלה לחזור על וידוי שלב הביניים בהסכם עם אש"ף.

האם מבחינה ראות פלשתינית הקיפאון עדיף ובעיקר, האין מנהיגי אש"ף מבינים כי דיון על ריבונות בעזה תחילה יזרז גם את המשא ומתן על מימושו של הסכם אוסלו?

לפני 58 שנים הציעה ועדת פיל לחלק את הארץ. היא עוררה מחלוקת בתנועה הציונית. הימין בראשותו של זאב ז'בוטינסקי התנגד. אבל כמה באמת התנגדו? מקץ עשרות שנים גילה בנימין אקצין כי מנהיגו דווקא השתעשע ברעיון, שהצעת החלוקה היא התחלה טובה. לעיניו עמד תקדים פיימונטה – זה ראש הגשר של העצמאות האיטלקית במאה ה-19. וז'בוטינסקי לא העז להתמיד בעמדתו ונלחם לשלילה קיצונית של תוכנית החלוקה, והכבד איבד כליל את הסיכוי לעמידה בכורה בתנועה הציונית.

הדעת נותנת, כי יש בהנהגת אש"ף מי שמבין מה היתרון היכול לצמוח גם לפלשתינאים מרעיונו של פרס. אפשר רק לקוות, כי אם ...

שיטת ברק במרוץ לצמרת

מאת גדעון סאמט

עוד לפני שקפץ למים החדשים, נהגה אהוד ברק בחודשים האחרונים בחיזור גדול על פוליטיקאים ודופי יום: היה לו הרבה פנאי למחשבה. כיוון שלצורך העניין הזה הוא עשה שימוש בכלים לגמרי לא-דעים, כדאי לשים לב למסקנה העיקרית שלו. המסקנה היא שלקראת הסיבוב של השדה הבאה, מוטב לאמביציונרים במפלגת העבודה לערפל את דעותיהם ולמקד ימינה את העמוד השאיר מאחוריו יחד עם המדים.

הוא הרביץ ימינה ("מדיניות חוץ") ובעיקר שמאלה ("תבוסתנות"). הוא הזהיר את ערפאת שימוד כמנהיג בטיפוח התנשאות בהוסג שהיה דומה כי נמחקה כבר מהלקסיקון והרוח אצלנו. והוא לא אמר בעצם מאומה, אלא על שיטת ברק במרוץ אל הצמרת. אפילו בבחירת האכסניה המרוחקת למאמר שכתב, "ואשינגטון פוסט", היה התחמקות הגובלת בבריחה.

האיש שעם צירופו לממשלה בעוד חודשים יצטרך להתחיל לנקוט עמדות של ממש, להכריע מגידופים, בעת בעיקר פתיחה מאמבת. אבל באלמות הדיון והמעקליני הבדיה האמריקאית גם בס ברק מה שצפוי להיות מאפיין מרכזי במשחק הפריימריס: הוא בחר בנתיב הטשטוש.

בכך אולי ניסה ברק להימנע מגורלם של עשרות הגנרלים שכמעט כולם נכשלו בהטבעת חותם בעל משמעות על הנוף הלאומי. אחרים, בעלי פרופיל הרוך, נשאו ...

יעשה את צעדיו הראשונים, החל ברק ללכת בדרך אחרת כדי להתברג בצמרת העבודה.

קהל הבחירות המקדימות שם הוא עם ישראל בזעיר אנפין. מצד האינטרס האנוכי – אפשר לומר: המקיאווליסטי – ברק קורא נכון את השיטה, כיצד להגביר את סיכוייו. ניסוחי הפתיחה שלו הם שיקוף של מצב רוח לאומי: מלא ספקות ומאבד בהדרגה את צהלת השלום. מבחינה זו ברק הוא רבין קטן. בשולחן הממשלה הוא יירשם במכסה האישית של העומד בראשה, והוא יודע שהמסלול של ראש הממשלה, נתיב האצבע הכי תגנים, הנחל רק לרמטכ"ל לשעבר האחד זה את המנהיגות.

גנרלים מוכשרים לא פחות מברק, עם בסיס פוליטי מוצק בתוך בק, כשלו לפני הפסגה. יגאל אלון ומשה דיין, כל אחד דעתו ויצירתו לפי דרכו, באו מאנגפי תנועת העבודה ונבלמו בשביל המרכזי על ידי ותיקי התנועה. יגאל ידין היה אכזבה מבישה כשהגיע לפוליטיקה. עזר ויצמן החל אצל גולדה מאיר ב-69', יום אחרי פרישתו מהצבא, ואחר כך נשחק במלחמות נגד הנהגת הליכוד. שישה רמטכ"לים וכ-40 קצינים בכירים ניסו את מזלם מאז שנות החמישים. שישה הקימו רשימות עצמאיות והיחיד שנחל הצלחה מרשימה היה דווקא הדיילג האנטי-פוליטי שבהם, רפאל איתן.

הבונגנה הזאת של אנשי צבא בפוליטיקה הסתיימה מוקדם. ארבעה צל"שים ואות מופת אחד לא יעזרו הרבה לברק להתגבר על ...

שלא נמנה לגברי כאן מלהבה יום כיפור. בסדרה בעשרים השנים שעברו, גם ברק בא אל הפוליטיקה עם נכס בבאי שבדהי הנספק.

אבל פתרון בית הספר שלפניו לצורך זה אינו רק באבוב. יש בו מידה של חוסר אחריות. קשה לצפות כבנו, עוד לפני הכניסה לממשלה, שימלא תפקיד כרוחב ושיחשוף את נפשו. אלא שהוא לא נתן אפילו סימן על שבקליט לפני מכנות להסתבך בכביש כדי להתרצב מול הלוך הרוחות של הרגע. לא ניכר מעבדו שבין ההתויו היהודי והסקט הבונה שהביות שב הדבוע שבעון פרס, נכה הקדים הנוטרים בתהליך ההגיה.

אנחנו עומדים לקבל דגם אחר לגמרי. כדי להימנע מאכזבה, כדאי לא לתלות בו יותר מדי תקוות. כפי שנראה לפי שעה הבוח האנגליסי ב' נהר בדרך בכלל האוריגינל. מהבדל העובד אחד לפתוח: רבין הגיע לצמרת בתקופה השנייה לפני נישואיו, עם צירוף תכונות בושר, והתבודד על רגל נהגה מול פוליטיקאי שקולו גדול בידם [illegible] ברק מנותר אל כוורת הוכה [illegible] הביא אליה שקית בהבבות נקבה כבכבת.

בנוף הזה ברק בעוד שאלה חמורה. אם הוא מאמין באמת בה ערכות וברעות כרפות הדיים [illegible] רק, למי הן הדוחות היום: יש בהן די והתר גם במפלגת העבודה [illegible]

מכללת הדסה
הדסה

מכללת הדסה ירושלים
החלה ההרשמה
לשנת הלימודים תשנ"ו

הסבר וייעוץ אישי יינתנו בימים ובשעות המפורסמים ליד כל חוג.

אופטומטריה-לתואר ראשון
בהיתר המועצה להשכלה גבוהה
ימי שלישי: 15:00–10:00 ימי חמישי: 15:00–13:00

לימודי המחשב
ימי שני: 14:00–12:00 ימי רביעי: 14:00–12:00

טכנולוגיה של הדפוס
ימי שני: 13:00–11:00 ימי שלישי 12:00–10:00

צילום מקצועי
ימי ראשון: 12:00–10:00 ימי חמישי 16:00–14:00

מעבדנות במדעי הרפואה
ימי שני 10:00–8:30 ימי רביעי: 11:00–9:00

טכנולוגיה דנטלית
ימי שני: 11:00–10:00 ימי רביעי 13:00–12:00

רנטגנאות
ימי חמישי: 14:00–12:00

עיצוב תעשייתי
ימי שלישי: 15:00–12:00 ימי חמישי 13:00–11:00

קולנוע וטלוויזיה
ימי שני: 13:00–10:00 ימי רביעי 14:00–12:00

לימודי מלונאות
ימי ראשון: 14:00–11:00

מעטפת הרשמה ניתן לרכוש במזכירות המכללה, בימים א'–ה', בשעות 9:00 עד 12:00, או באמצעות הדואר על-ידי משלוח סך של 25.- ש"ח לפי הכתובת:
מכללת הדסה, רח' הנביאים 37 ירושלים 91010 טלפון: 02–291911

هكذا من الأصل

פשיטת הרגל של השמאל

עדיין לא נמצא מי שיהיה מסוגל לתרגם את עוצמתם המספרית של העניים לכוח פוליטי. מכך הסיקה ממשלת השמאל כי אפשר להמשיך ולהעדיף, ללא חשש, שיקולים כלכליים על תביעות חברתיות, ולהמשיך בטיפוח החזקים על חשבון החלשים

מאת זאב שטרנהל

בפוליטיקה הישראלית נוהגים תכופות לד־בר בשבח הפרגמטיזם. לאמיתו של דבר, אין הכוונה אלא להרגל שהשתרש אצלנו לפעול רק תחת לחץ ולהיות מן היד אל הפה. אמנם, ספק אם היתה בשלושים השנים האחרונות משימה לאומית שבוצעה מתוך חשיבה ארוכת טווח ולא מתוך כורח הנסיבות. החברה היש־ראלית היא חברה שמאז ומתמיד לא פתרה בעיות אלא במונחים של כוח. לכן, ממפלגה נצית ששיקפה את ישראל בכיבוש מתמשך, היתה מפלגתם של רבין ופרס לכוח פוליטי העושה, באיזור של שנים, מאמץ ללא תקדים להיפטר מהכיבוש.

בתחום החברתי אין מי שינהל אינתיפאדה ואין מי שיאיים על האליטה הפוליטית העס־קית השלטת היום בישראל. לכן, ממפלגה שראתה את עצמה כבעלת מחויבות חברתית ומוסרית לשכבות המצוקה, היתה "העבודה בראשות רבין" לגוף המתנבא בשפת הימין הניאו־שמרני. כך נוצר מצב שאין היום מפלגה שתמלא את התפקיד של טריבון העם. באותה המידה אין שכבה של אינטלקטואלים שתהיה מוכנה להרים את דגל הסולידריות החברתית. הנושא ממש יצא מהאופנה. עובדה זו מקלה מאוד על אותם פוליטיקאים בשתי המפלגות הגדולות, שבנו קריירה על הסתה עדתית, בכיינות ורחמים עצמיים. עתה, לאחר שהם עצמם הגיעו אל הצמרת ואל הגדולה, הם נוהגים להיעלם באופן קבוע מהשטח ברגע שצ־ריך לגלות קצת אומץ ולעשות את הדבר היחיד שהוא בעל משמעות: להצביע נגד סעי־פים רגרסיביים בתקציב.

הנתיב לדפוס זה של התנהגות נפרץ בש־נות ה־80, כשהדמגוגים של הליכוד, תלמידיו הנאמנים של אשף ההסתה העדתית, מנחם בגין, שלטו בכיכרות. הם הלכו בדרכו הקלא־סית של הימין הרדיקלי: על נחיתותם

15 שנה התבוננה מפלגת העבודה בקנאה גלויה בהצלחת הנוסחה שרקח הליכוד. הפערים החברתיים הלכו וגדלו, העניים נעשו עניים עוד יותר אך המשיכו להריע, כי הרי, כך נאמר להם, נזקפה קומתם

הממשית, הכלכלית והחברתית, קיבלו העניים פיצוי פסיכולוגי וחגגו את "ניצחונם" בכך שב־קעו בשמאל. בשנים הראשונות לשלטון הימין, בטרם ישקע בגין במשבר שממנו לא התאושש עוד, ניתן להם טיפול מילולי נמרץ והם שבעו נחת מבושרו הרטורי של מנהיגם. הוא עצמו הבין מכבר שעלייתה של קבוצת עסקנים מעיירות הפיתוח לצמרת, מלווה בשלהוב יצ־רים גס ואלים, פוטרת אותו מטיפול בבעיות האמיתיות.

עם הליכוד שיתפו פעולה רבים בקרב האי־נטליגנציה המזרחית וכך יצרו באותה תקופה דגם פעולה הרסני. במקום לתקוף את הסיבות הממשיות לפיגור ששקעו בו עיירות הפיתוח ושכונות המצוקה העירוניות, הם נתפסו להגנה על התרבות המזרחית. נכון שהרבה יותר זול לספח את הזמר המזרחי מאשר להשקיע בילדי שדרות את המשאבים הדרושים כדי שיוכלו, אחרי שנים של הזנחה, ללמוד מתמטיקה בר־מה של חמש נקודות בתנאים דומים במקצת לתנאים של ילדי הסמנת מצפון תל אביב. הרבה יותר פשוט לככב במימונה מאשר להק־נות לילדי שכונת התקווה שליטה באנגלית, מקדמה חשובה לחיים, שקנה לו בטבעיות מי ששהה עם הוריו בשנת שבתון בארה"ב. אין ספק שקל יותר להקפיץ עסקן עדתי לכנסת או לשלוח זמר קסטות לתחרות בחו"ל מאשר להניח בקטמונים תשתית המסוגלת להבין צעירים שנולדו שם להגיע כניסה לבית הס־פר לרפואה.

15 שנה התבוננה מפלגת העבודה בקנאה גלויה בהצלחת הנוסחה שרקח הליכוד. הפע־רים החברתיים הלכו וגדלו. העניים נעשו עניים עוד יותר אך המשיכו להריע, כי הרי, כך נאמר להם, נזקפה קומתם.

מערכת החינוך נעשתה עוד יותר לא רלוו־נטית לדרישות ההשכלה האקדמית ובכך תר־מה להנצחת פיגורן של עדות המזרח. אך במקום לבוא בטענות אל המדינה על שאינה ממלאה את תפקידה ואינה עושה לקידום הנ־כשלים, יצא הקצף על מבחני הכניסה ועל האוניברסיטאות המעניקות יתרון למי שגדל בבית אשכנזי. אבירי הלוכי החברתי בכנסת ובתקשורת העדיפו לשכוח את העובדה שהני־גוד האמיתי אינו בין אשכנזים למזרחים אלא בין שכבות חברתיות המסוגלות לקדם את יל־דיהן ולהכינם לחיים בכוחות עצמן לבין אלו הזקוקות לסיועה של החברה. אולם, עסקני העדות בכנסת ובממשלות שבאו בזו אחר זו, ובכלל זה הממשלה השלטת היום, לא היו מעוניינים לא בניתוח רציונלי ולא בתיקונו האמיתי של החולי. בסך הכל הם רצו במיתוס מגייס, ולשם כך נוח יותר להשתמש בתסכול העדתי.

אחרי חילופי השלטון בשנת 1992, היה אפשר לצפות לשינוי רדיקלי הן בתפישה הכ־ללית והן במדיניות שבהכרח הקפיאה מצב של פיגור. ואולם הלקח העיקרי שהפיקה מפלגת העבודה משנות האופוזיציה הארוכות התבטא בנוסחה פשוטה מאוד: בפוליטיקה, הצלחה, בניגוד למה שחושבים חוזן קישוטים למיניהם, אינה משקפת בהכרח יכולת להתמודד עם קשיים אמיתיים ואין היא מחייבת למצוא פת־רונות למצוקותיהם הממשית של [illegible] רופה ליתרון משנה של ורואר מרציצה את ה[illegible]

הפוליטיקה אינה אלא אמנות של משחק הבי־מה ועיקרה יצירת תדמיות ו"העברת מסרים".

גם תחת שלטון השמאל הנבחר שסולידי־ריות חברתית אינה אלא מלה ריקה. מאחר שכמו באמריקה כך גם אצלנו, חולשה כלכ־לית מייצרת חולשה פוליטית, עדיין לא נמצא מי שיהיה מסוגל לתרגם את עוצמתם המספ־רית של העניים לכוח פוליטי. מכך הסיק הש־לטון החדש שאפשר לתת עדיפות, ללא חשש, לשיקולים כלכליים על פני תביעות חברתיות ולהמשיך בטיפוח החזקים על חשבון החלשים.

מי שאמור, בחברה מתוקנת, להתייצב בראש המאבק החברתי, הם המשכילים. מבחי־נות רבות גרועה האינטליגנציה הישראלית אפילו מן האמריקאית. על אירופה כבר אין מדברים. דף הקשר הפנימי של האינטליגנציה הליברלית בארה"ב, כתב העת "ניו יורק ריוויו אוף בוקס", לוחם בהתמדה במדיניות המטפחת מצוקה אף על פי שקוראיו חיים ברווחה ואילו בין חסרי הבית ספק אם ישנו אחד שלקח אי־פעם לידיו את העיתון האליטיסטי הזה. שכבת המשכילים הישראלית לא זו בלבד שאינה חשה צורך בכלי מבטא משלה — לא שבועון, לא ירחון — אלא שאין לה כלל עניין בשאלות אלו. העיתון היומי הטוב האחד ששרד אצלנו תמך בהתלהבות בהנחות מס לבעלי ההכנסות הגבוהות והבינוניות. אלה היסודות היצרניים המועילים בחברה, גרסו במאמר מערכת. היו זמנים ש"הארץ" יצא נגד האנוכיות של בעלי הקניין, וקרא לסולידריות "עם האוכל הסובל". בעלי העיתון ועורכיו לא נמנו כידוע עם גדו־לי הסוציאליסטים של תקופתם, אך לא פעם קורה שדווקא אנשים שהעושר, ההשכלה והד־רים הנוחים באים להם באורח טבעי, יודעים לנהוג אחריות כלפי מי שנותרו בתחתית הסו־לם.

בדור האחרון דווקא בני רוקפלר וקנדי הם שתמכו במדיניות חברתית מתקדמת ומרגרט תאצ'ר, בתו של בעל חנות מכולת קטנה בלו־נדון, ורונלד רייגן, בנו של קשה־יום מהמערב התיכון, ידעו רק להתאכזר לחלשים.

התהליך שבו נהפכו אנשי "דור בארץ", בני החלוצים מאנשי העליה השנייה והשלישית, לכובשי החולצות הכחולות של שנות החמישים והשישים — לחסידים מוצהרים של כלכלת ני־צול האפליה גלויה, הוא תהליך מורכב והיו לו סיבות רבות. התופעה המוגדרת במונח "התבר־גנות" היתה רק אחת מהם וגם כאן מדובר בתהליך מורכב למדי. גם הרצון השכבי ליה־נות מהתפתחות הכלכלית המואצת, תוצאה של יבוא הון [illegible] עשה את שלו. עם גורמים אחרים נטעה הכמיהה לנורמליות, בהנחה שחברה נורמלית היא חברה בורגנית מפולגת לעשירים ועניים.

גם הריאקציה, לא רק לאידיאולוגיה המגפ־נית של העבר אלא גם לצביונה ולשקיה, מילאה כאן תפקיד לא פחות מההתבטלות העיוורת לפני "העולם האמריקאי".

אך הסיבה המיידית נעוצה באובדן אמות־מידה וריסון שבאו בעקבות מלחמת ששת הי־מים. בניגוד לסברה הרווחת, מלחמת יום כי־פור לא עירערה ערעור ממשי, ובוודאי לא במונחי הטווח הרחוק, את ביטחונה העצמי של החברה הישראלית ולא עצרה את התפתחותה של תחושה שהכל מותר, בכל תחום ובכל עניין. לאמיתו של דבר, השלום עם מצרים היה בבחינת ניצחון אסטרטגי ופסיכולוגי ליש־ראל, הוכחה ניצחת להשלמה הערבית עם מדינת היהודים. ההצפה, קהות החושים ועזות המצח תגנו לא רק במלחמת לבנון אלא גם בחוסר הבושה שהחלה להפגין האליטה הפולי־טית הכלכלית. ארנסט יפת סימל את ההפקרות המשתוללת לא פחות מאריאל שרון.

בתחום הביטחוני נבלמו שרון ודומיו בכוח המציאות. האבידות בנפש שתבעה ההרפתקה הלבנונית הן שהכריעו את הכף, לניצחון התבונה היה מחיר כבד מאוד וזה מה שיקרה כנ־ראה גם בנצרים ובכפר דרום. אך בחזית הפנים קמו ליפת יורשים לאינספור. כאן אין סנקציה מיידית על אובדן אמות מידה והשחתת מידות ציבורית. נזק חברתי ומוראלי אינו נראה לעין אלא אחרי תקופה ארוכה. ונוסף לכך, גם הק־שרים הסמויים שבין תופעות הנראות ממבט ראשון זרות זו לזו, אינם מתבררים אלא כעבור זמן. אך לאמיתו של דבר, יש זיקה ממשית בין אובדן התחושה של מותר ואסור, הוגן ופגום, נכון ושגוי לבין חוסר נכונות גובר והולך לקורבנות ולנשיאה באחריות לזולת.

במונח "קורבן" כלולה לא רק נכונות לשלם מס הכנסה יותר גבוה כדי לממן שירותי רווחה ראויים לשמם, אלא גם הנכונות לתת ארבע שנות שירות סדיר ביחידה קרבית. האמת היא שאם טרם התמוטטה ההתגרבות ליחידות הלו־חמות, הרי זה קודם כל בזכות העובדה שצעי־רים רבים משכבות הרווחה עדיין רואים בפיקוד על יחידה קרבית אמצעי למימוש עצ־מי. אתגר אישי ולא שירות לחברה הנובע מתוך אחריות לעתידה. אצל אחרים יש בשי־רות כזה קידום חברתי והכנה למקצוע בתחומי הביטחון. באמריקה עוסקים בספורט תחרותי באוניברסיטאות, מטפסים על הרים, יוצאים למסעות ציד או להרפתקאות סקי מסמרות שיער. אצלנו, לפי שעה, מתגרבים לצנחנים.

מבחינת השמאל, כאן טמון העיקר. בעולם הכר היררכיה של ערכים שבו אמת ושקר, טוב ורע, אגואיזם קיצוני ונכונות להושיט יד, נתפסים כמשחקי נוסחאות ודימויים, אין אמת מידה שתאפשר לקבוע כי חברה שיש בה יותר שוויון עדיפה על חברה שהפערים הולכים וג־דלים בה. חברה שבקרב האינטליגנציה שלה משתלטות מגמות ניטשיאניות אמיתיות או מדומות והמלחמה במודרניות נעשתה בה צו האופנה, אי־אפשר לצפות ממנה לסולידריות ולאחריות לזולת. לכן, תפקידו של השמאל האינטלקטואלי לטפח בעיקשות תפישות של אחריות הדדית וללחום על חלופה כוללת, מד־יניות ופוליטית למגמות אלה. כך גם מוטלת על מפלגות השמאל החובה להשתמש בכוח הפוליטי המופקד בידיהן למען תיקון החברה. גוף פוליטי שאינו ממלא את תפקידו, סופו [illegible]

הסתכלות נכאה באיש עם אקדח, פלאפון, כיפה וסטיקר

מאת דורון רוזנבלום

איך־זה קרה? איך הגענו לכך, שאחרי מאה שנות ציונות, דורות של ביטחוניזם, וכמעט חמישים שנות הוויה מדינית — הטיפוס הייצוגי ביותר של היהודי החדש במולדתו הוא כיום איש עם פלאפון, אקדח, כיפה, סטיקר נגד החזרת הגולן, ומסיבת אב"כ באי־נמרסולו?

אמנם נכון שבעולם יש בעלי פלאפונים, נושאי אקדחים, יראי שמים, בעלי סטיקרים למכונית, נוע־לי מגפיים וחובשי כובעי בוקרים. אך כפי שרק בטקסס ייתכן הצירוף של מגפי בוקרים וגם כובעי בוקרים — כך רק בארץ, מכל המקומות, ייתכן הצירוף האולטימטיווי שבו אדם נושא גם פלאפון, גם אקדח, גם כיפה, וגם מתנוסס במדבקה להתמ־נית. ובבית — כמין הבטחה של אושר וביטחה נוספת — ממתינה מסיבת האב"כ, עם פילטר ומזרק שיש להחיש כל שנה, בפקודה.

בהתחלה זה נראה מוזר במקצת, עד שהתחלנו להתרגל — מה גם שהאבזרים הללו התחילו לאפוף אותנו טיפין טי־פין, בזה אחר זה. אמנם נכון שהאקדח — השחור־השחור הזה, המבצבץ המודרני פתאום מתגרתו של מישהו הפורק אר־גזי ירקות, או המשתוחח לעבר דוכן הפיס כדי לגרד כרטיס הגרלה — האקדח נראה ברגע הראשון משונה וזר במיוחד: אקדח? כלי אקסצינולי של מוות סתם ככה, לאור היום, בכיכר מס־ריק? אקדח אמיתי בחגורה של מוכר במיניטירקט? בכיס של מתקין אינטר־קום? אקדח בתל אביב?

אבל גם את זה עיכלנו בהדרגה: בה־תחלה פטרנו כלבנו את האורח המאמץ־רח כ"איש ביטחון" — מן הסתם שומר לילה במפעל לגילוון פח, שהגיע לס־דור עניינים בעיר, או אולי מסתערב שהתחפש לאיש שב"כ, או כיוצא בכך. גם אחר כך, כשנושאי האקדחים כבר היו לרוב — ברחוב, בחנויות ספרים, בבתי קולנוע, בתיאטראות ובמסעדות — התעלמנו מזה והרחקנו את משמעות הדבר. או אולי הוספנו להשלות את עצמנו שמדובר ב"שכבאי מקדים הנו־סעים הרבה להתנחלויות", או שמא "קב"טים של בוטיקי בגדים" — רק קב"־טים, לא יותר.

כך התעממה אט אט המוזרות האת היותה לשגרה: היום, ממש כמו ג'ון ויין, אנחנו כבר הולכים עם ומרגישים בלי. רצים לאוטובוס כשאקדח מיטלטל על אחורינו, אוכלים שווארמה עם אקדח, נדחקים בתור לחנות הפלאפונים ואקדח מתחכך באקדח (או להיפך, נדחקים בחנות האקדחים ופלאפון מתחכך בסלקום). אין מה לדבר: חזונו הצלהב של ראש האופוזיציה ברנר רנסאנס אקדחוני יהודי, מין תור הזהב באליסטי בארץ ישראל ("פישוט תהליכי הרישוי לכלי הגנה עצ־מית לאזרחים"), אכן התגשם מעל לכל המשער. התגשם גם חזון התרון של ישעיהו ליבוביץ שנהפך ל"מדינת שב"כ". גם הגענו כיום למצב אסטרטגי כזה, שהרמטכ"ל מייעץ בערב החג לכל האזרחים לצאת למנגל בטבע "עם הפלאפונים" — כאילו מתווסף באחד מאבזרי הביטחון הצבאיים־האזרחיים של פיקוד העורף, מין תינוק ואקי חדש במשפחה, אח למסיכת הגז ולאקדח.

הישראלי הטיפוסי מהזן המשופר כבר אינו איפוא "שרוליק" תמים בסנדלים ובכובע טמבל, אלא מין סיור אלים של איש אחד — כולו מפולפן, מאוקדח, מתוקשר ומסולטר מכף רגל ועד ראש.

התרגלנו איפוא. ובכל זאת, לעתים, בלילות ירח מלא, תישאל השאלה האילמת: מה זה פה? זה לאן הגענו? האם זו הגאולה? האם על דמות כזאת של יהודי בארצו חלמו הרצל וגורדון? האם אפילו ביט־חוניסטים מובהקים כבן־גוריון — ואפילו דיין עד לפני כעשור — תיארו לעצמם שברבות הימים, אחרי כל כך הרבה ניצחונות מוחצים, מבצעים מהוללים, תחבולות באוניות וגילויי פיקחות אכזרית, ייראה האזרח היהודי הישראלי כהפרטה של פריגות הבי־

פיקוד העורף, אלא גם הפלאפון: מרגישים יותר ויותר את היבטיו הביטחוניים. ואמנם, הקשר הנמאי בין מכשיר למכשיר, שמץ המסתורין שבהערד בו שאינו נראה לעין — כל אלה יוצרים מין הילת ביטחון סמויה: עם־ישראל מקושר, מתוקשר, מחובר לאיזה "בור" מטאפיסי. אנחנו לא לבדנו, כולנו מחוברים באיזה "אינטרנט" של הנפש, ארוגים ברשת ואקי אפופת מסתורין צבאיים נוסכי ביטחה. אם יבוא מחבל או ייפול טיל — כבר נודיע למי שנודיע, והוא אולי גם יודיע לנו, שהוא יודע שאנו יודעים שהיה פיגוע.

רפואי משלים. אבל טוב להיאחז בכשהו, שיהיה להחזיק זה בטח לא יזיק ואתה, הישראלי, צאצאם המאוקדח של שלום עליכם ושל הרמב"ם, אתה תדע שעשית כל מה שיכולת, עם כל בית ישראל, בעומ־דך מול הלא נודע.

●

לא פעם תכלול ערכת ההתגוננות גם כיפה סרו־גה גדולה של מתנחלים, מהסוג המתריס ואומר: "ליתר ביטחון — גם אקדח, גם פלאפון, גם 'השקפה אמונית'". וכדי להעמיד את כל אלה למבחן, כמו שילד מעמיד למבחן את מגפיו בשלולית, הנה נדרש ונתפלש עמוק בלב הקסבה".

אמנם, על מידת הדיאלקטיות הנפ־תלת של התיאולוגיה המתנחלית דומה שעדיין לא ניתנה הדעת די הצורך: כאשר יש פיגוע בשטחים, מיד הם מאשימים בראשות ובהנהרצות את צה"ל ואת הממשלה "בריבזה". אך כאשר הוס־לה השבוע חוליית טרור, שיבח אחד מראשיהם את "אלוקים, שבזכותו יאבדו אויבינו". כאשר ביקש לא כבר אלוף פיקוד המרכז מהמתנחלים להשתדל לנסוע בשיירות, התראיין אחד מהם בטלוויזיה, ואמר ביהירות הצופה ומתנ־נשאת, על רקע המבניות הזוהרות והאוטובוסים, המסיעים יום יום ילדי מתנחלים בין כפרים עוינים: "הנושא העסקי ואורח החיים היום־יומי שלנו לא יכולים להיפסק בגלל אירועים כא־לה ואחרים. יש לנו ביטחון בסייעתא דשמיא — וממנו אנו מניעים את כל מהלך החיים שלנו. אנחנו נוסעים וחוז־רים, ולא מתחשבים לא בהערות ולא בהמלצות של אלוף הפיקוד: אם לאלוף הפיקוד יש מה להמליץ, אני מציע שי־תחיל לעבוד עם חייליו כדי לאבטח את האזור".

משמע שהמתנחלים יודעים אל מי לטלפן, אל מי להתפלל, ובמי לירות: כשיש פיגוע, מאשימים את צה"ל. כש־צה"ל מצליח, תולים זאת בהשגחה הע־ליונה. כשיש הינצלות מפיגוע, הרי זה מפני ש"שלוחי מצווה אינם ניזוקים". כשהם בכל זאת ניזוקים — והם ניזוקים לעתים תכופות — זה לא נחשב אפילו כרמז.

●

האיש עם האקדח, הפלאפון והכיפה נוסע לרוב במכונית עם הסטיקר "כול־נו עם הגולן", ובכך אינו חסר דבר: הוא מוגן גם מלמעלה, גם מצדדיו, גם מלפ־נים וגם מאחור.

למי מיועדת המדבקה לאסר. לאר־צות הברית. בעיקר לרבין: אם רבין ייסע מאחורי הפיאט עם הסטיקר, הוא אולי ישתכנע שמוטב עוד מלחמה ולא ויתור על הגולן. במקרה זה, האם מוכן בעל הסטיקר לשאת בתוצאות? האם הוא מוכן נפשית ופיזית למלחמה הבאה? לאו אבל בינתיים זה נעים: גם פטריוטיות, גם אכפתיות, גם ביטחון, וגם אמונה. ושרבין — או פרס, או מישהו מ"הגדולים" האחרים — כבר ישברו. לכך את הראש בקשר לריאליה, או בקשר להבלים האלה הקרויים סיבה ותוצאה.

וכך, עם, צור ישראל בשמים, האקדח בחגורה, הכית בפלאפון, "הגולן" על שפתינו ומסיכת האב"כ בבוידם — העברי החדש מצויד ומרופד היטב, ומוכן לבאות. אומרים שאחרי גיל ארבעים אחראי כל אדם לצורתו ולמראה פניו, ואולי הדבר נכון גם לגבי אומות: אמנם עברנו את פרעה, אבל ככה אנחנו גם נראים.

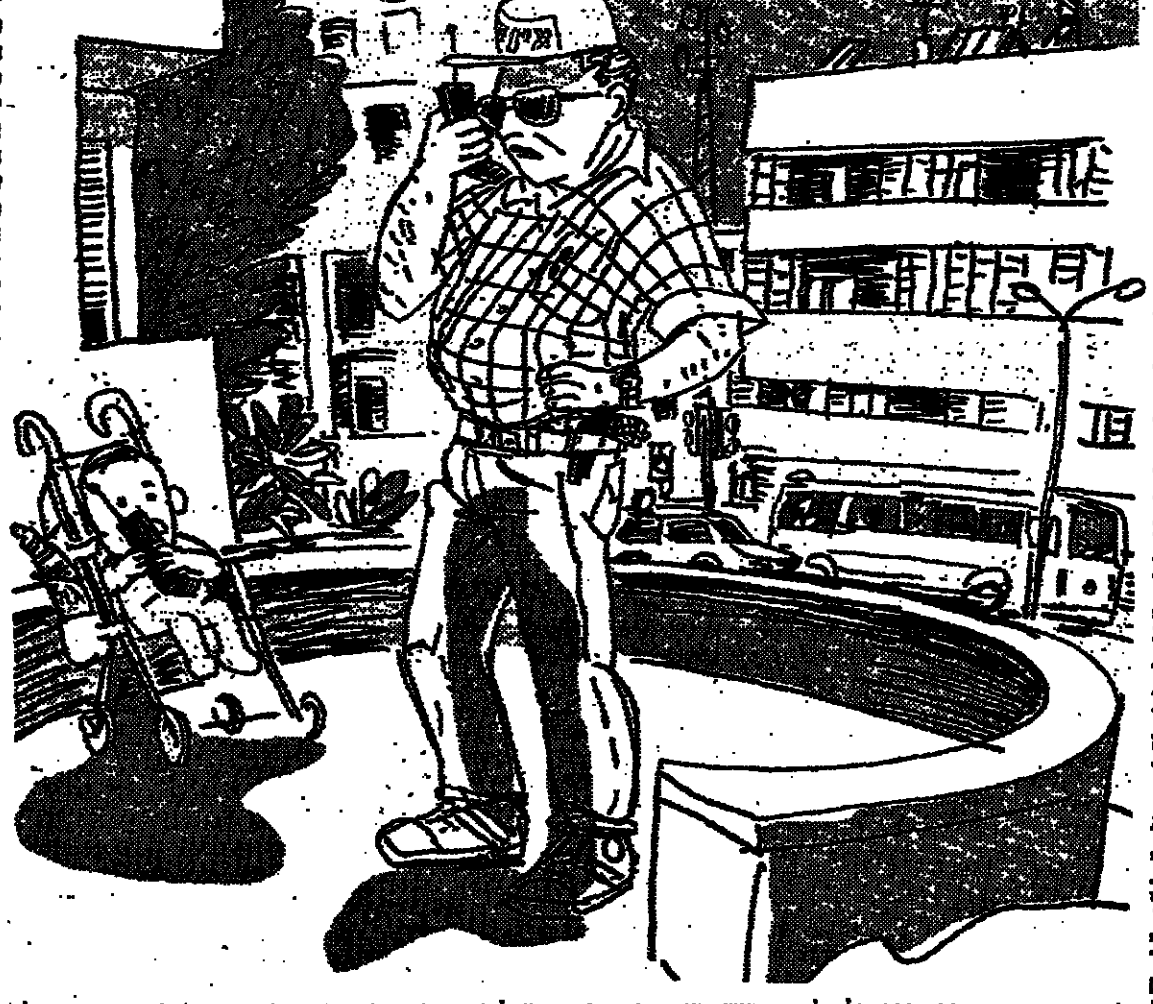

סתום: כתערובת של אלוהים ואיש המערב הפרוע?

●

שני אבות עומדים במגרש משחקים ביום שישי; לשניהם אקדחים בחגורה, ושניהם מדברים בפלא־פון: האחד עומד ליד הנדנדות, והשני טיפס בעקבות הילד למרומי המגלשה. שניהם מדברים למכשיר בארשת חשיבות ביטחונית־משוה, כאילו דיברו עם קב"ט או איש שב"כ, או היו כאלה בעצמם. אבל מיד מתברר שהם פשוט מדברים זה עם זה, כמו ילדים ב"ווקי־טוקי": "שומע?" — "עבור". — "מה העניינים, יא מאניאק?" — "אתה שומע טוב?" — "עכשיו תת־קשר אלי".

לא רק המשפחה בישראל "הצבאה" (ההיפך מ"אזרוחה") תודות לפעלתנות הבלתי נלאית של

אבל גם במקרה זה — מה? מה אם האם באמת "יבוא מחבל", יגיח פתאום מעבר לפינה, ואנו נירה בו סתם ככה, בפשטות, עד שייעלם בתוך פיצוץ מצויר, כמו במשחקי מחשב? נתייצב כפופי ברכיים ומצמצמי עיניים — כמו "הארי המזוהם" — ונקרא למחבל לעצור? ובאיזו שפה, אנגלית? ערבית? אנו יודעים ערבית? הוא יבין אותנו? הוא יעצור? ואם יעצור, האם נפגע בו, ולא בבעל הפיצוצייה, העומד חצי קילומטר מאחוריו, מסדר את ערימת עיתוני השבת? והיה כי נשלוף בטעות את הפלאפון במקום את האקדח, אל מי נטלפן במקרה זה? אל אלוף הפיקוד?

הביטחון שנוסך האקדח הוא איפוא כמעט תיאור־טי, מושגי, בערך כמו מסיכת האב"כ או ביטוח

ההבנות וכללי המשחק

אין כמעט שום סיכוי שיאסר ערפאת יעשה צעדים של ממש נגד החמאס והג'יהאד האיסלאמי. זו המסקנה העולה מבדיקת אירועי השבוע האחרון בעזה, ועל פי מסקנה זו, ככל הנראה, יהיה על ממשלת ישראל לקבוע את מדיניותה בעתיד הקרוב

מאת דני רובינשטיין

ההתרחשויות האחרונות בעזה היו כולן על רקע הבנות והסכמים שבעל פה שהושגו בין הרשות הפ־לשתינית והאופוזיציה האיסלאמית, מאז הגיע ער־פאת לעזה בשנה שעברה. עיקרן של הבנות אלו הוא שהמשטרה הפלשתינית לא תפרוק את חוליות החד מאס והג'יהאד מנשק ולא תוציא ארגונים אלה מחוץ לחוק, והם מצדם הבטיחו שלא להפעיל את נשקם בעזה, וגם לא לצאת מתחום הרצועה לפע־לות נגד מטרות ישראליות.

חרף התקלות השונות, מנסים שני הצדדים כל הזמן לשמור על הבנות אלו כדי למנוע התנגשויות אלימות. רשיד אבו־שבאב, מראשי מערכת הביט־חון הפלשתינית, למשל, הודיע בתחילת השבוע כי הרשות כבר הוציאה 450 רשיונות לאחזקת כלי נשק לאנשים פרטיים. "אין שום בעיות בתחום זה ואנו מנפיקים רשיונות לכל מי שמבקש להחזיק באקדח או בתת־מקלע לצורכי הגנה", אמר אבו־שבאב. הוא אישר שרשיונות כאלה ניתנו גם לאנשי חמאס כמו הד"ר מחמוד א־זהאר ושומרי ראשו. דוברים אחרים של הרשות הפלשתינית הבהירו שאין למשטרה הפלשתינית שום כוונה לעשות מבצע של החרמת נשק ברצועה ולא חיפושים מבית לבית. נביל שעת אמר השבוע כי הרשות תסתפק בכך שאנשים לא יופיעו חמושים בנשק בגלוי ברחובות ולא ישתמשו בכלי נשקם, אלא אם קיבלו להם רשיונות.

מדוע הסכימו ערפאת ואנשי הממשל הפלשתיני שיהיו בעזה קבוצות חמושות בנשק מלבד יחידות הביטחון הרשמיות? הרי שמירת המונופולין על השימוש בכוח עומדת ביסודו של כל שלטון. מדוע ערפאת מוותר לחמאס? התשובה המתבקשת היא שערפאת חושש מהם ועדיין אינו בטוח בכוחו. הדעה הרווחת בציבור הפלשתיני בעזה היא שהמערכה נגד ישראל עדיין רחוקה מסיומה ולכן, לפי שעה אי־אפשר לפרוק את הנשק מכולם. רוב הפלשתי־נאים בעזה ומחוצה לה מקבלים את טענות מחמוד א־זהאר וראשי החמאס, שברחבי עזה והגדה יש המוני סוכנים ישראלים ומשתפי פעולה המסכנים את חייהם של פעילי האופוזיציה ולכן חייבים להת־יר החזקת נשק לכל מי שמרגיש מאוים.

החלק השני של ההבנות בין השלטון הפלשתיני לאופוזיציה האיסלאמית נוגע להתחייבות של חו־ליות החמאס והג'יהאד שלא לפעול בתחומי הרצו־עה ולא לצאת ממנה להתקפות על מטרות ישראליות. כאן מתחילים הסיבוכים. הפעילים האי־סלאמיים אומרים שלפחות פעמיים נאלצו להפר בתוקף את ההבנות כי הותקפו בתוך הרצועה בידי סוכנים ישראלים ולא קיבלו הגנה מהשלטון הפלש־תיני. הפעם הראשונה היתה בנובמבר שעבר, כשפ־עיל הג'יהאד האני אל־עבד נהרג בפיצוץ מכוניתו בעזה. בתגובה הם עשו את הפיגועים בצומת נצרים (ובהם פיצוץ האופניים שהרג שלושה חיילי צה"ל). והפעם השנייה, כאשר (לדבריהם) סוכנים ישראלים יזמו את פיצוץ דירת המסתור בשכונת שייח רדואן לפני שלושה שבועות, ובתגובה נעשו הפיגועים בכפר דרום ובכביש לנצרים.

רוב גדול של הפעילים הפוליטיים בעזה, מכל הזרמים, מקבל בכל הנראה את ההסברים הללו וחד־[illegible] לר) בשלוש השנים האלה.

צילום: איי־פי

פעילים איסלאמיים מתפללים מול דיוקנו של מנהיג החמאס, השייח אחמד יאסין, בעצרת בעזה

התכנסו בעזה, בביתו של עבדאללה אל־חוראני, חבר עצמאי בוועד הפועל של אש"ף, נציגים של כל הזרמים הפוליטיים ברצועה והם ניסחו מחדש מסמך הבנה הקורא להרגעת הרוחות. כינוסים דומים היו [illegible] את האלנטיה, לה קורתיה — אר־ רוס תולון — הפועל יזהם, צעי־

לה בתקיפות ופתחה באש על מפגיני החמאס. המסמך שסוכם עליו הפעם נוטה במובהק לצד האופוזיציה. יש בו למשל קריאה לשלטון הפלשתי־ני לשחרר את העצירים, ואין בו אף מלה אחת כי עצור לפעילי החמאס והג'יהאד לעשות פעולות [illegible] המחזור הראשון באליפות

וביניהם סופיאן אבו־זיידה, ראש המחלקה הישרא־לית ברשות, שהשתתפו בכינוס, הביאו את סיכומי המסמך לערפאת והוא הגיב בכעס ודחה אותו. ער־פאת דרש לכלול במסמך את איסור הפעילות הצ־באית מעזה וכן הבטחה לכיבוד ההסכם שנחתם בין אש"ף לישראל.

בכל ההופעות הפומביות שלו השבוע הסביר ער־פאת, בין ברמזים ובין בגלוי, שהוא ממשיך לעמוד בהבנות שהושגו עם החמאס והג'יהאד. אין הוא מאיים להוציאם מחוץ לחוק, לא תובע מהם להפסיק פיגועים בגדה או בתוך ישראל (שהרי אין אלה שטחים שבשלטונו). כל מה שהוא דורש הוא להפ־סיק לעשות פיגועים מתחומי הרצועה. גם בתי הדין של השלטון הפלשתיני פעלו בהתאם לכך והוציאו בימים האחרונים פסקי דין רק נגד נאשמים שהפרו את ההבנות האלה. בין הנידונים היה אחד שאימן נערים בתוך עזה לפיגועי התאבדות, ושני שסייע בהעברת חומרי חבלה מעזה לגדה (שנתפסו במשאית ליד באר שבע).

בנאומיו השבוע (למשל, בכינוס לציון יום השנה להירצחו של אבו־ג'יהאד) הסביר ערפאת שגם הוא אינו מאושר מההסכם שנחתם עם ישראל, אבל לדב־ריו ההסכם קיבל אישור של כל הזרמים באש"ף, שהסכימו לפתוח בתהליך השלום, ולכן יש לקיימו. ערפאת גם מנסה באחרונה לשוות להסכם גוון של מסמך בינלאומי, שחתומים עליו לא רק אש"ף ויש־ראל, אלא גם ארצות הברית ורוסיה ולכן יש לו משנה תוקף. במלים אחרות: כאילו מדובר באיזה צו מגבוה שנוסח בנסיבות פוליטיות מסוימות וכמו שערפאת ואנשיו מקבלים אותו ומחויבים לו, הם דורשים גם מהחמאס והג'יהאד שיישמעו לו.

בינתיים נזהר ערפאת שלא לפגוע יתר על המ־דה באיש מתנגדיו. את רוב המעצרים של פעילי החמאס והג'יהאד לא מבצעת המשטרה הפלשתינית, אלא אנשי יחידה ביטחונית קטנה הצמודה לער־פאת. כלומר, ערפאת מקפיד שלא לתת פקודה רשמית למשטרה ולכוחות הביטחון לפעול כמצוד אחר החוליות המוסלמיות כדי שהפעילות לא תצא משליטתו. יש עדויות רבות שהמפקד הבכיר של כוחות הביטחון הפלשתיניים, הגנרל נאסר יוסף, מוכן לפקודה כזאת ומוכן לבצעה. אבל ערפאת אינו נותן אותה מחשש שתחריף את המתיחות ותה־ביא אל סף מלחמת אחים. את המעצרים עושים בדרך כלל אנשים שאפשר להגדירם כשייכים למש־מר הראש של היו"ר ערפאת, ורוב גדול של העצי־רים משתחררים אחרי שעות אחדות של חקירות. מאחר שאין נוהלים ברורים של המעצרים והחקירות, וגם לא של עבודת בתי המשפט המיוחדים, הנתונים המתפרסמים על כך מבולבלים. דוברי המשטרה הפלשתינית לא ידעו השבוע למסור נתונים על המעצרים ולפחות במקרה אחד, של מנהיג הג'יהאד, השייח עבדאללה שאמי, נודע שהוא נעצר ושוחרר ארבע פעמים בשבועות האחרונים.

התמונה הכללית היא איפוא תמונת שיווי משקל רגיש שנוצר בין השלטון הפלשתיני לאופוזיציה, המבוסס על הבנות וכללי משחק שערפאת לא רוצה או לא יכול להפר אותם. גם אם אין זה נוח להם, חושבים ערפאת ומתנגדיו שלפי שעה הם יכולים לחיות במסגרת הכללים הללו, אף על פי שהם מנגישים אלה את אלה בהתפרצויות של משברים. [illegible] שלא התורה אשמר בגלל [illegible]

עזה זה דבר קומפקטי

איננו יכולים להגיד שאנחנו רוצים להיפרד מעזה, אבל לא להרשות לעזה להיפרד מאתנו, אומר שר החוץ, שמעון פרס. כדי למלא את דרישות ההיסטוריה עלינו לשלם את המחיר הפוליטי. ראיון

מאת אלוף בן

מה מעסיק אותך בימים אלה?

המשך תהליך השלום עם הפלסטינאים, עם הירדנים, עם האזור כולו. השבוע התפרסם ב"הארץ", שלחמישית מתושבי המזרח התיכון אין מים זורמים לשתייה. אני מודאג מאוד מכך, כי אלה הבעיות האמיתיות. לא הכל זה נשק ופרסטיז'ה. אבל יותר מעסיק אותי, איך להתקדם בתהליך השלום.

המשא ומתן עם סוריה נראה תקוע, ושני הצדדים מצהירים שלא יוותרו ולא יתפשרו. אפשר בכלל להשיג שלום עם סוריה? עם הירדנים הצלחנו להגיע לשלום, עם הפלסטינאים מתקדמים, ועם הסורים לא.

אני חושב שיש הבדל בין הסורים לבין האחרים. סוריה שואפת להיות המנהיגה של העולם הערבי, והרבה מהדברים שהסורים עושים נועדו להוכיח מנהיגות כלפי העולם הערבי.

מה אפשר לעשות כדי להזיז את המשא ומתן עם סוריה?

אנחנו מוכנים לעבור לסדר יום אחר. עכשיו במו"מ, הוויכוח הוא על שוויון בביטחון. ההבדל בינינו לבין הסורים בנושא הזה, שאנחנו אומרים ששוויון צריך להיות תוצאה של המו"מ, והסורים אומרים שהשוויון צריך להתבטא בצעדים שווים. זה במובן עושה את העסק בלתי אפשרי.

מה זאת אומרת, שהתוצאה צריכה להיות שוויון? שיהיה ביטחון גם לסורים, גם לישראל. אם לשם כך צד אחד צריך לזוז שני קילומטרים ואחר ארבעה קילומטרים, זה לא חשוב. ייתכן שאי־אפשר להגיע לשוויון בביטחון בלי לדון בכל ארבעת המרכיבים של המו"מ. ייתכן שהניסיון להתמודד עם נושא אחד עושה את ההתמודדות בלתי אפשרית. תגיד לסורים שהם צריכים לסגת ארבעה קילומטרים ואנחנו שניים, אבל בעד זה אנחנו נותנים להם גבול טוב יותר מבחינת נסיגה. כלומר, התוצאה היא פונקציה של כל המרכיבים, ולא של מרכיב אחד.

צריך לחשוב על גישה כוללת. לדון בכל ארבעת הנושאים בעת ובעונה אחת: נסיגה וגבולות, שלום ואופי היחסים, סידורי ביטחון, לוח הזמנים. וייתכן שהגיע הזמן להתעקש על העלאת רמתו של המו"מ.

במה תתרום העלאת הרמה מהדרג הנוכחי של שגרירים לשרי חוץ, כפי שאתה מציע כבר זמן רב?

הרמה הגבוהה תיצור אפשרויות שאינן קיימות היום, כלומר תושייה. ההבדל בין שר לבין שגריר הוא שלשגריר אסור לעשות שגיאות. שר יכול. זה ההבדל.

יש עדיין סכנת מלחמה עם סוריה?

אני רואה שלושה סיכונים בינינו לבין סוריה, ויש לבחור מהו הסיכון המרכזי. סיכון אחד הוא פלישה קלאסית של אחד הצבאות לארץ האחרת. ואני שואל את עצמי, אם אכן פלישה קלאסית כזאת היא אימננטית, היא בזוז. לא נראה לי. יתר על כן, כל שבע־שמונה שנים צריך להחליף את דור הנשק, וחלף כבר הרבה זמן מאז שהסורים עשו זאת. צריך מטוסים, טנקים, יצטרכו להחליף אותם עכשיו עוד פעם. זו השקעה גדולה מאוד, ואני לא רואה מאין בא הנשק ומאין בא הכסף.

בעוד שנתיים הנשק של סוריה יהיה מיושן מאוד. ואז נראה לי שיפנו יותר ויותר לעבר הטילים ולעבר הנשק הכימי. כלומר, ייתכן שהסכנה השנייה, המיליטריזציה והכימיזציה של האיום, תופסת את המקום בראש. גם העניין השלישי, הטרור, מתחיל להיות בעיה גדולה יותר, מפני שהוא לבש צורה חדשה. הוא גם בינלאומי יותר וגם בנוי על כלי נשק ועל התאבדות.

רוב הקורבנות אצלנו נגרמו על ידי מתאבדים, וזו לא תוצאה של שינוי פוליטי, אלא של שינוי טקטי.

אז אני אומר, בואו נגשה לדבר על אסטרטגיה חדשה למזרח התיכון, איך לשחרר את המזרח התיכון מהאימה החדשה שמהלכת עליו, איך להיפטר מהטרור. אולי יש להגיד, שהשלום עם סוריה צריך לסמן את השלום הכולל במזרח התיכון. שלום משחרר מכל הסכנות, הכולל את כל המדינות ועונה על כל הציפיות. מפני שההבדל בין השלום עם סוריה לכל המדינות הקודמות, שזה צריך להיות השלום האחרון. אין לנו יותר עם מי לעשות שלום.

יש רעיונות, גם במשרדך, להגביר את המעורבות האמריקאית במו"מ עם סוריה. מובעים געגועים למחוללי מדיניות קודמים שפעלו באזור, הנרי קיסינג'ר וג'יימס בייקר.

זה די מסובך. השאלה אם זו הדלילות של התיווך, או העיקשות של הצד. לא בטוח.

אולי כדאי שארה"ב תציג את התמורה הכלכלית, שתקבל סוריה, כפיתוי לקידום התהליך?

השאלה אם האמריקאים יכולים. השינוי בעולם שינה גם את אמריקה. הבעיה שיש לנשיא ביל

אני מפחד מעניין הפריימריס. הפריימריס עולים הרבה כסף, אתה צריך לשאת חן בעיני המון אנשים, רבים מהם בעלי אינטרסים

קלינטון, שהוא הנשיא הראשון ב־75 השנים האחרונות שאין לו מוקד מרכזי במדיניות החוץ. קריסתה של ברית המועצות היתה קריסת האויב העיקרי של אמריקה. לא פשוט לנהל מדיניות חוץ כשאין לך אויבים. אני מאמין שיגבשו אסטרטגיה חדשה, מפני שבמקום אויבים יש היום סכנות, שאין להן אופי לאומי או טריטוריאלי כמו בעבר.

אתה אומר שאמריקה תבטיח יותר, השאלה אם היא מוכנה להבטיח יותר, בגלל השינוי שחל בסגנונה. אמריקה היום מתקשה לשלוח חיילים אפילו להשתתפות הסמלית ברמת הגולן. היא מתקשה להבטיח תוספת כספית.

ראש הממשלה אומר שהבעיה העיקרית במו"מ היא שאסד רוצה לקבל יותר משקיבל סאדאת. יש פתרון לכך?

אם יהיה שלום הוא יקבל די הרבה, כי ההסכם יהיה גם עם לבנון.

ההסכם יכיר במעמדה של סוריה בלבנון?

אני חושב כך, תהיה התייחסות למעמדה של סוריה בלבנון. בין שאומרים את זה בפומבי ובין שלא, אנחנו מבינים שאנחנו מנהלים מו"מ אחד על שתי מדינות.

אתה מדבר על השינוי באיומים הביטחוניים. איזה מין צבא יהיה לישראל בתקופת שלום?

אגיד לך דבר שנשמע כמו הזיה – יכול להיות שיהיה לנו נאט"ו של המזרח התיכון. במקרה של שלום, אם יהיה עימות, הוא לא יהיה עימות ישרא־

ישן לשלום חדש. העיראקים מהווים סכנה לכולם, לא רק לנו. גם העיראקים מהווים סכנה לכולם, עובדה שמדינות ערב יצאו להילחם בעיראק. או יכול להיות שנעשה ביטחון אזורי, וצה"ל יהיה אחד המרכיבים בו. יש סכנה של מלחמות אתניות, יש סכנה של טרור, של מופרעים, ויש גם סכנות עצומות אחרות – זיהום, רדיואקטיביות.

ומדוע משקיעים היום מיליארדים בקניית נשק שנועד להתמודד עם האיומים הישנים, כמו טנק מרכבה?

כל זמן שאין שינוי, שאין שלום, צריך את הכל.

מדינות ערב התלוננו על שיגור הלוויין אופק 3 בטענה שזו הסלמה של מרוץ החימוש ואיום עליהן. אולי שיגור כזה מזיק לשלום?

הם יכולים לעשות שלום, ולראות את התוצאות.

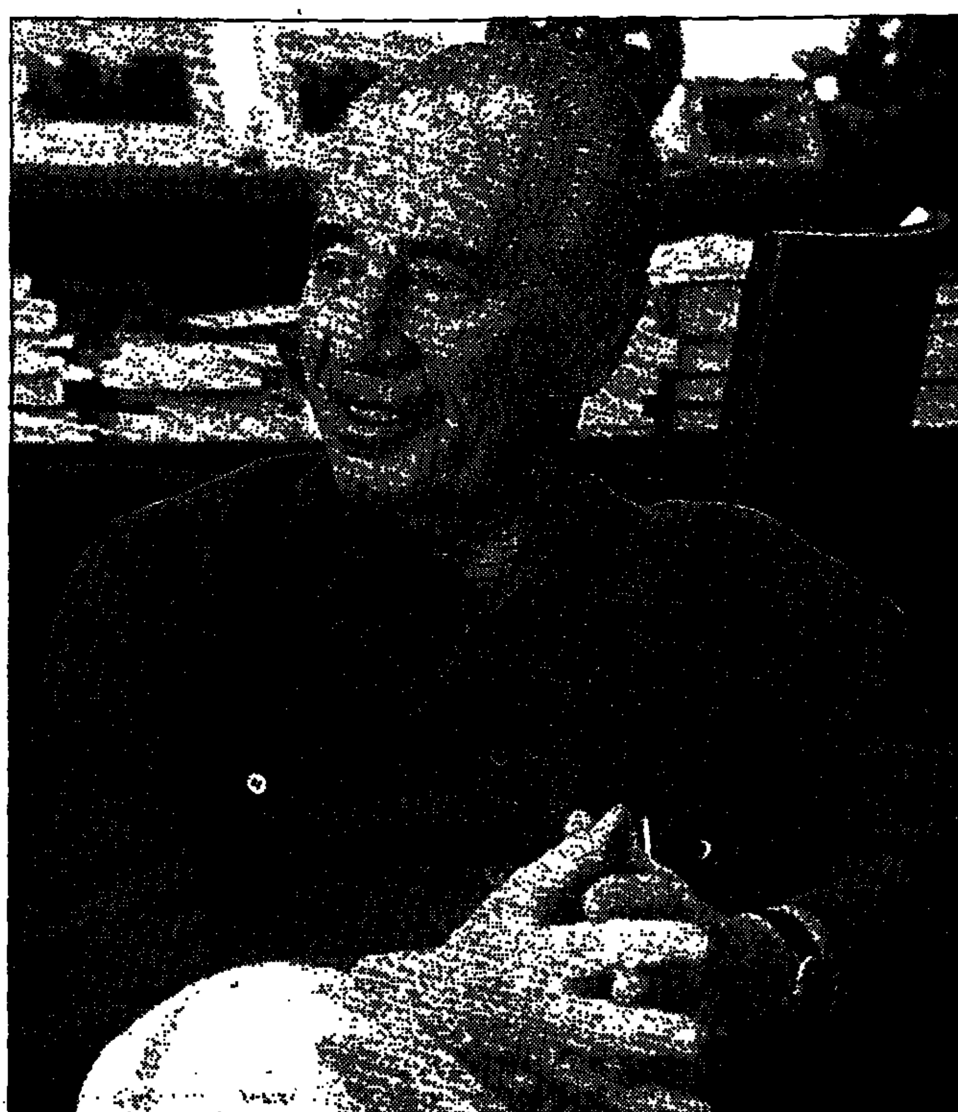
תצלום: יואב לפר

אני לא רואה את האופק שלהם. אילו הייתי רואה, שבשיחות לבקרת נשק אנחנו מתחילים להגיע לירידת מדרגה במרוץ החימוש, אז אפשר היה לדבר על כל מיני אמצעים בוני אמון. אבל אני לא רואה שמגיעים לזה, והערבים הם אלה שמעכבים, לא אנחנו.

הם משמיעים טענה זהה, בהקשר של היכולת הגרעינית של ישראל.

אין להם מה לבוא אלינו בהקשר הגרעיני. נחתם חוזה עם מצרים, כאשר המרחק בין דימונה למצרים היה אותו מרחק או כמו היום, כאשר מידת הפתיחות בדימונה היתה אותה מידה. הערבים יצאו בסיסמה של אדמה תמורת שלום. אנחנו נתנו את כל האדמה. אפשר לשאול אם קיבלנו את כל השלום, אבל אי־אפשר להציג כל פעם מחיר חדש. הם אומרים טוב, אנחנו מבינים שכל זמן שיש סכנת מלחמה אתם לא רוצים לוותר על העמימות. ומה אחרי זה? אמרנו, אחרי זה אנחנו מוכנים.

יש השואלים, מדוע לא תפנה ישראל למדיניות גרעינית גלויה.

מה זה יתרום? שיוכלו לכתוב יותר מאמרים? אם תנהל מדיניות גלויה, אז יבקשו ממך לדעת, אם יש לך, וכמה יש לך, ואיפה יש לך. בשביל מה זה דרוש? עמר מוסא אמר לי, מה אכפת לך שנבקר בדימונה. אמרתי לו, זה ביקור מסוכן מאוד, אתה יכול לבוא לדימונה ואחר כך תגיד שאין שם שום דבר. הרי לא אמרנו שיש לנו. למה לנו להגיד ההיפך? מה רע במצב הנוכחי? המדיניות שנקטנו את יסודותיה תישאר, עד שיהיה שלום כולל.

במבט לאחור, היה מוצדק לבנות את הכור האטומי?

איזו שאלה? זה הדבר הכי נבון שעשינו. כי זה נותן לישראל הרתעה, שאחרת לא היתה משיגה.

מדוע נהיה מוכנים לוותר עליה לעת שלום?

מפני שאם יהיה שלום כולל, אז לא צריך הרתעה. בכלל, העולם הולך לגלובליזציה. עם המלחמה הלך ופג בעולם. יש פירוק נשק בין הרוסים לאמריקאים.

הקריאות להקפאת המו"מ עם הפלסטינאים נשמעות שוב, בעקבות הפיגועים בנצרים ובכפר דרום.

כל העניין הזה של להקפיא את המו"מ, למה הדבר דומה? שאדם מכין אוכל לחג, ובמקום להקפיא את המזון, הוא רוצה להקפיא את עצמו. הוא נכנס למקפיא, הכל יישאר בחוץ.

אין שטחים, יש תושבים, זה כל הסיפור. עזה זה שטח? עזה נותנת לנו שחרור? עזה נותנת לנו עומק אסטרטגי? עזה נותנת לנו עומק טריטוריאלי? וכשהיינו שם, לא היה השאה, לא היו פיגועים? ביהודה ושומרון אנחנו לא מתכוונים להרשות לצבאות לחצות את הירדן. אז יהיה לנו העומק הטריטוריאלי, בלי העומס הדמוגרפי.

מדוע אתם מתנגדים למדינה פלסטינית? הרי אתם מתייחסים לרשות הפלסטינית במעט כמו אל מדינה.

השאלה היא לא למה אנחנו מתנגדים, אלא למה אנחנו שואפים. אני כל השנים חשבתי שהדבר הנכון הוא קונפדרציה ירדנית־פלסטינית, משום שבהעדרה יכול להיות עוד פעם עימות ירדני־פלסטיני. אנחנו לא מעוניינים בעימותים במזרח התיכון,

ירדנית, גם כן צחוק. הבעיה, אמרו, שקונפדרציה תהיה בין שתי מדינות, שתי ישויות.

אנחנו לא רוצים לשלוט. במה שאנחנו עושים יש אלמנט מוסרי ואלמנט פוליטי. האלמנט המוסרי, שגם כן חשוב, שאנחנו לא רוצים להיות אדונים של אחר. אבל הקמת מדינה פלסטינית היום תהיה שגיאה, כי לא ברור מה הגבולות שלה.

מדוע הצעת, אם כן, להקים כבר עתה מדינה פלסטינית בעזה?

חשבתי שאולי זה פתרון לתת סמכויות מלאות לפלסטינאים בעזה, ולעת עתה שתהיה אוטונומיה ביהודה ושומרון. עזה זה דבר קומפקטי, מלא וגדוש, ואני גם סבור, באופן אינטלקטואלי, שאנחנו לא יכולים להגיד שאנחנו רוצים להיפרד מעזה, אבל לא להרשות לעזה להיפרד מאתנו. אנחנו לא יכולים להגיד, אין עוד, אתם לא מעניינים אותנו ואנחנו עושים לכם סגר, והסגר. כך אי־אפשר לנהל עניין. אנחנו מכורים להיות קונסיסטנטיים. אבל זה רעיון שמתהלך בראשי כבר הרבה מאוד שנים, ולא הוצאתי אותו, כי רעיון שיוצא החוצה מיד מקבל עודף חמצן ונחנק.

יש לך תפישה של הסדר הביניים בגדה?

כן. יש לנו בעיה אחת מרכזית, איך להבטיח את צירי התנועה המחברים את ההתנחלויות. באותם המקומות שאפשר לעשות כבישים עוקפים יש פתרון, אם כי זה פתרון שעולה הרבה כסף וגם לוקח זמן. ובעצם, כל המחשבה מסתובבת, איך לעשות שהדרכים לא יהפכו לדרכי עימות.

ומימוש ההסדר יתעכב עד שייסללו הכבישים?

לא אמרתי. תמיד יש רעיונות נוספים.

זה יהיה שונה ממה שרואים בעזה?

מוכרח להיות לא רק מיפוי של שטחים, אלא גם מיפוי של סמכויות בשטח. בעזה יש רציפות טריטוריאלית, אבל בכל שטח יש אחריות שונה וסמכות שונה. ואת זה נצטרך להפעיל ביהודה ושומרון עוד

עמר מוסא אמר לי, מה אכפת לך שנבקר בדימונה. אמרתי לו, זה ביקור מסוכן מאוד, אתה יכול לבוא לדימונה ואחר כך תגיד שאין שם שום דבר

יותר מאשר בעזה, בגלל האופי המסובך של מיקומי ההתיישבות. אינני מוכן להתייחס למפה לפני שנסכים עליה ונציג אותה, אבל יש צורך במיפוי של סמכויות, ולא רק של מקומות.

1 ביולי הוא תאריך ריאלי להשלמת ההסדר?

זה תאריך אפשרי, לא להשיג הסדר, אלא להגיע להצעת הסדר מוסכמת.

וזה לא תלוי באותם צעדים ביטחוניים שאנו דורשים מערפאת?

אין ספק שהצעדים שנקט ערפאת או ינקוט ישפיעו מאוד, למשל על קצב ביצוע ההסכם. הרי בהסכם צריך לדבר על לוח מועדים, לא נעשה הכל בזינוק אחד. אז בכל שהוא ישכנע שהוא מסוגל ומוכן להגיע לשליטה, זה יקל. אמרתי לערפאת, מותר שיהיו אצלך עשר דעות, בתנאי שיהיה רובה אחד. אבל אם תגיע לדעה אחת ויהיו עשרה רובים, לא אתה תשלוט ולא אנחנו נשלוט.

מה הוא ענה לך?

הוא אהב מאוד את הרעיון, ואמר: אני בעד רובה אחד.

מתי תדע, שהוא עמד בציפיות?

אי־אפשר להתכחש לכך שהוא עושה עכשיו נסיונות. הוא הקים בתי דין לביטחון, העמיד אנשים לדין. עצם הקמתה של הרשות הפלסטינית בעזה איננה דבר פשוט. מקום צפוף, עני, מסובך, לא רק בלי רווח טריטוריאלי, בלי רווח כלכלי. עם הרגלים קשים מהעבר, עם פיצולים, מסורות, נשק, לא

יש מענה, הנשמעת בכל פעם שמתעוררות בעיות במו"מ, שבהסכם אוסלו יש חורים בתחום הביטחון. אולי היה נבון לשתף את צה"ל במו"מ על אוסלו?

ואז היינו מורידים את נצרים, את כפר דרום? הרי כשהיה צריך לתרגם את הסכם אוסלו לשפה צבאית, הצבא שותף. אבל אם מכניסים למו"מ הרבה מאוד מומחים מכל הדיסציפלינות, מה עושים המומחים? כל אחד רוצה להזהיר, פעם, פעמיים, שלוש, חמש, שש פעמים, שהאינטרס שלו מוכתב. והצרה היא שאין תוצאה.

אני קורא עכשיו ספר מעניין מאוד על מאו טסה טונג. אחד המאמרים האסטרטגיים הראשונים שמאו כתב היה על מקום הסתירה במדיניות. אם אתה רוצה לבחון מדיניות, גלה איפה הסתירה המרכזית, וטפל בה. המומחים יכולים לבטל סתירה? יש סתירה בין ההתנחלויות לבין האוטונומיה. כל ילד רואה את זה. או אם רוצים להביא מומחים, עוד גדר סביב התנחלות ועוד זה ועוד זה, אין לזה סוף.

אתה נוהג להשתבח בצורת עבודתך עם ראש הממשלה, המבוססת על הניסיון הרב של שניכם במדיניות חוץ ובביטחון. אולי אתם נשענים יותר מדי על ניסיון ופחות מדי על מומחים? אולי כדאי לשתף אנשים נוספים בהחלטות?

אנחנו רוצים להשאיר לדור הבא ארץ עם פחות מוקשים ומדיניות עם פחות דילמות. אנחנו רוצים לקבל עלינו לפתור את הדילמות, ולאפשר לדור הבא להיכנס לארץ ולמדיניות שיש בהן פחות סתירות ומוקשים, פחות דילמות. ואני יודע שמה שאנחנו עושים יזכה להכרה ולתוצאות היסטוריות, ויעלה מחיר פוליטי. אנחנו צריכים לשלם את המחיר הפוליטי, כדי ליישב את דרישות ההיסטוריה.

מה המחיר הפוליטי?

אנחנו מסכנים את הניצחון בבחירות. מפני שהרבה מאוד אנשים אומרים, למה אתם מוותרים. היהודים שוויתרו על שטחים היו הליכוד. מפני ששטח היה רק סיני. מאז אין שטחים, יש רק תושבים.

ברמת הגולן אין הרבה תושבים ערבים.

ברמת הגולן מדובר בסך הכל באלף קילומטרים מרובעים, אלף חמש מאות. זה שטח?

אתה רואה סכנה להמשך הסיוע האמריקאי לישראל?

לא בשנתיים־שלוש הקרובות. מעמדנו נשמר, מפני שהוכחנו בשני התחומים ייחודיות תקיפה. בתחום הביטחוני ניצחנו חמש פעמים, בלי לבקש צבא אמריקאי. אין עוד בעל ברית של אמריקה שלא ביקש צבא אמריקאי. ובתחום הדיפלומטי היו לנו כמה הישגים ביוזמתנו – גם אוסלו, גם ירדן.

האמריקאים התנהגו למופת, גם במלחמה וגם בשלום. במלחמה נתנו לנו כמות של דבר נשק ותחמושת, ובשלום נתנו לנו תמיכה אדירה, אבל היוזמה היתה שלנו. ועם כל הצרות שיש לנו, עם כל הבעיות הכבדות והאופציות, זה האזור היחיד שיש קיימה, במובן האסטרטגי המובן ההיסטורי. תשווה את זה לבוסניה. כולם עומדים אובדי עצות, אין שם הרצון הפנימי ליישב את העניין. אמריקה במבוכה, אירופה במבוכה, לא הולך. תשווה את שני המצבים.

היחסים עם ארה"ב מוצקים?

מאוד. הם טובים במובן הרחב, לא רק עם הממשל, גם עם הקונגרס, המפלגות, העיתונות.

באמריקה דיברת על הצורך במאמץ הסברה של מדיניות הממשלה בקרב היהודים בארה"ב.

בקרב היהודים נשארו ניצני המדיניות הקודמת, כמו אצל הרבה יהודים בישראל. גם בארץ אנחנו צריכים המון הסברה, צריך לוותר, מפני שיש מצב שנה. נקלענו לעולם חדש, ולכל האנשים יש דירות בעולם הישן. אף אחד לא רוצה לוותר על הדירה, ולך תוציא את כולם מהבתים האינטלקטואליים, המדיניים. זה קשה. זו עקירת עם. ועל כן צריך הסברה בקרב היהודים, כמו בקרב הישראלים.

נכשלתם בהסברה הפנימית?

מוקדם לשפוט. אינני חושב שנכשלנו. ההנהגה דומה לנהג באוטובוס. הנהג לא יכול כל הזמן לשבת מאחור ולראות מה כל נוסע מרגיש. הוא חייב לשבת קדימה, לראות איך הדרך משתרכת. אם הנוסעים חשים שהנהג מחזיק חזק בהגה, הם מרגישים טוב. אם העם ירגיש שיש אצלנו נחישות דעת, אנחנו רואים את הדרך, יודעים לאן נוסעים, בסופו של דבר הנוסעים יעריכו גם את הנהגים.

כשבנימין נתניהו נבחר לראשות הליכוד, אמרת שזהו יום גדול למפלגת העבודה. היום מדברים באופן ריאלי על מועמדותו לראשות הממשלה.

זה נכון, אבל אני חושב שיותר מאשר מדובר במתן פלוסים לביבי נתניהו, מדובר במתן מינוסים למפלגת העבודה. לנו. מפני שעשינו כמה שגיאות, למשל כל מיני היסוסים שהיו בתחום הכלכלי וכל מיני גילויים בתחום ההסתדרותי. אבל למה לי לתת לך רשימה של שגיאות שעשינו? תפש אותה.

מתי יגיע דור חדש להנהגה? אתה רואה דור כזה במפלגת העבודה?

אני חושב שנכנס דור חדש למפלגה, מבחינה רעיונית. קודם כל צריך דור חדש מבחינה רעיונית, לא ביולוגית. מפני שאם אתה מביא אנשים צעירים עם רעיונות זקנים, מה עשית? שום דבר. צריך להביא רעיונות חדשים, וזה מה שאנו מנסים לעשות.

אתה ממשיך להתנגד לבחירה הישירה של ראש הממשלה?

אני חושב שזו תהיה שגיאה, לעשות בחירה אישית של ראש ממשלה בלי בחירה אישית של חברי כנסת. משום שעל פי השקפתי, דמוקרטיה בנויה על איזון וריסון, הכנסת לא רק מאשרת אלא גם מרסנת. דמוקרטיה זקוקה לריסון כמו שמכונית זקוקה למעצורים. אני יודע שכל דבר מנסים להפוך לעניין אישי. בשבילי זה מעבר לשיקול האישי. אני חושב שזו דמוקרטיה חריגה, שראש ממשלה ייבחר בבחירה ישירה וחברי הכנסת יהיו פרי של מפלגות, ואף פעם לא תהיה להם אמת פנימית, אף פעם לא יוכלו להגיד מי בחר בהם בעצם.

בפריימריס משתתפים הרבה אנשים.

אבל זה חלק קטן מאוד. יש פריימריס, שאדם נבחר ב־3,000 קולות וצריך לייצג 300 אלף. אם רפורמה, אז רפורמה מאוזנת, שהמחוקקים והמאשרים והמאזנים והמבצעים יהנו מאותה מידה של אמון ואמת פנימית.

אך לא היית מבטל את הפריימריס.

קשה מאוד. אני חרד מעניין הפריימריס. אני חרד, שזה יביא אנשים לחפש אמצעים וקשרים, שיתרמו לנו את העתיד. הפריימריס עולים הרבה כסף, אתה צריך לשאת חן בעיני המון אנשים, רבים מהם בעלי אינטרסים. ואני מפחד שהרבה אנשים טובים יסתבכו כתוצאה מכך. כמו שכתוב, אל תעמיד מכשול לפני עיוור. לכן ייתכן שצריך לעשות משהו מורכב יותר, עם אלקטורים שיבחרו בפריימ־

צילום: אלכס ליבק

טיול ליד המלון. כל פעילות היא ניצחון יהודי על הערבים ועל ממשלת הזדון

חג בתוך בועה

בית המלון בגוש קטיף אמנם אוכלס במלואו בפסח הזה באורחים דתיים ומאוד לאומיים, אבל התקווה לנהירה של המוני בית ישראל מזדהים, נכזבה. הפיגוע שאירע שבוע קודם לכן הוסיף נופך לבילוי החג: כל אורח הוא אדם עם שליחות

מאת לילי גלילי

בפסח תשנ"ה שילמו 330 איש ממאה דולר לאדם בעד זכותם לצאת מחירות לעבדות. אמנם, לא כך ראו את פני הדברים המתנחלים שגדשו את מלון "חוף דקלים" שבוע אחרי הפיגוע בגוש קטיף. אחרי שעברו את שש המחסומים הקפדניים שבדרך לגוש, את צומת נמה, ששם ניצב כבדיחה גרועה שלט כתום "אתרי נופש קטיף" ולרגליו שני אנשי מילואים חמושים, את רגעי האימה של הנסיעה, בצלם של ג'יפים צבאיים שחיילים מכוונים מתוכם נשק דרוך לעבר כלי רכב הנושאים לוחות זיהוי של הרשות הפלסטינית – הם נבלעים בתוך בועה מרהיבה על חוף ים צלול, בינות לדיונות חול רך ועצי דקל נישאים. בתוך רגע שוכחים את הפחד, הקומנדקרים המסתובבים סביב המלון בלי הפוגה נעשים מחזה רקע קבוע, והעובדה שכל ההוויה הזאת מתרחשת בעצם בתוך מחנה צבאי ענקי, וגם מלון נופש מגודר לאוכלוסייה דתית והדי מאוד לאומית – נשכחת מלב. הם באו לבלות, לעשות את החג, והם עושים זאת: משתכשכים בבריכה (שעות נפרדות לנשים ולגברים) ובים, מאזינים לשיעורים של רבנים, משתתפים במה שהמקום מציע, משחקים טניס ומיני גולף.

השנה זה היה ההלם. "נופש פלוס" בישל אתר לא נרשם במלון שכל 114 חדריו הוזמנו חודשיים מראש. אלא שהפיגוע הוסיף נופך לבילוי החג. כל אורח הוא עתה לא רק יהודי דתי שבא לעשות את החג באווירה הולמת, אלא גם אדם עם שליחות. גם כשהם צופים במופע פנטומימה, או משתתפים בשעת טיפוח חן עם יועצת יופי מתוצרת של מוצרי קוסמטיקה, הם נושאים עתה בשורה חשובה על עם ישראל וארץ ישראל. אפילו המחזה המוזר של ילד קטן, הנוסע בלאט באופניו בכביש שליד המלון, מלווה משני צדיו שני חיילים חמושים, נתפס כאן כניצחון יהודי על הערבים ועל ממשלת הזדון.

ביום ראשון בערב באו אליהם שני חברי כנסת – יוסי ונונו מהעבודה ומשה פלד מצומת – לעימות פוליטי. ונונו אמר, לסיכום, שהעם בכל זאת תומך ברבין. פלד צחק, ושאלו זה את זה בנימה מבודחת אם זה פסח או פורים. אחר כך קם הרב מוטי אלון ודיבר אליהם מן הלב. אלון, שחזר אל התודעה הציבורית אחרי ההספד שנשא על קבר תלמידו, נחשון וקסמן, ואחרי שפתח את העצרת הגדולה בעקבות הפיגוע בדיזנגוף, הוא הציר המרכזי כאן. ניהל את הסדר, מעביר שיעורים המושכים רבים. "לשמחתי כאן אין שום קונוטציה פוליטית", הוא אומר. "זוהי פשוט אמירה שארץ ישראל שייכת לעם ישראל. זו פוליטיקה אם אוזה בפסח ברמת אביב. זו תהיה אמירה פוליטית כיוון שרבין גר שם. אני מרגיש פה פשוט בנופש, הייתי מרגיש רע מאוד לא להיות פה".

אלון עושה את החג ב"חוף דקלים" מלווה במשפחתו: אשתו, ששת ילדיה, אביה – שופט בית המשפט העליון בדימוס, מנחם אלון – ואמו. איש מרשים ונעים הליכות, השופט אלון. בתוקף תפקידו נמנע תמיד מלדבר על פוליטיקה. גם כאן, בחדר האוכל של המלון, לצד משפחתו, הוא אומר שזו לא פוליטיקה, אלא חג משפחתי, וההזדמנות לטייל עם הכלב בגצי', בחוצות המלון. "אחרי הפיגוע עלה הספק אם לבוא", הוא מספר, "אבל אמרתי לעצמי שלא ייתכן שלא אבוא. אני לא יודע כמותן גדול, גם לא כבית המשפט העליון, הייתי רואה את זה כדבר חמור מאוד, אם לא הייתי בא". אחר כך הוא מסביר, שזו תרומתו הקטנה לביטול הדה־לגיטימציה שעושים לציבור הזה, שיוצרים לו תדמית פרועה של קיצונים אחרי שיגעון, כשהוא בעצם "ציבור נפלא".

גם איתן ברדור (57), מבעלי המלון, חושב שמדובר בציבור נפלא. בפסח שעבר, ראשון בעידן השלום, היתה תפוסת המלון 60% בלבד. אז גם נאלץ לפטר את כל הפועלים הערבים, כי האורחים פחדו מסכינאות, עכשיו התחלפה הסכינאות בשיטות אחרות, שישה פועלים שבו לעבוד במלון, אחד מהם כ"גוי של שבת", והמלון אוכלס בתפוסת שיא. ברדור, איש עסקים ירושלמי בעל נכסים, השקיע במלון הזה, שאינו מניב עוד רווחים, גם כצעד אידיאולוגי. הוא כבר היה בימית, תקע יתד במבוססת, עזר עוזה לישיבת "בית אורות" על הר הזיתים, שעומד בראשה הרב בני אלון, בנו האחר של השופט.

ברדור הוא כאחד אוהב תלהב, ואדם רגיש. כל כך רגיש, שאפילו בכה כשקרא את הספר על ברוך גולדשטיין. אבל בעיקר הוא איש מכירות נפלא. סיור של שעה עמו בגוש קטיף מעורר רצון כן לרכוש לאלתר את המקום על יושביו המופלאים. "זהו המקום הכי בטוח בעולם", הוא אומר בלהט.

כך, באמת, נראים פני הדברים במפה ההדורה בחוברת הפרסום של המלון במפה האנגלית. ברצועת עזה שעל המפה אין עזה, אין חאן־יונס, אין רפיח, אין מחנות פליטים, והיא נקייה מפלשתינאים. "חוף דקלים" מצטייר בה כמעט כמרכז העולם, מוקף יישובים יהודיים מבלבלים כמו כפר דרום, גני טל, בני עצמון.

הסיור בשטח מגלה מציאות מורכבת יותר. בשני צירי התנועה המרכזיים – כביש החוף וכביש היישובים – נעים כלי רכב ישראליים לצד כאלה הנושאים לוחות זיהוי של הרשות הפלסטינית בהשגחה גדולה. תנועה דלה, לא ברור היכן מתחיל והיכן נגמר "שטח השיפוט" של כל אחד. הסכם קהיר העניק לפלשתינאים רצועת חוף שגבולותיה אינם ברורים. מאז נמנעים הישראלים לנסוע בכביש החוף, החוצה את אזור הדיג של חאן־יונס שהתמקם במבנים ישנים של הצבא המצרי. מסעדה חדשה ובית ספר לצלילה שפתח מציל בן הגוש עומדים בשיממונם, צמודים למגדל שמירה צבאי. שלטים רבים הפזורים לאורך הכבישים מכריזים על מסעדות: "המרפסת הכחולה", "מסעדת הגוש", "מסעדת הדקל". שלטים של ריוויירה, במקום שנראה יותר כמו המערב הפרוע.

גם הפלשתינאים פתחו מסעדת דרכים חדשה. מזנון קטן בדרך המובילה לחאן־יונס, שעיטרו אותו בדגל פלסטין. לך תדע מה שייך למי ומה מוליך לאן. "אם תכניסי לך לראש שהכל של יהודים, זה נהיה פשוט מאוד", מספק ברדור סיבה לפיקוס הבצב. "אל תאמיני לתקשורת: אנחנו בתנופת התפתחות". עשרות הבתים הריקים בנווה דקלים, הבתים הריקים באדם של היישוב פאת שדה, מספרים סיפור אחר.

במשתלה של עצמונה, המתמחה גם בגידול בונסאי בשיטה היפאנית, שומר חייל בודד על החממות הענקיות. מקום מחר, עצמונה, יישוב קהילתי חרדי, שתושביו נחשבים ה"פריקים" של הגוש. הצעיר החרדי שמטפל על הכבירות במשתלה עבר לכאן עם כמה מחבריו לכפר דרום, כביטוי של הזדהות אחרי רצח שמעון ביירן ב־92'.

בפסח הזה ביקש גוש קטיף להיות מה שהיתה רמת הגולן בחג הסוכות האחרון: בסיס עלייה לרגל של המוני בית ישראל מזדהים.

ברצועת עזה שבמפה בחוברת הפרסום של המלון אין עזה, אין חאן־יונס, אין רפיח, אין מחנות פליטים, והיא נקייה מפלשתינאים

ההמונים לא באו. הגוש עדיין מנוהל גם עם שאר חלקי ארץ בערכת יחסים הדדית. רוב המכוניות של תושביו, כמו אלו של אורחי המלון, עטורות סטיקרים: "העם עם הגולן", "חברון מאז ולתמיד", "יש"ע זה כאן". אין עדיין סטיקר המצהיר "נצרים כאן ולתמיד", או "העם עם גוש קטיף". בשבוע החג התבקשו תושבי הגוש ואורחי המלון להצטרף לשיירת ההזדהות לגולן, ותוכנית היום המודפסת שחולקה בין אורחי המלון כללה גם הצעה להצטרף אל צעדת היכון בטול כרם לנתניה. ברדור אומר, שקשה לגייס הזדהות כמוג זה כאשר הגוש אינו נתון בוויכוח ציבורי ועתידו אינו עומד על הפרק. חוץ מזה, הוא מודה, אנשים פוחדים לבוא לכאן. בלי סיבה, כמובן. הוא עצמו נוסע בוולוו לא־ממוגנת, שמודבקים עליה שלושה סטיקרים בלבד: "רבין זמנך תחילה", "העם נגד רבין" והפיתוח החדש ביותר, המודבק גם לאופניו של ילד קטן מאורחי המלון: "ישראל בוז לרבין".

במלון עצמו עסקים כרגיל, ואף למעלה מזה. נשים בכיסויים ובבגדי טבעים מנהלות שיחות של נופש, רבות מהן באנגלית. גברים משלבים שעות תפילה בשעות טבילה בבריכה. והמוני ילדים בוחרים בין צפייה בטלוויזיה שבלובי ובין גן השעשועים המציע להם גם מכוניות קטנות, כמו אלו שבלונה פארק. לרגע קט מסיעה ילדה קטנה את מכונית הצעצוע שלה, הנושאת על צדה כתובת "משטרה", במקביל לקומנדקר האמיתי הנוסע לאטו לאורך גדר המלון, באזור הסיבובים האינסופיים.

היציאה מן המלון, כמוה כגיחה מתוך בועה שקליפתה קשה. במחסומים, בתחום אחד מהם סום, קוטרים חיילי גבעתי. כמה מהם היו באוטובוס 36 שהתפוצץ. במחסום האחרון שלט צבאי יזוק ומוסקה: "עצור היכנס לשמאל. חשש מתופת". מן המחסום, גרסה צבאית מקוצרת ל"מכונית תופת", נראית כאן כבר כברכת הדרך לעולם האמיתי שבחוץ.

هكذا من الأصل

מפגשים קטלניים עם מבוקשים

"הייתי מעורב במבצעים של חיסולי מבוקשים בעזה ובחברון", מתוודה שמעון רומה, שמילא תפקיד בכיר בשב"כ וכיום יוזם עסקים עם פלשתינאים וירדנים. בראיון עמו מסביר רומה מדוע השב"כ מתקשה להתחקות על תכנוניו של החמאס ולסכל פיגועים

מאת יוסי מלמן

זמן קצר לאחר פרישתו מתפקיד בכיר בשירות הביטחון הכללי התקשר לשמעון רומה מפקדו, יעקב פרי. זה היה בדצמבר 1992, וראש השב"כ ביקש מרומה להופיע במשדר טלוויזיה ולהסביר את עמדת הארגון בהחלטה לגרש את ארבע מאות פעילי החמאס. רומה נענה לבקשה. לדבריו, זו היתה הפעם הראשונה והאחרונה שהסכים לעשות יחסי ציבור לשב"כ. מאז הופיע עוד פעמים אחדות בכלי התקשורת כפרשן לענייני טרור. אבל, הוא מדגיש, "הופעות אלה לא היו מתואמות עם השירות והבעתי בהן את דעותי הפרטיות". דיעה זו איננה נעדרת ביקורת. גם לעיסוקו הנוכחי, הוא מוסיף, אין שום קשר לעבודתו הקודמת. אלא שספק אם רבים מאמינים לו.

זה בשלוש שנים, מאז עזב את השב"כ, רומה עושה למחייתו כיזם של עסקים ומתווך בקשרי מסחר וכלכלה עם פלשתינאים בגדה וברצועת עזה, ובאמצעותם עם אנשי עסקים בירדן ובמדינות המפרץ. בשלושת החודשים האחרונים הספיק לבקר שלוש פעמים בעמאן. לפי שעה עדיין לא הצליח לסכם ולו עסקה אחת. "הדבר הכי קרוב לעסקה מוגמרת – מכירת צינורות מים מחברה ישראלית לירדן – לא אושר על ידי המלך חוסיין", הוא אומר. "העסקה כולה היתה סגורה, אך המלך אמר: עדיין לא. אני חושב שהמלך לא רוצה לרוץ מהר מדי, גם משיקולי פנים וגם מחשש מה יגידו בעולם הערבי. מצפים שהדברים יתחילו לזוז כשההסכם המסחרי ייחתם בחודש מאי".

האם ניסיונות העסקים שלך מבוססים על הקשרים שיצרת עם הפלשתינאים בשנות עבודתך בשב"כ?

"נכון שאני נעזר בפלשתינאים, אנשי עסקים מהגדה ומעזה, במאמצי ליזום עסקים בירדן ובמדינות המפרץ, אבל כמעט שאינני נעזר בקשרי מתקופת השב"כ. אני מפריד בנושאים אלה. באופן עקרוני, בעסקי עם הערבים אינני מסתיר את עברי. רוב בני־שיחי מירדן וממדינות אחרות יודעים שהייתי בשב"כ".

שמעון רומה נולד ב־1948 בכורדיסטאן העיראקית. שם משפחתו היה רזומים. ב־1950 עלתה משפחתו לישראל והתיישבה במעברת הקסטל שליד מבשרת ירושלים. אחר כך עברה להתגורר במעוז ציון. לאחר שסיים את לימודיו בבית הספר התיכון התגייס לחיל השריון והיה מפקד מחלקת טנקים. בצבא החליף את שם משפחתו. בגמר שירותו ב־69' תיכנן ללמוד משפטים באוניברסיטה, אבל חבר במילואים הציע לו להצטרף לשב"כ.

אלה היו השנים הראשונות לאחר מלחמת ששת הימים. במפתיע, ועל אף התנגדות צה"ל, הטילה הממשלה את האחריות לביטחון בשטחים ולטיפול באוכלוסייה הפלשתינית על השב"כ, אף שהוא היה עד אז ארגון קטן שמנה רק כמה מאות אנשים. כדי להתמודד עם האתגר החדש פתח השב"כ בגיוס מסיבי. "ידעתי מהבית קצת ערבית וזה היה יתרון", אומר רומה. "ההצעה סיקרנה אותי ואמרתי לעצמי: טוב, נדחה את הלימודים לשנתיים־שלוש ואחר כך אלך ללמוד משפטים". השנתיים היו לעשרים ושלוש שנים.

לאחר קורס בסיסי התחיל שמעון רומה לעבוד כרכז שב"כ בגדה ולאחר תקופה קצרה, ב־1971, הועבר לעזה. "תפקיד הרכז", מסביר רומה, "הוא לאסוף מודיעין. לגייס אנשים, להפעיל אותם, והיינו לשאוב מהם את המידע שברשותם. לפתח את הקשרים האלה ואת המידע שהם מספקים לרמה של מבצעי מודיעין איכותיים יותר, ולהשתתף בפעולות סיכול כתוצאה מהמודיעין. סיכול, פירושו לעצור את החשוד או לתכנן פעולה סיכולית".

בראשית שנות השבעים היתה רצועת עזה בשליטה מוחלטת כמעט של הארגונים הפלשתיניים, אשר עשו בה כל שעולה על רוחם. חשודים בשיתוף פעולה נרצחו ולא עבר יום בלי ניסיון פיגוע בחיילי צה"ל ובאזרחים ישראלים. רכז נחשב לתפקיד הזוטר והבסיסי ביותר בעבודת השב"כ של איש שב"כ בשטחים. רומה גאה במיוחד על שהביא לפענוח רצח בני משפחתו של הפרסומאי רוברט ארויו, ששני ילדיו נהרגו ב־71' מרימון שנזרק לעבר מכוניתם בעזה. הרצח זיעזע את המדינה. הצלחתו של רומה קידמה אותו בפיקוד השב"כ. ב־74' מונה לתפקיד רכז נפת העיר עזה, שבמסגרתו היה אחראי על כל רכזי השב"כ בעיר. ב־76' הועבר רומה למיפקדת השב"כ בירושלים, האחראית על מרחב יהודה ושומרון וירושלים רבתי. שם עשה בתפקידים שונים, בין השאר רכז נפת חברון ורכז השומרון, וב־83' היה סגן מפקד המרחב, תחת פיקודו של יעקב פרי ואחר כך של גדעון עזרא, שפרש מהשירות לפני שבועות אחדים.

תושבי השטחים מתלוננים כי השב"כ בונים את רוב מבנה המודיעין באמצעי לחץ; לחץ על המועמד לגיוס או על בני משפחתו.

"באמצעות לחץ אתה יכול לגרום לאדם, ואני מדבר על מקור ולא על עצור בכלא, לבוא אליך לכמה פגישות. אבל אי־אפשר להכריח אותו לספר בגילוי לב את הסודות שיש ברשותו ואת המידע שהוא צובר. ולכן לחץ אינו כלי לגיוס. יתכן שבעזרתו ... במעט לחץ, אך הוא אינו יכול לשמש בסיס לשיתוף פעולה".

אם כן, על מה בעיקר מבוסס הקשר עם המקור, משתף הפעולה?

"שיתוף הפעולה נשען בעיקרו על איזושהי תמורה. היא יכולה להיות סיפוק מניעים חומריים, בעיקר כסף, או סיפוק מניעים אישיים כמו הרפתקנות, אידיאולוגיה או רצון לנקום באדם או בגוף שגרמו לו נזק".

איך היית מדרג את החדירה של השב"כ באמצעות המוכנים, משתפי הפעולה, לארגוני המחבלים?

"בדרך כלל ההישגים טובים מאוד. באמצע שנות השמונים, במרחב יהודה ושומרון, היינו במצב של שליטה כמעט מוחלטת על הפעילות של הפתח בגדה והיתה לנו פרישה מעולה בשטח. שליטה היא מצב שבו יודעים כמעט על כל התשתית הצבאית שלהם ועל כל מה שהם מתכננים לבצע. החדירה והשליטה שלנו הגיעו מעל עד האינתיפאדה".

> "הפעיל המקומי מתכנן את הפיגוע ומיידע את חו"ל. לרוב אף אין לו צורך לקבל אישור. פעיל מקומי יכול בהחלט להחליט לבצע פיגוע, אף בהיקף של הפיצוץ בדיזנגוף"

עד כמה השב"כ מרחיק לכת בפיקוח ובשליטה? האם הוא מאפשר למחבלים לבצע פיגוע כדי שלא לחשוף את מקורותיו? האם יש קו אדום לפעילות השב"כ בתחום זה?

"בוודאי. קודם כל, לא מתעסקים עם הראש, עם מפקד הארגון. שכן אם מתעסקים אתו, הופכים לגורם שנותן את זכות הקיום לארגון".

בעבר טענו הפלשתינאים, ראשי הפתח, כאילו המודיעין הישראלי הוא המפעיל את ארגונו של אבו נידאל.

"זו טענה דמיונית וחסרת שחר. אתה לא בונה לך ארגונים יריבים. הדילמה הזאת קיימת גם כששולטים או מפקחים על דרגים נמוכים יותר. זו דילמה שאיש שב"כ נתקל בה כמעט יום יום. אתה יודע שיש כוונה לבצע פיגוע ושואל את עצמך, עד להיכן אתה מרשה לדברים להתפתח בלי שתאבד את השליטה".

ומה התשובה לשאלה זו?

"הקו האדום ברור ביותר. אסור לאפשר ביצוע של פיגוע. הקו האדום הוא למנוע פגיעה בחיי אדם. כל זמן שמדובר בהכנות והתכנונים, זה בסדר. אתה נותן לדברים להתגלגל במגמה שתדע יותר וגם תמנע את חשיפת המקור שלך".

"עד היום עומד לנגד עיני המקרה של שתי חוליות מאזור חברון, שכל הזמן תיכננו פיגועים של הנחת מטענים בתחנות אוטובוסים ובאוטובוסים בירושלים. דחינו כל הזמן את הביצוע, בלי לעורר את חשדם. הדחיות נמשכו כמה חודשים. כשהיה ברור שאי־אפשר עוד לעכב את הפיגועים, היתה תחושה של אובדן שליטה, פעלנו נגד החוליות ועצרנו אותם".

אתה זוכר מהתקופה המוקדמת יותר, כשעשית בתפקידי רכז בחברון ובשומרון, פעולה מסוימת שהיתה מיוחדת ויוצאת דופן?

"קשה לי לספר על פעולה קונקרטית. היו פעולות רבות בעזה ובחברון של חיסולי מבוקשים שהייתי מעורב בהן".

מה הכוונה בחיסולי מבוקשים?

"הכוונה היא להגיע למצב של מגע מודיעיני עם מבוקש, המסתיים בכך שהמבוקש הוא הרוג".

האם היתה מדיניות של חיסול מחבלים בלי מעצר ומשפט?

"לא. היעד הוא ללכוד את המבוקש. אך בדרך כלל המבוקש הוא אדם חמוש, אדם שאין לו הרבה מה להפסיד והוא עם אצבע קלה על ההדק. מסיבות אלה הכוח של השב"כ והצה"ל המגיע ללכוד את המבוקש מקבל הנחיות של משנה זהירות. ולכן חלק גדול מהמבצעים ללכידת מבוקשים מסתיימים בחיסולם. יעדים פירושו ניסיון ללכוד את המבוקש תוך נקיטת אמצעי זהירות מרביים, כדי שכוחותינו לא ייפגעו בפעולה".

תקופה מסוימת, בשנת 82' במלחמת לבנון, היית מפקד כוחות השב"כ בלבנון. האם הפעולות שמתאבדי החמאס והג'יהאד האיסלאמי עושים היום הן בבחינת יבוא של הניסיון שצברו שם מתאבדי החיזבאללה?

"פעילות דתית בשטחים התחילה עוד לפני מלחמת לבנון, אבל נכון גם שהיא צברה תאוצה אחרי לבנון. החמאס בגלגוליו הקודמים, כתנועה בשם 'הסיעה האיסלאמית' שיצאה מהאחים המוסלמים, לא נולד בגלל לבנון וגם לא בגלל האינתיפאדה".

ומדוע השב"כ לא פעל נגד ההתארגנות הדתית הזאת, שהתפתחה לנגד עיניו?

"זה קרה לנגד העיניים שלנו במשך תקופה ארוכה מאוד, כי כיסוי מודיעיני של ארגונים דתיים קשה לנו יותר מאשר כיסוי של ארגונים אחרים".

האם היה בכלל רצון לטפל בארגונים האיסלאמיים טיפול מודיעיני?

"קודם כל צריך להגדיר יעדים. באיזשהו שלב, ראשוני למדי, הם אכן הוגדרו כיעד לכיסוי. כשראינו ניצנים של התארגנות דתית, הגדרנו אותם כיעד. אבל אז נתקלנו בקושי של החדירה והכיסוי המודיעיני. מה עוד שכיסוי מודיעיני אינו אומר סיכול. במשך שנים אפשר לעקוב אחר הארגון ולפקח עליו, אך אין סיבה לפעול נגדו. בסך הכל היתה תמונה די טובה של ההתארגנות הדתית".

יש טענה כי החמאס הוא במידה מסוימת יציר כפיה של ישראל ושל מדיניות הפרד ומשול בשטחים.

"היו סיבות אחרות לכך שלא היה סיכול של הפעילות הדתית בשטחים. ראשית, כל זמן שלא היה מדובר בפעילות חבלנית עוינת או חתרנות מדינית מצדם, לא היתה עילה משפטית לעצור את האנשים האלה. שנית, כשמסכלים ועוצרים אנשים במצב של פעילות ראשונית, הם בדרך כלל נשפטים לתקופות מאסר קצרות של חודשיים־שלושה. והתרומה של סיכול כזה לביטחון בטווח הארוך היא שולית בלבד. מה עוד שחלק מהאנשים יוצאים מהכלא משולהבים ומחוזקים עוד יותר. וסיבה נוספת – נכון, היתה תזה של חוגים מסוימים –"

מיהם אותם חוגים?

"גם בשב"כ עצמו וגם במינהל האזרחי ובתיאום הפעולה בשטחים היו אנשים שאמרו, אדרבה, בואו ניתן לגורם הדתי לכרסם בכוחו של אש"ף. מאז אמצע שנות השמונים מתנהלים בנושא הזה ויכוחים".

בדיעבד, נוכח ההתרחשויות היום, מי שדגל בתזה הזאת לא הפגין מעוף רב.

"מי שחשב שצריך לעשות הכל כדי לנטרל את כוחו של אש"ף, או שחשב שהגורם הדתי יכול לכרסם בכוחו של אש"ף בלי להפוך למפלצת – טעה. היה צריך להביא בחשבון שהכוח שיצבור הגורם הדתי לא יישאר בארון".

יש תחושה שהשב"כ יודע מעט מאוד על החמאס.

"יש תמונה כוללת די טובה על מצב הארגון ותשתיתו, אבל נכון שיש פערים של חוסר ידיעה על הפיגועים בתחום האופרטיבי. הדבר נובע מכך שלפני כשלוש שנים עשה החמאס הפרדה מוחלטת בין הפעילות הכוללת שלו לפעילות הצבאית. כיום הפעיל הצבאי של החמאס אינו קשור לשייחים ולאלה שאנו מכנים מנהיגי החמאס. הקשר הישיר של הפעיל הצבאי הוא עם חו"ל. את ההוראות והמימון הוא מקבל משם".

מהיכן בדיוק?

"קצת מירדן וקצת מסוריה. חלק מהנהגת החמאס ישב עד לאחרונה גם בארה"ב ובבריטניה. חשוב לציין שכיום אין אדם אחד שהוא הדמות הצבאית הבולטת, הבכירה ביותר בחמאס".

אז כיצד הזרוע הצבאית פועלת?

"היום התמונה אכן מטושטשת מאוד. היתה תקופה שהיתה היררכיה, הדברים היו מוסדרים ולחמאס היה מפקד צבאי עליון. כיום המערכות בעזה ובוודאי בגדה קצת משובשות. בדרך כלל המבוקש הבכיר באזור מסוים נחשב המפקד הצבאי. בחברון אלה שני המבוקשים ג'יהאד עולמה (שנהרג השבוע ממארב של כוחות הביטחון – י"מ) ומהאר קפאישה, ובן יחיא עייש, המהנדס, שריכז את הפעילות בשומרון וכיום למיטב ידיעתי הוא בעזה".

כיצד מתנהל הקשר בין חו"ל לשטחים?

"חלק מהקשר מתנהל באמצעי תקשורת כמו פאקסים או טלפונים וחלק אשגרים בכתב או בעל־פה המועברים באמצעות שליחים".

האין אפשרות ליירט את התקשורת?

"זה קשה מאוד. חלק מהפיגועים נעשים על פי הוראות או תידרוך מחו"ל. הפעיל המקומי מתכנן ומתדע את חו"ל לפני הפעולה או לאחר הביצוע. בדרך כלל אף אין לו צורך לקבל אישור ליוזמתו. פעיל מקומי יכול בהחלט להחליט לבצע פיגוע, אף בהיקף של הפיצוץ בדיזנגוף".

רומה. "לחמאס אין ביום מנהיג צבאי שהוא הדמות הבולטת, הבכירה"

תצלום: יואב לזר

תעלומת מותו של רוני איסר

מדען מוכשר, אופטימי, איש משפחה למופת. כך מתואר רוני איסר בפי אלה שהכירו אותו. אבל השבוע נמצא מת במכוניתו ולצדו מסמכים מסווגים שלקח עמו מ"אלביט", מקום עבודתו. הפרופ' אביב רוזן, מורה וידיד, תוהה על מניעיו

מאת יוסף אלגזי

חידה. תעלומה. שתי מלים אלה שבו ונשמעו בקרב הקהל הרב השקט שהשתתף בהלווייתו של אהרון (רוני) איסר ביום ראשון השבוע בבית הקברות סגולה בפתח תקוה. בני משפחה, חברים ממקום עבודתו, חברת "אלביט" למערכות אלקטרוניקה, מרצים ועמיתי מחקר בטכניון, חברים מהימים ששירת בחיל האוויר וידידים אחרים שבאו ללוותו בדרכו האחרונה – כולם הפכו בשאלה: מה קרה לרוני?

הפרשה החלה ביום ראשון לפני כשבועיים עם היעלמותו של איסר. החרדה גברה ככל שנקפו הימים ולא נודע מה עלה בגורלו. להוריו, לרעייתו, לשני ילדיו וליתר קרוביו אלה היו ימים מורטי עצבים. אחרי שבוע של חיפושים התגלתה גופתו של איסר בתוך רכבו בדרום הארץ. לצדו, בתוך מזוודה, נמצאו מסמכים, חלקם מסווגים, שלקח עמו מ"אלביט". איסר היה מדען בכיר בחברה ועסק בפרויקטים ביטחוניים רגישים.

העובדה הוודאית היחידה בעניין מותו היא, שאיסר נחנק למוות מגזים רעילים שהחדרו לתא הנוסעים באמצעות צינור גומי שהיה מחובר למפלט. בני משפחה וחברים ממאנים להאמין כי שם קץ לחייו. בין השאר הם נתלים בכך שלא נמצא ליד גופתו כל מכתב הסבר. "כאדם רציונלי, כבעל ערכים וכאיש דתי, מעשה התאבדות לא תואם לאופיו של רוני", אמרה המשפחה הוקרת.

בחברת "אלביט", מקום עבודתו של איסר, מעדיפים לחכות לסיום החקירה המשטרתית ולפרסום ממצאיה. בני משפחתו של איסר, שבשבוע החיפושים אחריו הופיעו בכלי התקשורת בתקווה שהדבר יעזור למצוא אותו, ביקשו, עם היוודע דבר מותו, לשמור על פרטיותם.

"חידה", "תעלומה", אמר גם הפרופ' אביב רוזן שעה קלה אחרי ההלוויה. השניים הכירו איש את רעהו לפני 18 שנים בטכניון. לרוזן, הנמנה עם סגל הפקולטה להנדסת אווירונאוטיקה וחלל בטכניון, ימלאו בקרוב 50 שנה, ואילו איסר תלמידו, שבאחרונה השלים בהנחייתו את עבודת הדוקטורט שלו, היה בן 36 במותו. "העניין כולו נפל על כולנו כהפתעה עצומה, כהלם", פתח הפרופ' רוזן. "אצל בחור כמו רוני ההפתעה היתה כפולה. מדובר בבחור מוכשר מאוד, שהצטיין והצליח בכל מה שעשה. איש ממכריו אינו מעלה על דעתו שום סיבה אפשרית למעשה שעשה, כלומר שם קץ לחייו".

"נוסף על כך", הסביר רוזן, "המשפחה אצל רוני עמדה מעל לכל. כשעבד אתי בטכניון או אצלי בבית בחיפה ואחר לנסוע לביתו בפתח תקוה, נהג תמיד להתקשר למשפחה, בעיקר לאשתו ולילדיו, כדי לוודא שהכל בסדר בבית ולמסור שגם אצלו הכל בסדר. ... ביקש ממני שאתקשר מאוחר יותר לביתו ואודיע שהוא יצא לדרך. ידיעתנו, שרוני היה איש משפחה מסור, מחזקת את ההפתעה שלנו.

"מה שמספרים לנו על אופן מותו אינו מתאים לאופיו של רוני", הדגיש הפרופ' רוזן. "הוא היה איש אופטימי, שופע רעיונות ופרויקטים".

הפרופ' רוזן התוודע לרוני איסר ב־1977. רוזן שב אז מארצות הברית והצטרף לסגל ההוראה בטכניון, ואיסר נמנה עם ראשוני הסטודנטים שקיבלו אצלו ייעוץ. "מאז עשינו דרך ארוכה יחד. הוא עשה אצלי את התואר השני ואחרי כן התגייס לצבא. תחום עיסוקו בטכניון היה אווירודינמיקה ועומסים של רוטורים של מסוקים. בעבודת המגיסטר שלו הוא עסק במודל אווירודינמי לעומסים בקצה הלהב של מסוק. למיטב ידיעתי, לא בנושאים אלה הוא התעסק בעבודתו לפרנסתו. אך הוא בפירוש ראה בעבודת הדוקטורט שלו השלמה של עיסוקו במקום העבודה. בעבודת הדוקטורט הוא עסק בעומסים הנובעים מתנודות ובתנועות שונות של ... בשתי העבודות.

"בעבודת הדוקטורט עלינו על נושאים ששנים לא נמצאו להם פתרונות, ובסופו של דבר הצלחנו לפתור אותם, כמו למשל ההתנהגות של מסוקים. ידוע, שבמציאות מסוקים מתנהגים אחרת ממה שאומרת התיאוריה. חלק מהתגובות של מסוקים בעת תמרונים באוויר היו בלתי־מוסברות. והנה הצלחנו ... מתנהגים כפי שהם מתנהגים.

> "אינני מעלה על הדעת בעיה כלשהי שתסביר את ההתאבדות שלו, אם אמנם היתה התאבדות. דיברנו הרבה על העתיד, על מה נעשה הלאה בתחום המחקרים שלנו"

"אם מביאים בחשבון שרוני עבד במשרה מלאה במקום העבודה שלו והיה איש מחקר ויוצר, הוא עשה את עבודת הדוקטורט בזמן שיא. בדרך כלל דוקטורנטים פנימיים המקדישים את זמנם רק לעבודת המחקר שלהם משלימים את עבודת הדוקטורט בתוך שלוש־ארבע שנים; ואילו רוני, שעבד מחוץ לטכניון ובאותו זמן עסק במחקר, עשה זאת בשנתיים וחצי. גם בתקופה ששירת בחיל האוויר היה מגיע בערב לטכניון ועוסק בעבודות המחקר שלו. הוא דרש מעצמו הרבה. כנראה ניחן בשאיפה לפרפקציוניזם, לעשות הרבה, להספיק הרבה ולא לחזור על דברים".

בין השניים התפתחו גם קשרים אישיים קרובים. "היחסים בינינו היו חמימים מאוד. שוחחנו על הרבה נושאים, גם כאלה שלא היו קשורים לעבודתנו המשותפת. שוחחנו הרבה על מה שקורה במדינה, בחברה, בענייני חינוך וגידול ילדים. רוני היה מתעניין בדעותיי הפוליטיות והחברתיות, רחוק מהקצוות. נושא הדת עלה מפעם לפעם בשיחות שלנו. רוני היה ... התייחס לדת כבעל אמונה עמוקה, אך תמונה זו לא הפריעה לו להבין את השקפתם של אחרים, גם כשהיתה שונה משלו. לא הייתי אומר שרוני היה אדם סגור, או שנטה לדיכאונות".

רוזן סיפר עוד, שאיסר נהג לצייר. "לא ראיתי את הציורים, אך אני יודע שהחזיק בביתו ציורים שלו. מהתרשימים שהבין בעבודה היה אפשר לראות שהיתה לו יד של אמן". גם אשתו של רוזן ובנותיו הכירו היטב את איסר.

ברגע הראשון, כששמע הפרופ' רוזן את דבר העלמו של איסר, הוא אמר לסובבים אותו, שקורה שאדם מגיע למקום שבו הוא פוגש מישהו מעניין ומחליט להתעכב רק לעניינים המעניינים מאוד את השניים. "אך כשההיעדרות התארכה, גם אני הייתי בין החוששים שמשהו קרה, במיוחד כשנודע שרוני סגר את הטלפון האלחוטי שהיה בידו. כולנו היינו בהלם. בשבת הוא היה בבית, ולמחרת, אחרי שעזב את הבית, הוא נעלם. מהיום הראשון שנעלם רבצו חששות כבדים על הלב. חששנו מכל מיני אפשרויות, אך היתה גם תקווה. חשבנו, קורה שבן אדם רוצה לזמן מה להתנתק. חשבנו, אולי מצא לו באיזה מקום פינה שקטה והוא חושב. ישנם אנשים המסוגלים להתנתק מהסביבה, מהמשפחה, שבוע ויותר, אך זה לא תאם את מבנה אופיו של רוני, זה עמד בניגוד לאופיו כפי שהכרנו אותו".

רוזן חש שאין לו הכלים לכך, לעצמו לפשות, מה קרה לרוני איסר. הוא לא הבחין אצלו בשום אותות מצוקה או סימנים לבעיה שהטרידה את מנוחתו. כשם שהוא מופתע מגרסת ההתאבדות, יופתע מכל אפשרות אחרת שאולי תעלה בעתיד. "ההתאבדות ורוני לא הולכים אצלי ביחד. כל אחד מאתנו מוטרד מבעיה זו או אחרת, במשפחה, בבית, בעבודה. אך אינני מעלה על הדעת בעיה כלשהי שתסביר את מעשה ההתאבדות של רוני, אם אמנם היתה התאבדות. אני מנסה לחשוב בכיוונים שונים, ואינני מוצא. דיברנו הרבה על העתיד, על מה נעשה הלאה בתחום המחקרים שלנו. גם לא הבחנתי בשום הרגשת ריקנות אצלו אחרי שסיים את עבודת הדוקטורט: אדרבה, דיברנו על האפשרויות להמשיך ולפתח את עבודת המחקר שלו".

רוני איסר הגיש את עבודת הדוקטורט לא כבר. לפני שבועות אחדים נבחן עליה והגן בהצלחה על התזה שלו. בעקבות הבחינה הכניס כמה תיקונים בעבודה שלו, וביום חמישי, שלושה ימים לפני היעלמותו, הביא לפקולטה בטכניון את עבודת המחקר המתוקנת ומסר עותקים ממנה לספרייה. "באותו יום דיברנו על ההמשך. בערב דיברנו בטלפון באותו עניין. המודל שפיתחנו נתן תוצאות טובות, וחשבנו שיש להמשיך".

משהו בכל זאת קרה. עד עתה, איש מבין יקיריו ומיודעיו אינו יודע מהו הדבר הזה, שהביא כנראה את רוני איסר ...

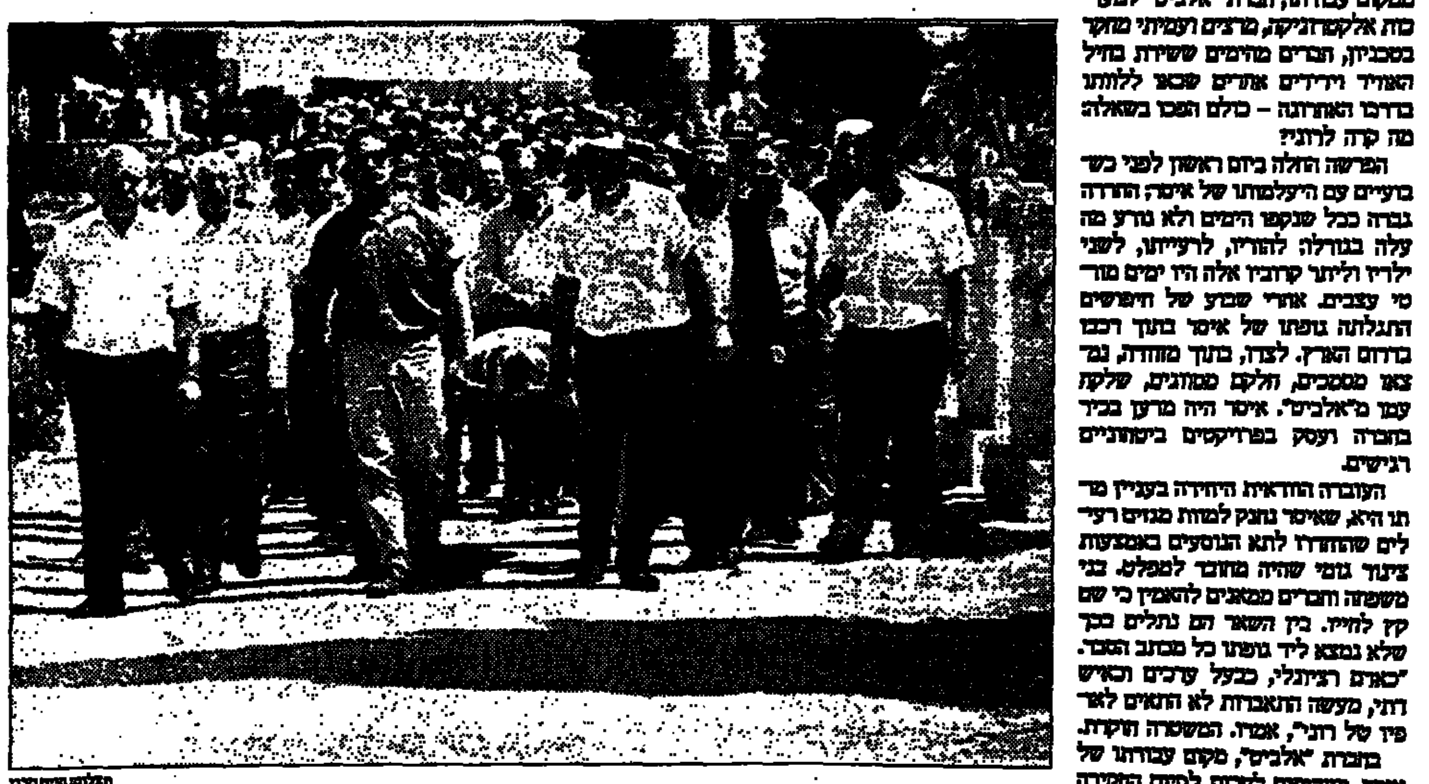

הלווייתו של איסר. שלושה ימים לפני היעלמותו השלים את עבודת הדוקטורט שלו

אתם נותנים
מנוי מתנה
אנחנו מביאים את היין.

להזמנת מנוי מתנה התקשר לטלפון 03-5121333/44 או לפקס 6819296, 03-5121349
הם לא ישכחו לכם את זה.

הארץ

האיש שלנו בברלין

אילו היה פרידריך וולף ציוני ועולה לארץ ישראל – אפשר שבנו מרקוס היה עושה קריירה במוסד. אך וולף האב היה קומוניסט ובנו היה לראש שירותי הריגול של גרמניה המזרחית. ישראל עיניינה אותו לא רק כיעד מודיעיני. הוא נדון לשש שנות מאסר על בגידה במולדת ואומר: אם אני בוגד – גם שר החוץ קינקל בוגד. ערעורו התלוי ועומד מציב לפני הגרמנים שאלה שכבר עמדה לפניהם בעבר: מיהו פטריוט ומי נבל

מאת תום שגב

זהירות, מטרייה בולגרית: אמר וולף בפתח תחנת המשטרה

1. פנטומס חי

בכל יום שלישי, בשעות לפני הצהריים, יורד מרקוס וולף מדירתו אל הגדה המזרחית של נהר השפרה והולך להתייצב בתחנת המשטרה הקרובה. גנרל השטאזי בדימוס, לשעבר ראש שירותי הריגול הנגדי של גרמניה המזרחית, נידון לאחר האיחוד בין שתי הגרמניות לשש שנות מאסר, באשמת בגידה ומתן שוחד. הוא הגיש ערעור ועד שבית המשפט העליון יפסוק בעניינו, הוא משוחרר בערבות: אסור לו לעזוב את תחומי העיר ברלין ואחת לשבוע עליו להתייצב במשטרה. בשבוע שעבר הזמין אותי להצטרף אליו. הלכנו ברחוב קטן וציורי המוליך לאורך הנהר; זהו רובע ניקולאי המשוקם, הנחשב לגרעין ההיסטורי של העיר בת 750 השנים. לא הרחק מכאן יש רחוב הקרוי על שם ירושלים.

על אחד הגשרים פנינו לשדרת הפאר אונטר דן לינדן (תחת עצי התרזה). חמש שנים לאחר האיחוד בין שתי הגרמניות עוד עומד בשדרה צל של שררה מעיקה, אפורה כחליפתו של אריך הונקר. יש תוכנית להרוס את בנייני הענק ששימשו את הממשל הקומוניסטי ובהם "היכל הרפובליקה", מבנה שנודע לו כמשכן הכנסת בירושלים, מכוער כמוהו, וגם הוא שימש בית נבחרים. כיום הבניין נטוש, נעול ומוזנח, פרחחים מתקלסים בו; במקום הסמל הלאומי נותרה צלקת כדול וכתובת גראפיטי: "פנטומס חי". וולף אמר שאין הצדקה כלכלית להרוס את הבניין וגם אין לשכוח שרבים מאזרחי גרמניה המזרחית בילו הרבה שעות יפות בקפיטריות שהיו בו. על פי התוכנית יבנו באותו אתר את משרד החוץ הגרמני, שיעבור לכאן מבון; התכנון משקף את שיגעון הגדלות של קלאוס קינקל, אמר וולף. קינקל, שר החוץ הגרמני, היה ראש שירותי הריגול של גרמניה המערבית; וולף מרבה להזכירו, תמיד במרירות.

בהמשך הדרך הראה לי וולף בניין משרדים גבוה, אימתני למראה: כאן היתה לי פעם לשכה, אמר, נוסטלגי וגם פאתטי משהו. בימים אלה מציגים באכסדרת הבניין את המודלים שהוגשו לתחרות על תכנון אנדרטה מרכזית לזכר השואה. הפרויקט מעורר מחלוקת גדולה; בפרס הראשון זכו שתי הצעות מונומנטליות עד מאוד, כמעט סטאליניסטיות. הצעתי שנלך להציץ בתערוכה; שומר שעמד בפתח אמר שהמקום עוד סגור לקהל ושילח אותנו. פעם לא היתה בברלין המזרחית דלת שוולף לא היה יכול לפתוח בפקודה. על אחד הקירות מרח מישהו כתובת שחורה: "אין חנינה לשטאזי". זו כתובת מימי 89', אמר וולף; כיום האנשים בעד חנינה. לא כולם, יש לתקן, אך אולי רבים.

משפטו שיקף את לבטי הזהות של גרמניה המאוחדת ונסב על אחת משאלות היסוד בהיסטוריה הגרמנית ובמוסר האנושי בכלל: מיהו פטריוט ומי נבל. הגרמנים הכריעו בשאלה, כמקובל, בהתאם למי שניצח: וולף הוכרז נבל. גזר הדין המחייב להתייצב במשטרה נועד להשפילו, אך וולף חי את תבוסתו בראש מורם ובהדגשה קסם אישי, כמעט כריזמה. יותר מאי־פעם בעבר הוא חושב כעת על אחד המחזות המוקדמים של אביו, אמר לי: המחזאי פרידריך וולף תיאר בו את גבורת המכבים.

הלכנו כעשרים דקות: תחנת המשטרה שוכנת ברחוב יגר (הצייד), שעד לאחרונה נשא את שמו של עסקן אחד מימי המשטר הקודם, אשר נשכח. שוב, כמו לא פעם בעבר, משנים בברלין את שמות הרחובות בהתאם לרוח המשטר. סיפרתי לוולף על המחקר של מעוז עזריהו מאוניברסיטת חיפה שניתח את החלפת השמות של רחובות ברלין אחרי מלחמת העולם. לא ירחק היום, אמר וולף, ויחליפו גם את שמו של רחוב פרידריך וולף, ברובע בריינאו. העוברים והשבים ברחוב הציצו בו בסקרנות, כפי שמציצים באדם המוכר מהטלוויזיה; תראי, אמר בחור אחד לחברתו, הנה מרקוס וולף.

כדי להיכנס כעיתונאי לתחנת משטרה יש צורך באישור שיש להסדיר מראש; לא הייתי העיתונאי הראשון שליווה את וולף בטיולו השבועי, אך כשאמרתי לו שאין לי האישור המתאים אמר: "אין דבר, שים לב לביצוע". הוא ניגש אל השוטר שבשער והקיש עליו בקול מתכתי ובעגה ברלינית: "תן זמזם". השוטר ציית כמעט אוטומטית ולחץ על זמזם הדלת. היינו בפנים. וולף הציץ בי במבט של מנצחים כאומר, בכל זאת עוד נשאר בי משהו ועלה לקומה השנייה. השוטרת שתפקידה להחתים אותו על גיליון נוכחות נתנה בי מבט שואל. זהו גיסי החדש מישראל, אמר וולף בלי קריצה. אה, מישראל, כמה נחמד, אמרה השוטרת במאור פנים. וולף חתם ופנה ללכת. לפני שיצא אמר לשוטרת לשמור היטב על גיליון החתימות; בשוק האוטוגרפים עוד ישלמו פעם הרבה כסף תמורתו. השוטרת ציחקקה ועשתה נו נו נו באצבעה. איזה שובב הוא, האדון וולף, כל שבוע אותה הלצה, איזה שובב.

הוא בן 72, הופעתו עדיין מרשימה, גבוה וחסון; איש יפה, כתבתי עליו כשנפגשנו לראשונה בסתיו של 1989. היו אלה ימי הקומוניזם האחרונים; החומה כבר נפתחה, אך הרפובליקה הגרמנית הדמוקרטית ("דר"ד") עוד פירפרה בחיים. וולף, שכבר פרש אז מהשירות, התייצב לפני חצי מיליון מפגינים והודה בחלקו באחריות לפשעי השטאזי; עדיין קיווה אז להנהיג את ארצו לדמוקרטיה, ברוחו של מיכאיל גורבצ'וב. המפגינים קידמו אותו בשריקות בוז; גרמניה המזרחית עמדה בקץ ההיסטוריה.

באותם הימים התפרסמו באחד העיתונים פרקים מתוך ספר שחיבר וולף ובו שיחזר ילדות־נעורים על רקע גלות משפחתו במוסקווה, לאחר עליית הנאצים לשלטון. הוא היטיב לתאר את שגרת תלישותם. זה סיפור כל כך יהודי, אמרתי לו אז ולא ידעתי שהוא אחד היהודים בסיפור. בימים אלה קראתי את הספר מחדש. "הטרויקה" הוא ספר שובה לב, אך את הרקע היהודי של משפחת וולף יש לנחש: אין הוא מוזכר בפירוש.

2. הטרויקה

היו אלו שלושה חברים: קוני וולף, לותר וולף וג'ורג' פישר, שלושתם בני זרים במוסקווה. קוני היה אחיו של מרקוס. אביהם, פרידריך וולף, רופא ומחזאי ידוע, היה קומוניסט ממוצא יהודי שאולץ לעזוב את גרמניה זמן קצר לאחר עליית הנאצים. אשתו והבנים הגיעו למוסקווה לפניו, הוא ישב תחילה במחנה מעצר בצרפת ואחרי גלגולים רבים הצליח להצטרף אליהם. לותר היה בנו של קומוניסט גרמני, לא יהודי; היתה לו אחות ושמה מרגושקה שכולם היו מאוהבים בה. ג'ורג' ואחיו ויקטור היו בניו של העיתונאי היהודי האמריקאי לואיס פישר שישב במוסקווה ככתב זר, אוהד מאוד, וסיקר את ברית המועצות בשביל עיתונים שונים בארצות הברית.

פישר אירח בביתו אנשי־שם רבים והם כיום חלק מיתולוגיית הילדות של וולף. הבמאי סרגיי אייזנשטיין היה בא אל פישר כדי לעיין בסתר, בבית השימוש, בעיתונים מערביים. פול רובסון, הזמר האמריקאי, בא לבקרם והיה שם גם בוריס פסטרנק. הנערים למדו בבית ספר למהגרים אך היו לפיונרים של המפלגה ואימצו להם שמות רוסיים: מרקוס מקבה, כולם הלכו להיות טייסים גיבורי ברית המועצות כלפידבסקי, קמאנין ולבנבסקי, מחלצי נוסעיה של הספינה "צ'ליוסקין" שירדה למצולות, וכולם האמינו בסטאלין, אך אבא של לותר כנראה לא האמין בו די: יום אחד נעלם ולימים התברר שנרצח בגולאג. לותר לא ידע זאת; הוא החליט להיות טייס קרב סובייטי, אך אמו החליטה לחזור לגרמניה ולותר גויס לחיל האוויר הנאצי. שלחו אותו להפציץ את הרוסים.

קוני התגייס כקצין לצבא האדום והיה בין כובשי גרמניה, מישה נשלח לבית ספר לפעילי המפלגה. פישר ובני משפחתו חזרו לאמריקה; הערצתו לסטאלין פוחתה ככל שנודע לו על פשעי משטרו. ג'ורג' חזר כקצין במטה של הגנרל אייזנהאואר. כולם נפגשו על הריסות ברלין, כמעט במקרה, וחידשו את חברותם כמו לא קרה דבר. מרקוס נשלח לסקר את משפטי נירנברג בשביל תחנת הרדיו מזרח גרמנית, קוני התחיל לעשות סרטים. כמו אביו לפניו זכה לתהילה גדולה; כל שליטי ארצו, מוולטר אולבריכט ועד לאריך הונקר, רצו ביקרו. לימים היה לשגריר הדר"ד בפולין ולנשיא האקדמיה הלאומית לאמנויות. מרקוס התגייס בינתיים לשטאזי. לותר מת ב־1976 כקבלן אמיד במערב ברלין, קוני מת ב־1982 במזרח. על מיטת חוליו, לצלילי תקליט של מיקיס תיאודורקיס, נתן לאחיו שהיה בינתיים לגנרל תסריט שלא הספיק לביים ושמו "הטרויקה", סיפורה של ידידות. הפישרים עדיין חיים באמריקה; החברים נסעו לבקרם והם באים לברלין. שאלתי את וולף באיזו שפה דיברו ביניהם. לרגע התקשה להשיב: עד אז לא חשב על כך. עם הפישרים הוא מדבר אנגלית, אך קוני לא ידע אנגלית, על כן ייתכן שדיברו בגרמנית, אך הפישרים הלא התקשו בגרמנית. או שמא דיברו בכלל ברוסית? כן, ייתכן מאוד שתמיד דיברו ברוסית.

עד עכשיו, אמר וולף, לא הבחין כלל שלא הזכיר בספרו את מוצאו היהודי של אביו. לא היתה לו סיבה להעלים זאת. כנראה פשוט לא חשב שיש לזה משמעות. הוא לא הרגיש יהודי. פרידריך וולף היה אתיאיסט; אשתו לא היתה יהודייה, הוא לא מל את בניו. מרקוס, הבכור, נזקק למילה בגיל מבוגר יותר, מסיבות רפואיות. לימים ביקש המודיעין הסובייטי להחדיר אותו אל מעבר לקווי האויב הנאצי ואז התעוררה השאלה מה יקרה אם ייפול בשבי ויזוהה כיהודי. השליחות לא יצאה אל הפועל. שנים רבות לאחר שכבר היה לבכיר בשטאזי מצא באחד התיקים מכתב ממוסקווה ובו בקשה לבדוק אם נהגו בבית וולף לשמור על מנהגי חג יהודיים: לא נהגו. היו להם קרובים דתיים. וולף זוכר את הדוד מוריץ; אביו הנציח אותו באחד ממחזותיו. פעם, כשאביו כבר נמלט מגרמניה ואנשי הגסטאפו היו מציקים לאשתו שנותרה עוד זמן מה מאחור, שלחו את הילדים אל הדוד מוריץ, בכפר. וולף לא ישכח זאת: הם היו כל כך רעבים, אבל זה היה באפריל, והדוד מוריץ קיבלו באותו שבוע רק מצות.

בשנים האחרונות גילה את שורשיו היהודיים, מעת לעת הלך אל מועדון הקהילה היהודית העירה של מזרח ברלין. באותם הימים הופיע שם פתאום הרב צבי ויימן מירושלים והחל לקרבו להווי היהודי. איש נחמד הכומר ויימן, אמר וולף, באמת, הם משוחחים על כל מיני דברים, אבל וולף מתקשה להבין מה הוא בעצם רוצה ממנו, הכומר ויימן. גם המו"ל שלו בניו יורק לוחץ עליו להרחיב בעניין זה באוטוביוגרפיה שלו. הוא לא רוצה להגזים. פחות מכל היה רוצה ליצור רושם ששלטונות גרמניה רודפים אותו בשל יהדותו.

לפני שנים רבות קרא את "אקסודוס" של ליאון יוריס ונשבה, אמר, והיתה לו בלבו פינה חמה לישראל. אין הוא רוצה להגזים גם בכך; בסך הכל היתה ישראל בת־חסותה של הגדולה שבאימפריות השלום, ארצות הברית, והימים ימי המלחמה הקרה, אבל מדי פעם בפעם בכל זאת אמר לעצמו – בוא לא נפגע בהם יותר מדי, בישראלים.

יאסר ערפאת בא לברלין וביקש מהגנרל סיוע צבאי ואז החל השטאזי לאמן את אנשי אש"ף. איש הקשר היה אבו־איאד. כשהוא אומר אימונים צבאיים הוא מתכוון גם לפעולות חבלה וטרור, אמר וולף, לא, לא חטיפות מטוסים. זה דבר מכוער שאין עליו סליחה. לכן גם לא רצו בשטאזי עסקים עם אבו־ניד־אל, וכשהתברר להם שקרלוס נמצא בעיר – סילקו אותו מיד, את המשוגע. אחרי הרצח בכפר האולימפי אמרו לפלשתינאים במפורש שלא ייתנו יד למיבצע שני. לנין, שאחיו הוצא להורג באשמת ניסיון להתנקש בחיי הצאר, הורה להם שאין מקום לטרור אישי. הם גם חשבו שמעורבותם בפעולות כאלה תזיק למאמציה של גרמניה המזרחית לזכות בהכרה בינלאומית. על כן גם אמרו לפלשתינאים שגרמניה המזרחית לא תוכל לשמש להם בסיס יציאה לפעולה. פעם, פעמיים, הזהירו עליהם הפלשתינאים.

היה קשה למצוא ביניהם את הידיים והרגליים, אמר וולף. באיזו הזדמנות היה אומר להם לא לדבר עם אבו־איאד, אבו־איאד היה משמיץ את ג'ורג' חבש. לחבש היתה בת בדרזדן; השטאזי סידר לו שם דירה. הוא רצה לכתוב ספר.

הוא מנחש שאולי הצליח המוסד להחדיר סוכן אל השטאזי; לו לא היה סוכן שישב בארץ באורח קבע, אמר. הרוסים תמיד לחצו עליהם לספק מידע על ישראל, אבל וולף מיקד את מאמציו בצמרת משרד החוץ הגרמני ובמטה נאט"ו; הוא מצא שם הרבה מידע סודי על ישראל שהגיע ממקורות ביון אמריקאיים. האמריקאים, אמר, שימשו לו איפוא כעין סוכני משנה בישראל. הוא זוכר דין וחשבון על פרשת אלי גבע שקיבל מהאיש שלו בבירות, הוא קיבל דו"חות שוטפים גם על "שלום עכשיו" ו"יש גבול". כן, והיה איש אחד, יהודי מאמריקה, קומוניסט בסתר, שהיה נוסע לעתים קרובות לארץ ובדרכו חזרה מספר לוולף על המתרחש בישראל. וולף כותב עליו בספרו החדש, שעדיין לא יצא לאור; הוא לא יסגיר את שמו.

כשנודע שעומדים לעצור אותו – החליט וולף להיעלם עד שתרגע ההתרגשות סביבו, ואז גם חשב לשבת זמן מה בישראל. לא, לא כדי להשתקע בה כעולה, רק כדי להרוויח זמן להתארגנות. היה עיתון אחד שהזמין אותו להתארח בארץ למשך שבועיים. ככל שהוא זוכר זה היה "מעריב". אבל בערך באותו זמן פרצה פרשת ויקטור אוסטרובסקי ופתאום אמרו לו שהמוסד לא מסכים שיבוא. על כן נמלט לרוסיה. אילו היה אביו ציוני ועלה לארץ ישראל, אמרתי לו, אולי היה עושה קריירה במוסד. יכול להיות, אמר וולף, הכל יכול להיות. בינתיים קנה את ספרו של אוסטרובסקי כמתנה לבנו סשה, בן 17. סשה אוהב דברים כאלה.

תל אביב 1934: "פרופסור מנהיים" (גרסה עברית של "פרופסור ממלוק") בהבימה

3. לא אמות כי אחיה

במטוס, בדרך לברלין, פגשתי את הרב ישראל מאיר לאו. הרב הראשי נסע לטקס זיכרון במלאות חמישים שנה לשחרור מחנה הריכוז בוכנוואלד; בדרך קרא בספרו של אחיו, נפתלי לביא, "עם כלביא": שני האחים היו בין אסירי המחנה. לאו התכוון לחזור הביתה באותו היום: בשום פנים לא יוכל ללון על אדמת גרמניה, אמר. כדי שיוכל לעמוד בלוח הזמנים הצפוף – שלחה לו משטרת טורינגיה מסוק מיוחד להטיסו מפרנקפורט לווימאר. לאו הסכים לקחת אותי אתו; גם היה אתנו פקיד טקס מקומי בחליפת פסים מהודרת, זקוף מאוד ובכל העת דואג משהו. נדרשתי להפקיד בידי המשטרה ויתור על תביעת פיצויים, במקרה אסון. אם מסוק המשטרה הגרמנית הנושא את הרב הראשי לישראל יתרסק אל תוך מחנה בוכנוואלד, אמרתי, אכתוב על כך. פקיד הטקס, כה דייקן, תיקן אותי בקפידה: לא, אמר, אם המסוק יתרסק ותהיה איש מת. זה היה מסוק משטרה מצופן, "ביראו 05" מתוצרת חברת מרשמידט, שנשא את קוד הזיהוי "צץ 12". הוא מרבה לשמש להסעת אח"מים. הדרך נמשכה כשעה וחצי בכל כיוון; טסנו בנוף עוצר נשימה, מעל עמוסות ונהרות וגשרים, וכשהיינו מעל שרשרת ההרים המפרידה בין מערב גרמניה למזרחה – נכנס המסוק לטלטלה כלשהי. אולי לא הייתי צריך לחתום על ההתחייבות ההיא, חשבתי והרב הוסיף לומר פסוקי תהילים; הוא התפלל גם בשבילי, קיוויתי. "...דחה דחיתני לנפול וה' עזרני... לא אמות כי אחיה ואספר מעשי ה'... כי חלצת נפשי ממות..." פקיד הטקס שאל אותי אם הרב חש ברע. אחר כך התייצב המסוק ולאו הכתיב לי את פסוקי התהילים שאמר. זה היה מתוך קי"ח וקט"ז.

טייס המסוק קאי קריגר והנווט פטר בלר, האחד בסוף שנות העשרים שלו, חברו בראשית שנות השלושים, התבגרו כאזרחי גרמניה המזרחית ושירתו כקצינים בצבאה: הנווט היה בחיל הים, הטייס במשמר הגבול. הם הראו לנו את הקו שחצה את גרמניה לשתי מדינות: שבילי הפטרולים עוד סלולים במקומם, חרושים בתוך היער. כך מראים לאורחים הבאים לישראל את התוואי של הקו הירוק. לא, אמר קצין משמר הגבול לשעבר קריגר, לא יצא לו לירות על אזרחים גונבי־גבול במנוסתם למערב. למרבה המזל, הוסיף, שאם לא כן לא היה מתקבל כעת כטייס במשטרה. הוא האמין בדרכה של המפלגה, הצטרף אליה כחבר התנועה בכך. עד היום הוא מאמין שמטרות המפלגה היו נכונות: הדרך לא צלחה. זה קרה מפני שהמשטר לא שמר אמונים לאידיאלים שהציב לו ומפני שהקפיטליזם היה חזק יותר.

שוחחנו באמצעות מכשיר הקשר של המסוק. אביו היה מסגר, סוציאל־דמוקרט ובשנים שקדמו לאיחוד – עסקן המפלגה הקומוניסטית במשרה מלאה. הוא האמין בעקרונות החברה הצודקת, אמר הטייס. אמונתו העמיקה בימי הרייך השלישי ומלחמת העולם. הוא הרבה לדבר על פשעי הנאצים. פטר בלר, הנווט, אמר שבעודו תלמיד נסע עם הכיתה לביקור בבוכנוואלד. לקח המקום, אמרו להם, הוא שעליהם להתמסר לבניין הקומוניזם. כשטייס המסוק קאי קריגר חשב על ההתמוטטות הכלכלית בברית המועצות – הוא חש צער עמוק בלבו: זה לא מגיע להם, אמר. היום הוא חש ריקנות רבה, אין לו במה להאמין, חסרה לו אמונה. במרכז עולמו עומד החשש שיאבד את הג'וב שלו במשטרה. על כן הוא מקנא באנשים כמו הרב לאו, שעודם מאמינים באלוהים: לאו עוד היה ממלמל פסוקי תהילים. קריגר ידע היטב את מי הוא מטיס: בתדריך שקיבל נאמר שמעמדו של הרב הראשי לישראל בעולם היהודי מקביל למעמדו של האפיפיור בעולם הנוצרי.

הוא לקח אותנו לסיבוב מעל ויימאר ושאל אם כבוד הרב ירצה אולי לראות מלמעלה גם את מחנה בוכנוואלד: לאו רצה. מלמעלה ראינו כמה קרוב היה המחנה אל העיר; מן הסתם היה חלק משגרת חייה. ליד המנחת המתינו לרב מכונית ושני רוכבי אופנוע משטרתיים. ביללות צופרים הובילו אותנו אל כיכר התיאטרון הלאומי אשר פסלם של גתה ושילר ניצב בפתחו; הנה מציגים שם עכשיו את "הסוחר מונציה". בגרמניה גם מעלים כעת מחזה על אילזה קוך, אשתו של מפקד בוכנוואלד. חנויות הספרים מוצפות באלבומי מלחמה, ובטלוויזיה משודרים עוד ועוד סרטים: הרושם הוא שיש סקרנות עצומה לדעת.

כדרך בטקסי זיכרון לאין ספור, המעורבים בשפע בהרבה פוליטיקה. מתווכחים אם גרמניה "הובסה" במלחמה, או "שוחררה" מעול הנאצים. השמאל אומר שחרור, הימין – תבוסה. למעשה הוכח כי גרמניה ניצחה במלחמה: לפני חמש שנים השתלטה גם על חלקה המזרחי של הארץ, פירקה את חומת ברלין ומכרה אותה לתיירים מאמריקה, חלקים חלקים. המארק נוסק לגבהים, הדולר צונח עוד ועוד. מרקוס וולף יהרהר למחרת, ספק ברצינות ספק בצחוק, כי לא היה בעצם טעם להקים את החומה [illegible] הרבה כל אנשי אילו נבעו למערב עשרים שנה מוקדם יותר.

התיאטרון הלאומי בוויימר נראה כאולם שמחות ישראלי משנות השישים: מעצבי הפנים הקומוניסטים התקשו לנתק את עצמם מסממני הקיטש הבורגני. כמה מאות מניצולי בוכנוואלד, שבאו מארצות רבות, האזינו תחילה לפתיחה קוראלית של בטהובן ואחר כך שמעו נאום מפי ראש ממשלת טורינגיה, אחת המדינות שנוספו לפדרציה הגרמנית בעקבות האיחוד. ברנהארד פוגל, ראש הממשלה, קרא מתוך כתב נאום שנוסח בקפידה. כדרכם של נואמי ארץ הכתיב פוגל היסטוריה חדשה, במקום מיתוס בוכנוואלד שטיפחו הקומוניסטים; גם במוזיאון המחנה מציגים כעת תצוגה חדשה.

הרב לאו דיבר בעל־פה, באנגלית; בין שומעיו היו שהתרגשו עד דמעות. הוא יצא מכאן כמספר, 117030, וחזר כרבה הראשי של מדינת ישראל, אמר. הוא לא בא לסלוח: קורבנות השואה לא נתנו לו מנדט לסלוח. הוא בא להזכיר שאסור לשכוח, אמר וחלק עם הקהל זיכרון מיום השחרור. אחד החיילים האמריקאים שכבשו את המחנה הרים אותו על זרועותיו ושאל, ביידיש, בן כמה הוא: לאו היה אז כבן שמונה. אני מבוגר ממך בהרבה, אמר לחייל: אני לא בוכה ולא צוחק. לימים היה החייל לרב יעקב שכטר, מנהיג יהודי באמריקה. כמה שעות לאחר מכן, בין המוני האנשים שהתגודדו במחנה, נתקלנו בו, ברב שכטר, במקרה.

רבים מניצולי המחנה ניגשו אל לאו, לחצו את ידו, דרשו כמעט לזכור אותם, והוא נתן להם תחושה שהוא זוכר. "הבוכנוואלדרים", הם קוראים לעצמם: שותפות גורל נוראה עשתה אותם למשפחה אחת, כמתואר גם בספר חדש שחיברה יהודית תידור באומל מאוניברסיטת חיפה: אחרים מניצולי המחנה הקימו להם אחרי המלחמה קיבוץ ושמו, לא ייאמן כי יסופר, "קיבוץ בוכנוואלד". רק כעבור זמן קראו לו נצר סירני. פעילים של ארגונים לאין ספור, כמה תמהונים מכל ארץ וכל צבע, ניצלו את הטקס להפגנות ולהפצת כרוזים. גם המשטרה חילקה לבאים כרוז. היא יודעת שנוכחותה במקום, במדים, עלולה לפגוע ברגשות רבים, אך למרבה הצער יש צורך לשמור על הסדר וגם ביקור האורחים מחייב את נוכחותה: המשטרה מתנצלת על כך. המסוק שלנו טס אחרינו מווימר, נחת איפשהו בתחום המחנה ונעלם מעינינו. באין ברירה היה עלינו לשוטט בין עצי היער לחפשו, ובינתיים התחיל לרדת שלג.

בדרך חזרה סיפרתי לטייס שלמחרת אני הולך לבקר את מרקוס וולף. קריגר אמר שוולף הוא איש הגון, גבר אמיתי. לא בוגד. בית המשפט, אמרתי, קבע שבגד. בארצנו הוא לא בוגד, אמר הטייס בהופה. בעודו תלמיד למד בבית הספר מחזה שחיבר פרידריך וולף ושמו "פרופסור ממלוק"; וולף האב קיבל בגרמניה המזרחית מעמד שלא נפל מזה של ברטולט ברכט.

"פרופסור ממלוק" הוא המחזה הראשון שנכתב על רקע רדיפת היהודים בגרמניה הנאצית, זה סיפורו של רופא יהודי שהצטיין כלוחם במלחמת העולם הראשונה, מאמין שמקומו בחברה הגרמנית מובטח ואינו יודע לחיות עם המצב החדש שנוצר לאחר עליית הנאצים: כשמודיחים אותו ממשרתו – הוא מתאבד בייאושו. המחזה הוצג על כל בימה בין טוקיו לתל אביב, אמר מרקוס וולף למחרת. שמעון לב ארי מארכיון התיאטרון של אוניברסיטת תל אביב איתר את התיק: המחזה אכן הוצג בתיאטרון "הבימה" כבר ב־1934 עם מסקין ופינקל וגנסין. היו 68 הצגות: לא רע, אמר וולף.

מוסקווה 1936: קוני (מימין) ומרקוס וולף

4. סודות מהמטבח

עד שיצאנו מתחנת המשטרה אל הרחוב התחיל לרדת גשם. מרקוס וולף פרש את מטריתו. זהירות, אמר, זו מטרייה בולגרית. במעיל הגשם הכחול, עם הצעיף האדום, הוא הזכיר לי את מרגלי ברלין המזרחית של מייקל קיין. ביקשתי שיספר לי על הפגישה בין סטאלין למאו; בספרו כתוב שהוא נכח בה פעם. אה, אמר וולף, זה סתם. רק הייתי שם. בדרך לדירתו התעכבנו אצל האופה, וולף קנה לנו עוגת שזיפים חמה. הוא מתגורר עם אשתו השלישית ושלושה חתולים: אשתו אוספת אותם מהרחוב, אמר. לשניהם ילדים מבוגרים מנישואים קודמים, עכשיו רק סשה מתגורר אתם.

קודם שהרשה לי לעלות לדירתו העמיד לי תנאי שלא אכתוב, כמו רוב העיתונאים המבקרים אותו, [illegible]לה, היא נשקפת אל הנהר; רק בכיר במנגנון היה מקבל בימי המשטר הקודם דירה כזאת, עם נוף; גם אחרים מהסוכנים קיבלו את דירותיהם בזכות קשריהם במנגנון, אך במושגים ישראליים אבן אין זו דירת פאר. חדר המדרגות אפלולי, הטפטים מתקלפים. הדירה שייכת לעיריית ברלין; דמי השכירות הם 1,500 מארק בחודש. וולף קובל על כך שסכום הפנסיה החודשית שלו הוא רק 802 מארק; את השאר הוא משתדל להשלים, לדבריו, בשכר הרצאות, בתגמולים מספרים ובהופעות בטלוויזיה. חשוב לו להדגיש שאין לו כסף. בין הסוכנים שהעסיק בעבר יש הבאים אליו בימים אלה ומזכירים לו שתמיד הבטיח להם כי עתידם הכלכלי מובטח. כעת הם נותרו חסרי כל. זה מכאיב לו, אמר וולף, אבל מה לעשות, גם הוא נשאר חסר כל. עוד יש ברשותו גם בית בכפר, שהוא מתאר כ"דאצ'ה".

תמיד שואלים אותו אם הוא יודע עוד סודות רבים ותמיד הוא אומר שאין הוא רוצה להשיב על השאלה הזאת, כי עליו לשמור על דיבורו. אולי יש לו והוא רוצה שיחשבו שאין לו ואולי אין לו והוא רוצה שיחשבו שיש. מה המישחק שלך, שאלתי אותו. הוא אמר שיש לו כמובן סודות, עוד יש סוכנים שלא נחשפו, אך אין בכוונתו להסגיר אותם. קודם כל מפני שהוא איש הגון: הוא לא בוגד באנשים כשם שלא יבגוד בהשקפת עולמו; עדיין הוא קומוניסט ורוב אנשיו, 4,000 במספר, בהם 500 סוכנים פעילים, עבדו אתו בראש וראשונה מתוך הזדהות אידיאולוגית. רובם שותקים היום.

מעבר להגינות – הוא הגיע למסקנה שקשה מאוד לסחוט אנשים אינטליגנטיים: על כן גם אין טעם לאיים עליהם בחשיפה. גינתר גיום ידע הכל על עסקי הנשים של וילי ברנדט, אבל אילו היה מנסה לסחוט את ברנדט על רקע זה – ברנדט היה זורק אותו מכל המדרגות. גם הוא, וולף, היה מעורב לא מעט בעסקי נשים, אמר. על כן הוא יודע: אי־אפשר לסחוט אדם שאינו רוצה להיסחט. פרשת גיום, כן, היתה כישלון. הסוכן שהשתיל וולף בלשכת הקאנצלר סיפק הרבה מידע, אך בסופו של דבר נחשף, וברנדט נאלץ להתפטר, בניגוד לאינטרסים של גרמניה המזרחית. עוד אנחנו מדברים – הלך גיום לעולמו. לא, אמר וולף להבהרה, אין הוא יכול לומר שאיבד חבר, אבל גיום היה פטריוט אמיתי.

גיום היה אחד העדים במשפטו של וולף; וולף לא היה מרוצה מעדותו. האשימו אותו בבגידה, כאילו פעל נגד הארץ שלו וגם בשוחד: הכוונה למשכורות ששילם לאלה מפקידי הממשלה בגרמניה המערבית שפעלו כסוכניו. וולף אומר שלא עבר על חוקי ארצו, שהרי עמד בראש שירות הריגול של מדינה ריבונית המוכרת באו"ם: היא פעלה נגד גרמניה המערבית כשם שגרמניה המערבית פעלה נגדה. אם הוא בוגד, אמר שוב ושוב, גם קלאוס קינקל בוגד: הוא ריגל נגד חלקה המזרחי של ארצנו כשם שאני ריגלתי נגד חלקה המערבי, אמר וולף. יותר לנחש שאילו גרמניה המזרחית היתה מנצחת ובולעת את מערבה – קינקל אכן כבר היה יושב באיזה גולאג. כך או כך, וולף מעריך שבית המשפט העליון יקבל את ערעורו.

ייתכן אמנם שיידרש לתת את הדין על ניסיון לסחוט את הפוליטיקאי היינריך לומר, שהיה בשעתו ממונה על שירות הביטחון הכללי במערב ברלין. עשר שנים היה לומר בא אלינו, אמר וולף, אוכל על חשבוננו, שותה על חשבוננו, ובילה את לילותיו עם הסוכנות ששלחנו לו – והוא דבר לא קיבלנו כמעט בתמורה. בסוף זה נמאס לנו והתחלנו ללחוץ אותו קצת. אם יעניינוהו כעת בשל כך – הוא יצחק כל הדרך לכלא, אמר וולף, אך בינתיים הוא קובל על כך שנפל קורבן למשפט המנצחים, שאינו משפט צדק.

כמו משפטי נירנברג, [illegible]. וולף התנגד: עודנו בעד המשפטים נגד פושעי המלחמה של היטלר, אך אין להשוות בין גרמניה הנאצית לגרמניה הקומוניסטית. הוא היה שותף במשטר רודני, כן, הם הלא הגדירו את עצמם כדיקטטורה של הפרולטריון, אמר וולף, ככל הנראה לא לגמרי ברצינות. לא, אין הוא מתכחש לפשעי המשטר הקומוניסטי; מבחינה מוסרית הוא שותף באחריות, אך כל זה לא קרה במחלקה שלו: הוא עבד בגינה שלו, אמר שוב ושוב. כך, בערך, ניסו גם רבים מפושעי המשטר הנאצי להצדיק את עצמם אחרי המלחמה.

וולף לא הועמד למשפט על הפרת זכויות האדם בארצו. כשהתברר לו, לדבריו, שאין טעם לכל בחזונו, כי יש צורך ברפורמה אמיתית – פרש. זמן מה לאחר מכן המדינה קרסה. זה קרה כי בגדה באידיאלים שלה, אמר וולף. כמו טייס המסוק הוא [illegible]: בעצם לא היה זה קומוניזם אמיתי. היו לו יחסים טובים עם מיכאיל גורבצ'וב, אך הוא לא קיבל ממנו הוראה להפיל את משטרו של הונקר. בלי זה לא היה מוצא בברלין עוד גנרל שהיה נותן יד לפוטש כזה, אמר.

שאלתי מה סוד הקסם האופף את עולם הריגול. וולף אמר שאין בו כל קסם. רוב ימיו עברו עליו בשגרה ביורוקרטית, מאחורי שולחן הכתיבה. הוא ראה בעבודתו שליחות פוליטית. מה שכתוב בספרים זה כמעט תמיד בלוף. לא, לא, לא, בפעם המי יודע כמה לא – הוא לא קרלה, יריבו של סמיילי. ג'ון לה־קארה חושב שהוא התיימר להיות קרלה ולכן לה־קארה נורא כועס עליו, אף על פי שהוא כבר אלף פעמים הכחיש שהוא קרלה, כי הוא לא. כל כך הוא כועס עליו, לה־קארה, עד שאין הוא מוכן להופיע יחד אתו בטוק שואו, וזה הבל, כי כמה וכמה תחנות טלוויזיה בעולם כבר הציעו הרבה כסף תמורת הופעה משותפת כזאת. בעצם הוא מעדיף יותר את גרהאם גרין: אין כמו "האיש שלנו בהוואנה", אמר וולף והסגיר לי בכל זאת סוד אחד: הוא עובד כעת על ספר בישול. שמו יהיה "סודות המטבח הרוסי". אבל זה עדיין סוד: אולי מפי [illegible]

ברלין 1995: בשוק האוטוגרפים עוד יקבלו על זה הרבה כסף, אמר וולף לפקידת המשטרה

هكذا من الأصل

כת ניאו־נאצית במורד הרחוב

אמילי היינריך פגשה את גלוחי הראש כשטיילה עם כלבה בעיירה קטנה בפנסילווניה, לשם עברו הוריה בחיפוש אחר "חיים שקטים". בפגישה שאירגנה הליגה נגד השמצה בוואשינגטון סיפרה הנערה, המגדלת כיום תינוקת, כיצד שיכנעו אותה שהיהודים הם בני השטן

מאת עקיבא אלדר

ואשינגטון

אין באמילי היינריך שום דבר מיוחד, לבד משיער נאה, בהיר וחלק, הגולש אל מתחת לכתפיה. גם גלוחי הראש, ששטפו את מוחה הצעיר במשך שנה וחצי, לא נגעו בשיער הזה, שהיא נושאת בגאווה. אמילי היינריך, בת 17, היא תלמידת שמינית בעיירה קטנה בפנסילווניה ואם לתינוקת בת שבעה חודשים.

הצירוף הזה מעסיק בימים אלה את הפו־ליטיקאים בוואשינגטון, המבקשים תרופה לאחת המכות הפוקדות את החברה האמרי־קאית. פרנסתן של אמהות־ילדות כמו אמי־לי היינריך נוטלת עשרות מיליארדי דולרים בשנה מקופת הציבור המצטמקת. קבוצת יהודים, מהם בחליפות עבודה, אח־רים באימוניות ריצה, שבאו בשעת ערב לאולם בבית האבות היהודי של רוקוויל, מרילנד, לא התעניינו בגורלה של זואי, התינוקת של אמילי היינריך. הליגה נגד השמצה, סניף ואשינגטון, הזמינה אותם להי־צין בהיינריך ולהיפגע. אחרי ההרצאה שמ־עה הנערה בשוויון נפש כיצד נציג הארגון מסביר לקהל כי לפניהם הוכחה חיה שהתער־בות שלהם מגיעות למקום הנכון. הוא אמר שהליגה היא מוקד החירום – 911 – של הקהילה היהודית.

אמילי היינריך ביקשה לוותר על הדוכן והמיקרופון. היא הוכה בנרוונה והולה לספר ליאפים היהודים, באחת השכונות העשירות של אמריקה, כי חמישים שנה אחרי שארצות הברית השתתפה בניצחון על הנאצים, מתר־בים כאן הצעירים שמצדיעים במועל יד ומברכים איש את רעהו "הייל היטלר". בדו"ח הראשון של הליגה נגד השמצה, שפר־סם בשנת 1988, נמנו סניפים של גלוחי הראש הניאו־נאצים בתריסר מדינות, רובן בדרום, ובהם 1,000 עד 1,500 חברים. ב־93' היו להם יותר מ־3,000 פעילים בארבעים מדינות. בשלוש השנים האחרונות של שנות השמונים נמנו שישה מעשי רצח בידי גלוחי ראש. בין 90' ל־93' נרצחו בידיהם 28 איש, רובם היספאנים, שחורים, אסיאתים, הומוס־קסואלים וחסרי בית. הם נחשבים כיום לק־בוצה הגזענית האלימה ביותר בארצות הברית, יותר מהקו־קלוקס־קלאן. הם בוחרים בשמות מגוונים, מקוריים, כמו "חיות הפר־סאס" ו"כנסיית הבורא", והמהדרין קוראים "משטרת הגסטפו הארית" או "צבא ישראל". באסיפותיהם מעלים לפעמים באש את דגל ישראל ומניפים צלבי קרס.

ההיכרות הראשונה של אמילי היינריך עם גלוחי הראש היתה באוגוסט 92', כאשר טיילה עם כלבה סמוך לחווה שלהם. כמה דקות הליכה מבית הוריה בעיירה משנני. זמן קצר לפני כן הוליכו הוריה לעבור לא־זור הכפרי הזה, בחיפוש אחר "חיים שקטים". הם לא ידעו מאומה על הכת של מארק תומס שבמורד הרחוב. אמילי היתה אז בת 14 ושויקית ההתפעלות של הבחורים משכו אותה אל הגדר. הם הזמינו אותה לביקור והיא נענתה. היא כבר התנסתה בסמים, בס־חיבה מתגרות ובבליעת כדורי שינה. הבחו־רים החמיאו לה, ובראשם בריאן פרימן, שחיזר אחריה בעקשנות ועד היום היא עונ־דת על האצבע את הטבעת שנתן לה מתנה. לפני חודשיים רצח בריאן, בן 17, ואחיו הצעיר ממנו בשנתיים, את אביהם ואמם ואת אחיהם, בן 11.

עד שפגשה את מארק תומס, איש כריסט־טי בן 43, מנהיג גלוחי הראש בפנסילווניה,

> **במיוחד נמשכה אמילי למטווח היומי בחווה. לימדו אותה לפגוע בלבה של הדמות השחורה. על פגיעה בראש לא מקבלים נקודות, כיוון שלשחורים גולגולת קשה, ההודפת את הכדורים**

לא שמעה אמילי היינריך על תורת הגזע. הוריה אימצו שני ילדים פורטוריקאים ובבית דיברו על יומנה של אנה פרנק ועל רשימת שינדלר. בבית הספר שלה לומדים רק שני ילדים יהודים, שניהם, היא יודעת, בנים למשפחות עשירות מאוד. הילדה הקט־נה של מארק תומס, בת שנתיים, מצדיעה במועל יד ומעל מיטתה תלוי צלב קרס. בחצר שלו מסתובבים עוד ארבעה ילדים, מאמהות שונות. לא מזמן התחתן עם נערה בת 19.

במיוחד נמשכה אמילי היינריך למטווח היומי בחווה של תומס. בראשונה ניתן בידה אקדח של ממש, ואחר כך הרשה לה תומס לקחת רובה אוטומטי ממחסן הנשק הגדול. הוא לימד אותה לפגוע בלבה של הדמות השחורה. על פגיעה בראש לא מקבלים נקו־דות, כיוון שלשחורים גולגולת קשה, ההוד־פת את הכדורים. אבל השחורים אינם הבעיה. תומס המנהל מבית הספר בכיתה הז', אבל הוא מכיר את התנ"ך בעל־פה,

ובשיעור היומי הוא מוכיח בעזרת כתבי הקודש שכל מי שאינו שייך לגזע הלבן, נחשב לרפש. השחורים חשובים לחיות, והג־רועים מכל הם היהודים – שליחיו של הש־טן, שאכלו מהפרי האסור. ישו ואברהם אבינו היו אנשים לבנים, בשום אופן לא יהודים.

בסרט וידאו שהוקרן לפני ההרצאה של אמילי היינריך אמרה אחת מבנותיו של תו־מס למראיינת היהודייה, שאין לה שום בעיה להרוג אותה. ברקע קרא מישהו "עוד שישה מיליונים". להיינריך אין ספק שהם מוכנים לירות כדי להרוג את בני הגזעים הנחותים. תומס אומר שכך ציווה עליהם אלוהים. אבו־תיהם קיימו את המצווה.

בסופי שבוע היו מגיעים עשרים, לפע־מים שלושים גלוחי ראש להשתתף בדרשה של תומס. לפסטיבלים מיוחדים היו מתקב־צים יותר ממאה צעירים במעילי עור ובמג־פיים שחורים. אחרים באו מקבוצות־אחיות, כמו "האומה הארית" באיידהו ובאוקלהומה הקו־קלוקס־קלאן. גם אמילי היינריך עזבה את בית הוריה כדי להצטרף לקומונה של תומס, והרגישה בפעם הראשונה בחייה שהיא שייכת למעמד עליון. תמיד היו שם עוד חצי תריסר גלוחים, מקושטים בכתובות קעקע נאציות מעוטרות בצלבי קרס. היא הצטרפה אליהם בשמחה, גאה בתגי השרוול שלה, כאשר יצאו לפילדלפיה כדי להתגרות בשחורים ולהעליב אנשים שנראו להם בעלי חזות יהודית.

אמילי היינריך חזרה הביתה אחרי שגיל־תה שהיא נושאת בבטנה את פרי זרעו של גלוח ראש. היא מאמינה שהפלה אינה מעשה מוסרי, וכיוון שבחווה של תומס אין תנאים נוחים לגידול תינוקת, ארזה את הפ־ציה ונעלמה. בדרך לבית הספר היא משא־רה את זואי בפעוטון. אחר הצהריים, כאשר היא הולכת לעבוד במינימרקט השכונתי, ובסופי שבוע, בצאתה לבילוי, נשארת הקט־נה עם סבא וסבתא. מארק תומס התקשר אליהם, כדי להזהיר מפני ידם הארוכה של אנשיו. הם אומרים שאמילי אינה ראויה לג־דל תינוקת לבנה, והוא אינו יכול להבטיח שיצליח לרסן אותם כאשר יחליטו להעלות את בית משפחת היינריך באש.

אחרי שתמו השאלות ושפתיה של אמילי היינריך יבשו, נאלצנו להמתין עד שאחרון המשתתפים ילחץ בחום את ידה ויודה לה על אומץ לבה. היא חייכה בנימוס וניכר שהיא נהנית מהמהומה סביבה. מחר תצטרך לעזוב את המלון ולחזור אל החיתולים ואל בית הספר. היא התקבלה לשלוש מכללות, ויש לה סיכויים למלגה. היא יודעת לנסח את דבריה ברהיטות שאינה אופיינית לבני גילה. אמילי חושבת שזה קרה לה כיוון

צילום: [illegible]
אמילי היינריך. בבית דיברו על אנה פרנק ורשימת שינדלר

שהיא סובלת מהערכה עצמית נמוכה ואנ־שים כמוה נוחים להיתפס לחבורות כאלו. היא מתקשה להאמין שבני גילה בישראל חולמים את החלום האמריקאי. היא בטוחה שבתרבויות אחרות "הילדים אינם דפוקים כמו אצלנו".

כיצד נערה נבונה מאמינה שהיהודים הם בני שטן? בהתחלה לא האמנתי, היא אומרת, אבל אחר כך הביאו דוגמאות שהיהודים שולטים על כל הממשל, הבנקים והכסף, וכמה יהודים מחזיקים בעמדות מפתח. אתה יודע שאפשר להשתמש במספרים כפי שרו־צים, ומובן שלא טרחתי לבדוק, כיוון שבק־ראה רציתי להאמין בכך.

מה אומרים גלוחי הראש על ישראל? הם חושבים שאנשים לבנים צריכים להתגורר בישראל, לא יהודים. היהודים צלבו את ישו, שהיה אדם לבן, וגזלו את אדמתם של הלב־נים. אף על פי שהם נראים כמו אנשים לבנים, היהודים הם רק חצי־לבנים. החצי השני בא מהשטן.

העימות הגדול מתקיים בין האיש הלבן ליהודי, וכל האחרים נחשבים לחיות, כיוון שאינם מהווים איום של ממש. ליהודים יש כסף וכוח פוליטי, ולכן הם מסוכנים הרבה יותר. שתי הבנות היהודיות מבית הספר שלך נראו לך יצורים מסוכנים? רציתי להא־מין בכך, והעובדה שהמשפחות שלהן עשי־רות מאוד הסתדרה עם התיאוריה שהיהודים השתלטו על כל הכסף. הם נראו לי נורמ־ליים, וגם בזמן שהייתי עם הגלוחים דיברתי עם אחת הבנות היהודיות כאל חברה. היא

> **הבחורים החמיאו לה, ובראשם בריאן פרימן, שחיזר אחריה בעקשנות ועד היום היא עונדת על האצבע את הטבעת שנתן לה מתנה. לפני חודשיים רצח בריאן, בן 17, את אביו, אמו ואחיו**

ידעה שאני מסתובבת עם הקבוצה של תו־מס, אבל האמינה שיום אחד אצא מזה. עכשיו אמילי מאמינה שהדרך היחידה להיאבק בתופעת גלוחי הראש והגזענות היא "לחנך את האנשים".

בשום אופן אסור ליטול מהניאו־נאצים את הזכות לדבר, להפיץ כתבי פלסתר גזע־ניים ולהסית בעצרות פומביות נגד יהודים וש־חורים, אומרת אמילי היינריך. הזכות הזאת, היא פוסקת, מעוגנת בתיקון הראשון לחוקה, והו נשמת אפה של הדמוקרטיה שלנו.

מקורם של גלוחי הראש

התופעה של גלוחי הראש נולדה בבריטניה בראשית שנות השבעים. חבורות של צעירים קירחים ומקועק־עים, נעולים מגפיים צבאיים, הולכו גראות ברחובות. הם הזכירו את הב־ריונים המרושעים מ"התפוז המכני". הם הציגו את האנטיתזה לתנועות פציפיסטיות, ליברליות, תשובה לע־רכי ההיפים ארוכי השיער. הכנופיות הבריטיות של גלוחי השיער הטיפו נגד הגירה והתיימרו לייצג את מעמד הפועלים הפטריוטי. הם נודעו במוסי־קת הרוק הכבד, המכונה "הכוח הל־בן", או מוסיקת "אוי", המשדרת שנאה ואלימות.

גלוחי הראש האמריקאים מחקים את לבושם ואורחותיהם של אחיהם האנגלים. גם הם ניזונים משנאת זרים, מגזענות ומקנאות דתית, בזיקה לנאציזם. בניגוד לבריטים, הם מייח־דים תשומת לב רבה להסתה ופעילות אנטישמית. רובם גברים בני 13 עד 25, צורכי בירה וסמים (אף שתורתם דוחה התמכרות). אחרי שהם מובסים, נוהגים גלוחי הראש לצאת בחבורות לציד אדם, לציור צלבי קרס ואף לר־צח. מספר החברים גדל בהתמדה, רבים מהם נראים כצעירים אמרי־קאים רגילים. אנשי הליגה נגד השמ־צה טוענים שמספרם אינו מעיד על עוצמת הסכנה הטמונה בתנועה הזאת.

האוניברסיטה של קהיר. תעשייה פורחת של שיעורים פרטיים

האוניברסיטה הסמויה של מצרים

להלכה יכול כל אזרח ללמוד באוניברסיטה במצרים: הלימודים מהגן ועד התואר האקדמי הם בחינם. אך למעשה, רק מיעוט של עשירים יכול להרשות לעצמו לימודים אלה, הכרוכים במערכת יקרה מאוד של שיעורים פרטיים, שאי־אפשר בלעדיהם

מאת צבי בראל

הנה נתון מרשים: בין השנים 1981 ו־1987 קיבלו 50 אלף צעירים מצרים תואר מהנדס. בשנים אלו לא התמנה אפילו מהנדס אחד למשרה מקצועית. קצתם – כחמישית – אמנם מצאו עבודה במדינות המפרץ או במדינות המערב, אבל בתוך מצרים הולך ופוחת הצורך במהנדסים. על פי נתון מרשים לא־פחות, למעלה מ־70% מן המהנדסים הפועלים במצרים אינם מצרים וכ־80% מעבודות ההנדסה מבצעות חברות זרות.

אם אין די בנתונים אלה, אפשר להס־תייע בתיאטרון ובקולנוע המצרי כדי להיווכח כיצד הולכת ופוחתת דמות המהנדס. בעבר הוא היה דמות מכובדת המאגדת השכלה גבוהה עם הכנסה נכב־דה. היום כמעט אין כותבים תפקידים לדמות הזאת. המהנדס כמוהו כפועל פשוט, אבל פחות רומנטי. הנה, למרות סיכויי התעסוקה העמומים והירידה במע־מד החברתי, ממשיכות הפקולטות להנד־סה להתפקע ממספר הסטודנטים המבקשים להתקבל אליהן. לא נדיר לראות בכיתות הלימוד בין 200 ל־300 תלמיד, וכל אחד מתאמץ לשמוע את דברי המרצה, למצוא פינה קטנה כדי להניח את ספרי הלימוד והמחברות ולהצ־ליח לרשום כמה הערות. כך בפקולטה להנדסה שבאוניברסיטת קהיר, כך גם בפקולטות לרפואה, לחקלאות, ואפילו במדעי הרוח. תואר אקדמי, גם אם אינו מבטיח הכנסה, הוא מעמד חברתי, הוא סיכוי, אם גם קלוש, להשיג משרה ממש־לתית שתבטיח פנסיה, הוא הכרטיס להי־גירה ממצרים או לפחות לקבלת מלגה במדינות ערב. תואר אקדמי פירושו חתו־נה מכובדת עם כלה מבית טוב, לבוש מחייב ופעילות חברתית במועדונים המ־קצועיים, או חברות באגודת המהנדסים, הרופאים, עורכי הדין, ומשם, מי יודע, אולי אפילו תפקיד פוליטי.

להלכה, יכול כל אזרח להגיע לתואר אקדמי במצרים. את הלימודים מהגן ועד התואר האקדמי מממנת הממשלה. למ־עשה, רק בעלי ממון יכולים להרשות לעצמם את הלימודים. על פי הערכת משרד החינוך המצרי, עלות ההכשרה של מהנדס מגיעה ל־70 אלף לירות מצריות (כ־60 אלף שקל) במשך חמש שנות הלי־מוד. בעלות זו נושאת הממשלה. נוסף

סטודנט, הכוללת מגורים, ספרים, בגדים ומזון, בכעשרת אלפים לירות מצריות. אם ממוצע שכר העבודה של הפועלים והפקידים הנמוכים הוא 450 לירות מצ־ריות לחודש, ואם הפקידות הבכירה אינה מגיעה ליותר מ־800 ל"מ לחודש – רק חלק זעיר מאוכלוסי מצרים יכולים להר־שות לעצמם לימודים אקדמיים.

אבל באוכלוסייה של 60 מיליון, גם חלק זעיר פירושו מאות אלפי סטודנטים ומאות אלפי תלמידי תיכון המבקשים להתקבל לאוניברסיטה. אם הצליח התל־מיד לעמוד בבחינות הבגרות ולזכות בממוצע המאפשר לו להתקבל לפקולטה שבחר בה, עדיין ארוכה דרכו. הוא צריך לעבור את בחינות הסמסטר, את בחינות סוף השנה ואת הבחינות לתואר. מאחוריו הלחץ המשפחתי הכפול: הכבוד והכסף, ולפניו מתורים המרצים שאינם מרוחים להשקיע מאמץ רב מדי בהרצאותיהם.

עניין שכיח הוא שמרצים אינם מופי־עים לשיעורים. פעם זו חופשה לא־מתוכ־ננת ופעם סימפוזיון בחו"ל שלא טרחו להודיע עליו לתלמידיהם. פעמים רבות לא הצליחו לעבור בכיתה על רוב חומר הלימוד, ואת השאר נדרשים התלמידים להשלים בעצמם. מציאות זו יצרה תופעה שהיא, ככל הנראה, ייחודית למצרים: יו־תר ויותר סטודנטים נאלצים להיעזר בשיעורים פרטיים במקצועות הלימוד שלהם. על פי אחד הפרסומים, בשנה שע־ברה התקבלו 1,200 תלמידים ללימודי רפואה, 1,100 מהם נעזרו בשיעורים פר־טיים בחלק מן הקורסים. למעשה, זו כבר תעשייה שלמה שנהנים ממנה המרצים הבכירים, המרצים הזוטרים, המתרגלים, ומנהלי האוניברסיטאות. בדרך כלל מתארגנים הסטודנטים לקבוצות לימוד קטנות של עשרה עד עשרים תלמיד ומב־קשים מן המתרגל להעביר להם את

עולה בין 500 ל־2500 ל"מ לתלמיד, על פי המקצוע והמורה. תלמידים בשנות הלימוד הגבוהות משתדלים "לאמץ" מר־צה בכיר שלא־פעם הם מוכנים לשלם לו אפילו 5,000 ל"מ לקורס, בהנחה – כנ־ראה מבוססת – שדרכו יוכלו להשיג את הבחינות או לפחות רמזים עבים על חומר הבחינה.

יש מרצים עסוקים כל כך בשיעורים פרטיים, שהם ממנים להם עוזרים באוני־ברסיטה, כדי שיוכלו להתפנות לעשיית הכסף. באחד הפרסומים המצריים מסופר על תעריף לכל אחד מן הקורסים כמעט, החל בכמאה ל"מ לקורס פרטי בתורת המחירים ועד 2,500 ל"מ לקורס בתורת המחשב, ועל התלמיד עצמו לקנות את המחשב. בכמה אוניברסיטאות אף נוצרה מערכת שיעורים פרטיים המקבילה למע־רכת השיעורים האוניברסיטאית.

מתן שיעורים פרטיים אינו חוקי באו־ניברסיטאות, והרשויות האוניברסיטאיות מאיימות בענישת המרצים והתלמידים שייתפסו לומדים בשיעור פרטי. אבל מאחר ששיעור ההצלחה בבחינות לא־פעם אינו עולה על 10% בקורסים מסוי־מים, הכישלון הוא טוטאלי, התעשייה ממשיכה לפרוח, ואפילו שלטונות האוני־ברסיטה שותפים לזה. כך למשל נהוג להשכיר למרצה חדר לימוד על פי תע־ריף לשעה, ליום או לשבוע. המרצה יכול להצהיר על כל פעילות לגיטימית שלש־מה הוא זקוק לחדר הלימוד ואין בודקים אם אמנם מתקיימת הפעילות הזאת. כאשר מושכר חדר לימוד אוניברסיטאי, משלם הסטודנט לירה מצרית אחת כהש־תתפות בדמי השכירות. אבל מצוקת חד־רי הלימוד הוציאה את רוב הלימודים הפרטיים אל מחוץ לאוניברסיטה.

וכך, נוסף לשכר השיעורים הפרטיים, משלם הסטודנט עוד כמה עשרות לירות

הפרטי. בחדר לימוד כזה יכולים הסטודנ־טים הפרטיים לצפות בסרטי וידאו המ־בהירים להם את חומר הלימוד. תלמידי רפואה וביולוגיה יכולים לראות מקרוב חתכים ואברים שמביא להם המרצה ממ־עבדות האוניברסיטה וליהנות מאמצעי המחשה שקשה או אי־אפשר להציגם באולמות הלימוד הצפופים באוניברסי־טה. מצד שני, לא מעטים הם הסטודנטים לרפואה, למשל, שאת כל הידע שלהם על לידה או ניתוח קנו באמצעי ההמחשה הפרטיים, בלי שראו לידה או ניתוח כמו עי־ניהם.

מרצה באוניברסיטת קהיר הסביר כי לא רק על התלמידים מוטל לחץ חברתי וכלכלי. המרצים נתונים ללחץ חברתי דומה. "הרי כמרצה באוניברסיטה, בעל תואר דוקטור, אני נדרש להתלבש טוב יותר, להוכיח להורי אשתי שאני מסוגל לכלכל אותה כראוי לאיש אקדמיה, אולי לקנות מכונית, ללכת לפעמים לתיאט־רון. הרי אני משתייך עכשיו לחוג חברתי כזה שאינני יכול עוד להסתפק במנת פול במסעדה עממית. משכורתי באוניב־רסיטה אינה עולה על 750 לירות לחודש ואת השאר עלי להשלים משיעורים פר־טיים".

ראשי מערכת החינוך במצרים מודא־גים מתופעה זו. מבחינה אידיאולוגית, מומוטטת השיטה את עקרון השוויון בחי־נוך. אבל הוא הדין גם בשירותי הבריאות או התחבורה. הבעיה האמיתית היא איבו־דו של המשכיל ואיש המחקר המצרי ויכ־ולתם להתמודד עם עמיתיהם במערב ובמזרח הרחוק. ממשלת מצרים משקיעה אמנם הון עתק בפיתוחה של רשת החי־נוך, ובתוכנית החומש הבאה היא מתכוו־נת לפתוח עוד 7,500 בתי ספר חדשים ואלפי כיתות לימוד. אבל אם בשוויץ משקיעה המדינה על כל תלמיד כ־12 אלף דולר בשנה, ובישראל כ־2,500 דו־לר לשנה, במצרים עומדת ההשקעה לתל־מיד על 110 דולר בלבד. שר החינוך המצרי, הד"ר חוסיין כאמל בהא א־דין, הזהיר באחרונה כי מצב החינוך במדינה הוא סכנה לביטחונה של מצרים. אמנם בחינוך היסודי המצב הולך ומשתפר עד כי רמתם של בתי הספר הציבוריים עולה לא־פעם על רמתם של בתי הספר הפר־טיים, אך ככל שעולים בסולם האקדמי, הרמה יורדת. וכך אפילו מי שיכול לשלם שכר לימודים פרטיים, עושה זאת רק כדי

★ **רביעיית אלבן ברג**
יום ו' 5.5.95, 16:00
היידן – רביעייה אופ. 76 מס. 3
בריטן – רביעייה מס. 3
בטהובן – רביעייה אופ. 130
(עם "הפוגה הגדולה" אופ. 133)
קונצרט נוסף:
פסטיבל בית שאן, שבת 6.5.95, 20:30

★ **איוו פוגורליץ'**
יום א' מוצאי שבועות 4.6.95, 21:00
מוסורגסקי – "תמונות בתערוכה"
שופן – פרלוד בדו דיאז מינור אופ. 45,
ארבעה סקרצי: בסי מינור,
בסי במול מינור,
בדו דיאז מינור, במי מאז'ור

כרטיסים בקופת המשכן
שד' שאול המלך 19, ת"א.
טל. 03-6927777

האכסדרה הפתוחה–
האכסדרה הראשית של המשכן,
פתוחה כל יום
מ־10.00 בבוקר ועד 01:00 בלילה.

סדרת "מוסיקאים גדולים במשכן"
בשיתוף עם ארטיס

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי תל אביב-יפו

הודעה בדבר הפקדת תכנית הכוללת שתי תכניות מפורטות. נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל-אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה תל אביב-יפו מופקדות תכנית המהווה שתי תכניות מפורטות הנקראות: "תכנית מספר תא/2633", המהווה שינוי לתכניות הבאות: שינוי מס' 1 לשנת 1984 של תכנית מפורטת מס' 606.
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: תל אביב-יפו; מצפון: רח' יהודה מרגוזה; ממזרח: רחוב יפת; מדרום: רח' יהודה הימית; גוש 7020 חלקות 92; גוש 7020 ח"ח 90; גוש 7022 חלקות 106, 108.
עיקרי הוראות התכנית: [illegible]

שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה.
למתן הקלה: קו בנין, אחוזי בניה, תוספת קומה ומעלית.
להלן:
קוי בנין בצד דרומי וצפוני - 4.5 מ' במקום 5 מ' המותרים. אחוזי בניה 88.5% במקום 78% המותרים. גובה - 4 קומות מעל קומת עמודים במקום 3 קומות מעל קומת עמודים המותרות + התקנת מעלית.
שטח ההקלה: 15 גוש: 18167 רחוב: 28 עיר: נהריה
התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית בעיריית נהריה.
כל מי שיש התנגדות יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
דוד קדוש
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבניה נהריה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "הגליל המזרחי" - ת.ד. 453 טבריה
הודעה
לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965
ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדה בקשה להיתר בניה לתוספת מגורים בגוש 18634 חלקה 10 בכפר ... ובקשת עיד ומיפן על אי שמירת מרווח מינימלי אחורי.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.
סעיד ע. חק
יו"ר הועדה

חייג הארץ
02-254245-6
03-5121333-44
04-623166-7

אי יווני קסום ביפי העתיקה
טברנה פיראוס
מסעדה יוונית, אמיתית חדשה מהצ'יצ'קי והמאזוס, - עד היובצ' והסטיפאדו, עם בעל בית יווני, מוסיקה יוונית והמון אוירה ים תיכונית.

הרריים בשפלה של דרום תל אביב

מה שאירע בדירה בשכונת התקוה, ויש עליו גרסאות שונות, אירע בעת משתה כבד של אלכוהול שהשתתפו בו השלושה – הבעל, אשתו ויורי הידיד. זה הסתיים באשפוזה של האשה שנפצעה קשה, מתקיפת הבעל, שחשד בה כי בגדה בו עם חברו

מאת רוביק רוזנטל

המקרה החמור של תקיפה מינית שאירע לפני שבוע בשכונת התקוה הפגיש בתנאים קיצוניים את שתי הקבוצות הגדולות של עולי חבר העמים. בעלה של המותקפת, ששמו אסור לפרסום כדי שלא לחשוף את זהותה, הוא ממוצא קווקזי. הידיד, יורי רוגינוב, הוא אוקראיני מאודסה. שניהם חיים בשכונת והתחברו על רקע שתייה משותפת. גם מה שאירע בדירת המשפחה, ויש עליו גרסאות שונות, אירע תוך כדי מסיבת אלכוהול כבדה, שבה השתתפו השלושה – הבעל, אשתו ויורי.

בינתיים הודה הבעל במעשה התקיפה, שזעזע את חוקרי המשטרה. האשה אשפזה לזמן ממושך. הבעל מספר שיצא לזמן מה בעת מסיבת השתייה בביתם. כשחזר, סבר שיורי שכב עם אשתו, לכן תקף אותה בהחדרת בקבוקים לאבר מינה. את הדברים סיפר במשטרה בקור רוח, כמי שעשה דבר שהיה חייב לעשותו מבחינת חוק לא־כתוב. בחקירה הראשונה בבית המשפט, התבקש גריגורי גורדינר, עורך דינו של רוגינוב, שמונה על ידי בית המשפט, לתרגם את דברי הבעל לבית המשפט. הבעל פנה אל גורדינר ושאלו ברוסית, "אתה קווקזי? אילו היית קווקזי, היית יכול להבין איך הכנסתי לה שם את הבקבוקים. כשחשבתי שהיא בוגדת, הרגשתי שמשהו מתפוצץ בתוכי".

יש לקווקזים אופי חריף, אומר גורדינר, ובענייני כבוד המשפחה, הם דומים למוסלמים – הולכים עד הסוף". לבעל אין עבר פלילי, הוא נראה אדם משכיל והוא חוזר וטוען כי הוא אוהב את אשתו.

יורי רוגינוב טוען שבעת השתייה הכבדה בבית המשפחה, נפלה עליו תרדמה. בכל הנראה היו בגדיו פתוחים וזה מה שגרם לבעל לחשוב שמדובר בניאוף. המשטרה עדיין רואה ביורי חשוד, אבל לפי בקשת גורדינר הוא נשלח להסתכלות. מעשה כזה, טען גורדינר, לא יעשה אדם סביר, על כן מצבו הנפשי של רוגינוב חייב בדיקה.

משפחת רוגינוב באה לישראל לפני כשנתיים. מוצאם באודסה, ברובע מלדובנקה שנודע זה שנים רבות בפשיעה ובאלכוהוליזם ששגשגו בו. הסופר איזק באבל, שחי באודסה, כתב כמה מסיפוריו על האזור הזה. יהודי אודסה, רבים מהם בעלי השכלה ותרבות אירופית, מתביישים ביהודי מלדובנקה. לפי דברי אשתו, סוטלנה, עבד רוגינוב כמכונאי של רכבת, ופוטר עקב השתייה. הוא אלכוהוליסט כבד שעובד רק כדי לקנות משקה. המשפחה עלתה לארץ רק בזכות יהדותה של אם סוטלנה. גורדינר מגדיר את לקוחו "גוי לכל דבר", גם בשתייתו הכבדה. מאז באה המשפחה לארץ, גדל הילד היחיד של המשפחה אצל אמה של סוטלנה, בירוטנה.

בינתיים נעצר הבעל לעשרה ימים נוספים והמשטרה הטילה איפול על החקירה.

בקהילה הקווקזית הקטנה של שכונת התקוה לא ידברו כמעט על מקרה האונס. למרות המבוכה הרבה, אירוע כאונס ותקיפה חמורה נראה כאן חריג. גם השתייה הכבדה אינה מקובלת בקרב קבוצות אלה, שחיו בסביבה מוסלמית במשך דורות. הם שותים יין אבל נמנעים מוודקה. בניגוד לתדמיתם השבטית, חיי הקהילה כאן אינם מפותחים. כל משפחה חיה בתוך עולמה.

נהוג לחלק את העולים מחבר הלאומים לשתי קבוצות – העולים מהארצות הנוצריות, והעולים מהארצות המוסלמיות או מחלקיה המוסלמיים של רוסיה. בתל אביב החלוקה קיצונית – רוב רובם של עולי הארצות הנוצריות, כגון אוקראינה, רוסיה הלבנה והרפובליקות הבלטיות, התיישבו בצפון תל אביב. רוב עולי הארצות המוסלמיות, באוזבקיסטן, טג'יקיסטן, אזורי הקווקז ובוכרה, התיישבו בדרום העיר.

הקווקזים מתוארים כ"הרריים", בעלי אופי מיוחד, סגור והפכני. רובם שומרים על האופי הכפרי בלבושם, בצורת הדיור הרווחת, בחזות הבית, בקבוצות ובמבנה השווקים שלהם. רבים מתפרנסים מסחר שווקים, לפחות כהכנסה נוספת. שוק התקוה נסגר בימי ראשון, והוכבים ניתנים לקווקזים לקיום שוק מיוחד של יום אחד שבועי. מדי ערב מגיעים עולי קווקז רבים למכור ברחובי התחנה המרכזית הישנה. כך גם בתל כביר, לשם הם מגיעים בבקרים, פורשים שטיחים ומציעים עליהם את מרכולתם. זה מביא לידי עימות עם התושבים הוותיקים.

רבים מהם מחפשים לעבוד באומנויות שהביאו עמם, כנגרות וסנדלרות. אך כאשר שפעת הביקוש למלאכות אלה, הם יוצאים יחד לעיסוקים מבוקשים, ואפשר למצוא עשרות מבני העדה עובדים יחד בפרק זמן מסוים, ובמקרה של עבודות זמניות – גם מפוטרים יחד.

בעדה הקווקזית, הגבר נהנה ממעמד גבוה, כאמן ברוך החמור, לעומת האשה. אבל אצל הבוכרים חלוקת התפקידים גמישה יותר. אידינה אליאב, עד ברית קליטה תושבת השכונה, בעצמה עולת בוכרה מלפני חמש שנים, מסבירה שמעמד הגבר במשפחה המגיעה לארץ יורד, בדרך כלל מפני שרמת החיים יורדת, ואין הוא מסוגל לפרנס את הבית. כאשר הוא מתעקש שאשתו לא תצא לעבוד, נעשה המצב קשה עוד יותר.

לתושבי תל אביב הקווקזים יש לכאורה יתרון על אחיהם שהתיישבו בערי השדה כאשדוד, אור יהודה, נצרת עילית. כעבור זמן מה מתברר כי היתרון אינו אלא מכשלה. התושבים שהלכו לפריפריה – והצטרפו לקבוצות הקווקזיות הגדולות, בערים שהמגורים זולים בהן יחסית ויש בהן סיכוי לתעסוקה הולמת – בנו לעצמם תשתית קיום יציבה יותר. תושבי תל אביב נתקעו בחלקם במקבצות חלשים ובמצב כלכלי רעוע. על רקע זה קמה תנועה מיוחדת במינה של עולים מהאזור, השואפת להגדיל את סכום המשכנתה שנותנת המדינה. המשכנתה הגבוהה היא לעולים פיתוי לקניית דירות יקרות יחסית, ותוך זמן קצר מסתבר להם שאינם מסוגלים לפרוע את חובם. הם מוכרים את הדירה ונשארים ללא דירה וללא משכנתה.

הבוסטיקה בקובר, רכזת הטיפול בעולים באזור, מספרת שרבים מעולי הארצות המוסלמיות בחרו בשכונת התקוה כי הבתים במקום מתאימים לקיבוץ והאווירה השכונתית מוכרת להם. את המקום שבאו ממנו. לעולים האלה רצון עז לקנות בית משלהם, ועולי הארצות הנוצריות מוכנים, לפחות בתחילה, לגור בשכירות.

שכונת התקוה סובלת מבעיה יהודית בתחום הדירה. יש בה מבנים רעועים רבים, על חלקם הוצא צו הריסה. העולים נופלים טרף לקבלנים ומתווכים. יש תופעות יום־יומיות של מכירה ללא רשיון, עיכובים אינסופיים בהעברה לטאבו, בתים שעברו שינויים מחוייהם מפליגים לפני המכירה. זה מה שקרה למשפחת רביזנוביץ'. בביתם ברחוב אביטל, בשכונת התקוה, סימני סדקים ותיקוני בטון מרושלים בכל מקום. הם קנו את הבית, וקבלן שלא הכירו סיכם אתם על שיפוצים בהיקף של 10,000 שקל. לאחר שהחל בתיקונים, הצביע על ליקויים ושינויים חדשים ודרש 18,000 שקל נוספים. בין הקבלן והקונים, המתקשים עדיין בעברית, מתנהלים הליכי משפט הרודפים המטרידים את חיי המשפחה.

משפחת רביזנוביץ' באה לארץ לפני כארבע שנים. אלכסנדר למד הנדסת מכונות בברית המועצות, בארץ הוא עובד כטבח בבית מלון. בלה, אשתו, לומדת בסמינר לוינסקי ומצפה לצאת לעבודה לאחר מכן. לשם המשפחה של המשפחה מסורת רבת שנים: אחד מאבות המשפחה היה רב ידוע בדרבנט ושמו הנוכה. אלכסנדר נולד בדרבנט, עיר מרכזית של התפוצה הקווקזית, ועל שמה נקראת שפתם המיוחדת של העולים, דרבנית, ניב דומה לפרסית. עולים רבים הבאים מהקווקז לא רק שאינם יודעים עברית, הם אף אינם יודעים רוסית, או שידיעתם קלושה מאוד. לדרבנית יש גרסה יהודית (כיידיש לגבי הגרמנית), והם מדברים בה ובדרבנית לסירוגין. רבים מעולי הקווקז מדברים טורקית כשפה עיקרית. הטלוויזיה בבתים מכוונת לערוץ הרוסי או הטורקי והצפייה בערוצים הישראליים מעטה ומקרית.

משפחת רביזנוביץ' לא שמעה על מקרה האונס בשכונה. אין להם כמעט קשר עם הקהילה הקווקזית. נהוג לטעון שהעולים מארצות הצפון הנוצרי אינדיווידואליסטים, מנותקים מקהילות ומשפחות גדולות, בניגוד לדרומיים, שבהם חיי הקהילה מגובשים יותר. אידינה אליאב מאשרת שהקווקזים אוהבים לעזור זה לזה, מעבירים כספים, מסייעים בקניית דירה. התנאים המיוחדים של שכונת התקוה אינם מעודדים את התקבצות בקהילות. מבנה השכונה אינו מאפשר לעולי הקווקז לגור זה בקרבתו של זה, אלא לרכוש דירות שהתפנו במקרה. מכל מקום, העולים מן הצפון היושבים בשכונה, גרים בה בשכירות ושואפים לקנות דירה בצפון תל אביב, והיעד המרכזי של משפחה המגיעה לשכונה מארץ מוסלמית, הוא לקנות בה בית. מחיר דירה בת 60 מטר עשוי להיות 90 אלף דולר.

נפתלי ונרדיש בלאייב הגיעו לפני כשנה וחצי מבאקו. כמעט אינם מכירים איש בשכונה, חוץ ממשפחת בתם, ששכרה דירה בצד אחר של השכונה. שניהם בני למעלה משישים, נפתלי עבד

"אתה קווקזי? אילו היית קווקזי, היית יכול להבין איך הכנסתי לה שם את הבקבוקים. כשחשבתי שהיא בוגדת, הרגשתי שמשהו מתפוצץ בתוכי"

כשרברב בבאקו, ושניהם מתקיימים מ–1,500 שקל בחודש ומתמיכה לשכר הדירה (דירה ששטחה כ–30 מטרים רבועים, שמשלמים עליה 360 דולר דמי שכירות). בבאקו היו להם בתים שבהם "המטבח שם היה בגודל הדירה שלנו כאן" כדברי נפתלי. אבל נפתלי החליט לעלות לארץ ולחיות בה, מפני שחלם עליה כל חייו. הוא מרגיש שהוא בישראל "כבר מאה שנה", והיה מוכן "לחיות אפילו באוהל". השלווה אצל משפחת בלייב פתוחה בלי הפסק. חדשות הם לומדים מעיתון רוסי־שבוע קנים. בתם של נפתלי ונרדיש, סוטלנה, עלתה בעקבותיהם. המשפחה באה לישראל בנובמבר, וכאן לא נשמעות הצהרות האהבה לארץ שהשמיע האב.

הבעל, שריק, פוטר זה עתה מעבודה ומצית הוא מתרוצץ בלשכת העבודה. בבית, עם שלוש הבנות, מדברים טורקית. הם חיו טוב בעיר באקו, אבל באו לארץ כשהמצב הכלכלי הידרדר. שלוש הילדות של המשפחה כבר מגיבות בעברית. בבית הספר בשכונה כמעט אין להן שום מפגש עם בני עדתן, והזרות מתחילה להתמזג.

תצלום: עדי קרן

הבעל הודה במעשה והוא מובל למעצר

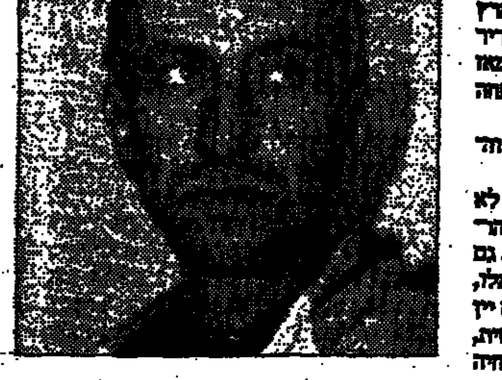

יורי רוגינוב, ידיד לעת צרה

אנטישמיות מומלצת

רק תגובות נזעמות שעו[...] המלצתו של משרד החינוך הצ'כי על חוברת אנטישמית הביא[ה את ה]שר להצהיר, לאחר שתיקה מהוססת, כי מדובר בטעות וכי "[...] מאוד" תבוטל ההמלצה. הצ'כים הם העם החילוני ביותר ב[...]מזרח אירופה. האם זה קורה גם להם?

מאת יהודה להב

בית־ההוצאה הדומיניקני "קריסטל" בפראג הוציא לאור ספר ושמו "החוברת עוד להיסטוריה הכנסייתית" מאת פאוול מראצ'ק. על פי המבוא של המחבר, נועדה החוברת "להשלים את הידע על ההיסטוריה מנקודת ראותו של אדם נוצרי", וגם להיות לעזר להורים בחינוך ילדיהם במשפחות קתוליות.

בספר נאמר בין השאר: "עובדה ידועה היא שבימי הביניים היהודים היו בלתי־אהודים מאוד וזה אף עורר את העם הגועם לידי פרעות שבהן עשה ביהודים מעשי־הרג המוניים. פחות ידוע, מה גרם חוסר־אהדה זה, שהיה נפוץ בכל רחבי אירופה ובכל המשטרים. האנשים המתיימרים להיות נאורים מטשטשים במקרים רבים את העובדות, מאשימים את הכנסייה בליבוי השנאה ונוהגים להתייצב להגנת כל אלה שהכנסייה רדפה אותם כאילו – בלי שיתנו דעתם על שאלת האשמה האמיתית. עובדה נחרצת היא שבימי הביניים צברו היהודים בכל הארצות ממון רב, השתלטו על המוסדות הכספיים והיו נושכי נשך ללא שיעור. הם אף עשו מעשי רצח פולחניים, צלבו ילדים נוצרים, רדפו ורצחו יהודים מומרים". על האנוסים בספרד נאמר בספר כי לאחר שהתנצרו לכאורה, "ניצלו לרעה את השפעתם לשם הפצת היהדות במדינה. הדברים הרחיקו לכת כל כך שעצם קיומה של ספרד הנוצרית היה מוטל על הכף".

לאחר הופעת החוברת, הגיב עליה מנהל המוזיאון היהודי בפראג, ליאו פאוולאט (עד השנה שעברה היה נספח לענייני תרבות בשגרירות צ'כיה בישראל). במאמר בעיתון "לידובה נוביני" כתב כי הנאצי־האמיתות השקרים הנגמרים הכלולים בספר "מעידים במכלולם על כוונותיו האנטישמיות של המחבר. חלקי הספר הנוגעים ליהודים, יש בהם לדעתי הסתה נגד עם, גזע השקפה, הם מלבים שנאה דתית וגזעית. הכוונה הברורה היא לעורר משפטים קדומים אנטישמיים על בסיס נימוקים דומים לאלה שהנאצים עשו בהם שימוש בתעמולה האנטי־יהודית שלהם. כאורח המדינה הזאת איני יכול אלא להביע את תדהמתי העמוקה".

אין זו הפעם הראשונה, מאז התמוטטות השלטון הקומוניסטי, שבצ'כיה מתפרסמים מאמרים אנ[...] אנטישמיים. למשל, ה[...] "עיתוננו פוליטיקה" (ש[...] התנועה) פירסם מד־[...]ים ששאבו השראה מ[...] משפטים מימי כי [...] בידי הנאצים. אחר [...] הוציא לאור את המה־[...]כית של "הפרוטוקולים ש[ל זקני] ציון". בתי המשפט [...]ל שלפניהם התבררו חלק [...] אלה, נהגו בכל המקרים [...] סלחנית וסובלנית – [...]ל הפגר שורבק בשופ־[...] יואשמו בפסקי דין [...], בנוסח המשטר הקו־[...] [...]ורים המשפטים נמשכו [...] המקרים זמן רב מאוד.

"[...]אנוסים בספרד [...]לו לרעה את [...]תם לשם הפצת [...]ות בספרד. עצם [...]מה של ספרד [...]רית היה מוטל על הכף"

[...] כמעט תמיד בפסקי [...]ים או בידי האשמים. [...]טים הפריעו את עקרון [...]יסוד על העיקרון התר־[...] הסתה לאומית וגד [...]סופים ייחסו למו"לים [...]עים של רווח עסקי [...] גזעים נועזים ואנטיש־[...] כלומר, אם אדם מפיץ [...]עני ולאומני מטעמים [...] בצע ולא מטעמים [...]גיים – זה מושב נסיבה [...]עיני בתי המשפט. [...] אלה עורר ביקורת [...]ל חוגים ליברליים ושל [...] היהודים. אולם פרשת הס־[...] מראצ'ק שלה בהמשירתה [...] לעזור על המקרים הקוד־[...] על חברת זו המליץ [...] החינוך הצ'כי לשימוש [...]ספרי התיכונים. המלצה [...] לתוכנה מין הכשר [...]לטעם המדינה.

[...] לסייע את משמעותה [...] ולחון במשקלה הד־ברתי והפוליטי בפרופורציות הנכונות. את ממשלת צ'כיה אין להאשים בגישה אנטישמית. בציבור הצ'כי מתגלות תופעות גזעניות שוליות בלבד והן מופנות כלפי הצוענים וכלפי עמים אסיאתיים מסוימים. אפילו מנהיג המפלגה הלאומנית הקיצונית נמנע עד כה משיטתיות מהזכרת היהודים בהקשר כלשהו. הצ'כים הם העם החילוני ביותר בכל מזרח אירופה. השפעת הכנסייה הקתולית קטנה בה יותר מאשר בפולין, בסלובקיה או בהונגריה, לדוגמה.

על משמעותה המוגבלת של התקרית מעידות גם התגובות עליה, שמתברר מהן, בין השאר, כי החוברת אינה משקפת אף את דעתה של הכנסייה הקתולית. בעיתונות הצ'כית הופיעו כמה מאמרים נזעמים, שכתחו ביקורת חריפה כייחוד על משרד החינוך שהמליץ על הספר. המסדר הדומיניקני התנצל לפני הקהילה היהודית; בית־ההוצאה התנצל אף הוא והודיע כי יפסיק מיד את הפצת הספר; המחבר עצמו כתב מכתב מלא חרטה ובו טען כי לא היה בכוונתו לפגוע ביהודים וכי "בהעדר מקורות מעודכנים נאלץ להסתמך על מקורות מיושנים".

לאחר שתיקה מהוססת ומגומגמת למדי השמיע קולו גם שר החינוך איוון פיליפ, מנהיג המפלגה הנוצרית הדמוקרטית, שעד כה גילתה יחס אוהד לישראל וליהודים. לדבריו, נבעה התקלה מתקנה קודמת, שחייבה את משרד החינוך להמליץ על כל ספר לימוד שמצורפות אליו המלצותיהם של שני בעלי מקצוע, שנבחרו על ידי המחבר. השר טען, כי לאחר שנוכח תוכנו של הספר של מראצ'ק שונו התקנות ונקבע כי כל ספר ייבדק על ידי עוד בעל מקצוע אחד לפחות, שימנה המשרד. הוא הבטיח, שלאחר הליכים מוגדרים תישלל מהספר "בקרוב מאוד" המלצת משרדו. מאמרי תגובה נוספים בעיתונות מעידים, שהסבר זה לא הניח את דעת כל המבקרים, גם אם הוא שפך אור על השערורייה, הסותרת את כל המוסר כמורשת הדמוקרטית והליברלית של צ'כיה.

תרמילאות יהודית בקווקז

במקום לנסוע למזרח הרחוק או לדרום אמריקה, עומד משרד החוץ להציע למשוחררי הצבא רעיון חדש: שירות בחיל השלום היהודי. למה לשוטט כמוצ'ילרוס אם אפשר לסייע ליהודי ג'רבה או ארגנטינה, ובהזדמנות זאת להעמיק את הקשר עם צעירים יהודים אמריקאים

מאת ראלי סער

הניסיון לגבש זהות יהודית חדשה בקהילה היהודית המתבוללת של ארצות הברית הוליד רעיון: הקמת חיל שלום יהודי, שבו יפעלו אלה בצד אלה אלף צעירים וצעירות ישראלים ואמריקאים, שיסייעו ליהודים בקהילות הנזקקות בקווקז ובתוניסיה, בארגנטינה, במולדובה ובחצי האי קרים. הפרויקט החדש נולד בקהילת אטלנטה, ביוזמתם של ראשי הפדרציות היהודיות. שם ובשיתוף משרד החוץ. הוא מצטרף לשורת יוזמות רעיוניות שהגיעו באחרונה אישים כמו סגן שר החוץ, יוסי ביילין, יו"ר הנהלת הסוכנות, אברהם בורג, להידוק הזיקה בין יהדות ארה"ב לישראל נוכח ההכרה הגוברת בהידרדרות הקשר ככל שהמדינה מתקדמת בתהליך השלום וכלכלתה מתעצמת.

ביסוד היוזמות עומד הרצון לפתח ערוצי קשר נוספים בין ישראל לתפוצות, מלבד ההסתפקות לעלייה לארץ – המוטיב המרכזי של הציונות המסורתית. הסטטיסטיקה מדברת בעד עצמה: פחות מחמישית מיהודי ארה"ב ביקרו אי־פעם בישראל, יותר ממחציתם נישאים בנישואי תערובת, רק מעטים מהם עולים לארץ, ומתוכם רוב מגשימי העלייה הם יהודים חרדים. גם הקשר הדולרי, שהיה אבן הבוחן ביחסי ישראל עם יהדות ארה"ב, הולך ונפרם: מתוך 750 מיליון דולר שגייסה המגבית היהודית המאוחדת בשנה האחרונה, רק כ–200 מיליון דולר הופנו לתקציב הסוכנות, ואף סכומים אלה התקבלו לאחר ויכוחים לא מעטים בין הנהלת הסוכנות לראשי המגבית. מנהיגי יהדות אטלנטה חיפשו דרך משותפת שתאחד את צעירי הקהילה שלהם ואת בני גילם הישראלים.

"הצעירים שלכם נוטים להימלאיה ושלנו הולכים לאסימילציה (התבוללות)", אומר מנכ"ל הפדרציה היהודית באטלנטה, דיוויד סרנה, לקונסול ישראל בעיר, אריה מקל, כהסבירו את הרקע הרעיוני להקמתו של חיל השלום היהודי. ראשי הקהילה הציגו את יוזמתם לפני שר החוץ, שמעון פרס, בעת ביקורו באטלנטה בפברואר השנה. פרס, גלוב לרעיון, הודיע למנהיגים היהודים שישראל תהיה שותפה מלאה לפרויקט המשוב הזה" והבטיחה לסייע ולרתום

בבצור, לעמוד בראש הפרויקט, האמור להתחיל לפעול בתוכנית מצומצמת כבר בקיץ הקרוב. "הכוונה שלנו היא ליצור תנועה המונית שיהיה בה כדי לנתב את יצר ההרפתקנות של הצעירים", מבהיר בבצור.

"הצעירים האמריקאים", הוא מסביר, "מגיעים עוזרי לחיי הקהילה היהודית מיד לאחר תום לימודי התיכון, תרים אחר גדולם בערים הגדולות ונבלעים בהן. הצעירים הישראלים, לאחר שירותם הצבאי, מחפשים מקומות אקזוטיים הרפים קסומים ונוראי הוד. אנחנו מציעים להם לשרת בחיל השלום היהודי, וכך לתעל את האנרגיה הרומנטית שלהם לכיוונים מעשיים. במקום שישוטטו כמוצ'ילרוס שנתיים בדרום אמריקה, הם יכולים להתגייס לסיוע לקהילות היהודיות במצוקתן. זו יכולה להיות מצוקה רוחנית־תרבותית, כלכלית, סוציאלית או מדאלית".

כך, למשל, יציע בבצור ללוחמי חיל השלום היהודי לנסות באי ג'רבה שבתוניסיה, מקום שהיה בו קהילה יהודית קטנה ועתיקת־יומין. יהודי ג'רבה, הפרנסים מאומנות הצורפות, קשאו בדמן: הם מקיימים את מצוות הדת בדבקות כאבות אבותיהם, אולם אינם יודעים דבר כמעט על חיי אחיהם בישראל המודרנית או בכרכים הסואנים של ארה"ב. צעירי חיל השלום ילמדו אותם עברית ויחברו אותם אל החיים היהודיים בפתח המאה ה–21, תוך כדי כך יעמיק הקשר בינם לבין עצמם.

לקהילה בבואנוס איירס, ששני הפיגועים שספגה פוררו כמעט להלהוסין את ההתה ההתיחדה בה חרדה אף מגילים וחיבתנים של חיי החברה והתרבות היהודיים, מחשש מפני סכור נוסף, יציעו מתנדבי חיל השלום ארגון חיי קהילה מתחדשים שישפרו את האווירה שם. ליהודים הקשישים ברפובליקות חבר העמים, המסוגרים בבתיהם חסרי אונים, הם יכולים לשמש עובדים סיעודיים

גייל פרי־אנג'לו מניו יורק, חיילת בחיל השלום. מורה של אינדיאנים בפרו

רים שהמשימות המשותפות יהיו כור ההיתוך החדש של צעירי ארה"ב וישראל, "בסיס ההידברות לדרישה לקראת העידן החדש של הציונות", כהגדרת בבצור. במשרד החוץ מקווים שעד שנת 1997, שבה ימלאו מאה שנה לקונגרס הציוני הראשון בבאזל והיוזם מחדש האמנה בין הסוכנות היהודית לעם היהודי, "חיל השלום היהודי יהיה ספינת הדגל של הקשר המשותף בין יהדות ארה"ב לישראל".

לוועדה הציבורית שהוקמה לטיפול בהיבטים המעשיים של פרויקט חיל [...]

סוכנות – העוסקים יום יום בסיפוח חיי הקהילות ברחבי העולם. אחת־עשרה פדרציות יהודיות מרחבי ארה"ב כבר הצטרפו לפרויקט, וקהילת אטלנטה תרמה מאה אלף דולר למימון ההוצאות הראשוניות. אנשי משרד החוץ מרוצים שקיבלו "תגובות נלהבות" מיהודים עשירים בלוס אנג'לס ובמקומות אחרים בארה"ב.

על פי הערכה ראשונית, עלות הפעלתו של חיל השלום תהיה 15 מיליון דולר בשנה. סכום זה ממלש אנחה כבדה מפיו של בבצור, אולם הוא משוכנע כי

לוה. כצעד ראשון למימוש הרעיון יגויסו 20 צעירים – מחציתם מארה"ב ומחציתם מישראל, לאחר מיון קפדני. עלות פעילותה של הקבוצה הראשונה מוערכת בידי פדרציית אטלנטה ב–300 אלף דולר, ועתה עוסקים בישראל ובארה"ב בגיוס הסכום.

פרס הציע שהכשרתם של המתנדבים תיעשה במדרשת שדה בוקר, שיסד מורו ורבו דוד בן־גוריון, "כאתר סמלי המקום מתאים כשלעצמו". השבוע אמר פרס כי לדעתו "צריך להרחיב ולהעשיר את השותפות בינינו לבין העם היהודי". לדבריו, "העם היהודי ידוע בכשרונות רבים במקצועות רבים, ונדמה משותפת של ישראלים ויהודים, גם במקומות שיש בהם יהודים אחרים וגם במקומות אחרים בעולם, חיוביות מאוד וצריך לגבש עכשיו את הדרכים לעשות זאת". בורג מצדד מבחינה לרתום את הסוכנות למבצע חיל השלום היהודי. "הרעיון מסעיר היטב עם תפישת עולמי", הוא אומר. "ההצעה לשלב בין ישראל ליהדות המערב – בא תעשה שניט למען העולם השלישי – סודה הצריך ללכת עליה בעיקר כיוון שהגיעה מהשטח, מצד יהדות ארה"ב. האידיאולוגיה שלי גורסת: מי שיש לו ייתן למי שאין לו. לאחד יש חינוך ולאחר בורות, לאחרים יש כסף ולאחרים צרכים".

בבצור אומר שהצלחתו של חיל השלום היהודי תיבחן בהיותו תנועה המונית. "שליחה של 20 צעירים יכולה להיות פרויקט יפה, אולם אם לא תהיה אחריו המשכיות, זה ייגמר בקיץ אחד של אושר. לכן משרד החוץ ירתום את הקונסוליות הישראליות בארה"ב להפיץ את הרעיון גם בקרב הקהילות בערים האחרות".

בבצור מחפש תכונות מיוחדות אצל לוחמי השלום שלו. בישראל יבחר את "הישראלי העדכני, יוצא היחידה הקרבית, איש הצוות ורוח הצוות, עם נכונות

את הצעיר היהודי האמריקאי, יודע בבצור, קשה למצוא במרינס או בבצי, ולכן יחפשו את בוגר האוניברסיטה או הקולג' "שמוכן לחרוג מן האגו שלו ומהעיסוק המחולט באינדיווידואליזם, ולתת ממרצו ומרצונו הטוב לקהילות היהודיות במקומות רחוקים ונידחים".

לא באקראי עומד בבצור על כך שהפרויקט ייקרא חיל השלום היהודי. "למונח הזה יש מטען ערכי חיובי ומסורת מחייבת, ולהגדרה יש כוח משלה". נשיאה הצעיר של ארה"ב, ג'ון קנדי, הקים את חיל השלום האמריקאי במארס 1961, מיד אחרי שנכנס לבית הלבן. בהודעתו המיוחדת לקונגרס על הקמת הפרויקט אמר: "אני ממליץ על הקמת חיל שלום קבוע, צעירים וצעירות מאומנים יישלחו למשימות מעבר לים בידי ממשלת ארה"ב, ארגונים פרטיים ומוסדות, לסייע לארצות מתפתחות בכוח אדם מיומן". חיל השלום היה הפרויקט המובטח ביותר במדיניות "הגבול החדש" של קנדי וסימל את השינוי שביקש להנהיג במדיניות החוץ התוקפנית של ארה"ב במלחמה הקרה.

מתנדבים אמריקאים צעירים בני 18–21 זרמו לחיל השלום ושירתו כאחים ואחיות בצ'ילה, כנגרים בפקיסטאן, כמומחי חקלאות וכמודדי קרקע בקפריסין וכמורים בפיליפינים. הם השתכרו 75 דולר בחודש ושירתו שנתיים לאחר תקופת אימונים של עשרה שבועות במחנות מיוחדים שבהם עברו תקופת גיבוש ולימודים, כולל סדנה לעיצוב אישיותם בתנאי מאמץ קשים. בשיא עוצמתו של חיל השלום האמריקאי שירתו בו כ–3,500 מתנדבים. לאחר הירצחו של קנדי החלה שקיעתו של הפרויקט, שעודנו קיים אך במעט שאריות פעיל.

בשיחות בין אנשי משרד החוץ לקהילת אטלנטה על הקמת הפרויקט הוצע, שחיל השלום היהודי ישתלב בעתיד גם בתהליך השלום בין ישראל לבין הפלסטינאים והירדנים. בבצור ועמיתיו במשרד החוץ חולמים שצעירים יהודים מישראל ומאמריקה יושיטו עזרה בעתיד גם לצעירי עזה, הגדה המערבית והכפרים הערביים בישראל, ואף ישתלבו ב"עמק השלום" בערבה ובנטיעת יערות בירדן.

האם אין זה ציני מעט לשלוח את יוצאי צה"ל לטיבוב נוקף של שירות

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים
[...] אשר תכנית המתאר שבה תכנית מפורטת
[...] הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965, בדבר אשר
[...] שבה תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 6856/ג"
[...]
אפרים קריצלר
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז צפון

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי תל אביב־יפו
[...]
שמואל לסקר
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי - קרית [...]
[...]
ש. [...]
יו"ר הוועדה [...]

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה
[...]

Tel (03) 5288613 Fax (03) 297346

هكذا من الأصل

هكذا [illegible] الأصل

תרבות וספרות

עורך בני ציפר

ש"י עגנון

לרגל עסקיו

כתב היד של הסיפור "לרגל עסקיו" המובא כאן נכתב בשנות החמישים. למסקנה זו הגעתי כי הסיפור כתוב על צדם השני של כתבי היד של "האדונית והרוכל" ושל "והיה העקוב למישור". אמנם שני הסיפורים האלה נכתבו הרבה יותר מוקדם אולם לפי התיקונים שמצאתי בהם, הכנים אותם אבי ז"ל לקראת הוצאת כל סיפוריו למהדורת 1953. מכאן שאת הסיפור "לרגל עסקיו" כתב אבי לאחר שנת 1953, אחרי שהמהדורה הנזכרת של כל סיפוריו הופיעה בדפוס.

הסוגריים הרבים שבסיפור הם תוספת שלי. הסוגריים העגולים באים לציין טעויות בכתב היד של אבי שהוא כמובן רק טיוטה לסיפור, ובסוגריים המרובעים נתתי את התי־קונים שחשבתי שאולי היו במחשבתו בשעה שכתב את הסיפור.

אמונה ירון

לרגל עסקיו הגיע ליאו לנרסמן לעיר אחת מערי השדה. מימיו לא היה שם ואף עכשיו לא בא לשם אלא משום שטעה בזמני הנסיעה ובמהלך הרכבות, מה שלא אירעו מעולם. מכל מקום לא היתה ביאתו לבטלה. עשה שנים שלושה עסקים טובים וקשר קשרי מסחר חדשים. לאחר שכלתה מלאכתו בעיר חזר למלון.

כשהגיע למלון סמוך לבין השמשות היה ועדיין לא החליטה דעתו היכן יעשה את הלילה אם במלון או אם יחזור לעירו ולביתו. שום דבר שבעיר בינונית זו לא משכו, אבל הואיל ונזדמן לעיר שלא הכיר אותה חשב שצריך לסיירה, והרי עיקר סיור ביום ולא בלילה, והרי כבר הגיע זמן לילה, כנגד זה משכו לבו לביתו ולחדר מטתו ולנוחיות שהורגל בה לאחר שיצאו השנים הראשונות של נשואיו. בתוך שהוא שוקל בדעתו אם לכאן ואם לכאן הוציא את ספר המסעות. בתוך שהוא מהפך בדפים ראה טבלא בקיר שבמסדרון ועליה תמונת נער כשהוא רכוב על אפניים ומאחוריו נערה חייכנית ורצועה יוצאת מפיה ומלפפת את הרוכב וכתוב עליה בית החרושת לאפניים של היינריך אסלינגן.

שם זה הביאו לידי הרהורי דברים, שבנערותם שימשו שניהם אסלינגן והוא בבית חרושת אחד, ומיום שפירשו זה מזה לפני חצי דור לא ראו זה את זה, חוץ מפעם אחת שנפגשו בחצר בית הנתיבות שבעיר אחת ושחו שיחה חטופה, שזה הוצרך לנסוע לכאן וזה הוצרך לנסוע לכאן, אבל הספיקו להבטיח זה לזה שאם יזדמנו זה למקומו של זה או זה למקומו של זה יבקרו זה אצל זה. עכשיו שראה לנרסמן את הריקלמה נזכר בחבירו ובהבטחה שהבטיחו זה לזה. הניח את ספר המסעות וחזר והביט על הריקלמה וראה את מספר הטילפון ועמד וטילפן לבית החרושת. אחר שעה קצרה בא אסלינגן באבטומוביל שלו ולקחו לביתו.

מיד לאחר שאילת שלום דיברו דברי אהבה וידידות, אולי יותר משהיו מדברים כל השנים שהיו עובדים כאחד במקום אחד. כל אחד מהם דומה היה עליו כאילו כל הימים ציפו זה לזה. ועכשיו שנפגשו לא היו סוף לשאלות שבעצם חזרה היו על השאלה הראשונה במלים שונות, כשהם מדמים בלבם שכשיגיעו לבית וישבו במנוחה ידעו מה ישאלו.

לפי הזמן ולפי המקום כבר צריכים היו להגיע לבית, אבל אסלינגן האריך את הדרך כדי ליתן זמן לאשתו להתקין עצמה לקראת האורח הן במלבושים והן בסעודה. לאחר שהקיפו את העיר ושתו בעיבורה הגיעו לבית.

ב

בית אסלינגן היה בו מן הישן ומן החדש, כאותם הבתים שאנו מוצאים בכמה מערי השדה שרווחה להן שעתן שהעשירו מחמת מסחר ותעשייה, שאם אין הורסים את בתיהם הישנים כדי לבנות להם בתים חדשים מחדשים את הישנים לפי צורך הזמן וצורך הדיור. אסלינגן התגאה בביתו, אף על פי שרובו ככולו חדש הוא ניכרים בו סימנים מובהקים של דורות שעברו, וביחוד באבן שבקיר שצורה חקוקה עליה וניכר שצורת נערה היא וקרוב הדבר להיות כפי שבידי החוקרים שצורת מלכה ונדאית היא שהיתה מולכת במקומות הללו. וכדוגמתה עשה אסלינגן את צורת הרוכבת על האפניים שבריקלמה של בית החרושת שלו, כדוגמתה, היינו כפי דוגמת מלכה של ונדים שמצאו החוקרים, הוסיף אסלינגן מתוך חיוך, שהרי לא נשתיירה ממלכה זו שבאבן שבקיר כדי לעשותה דוגמא. מכל מקום אין אדם צריך להיות בעל דמיון כדי לידע שמאורעות הרבה אירעו בבית זה ואין כל דמיון מספיק כדי לידע מה הם.

כבר היה לילה כשהגיעו אצל הבית והראה אסלינגן על האבן ועל הצורה, אבל הפנס שלמעלה מפתח הבית נתן אורו על הבית ועל האבן, לנרסמן לא היה שקל באותה שעה. מהרהר היה בלבו, שטוב היה לשבת בבית מלהגרר לבית זר ואפילו הוא של חבירו. הרגיש פתאום מחבירו שמדבר והולך בלא שהשיב הוא לו דבר. הגביה עיניו ונסתכל בצורה ואמר, ראיתי את הריקלמה של בית החרושת שלך. נאה היא הן מצד הרעיון הן מצד המראה. אחר שעה קטנה הוסיף ואמר, ודאי כבר קדמוני אחרים שאמרו דבר זה. לא מתוך ענוות הוסיף לנרסמן מה שהוסיף אלא כדי להוסיף משקל לדבר. כן, אמר אסלינגן, מעין מה שאתה אומר כבר אמרו אחרים, אבל אינה דומה שמועה מפי אחרים לשמועה מידיד נעורים. הוציא אסלינגן צרור מפתחות ופתח דלת לפני לנרסמן ואמר, נכנס ידידי נכנס, אשתי כבר עיניה כלות לראותך. חבל שאיני יכול להראות לך את בתי. נסעה לה לימים אחדים. ואתה ידידי עדיין לא סיפרת לי ולא כלום על אשתך ועל בניך. סליחה כבר אמרת לי שעדיין אין לכם ילדים. מה שעדיין מנוע ממך ידידי כבר מוכן לך בחיק העתיד. תן כובעך ואניחנו. רואה אני שכובעך [illegible] כובעך עתה. אבל משער אני שאם לא שנית בצורה שנית במספר. כן ידידי, הזמן משנה הכל ואפילו את צורת הראש. הנה אשתי יוצאה לקבל פניך. זה ידידי ליאו לנרסמן הן כפי שאתה רואה הגברת אסלינגן, [illegible]

ג

על שולחן מלא מאכלים ערבים ויינות טובים ישבו שני החברים והאריכו בשיחה שקצתה ומזים על ימים שעברו עת שהיו שניהם משמשים בבית החרושת של .... ומקצתה דברים שבזה. הגברת אסלינגן לא הפסיקה את שיחתם. חייכה במקום שצריכים לחייך ונענעה ראשה במקום שצריך הסכמה. לאחר שעמדו מסעודתם הביא אסלינגן ציגרות. עד שתיקן זה ציגרה לזה נסתכל זה בתמונה שבקיר. בבקשה ממך הא לך לעשן, אמר אסלינגן והושיט לו את הציגרה. בתוך היאך שאל לנרסמן כשהראה על התמונה.

אני אסלינגן, מקוה אני שתמצא לבתי הנודדה אותו משמצאת לנערת הריקלמה כבר מבאתי, השיב לנרסמן — ומה? — אינה דומה שום נערה שבעולם לבתו של ידיד נעורים. — בעצם הנודדה שכן מעין התחמקות יש בה, אבל אני מקבל את דבריך כפי כוונת הלב, ובכוונתך הטובה אין לספק.

הגברת אסלינגן הביאה קהוה. — מדברים אנו כבתנו. האילי הדראי את תמונתך. את יודעת לאיזו אני מכוין. נראה אם יבחין לנרסמן בינך ובין טיני. אמה הגברת אסלינגן, רוצה אתה להתבצל לפני חתנך שיראה שכשנתת עיניך בי לשאת אותי לא הייתי כעורה כל כך כמו עכשיו. צחק אסלינגן ואמר, ניחושת גברתי, ניחושת. זהו כוונתי.

משעה ארוכה נסתכל לנרסמן בתמונה ואמר מאותם הדברים שאומרים כשאשה מבוגרת מראה תמונת נעוריה, ובין גמיעה לגמיעה הוסיף והביט בשאר תמונות מימי נעוריה וכן בתמונות הבת. כך יצאה [השעה] עשר ואחת עשרה.

לנרסמן עמד מכסאו ואמר, כבר הגיעה עת לחזור למלון. לא אוסיף להטריחכם עוד. אמר אסלינגן, כבר הוכן לך חדר ומטה כאן בביתנו. לא כן הגברת אסלינגן? נענעה לו אשתו ראשה והוסיפה על דבריו, וכן כל מה שאדם צריך ללינת לילה. הכל כבר מוכן לו בחדר שהכינותי לו.

לנרסמן הוריד את האפר מן הציגרה ואמר, סבורני שקל יותר להחזירני למלוני מלטרוח עלי בהלנה. אמר אסלינגן, אמת נכון הדבר, קל להחזירך למלונך יותר משאתה משער, אבל נעים לנו להלינך בביתנו. לא כן מולי מול? נענעה ראשה כדרכה וחייכה את חיוכה ולשם חיזוק הוסיפה ואמרה, וכבוד יהיה לנו שאורח שכזה ידיד נעורים של היינריך מחנך את החדר ואת המטה. היינריך הסבר לו למר לנרסמן את דברי. אמר אסלינגן, כתבונתה היא הגברת אסלינגן שהחדר זה וכן כל האגף כולו שאנו משכנים אותך שם מחודשים הם ומיום שחידשנו אותו והעמדנו שם מטה חדשה עדיין לא לן שם אדם.

לנרסמן שכבר היה עייף מרוב אכילה ושתיה נתרצה לעשות את הלילה אצל אסלינגן. וכן אמר כשהוא הניח את שארית הציגרה בתוך המאפרה, אם כן לא נעכב את הגברת אסלינגן ואתה היינ׳ הראה לי את מקומי ואלך ואשכב ולא אטריחכם עוד. קרוני יוצאות) לעירי בעשר שעות ובשתים עשרה שעות. עדיין לא החלטתי באיזו אסע. אפשר שלא אסע לא בזו ולא בזו, משום שיכולני לנסוע ברכבת המהירה שעושה חנייה בכרך.... הסמוך לעירי ומשם אעשה את דרכי בחשמלית. כל זה אני אומר לך לשם בעלת הבית כדי שתדע שאינה צריכה להשכים בשבילי אפילו שעה קטנה. — אדרבא, אמרה הגברת אסלינגן. אמר אסלינגן, יודע אתה מה אדרבא, רוצה היא מול לומר לך אדרבא אין ברשותה להשכים, אלא אדרבא רוצה היא שכולנו נרבה בשינה עד שיצאו כל הרכבות לעירך כדי שתעשה עמנו עוד יום אחד. אמרי מול אם לא כיוונתי לדעתך? נענעה הגברת אסלינגן ראשה כדרכה וגמגמה ואמרה, באמת מעין זה היה בדעתי לומר, אבל היינריך נפל לתוך דברי ולא הספקתי לומר מה שביקשתי. צחק אסלינגן מלוא פיו ואמר, שומע אתה ליאו, אולי תשמע לנו ותעשה עוד יום אחד בעירנו. הרי זהי לך הפעם הראשונה שנזדמנת אצלנו. מכל מקום מודה אני לך שזכרתני ובאת. לנרסמן כיסה את פיו וחיפה על פיהוקיה, כדי שלא ירגישו בדבר החזיר פניו לקיר והביט על תמונתה של טיני. עלתה על דעתו שיפה היה לו לומר דבר לכבוד הבת. מחמת עייפות שהיתה בו לא אמר כלום.

סמוך לחצות לילה נפטר לנרסמן מבעלת הבית ונגרר אחר מארחו שהוליכו לחדר השינה שהכינו לו. חדר זה בדיוטא העליונה היה באגף שניכר בו שנתחדש מקרוב. מסוגף היה לבית כבשר של [illegible] וברזל סקשר את האגף לבית. מחמת האור הקלוש לא נראה חיבורו לבית עד שנדמה כאילו הוא עומד יחידי בלא שום חיבור וקישור. דרך הילוכם אמר אסלינגן ללנרסמן, כאן אתה יכול לישון כמה שתרצה, כאן לא יעיר אותך שום קול, לא מן הבית ולא מן החוץ. בכלל שקט הוא רחוב זה מכל רחובות העיר שבכללה שקטה היא, ואם יש רעש הוא בא מבית החרושת שלי. מחר אראה לך את בית החרושת. רשאי אני להשתבח בו. כן כן, השיב לנרסמן. צחק אסלינגן ואמר, עדיין לא ראית אלא את הנערה וכבר אתה אומר כן כן. -נערה? איזו נערה? -זו של הריקלמה. אמר לנרסמן אם המחזה שאתה מייצר- מוצלחת כאותה הנערה הרי בצדק אמרתי כן כן.

לאחר שהביא בעל הבית את האורח לחדרו בירכו זה את זה בברכת שינה עריבה ונפטרו זה מזה. בעל הבית חזר לביתו והאורח נשתייר יחידי בחדר שהתקינו לו ללינת לילה.

ד

כבר בכניסתו הביאו אוירו של החדר לידי שינה ואילולא שנתאמץ היה משתטח על המטה עודהו בבגדיו ובמנעליו. מוסיף על ריח של הצבע החדש ושל הסיד שהיה מזולח בחדר משוכן היה בקירות החדר שקט מופלא מבית ומחוץ. ציור זה, הרהר לנרסמן בלבו, בא לי מחמת כוס יתירה ששתיתי, עכשיו אשתטח על מטתי ואתן דעתי לישון. לאוראפאקס ולסם שינה אין אדם נזקק כאן. לא יצתה שעה קטנה עד שנתנמנם וישן.

בתוך שנתו נבער מחמת קול גניחה של אשתו ששמע. מאחר שבתוך סעודת ערבית שח עם אשתו בטילפון ושמע את קול צחוקה המלבב הבריא, היה תמיה על גניחתה שהעידה על צער וחזר ועצם את [illegible]

השינה לא באה. הוא לא נבעת שנפסקה שנתו ואינו חוזר לישון שכבר למד מן הנסיון שאם יבוא עליו לילה בלא שינה כופל את שנתו בלילה שלאחריו. ועכשיו שאינו ישן הרי ניתן לו לחשוב קצת על חבירו זה שנזדמן לו בהיסח הדעת ועכשיו לן הוא בביתו. הסדיר במחשבתו כל שסיפר לו חבירו וכן מה שראה הוא בבית חבירו, וכן על אשת חבירו ועל בניה, ובנותיה, אחר כך העביר לפניו את בית העסק כשהיו שניהם משמשים שם. עדיין בחורים היו ושניהם רואים היו את אדוניהם כבסמל האיש שראוי לאדם להשתדל להיות כמותו. אם עלתה בידם אם לא עלתה בידם, מכל מקום עסקיהם גדולים מעסקיו, ולענין שאר דברים, כגון הכונת הנפש וכיוצא הפקידים שמשמשים אצלם ספק אם נשאים עיניהם להם והספק אם רוצים להיות כמותם. לא שימים שעברו יפים היו מימינו ולא שהמחורים שהיו לפנינו נאים היו ממנו, אלא הם היו כך ואנו — אנו כך.

דבר זה אנו — אנו כך היינו הרהורי עצמו הביאו אותו להעמיק חקר על עצמו ועל אשתו, שחייהם סדורים ונוהגים כשורה בלא סכסוכים, ואילו זכו לבנים רואים היו את עצמם מאושרים. עתה הבין שאותה גניחה ששמע שאשתו גונחת בחלום היתה, גונחת היא אשתו על שאין לה ילד. בעצם, הוסיף והרהר, בעצם עומדים אנו בעצם כחנו, ואין לנו להתייאש.

חזר ועצם את עיניו ומיד שקע בשינה עריבה. אבל קצרה. שוב נבער ושוב מחמת קול גניחה ששמע הקול קול אשתו. פקח את עיניו וזקף וזקף את אזניו לשמוע. כיון שלא נשמע כלום הרכין ראשו על הכר כשהוא מהרהר מתוך עינים עצומות מבקשות לישון היכן הבטחתו שאמרת לי כאן אתה יכול לישון כמה שאתה רוצה, כאן לא יעיר אותך שום אדם ושום קול. חזר ופקח עיניו וחזר וזקף אזניו וידע שאין כאן חוץ מאותו השקט המופלא המשוכן בקירות החדר מבית ומחוץ. הרהר בלבו, אין ספק שאין כאן שום אדם, שאילו היה כאן אדם היה בעל הבית אומר לי. ועכשיו שברור לי שאין כאן שום אדם אעצום עיני ואישן.

וכשם שאמר כן עשה. משך את השמיכה עד לסנטרו ועצם את עיניו. לא יצתה שעה קלה עד שחזר ושמעה מעין גניחה. התחיל מהרהר והולך עד שהגיעה דעתו, שיש כאן בשכנותו בחדר הסמוך או בחדר אחר חדר אשה חולה. וכיון שהגיעה דעתו לידי מחשבה זו התחיל מהרהר והולך, שמא חולה היא שמבקשת) עזרה, מכר אחד הרי בעל הבית בפירוש אמר לי.... אלא אפשר שאמר מה שאמר מפני שסמך עלי שמתוך שאני עייף מן הדרך ומטרפה היום לא אשמע את קול החולה, עכשיו ששמעתי מה אני צריך לעשות, מכל מקום צריכני לשכב במנוחה על מטתי, שהרי לא הטילו עלי שום תפקיד ויתכן שאף האשה אינה יודעת) שנמצא כאן בשכנותה אדם. מכל מקום אינה יודעת שאני נמצא כאן ואינה מצפה שאני אבא לעזרתה. ואולי אולי ידעה שיש כאן אדם בשכנותה אפשר שהיתה כובשת את גניחותיה. ובכן מה עלי לעשות? ברור שעדיף שלא אעשה כלום.

בתוך שהוא יודע בבירור שצריך הוא לשכב על מטתו ולא לעשות כלום הדליק את המנורה, ושלא מדעתו או אולי מדעת ירד ממטתו ולבש מקצת בגדיו וחזר ונשתטח על המטה כשהוא אומר, אם אשמע עוד פעם אחת גניחה אלך ואראה מהיכן היא באה.

שכב כמה ששכב כשהוא חציו מלובש, ולא נשמעה שום גניחה. אדרבא אותו השקט המופלא שמצא בכניסתו הוכפל פי כמה וכמה כמה שזקף את אזניו לשמוע ונתכוין לשמוע וביקש לשמוע לא נפסק השקט ולא נשמעה שום גניחה ולא ספק גניחה. אבל סקרנות שלא ידע כמותה מימיו תקפה את לבו עד שטלטלה אותו ממטתו לילך ולבדוק מי זה גנח קודם לכן, ומי זה שוכן בבית זה באגף החדש שהוסיפו לבית. ואף על פי שבעל הבית אמר מה שאמר הרי יתכן שמי שהוא בא לכאן שלא על דעת בעל הבית, שלא בידיעת בעל הבית. התחיל מעלה לפניו את הכניסה ל[בית כפי שנראה לו ביציאתו מן האבטומוביל והליכתו לחדר שנתו. לפי כל מה שקלט אין לומר שיכול אדם ליכנס לבית כל שכן אדם חולה בלא שידע בעל הבית. מצד אחר הכל יתכן, יתכן שבעל הבית אינו יודע ולא כלום, ומה שנעשה מדעת המשרתת נעשה. מכל מקום שורת השכל נותנת שרשאי אני לילך ולראות מה כאן ומי כאן.

חזר וירד ממטתו, וכשירד בחשאי ירד, לבו הגיד לו שלא עושה יפה שהוא יורד. לאחר שעה קטנה נמצא עומד באמצע החדר כשאזניו זקופות לשמוע ועיניו נטויות והוא מביט בקירות ובשתי הדלתות שאחת נפתחת למסדרון שבא בו ואחת נפתחת לחדר אחר. דומיה גדולה הקיפה אותו. דומיה שהדמימה את נפשו, אבל אמרה לו בפירוש כאן אין מקום אפילו כדי להעלות על הדעת שיש כאן אדם אחר חוץ ממך. ואם אתה רוצה לראות פשוט ידיך ופתח את הדלת לחדר שני ותראה שריק הוא מכל אדם. מדעת או שלא מדעת פתח את הדלת ונכנס לחדר שני. בחדר דלקה מנורה קטנה שחציה מכוסה היתה ובאמצע החדר עמד דרגש ברזל ועליו היתה מונחת נערה, ראשה צנח למטה מן הכר למטה עד לרצפה. הוא לא היה תמיה לא על הנערה שמצאה מונחת בחדר אבל היה תמיה עליה על שלא זזה קצת למטה, שאילו זזה קמעה למטה למרגלות המטה היתה מוצאת מקום לראשה ולא היה ראשה תלוי ועומד. אפילו אין כאן סכנה שיצנח ראשה ויחבט עצמו ברצפה הרי לא נוח לו לראש שיהא תלוי ויורד. כלום לא חובתי היא להעירה ולומר לה מה תעשה ויניח ראשה על הכר. הביט על עצמו וראה שאינו מלובש כל בגדיו והתחיל מהסס להתקרב אל הנערה, אבל חישב בדעתו להשמיע קול כגון על ידי שפשוף רגליו ברצפה כדי שתתעורר הנערה ויאמר לה מה שמצא לומר לה. חזר והשקיף עליה. בינו לבינה ראה שאדם אחר יושב סמוך לה וניכר היה מפניו של זה שרואה ומכיר מה הם הרהוריו של לנרסמן, שבאותה השעה עמד זה ממקומו ונטל בגד ישן וגלגל אותו כמה פעמים עד שעשאו כמין כר והניחו תחת ראשה של הנערה. נענע לו לנרסמן ראשו דרך הסכמה. חזר והשקיף על הנערה וראה שעדיין ראשה תלוי ויורד, לא כמקודם, מכל מקום עדיין היה תלוי כלפי הרצפה. עם שהוא מביט בה ראה את צוארה, לבן היה ונאה היה, צואר נאה שכמה לא ראה אצל שום אשה חוץ מבאשתו בשנה הראשונה שהכיר אותה. צערו על הנערה שבודאי [illegible]

אותה השנה שאותה היתה לו בכל ימי חייו לאושר לשמחה לקורת רוח. כל כמה שאדם יכול להשתעשע בדמיונות אינו יכול לדמות ששנה שכזאת אפשר לו לאדם לראות שתי פעמים בחייו. נכנס בו צער על התום שתמונה הבריאה לבני אדם וחזר ונסתכל בנערה. וראה שלא בצוארה בלבד דומה היא לאשתו אלא.... בעוד שהוא משוה את שתי הגבירות זו לזו לגלג על עצמו ואמר, שטות הרי היא מכוסה ואיני רואה הימנה חוץ מצוארה והיאך אני אומר שדומה היא לאשתי. מאוד מאוד מבקש היה לידע נערה זו מי היא ומאוד מאוד מצטער עליה בשביל שהיא חולה, שבגניחותיה העידו עליה שהיא חולה. אבל לא מצא פתחון פה לשאול את האיש. יודע היה שלא בדין הוא נכנס לכאן, וקרוב לשער שרק מוטב שהאיש חושש שמא יעיר את החולה משום כך אינו גוער בו. אף על פי [כן] הביט על האיש ונתכוין במבטיו לעורר אותו לספר לו מי הנערה הזאת ולמה היא מוטלת כך. פתאום עמד האיש והרכין עצמו כלפי הנערה וכל עצמו נראה כשומר חולים שמונה בשימותיו של החולה. חזר והביט לנרסמן על האיש וחזר והביט על הנערה. בפתאום תקע את צפרניו לתוך כפות ידיו בלא לדעת למה עשה כך, אבל ידע שתקיעת צפרנים שכזו עשה לפני שנים הרבה כשהיה נער וחיבב נערה אחת עד לאותו ושמע עליה שנתעברה. פתח את שתי ידיו והביט עליהן, כשהוא מהרהר בלבו מעוברת היא הנערה הזאת ואהבה מיוחדת בנערה בלבו לנערה זו. מרוב אהבתו אליה לא נתן דעתו על האיש שעמד עליה, אף על פי שהבין מדעתו שהוא בעלה או אוהבה.

לאחר שעה קטנה נכנסה אשה אחת שפניה העידו בה שזקנה היא מן האיש שעמד לפני מטתה של הנערה. ואף על פי שהיתה זקנה מן האיש הבין לנרסמן שאשתו של זה היא. מיד התחילה הזקנה מטפלת בחולה, הגביהה את ראשה והניחתו על הכר. לנרסמן עמד תמיה, ובאמת מקום היה כאן לתמוה שהיא נוהגת בנערה בחיבה יתירה שכזו בלא שמץ קנאת אשה מרעתה. וכי אינה יודעת שנערה זו אהובתו של בעלה היא וכי אינה יודעת שנתעברה לו. ברם צער אחר ציער את לנרסמן, איש זה אבי[הו] של הילד שעומד להולד אדם שאינו מהוגן הוא ולהוט אחר היין, והיאך נתרצתה נערה עדינה שכזו לאדם שכזה, מלבד שצריכה היא [לדעת] שילד שנולד מאדם שתיין מיועד מתחילת בריאתו לכל מיני תחלואים. שעה ארוכה היה לנרסמן מהרהר וחושב על גודל הנערה ועל גודל הילד שעומד לבאת ממנה, עד שבאו באלונקא והעבירו את הנערה לבית החולים.

לנרסמן חזר לחדרו וחזר ועלה על מטתו והספיק לישון וכשעמד. בבוקר משנתו היה רענן ובריא כאילו לא חיסר משינת לילו אפילו שעה קלה. אבל אותו מעשה לא יצא בלא כלום. זכר המעשה לא מש מלבו והניח סימני יגון על פניו. מטעם שלא פירש לעצמו מה לא סיפר לבעל הבית מכל מה שאירעו בלילה וכששאלה אותו אשת חבירו היאך היתה שנתו לא הזכיר אפילו ברמז של רמז שהפסיק את שנתו מחמת מעשה שראה.

לאחר סעודת שחרית הציע לו חבירו לבוא עמו לראות את בית עסקיו. לנרסמן קיבל את הצעתו והלך עמו. בית עסקיו תפס בנין גדול בעיבורה של העיר. אחר שהראה לו את בית עסקיו סיפר לו שעומד הוא לחדש את הבנין, שכפי שהוא רואה בנין ישן הוא, ורוצה הוא לשנות את צורת הבית שיהא דומה לבית מגורים, שמעלה גדולה יש בבית מגורים שברגע קטן יכול הוא להשקיף על כל הבית כולו ולדעת כל מה שנעשה בו. לנרסמן שמע את דברי חבירו והרכין את ראשו. וכדי שלא ירגיש בו חבירו שום שינוי או הרהור חזר והגביה את ראשו וחזר ודיברו מעין מה-שדיברו אמש על ימים שעברו בזמן ששניהם צעירים היו והזכירו זכרונות על אדוניהם ועל בית מסחרו שעשו שם ועל הפקידים ועל העיר וכן על הימים שבינתיים, מה היו מעשיהם עד שהגיעו למה שהגיעו. שניהם אין להם על מה להתאונן, שניהם העשירו ושניהם נשאו נשים ובנו להם בתים, אמנם בשינוי זה, זה היו לו בנים ובנות ולנרסמן לא היה לו לא בן ולא בת.

אחר שהראה לו חבירו בית עסקיו הלך והראה לו את העיר ואת הסביבה. אחר כך נסעו למלון ונטלו משם את מטלטליו של לנרסמן ונסעו לחצר בית הנתיבות. ועוד באותו היום סמוך ללילה כבר היה לנרסמן בביתו.

ה

אשתו עדיין ערה היתה. אחר נשיקה של ראיה הביט עליה ולחש לא. אשתו לא שמעה מה לחש, אבל הוא שמע וחזר והביט עליה. שוב לא אמר לו? [לא], אבל הרהר בלבו, לא, אינה דומה לאותה הנערה. אשתו שהרגישה בו שהוא מביט בה חוזר ומביט בה הארימה פנים וביקשה לשאול מה אתה מביט בי.

מאחר שהתחיל קמקום החשמל רותח מיהרה והוציאה את התה מן הקנסקט ושכחה מה ביקשה לשאול. באה ומזגה לו כוס תמין. [לאחר] ששתה קמעה היו את כוסו ואמר עיף אני מן הדרך, גם חסרתי שינה, מוטב שלא אשתה ואשכב לישון. היא לא אמרה כלום והרהרה בלבה, עיף אני מן הדרך הוא אומר, גם שינה הוא חסר. אניח לו וישכב. מחר יספר לי מעצמו מכל המוצאות אותו בדרך. למחר בשעת ארוחת הבוקר סיפר לה שהצליח בנסיעתו וגם קשר קשרי מסחר חדשים אבל על חבירו שמצא בהיסח הדעת ועל הלילה שלן בבית חבירו לא סיפר. שתים שלוש פעמים ביקש לברר לעצמו מפני מה לא הזכיר בפני אשתו לא את חבירו ולא את מאורעות אותו הלילה. לבסוף דחה את הדבר, דומה היה עליו שכל זה בחלום היה, לבסוף הסיח דעתו מהם.

החיים נהגו בו בעין יפה. ראה ברכה בעסקיו וראה ברכה בביתו. לא היה חסר לתשלום אשרו אלא ילד. הימים הבאים לא הביאו שינוי מיוחד בביתו, חוץ מן השינוי שהשנים גורמות. קומתו נתגבהה וגופו הרחיב, כנגדו היא התחילה מצטמקת והולכת. שום מחלה לא נפלו] בהם, אבל דבר זה ברור היה להם שאין להם לצפות יותר לילד. הם התחילו מדברים ביניהם על אימוץ ילד. ופעם אחת כבר לקח דברים עם שופט שלום על התנאים וכן שמע ממנו כמה סיפורים בענין זה, כגון שמשפחה פלונית אימצו להם תינוקת שנולדה מן האם בלא חופה וקידושין. אחר ימים כשמתה האם באה אמה של זו [illegible]

סיפר לו מן הענין ובין הדברים סיפר לו שפעמים אחר שנתייאש זוג מבנים ואימצו להם ילד נתעברה האשה מרוב שנתעורר בה אהבת אם. לנרסמן סיפר לאשתו את רוב הדברים ששמע מפי השופט וכשסיפר לה בסוף את מעשה האשה שנתעברה צחקה אשתו צחוק עצב ולבסוף אמרה, דבר כזה לא יארע אותנו. הוא קיבל את דבריה מתוך כעס עצור. לבסוף לא עצר בעצמו ואמר לה, טבע משונה יש בך לגזול ממני שארית תקותי. רגע קטן שתקה אחר כך אמרה, סבורה אני שמוטב לנו לדעת את האמת ואל נשעה בתקוות שוא. בלבו כבר נתחרט על דבריו השיב בנחת ובקול עצב אולי צדקת. מכל מקום מתמה אני על הריאליסמוס המופרז שבך. — אין מעצור לאדם להשתומם על כל מה שהוא שומע ועל כל מה שהוא רואה. — כלום היא מציירת לה משהו מיוחד בדבריה אלו, או סתם דברים אמרה? בין כך ובין כך אחדל ולא אוסיף כזה דבר.

ו

שוב פעם אחת נסע למסעיו. יום אחד עבר על בית ספר אחד של ילדות. אותה שעה שעת הפסקה היתה והיו הילדות משחקות בחוץ. שעה קלה עמד והביט בהן. ביחוד לקחה את עיניו ילדה אחת. אם היא הרגישה בו שהוא מביט בה או אם מעצמה עשתה כך. עם שהוא עומד נתקרבה אצלו ונסמכה עליו. הוא הוליך את ראשה והיא שקעה ראשה. הדבר לא ארך הרבה, שמיד צלצל השמש בפעמון והעיק את הילדות. הילדה כמו נתביישה ממעשיה ורצה ונתעלמה בין חברותיה. עת רבה נשאר לנרסמן עומד על מקומו, כאילו ציפה שתחזור ותבוא הילדה. כיון שיצאה שעה ולא חזרה חזר לעסקיו.

למחר נזדמן לו להיות קרוב לאותו בית הספר ונזכר במעשה שאירע אותו אתמול. שעה קלה היסב לילך לבית הספר ולהמתין שם עד להפסקה כדי לראות את הילדה. תוך כדי רגע הכיר ששטות היא לעשות כן, ושוב תוך כדי רגע הרגיש בעצמו שצריך הוא לראות את הילדה. גלל כן חזר והלך לבית הספר ועמד כמה שעמד. הילדה לא נראתה, אף לא נראתה כנגד השיעורים כשכל הילדות יצאו מבית הספר. דבר זה שלא מצא את הילדה ציער אותו קצת. על יד על יד הסיח דעתו הימנה וכשכלה את מעשיו בעיר חזר לביתו.

בדרך לביתו בתא הרכבת נרדם. בתוך שנתו אמרו לו שכל מעשה הילדה בחלום היה, ואילו מעשה הנערה החולה שבבית חבירו בהקיץ היה. פעם-ושתי פעמים השיב ששני הדברים בהקיץ היו, אבל אותו האיש שעמד על מטת הנערה שלבש פתאום צורת מורה של ילדות, אמר לו, אל תרמה בנפשך שראית את הדבר בהקיץ, אני אומר לך שוב שמה שהיה בחלום היה, ואני מייעץ לך לא לחקור ולא לדרוש. למה לי לחקור ולדרוש שאל לנרסמן בתוך שנתו. תשובה על שאלתו לא באה.

פלא, הרהר לנרסמן לאחר שנעור משנתו. אתה רואה דבר ומסיח לבך הימנו, ופתאום בלא שאתה יודע היאך אתה חוזר ונזכר בו. עצבות בעימה נפלה עליו ויחד עם זו נכנסה בו מעין קנאה. בעצם לא היה יודע במי הוא מתקנא, אם באיש שלא ראה ולא ידע אלא שמע עליו שאותה הנערה נשמעה לו ואם באביה של הילדה הנאה שראה אצל בית הספר. הוא התבייש מעצמו, אדם שיש לו אשה נאה ורואה עמה חיים טובים אפשר שיהא מקום בלבו לרגש משונה שכזה, ברם לענין הילדה רגש טבעי הוא, שחשוכי בנים מתקנאים במי שיש לו בנים.

ח

באותה השנה אירע אבל גדול לגברת לנרסמן, שאביה מת. כשקיבלה גברת לנרסמן את ירושת אביה קיבלה עמה כמה דברים של מה בכך וביניהם תמונות הרבה של קרובים וקרובות

ידידים וידידות, ככל שנהוג במשפחות אמידות. לילה אחד ישב ליאו ואשתו וסידרו את התמונות, קצתן כדי לסלקן וקצתן כדי לשמרן. פתאום נפלו עיניו על תמונת ילדה קטנה. מי היא זו? שאל לנרסמן בתמהון. — זו? אשתו נטלה את התמונה בידה ושתקה ואמרה, מפלצת קטנה זו אני היא כשהייתי כבת שש. — אתה? שאל לנרסמן בתמהון. — למה אתה מתמה כל כך? מה כל כך מאוסה היא בעיניך? — לא כי אינה מאוסה בעיני — אלא מה? — אלא מה, באמת איני יודע מה אענה לך. אם אומר לך תתמהי אף את. — ומה? — מה? יכול אני להשבע שתינוקת שכזו ראיתי עין בעין — עין בעין? מה פירוש עין בעין? — מעשה פעם אחת הייתי בעיר... ועברתי על בית הספר וראיתי ילדות משחקות ובאה אחת מהן ונתנה ראשה על ארכבותי. כלום לא פלא הוא? - פלא? מלה זו נאמרה ספק מתוך הסכמה ספק מתוך שאלה. פתאום עמדה ממקומה. סבורה אני שאכלתי דבר שלא היה לטובתי. — מיד אמזוג לך כוס קוניאק. — אי אפשי בקוניאק, אלך לחדרי ואראה איזו רפואה אמצא בארוני. לאחר שיצאה ישב לנרסמן זמן מה ונסתכל בתמונה ויותר שנסתכל בה נדמה לו כאילו הוא רואה את התינוקת שראה אצל בית הספר. בפתאום נינער לקול גניחה. קפץ ונכנס אצל אשתו ומצאה בוכה. — מה לך? לא הוטב לך? הצלצל ואקרא לרופא. — לא לא לא, כבר הוטב לי, הרגע ליאו ותן לי להיות הלילה לבדי. — אם את רוצה להיות לבדך ודאי שלא אפריע לך, אבל לי נדמה דוקא במצב שכזה לא טוב שתהיי לבדך. — אולי צדקת אמרה הגברת ל' — אם צדקתי, ודאי צדקתי. כבר הוטב לך? — הוטב לי חביבי, אצא לשנים שלושה רגעים לשטוף את מצחי במים ומיד אחזור.

כשחזרה היו עיניה אדומות מבכי. - כל כך יש לך צער. — לא יש לי שום צער, כבר הלך צערי ועתה חביבי הקרב מצחך לפי ואשקך.

ז

ימים אחדים עברו. הגברת לנרסמן סידרה את התמונות שבאו לה בירושה מאביה, מהן סילקה מהן ביערה ומהן נתנה באלבום חדש. פעם אחת בלילה כשהוא ובעלה ישבו כאחד שאל הוא פתאום היכן היא אותה תינוקת התמונה? — איזו תינוקת? — בו בו אותה התמונה היינו תמונתך בזמן שהיית תינוקת. — הנה היא, אמרה הגברת ל' ונטלה את האלבום. אחר שפשפה ופשפשה ולא מצאה אמרה, פלא שאיני מוצאת אותה. הרי אני עצמי שמתיה כאן, לא כאן אלא כאן. — הבל הבל שאין את מוצאת אותה. — הבל למה? — נאיתשתי לראות מה היו פניה של התינוקת שהיית ילודת לי. היא פשטה את שתי זרועותיה וליפפה את ראשו ואמרה, מצטער אתה שלא ילדתי[ו] לך בנים - מה יש לעשות? אילו זכינו היו לנו בנים. מכל מקום הייתי מסתפק אפילו בבן אחד או בבת אחת, כגון אותה הילדה שראיתי... שוב אני אומר לך, דומה היא כמש לתמונתך כשהיית את ילדה קטנה. למה נתעצבת פתאום? היא ניסתה לחייך, אבל החיוך חיוך עגום היה.

ט

אחר ימים אחדים הלכו לברך את אחד מידידיהם, שהשיא את בתו. אותה הבת לא היתה בתו, אלא מאומצת היתה. כשחזרו משם דיברו על הכלה ועל החתן ועל האיש ועל האשה, שהיו חשוכי בנים ואימצו להם ילדה של אחרים וגידלו אותה בתוך ביתם עד שנישאה לאיש. — אילו מצאתי תינוקת המוזרה כאותה שסיפרתי עליה לא הייתי מפקפק אפילו שעה קלה מלהכניסה לביתנו. — איזו תינוקת? — זו שסיפרתי לך עליה שראיתי בעיר... אצל בית הספר.

סטודיו

כתב עת לאמנות

הופיע גיליון מס. 61 :

ניקולא פוסן – מבט מקצה המאה לאה דובב: פוסן, מוסיקה, קלוד לוי־סטרוס / אריאל הירשפלד: פוסן - ה"אני", האשה והעין הרואה / לאה ניקל: הבית, החיים הארוכים שאחרי והדילמה של המודרנים מרים כבסה ושרה בריסברג־סמל / הטכנולוגיה ומוזיאון העתיד - ראיון עם אוצר הווידאו של מוזיאון הוויטני / מוזיאון מאיר אגסי: עבודתו וחייו האבודים של מ. ק. / הפרבר, נוף ביניים: צבי אפרת ומאיר ויגודר על אפרת שווילי / רועי רוזן על ו. ג'י. ס. מיטשל: הספרים, התיאוריה, כתב העת / מיוחד לסטודיו: גיא בר־אמוץ - מי הוא מה הוא הצעיר שכבש את לב... ביקורת ודיווח על עולם האמנות ועוד מאמרים...

עכשיו בחנויות!

תרבות וספרות

תחרות הסיפור הקצר של "הארץ": מן הסיפורים המומלצים

יורם מלצר

שיר מעיזבונו של אבי

כאשר התבקשתי לכתוב מאמר לציון יום הול-דתו של אבי, הבנתי שיהיה די להביא כמה רשמים אישיים, לצד אילו אנקדוטות הקשורות במפעלו הספרותי. מאחר שאני רחוק מעו-לם האמנות והמלים, חשבתי להקדיש לכתיבת שו-רות אלו מעט ומחר העשוי לעניין את קהל הקוראים ביצירתו. לצורך כך, חזרתי אל בית ילדותי בירוש-לים, כמי שנכנס לחנות עתיקות, ובידיעה שבעליה סירב אף בחייו למכור דבר מהמוצג בה, קיוויתי למצוא פתק או מכתב על שולחן העבודה שלו, שיהיו עוגן לכתיבתי ושעשוע לקוראים. ערימות נייר מכל הסוגים כיסו את רוב שטחו של השולחן. המגירות הרבות היו ברובן נעולות, ובין הספרים המונחים בערימות ביצבצו הפתקים הרבים, שכבר שימשו חוקרים רציניים ממני למאמריהם המלומ-דים. ידעתי כי לא כאן אמצא את מבוקשי. מכאן פנה למדפי הספרים. לרגע היה לי נדמה ששוכני המדפים המשיכו להתרבות אף לאחר מותו של אבי, כפי שעשו בחייו. זכור לי היטב, עוד לפני שידעתי צורות אות, כיצד לא היה חולף יום בלי שיגיעו לחדר העבודה הזה כמה ספרים חדשים. התקפות השיעול הנוראות של שנתי השלישית היו מוצאות אותי נשען על המדפים העמוסים, שואף את ריח הספרים מלוא ריאותי המצוקות, המנסה לבצאת מחדר לפני שאפריע לאבי. אני זוכר גם את מבטו, שהיה נשלח אלי כקרן ממוקדת, מעל למשקפי הקריאה שלו, מודד את תזמורת השיעול רגע לפני שהיה קם אלי ומניח את ידו תחת עורפי. כעת, בחלוף השנים, שוב הייתי בחדר העבודה הישן. שם, בין ספרי ההיסטו-ריה של ימי הביניים, המילונים הערביים הישנים, ושלל ספרויות העולם, בין הספרים בפורטוגלית, ראיתי קצה דף בולט. כשמשכתי אותו מבין הכריכים, גיליתי שזהו גיליון נייר עבה, באיכות שהיתה אהו-בה על אבי כשהיה כותב מלים אישיות למאורע מיוחד של אחד מבניו או שלנו, בני המשפחה.

לנגד עיני הופיע מה שאבי נהג לכנות בחרקום "טקסט אבני" ולעתים, בכפל בדיחות "טקסטבני". שיערתי שהודיעה על גילוי שיר פרי עטו של אבי תכה גלים בקהילת החוקרים המבקרים. פליאתי, לעומת זאת, היתה קטנה מה ששיערתי שתתעורר בהם, כי תעלוליו של אבי במעט הרגילו אותי לצ-פות להפתעה כפרמיסטית של צורות ביטוי משתנ-עות. רבות נכתב על שינוי העמדות, ריבוי הפנים, כפל המשמעויות וכיוצא בזה ביצירתו של אבא. כמובן, אני יכול להעיד שתעלוליו הספרותיים הש-תנו רק במיטבם למעגלים הביתיים. וריאציות אינסו-פור על משחק "מצא את המטמון", פתקים בחורות מוסתרות, שירי מחבים לבן על המקרר כשהיינו חוזרים מבית הספר, והסיפורים לילדותינו, שהיה מנסה עלינו, כשבעיניו מבט של ילד באמן המופע, היו אורחות הערב המוסיקליות בבית. ניגשתי, אם כן, לקרוא את השיר, ואני מביא כאן את הטקסט בשל-מותו, כפי שמצאתיו:

יום רביעי אחר הצהריים

A man's got to do what a man's got to do

ג'ון וויין

קרמבו מתוק נותן דגימת מתיקות
לצד קפה טוחן מר, בכלים, שגם הם –
ממך.

קורטאסר, ענגון ופסואה
במקום על שולחן המטבח.
הנה ציטוט מהרקליטוס –
על הזמן, אותו ילד המשחק בכלים.
אם רק אבקש, תמצאי לי כרך (פרגמנט 59).

הבריטון שלי מתבוסס באמבטה,
מחכה שתקראי לו לשוב,
ולו כדי לשמוע את צעדך עליו.

סיפורי אימים בספרדית,
שירים המכתבים בפורטוגלית,
אני נאסף אל אבותי בכתיבה עתידית
מניח יד על כתפיהם – זה אני.

לאחר שישים שנה, הזוג הקשיש
נבלע לתוך עצמו, רחו היהודה.
שני שבטי הטרוגנימים צועדים אל האופק,
קברי הקיסרים המופנמים.

יורם מלצר (15.2.1995)

אני מודע לכך שבעיני החוקרים, מהנדס אוניות שעולמו הפואטי מוגבל לסימטריות גיאומטריות וליופי שבעיצוב יעיל אינו מספק כלל ועיקר לעי-סוק בניתוח שירה. לאלו, אני קורא לתת לי ליהנות מזכות אבות, שלא לדבר על כך שעצם הבאת השיר, שהוא, כאמור, היחיד המוכר עד כה מפרי עטו של אבי, תהיה בבחינת מעשה חלקי בלבד, אם לא אלווה אותו בממצאי מחקרי. גם אם ממצאים אלו הם פרי בוסר והבובני, הרי שבעקשת ה"אסטרוקה" שלי, ראוי לה שתזכה במעט חמלה מכם הקוראים, גם אם אני נראה בעיניכם כמי שרץ עירום בעקבותיו.

דברי, אם כן, יעקבו, עד כמה שאפשר, אחר סדר המלים בשיר. וכבר בהערה הראשונה אני מוסח מכלל זה: יום ה-15 בפברואר 1995 אכן היה יום רביעי. חוקרי הספרות יודעים עד כמה חשוב, כשמ-דובר בדברים שיצאו תחת ידיו של אבי, לבדוק אף את הפרט הקטן ביותר, שהרי כל נתון ודוגמת תאריך, שם של מקום או אפיונה של דמות, יכולים להכיל בתוכם מטען חבלה קטן, הממתין בחיוך זדוני לרגע שיוכל להתפוצץ בין ידיו של הקורא התמים. אודה שלא עמדה לי סבלנותי לצפות בעשרות הסרטים של ג'ון וויין, ולגלות באיזה מהם אמר את המלים המובאות כשמו תחת כותרת השיר. ייתכן, כמובן, שהציטוט הוא מראיון עיתונאי או מזיכרונותיו, שגם אם נכתבו, אינם נכללים בין ספריו של אבי. רב המקום להשערות: אולי קרא אבי את הדברים במ-קום אחר, אולי זכר אותם מאחד המערבונים והכבי-בים עליו, ואולי הוליך לקשור בין המשפט ובין ג'ון וויין בקשר שאינו "X אמר את הדברים Y". מכל מקום, אני יכול להעיד שמשפט זה היה נאמר לי בילדותי וגם בבגרותי. מבחינת אבי, זו היתה מין אמת סטואית, מאותם שריונות שהיה מלביש עלינו לקראת צאתנו למה שהוא היה מכנה "ההת-גששות".

לגלות איזה דבר מתיקה היה שמו "קרמבו". עם זאת, מצאתי בעיתונים משנת 1995 כמה שמות שהדמיון בינם ובין "קרמבו" אינו מוטל בספק. כולם הכילו עוגייה כבסיס ועליה קציפה לבנה או צבעונית, והכל היה נתון במעטה דק של שוקולד. לא מצאתי אזכור נוסף לאותו "קרמבו", אך דומני שמתיקותו וראיית לעומת חידה זו, שלא עלה בידי לפתור עד תומה, אין כל חידוש בעניין תאוותו של אבי לקפה. רק לא מזמן, פנה אל המשפחה סטודנט לצילום וביקש את רשותנו לצלם את אוסף כלי הקפה של אבי לצורך פרויקט הגמר שלו. אוסף זה כבר היה נושא של כמה מאמרים, ונראה לי שלא אפריז אם אומר שהוא נהפך לחלק מהפולקלור שהתפתח סביב הקשר בין חיי היומיום של אבי ובין יצירתו הספרותית. אין צורך להוסיף על מה שכבר נכתב בעניין קפדנותו של אבא בענייני קפה. אני זוכר את עשרות המקינ-טות, מכונות האספרסו, מתקני הפילטר ואביזרי המתכת המסתוריים שרק אבא ידע לשבצם לתת לו ליניק מהם קפה. לא היתה נסיעה שממנה שב ללא פריט נוסף לאוסף. כאשר היו אנשים שואלים אותנו מה כדאי לקנות לו במתנה, הייתי אומר להם שעדיף שיחפשו ספר שיעניין אותו, שכן יש סיכוי רב יותר למצוא ספר שטרם קרא מאשר למצוא מכונת קפה שטרם קנה. כדאי, לדעתי, להזכיר את הפעמים המעטות שבהן התבטא בביקורתיות חר-פשית על הספרות הישראלית של העשורים הראשו-נים לעצמאות, כשהיה מטיח את הביטוי "תסמונת הקפה המבושל", כשהוא פוקר שוחק את מה שידע שתהיה יד מגבות. אבי, בשנאתו למתן מעמד מיתי עד לאובדן משמעות לביטויים בשפה, תבע את הצירוף הזה כדי לציין את ההתעקשות לשמור על שאריות הריאליזם הסוציאליסטי, כפי שאיתר אותן ביצירות עד סביבות שנות התשעים. בשיחות בבית, הוא לא היה נלאה מלחזור ולכעוס על הסופרים, שאצלם כל רעות משנת 1948 היתה חייבת להשר-תייך לאות המהפכות, או להתנגד לה, ושאצלם הקפה הטוב לכאורה, זה הקשור לאחווה ולקרבה בין גברים, היה תמיד, משום מה, "מתבישל". אותם אלה של לעניין זה בכך שהביא דברים משיחה עם אבי, שבה סיפר לי כיצד בנעורתו היה בטוח שהמלה "מתבישל", כשמדובר בקפה, קשורה בסִלִי, מה גם, שהוא תמיד היה מוצא אותה אצל אותם סופרים שהעידיו את הקפה הבודד ("הם היו כותבו אותו בירית רמים"), הוא היה אומר לי. "במשך כמה שנים חיפשתי מקום לכי הזה, עד שהבנתי ש'מתבישל' מציין 'הפך להבל' או 'לאהבל'". אבי [illegible]

לא אוכל לעמוד לשרום לשבח המשל בעניין ההשפעות של קורטאסר, ענגון ופסואה על יצירתו של אבי, או על עולמו הרוחני בכלל. גם לא אתמודה לנסות לפענח את משמעות סוד השמות. אותיר זאת לחוקרים, וגם את הקשר בינם לבין "שולחן המט-בח". מבחינתי, אני יכול לומר שלפי תיאוריו של אבי את ביתו בדהויה, שבו עדיין התגורר בשנה האמורה, ידוע לי שחדר העבודה בו היה עמוס עד כדי כך, שהוא היה יושב לכתוב במטבח הבית. ממטבח זה נשקף מראה העצים בחצר הבניין הסמוך, ואבי מן הסתם היה נהנה לכתוב מול מעט הטבע שהשכונה יכלה להציע לו. לעומת זאת, אני יכול לספר רבות על חיבתו למטבח, הן כמקום הן כעי-סוק. הוא אהב לבשל. הוא אהב לבשל בבית. יתרה מכך, הוא היה אומר שאחד הסימנים לכך שאדם נמצא בביתו, הוא הרצון העולה בו לבשל במטבח הבית. מאז נסיעתו הראשונה להודו, בראשית שנות התשעים, הוא אהב לבשל ממטעמיה. ספרי הבישול שלו הם היחידים שניצלו ממפעל הקיטלוג, שכן הם לעולם לא שכנו בחדר הכתיבה. אבינו, בני הבית, ידענו שכאשר אבא עסוק במטבח, זה סימן שההש-ראה פועלת בו, שאסור לעזור לו, שהעניין לא יסתיים עד שכולנו נטעם (ונשבח, איך לא...). למדנו להכות בסבלנות במשך החודשים והברודיים עד שהניסיונות השנתיים בזיוני אקספוזר יניבו תוצאות חריפות באמצע החורף. בכלל, המטבח היה אחת מזירות הביטוי המועדפות של אבא.

לא העזתי לעסוק בשלושת ענקי הספרות המוזכ-רים בבית השני, ובכל זאת איני יכול להתאפק מלהביא את הממצאים שהעליתי בעניין ה"ציטוט מהרקליטוס". לדעתי, אין עוד מקום שבו עוסק אבי בהרקליטוס. המובאה שלפנינו עוררה, כמובן, את סקרנותי. עיינתי במדפי הפילוסופיה העתיקה שבאולם הקריאה הכללי של הספרייה הלאומית בירושלים, ומצאתי (אך, כמובן, גם לא מצאתי). ג'ון ברנט מצטט את מהדורת כתבי הרקליטוס של Bywater, ומביא את הפרגמנט הבא: "Time is a child playing draughts. the kingly power is a child's". ההפתעה הראשונה היתה לי בכך שזה פרגמנט 79 ולא 59, כפי שמובא בשיר. המשך הפרגמנט מעניין גם הוא. האמירה "אם רק אבקש, תמצאי לי כרך", הופכת, אם כן, למסתורית במיוחד. מאין לקח אבי את הציטוט? האם נתכוון למהדורה שבה זהו פרגמנט 59? אני יכול לומר שהוא חינך אותנו לפי העיקרון "טעות היא ההסבר האחרון". האם כיוון אלי, שעתיד הייתי למצוא את השיר, ולכן שתל בו טעות, שהיא גם מוקש מכוון, ולכן אינה טעות כלל? בעודי מהרהר בדברים באולם הקריאה, מצאתי אצל אותו ברנט הצגה של הרקלי-טוס כ"מאחד הפכים"... לא נותר לי אלא להרהר באפשרות שאבי, בציניות המפורסמת שלו, הקדים את המוקש שאותו הזכרתי לעיל. אך בכך לא תמה התפתעותי. עיון קפדני בכתבי קורטאסר שבספרייתו של אבי הביא אותי לפתרון חלקי, כמובן, של התעלומה.

בכרך הראשון של מהדורת כל סיפורי קורטאסר מצאתי את הסיפור "Sobremesa". מתחת לכותרת מצטט קורטאסר את הרקליטוס, פרגמנט 59 (אכן!): "הזמן, ילד שמשחק ומזיז את האבנים" (התרגום הוא שלי מספרדית). איני יודע אם קורטאסר המ-לצט או טעה. ייתכן, ואף סביר, שבידיו היתה מהדו-רה אחרת לחלוטין של הפרגמנטים של הרקליטוס. בסיפור זה, גיליתי שקורטאסר השתמש בביטוי "קפס בזמן", לציון התבוננות לא רציפה, פתאומית של הזמן. ביטוי זה היה רגיל מאוד אצל אבי. אין לי ספק, ולשם כך לא צריך להיות חוקר ספרות, כי רעיון הילד המשחק קסם מאוד לאבי, שאהב לצטט את קורטאסר, שהיה אומר "הספרות היא משחק ואין דבר רציני יותר ממשחק". הילד הערום קוביות, הממציא עולמות התלויים על חוט שערה, הוא דימוי המתאים מאוד לאבי. לדעתי, הוא עלה מדרגה אחת למעלה מזה. מבחינתו, לא רק שהזמן הוא ילד המשחק בפיאונים, כדבריו של הרקליטוס, אלא שהוא עצמו תפס את מקומו היצירתי כזה של ילד שבין הפיאונים והקוביות שלו נמצא גם הזמן, המש-מש לו כמין פלסטלינה שהוא לש בה ומתבונן בתוצאות לישתו שוב ושוב, לאורך כל כתביו, הספ-רותיים, הפילוסופיים ואף הביקורתיים. איני יכול, כמובן, לקבוע אם קורטאסר ציטט רק את החלק הראשון של הפרגמנט של הרקליטוס מפני שלא סמך את ידיו על החלק השני, בהקשר שעניין אותו. קשה לי, עם זאת, להבין שאבי רצה להתעלם מהא-מירה "עוצמת מלך היא זו של ילד". המלך המושל, הקובע גורלות בהנף יד הרצון, בוודאי דמה בעיני אבי לאותו ילד משחק. השניות הזאת בוודאי מילאה את אבי סיפוק כאשר קרא לראשונה את הדברים. לא אגזים אם אומר שאבי חש כמין אל בעולם משלו, פרי הגותו, מה שנהג לכנות "ארגז החול שלי". עם כל זאת, ברוח שכיות, בדבות השנים, כשגם אבי וגם קורטאסר אינם בין החיים (הסופר הארגנטינאי מת ב-1984), אין אנו יכולים לדעת אם אכן אבי אימץ את הביטוי בעקבות קריאת סיפור זה. אני זוכר אותו מצטט בחיוך השובבי שלו: "אל תשללו את האפשרות שהוא גם השפיע ממני, הוא הרי מת כשאני הייתי כמעט בן עשרים ואחת". אגב, בכרטסת של הספרייה הלאומית מופיעה מהדורה ספרדית של כתבי הרקליטוס. האם היא "חילולה אוזרה בזמן הגדה במדף", כפי שאבי כתב במקום אחר? כפי שידוע מזה שנים, אבי החל לעסוק ביציר-תו של חוליו קורטאסר עוד לפני 1995. הסיפור "La Casa Tomada" בתרגומו פורסם עוד ב-1993 בעי-תון שהיה קיים אז ונקרא "העולם הזה". אין צורך שאחזיב במסגרת זו על אודות תרגומים אחרים שלו ליצירות של קורטאסר, ועל זכויותיו הרבות של אבי בהעשרת התרבות העברית באמצעות הבאת מגוון גדול מעבודתו לידיעת הציבור הישראלי.

הבית השלישי אינו מצריך טיפול מיוחד. רבות נאמר וידוע על הקרבה בין אבי לדמויות שבסיפו-ריו. הבריטון הוא, כמובן, הרוזי האומלל שאר בעי-קשנות לאורך הרפים העצובים של סיפורו "קליטה", שאותו שלח אבי לתחרות בעיתון "הארץ" במארס 1995. כפל המשמעות של הפועל "תקראי" אינו מפתיע, כמובן. גם על אודות הצער לא אוסיף. טובים ומוסמכים ממני כבר עסקו בכך רבות. אספר כי אצלנו בבית, עם כל הצחוק המתג-לגל, היה זה מחזה של יומיום לראות את אמי או את אחת מהבנותיו של אבא מחזיקות הדפסה ראשו-נה של סיפור חדש, מוחות את דמעותיהן כשחיוך על פניהן, וממלמלות: "זה כל כך עצוב...".

בקראי את הבית הרביעי, חשתי צמרמורת המתק-דמת במעלה גבי. "נאסף אל אבותיו" היה ביטוי שאבי הרבה לעסוק בו בשיחות בבית. הוא ניסה להבין את המשקל של הפועל "להיאסף". כבלשן,

אבותיו כולם ביחד? מה אם הם מפוצלים בין גן־עדן לגיהנום? האם מדובר במנהג שרווח בימי קדם, ולפיו היו נותנים לבשר של המת להתבלות, ואז אוספים את העצמות לקבר המשפחתי? האם אלה האבות המשפחתיים בלבד? לא היה לדבר סוף, הבי-טוי הציק לו במשך שנים. השורות "אני נאסף אל אבותי בכתיבה עתידית, מניח ידי על כתפיהם - זה אני" מקפלות בתוכן עולם ומלואו, וראויות למאמר נפרד. המלים הספרותיות הללו נוגעות ברגש העמוק שאבי חש כלפי אילן היוחסין, היותו צאצא של הרב איסר זלמן מלצר ("האר"ז") – ומכאן של רש"י ודוד המלך – הרצון שלו לחוש את הזמן ההיסטוריה על גופו ממש. הקריאה "זה אני" ספק בחייו ספק לאחר מותו, נקשרת לרעיון "הכתיבה העתידית". כידוע, אבי בחר שלא להתמקד דווקא בקריירה אקדמית, שכן ראה בה מסלול שהיה מגביל אותו. "הכתיבה העתידית", שחלק גדול ממנה אכן מימש, נקשרה לכל עולמו, ובכלל זה לרגש שרחש בו כלפי אבו-תיו. בבית זה אנו יכולים לראות כיצד הוא עומד על נקודות המוצא האישית והאמנותיות שלו, אך גם רותם את עצמו באמצעות תליות שרשרת הכתיבה שלו אל דורות רבים שלפניו, כמאשר בקול גדול את קיומו העצמי, הבלתי ניתן למיסלול הד ממדי.

בבית הרביעי, אני חושב שכדאי להתעכב לרגע על אזכור "מכתבים בפורטוגלית". מבדיקה פשוטה של תאריכים גיליתי שבאותם ימים של פברואר 1995 היה אבי עסוק בכתיבת מאמרו הראשון, הי-דוע, על פרננדו פסואה וההטרונימים שלו. המאמר נקרא "שנות מיתותיו של פרננדו פסואה". במאמר זה הוא מוכיח את מכתביו של פסואה לאהובתו אופליה, וביחוד מכתב של אלוורו דה קמפוס, אחד ההטרונימים, שכתב לאופליה. קשה לי שלא לראות את ההשפעה של מאמר זה על השיר שנתגלה לי כעת. מסיבה זו חשבתי שיקל עלי להבין את הבית האחרון ("לאחר שישים שנה, הזוג הקשיש / ... / שני שבטי הטרונימים"), כאילו כדי לנעוץ בי על הנחתי קלת הדעת, קריאת הבית החידה אותי עם שאלות רבות יותר מאשר תשובות. ביחוד הציקה לי זהותו של אותו "זוג קשיש". פה אין לי אלא להתגאות

באותה קפדנות של עולם ישן שהעניק לי אבי, שליוותה אותי בלימודי הנדסת האוניות בגלזגו הקרה, המרוחקת והעיקשת. הוא לא נלאה מלומר לנו, בכל עת שראה לנכון, את המלים, שכעת מהדהדות במוחי ככבשים עליזים באחו דשן: "תקרא עד הסוף. אין פרט מיותר". התיישבתי בארכיונו מול הדפים כשמולי השיר, וביתו האחרון עדיין מול הכותה היתה כראית. בעיתון "הארץ" של אותו יום ממש, ה-15 בפברואר 1995, הופיע מאמר של עיתונאי ושמו תום שגב, שכותרתו "מותו של הזוג אברהמי". אצטט את משפט הפתיחה: "שישים שנה וחצי חיו יוסף וצילי אברהמי ביחד ובסוף השבוע שעבר הלכו לעולמם". מסופר על מקרה שעורר הדים בא-רץ באותם ימים. זוג קשישים החליט להתאבד יחדיו, בעודם בריאים וצלולים. הם הכינו את יל-דיהם, כתבו מכתבים לנכדים ולנינים וסידרו את ענייניהם. אחר כך, הם שכבו זה לצד זה, שתו שמפניה ובלעו רעל קטלני. כשהסרתי כל ספק מלבי בדבר העובדה שפרשה זו היא השפעה ברקע הבית החותם את השיר, נפניתי לחשוב על בבה-רות. המלים "נבלע לתוך עצמו, רחו היהודה / ... / קברי הקיסרים המופנמים" העלו בי את ההרגשה ששיר מותו יפני מסתתר־מבצבץ מאחורי השורות. המוות הטקסי, הרמוז בשיר, מוזכר גם במאמר של שגב. אם יש צורך לחזק את העוגן המוחזק של בית זה, הרי שאין ספק שהמלים החותמות, "קיסרים מופנמים", ממלאות תפקיד זה באמצמות. מצד אחד, אין לטעות, כמובן, ולהישאר בפירוש היחיד, בפשט. לביטוי "מופנמים" יש כפל משמעות צור. מצד אחד, הכוונה לקברי הקיסרים הסינים, שנטמנו עם אלפי חיילי חרס מתחת לאדמה. מצד אחר, "מופנ-מים" מתייחס לגישה הסטואית, המשלימה, המיוחסת בדרך־כלל למוות. לכן, החותם של אותם "קיסרים", המפוענח כביכול בזיהוי "הזוג הקשיש", אינה חד־משמעית כלל ועיקר. לדעתי, הקיסרים הם אכן הקשישים המסוימים, אכן הם גם הילד המשחק בזמן, המלך הבורא עולמות, שהוא גם שאין בילד (ולהפך), הזמן, הסופר וראייתו של הסופר את עצמו בעתיד ("כתיבה עתידית"). למלה "מופנמים" יש כפל משמעות נוסף, המסייע לקשור את המלים בבית החמישי לכל האפשרויות שהבאתי כאן. מצד אחד, "מופנם" משמעו "שנספג עד תומו על כל היבטיו" ומצד אחר משמעו "שמסתיר את רגשותיו או את כוונותיו". דומני ששני המובנים משקפים שני מהלכים בנפשו של אבי כיוצר: ספיגת החומר עד תומו בצד אי החשיפה של מלוא ההיבטים של תוצאות מעשה היצירה. הצפנה זו, האופיינית כל כך, מוד-גשת על ידי כך שהשורה שלפני האחרונה של השיר, "שני שבטי הטרונימים צועדים אל האופק" יכלה לסכם את השיר. הכל נמצא בשורה זו: הקשר עם פסואה, הזוג, ריבוי הזהויות, ואף ההתייחסות להרואיות, ובכלל זה לסרטיו של ג'ון וויין, דרך ציון הצעידה של הגיבור אל האופק, המסיימת את המע-רבון האופייני. ובכל זאת, השורה האחרונה היא האחרונה, סוגרת ופותחת בעת ובעונה אחת.

הקורא שעקב אחר המעבר לאורך מלות השיר, כפי שערכתיו כאן, חש, בוודאי, בחסרונו של ניתוח הפן הרגשי של השיר. אין זה מקרה. כבנו של הכותב, אני מעדיף להותיר את חשיפת הצד זה לחוקרים, הן לאלה העוסקים בתורת הספרות והן לאלה המקדישים מאמץ לגילוי פרטים ביוגרפיים על אבי. ברי לי, כי כל השערה מצדי תפיס את תשומת הלב מהיצירה שהתמזל מזלי לגלות, ואף תעודד את חשיתם של רודפי השערוריות, שאין חוקרים מסוימים נקיים מהם. בכלל, כשבאתי לכ-תוב מאמר זה, לא התכוונתי לחרוג ממנהגי הידוע, ולפיו בצד היותי נכון לסייע להבנת מפעלו של אבא, איני מתכוון להפר את נדר הכבוד לפרטיותו שהיתה כה יקרה בעיניו. לכן, בין אם ידוע לי מי היא מושא השיר ובין אם אני רק משער את זהותה (ומי תמים דיו לחשוב שהתשובה בהכרח חד־משמ-עית?) אחסה בצל שתיקתי.

לעומת סירובי לדרוש ברכילות, זה המקום, לד-עתי, להפליג בהשערה רחבת־אופק מעט יותר, היכולה לעלות למקרא מאמר זה. אמנם אין זה סוד, כמובן, שאבי נהג "לשתול" מסרים, התייחסויות, ציטוטים (מקוריים, בדויים או מעובדים), אך הקורא רשאי לתהות אם גם בשיר, שהוא, כפי שאמרתי בראשית דברי, בוודאי טקסט ששוגר למטרה אינטי-מית, נהג כך. ייתכן, כך יאמר הקורא, שכל ממצאי אינם אלא צירוף של חשיפת דברים, שהיו מובנים מאליהם בשנת 1995, ושל הרהורים, השערות ומס-קנות, שאינם אלא פרי דמיוני שלי, דמיון בן, שכבר אינו יכול לשתף את אביו במחשבותיו ואף לא לחשוף בפניו את סגור לבו. פה אטול לעצמי את הזכות להרהיב עוז. לדעתי, השיר שלפנינו מצטרף לתשתית הרחבה, שכבר נטוותה בידי חוקרים רבים, להתנגדות החריפה של אבי לאופנה הספרותית של סוף המאה העשרים, ה"פוסט־מודרניזם". באותה "רוח קדים ריקה, שייבשה לא מעט משדה הספרות", כדבריו, הוא ראה לעתים אויב ולעתים מושא לזל-זול מהול בארי הכבה. כפי שהבנתי ממנו, ומעיון בכתביו הביקורתיים, הוא איפיין את הפוסט־מודר-ניזם בכך שהוא מצטט מיצירות אמנות אחרות, במסגרת יצירת קולאז' האוסר לבטא מסר עצמאי, אחר. עיקר ה"חטא" היה בעיניו איבוד ההקשר והשי-טוח המשמעות. הציטוט, כך סבר, מצמצם את המש-מעות המקורית, הרחבה בכוח, לכלל תחום מוגבל. המצטט מוציא מההקשר, ומנסה ליצור הקשר חדש, הבנוי מכך שהציטוט מזוהה עם מקורו, אך בד בבד גם משולב ביצירה החדשה. בבית, אבי נהג לקרוא לפוסט־מודרניסטים "קוקיות" וטען, שאם אינם יכו-לים לבטא דבר משל עצמם בכוחותיהם, מוטב להם להכות עד שיעלה דבריהם ברעתם. בנוסף לכך, הוא ראה באפשרות שמישהו זר, שתקיף, ייקח יצירה משלו, או קטע ממנה, ויוליד "מה היתה כוונת המשורר", סכנה. כל חייו הוא כתב, עם כל המורכבות האופיינית לו, בכוונה להעביר מסר, למ-סור בידע, לספר סיפור, או במלה אחת: לומר דבר־מה. עם זאת, עם חלוף השנים (ושקיעת הפוסט־מוד-רניזם) הוא מיתן את דבריו. עוצמת דבריו יכלה, כך בוודאי חש, לגבור על "המנותקות המבולבלת, שאי-נה מתייצבת מאחורי אמירה מוגדרת", כפי שכתב בחריפות בתקופה מוקדמת יותר.

לדעתי, ההקשרים הרבים של השיר שהבאתי כאן, ריבוי ההתייחסויות האינטרטקסטואליות, עיטוד של ה"סאב־טקסט" וריבוי הקולות ב"שיר"

רותי לגלות, כל הציטוטים ברמותיהם השונות קשורים בעבותות עבים לתוכן השיר עצמו, ליציר-תו של אבי ולחייו, לפחות במובן המוכלל של המלה "חיים", שהרי לפרטי היום־יום הפרטי שלו אני כבר רב להיכנס.

והנה אם בלבו של אחד מקוראי שורות אלו עלה ספק, הוא אכן גם עלה בלבי. שמא טמן אבי אר-כי מלכודת? אולי שיר מורכב זה לא נועד לי אלא לכתוב מאמר פוסט־מודרניסטי, באיחור של כמה עשרות שנים? אולי הוא פרי של עוד "קפס בזמן"? איני יודע, אתוודה. אם אכן כך הוא הדבר, יהיה עלינו להניח שאבי התכוון שאמצא את השיר. עם כל המשועשעות שלו כלפי סביבתו וכלפי הזמן, קשה לי לייחס לו מזימה כזאת. הרי אם עלי לייחס את כתיבת השיר לכוונה של אבי שאמצא אותו ואכתוב מאמר זה, לא אוכל להסתפק בבירור עניין זה בלבד. יהיה עלי לחקור את עצמי, ולרדת לשורש כל השפעה שלו על חיי. איני מאמין שאגלה כיצד כל זה הוביל אותי ללימודי הנדסת־אוניות, ועוד בגלזגו דווקא, ובכל מקרה, לא אוכל לדעת שהוא הסיבה לכך.

הערות:

1. כל אלה קוטלגו כבר לפני שנים על ידי ש' קשילביץ' ("ספריית מלצר: מקורות חלקיים לסיפו-רים המוקדמים", מוסד עת, עדה, תת"ב).
2. קורא הגבב פרטים יוכל לעיין בספרו של מבצור, "הארז האחוז: אודות הפכים האחוזיות הפוכות".
3. בין השמות: טעמבו, ממבו, דמבו ועוד.
4. על ההיבט הלשוני בכתביו מומלץ לעיין במחקר: "ספרדית, ערבית ו'אישית' – סובסטראטים לשוניים אצל מלצר", מאת א' כהן, צפת, 2010.
5. "Early Greek Philosophy", John Burnet, London, 1892. 4th edition, reprint 1963, p. 139
6. "Cuentos Completos 1", Julio Cortazar, Alfaguara, Madrid, 1994. p.342
7. "פולשים בבית שלנו", "העולם הזה", 16/6/93. בספרייתו של אבי נמצא ספר שכולו מוקדש לגירסה של הסיפור.
8. כדאי במיוחד לעיין במאמר "הלגיטימציה של הצער ומוטיבים מוסיקליים בסיפורים של מלצר", משה איל, תקציר עבודת דוקטור, אוניברסיטת חיפה, תשפ"ג, 2023.
9. ולעניין זה: "קרובות, רחוקות ואהובות – פרקים (אוטו)ביוגרפיים", מאת פ' מונטניה, להפאם, תאריך ההוצאה לא ידועים.

*

יורם מלצר. בן 31, תואר ראשון בבלשנות – ספרדית וערבית – תוך שילוב של היסטוריה ופילוסופיה. לימודים לתואר שני בבלשנות, בירושלים. לפני כן, ילדות ונעורים בחיפה, הנדודים ושוב חיפה. תואר ראשון במדעי המחשב בטכניון. התפרנסות בדרכים שונות: מחשבים, תרגום וכתיבה, הו-ראה וקודם צבא קבע. תרגום סיפורים של גרסיה מארקס, קורטאסר ופואנטס ב"העולם הזה", וכתיבה בתחומי תרבות שונים. פרסום סיפור מפרי עטי, "גורים" ב"העולם הזה" תחת השם פניקס מונטניה. לאחרונה, מאמר על תופיק זיאד ב"עיתון 77", ומסה על פרננ-דו פסואה, המצפה להתפרסם בו. נסיעות רבות לחו"ל, מעבודה בהנדודים ועד לחיפוש ספרים באירופה, קריאה וכתיבה, וכתיבה וק-ריאה, תחזור חלילה...

היינריך היינה

שני שירים

מגרמנית: אפרים ברוידא

מי שיש לו שפע

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֶׁפַע, לוֹ
עוֹד יוֹסִיפוּ מְלוֹא הַבַּיִת,
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַק מְעַט,
לֹא יוֹתִירוּ לוֹ כַּזַּיִת.

אֶפֶס מִי שֶׁאֵין לוֹ כְּלוּם,
לוֹ בַּקֶּבֶר יְחֻבַּשׁ לוֹ –
כִּי זְכוּת לִחְיוֹת, נָבָל,
נוֹתְנִים רַק לְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ.

הרחתי כל ריח שיש להריח

הֵרַחְתִּי כָּל רֵיחַ שֶׁיֵּשׁ לְהָרִיחַ
בְּזֶה הַמִּטְבָּח הָאַרְצִי הַמַּדִּיחַ,
טָעַמְתִּי מִתַּעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם
כְּכָל גִּבּוֹר וְיוֹתֵר מִכֻּלָּם!
קָפֶה שָׁתִיתִי, עוּגוֹת נָגַסְתִּי,
עִם בֻּבָּה חֲמוּדָה לֹא אַחַת הִתְעַלַּסְתִּי,
כֻּתֹּנוֹת מֶשִׁי לָבַשְׁתִּי, מִקְטֹרְנִים הֲדוּרִים,
גַּם צִלְצְלוּ בְּכִיסִי דִּינָרִים,
רָכַבְתִּי כְּגַלָּרִס עַל סוּסָה אַבִּירָה,
הָיָה לִי בַּיִת, הָיְתָה לִי טִירָה,
שָׁכַבְתִּי עַל כַּר עֲדָנִים יָרֹק
וְהַשֶּׁמֶשׁ שָׁלְחָה לִי חִיּוּךְ כֹּה מָתוֹק,
וְזֵר דְּפָנִים הִקִּיף אֶת מִצְחִי,
הוּא הִרְמִין חֲלוֹמוֹת עַל אָבִיב נִצְחִי,
וְעַל שׁוֹשַׁנִּים לְלִבִּי וְעָלֶה,
דִּמִּיתִי בְּשֶׁמֶן סוֹבְלוֹת רַגְלַי,
כֹּה צָמֵא דִּמְדּוּמִים, כֹּה עַד מָוֶת קְלָפָה,
לִי עָפוּ יוֹנִים צְלוּיוֹת אֶל הַפֶּה,
וּבָאוּ כְּרוּבִים וְעִמָּם אַסְפַּסְיָה,
וְשָׁלְוּ מַכִּיסִים בַּקְבּוּקֵי שַׁמְפַּנְיָה –
הוֹ רַק חֲזִיּוֹנוֹת, בּוּעוֹת שֶׁל סַבּוֹן –
הֵם פָּקְעוּ – וְעַכְשָׁו מְעַט שִׁגָּרוֹן
עַל דֶּשֶׁא רָטֹב אֲנִי שׁוֹכֵב
וְנַפְשִׁי מְלֵאָה בּוּשָׁה וּכְאֵב.
אֲבוֹי, כָּל עֹנֶג וְכָל חֶמְדָּה
שִׁלַּמְתִּי בְּרִבּוֹ וַחֲרָדָה,
הִשְׁקֵיתִי נַחֲלֵי מְרוֹרִים
וְכִשְׁתֵּי עֻקְּצוּ פִּשְׁפְּשִׁים אַכְזָרִים;
מִטְרַד מַדְאָגוֹת שְׁחוֹרוֹת הַלַּבְתִּי,
לְשַׁקֵּר הֻכְרַחְתִּי, לְלָווֹת הֻכְרַחְתִּי
מִבְּנֵי עֲשִׁירִים וְזוֹנוֹת עֲלוּבוֹת –
אֲפִלּוּ בְּקַבְּצָנִי דּוֹמֶה גְּרָבוֹת.
עָיַפְתִּי מֵרִיץ וְתָרוּצֵץ בְּלִי מְנוּחָה,
בַּקֶּבֶר רוֹצֶה אֲנִי לִשְׁאֹף רוּחַ.

אסתר מור־בילר

אורות הטל

מוֹךְ לִבִּי הַדַּק
רָטֹב
כְּשֶׁהֵבֵאתָ אֶת אוֹרוֹת הַטַּל
וְאוֹצַר הַבְּרָכוֹת
אֶל בֵּיתֵנוּ
בְּהִתְקַדֵּשׁ חַג

אָז –
כְּשֶׁהָיִיתִי צִפּוֹר בּוֹדֵד
עַל גַּג
כְּשֶׁהָיִיתִי מַיִם
כְּשֶׁהָיִיתִי לֶהָבָה
כְּשֶׁהָיִיתִי הֹלֵךְ בְּאוֹתָהּ
הַשָּׁעָה
שֶׁהוֹבִילָה עֲדָרִים לְמִצְרַיִם
בְּהִתְהַלְּכוּת שָׁמַיִם
אֲבֵדָה

כְּשֶׁיּוֹסֵף זָעַק מִן
הַבּוֹר
הָאִישׁ
לֹא

ניקולי גומיליוב

קוראי

תירגם מרוסית מרק דרצ'ינסקי

נֵדֶר זָקֵן מֵאַדִּיס־אַבָּבָה
שֶׁהִכְנִיעַ שְׁבָטִים רַבִּים,
שָׁלַח אֶת נוֹשֵׂא־חֲנִיתוֹ הַשָּׁחֹר
לִמְסֹר לִי דַּ"שׁ שֶׁחִבְּרָה מִשִּׁירַי.
סֶגֶן שֶׁפִּקֵּד עַל סְפִינוֹת־תּוֹתָח
מִתַּחַת לְאֵשׁ סוֹלְלוֹת הָאוֹיֵב,
לַיְלָה תָּמִים עַל חוֹף יָם דְּרוֹמִי
קָרָא לִי בְּעַל־פֶּה מִפְּסוּקֵי־שִׁירַי.
הָאִישׁ שֶׁבִּפְנֵי עַם וְעֵדָה
יָרָה לָמוּת בְּשַׁגְרִיר שֶׁל קֵיסָר,
נִגַּשׁ אֵלַי לִלְחֹץ אֶת יָדִי,
לְהוֹדוֹת לִי עַל שִׁירַי.

רַבִּים הֵם, מְלֵאֵי כֹּחַ שִׂמְחָה וָכַעַס,
שֶׁהָרְגוּ פִּילִים וּבְנֵי־אָדָם
וְגָוְעוּ בְּצָמָא בְּלֵב מִדְבָּר
וְנִקְפְּאוּ עַל שְׂפַת קֶרַח נִצְחִי,
נֶאֱמָנִים לְכוֹכַב־הַלֶּכֶת שֶׁלָּנוּ
הַמָּלֵא כֹּחַ שִׂמְחָה וָכַעַס,
וְהֵם שׁוֹמְרִים אֶת שִׁירַי בְּתַרְמִיל,
קוֹרְאִים אוֹתָם בְּחֻרְשַׁת דֶּקֶל,
שׁוֹכְחִים אוֹתָם בִּסְפִינָה טְרוּפָה.

אֵינֶנִּי מַעֲלִיב אוֹתָם בְּנִירְוָנָה
וְלֹא מַשְׁפִּילָם בְּחֹם נַפְשִׁי,
אֵינֶנִּי מַשְׁעֲמֵם אוֹתָם בְּרֶמֶז
רַב־מַשְׁמָע לִקְלִפָּה שֶׁל שׁוּם.
אַךְ כְּשֶׁשּׁוֹרְקִים סְבִיבָם כַּדּוּרִים
וְהַגַּלִּים מְנַפְּצִים אֶת הַדֹּפֶן
אֲנִי מְלַמֵּד אוֹתָם לֹא לְפַחֵד
וְלַעֲשׂוֹת אֶת שֶׁצְּרִיכִים לַעֲשׂוֹת.
וּבְשָׁעָה שֶׁהָאִשָּׁה שֶׁיְּפִי פָּנֶיהָ
יָקָר מִכָּל אוֹצְרוֹת הַיְּקוּם
תֹּאמַר: אֵינֶנִּי אוֹהֶבֶת אוֹתְךָ,
אֲנִי מְלַמֵּד אוֹתָם לְחַיֵּךְ
וְלָקוּם וְלָלֶכֶת וְלֹא לָשׁוּב.
לְעֵת שְׁעָתָם הָאַחֲרוֹנָה
כְּשֶׁעֲרָפֶל אֲדַמְדַּם עוֹטֵף עֵינַיִם
אֲלַמֵּד אוֹתָם לְהִזָּכֵר בְּאַחַת
בְּכָל הַחַיִּים הָאַכְזָרִיִּים וְהַנִּפְלָאִים,
בְּכָל הָאֲדָמָה הָאֲהוּבָה וְהַזָּרָה,
וְלָבוֹא נֹכַח פְּנֵי הַבּוֹרֵא
בְּמִלִּים פְּשׁוּטוֹת וּנְבוֹנוֹת

[illegible] الأصل

هكذا في الأصل

תרבות וספרות

אריאל הירשפלד

אבק פרפרים חרוכים

ט. כרמי

שירתו של ט. כרמי היא שירה ניאו־קלאסית באוסף העמדות המובלעות בה ביחס אל תופעת החיים, ביחס אל העבר של הלשון, ביחס אל החושים, אל היצר, אל האהבה ואל האשה וביחס אל המוות. לא לחינם היתה שירה זו מעין כתם עיוור לקוראי השירה המודרניסטית של שנות השישים והשבעים. הם לא קראו אותה וכמעט לא התייחסו אליה, ובמבעד המיוחד של רגישויותיהם היא נתפשה כאנאכרוניסטית וכ"לא־שירה" כמעט. על כרך מבחר השירים של כרמי שיצא לאור אחרי מותו

בסוף נובמבר האחרון מת ט. כרמי. הוא ראה עוד, בימיו האחרונים, את הגהות הספר הזה – מבחר שאסף מכל שירתו.* עכשיו הוא מונח לפני הקורא – כרך בן למעלה מ־300 עמודים, המחזיק כמה מן המעשים המשובחים ביותר שנעשו כאן בתחום השירה בדור האחרון. בעיני רבים היה ט. כרמי מוכר בעיקר כמתרגם גדול – גדול מתרגמי שייקספיר של הדור הזה, ואילו שירתו נותרה נחלתם של מעטים. לקוראי השירה המודרניסטית של שנות השישים והשבעים היה כרמי מעין כתם עיוור: הם לא קראו אותו וכמעט לא התייחסו אליו, במבעד המיוחד של רגישויותיהם נתפשה שירתו כאנאכרוניסטית וכ"לא־שירה" כמעט. היא היתה כביכול מין דיבור מרוסם ותו לא. האפיזודה המודרניסטית ההיא היתה פרק מהפכני ונרגש, ודתי כמעט בזעמו כלפי מה שקדם לו ועיוור לגמרי כלפי מה שהתחמק ממטרותיו המודעות. את הליריקה המעודנת, הנשענת על תחושות היסטוריות אחרות – לא שמעו. דן פגיס, ישראל פנקס וט. כרמי היו "מחוץ להיסטוריה" מעין חוסים פרוזים שאינם כלולים ב"מהלך" הראשי. כך חשבו אותם מבקרים ועורכים שראו תמיד את מהלך הספרות כ"זרם" או כ"חוט" אחד, או לכל היותר – "זרם" ראשי ומולו "קונטראפונקט" מנוגד אחד.

תמונת הדיבור הגדולה של הספרות העברית עדיין מזה דור שלם בתודעה צורמת מול תפישת ה"חוט" האחד האחדותית המתפשת קו אחד בכל דבר, ובהדריקה צורמת עוד יותר מול התפישה המהפכנית – הבונה את מושגי הערך שלה על בסיס מנגנונים של מרד מתמיד. דווקא הספרות העברית, ודווקא בדור הזה – רחוקה מאוד מאחדות כלשהי, ובעניין המרד: מעטים בלבד, מרדו בה, אולי אחד בלבד. מפני שגם מרד כרוך בקוויות, אחדות המשכיות, וזו לא היתה כאן באמת ובפרט לא בדור הזה, שבו הצטרפו אל הספרות העברית קולות וכתות שלא היו בה קודם לכן.

כרמי בא אל השירה העברית מתוך השירה המודרניסטית האנגלו־סאקסית בלא תיווך ובלא מרד כלשהו, וה"אני" העברי שלו היה יציב ונבונה הרבה יותר מן ה"אני" העברי הארץ־ישראלי של שנות השלושים והארבעים. כרמי גדל בבית דובר עברית בניו־יורק ובכל ימיו נשארה העברית שלו אותו סכום מפואר של ה"לשון" העברית העל־זמנית, הנרכזת מעבר ל"דיבור" ובתוכו. קשריו של כרמי עם נתן אלתרמן ולאה גולדברג לא היו כבר קשרים של לימוד והתעצבות, אלא קירבה של דמיון במישורים היוצאניים לדינאמיקה של הספרות העברית עצמה: כרמי מצא באלתרמן וגולדברג יוצרים בעלי רגישות ועמדה ניאו־קלאסיות. במובן הזה פיתח כרמי (כמו שעשו זאת פגיס ופנקס) תפישות שהיו קיימות גם בקודמיו האלה, אך לא כממשיך שלהם.

הניאו־קלאסיות של כרמי לא התמצאה דווקא בצורות הפורמאליות של שיריו. גם אם הצטיין במיוחד בכתיבת סונטות (המכילות משחקים סמויים בין כללים שונים של סונטות רנסאנסיות והארץ־קיות) וכתב אפילו ספסטינה שלמה ("על השישית, מזמור", בקובץ "אותה היא לי", ראה עמ' 256), לא בכך טמונה התבונה הזאת. שיריו של כרמי ניתנים בטבעיות דיבורית המתרחקת מכל מאבירה דקלמית וגם השירים המסודרים בסדרים המדוקדקים ביותר אינם נשמעים מאולצים וקריאתם איננה פוגמת בנשימה הטבעית. הניאו־קלאסיות של כרמי קשורה בדבר עמוק יותר, ומקיף יותר, באוסף של עמדות המובלעות בשירים: ביחס אל תופעת החיים; ביחס אל העבר של הלשון; ביחס אל החושים, אל היצר, אל האהבה ואל האשה וביחס אל המוות.

החתולה הממליטה את גוריה
הרחק מעין אדם ושרתוחו,
אף את שירי אני נושא עדין
לאור־יומם טרף בין שני.

מרובע זה משמש מוטו לחלק הראשון של הספר (הוא לקוח מתוך "שלב בירושלים"), וכבר בו מוחש משהו מן המרכז העקרוני של הדיבור השירי הזה. המשורר רואה עצמו כנושא את שיריו בשיניו, כחתולה הנושאת את גוריה בשיניה וכאשה הרה שכרכה בין שיניה (והיפוך "אף את שירי אני נושא" אינו אלא השוואה מקיפה יותר מאשר זו הגלויה. ההשוואה העדינה הזו לחתולה הממליטה, רואה בשירה משהו הדומה להולדה ולידה, והמשורר קרוב להיות גם הגוזל. זוהי שירה אנטי־אורפאית. אורפיאוס, כזכור, הפך את הבקיעה והתולדה ל"זרע מוות" (כתן זך). שירתו מקשתת על יתור גדול על האשה, על הפציעה שורף לחיי הגוף, ההולדה והאהבה. הרב רובה של השירה העברית החדשה היא אורפאית: רומנטית, ספוגת כהות ומוסיקה, נכספת לחיים אבהיים ולילה קודמת. כך היא שירת אבידן חולך, הורביץ, פגיס ולסקלי. נתן זך, ששירתו מעמידה את עצמה במעמד חריף מול המיתוס האורפאי – במבחר משיריו הגדולים ביותר – "אורפאוס" ("שירים שונים"), היא גם זו המגלה את המיתוס הזה בעוצמה הגדולה ביותר. "אורפאוס" הוא שיר פנייה תחינה אל אורפאוס, השיר, לבל יתמסר עוד אל המוות: "אל תרד עוד אל עמק מות". הדובר הזכי מנסה לעצור את המהלך הנחוש, ההרואי־ביווני, היורד, של השיר אל עבר תחומו של המוות, ההעדר, המוסיקה. אבל השיר יורד ויורד, והדובר נאפף מוסיקה, וסיומו המפורסם – "זרע מוות" – הוא האקורד המצמרר של ניצחונה. זהו הניסוח החריף, המיתולוגי בעוצמתו, של ההיפוך האורפאי של השירה: היפוך ההולדה במוות.

מעטים הם המשוררים ה"אבהיים" שאינם אורפאיים, המשתיתים את יצירתם על מהלך אחר של יצירתיות, שאינו סותר הולדה, אלא ממשיך אותה. שהמיתוס שלהם אינו המיתוס של אורפאוס אלא מיתוס אחר – מיתוס של ירידה והולדה: של כניסה אל השאול ויציאה ממנו בלי להותיר בו את הלידה והחיות. זה המיתוס של "היודע" היווני – טירזיאס, העיוור היודע המוליד את העתיד המכיל בתוכו גבריות ונשיות גם יחד. או מיתוס השירה של דוד המלך – "לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה" (תהלים קי"ח) המובלע בכל תהלים, שבו השיר מוזהה עם תיאור האל המקיף את הכל – החיים והמוות, השמים והשאול, ההולדה והלשון: "ארחי ורבעי זרית וכל דרכי הסכנתה. כי אין מלה בלשוני הן ה' ידעת כלה" (...) "אנה אלך מרוחך ואנה מפניך אברח. אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך" (קל"ט). האל והשיר מקבילים (מהדהדים) לשיאם של החשכה והאבדון, ולרגע הלידה, המסתורין של החיים הנובעים מן המעמקים: "לא נכחד עצמי ממך [...] אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה" (שם). השיר הוא, מכאן, הדיבור מתוך הרחם (השאול) אל המגיע, אל הכוח המרומם מן המעמקים – "בהיותו במערה תפלה" (קמ"ב) או בפתיחה המפורסמת "ממעמקים קראתיך ה'" (ק"ל).

אינני טוען כי תפישת השיר של תהלים היא יהודית יותר מזו האורפאית. הרבה מאוד מן השירה העברית היהודית לדורותיה היא אורפאית, ובמיוחד השירה הדתית־מיסטית. אני בא רק להבליט את עצם קיומו של מיתוס חלופי לזה האורפאי, ה"רומנטי", המזהה את השירה עם המוות. בעידנים רומנטיים שולט המיתוס האורפאי בכיפה, ובשירה העברית החדשה נוכחותו היא כמעט מכרעת, אלמלא היו בה כמה משוררים ודווקא מן הבולטים ביותר, שהיו (והם עדיין) גם מן השופטים המתמידים ביותר של ההשקפה הרומנטית האורפאית – ביאליק, שלונסקי, מאיר ויזלטיר ויצחק לאור.

כרמי לא היה משורר בולט בימי חייו, ורק ממרחק הזמן תיראה מלוא חשיבותה של יצירתו, אבל כבר כאן, עכשיו, בספר הזה, מוחש היטב הכוח והעיר באורידת הספרות והשירה המודרניות, של העמדה האנטי־אורפאית.

הדבר בולט, קודם כל בטבע הדברים, בדיבור אל ועל אודות נשים. השיר "חוה ידעה" (עמ' 183) מוסט המבט מ"האדם ידע" אל האשה היודעת.

חוה ידעה מה טמון בתפוח.
היא לא נולדה אתמול.
מבין צלעותיו של אדם
היא השגיחה במעשי בראשית,
הקשיבה לרחש דשאים ושרצים.

השיר פורש את חוויית המין, המשגל, ההרמה, האביונה, ההפריה, האושר והמוות הנמשך מהם כתר כהה של ה"ידיעה" שבספרי האסור. אבל הוא אינו מסתפק בכך. סיומו מעמיד מעין הדש בין הגבר והאשה ו"ידיעותיהם" השונות:

הסוף היה טוב.
אדם, ואתו גברת מבור,
הורה כפניה לאור החרב
כי לא נותרו בו שמות,
כי כחותיו כלו מרב טובה.

כי טוב.

בריאת האשה, כזכור, נבעה מחסרונה של מלה ("ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו. ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו" בראשית ב'). בשירו של כרמי האדם – "לא נותרו בו שמות, כי כחותיו כלו מרב טובה". רגע המשגל, ה"ידיעה", בשיר הזה, מסמן את אובדנה של "הידיעה הגברית" הקודמת – זו שבעזרתה נתן קודם לכן שמות לבעלי החיים: הידיעה הבוראת באמצעות המלה, המקבילה לבריאה האלוהית. יוצא מכך שחסרון "השם", שהביא לבריאת האשה, הוא (במובן שכרמי נותן לו בשיר) הנשיות עצמה, או שמה של הנשיות. מתוך השיר מוחש היטב כמה קרוב בעולמו של כרמי ה"שם" או המלה למהותו של הזרע והבחנה. באדם הזה "לא נותרו שמות" אחרי המשגל, והשיר כולו הוא בבחינת יציאה מתחומו של גן העדן (השאול שהוא "שורות האביב הנצחי" בסיפור אורפאוס) – מפני שהוא נאמר "לאור החרב" – חרב הגירוש מגן העדן.

השיר הזה הוא הודיה ב"טוב" במשמעות מנוגדת ל"טוב" האלוהי. זהו ה"טוב" האנושי, של שמחת התשוקה, ההולדה, והצער הנמשך מהם (ראה הבית הרביעי בשיר). דווקא רגע הגירוש מתחום האלוהים, המזוהה עם הלידה וההולדה, הוא רגע השיר של כרמי.

די אם נזכור מהן הנשים אצל זך, כדי לחוש כמה אין הן דומות לחוה היודעת, אלא הן, כמו הנשים הגדולות של אלתרמן, קרובות אל המוות או שרויות בתוכו ממש: "ואני ידעתי שאת כבר איננה", או אותה מודה האומרת "משנה לשנה זה נעשה יותר מעורן, / זה יהיה כל כך מעורן בסוף, – היא אמרה והתפנקה לזה." די אם נביט במבט המאיין של הדובר הזכי, כדי לראות בו את המבט של אורפאוס הנוהר את אובדנה של אורידיקה: "אבל אני שומע כבר את צעדיה. / אני שומע אותך החורת. אליך / מורפת עיני במבט יגע / אני יודע שמגיע הזמן. אני רוגע. אני / סונב. אני מסתכל לאן / הולכת הרוח שהולכת מבאר (את השפה שלו. אורפאוס, כפי שהטעים ורגיליוס (ב"גיאורגיקה") נשחט על־ידי נשים "משום שבז לאהבה".

כרמי, לא במקרה, הוא מן הבודדים בין המשוררים של הדור הזה, ששירי אהבה לאשה הם רובה המכריע של שירתו. שירתו רחוקה מן המיניות הפרובוקטיבית נוסח יונה וולך, אבל היא מינית וחושנית יותר ממנה, והיא, בצד שירת מאיר ויזלטיר, ממש נגוד רנסאנס של תחום הארוס בשירה העברית. לא רק מעשה השיר נתפש על־ידי כרמי כהמשך רצוף של הארוס הזכרי (כשהדימוי האהוב עליו בתחום זה היה אותו בעל חיים מיתולוגי לבן – האנתיקורן, המייצג לאורך כל הקובץ "האנתיקורן מסתכל במראה" את אבר המין הגברי עצמו, כסמל המבדיל ומרומם אותו מן הזכריות העולמית המסומלת בנחש), אלא שמעשה המין והנוכחות הנשית, היו בעיניו התחום העיקרי של חוויית החיים המיוצגת בשיר, והוא מובלע גם ברוב השירים שאינם קשורים בארוס במישרין.

השיר הארוך "מערכה ראשונה" (134–136) הוא אחת הדוגמאות המרהיבות ביותר לעוצמה ולריבוי הפנים של ההוויה הארוטית בשירתו של כרמי. השיר פותח במודוס פשוט, "ריאליסטי":

למה הבקר, אני מצפה לבואך.
את מופיעה, אתה,
בכל האדם.

אבל צבע מעילה של האשה פוער ירידה מתחום המוות:

אני שם לב אל צבע מעילך
הכחול הזה, אני יודע,
יפקד אותי באחד הימים.

המלים קופצות הלוך ושוב מן הגלוי בעין, בחושים, אל הדימוי, ההולך במחשבה כהרף עין, האסוציאטיבי.

חור כסיד
בעצם התאר שלי
פתאם, בנוח ידי על צוארך
את הופכת לאלף־רבבה.

ומכאן, מתערבב הגלוי עם הדוה ההופך לחוויה חושית וחזונית, הנכרכת במצלול הכושם של סורפה ורימה מתגברות:

זקית הזכרון שלי
עוצמת את עיניה הפוזלות
ותוננת, אידאונים ועירדשה,
שערך סוגר עלי
באשדים של המיה ולילה,
אלפי ידים ורבוא שמרות –
את נגעת בי, עוברת ונוהרת
אשדים.

משחק המלים הנפלא הזה "אשדים", המרשים לא רק משום מה שמתרחש בתוכו, אלא משום נדירותו (כרמי שמר משחקים באריקים כאלה רק לנקודות עקרוניות המצדיקות לגמרי את המשחקיות שבהם. ובהם – לעולם אין צרימה בין הג'סטה המבריקה לבין החוויה) קושר אליו את כל הבית המקרים אותו, את האמור בו ואת ההצטלצלות הנפלאה שלו, והופך אותו לעוצמה הצפונה במלה אחת.

לא אעבור כאן על כל בתיו של השיר המרתק הזה, אביא רק את הבית הנוגע ברגע הירידה של המשגל, בית הבא אחרי שני בתים של סערה, שיש בהם רגעים רבים של קריסה, נסיגה ובהלה, המבכרים (אולי לראשונה בשירה העברית) אותם רגעי תודעה גברית על סף הירידה, על כל משתתפיהם הרכים בבבבי הנפש והדמיון.

אלי, קורא גופי,
אנה מפניה,
ואנה מפניהם
ואני –
רגע של אש, ורגע של רוח,
רגע של איש, ורגע של אשה,
ומים, מים,
רגע של חנק, ורגע של זימים –
אנה אני בא ללא שם?

הגוף כולו קורא "אלי", אבל הקריאה, הזכורה מתהלים ("אנה מפניך אברח") מופנית אל האשה פתאום. היא לרגע אלוהים וגם איום שה"אני" מחפש מסתור מפניו. השומע את הפסוק הנרמז כאן שומע בוודאי גם מעין המשך שלו, שלא נאמר בגלוי, אותו המשך שהוסיף לו אבן גבירול: "אברח ממך – אליך ואתכסה מחמתך בצלך" ("כתר מלכות" ל"ז). הערבמה, החולשה, סערת הנפש והחושים, האלוהיות והדחיות – כולם חוברים כאן יחד ברגע הסיום של הבית, שהוא "רגע הביאה" עצמה. ה"אני" נהפך פתאום מאדם לדג (או מוטב, תודעתו מוחזרת על מרום מושבה ונהפכת לראש דג כראש וכרותו הורדת), ומצטט פתאום עוד פסוק – "אנא אני בא" (בראשית ל"ז). כאן שוב, יוצר משחק המלים עוצמה מהממת ממש: המדובר הוא בכפל המשמעות של המלה "בא". אלא שכאן נוסף לכך הפסוק הנאמר במקור על ידי ראובן הנבהל נוכח העדרו של יוסף, ומביא עמו גם רגש רחוק מאוד מן הפליאה המרוכזת שבהיהפכות לדג השם: אובדן עשתונות וחרדה. גם כאן, אגב, מתרחש מה שנזכר ב"חוה ידעה" – אבדן ה"שם" של ה"אני" הגברי החודר לנשי: "אנה אני בא ללא שם?".

סופו של המשגל הזה הוא בהופעתו של שליה כלשונו (גן, חלב, חשמל) המפריע ומבהיל את האהובים. התיאור הרגיש, הפגיע, של האשה – "בבהלה נוראה / כלכן מתכנסות שוב בגופך, ומתחבאות בעמקי המעיל הכחול" – מונה גם את התפוגגותן של התמונות והמיטוניות שהצטרפו לדרמה קודם לכן – "אני שומע (...) כיצד השופר האחרון נחבם / במנוסתו מן המטבח". זהו הרכיב האחרון בתמונות הים והרמיזציות שהקימו, ולמעשה המודישה, את סע-

השיר טלטלה הגוברת והולכת, כמהלך הסערה, וכמו סייסמוגרף הנרגע לאטו לרעש, ההיטלטלות נרגעת, ומצרפת את התודעה שנית לכדי "חוט" אחד.

הבית האחרון, על השקט שבו, שאינו נקי ממפח נפש, הוא גם חיבור מודרש אל העולם הזה ומסביו היום־יומיים. הוא "יציאה" בהרבה מובנים של המלה. שוב כתמיד, האשה בשירו של כרמי, איננה ניזונה להיות אורידיקה:

לפני שעה
לפני שאנו רק בשר, רק דם
הגענו אל הסוף,
את יוצאת מלפני, אחת,
ככל האדם

בשביל כרמי היתה האשה דבר מרתק בלי סוף, שקיומה היה לו למשען קונצפטואלי של כל שירתו, כמעט כדמות האל אצל משורר תהלים. הדיבור השירי ממוען אצלו כמעט תמיד, לנמענת. המיוחד והיקר כל כך בשירת האהבה שלו, ובכך הוא נדיר אפילו בדור הזה (עד עכשיו), הוא לא בעצם היפעה והיופי שהוא מגלה וחושף במגעי האהבה שלה יופי הוא תמיד מופשט כשהוא בלשון, אלא בהרשניות הנודאית, הריאלית, שאתה חש בתוך הדיבור, הקושרת אליה את הרוח, השכל, הדמיון והרגש. חוויית הארוס אצלו היא לעולם אקורד רחב ומתפשט, שיש בו גם דברים "כלליים" דוגמת זכרי תנ"ך ומדרשים, וגם חלומות ובלהות אישיים לגמרי הנוגעים גם בפרטי האידיוסינקרטי ממש. יש רגעים שבהם הטקסט של כרמי נוגע בחידתי המוחלט, הפרטי, הסובייקטיבי ביותר, כזה המוכר אולי יותר משירים של הורביץ או חולך. אלא שהאישי המסודי הזה, אינו משתלט על הדיבור כולו, אלא הוא אחד מן הקולות הבונים את רב־קוליותו של קולו. המבער הרחב הזה של ההוויה, שאינו מוציא את הסובייקטיבי מתחומה, אך גם אינו מקיא את השכלי, הזוכר וההוגה מתוכה, הוא אחד הדברים הפחות מובנים לקורא העברי בן הדור, הרגיל לצורות צרות יותר של חוויה.

הבית האחרון מן השיר שצוטט לעיל הוא דוגמה אחת מני רבות מאוד לדיבור העמוס והעדין בעת ובעונה אחת, העשיר כולו משחק ואמת השלובים זה בזה, המזכיר ו"המשכיח" בעת ובעונה אחת את העברית כ"לשון" עתיקה. באחד משיריו משווה כרמי באורח משעשע את מעשה השיר למכתב של עורך דין.

מות החיים

לנסח
כמו עו"ד המתכתב
עם הפרשה שלה:

הזיר, רוחש כבוד,
נלבב, אף במשרה,
עד לכל הנסיות: זוכר,
אין לך מלה שאין לה שעה,
עבר מפקפק,
עתיד מתהפך. [...]

גם בשיר הזה, השנון המשחקי, המפתיע (והמקניט) את הרושם השכלתני של הטקסט של כרמי, את הנוכחות הגבישית שלו, מוחש היטב כי בתוך הברק המשעשע תפוסים רגשות קשים, שהמשחק אינו משתלט עליהם באמת.

סיטואציית המשפט, יום הדין שלאחר המוות וימי הדין שבעולם הזה, היא, בצד הדיבור אל האשה, סיטואציית היסוד של הדיבור בעולמו של כרמי. העדות, ההצטדקות, ההלה, האשם, מובלעים כמעט בכל פינה ומקנים לדיבור את המתח המטאפיסי שלו. אלא שדווקא בתחום הזה, הקרוב כל כך למושגי הדתיות היהודית, והנבנה באופן מאסיבי כל כך על זכרי לשון מתחום יום הדין הדתי, מוחשת יותר מכל ההפשטה, החילוניות, של חוויית המשפט כאן. זו חוויה קיומית, נפשית, המודרת לכל פרט, והיא חסרת אלוהים.

הנה למשל אחת מן הסונטות המבריקות של

המבית, הגבר, הבועל, הופך בעצם היותו בו־זמן לרוצח:

טמונה בחלומה, "רוצחים אותי,
רוצחים אותי," אמרה בקול שקט.
והוא, לצדה, חד־אזנים, קולט
דומם את הכליפה האשי.

עכשו, במארב לניד עיניה,
לא זע ולא נושם, חרד מגיר:
האם תכיר אותי? האם תמגיד
אותי? האם יצעק דם מפריניה?

טמונה בחלומה (חיה מתה),
היא מכסה עינים עצומות
וכף ידה על פלת רקתה.

הוא לצדה, רואה את פעימות
אצבעותיה. האור עולה, דהוי.
בבקר יערך מסדר זהוי.

ומן הקטב המנוגד לפרטי ולמוחשי, המטאפיסי לגמרי, נשמע המשפט מן ההד של המלה "מועד":

לא לך קראתי
קראתי קראתי

אמרתי שם אחר.
אחר אחר

(עלי להזהר מאד.)
הזהר להזהר
עוד לא בא מועד.
עד עד

וביום אקרא?

ביום קראי עד־אובד?

שיר זה, השלישי מבין שירי "אמרתי שם מכר" (63–68) הוא אחד מן השירים המתגלים שוב ושוב לאורך שירתו של כרמי, הממשיכים במוצהר את הדיבור של ספר תהלים, בהבדל ברור אחד – שבו הנמען האלוהי איננו אלוהים. אלו שירים בעלי מתח דתי עצום, מן הבודדים בשירת הדור הזה (בבדה של שירת הורביץ) המחזיקים מסתורין רליגיוזי אמיתי. בשירים אלה הופכת סיטואציית המשפט לגילום חריף של חרדה קיומית תובעת כל ומערערת כל. בשירים אלה שולק מסתורותיהם מסגירות סיטואציה של משפט – "הנביעה", "כאום המוציא לפועל", "זיהוי", "עד" וכו', מתגלה צדה הסמוך של שירת כרמי, הצד הנוגע בתהומי. ברבים מן השירים מן הסוג הזה שרוי הדובר בסיטואציה של אפלה גמורה, תוהם מעמקים, על סף המוות או מעבר לו. אחד השירים הנוקבים ביותר ברצף השירים הזה, הוא השיר שכרמי עצמו כינהו "שיר מתום":

עכשיו
לאור הבקר שאיננו
יכול לעלטה שלי

נחבר בקול הבמראה
אשר קרעו
את עיני וסורני

רועד מפחד
שיעלו אתי על משכבי
בלילות

איני יודע
מה דרכי
ואם יש דרך

לומר
בפה מלא
לאור השמש החורכת

אולי יכלו
כמדורה על התוף

לבוא כבוד
עפר לפי
עפר בעיני

אולי יתבק
רודף נפשי
אחרי ראותי
את פניך בחלומי
איני יודע

אנה מפניך.

השיר הזה שכולו משפט אחד, דיבור חטוף, שכל עצירותיו הן השתנקות, נחתם באותו צירוף מתהלים שנזכר כבר לעיל – "אנה מפניך", מביא את העמידה הזאת לפני הדין אל סף הזעקה. והיא מוחשת היטב מן המתח הנצבר הנשבר אל סופו של השיר, אל הנקודה שבסיומו. אבל היא לא נשמעת. הנקודה באה לפני סיומה של האמירה הנרמזת בפסוק הנזכר, קוטעת אותה כסכין. אבל הזעקה נצברת בשיר כבאר סה שתוקה, אוירית כוח.

גדולתה של שירת כרמי נעוצה באותה יכולת בריה להעביר את העוצמה אל המבנה כולו ולהעביר את הרגש את הזוממים כולם, ובמיוחד אל הקומפוזיציה השלמה של השיר. אחד המקומות הגלויים, המרהיבים ביותר של מעשה השקמה הזה, הוא בשיר העוסק באסון, במוות, ובצעקה ממש. הוא מסתיים באופן אופייני במלים – "את הצעקה לא שמעתי". אלא שדווקא השלילה הזאת מפעילה באורפן מסתורי את השמיעה העמוקה ביותר של הזעקה. גם כאן, אגב, מוחש היטב הדיבור המעיד, כמו בפני כס המשפט, של האמן ה"רואה":

הוא עמד בראש העץ,
לבוש מעיל כחל,
ותפר.
לפתע נפשה פניו,
גופו נתעקם כקשת,
ידיו מלאו רוח,
והוא נפל.
את כל זה
ראיתי מחלון הרכבת
אני רושם רק
את דבר נפילתו.
את הצעקה לא שמעתי.

מגעיו של כרמי עם התהום, החושך, המוות, היא מן המגעים המהממים בעליל שהתרחשו בספרות העברית בדור האחרון. אין זו תהום המלחמות והזוועה העולמית, אלא תהום הלילה של האדם הזה, האחד. רבים משיריו של כרמי נוגעים ברגע של סוף הלילה שעל סף היום. ברגעי התעוררות או התבוננות בישן, (גם "שיר מתום" נפתח במגע הבוקר בלילה, ורבים מן השירים הארוטיים נפתחים ברגע ה"יציאה", סיום המשגל, ה"גירוש"). המגע בלילה מדומה בשיריו שוב ושוב לחוף הים, לסף התהום של המים.

"משהו כמוך" הוא דוגמה לאחד מכמה שירים נפלאים העוסקים באבהות. עניינו הוא התבוננות והקשבה לילד הממלמל בשנתו:

צריך למהר מאד כדי לשמע
מה שאמר הילד הישן.

עד שאתה מגיע
כל ההברות העמומות כבר צללו
ושב בחלומו.

צריך למהר מאד כדי להיות שם
כאשר ילקק את התוף, ינהה.

מישהו, מישהו כמוה,
חיב להיות אותו באור.

גם כאן משפט ("חייב להיות אותו באור") וכאן שוב – הדיבור הפשוט, הנוגע ללב בגמגומו ("צריך למהר מאוד כדי לשמוע") כמו בפתיחת השיר האהבי שתואר לעיל, אלא שכאן מוחש אותו פלא הנוצר כאן מצירופם העדין של שלושת התחומים הקרובים בעולמו – השינה, הלילה והים. הערבוב המטאפורי – "צללו ושב בחלומו" ו"כאשר ילוקו את התוף", נשמע כאן כמעט כאמת, כאילו כך הם הדברים בעולם. תפקידו של הדובר הוא להקשיב, לגנוב כמו פרומתאוס, שביב של דבר מתחום המסתורין של שנת הילד, והוא צריך "להיות שם", דומם, שליו, כדי להיות עד לרגע המנוחה שבו הדברים יעלו מן המעמקים בעצמם, כחלק מחיותם – "כאשר ילוקו את התוף, ינוהו". כמה שורות כאלה יש בשירה שלנו: כמה מקומות אוצרים בתוכם כל־כך הרבה אבהות, הישתתות לריתמוס של האחר, סבלנות לכדי תם של הדברים העמוקים, לקראת בואם בעצמם כמו היות ללקק את התוף, ואפילו "לנהה"?

המגעים השונים עם הלילי, ההתעוררות, פקיחת העיניים, הזיהוי באור, העדות, הם גילומיו השונים של מקור השיר של כרמי; הם רגעי המעבר בין מה שקודם לשיר אל השיר. במקום אחר מנוסח הדבר בצירוף האוחז את כל פניה של שירתו של כרמי בהרף עין אחד:

ובקמנו פקחים,
יעשר מקרבנו
אבק פרפרים חרוכים.

מבחר השירים הגדול הזה מעמיד אתגר חדש ומרתק לפני ביקורת השירה העברית החדשה: מאות שירים המעמידים יחד עולם שירי מורכב, גדול ומתפתח – עולם שלא תואר כמעט עד היום: עולם המעמיד מופתים חדשים של התמודדות עם העבר הלשוני התרבותי של העברית – החורגים הרבה מעבר למה שמוכר בתחום הזה משירתם של עמיחי וזך, המעמיד מופת חדש של דיבור שירי עברי מודרני: דיבור שאינו חורק אף לרגע כדיבור יומיומי אפשרי חי, ובכל זאת הוא גם "לשון" עליונית ומבנים גבישיים. ומעבר לכך – זוהי שירה גדולה על החיים ועל המוות: שירה מתחייבת, אבהית, אימהית עד שורשי שורותיה, לא מתכנסת אל סבר רה, לא ממלמלת אל עצמה.

רבים קראו את שיריו האחרונים של כרמי שנכתבו בזמן מחלתו האחרונה, כשנה לפני מותו, כשיצאו לאור בחוברת "הדרים". משהו מקומם מאוד היה בפופולריות הפתאומית הזאת שזכו לה שירים אדירים אלה. הם אינם טובים יותר משירי ה"אנתיקורן" או "זוזי תאומיי", וגם המבט השלוח בהם אל המוות, אינו נוחש ופקוח יותר מהמבט שנשלח אליו לפני כעשרים ושלושים שנה. איש רוח בשיעור קומתו של כרמי אינו זקוק למוות הקליני כדי לראותו לראשונה. אבל קשה להכחיש כי היה כאן דבר גדול בעליל, החורג מעבר לפליאה הכרוכה בקריאת טקסט של אדם שהתקרב במידה כזאת את מותו, בלי שהכרתו נעכרה כהוא זה (והדור האחרון זכינו לשירה מופלאה שנכתבה על סף המוות – מעטם של הורביץ ואבות ישורון).

הגדולה כאן היתה בעמדה, במינונו המדוקדק כל־כך של צער, בתוך התגבולות הרשוריות הפשוטות והמשוקיות ביותר שבאמתותו של כרמי. היו כאן שוב משחקי המלים האופייניים, השיבוצי האותיות, עדבוני הפסוקים ושאר סוגי ה־pun האהובים עליו ועל המשורר הנערץ עליו – שייקספיר, כמו היצירות האחרונות של מוצרט, הבנות על מנגינות פשוטות יותר ויותר, המורכבות לגמרי מכל בושה על מקורן הילדי התקף האחר. הצער בין הצער על המוות הקרוב, על ההיאבדות, לבין המבנה השקט, המשתיק, נהפך כאן לקל נורא. אביא כאן את השיר התשיעי מתוך "שירים (והרמיזות) בעל כורחי" שכרו לו עוסק בביטוי: ביטוי אשה מפני הקור, אבל עוד ביטוי אחר יש כאן: שלוש פעמים מובלע כאן השם כרמי. "כרמי די". ו"היה יותר כרמי קודם":

היא רעדה.
מה יכלתי לעשות?
כסיתי אותה.
קר מדי, אמרה.
אני יודע, אמרתי,
עשיתי מה שיכלתי,
היה יותר קר מקדם.
שוב כסיתי אותה.
כן, היא מלמלה,
באמת היה יותר קר מקדם.

גם כאן עשוי מעשה החיים, הדיבור והביטויה הנוקב ביותר של האימה, מאהבת אשה.

* ט. כרמי, שירים, מבחר 1951–1994, דביר, 1994, 335 עמודים.

** הטקסטים של כרמי יוצרים באמצעות הרמיזות

תרבות וספרות

דן לאור

עגנון, אפלפלד ו"המיתוס היהודי"

שי עגנון

אהרן אפלפלד

שאלתו הדרמטית של ארנסט עקיבא סימון, "האם עוד יהודים אנחנו", מוסיפה להדהד באוזנינו עד היום כביטוי לחרדה עמוקה של חלק ממעצבי התרבות בארץ, יוצאי אירופה, אל מול ההתרחקות של ילידי הארץ ממקורות היהדות, מן המסורת ואף מן ההזדהות הטבעית עם ה"גורל" היהודי. בדיעבד נראים ביטויי חרדה אלה כדבר אופייני לשיח הציבורי של שנות החמישים: אין זה מקרה, למשל, כי מאמרו של ארנסט סימון שבו הוצגה השאלה הנוקבת האמת, פורסם ב"לוח הארץ" לשנת תשי"א, רק שנה אחת לפני פרסום מאמרו הנודע של קורצווייל על הכנענים, שפורסם ב"לוח הארץ" לשנת תשי"ב. את החרדה שביטא סימון ביחס לחברה ולתרבות בכלל, ביטא קורצווייל ביחס לספרות, ובמידה רבה עומד חלק נכבד ממפעלו הביקורתי בסימנה של חרדה זו. ה"דה־יהודיזציה" של הספרות העברית החדשה אינה תופעה חדשה, אולם היא הולכת ומחריפה במציאות הארצישראלית, שכולה חילון, ועל קרקע המולדת החדשה־ישנה.

מעבר לטיעונים הפרטניים, יונקת עוינותו של קורצווייל כלפי הספרות הצעירה של אז, הצברית, מן התחושה הכבדה כי הסופרים הצעירים התנתקו באורח כמעט סופי מתרבות המוצא היהודית, דבר אין להם עוד עם המורשת היהודית על כל מה שמקופל בה, החלופה הצברית שהוצגה על־ידם היתה, לטעמו, תופעה קיקיונית, צחיחה, נטולת עומק, שבמוקדם או במאוחר נידונה לכיליון.

מבחינה זו מסתו של קורצווייל על "העברים הצעירים" היא חוד החנית של ביקורתו על הספרות הישראלית ועל התרבות הישראלית – שכן בהן הוא רואה את האוונגרד האינטלקטואלי המובהק והמסוכן המבטא יותר מכל את הוויתור המודע והמוחלט על התוכן היהודי של חיינו בארץ. מה שהם אומרים בגלוי – אם להיזכר במשפט הפתיחה של המאמר – הנוער הישראלי כולו, או כמעט כולו, חושב בסתר.

על אף ההתנגדות הקיצונית של קורצווייל וגם של אחרים, דומה שהוא והם היטיבו לקרוא את המפה. הספרות הישראלית הילידית שהתגבשה בשלהי שנות הארבעים ובמשך שנות החמישים היתה ממוקדת רובה ככולה בניסיון הישראלי הצברי, נופה היה נוף המקום, האירועים המסופרים בה היו צמודים להווה הישראלי, האתוס שלה ניזון מן ההוויה של המאבק לתקומה. אליק, כזכור, עלה מן הים; אורי כבנא הלך בשדות העמק ובשדה הקרב, וכתור שכזה נעשה לארכיטיפ של הצבר בספרות ובתיאטרון; שירי חיים גורי הביאו "ברכה לנערים" היוצאים למלחמה; בבמת חבורת "אלף" התגבשה קבוצה של אינטלקטואלים שיצרה בלהט בשמה של אידיאולוגיה עברית שתבעה לשכוח הכל ודבר לא לזכור. כשהופיע הרומאן הגדול "ימי צקלג" [illegible] בתשי"ח [illegible]

הספר שבהם נפרשת התודעה הפנימית של גיבורי יהוה, הצברים הלוחמים, הצמודים לכל קמט של גבעות הנגב הצחיח, אין זכר לדבר כלשהו שאפשר לקשר אליו את התואר "יהודי".

ועתה נמקד לרגע את המבט באהרן אפלפלד. אחד מניצולי השואה, המגיע לארץ כנער בן ארבע עשרה זמן לא רב לאחר מלחמת העולם השנייה, וכבר בשנת 1952 – והוא בן עשרים – עושה את צעדיו הראשונים בספרות העברית. כבר שש שנים בארץ, לאחר שירות בצה"ל ותחילת לימודיו באוניברסיטה העברית, נושא עמו אפלפלד מטען שונה לגמרי מזה של הסופרים בני "דור בארץ" שאת טביעת אצבעותיהם הוא מוצא בכל מקום: בספרות, בשירה, בתיאטרון, בכתבי העת, בפובליציסטיקה ובשיח הציבורי בכללותו. אפלפלד אינו יליד הארץ, הנוף המקומי זר לו, זיכרונות הילדות שלו הם אחרים, סיפור חייו שונה מאוד מזה של הסופרים בני הדור, ולכן הרטוריקה של הספרות העברית הצעירה אינה תואמת את הצרכים הרוחניים והנפשיים שלו. אורי־אליק שבא לכאן בגיל צעיר מאוד, ושנות גידולו בארץ הן שנות המאבק לתקומה, ואף היה עד למלחמת השחרור, אין אפלפלד רואה עצמו בשום פנים ואופן כמי ששייך לאותה "יחידה דורית" המתווה עכשיו את הטון בספרות העברית. העלילות שהוא רוצה לספר הן עלילות אחרות, הגיבורים שלו אינם דומים לאליק, אורי, הרוזה או שלומיק, הנוף שלו איננו זה של שדות העמק או ערבות הנגב, צורות החיים המוכרות לו באמת אינן הקיבוץ או המושבה, האתוס שלו איננו מתיישב בדיוק עם הסיסמה "ראשונים תמיד אנחנו". בנסיבות אלה שואל אפלפלד את עצמו – כך רשאים אנו לשער – מאין יבוא עזרי.

בנוף של הספרות העברית בתקופה מודרך שמואל יוסף עגנון בנוכחות קולוסאלית, הזרה ושונה באופן דראסטי מכל מה שנראה סביבה. ב־1951 מפרסם עגנון בגירסה מתוקנת את "אורח נטה ללון" – רומאן המסע אל נבכי העולם האבוד של העיירה היהודית הנחרבת במזרח־אירופה – וזוכה על פרסום זה בפרס ביאליק. ב־1952 מופיע הסיפור "עד הנה", ובו תיאור "קפקאי" של הוויית העורף בגרמניה בזמן מלחמת העולם הראשונה. ב־1953 מופיעה המהדורה של שבעת הכרכים, ובה נפרש כל עגנון – עגנון המזרח־אירופי, מחברם של "הכנסת כלה" ו"הנידח"; עגנון של ימי גרמניה, מחברם של "פנים אחרות", "פרנהיים" ו"עד הנה"; וכמובן גם עגנון הארצישראלי, המעצב – למשל ב"תמול שלשום" – את גורלו של המהגר היהודי הנתון בכף הקלע שבין תרבות העבר שהוא נושא מבית אבא לבין ההווה החילוני המפולש שאליו הוא נחשף ביפו של ימי העלייה השנייה. על דפי המוסף לספרות של "הארץ" הולכים ומתפרסמים מאז אמצע שנות החמישים, פרקי הספר "עיר ומלואה", שבהם

בא הסופר לשחזר את עולמה של עיירת הולדתו בוצ'אץ' בטרם שנחרבה על־ידי "השיקוץ המשומם".

ועגנון זה – למרבה הפליאה – היה הנערץ שבסופרים. בתוך אותה מציאות תרבותית "כנענית" שתיאר קורצווייל, בלב לבה של החברה שלגביה הציג סימון את השאלה "האם עוד יהודים אנו", נהנה עגנון ממעמד יחיד ומיוחד לא רק בזכות היותו סופר שנחשב זה מכבר לקלאסיקן, אלא בתוקף היותו יוצר חי ופעיל שנוכחותו לא חדלה מלהתסיס את החיים הספרותיים בארץ. לא קם אז כמעט איש שבא לטעון כי עבר זמנו וליחו נס: ספריו החדשים־ישנים וסיפוריו שנתפרסמו ב"הארץ" ובכתבי־עת אחרים עוררו עניין מתמיד: לא רק הגווארדיה הוותיקה בביקורת (קורצווייל, סדן) אלא גם דור חדש של מבקרים – הלל ברזל, גרשון שקד, גבריאל מוקד, אליעזר שביד – גבר עליו את ההלל, רבים מן הסופרים הצעירים, בכלל זה בעל "הוא הלך בשדות", ועורך "אלף", [illegible]. בקל־הרגם הספרותי הצברי שהיה אז דומיננטי, הציג עגנון דגם אלטרנטיבי – יהודי, אירופי, ירושלמי ומודרני. ומי שהיה "אחר", מי שלא היה יכול מטעמים אלה ואחרים להתאים עצמו לקודים הספרותיים והתרבותיים שהיו בגדר נורמה, היתה פתוחה לפניו הדרך לבחון את החלופה.

בשלושה הקשרים שונים בודק אהרן אפלפלד את סוגיית "עגנון ואני". ההתבטאות הראשונה בעניין היתה קצת לפני יותר משלושים שנה, בשנת 1963, במסגרת משאל סופרים שנערך לרגל יובל השבעים וחמש של עגנון. משאל זה נערך על־ידי "משא", המוסף לספרות של העתון "למרחב", והשתתפו בו חמישה סופרים שראשית יצירתם חלה כימי דור לאחר ראשית יצירתו של עגנון, ושכולם, פרט לאחד, הם מגידולי הארץ. "הפגישה עם עגנון היתה לבני הדור הזה מן החוויות הספרותיות העמוקות ביותר, מקור של השראה והשפעה", קבע עורך המשאל, יצחק בצלאל. מן הסופרים עצמם ביקש להביע את יחסו לעגנון, "איש איש לפי ראייתו ולפי דרכו, הן כקורא־ספר והן כבותבים". תשובתו של אפלפלד היתה ארוכה ומורכבת, נביא כאן את עיקרה. "אני שמרבית ימי עד כה עשיתי בחו"ל, אף כי אני חי הרבה שנים בארץ, מצאתי בעגנון סימוכין וגידוד לחזרה למחוז הילדות. החזרה לילדות אצל עגנון איננה בבחינת זכרונות, אלא הוויה של יומיום. כאילו חוויות הילדות הבעורים חוזרות ומשתקפות בך יום יום. בזאת היה לי עגנון למופת". בהמשך מעלה אפלפלד עניין נוסף: "דבר שני שקיבלתי ממנו – הוא הפגישה החדשה עם המיתוס היהודי... המיתוס היהודי אינו רק הדת, אלא כל הכרוך בהוויה היהודית... ההתוודעות להוויה היהודית עוברת דרך חוויית הילדות תוך ניסיון להרחבת תחומיה של מחוז הילדות". תקופה שלישית: "למדתי מעגנון את הפרספקטיבה הנכונה לזמן. הספרות הישראלית רואה יותר מדי את מעגלה שלה. זו הצטמצמות באופק ביאוגרפי המשפחתי צר, ללא ניסיון לחרוג ממנו. ואילו עגנון חי את הזמן מתוך התקשרות ופרספקטיווה לעבר העבר".

באותו משאל מתייחס אפלפלד גם ללקחים שלמד מעגנון בתחום "הצורה", אך אנו נתמקד בעניינים של מהות ושל תוכן. למעשה שלושת הטיעונים שמעלה אפלפלד אינם אלא טיעון אחד מתמשך: עגנון העמיד לרשותו דגם של כתיבה המאפשר התייחסות לעבר האישי, שהוא העבר היהודי־הכללי, שהוא גם העבר האירופי. יצירת עגנון היא במובן מסוים היפוכה של הספרות הישראלית כפי שזו נגלתה לאפלפלד בשנות החמישים, שכן במקום ההתרכזות בכאן ובעכשיו הארצישראלי, הילידי החילוני – שהוא הסובסטאנץ של ספרות זו – מקיימים סיפורי עגנון קשר חי, מתמיד ולא בהכרח נוסטלגי עם עולם הילדות המזרח אירופי, עניינם המרכזי הוא "המצב היהודי", ולדידם האבחנה בין "כאן" ל"שם" בטלה ומבוטלת.

דבריו של אפלפלד מתחדדים עוד יותר כאשר משווים אותם למה שאומרים למשל בנימין תמוז או א"ב יהושע – שניהם "ילידי הארץ" – באותו המשאל עצמו. תמוז, כנער לשעבר, מדבר בעיקר על עגנון כעל מי ששימש לרבים מן הסופרים (ובכלל זה גם לו עצמו) "צינור להשפעות הספרות המודרנית". ומה אומר א"ב יהושע? "בשנים הראשונות של ההיכרות עם יצירתו, לא חוויית היהדות היא שמשכה, אלא הצד ה"טכני" שבו. המגנון, דרך עיצובו של הדמויות, וכל אותם סימנים טובים שאנו נותנים בעגנון". גם אפלפלד התרשם מן המודרניות שבעגנון, מן הצד הטכני שבו – אך בניגוד לתמוז או ליהושע, לגביו הפגישה עם "המיתוס היהודי" היא המפתח הקובע את מהות יחסו אל עגנון [illegible]

שלו. הערכה לחשיבותו של עגנון ולאפקטיביות שלו כמי שהפגיש את הדור הישראלי החילוני עם העולם היהודי מושמעת גם בדבריהם של א"ב יהושע ובנימין תמוז, אלא שלהערכתם צד זה שבו הפעים אותם כקוראי־ספר, אך לא כבותבים.

סוגיית "עגנון ואני" עולה פעם נוספת על סדר היום של אפלפלד במאמר בשם "הגרעין", הנכלל בספר "מסות בגוף ראשון" שהופיע במסגרת הספרייה הציונית ב־1979. המאמר אינו עוסק רק בעגנון אלא גם בעגנון, במסגרת ניסיונו של הכותב להגדיר את יחסו לקבוצת סופרים עברים שמבחינות מסוימות שימשה כדגם לכתיבתו. אפלפלד כולל בה את עגנון, ברנר, גנסין ופוגל. ארבעת הסופרים האלה "ירדו עד מצולות הנפש וניתצו עד דק את סבך הקירבה והסלידה, אהבה ושנאה המפעפעות בכל מגע שבין־האינטלקט־היהודי־המודרני, וכל שהעמיק [illegible] העמיק יותר הוא הצביע על תהום פעורה בין יהודי רגיש זה ובצמא חיים ובין המורשת הנודעת". ועוד אומר אפלפלד: "באמנה עלי הספרות העברית המרבית על כאב התאים ההרוסים, על מחלה ממארת שפשטה בגופים רגישים, על חושים שכהו, על גזל הרוחות שלפתע היה כבר משא, על איוו במיהה ממעמקים". לשון אחר: אפלפלד מאמץ יוצרים אלה כאבות ספרותיים לא בשל מניעים סגנוניים – אף כי כמה מהם השפיעו עליו גם באופן סגנוני – אלא בשל העובדה כי הנושא המרכזי שלהם, כפי שהוא מפרש אותו בשורות אלה, תואם למעשה את הנושא שאותו בחר להעמיד במוקד סיפוריו. יש לשים לב כי מדובר בארבעה סופרים ילידי ומגדלי שנים רבות במזרח אירופה – מתוכם רק שניים שפעלו בארץ – אשר לדעת אפלפלד עניינם המרכזי הוא בניתוח (סיפורי כמובן) של המשבר החברתי והמוסרי שקבע במידה רבה את אופייה ואת דמותה של החברה היהודית במזרח אירופה ובמרכזה מאז שלהי המאה התשע עשרה ועד ערב מלחמת העולם השנייה.

באשר לעגנון, חשיבותו של המאמר אינו רק בהתייחסות הכללית אליו, אלא בזה שאפלפלד בוחר להצביע בו על יצירה מרכזית מתוך כתביו, שכלפיה הוא מבטא את יחסו המיוחד: הכוונה ל"אורח נטה ללון", שלדבריו "חושף לפני כמה מסתרי האינטימיים ביותר". כאן לראשונה מעגן אפלפלד את זיקתו לעגנון ברקע היסטורי וגיאוגרפי משותף – הסמיכות שבין גליציה ובוקובינה, והשייכות ההיסטורית של מחוזות אלה אל האימפריה ההבסבורגית. ארבעים שנה ויותר מפרידות בין עגנון לאפלפלד, אך את "אורח נטה ללון", שפורסם על סף מלחמת העולם השנייה והשואה, כתב עגנון בעקבות פגישה מחודשת עם עיר הולדתו ועם גליציה המזרחית בכלל בתחילת שנות השלושים, שהן שנות הילדות של אפלפלד עצמו; וכך, באופן מפתיע למדי, נוצרה הצלבה בין העולם הבדיוני שעיצב עגנון ברומאן הזה לבין העולם הקונקרטי שחווה אהרן אפלפלד בטווח השנים 1932–1939, המשמש עד היום מאגר בלתי־נדלה של חומרים שמהם הוא בונה את סיפוריו.

אולם לגבי אפלפלד "אורח נטה ללון" הוא יותר מזה: בהמשך המאמר, כמעט כבדרך אגב, מגדיר אפלפלד את הרומאן של עגנון כ"סיפור השואה שלפני השואה", כשהוא עושה שימוש באותה שיגרת לשון שבה השתמשה הביקורת ביחס אליו. אמירה זו מבטאת את המחויבות של אפלפלד כלפי הרומאן של עגנון, והיא מבליעה בתוכה את ההכרה כי הנאראטיב של "אורח נטה ללון" הוא למעשה הנאראטיב של הסיפורים והעלילות שלו עצמו, שכן גם הוא, כמו עגנון לפניו, בוחר לשוב בכתיבתו אל המחוזות האבודים של גליציה־בוקובינה כדי לתאר את תהליך כיליונה של החברה היהודית באירופה המרכזית־המזרחית ערב מלחמת העולם השנייה, תוך הימנעות מפורשת מתיאור האירועים שהתרחשו לאחר מועד זה.

המלה האחרונה של אפלפלד בתחום זה היא מסת הסיום לספר מחקרים חדש על עגנון הנקרא "Tradition and Trauma", שיצא לאור לפני חודשים אחדים בלבד מטעם המרכז ללימודים עבריים באוניברסיטת אוקספורד. חלקו של אפלפלד בספר מוגדר כ"עדות אישית". מאמר זה הוא המאמר המקיף והשלם ביותר בכתבי אפלפלד עד כה בסוגיית "עגנון ואני", והעובדה כי הדברים נכתבו בזמן האחרון, מתוך התבוננות רטרוספקטיווית על הביוגרפיה ליטראריה שלו, מקנה להם משקל יתר. ישנם במאמר דברים חדשים, ולצדם כלולים בו ניסוחים חדשים לדברים שנאמרו או נרמזו רשמו. מסתבר כי ההיכרות בין [illegible]

בעגנון פעמים אחרות וזמן לא רב לאחר שעלה לארץ, שכן עגנון נהג לבקר לעתים קרובות במוסד שבו למד – חוות הלימוד החקלאית של רחל ינאית בן־צבי שהיתה בתלפיות, סמוך למקום מגוריו. כבר אז נראה לו שונה מסביבתו, כאילו היה "אחד מן הזרים האבודים שלנו". כשבגר ופגש בו שוב ואף שיתף אותו בלבטיו כסופר מתחיל צייד אותו עגנון בעצה הפרקטית לכתוב על ניסיונו שלו ונוהג להזכיר לו את מחויבותו כלפי עיר הולדתו. בחלל האוויר היהודי השמות דבלין ובוצ'אץ', ערים מן השוליים שהיו למרכז; כזה, מן הסתם, יהיה גם גורלה של טשרנוביץ. "עגנון עזר לי למצוא את דרכי הביתה", כותב אפלפלד. הזכירה עם "המיתוס היהודי" – שעליה דיבר בראיון משנת 1963 – היא איפוא המוטיב המרכזי במפגש בינו לבין עגנון לא רק במישור הספרותי אלא גם במישור האישי.

בהתייחסו לאספקט הספרותי של המפגש עם עגנון מעלה אפלפלד לראשונה בכפיפה אחת את שמותיהם של עגנון וקפקא, כשהוא מייחס לשניהם השפעה מרחיקת־לכת על כתיבתו. "אם קפקא נתן משמעות להתנסות שלי בזמן השואה, עגנון פתח לפני את השערים והפגיש אותי עם בית היהודי ועם הספרות היהודית". משמע שהקשר בין עגנון וקפקא – שניהם גידולי האימפריה ההבסבורגית, שניהם סופרים שלא חוו את השואה אך הקדימו לחוש בה – מבליט דווקא את היהודיות שבמפגש עם כל אחד מהם, כאשר עגנון מוצג במפורש כמי שנתן לאפלפלד את הכלים להתמודד עם הרקע האישי שלו ועם המסורת התרבותית שהוא ראה עצמו משויך אליה: "הוא הראה לנו שיהדות איננה אנכרוניזם. אפשר לכתוב על יהודים בערים קטנות ולהיות אוניברסלי. היהדות איננה מכשלה אמנותית – היא עושר שיש לדעת למצות אותו".

אל שרשרת עדויות זו מצטרף טקסט נוסף, שאינו נוגע כלל בעגנון, אך מובלע בו מסר חשוב ביחס למפגש שבין אפלפלד לבין "המיתוס היהודי". שוב חוזר אפלפלד ומשחזר את הטראומה שלאחר הטראומה – מבוכת האור של ארץ־ישראל, סללי הנעורים העבריים של דור מלחמת השחרור, הביטחון והאופטימיזם של המדינה שזה עתה קמה – ומול כל אלה תודעת הזרות, הניכור והבושה של ניצולי השואה. על רקע אוירה זו מתרחש בתחילת שנות החמישים מפגש אישי, לא ספרותי, בין אפלפלד הצעיר לבין דב סדן, שהחל לכהן באותן שנים כמרצה ליידיש באוניברסיטה העברית בירושלים: "ואז הופיע כמתוך החשכה איש עם פנס קטן, שדומה לא התכוון אלא לשוות חולין שבאקראי, והפיח בך את רגש הבית השדוד והנשכח וגרר אותך בכבסם אל מחבואיך הנסתרים ביותר", כותב אפלפלד במסתו "המורה", מחווה לדב סדן במלאת לו שבעים וחמש שנה. "הכליטה לא נמחקה ואולי לא תימחק לעולם, אבל פעליה ממו צנחה ראשיתה של הבנת ערך עצמך, והעבר [illegible] הקומה היהודית". גם הרגשים שמעמיד סדן עשו עליו רושם: המחויבות ליידיש וללשונות היהודים, האוריינטאציה היהודית בביקורת, הזיקה לפולקלור העממי, הערעור על מושג "החילוניות היהודית". סדן המורה היה איפוא האיש שהעניק לתלמידו אפלפלד את ההכשר לחבור מחדש אל עברו האישי, המוכחש והמודחק, ולהגיע דרכו אל נבכי התודעה הקולקטיווית היהודית, שגם היא, כביכול, היתה אז מחוץ לתחום. אפלפלד חוזר ואישר את עוצמת השפעתו הגדולה של סדן עליו בהרצאה שנשא באוניברסיטת תל־אביב במלאת לו שמונים וחמש שנים: הוא נזכר טוב בעוצמת המגע האישי עמו במרה־סנסה של ראשית שנות החמישים, אך במקביל לזה ביטא הזדהות עמוקה עם האמונות והדעות שייצג: "תשתיתה ומצעה של משנת סדן" – אמר אז אפלפלד – "היא פרישה מקיפה, אם תרצו דין וחשבון נרחב, לעתים ידידי, של מאה שנות חיים יהודיים על כל תהפוכותיהם".

לדידו של אפלפלד היה סדן נציג אותנטי לא פחות מעגנון של יהדות מזרח אירופה, והזהותו יליד גליציה המזרחית השרה גם הוא עליו את אותה "אינטימיות יהודית" שהקרין עגנון, זה שבעל־פה וזה שבכתב. אלא שבמקרה של סדן פעלו האימפאקט האישי, שפת הגוף ונימת הדיבור לא פחות מאשר השיח עצמו ואולי גם יותר מבנה. עגנון, על אף קסם המגע האישי, השפיע על הדימוי של אפלפלד בראש ובראשונה כסופר, שכן האידיאולוגיה שלו היתה מובלעת בפרקסיס ספרותי בעל עוצמה גדולה, ובאמצעותו יכול היה אפלפלד לעצב פואטיקה שתאמה את עולם החוויות שלו ואת מושגיו. ואף שאפלפלד מרחיק לכת ואומר באותו מאמר כי המפגש עם סדן הכריע את דרך חייו, נראה כי הפגישה המכריעה באמת היתה בינו לבין עגנון, בעוד שסדן ממלא תפקיד משלים אך לגמרי לא מבוטל בסימונה של האלטרנטיווה התרבותית שאיפשרה לו להשתחרר בהדרגה מאחיזתה המשתקת של סופרי "דור בארץ", ואף אם לגבש לו נוסח משל עצמו.

המשפט האחרון עשוי להישמע כפרפראזה על תיזה ידועה של סדן עצמו, ואכן זו כוונתו. בסדרת מאמרים נודעת על יצירת חיים נחמן ביאליק ניסח סדן את התיאוריה הגנטית שלו בדבר קיומן של שלוש "פגישות פטליות" – כלשונו – אשר שינו את חייו של ביאליק כיוצר: לולא אותן פגישות, אמר סדן, היה ביאליק מתפתח באופן שונה מכפי שאנו מכירים אותו היום. סדן הצביע על פגישה אחת עם מקום (וולוז'ין) ועל שתי פגישות פרסונאליות: אחד העם ומנדלי, שהמפגש עמם – האישי וגם הספרותי – היה גורלי כבחירתו של ביאליק. תיאוריה זו של סדן ביחס לביאליק יפה לענייננו: שתי "פגישות פטליות" היו לאהרן אפלפלד. האחת עם עגנון והשנייה עם סדן, ולשתיהן היתה חשיבות עצומה – אף אם בכיוון שונה – לגבי התפתחותו. המפגש עם יוצרים אלה החזיר אותו אל עצמו, אל תרבות המוצא שלו, אל אותה הוויה גלותית של ערב החורבן שלגבי חוגים רחבים של נותני־הטעם בתרבות הישראלית היתה אז בגדר טאבו. הודות להם עלה בידו לאמץ את "המיתוס היהודי" ובה בעת להרחיק מעל עצמו את "המיתוס העברי" שהיה זר לו. "מעולם לא הייתי מחסידיו של המיתוס העברי" – הסביר אפלפלד לשומעיו בנאום שנשא בוועידת הסופרים באפריל 1981 ואשר בו סיכם את עיקרי ה"אני מאמין" הספרותי והרוחני שלו.

מסיפורי "עשן", דרך "באדנהיים", "תור הפלאות", "בעת ובעונה אחת", "סמיון" וסיפורים אחרים התמקדה איפוא הפרוזה של אפלפלד – כמו זו של עגנון, כמו זו של סדן – באנאטומיה של המצב היהודי, וכתור שכזאת היא מוחקת את התוויות שהלכו ונבנו ואשר הפרידו בין גולה לארץ־ישראל. ואפלפלד, המודע היטב לחוב שאותו הוא חב הן לעגנון הן לסדן, הודה לכל אחד מהם בדרך שונה. את המסה המוקדשת לדב סדן חתם בציטוט הבא: "על מתן השפע הזה תודתי נתונה לו לאורך שנים". לעגנון תודה בדרך עקיפה, מתוחכמת, כביכול עגנונית, דווקא מעל דפי הרומאן האחרון שלו "לאיש". לקראת סיום הסיפור מגלים עולי הרגל לשמחתם כי אחד מחבריהם, שמואל־יוסף שבו, שסברו כי נעלם ואיננו, חזר להיות עמם. להזה ידוע כי שמואל־יוסף הוא כנר, ובכינור של אפלפלד – ראה "תור הפלאות" – הכינור, הכנר והמוסיקה הם מייצגיה של האמנות. ואלה הם הדברים שאומר סרול – גם הוא אחד מעולי הרגל – אל הכנר שמואל־יוסף, בן הטיפוס בשמו של המחבר: "בה אתה סח, שמואל־יוסף, אנחנו אוהבים אותך כבית יהודי. בלא כחל ושרק. אתה היית ואתה תהיה הכנר שלנו. אנחנו אוהבים את נגינתך ולא נבגדה בה בשום אחרת".

הרצאה שהושמעה בכנס "מטשרנוביץ לירושלים: עיונים ביצירת אהרן אפלפלד", שנערך באוניברסיטה העברית בירושלים בדצמבר 1994

יעקב בסר

הסידור שלך לא מוגן, כמובן

הסידור שלך לא מוגן, כמובן, ואני
עם הבידה מתהפכת. האיש בשולחן מימין
הבין את הכרטיסים להתאורה, האשה
בודקת את השורה ואת המושב ובדלת ביתן־הקפה
מגנן רוסי. האקורדיון שלו תלוי
כמו מניפה גונחת ועל כתפיו אין ובד
לקלידים, רק כפתורים, לבן שחור, לסרוגין. איך
שמתגלה השחור בארם, אלהים, המפתח היה
פה פתוח ואלם, תלוי על כתפו אחת
נמשך לאדמה

המנגן עובר באלכסון
מקום כתוך שמאליה, להסתיר תמורתה של
ידו הימנית. כל תנועה של המפתח
חשיבה משב קליל של צליל סמוי
המשנן בשפתיו הנעות
ועיניו, באיששם, מוחות את הקצב
היוצא משמות אצבעותיו
בתופף על

כשהדיבור פסק, חשבתי על
מה שכתבתי פעם. אבל אתי בקש למתוק את
"איך שאבותנו / בעקרון עיניים / מעבידים
פרח שחור / מפה לפה... / קראתי לזה פעם
והוספתי
וההושך / בינינו קופא... אתה רואה, מתבנבני
בין כה וכה, כי הוא קופא

העברתי אל בין קצות אצבעותיו פתק
ובכפכי עיניו כתבת את הסכום
העקב כו
ופעם, ליד שלחן אחר, גדול ועמוס צלעות
ובקבוקים, העברתי לך פתק אחר, מלים
כמו פרות ארמים על דוכני השוק
בעונת הנעורים שלי

ואחרים רשמתי את תכנן בכל אלף
אצבעותי שהיו לי
על משי עורך
העברתי לך דם, וזרע וזריר חיד
ורק, העברתי העברתי

עכשיו נתנו לראות בברור
ידו הימנית איננה מתנועעת, המפתח
תלוי מן הכתף, לא היו שם קלידים, רק
כפתורים לבנים וארמים איך שהארם מתחלף
ובשחור

אלהים. איך שם באבקים, דמויות
בשמה, שעלה עוד מעט, למעלה
על בימת הבימה, על דמה של אמי, על מותו
של אבי, על ימים חלולים בגופי האשה
[illegible]

ועוד בדיתי ובדיתי האם: "אתה
כרטיסים עד אירוני, או לחצץ..."
ואני, רק חייך מלכסן של סכין בין שפתי
וברזל הברזל מתחכך בגרון

וישבת שותקת, שחרית ויפה
גם הזמר העולה, שמפתח האקורדיון שלו
פתוח כלפי מפה וקופא כמו יד
פסוקת האצבעות והפתק דבק בן
מראה בקפאונה על השר השותק להדגיש מלה
שאמרת ואינני זוכר דבר על מה

אחרי הלום שבבית הקפה, וכל הכלים של הבאים
להתאורון והמנגן הבורג, שעמד
בפתח הדלת כמו מחסום טבעי, באלכסון, דומה
לעגנון של עץ מעל באר בפרית בארץ הולדתו
הקלו נספי ועה בחיות עיניו ראשת ודאגה
מותי קשים נגלעה מעל פניו ומבעדה
שני ימים חלולים ומסביב שמים לבנים כמעט
ונימים רישת שבקעות של דם.

ואז ראיתי גם תלוי על חמסה קים של אצבעותיו
רועד, עדיין לא בצע, צליל בהולדו, סליחה
סעות, מוכרית הליל, אולי אף רבע, שריד מפה
שהיה בקפואה של התנועה ולא עלה
רבע גם תלוי על חמסה קים של פי יד
והצביעה לדלת
כמו צפור שקמה על הים שחור באמצע הרחוב
ובין בית לבית
וכמו המפתח גם היא מתערסלת עם כל משב של
רוח

תנועת כהור הארץ

הרחוב, לא לא, סליחה, בית הקפה שמתרוקן
המנגן קורא אל הזירה. ואני בשלי, העברתי לך
פתק
הבטה על הדלת, המנגן עבר אל הפה, באולם
וזכינו, שבהבימה
שם עולה מחזה אחר, בלי להפליא כמו זה, שאנו
והדמויות
הראשיות בו, הכינות, כאמור, העברתי לך פתק
על כך וכו', הלכו כמה שנים נוטה לפל
אל תוך השפל ההוא

האיש והאשה מהשלחן הסמוך
דוחפו אותה, שלא כבונה והקלות, בעברם לאולם
התיאטרון. אך כי ידך שהצביעה על הפתח
צנחה בניתה לא רצונית, כמו אצבעיל
שנופל מעצמו והשמיע צליל של אנקה רבה
מין חרישה שאין עמה צרימה של
[illegible]

אלן בוסקה

שיר

מצרפתית: דוד קלר

בגינ־אה החדשה
כאשר אדם מכבד
הולך לעולמו
כורתים את ראשו, מרוקנים
בזהירות ושמים
על הענף הגבה
של עץ מקדש;
כך מטילים על המת
לשמור על העם.
אך כאשר מת אדם נוסף,
מתנקמים מיד בגלגלת
הסורחת
ומשליכים אותה לכרישים.
המת החדש,
על טוהרתו ונדיבו,
תופס את מקומו על העץ.
ידידים רחוקים,
כאשר גם הוא יקבר בבת,
קחו נא את לסתי,
את מצחי וארבות עיני:
בוקעות מהם, ראה תראה,
מנגינות כה נדיבות
שאיש לא ימות עוד לעולם
אצלכם.

אלן בוסקה הוא משורר צרפתי ממוצא בלגי, נולד ב־1919 ונמנה בצעירותו עם הסוריאליסטים

יד יצחק בן-צבי
המכון לחקר ארץ-ישראל ויישובה
מכון בן-צבי לחקר קהילות ישראל במזרח

ערב זכרון לנשיא יצחק בן-צבי

יתקיים ביום א', ל' בניסן תשנ"ה (30.4.95) בשעה 20.00
בצריף הנשיא רח' אברבנאל 12, ירושלים

ותוכנית הערב:

הענקת פרסים: ע"ש יצחק בן צבי / ע"ש רחל ינאית בן-צבי / ע"ש מרדכי איש שלום

זוכי הפרסים: ד"ר שמואל דותן / ד"ר נסים יושע / פרופ' אמנון כהן / פרופ' זאב ספראי / אדריכל דוד קרויאנקר

הרצאות: פרופ' אמנון כהן: מה ליהודי בבית המשפט המוסלמי
דוד קרויאנקר: אדריכלות עכשווית-אופנת הציטוט

* הציבור מוזמן *

WE BUY BOOKS
Our firm is now forming for leading museums and institutions abroad, large collections of:
GERMAN BOOKS
Entire libraries and/or valuable single items bought
Absolutely highest prices paid.
Open daily 9-13.30. Tuesday, also 16-19.
M. POLLAK - ANTIQUARIAT (Est. 1899)
Old books, original maps and prints
36 & 42 King George St. Tel-Aviv
Tel (03) 5288613 Fax (03) 297146

هكذا من الأصل

هكذا منذ الأصل

מכתבים למערכת הארץ

לא כך ישוחרר פולארד

בתגובה על מאמר המערכת "מחוות שחרור מרגלים" ("הארץ", 14.4)

המסקנה המובאת בסוף המאמר – שעל פיה הממשל האמריקאי וזרועות הביטחון שלו יכולים לקבוע את שחרורו של ג'ונתן פולארד באופן זה או אחר כחלק מן העסקה הסיבובית המוצעת – אינה קבילה על פי החוק האמריקאי. במקרים כאלה המלה האחרונה הקובעת היא של הרשות השופטת האמריקאית, כלומר, של שופט פדרלי.

אפשר להיות שתדלן אצל הממשל, המתחלף כל ארבע שנים, אבל אי־אפשר להפעיל שתדלנות אצל שופט פדרלי, כפי שאי־אפשר לעשות זאת אצל שופט עליון ישראלי.

לנשיא אמריקאי לא מוקנות בחוקה סמכויות חנינה כמו לנשיא בישראל ואפשר רק לחשוב על פנייה לקונגרס ליזום שינוי או תוספת מהסוג הנקרא Ammendment. סביר שאם יפנו לקונגרס, יקבלו השתדלנים תשובה. דרך אחרת לא תועיל, כיוון שהשופטים הפדרליים פוסקים על פי החוק.

יעקב הראל
נצרת עילית

בגלל ההתנחלויות

לדובר נוהה האשליה שהאיסלאם, מטבעו, בנוי כך שחכמי הדת שלו אינם מתקשים לשכנע צעירים תמימים כי התאבדותם תוך כדי פגיעה בכובשים תביא אותם לגן עדן. זו אשליה מסוכנת המתעלמת מהמציאות הקשה: כיבוש ממושך הביא יותר ויותר פלשתינאים לייאוש תהומי, שהוא ולא חכמי הדת מצמיח מתאבדים שאין להם עוד מה להפסיד.

הייאוש בקרב הפלשתינאים גבר אחרי הסכם אוסלו נוכח ההתנחלויות, ושום גורם ישראלי רציני אינו מראה, ולו ברמז, כוונה כלשהי לתקוף את הבעיה באומץ.

מותו של התהליך עם הפלשתינאים ידוע מראש. הוא החל עוד באוסלו, כששני הצדדים הסכימו כי אין מתמודדים "כרגע" עם בעיית ההתנחלויות.

חזקיה לאורנב
בתיים

בגלל המחדל הביטחוני

המחדל בחלק הביטחוני של הסכם אוסלו אינו זוכה להתייחסות הולמת בכלי התקשורת. אמנם ברק כותב ניתוחים חכמים בעיתונות הודה בוושינגטון, אך כאן הוא השאיר לנו הסכם הגובה בכל חודש נפגעים רבים. אם הוא והמטכ"ל שעליו פיקד לא חזו את המפולת הזאת, עליו לקבל עליו את האחריות ולא לשאת עיניו להנהגת המדינה בעתיד. אם הוא חזה והתריע, יחד עם קציניו, על המחיר הנורא שנשלם כתוצאה מהסכם כושל זה ולא התפטר עם חתימתו (שום קצין אחר לא התפטר), מתברר שהיה לנו רמטכ"ל (וממטכ"ל) חסר יושר אינטלקטואלי שהתקפל לפני פוליטיקאים, ולפיכך ודאי שאינו ראוי להנהיג את המדינה.

השאלה הגדולה היא, מה יהיה עם החלק הביטחוני של הסכם עם סוריה. על מי נסמוך?

שלומי כהן
בת־ים

כשל ניהולי בלי אחראים

בתגובה על מכתב למערכת "כללי המשחק הריאלי" ("הארץ", 14.4)

אין ספק שתרומתו של בית הספר הריאלי לחברה הישראלית, במשך 82 שנות קיומו, לא תסולא בפז. דא עקא, שהבוגרים, התופסים היום עמדות מפתח בכל מגזרי החברה הישראלית, חונכו לפני עשרות שנים. השאלה העומדת על הפרק כיום היא אם החינוך שמקבלים הילדים הלומדים עכשיו בבית הספר יניב פירות דומים.

ההורים, המוכנים להשקיע סכומים גבוהים כדי שיקבלו ילדיהם את המיטב שמערכת החינוך יכולה להציע, רוצים להיות בטוחים כי כספם מוצא על חינוך משופר, ולא מתבזבז כתוצאה מניהול לא יעיל ומפעולות שאין להן ולאיכות החינוך ולא כלום. לשם כך קמה ועדת הבדיקה, שבה השתתפתי כאחד מנציגי מועצת המנהלים. ממצאיה דיעותני. בבדיקה התגלו הסיבות השורשיות לשכר הלימוד הגבוה בבית הספר, שהופך אותו לבית ספר לבעלי אמצעים בלבד. לתדהמתי, תגובת מועצת המנהלים היתה, שהכשל הניהולי קרה כאילו מעצמו, ומושג האחריות לכשל רוקן מתוכן, שכן איש לא נדרש לתת את הדין. כשאין נכונות להתמודד עם המציאות, אין סיכוי להבראה של ממש, החיונית לשיקום מעמדו של בית הספר. לכן הודעתי על פרישתי ממועצת המנהלים.

צבי ציגלר
חיפה

בזק למען שלום בית

בשבועות האחרונים אנו עדים למתקפת פרסום בעניין הצורך הדחוף להתקשר לקרובינו, שמא הם דואגים, כועסים, עצובים או נמצאים בלחץ אדיר – והפתרון הוא כמובן: שירות טלפון שתרגיע אותם. זהו מסע מיותר, מבוזבז וחסר תוחלת. האם באמת זקוקים הישראלים לשירותיה של בזק כדי להזכיר להם להתקשר לקרוביהם? האם בבזק עשו סקר כלשהו המורה על ירידה בכמות "הטלפונים המשפחתיים"? או שמא יש לבזק עודף כסף במידה המאפשרת לשפוך כל שלט ניאון שני במדינה ולקרוא לנו לצלצל עכשיו לחברה, לאשה או לבעל.

יש בלא ספק דרכים אחרות לניצול המשאבים הכספיים. אולי בבזק שכחו שיש עוד קו או שניים במדינה שעדיין לא חוברו לרשת הספרתית. עלות הצבתם של השלטים בוודאי יכולה להציל עוד כמה לקוחות מחוסר הנוחות הכרוך בשימוש טלפון בלי חיוג צלילים. במקום לדאוג לשלום בית – שתדאג בזק לשיפור השירות ללקוחות.

אריאל מובל
גבעתיים

הטלוויזיה של השבוע

מידן ואסא. לא מספיק לרכון על המרואיין

כמה מעט אפשר לדחוס בחצי שעה

מאת אורית שוחט

בחצות הלילה, עם תאורה אינטימית, ואות פתיחה שהוא קטע ג'ז בשם "משמרת לילה" (כשמה של התוכנית), מראיין קובי מידן בניחותא אדם אחד, שלו הוא נותן את מלוא ההזדמנות לשפוך את לבו. המתכונת הזאת אינה מקורית, והיא קיימת בצורה זו או אחרת בכל תחנת טלוויזיה בעולם, אבל כדי שראיון של חצי שעה עם אדם אחד יצליח, נדרש מראיין וירטואוז.

קובי מידן הוא מאנייריסט. האינטימיות שהוא כופה על התוכנית נובעת יותר מהשעה, מהתאורה, מסלסולי קולו ורזיו, מהרכינה קדימה לעבר המרואיין ומהמבט שהוא שולח אליו מעל למשקפיים, ופחות מתוכנם של הדברים המתבררים בשיחה. כשהוא רוצה להיות רגיש מאוד, הוא שואל את תעשיין הפלדה רובי אסא – "מה יש בפלדה, רובי? זה רק מקצוע או שיש משהו בחומר הזה?" וכשהוא רוצה לגלות התמצאות הוא אומר, "דיברתי עם כמה אנשים, הם אמרו לי שאתה איש טוב". אסא מסכים עם האבחנה הזאת.

הראיון עם רובי אסא, ששודר ביום שלישי בחצות, היה בהחלט הישג עיתונאי, אבל ראיון עיתונאי אינו יכול להיות ריקוד ואלס. מי שנמלט מהארץ לפני שלוש שנים בגלל גודל חובותיו, ונלכד על ידי נושיו בפיליפינים, שם לדבריו עבר עינויים, עד שנמלט בהתחבאו לשגרירות ישראל במנילה, מי שישב בכלא השוויצי שנתיים (בלי משפט על מה) והיקף חובותיו עשרות מיליונים (כמה) – הוא סיפור שראוי להשקיע בו ראיון אמיתי ולא תובבני.

לא די לרכון על אסא ולשאול "באמת, מכל הלב, לא לקחת פרוטה לכיסך?" צריך לבדוק מה אומר כתב הנכסים. לא די לומר "אני יודע שאחרי החלטת בית המשפט אתה מתחיל להרגיש את הקושי", צריך לספר מה החליט בית המשפט, ובאיזה קושי מדובר. ומה עם התביעות שהיו לשוויצים על הונאת בנקים? זה נגמר בלא כלום? ומה עם השותף הנמלט שלו, אימרה הרצוג? איפה הוא?

"למה שלא תפתח עכשיו חנות קטנה לפלדה, במקום להסתבך שוב בעסק גדול", שואל מידן, ופתאום ברגע אחד מבין הצופה שגם אם מידן היה מכין שיעורי בית (ואולי הכין), הוא לא היה מצליח להפיק שאלות טובות יותר.

כמה הרבה אפשר לדחוס בחצי שעה

כמעט כל יום בשעה 16:00 מקדיש לארי קינג את תוכנית הראיונות שלו בסי־אן־אן להתפתחויות מסקרנות במשפט או־ג'יי סימפסון. אחרי תום התוכנית שלו, ב־16:30, מוגש סיכום יומי של המשפט.

גם מי שאינו מעוניין לעקוב אחרי המשפט בדבקות, יכול להעריך את הדרך האינטליגנטית שבה תחנת חדשות מגישה לצופיה את הסיפור התרשותי הזה.

לארי קינג מתעכב רק על העניינים המסקרנים של אותו יום, כאלה שהצופה רוצה לדעת עליהם יותר. הוא מוצא מומחים שישיבו על שאלות, ואלה עושים זאת בענייניות ובבהירות האופייניות כל כך לאמריקאים. היכולת הזאת של מראיין לשאול את העיקר, והיכולת של המרואיין לענות לעניין, בהחלט מעוררות קנאה אצל צופה ישראלי רדוף דמגוגיה. תרבות השיחה העניינית גם מאפשרת לדחוס לתוך תוכנית של חצי שעה עולם ומלואו של מידע.

"תגיד לי", שואל לארי קינג את המומחה לדי־אן־אי, "זה בכלל משנה אם לוקחו את דגימות הדם מזירת הרצח במקצועיות או ברשלנות? זה יכול לשנות את התוצאה של בדיקת הדי־אן־אי?" "לא, זה לא משנה", עונה המומחה. "די־אן־אי אינו מושפע מכל מיני גורמים סביבתיים כמו לכלוך, זיהום, ערבוב וכדומה. גם אם הרוצח ליכלך את המדגם, עדיין אפשר לדעת בביטחון מלא של מי הדם הזה".

תודה רבה למומחה, ועכשיו לג'נט האריס, מי שנזרקה מחבר המושבעים לפני שבועיים לאחר שהתברר כי הוכתה בידי בעלה. "ג'נט, נוכח העובדות הידועות לך עד היום על הרצח, האם היית מרשיעה את סימפסון?" והאריס משיבה: "עד היום לא הציגה לפנינו התביעה שום ראיות המוכיחות את אשמתו של סימפסון. אם הייתי צריכה להצביע היום, הייתי מזכה אותו. מצד שני, חבר המושבעים ראה רק 40% ממה שקרה בבית המשפט. אם הייתי רואה יותר, אולי דעתי היתה שונה".

אף לא אחד משני המרואיינים האלה אינו כוכב טלוויזיה מקצועי, ובכל זאת שניהם ידעו לדבר לעניין. איפה לומדים את התורה הזאת, ואיך מייבאים את הידע הזה לארץ?

אורית שוחט

חדר המיון הוא אמריקה

מאת אורי קליין

משתתפי "ER". שמרנית יותר, סנטימנטלית יותר

חולת אלצהיימר שלא ידעה לשוב לביתה, אשה פצועה קשה המסרבת לגלות שבעלה הכה אותה, חולת לוקמיה המתנגדת לקבל עירוי דם, התקף לב, תאונת סקי – אלה רק כמה מהדמויות והסיפורים שאיכלסו את הפרק של סדרת בית החולים האמריקאית "ER" ששודר השבוע. ומדובר בגודש נרטיווי שהיה מספיק בעבר לכמה פרקים של סדרה אחת.

הגודש, ותחושת הפיצול שבאה בעקבותיו, הם ממאפייניה של הסדרה הטלוויזיונית האמריקאית היום, והם מגיעים כאן לשיא חדש. מאחר שכל אחד מהסיפורים מוגבל ומצומצם, וכולל כמעט רק כמה אידיוסינקרטיות המגדירים אותו – אפשר לעקוב אחר הסדרה בלי לעקוב אחריה בעצם. היא מבקשת להיות כמו החיים, פרוצה, גדושה ומפוצלת, ולפיכך אפשר לצפות בה ממרחק מסוים: אם זנחת לרגע את המרקע והפסדת סצינה כלשהי, לא הפסדת דבר בעצם. זה מקור כוחה האידיאולוגי הבעייתי כל כך, ואולי גם מקור הצלחתה הפנומנלית.

"ER", כפי שכבר דווח רבות, היא לא רק הסדרה החדשה המצליחה ביותר בעונה הטלוויזיונית הזאת בארה"ב, אלא תופעה השוברת שיאים של אחוזי צפייה. מצפייה ראשונית בסדרה קשה להבין מדוע. מדובר בז'אנר המוכר מימיה הראשונים של הטלוויזיה האמריקאית (ומקורו באופרות הסבון בהמשכים ששודרו ברדיו). לכאורה, אין בה שום דבר חדש. להיפך, היא שמרנית יותר, סנטימנטלית יותר, קורנת יותר בתחושה של הומניזם דביק, מאשר "מקום אחר", סדרת בית החולים המצליחה שקדמה לה.

ואולי זה סוד הצלחתה. "ER" היא הסדרה הטלוויזיונית הנכונה לימי "פורסט גאמפ" העליזים והשאננים. חוקרי התופעה במולדתה טוענים שהצלחתה נובעת קודם כל ממגע־הזהב של יוצריה: היא הופקה על ידי חברת "אמבלין" שבבעלותו של סטיבן ספילברג, נוצרה על ידי מייקל קרייטון – השניים האלה כנראה אינם טועים לעולם. אולם אין מדובר רק באינסטינקטים נכונים. "ER" ממשיכה את הכיוון האידיאולוגי שהתבטא ביצירותיהם האחרונות של ספילברג וקרייטון, וזו כנראה האידיאולוגיה הנכונה לאמריקה של אמצע שנות ה־90.

ספילברג וקרייטון, ביצירותיהם האחרונות, יחד ולחוד, עוסקים בשבחי הקפיטליזם האמריקאי הנאור. בית החרושת של אוסקר שינדלר ב"רשימת שינדלר", פארק הדינוזאורים, ומפעל ההיי־טק שבו מתרחשת האינטריגה של "חשיפה" שימשו להם זירה שבה נבדקה שאלת צדקתו ויעילותו של הקפיטליזם הנאור, זה שבמיטבו מעניק אפילו חיים, מול זה שהוא מוטעה, כושל ואף קטלני. מיקום הדיון בבית חולים רק מחדד את סוגיית החיים והמוות שניתנה בידי המוסד כדי להוציאה לפועל בדרך היעילה והמיטיבה ביותר. "ER" אומרת שהמוסד, כלומר הממסד, הוא יעיל ואנושי ואכפת לו, גם אם לא תמיד, והרי לא כל הסיפורים נגמרים כפי שהיינו רוצים – המיטב הזה...

גודש הסיפורים ש"ER" כולל אותם, שאף אחד מהם אינו מרכזי וכל אחד מהם מבטל את השאר, בא להבליט אמירה זאת. על כן הסיפורים אלמנטריים לחלוטין: הדבר האחרון שסדרה כמו "ER" רוצה לעשות הוא להפגין מורכבות אנושית או אידיאולוגית, כמו יצירותיהם האחרונות של ספילברג וקרייטון, וגם "פורסט גאמפ" – "ER" היא במודע מוצר ראשוני וכמעט פרימיטיווי – וגם משוכלל להפליא. לא רק הגודש והפיצול הנרטיוויים, אלא גם המצלמה שאינה מפסיקה כמעט לנוע ופסקול שאינו חדל מלרעוש, מבקשים לגרוף אותנו אל תוך הנעשה על המרקע וגם להודיע את נוכחותה של המציאות המתוארת בסדרה בתוך זו שלנו.

"ER", במימונות אידיאולוגית אופיינית, גם מגלה לנו איך המוסד עובד וגם מסתירה זאת מאתנו. התיאור המפורט של הטיפול ושפע המידע הרפואי אמורים להרשים אותנו במהימנותם המדעית ובאמינותם הריאליסטית בלי שנקלוט אותם בעצם. איננו מתבקשים להבין – אנו מתבקשים להיכנע.

"ER" היא להיט טלוויזיוני לימים שבהם הגבולות המבדילים לכאורה בין פיקציה למציאות הולכים ומיטשטשים. הד"ר קילדייר, בן קייסי או מרקוס ולבי, גיבוריהן של סדרות רפואיות מצליחות מהעבר, ייצגו את הפנטסיה של הרופא הטוב מהלומותיהן המרגיעים ביותר. "ER" מייצג פנטסיה על המוסד הטוב, ומשתמש בכל התחבולות האפשריות להסתיר את העובדה שזו פנטסיה. ואולי ספילברג וקרייטון וקברניטי הקולנוע והטלוויזיה היום באמריקה אינם יודעים עוד שזו פנטסיה. במציאות שבה מדברים על התמכרות ל"אופרת סבון אמיתית" (משפטו של או־ג'יי סימפסון), והגיבור הקולנועי הפופולרי נע בחופשיות בין בדיון לתיעוד היסטורי, "ER" מבקשת לומר לנו שחדר המיון ...

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
נוסדה בתרצ"ו–1936 בידי ברוניסלב הוברמן
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

מנצח: הלמוט רילינג
זמרים ומקהלת גכינגר קנטוריי משטוטגארט

באך: "מתיאוס פסיון"

ת ל - א ב י ב
יום ד', 19.4.95, 20:00
מוצ"ש, 22.4.95, 20:30
יום א', 23.4.95, 20:00
יום ב', 24.4.95, 20:00

ח י פ ה
יום ג', 18.4.95, 20:00

הנדל: "דיקסיט דומינוס"
מוצרט: מיסה ב-דו מינור ("הגדולה")

ת ל - א ב י ב
יום ג', 25.4.95, 19:00
יום ה', 27.4.95, 20:30

ח י פ ה
יום א', 30.4.95, 20:30
יום ב', 1.5.95, 20:30

י ר ו ש ל י ם
מוצ"ש, 29.4.95, 21:00

חוויות שאסור להחמיץ

כרטיסים בקופות התזמורת ובטלפונים:
02-240896 04-664567 03-525...

בורסה / 19.4.95

משתנים | מר"צ | נתונים

במה א

במה ב

במה ג

כר"מ

בנקים וחב' אחזקה

משכנתאות

מימון

ביטוח

מסחר

שרותים

תיירות

מחשבים

נדלן ובינוי

חקלאות

מזון וטבק

טקסטיל

אזהרה

מערכת "הארץ" עושה כמיטב יכולתה לדבר ולעבד תוך זמן קצר נתונים לידיעת הקורא. כל שימוש בנתונים המתפרסמים טעון בדיקת אימות, והולמה על ידי המשתמש תעשה על אחריותו.

מילון מושגים וקיצורים

בטבלת המשתנים: שער קובע – שער קבע בשלב המשתנים. גבוה יומי, נמוך יומי – השער הגבוה והנמוך במהלך יום המסחר, באחוזים לעומת שער הבסיס המוגדר כ-100. חץ עולה – עליה של 5% או יותר. חץ יורד – ירידה של 5% או יותר. בטבלת המר"ץ הנב"ס: % ביצוע – אחוז הביצוע החלקי בשלב המר"ץ, אם נקבע. בעמודה זו מצוינים גם קן – קונים בלבד. מב – מוכרים בלבד. תגמ – תנודה כלפי מוגבלת. הפ – הפסקת מסחר. הפמ – הפסקת מסחר ממושכת. לנ – לא נסחר. שב – שער בלבד. בכל הטבלאות: גבוה שנתי, נמוך שנתי – השער הגבוה ביותר והנמוך ביותר ב-12 החודשים האחרונים. תשואה חודשית – תשואה בניכוי הערך מתחילת החודש.

ملكا من الأصل

هكذا أصبح الأصل

כר"ם / המשך

שם החברה	השער אתמול	% בו"ח	המחזור שקל ע"נ	תמורה באלפי שקל	שער בסיס	שער בנק	התנ/ביקוש שקל ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשו' תקופתית	תשו' הגולה	תאריך הדוח	מכפיל רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי שוק/הון	מכפיל
[illegible]																	

דיפושי נפט

מקבילה

מתכת

אלקטרוניקה

מוצרי בניה

מוצרים כימיים

עץ ונייר

תעשיות שונות

השקעה ואחזקות

דיסה ליהודה משער של דיזאר ... קרן בשקרים השבים האלה. את האלנסיה, לה קורניה – אר' רום וולך – הפועל ירושלים, צעי' המחזור הראשון באליפות שלא הזמרה אשתקד בגלל ...

כר"מ / המשך

[illegible]

קרא לאופציות:

שער מניה: שער המניה אליה מבדרים את האופציה.

תוספת מימוש מהוונת: התשלום הנוסף שיש להוסיף בעת מימוש האופציה למניה.

פרמיה למימוש מיידי: התוספת באחוזים המשולמת עבור רכישת המניה ע"י מימוש האופציה, בהשואה לרכישה ישירה של המניה.

ככל שהאופציה גבוהה אחוזים יותר האופציה מתנהגת כמניה.

תשואת איזון שנתית: התשואה השנתית שבה "צריכה" המניה לעלות עד לפקיעת האופציה, כדי שהמשקיע יהיה אדיש בין רכישה ישירה של המניה לבין רכישה באמצעות רכישת האופציה ומימושה.

שווי עפ"י B&S: השווי התיאורטי של האופציה לפי נוסחה בלאק ושולס.

שווי נטו: השווי התיאורטי של האופציה לפי המודל הנ"ל אשר כולל את תוספת המימוש לפי שער הריבית בבסיס.

19.4.95 / אופציות

[illegible]

האופציות המודגשות פוקעות במהלך 31 הימים הבאים

מקרא אג"ח להמרה:

שער מניה – שער המניה אליה ימירו אגרות החוב.

תקופה ממוצעת לפדיון – התקופה הממוצעת (בשנים) לפדיון של אגרות החוב בהתחשב במועדי תשלומי הקרן והריבית.

פרמיית המרה: בשיעור התוספת באחוזים המשולמת עבור רכישת המניה ע"י המרת האג"ח בהשואה לרכישה ישירה של המניה.

תשואה שנתית לפדיון (ברוטו) – התשואה השנתית המבוצעת לפדיון של אגרות החוב בשערה של אותה עת.

הערות:

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]
8. [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]
11. [illegible]
12. [illegible]
13. [illegible]
14. [illegible]
15. [illegible]

19.4.95 / אג"ח להמרה

[illegible]

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

קרנות נאמנות / 19.4.95

קרנות גמישות

שם הקרן	סיווג משני	מנהל הקרן	מחיר קניה ברוטו	מחיר פדיון	השינוי היומי בנק'	השינוי היומי ב-%	סטיית התקן**	תשואה מתחילת החודש	תשואה מתחילת 1995	תשואה בשנת 1994	תשואה בשנת 1993	תשואה ממוצעת 90-94	עמלת רכישה ב-%	עמלת ניהול ב-%	נכסים במיל' שקל	צמוד מדד	צמוד מט"ח	מניות	אג"ח להמרה	שקלי
גב	גמס	ציון ממאב"ס	11368.90	11287.81	-4.84	-0.04	8.87	-0.35	-6.89	-45.00	22.43	6.50	0.72	2.90	3.7	1	1	47	11	20
אבקה	גמס	[illegible]	1430.05	1403.95	-2.03	-0.14	9.91	-0.67	-7.91	-39.82	38.55	20.01	1.86	3.37	8.5	3	8	49	12	16
אביב	גמס	[illegible]	150.10	148.40	-0.53	-0.36	6.43	+0.05	-2.51	-30.56	15.20	---	1.89	2.20	21.5	2	4	35	19	40
אורמן גמישה	גמס	אורמן	78.37	76.75	-0.05	-0.07	5.41	-0.51	-10.53	-14.43	---	---	2.11	2.85	5.3	0	0	31	0	69
[illegible]	גמס	[illegible]	66.06	64.93	+0.01	+0.02	8.76	+0.06	-3.16	-34.76	---	---	1.74	1.70	7.9	0	15	37	2	46
[illegible]	גמס	[illegible]	348.66	341.27	-0.22	-0.06	6.94	-1.54	-0.21	-28.80	27.87	19.52	1.98	1.50	7.6	4	0	59	12	25
אלמות 90	גמס	אלמות דיסקונט	145.65	142.57	-0.28	-0.17	7.76	-0.50	-2.97	-26.23	20.26	---	1.89	2.20	40.0	14	19	64	7	5
אלמות [illegible]	גמס	אלמות דיסקונט	2135.04	2124.34	-3.20	-0.15	6.30	-0.00	-2.55	-25.06	28.32	18.95	0.91	2.20	104.3	29	2	40	6	24
[illegible]	גמס	[illegible]	97.24	95.54	+0.40	+0.50	---	+0.80	-1.29	---	---	---	1.78	2.70	1.6	0	9	49	3	39
[illegible]	גמס	[illegible]	471.91	460.64	-0.77	-0.17	7.57	-1.29	-7.35	-17.29	33.23	22.42	2.45	3.90	113.1	5	2	77	15	1
[illegible]	גמס	[illegible]	168.98	167.00	-0.01	-0.01	4.30	+0.77	-2.87	-15.46	21.92	---	1.19	2.65	2.0	0	0	34	2	64
[illegible]	גמס	[illegible]	126.00	124.32	+0.42	+0.34	7.82	+5.45	-2.62	-30.85	42.85	---	1.35	3.10	2.5	21	9	31	37	2
[illegible]	גמס	[illegible]	65.05	64.53	+0.11	+0.17	6.25	-0.29	-4.07	-35.58	---	---	0.89	2.10	1.1	0	0	49	26	25
[illegible]	גמס	[illegible]	108.72	106.85	-0.16	-0.09	3.83	+0.40	-2.30	-24.51	21.39	13.85	1.00	3.35	4.4	0	0	41	6	53
בטחה 30 פלוס	גמס	בטחה	119.07	117.45	-0.67	-0.57	8.65	-1.57	-8.97	-38.22	34.56	16.38	1.38	3.70	14.6	0	0	83	1	16
בטחה גמישה	גמס	בטחה	1989.39	1962.34	-1.44	-0.07	4.50	+0.76	-1.37	-18.14	22.14	14.96	1.38	3.20	16.5	10	10	22	30	28
[illegible]	גמס	[illegible]	99.85	97.77	-0.04	-0.04	---	-4.03	-10.16	---	---	---	2.13	3.00	4.3	0	0	80	0	20
[illegible]	גמס	[illegible]	114.62	112.21	+0.63	+0.60	5.78	+0.25	-2.68	-17.78	33.38	---	2.15	2.95	45.5	17	0	54	21	8
[illegible]	גמס	[illegible]	90.39	89.44	+0.07	+0.15	3.66	+0.16	-5.16	-21.43	---	---	1.86	3.80	5.4	13	1	25	3	50
[illegible]	גמס	מרץ-מבכל	2894.08	2851.92	-2.36	-0.11	8.97	-2.37	-9.81	-23.08	50.76	31.95	2.05	3.75	73.9	0	4	93	1	2
[illegible]	גמס	[illegible]	73.09	72.37	-0.07	-0.12	5.81	-0.08	-0.55	-27.05	---	---	0.97	2.70	2.0	4	11	24	11	50
כלל גמישה	גמס	כלל	894.53	878.81	-0.59	-0.07	11.42	-0.76	-3.08	-54.28	70.61	14.30	1.08	3.65	10.1	0	0	60	13	27
[illegible]	גמס	[illegible]	508.09	502.52	-0.30	-0.06	7.75	-0.47	-5.85	-27.43	27.97	17.42	1.11	2.30	111.7	4	14	56	11	15
[illegible]	גמס	[illegible]	119.84	117.63	-0.92	-0.78	8.79	-3.15	-14.04	-28.46	21.27	---	1.88	1.80	34.7	0	0	93	0	7
[illegible]	גמס	[illegible]	393.15	388.62	-1.33	-0.34	3.55	-0.11	+0.32	2.47	38.67	18.87	1.17	3.70	10.3	0	1	34	1	64
[illegible]	גמס	[illegible]	1203.86	1181.59	-2.78	-0.23	10.34	-0.04	-0.36	-40.46	40.28	21.09	1.08	3.50	7.7	4	0	86	5	5
[illegible]	גמס	בינלאומי	2340.68	2320.34	-0.19	-0.01	2.96	+0.39	+0.93	-9.73	26.35	22.28	0.88	1.60	101.5	52	12	21	2	13
[illegible]	גמס	[illegible]	1494.53	1407.20	-3.83	-0.26	7.39	-0.95	-6.55	-26.75	22.11	17.63	1.57	3.25	5.6	1	2	52	27	18
[illegible]	גמס	בינלאומי	109.91	109.47	-0.22	-0.20	2.67	+0.38	+0.48	-4.42	---	---	0.40	1.30	14.1	36	11	36	1	34
[illegible]	גמס	בינלאומי	109.38	107.75	-0.24	-0.11	4.49	+0.33	+0.36	-18.17	33.70	---	0.87	1.90	41.6	34	8	34	5	19
[illegible]	גמס	[illegible]	99.54	97.75	+0.16	+0.16	5.95	+0.66	-4.09	-19.12	15.45	---	1.83	2.40	4.6	0	5	37	19	39
[illegible]	גמס	[illegible]	557.64	549.93	+0.39	+0.07	5.39	+0.34	-1.40	-22.93	29.68	18.73	1.40	2.40	40.7	22	6	23	20	29
[illegible]	גמס	[illegible]	178.02	176.93	-0.17	-0.10	5.17	+1.10	-7.85	-22.97	35.82	13.94	0.62	3.70	8.6	0	0	32	18	58
[illegible]	גמס	[illegible]	1744.69	1733.74	-1.67	-0.09	6.95	-0.14	-4.07	-25.09	38.94	19.21	0.63	3.20	22.7	5	2	51	13	29
סיגמא גמישה	גמס	סיגמא	75.37	74.56	-0.34	-0.46	4.82	-0.28	-5.55	-21.67	---	---	1.09	2.75	18.9	0	1	76	3	20
[illegible]	גמס	[illegible]	139.66	137.75	-0.04	-0.03	10.92	+0.08	-2.95	-48.23	45.14	---	1.39	2.10	29.7	0	4	71	1	24
[illegible]	גמס	פסגות	129.74	128.22	+0.10	+0.08	6.12	-0.97	-5.59	-19.39	23.45	28.78	1.19	2.20	314.2	10	18	64	3	5
[illegible]	גמס	פסגות	148.53	146.85	+0.11	+0.07	5.10	-0.27	-3.34	-20.08	21.97	---	1.14	2.20	39.9	14	6	51	4	25
[illegible]	גמס	[illegible]	2845.34	2813.56	-4.26	-0.15	6.04	-0.37	-4.57	-28.14	33.46	14.55	1.13	2.20	58.6	9	16	36	16	23
[illegible]	גמס	לאומי פיא	140.25	139.06	-0.07	-0.05	10.78	-1.47	-9.50	-41.53	37.94	8.97	0.86	2.70	46.1	2	1	81	4	12
[illegible]	גמס	לאומי פיא	583.88	580.98	-0.56	-0.10	7.35	-0.03	-2.61	-24.65	37.63	17.13	0.50	1.95	459.0	20	6	64	1	9
[illegible]	גמס	מרכנתיל	383.24	380.07	+0.20	+0.05	5.12	+0.45	-4.42	-33.50	57.39	25.26	0.83	3.70	6.8	10	11	20	29	30
[illegible]	גמס	פסגות	191.93	190.23	+0.34	+0.18	8.14	0.00	-3.98	-27.24	58.11	---	0.89	2.20	99.0	0	6	72	17	5
[illegible]	גמס	פסגות	371.80	369.46	+1.07	+0.29	7.70	+0.07	-5.66	-28.87	28.45	15.33	0.63	2.25	212.0	0	9	73	9	9
צמיחה גמישה	גמס	צמיחה	2088.78	2060.61	+2.90	+0.14	6.82	+1.25	-4.20	-22.51	31.88	19.41	1.37	2.30	14.0	10	3	39	17	31
רסקו גמישה	גמס	רסקו	130.02	128.33	-0.07	-0.05	16.44	-3.73	-8.40	-58.51	48.96	4.98	1.32	2.90	12.4	0	0	72	0	28

קרנות מניות

שם הקרן	סיווג משני	מנהל הקרן	מחיר קניה ברוטו	מחיר פדיון	השינוי היומי בנק'	השינוי היומי ב-%	סטיית התקן**	תשואה מתחילת החודש	תשואה מתחילת 1995	תשואה בשנת 1994	תשואה בשנת 1993	תשואה ממוצעת 90-94	עמלת רכישה ב-%	עמלת ניהול ב-%	נכסים במיל' שקל	צמוד מדד	צמוד מט"ח	מניות	אג"ח להמרה	שקלי
*אורמן מניות	מכל	אורמן	102.68	102.29	+0.28	+0.27	---	-1.06	---	---	---	---	0.38	2.85	5.4	0	0	76	0	24
[illegible]	מכל	[illegible]	72.32	71.86	+0.08	+0.11	9.94	+0.17	-4.35	-39.32	---	---	1.77	1.70	14.2	0	0	57	2	41
[illegible]	מכל	[illegible]	240.92	236.29	-0.02	-0.01	9.58	-2.42	-10.97	-40.13	38.32	---	1.96	3.65	8.2	0	0	88	0	12
[illegible]	[illegible]	[illegible]	173.48	169.73	-0.38	-0.22	11.53	-2.34	-14.06	-48.51	68.93	---	2.21	3.60	25.2	0	0	88	0	12
[illegible]	[illegible]	[illegible]	119.71	117.13	+0.14	+0.12	12.09	-2.60	-27.56	-55.45	84.37	10.09	2.20	4.00	4.9	0	0	89	0	11
[illegible]	ישר	[illegible]	93.87	91.69	-0.24	-0.26	5.44	+1.25	+3.44	-37.36	12.04	---	2.38	2.10	43.5	0	17	74	1	8
אלמות [illegible]	ישר	אלמות דיסקונט	87.36	85.58	---	---	5.87	+0.01	+11.55	-26.49	---	---	2.08	2.30	14.5	4	21	53	0	22
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	1699.57	1668.53	+1.20	+0.07	10.56	-0.95	-5.38	-36.69	37.13	23.87	1.86	1.70	86.6	0	0	88	0	12
אלמות [illegible]	מכל	אלמות דיסקונט	1955.94	1919.97	-0.48	-0.02	9.74	-0.31	-2.37	-37.41	33.16	23.73	1.87	2.20	94.4	0	0	85	0	15
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	127.04	124.71	-0.58	-0.46	11.53	-2.47	-9.35	-43.59	58.65	---	1.87	2.70	131.3	1	0	85	2	12
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	119.56	118.97	+0.48	+0.41	9.44	-0.08	-4.59	-28.88	17.21	---	0.50	2.20	51.2	0	0	97	0	3
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	58.97	57.90	-0.02	-0.03	10.65	-0.55	-8.52	-40.04	---	---	1.85	2.30	21.6	0	0	86	0	14
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	44.94	44.66	-0.13	-0.29	12.76	-2.21	-12.19	-48.07	---	---	0.63	2.60	31.6	0	0	86	2	12
אלמות [illegible]	מכל	אלמות דיסקונט	587.72	584.11	-1.19	-0.20	11.58	-1.61	-7.36	-42.55	42.93	24.96	0.62	1.70	168.0	0	0	88	0	12
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	54.28	53.27	-0.22	-0.41	11.60	-1.11	-5.75	-45.46	---	---	1.90	2.60	19.4	0	0	85	1	14
[illegible]	[illegible]	[illegible]	93.48	91.42	-0.39	-0.42	---	-2.50	-8.90	---	---	---	2.47	3.90	16.1	0	0	97	1	2
[illegible]	מכל	[illegible]	729.63	712.37	-0.37	-0.05	9.37	-2.23	-7.86	-29.22	49.74	30.64	2.45	3.90	144.5	0	0	97	0	3
[illegible]	[illegible]	[illegible]	226.28	220.85	-0.16	-0.07	9.31	-2.31	-7.91	-29.64	45.43	---	2.46	3.90	74.3	0	0	95	1	4
[illegible]	מכל	[illegible]	183.69	181.29	+0.19	+0.10	12.11	+2.33	-11.09	-45.11	68.48	15.32	1.32	3.60	19.4	5	6	80	7	2
[illegible]	מכל	[illegible]	60.36	59.55	-0.02	-0.03	9.51	-0.88	-18.47	---	---	---	1.36	3.70	6.3	0	0	88	0	12
[illegible]	מכל	[illegible]	121.40	119.99	-0.14	-0.12	11.16	-1.84	-19.79	-42.40	48.52	---	1.34	2.70	7.1	0	0	90	3	7
[illegible]	מכל	[illegible]	214.16	211.67	-0.33	-0.16	10.17	-2.05	-10.86	-38.81	40.69	22.56	1.18	2.20	250.8	0	0	90	2	8
[illegible]	מכל	[illegible]	521.15	511.17	-1.50	-0.29	11.98	-1.22	-12.64	-50.30	40.99	18.63	1.95	3.40	4.0	0	0	57	0	43
[illegible]	[illegible]	[illegible]	102.34	100.35	+0.23	+0.21	9.60	-0.92	-6.52	-30.58	26.28	23.38	1.88	2.70	108.7	0	0	93	0	7
[illegible]	מכל	בטחה	3275.93	3231.67	+0.76	+0.02	9.61	-0.76	-6.64	-36.23	36.68	25.93	1.37	3.70	13.4	0	0	85	1	14
[illegible]	מכל	[illegible]	142.83	140.15	-0.85	-0.60	10.38	-1.34	-7.36	-38.61	28.92	---	1.91	2.40	18.5	0	0	81	4	15
[illegible]	[illegible]	[illegible]	51.56	50.84	-0.03	-0.06	10.11	-0.49	-8.73	-44.16	---	---	1.42	2.88	2.9	0	0	93	1	6
[illegible]	[illegible]	[illegible]	75.14	74.13	-0.05	-0.07	8.27	-0.24	-0.08	---	---	---	1.36	2.70	15.3	2	0	74	3	21
[illegible]	[illegible]	[illegible]	85.90	84.13	-0.28	-0.33	---	-0.88	-0.89	---	---	---	2.10	3.00	8.0	0	0	85	0	15
[illegible]	מכל	[illegible]	68.97	67.52	+0.10	+0.15	9.30	-0.74	-5.78	-28.41	---	---	2.15	3.80	15.1	0	0	87	1	12
[illegible]	[illegible]	[illegible]	61.28	60.14	+0.02	+0.03	8.47	-1.81	-12.09	-34.72	---	---	1.90	2.20	43.3	0	0	91	2	7
[illegible]	[illegible]	[illegible]	94.18	92.40	-0.19	-0.21	---	-1.97	-7.37	---	---	---	1.93	1.20	2.0	0	0	89	3	8
[illegible]	[illegible]	[illegible]	74.49	73.14	+0.26	+0.36	---	-1.36	-12.72	---	---	---	1.85	2.15	0.8	0	0	95	0	5
[illegible]	[illegible]	[illegible]	300.96	293.95	-0.04	-0.28	12.46	-1.34	-8.66	-49.37	44.59	18.91	2.38	3.50	12.7	0	0	84	7	9
[illegible]	[illegible]	[illegible]	61.65	61.35	+0.19	+0.31	10.14	+0.15	-11.65	-48.00	---	---	0.49	3.70	1.3	0	0	62	9	29
[illegible]	ישר	[illegible]	119.38	117.80	-0.62	-0.52	6.38	+1.04	-2.94	-40.41	36.57	---	1.34	3.25	1.5	0	13	52	21	14
[illegible]	[illegible]	[illegible]	110.57	108.47	+0.09	+0.08	11.91	-1.31	-11.39	-44.19	42.58	22.80	1.96	2.10	147.9	0	0	91	1	8
[illegible]	[illegible]	[illegible]	73.91	72.55	+0.08	+0.11	9.07	-2.64	-5.26	-23.91	---	---	1.87	2.10	8.6	0	0	87	4	9
[illegible]	מכל	כלל	110.18	108.73	+0.36	+0.33	8.42	+0.02	+5.98	-37.89	11.58	---	1.33	3.15	2.9	0	0	69	10	21
[illegible]	[illegible]	כלל	142.20	140.96	+0.55	+0.39	9.57	-0.05	-2.74	-30.52	12.25	---	0.88	2.20	3.1	0	0	96	0	4
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	89.25	88.49	-0.29	-0.33	11.93	-2.76	-21.80	-54.79	52.15	---	0.86	2.90	29.0	0	0	83	7	10
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	194.63	191.04	+0.41	+0.22	8.98	-2.57	-9.28	-25.85	26.17	---	1.88	2.20	42.1	0	0	84	6	10
[illegible]	מכל	כהן אמריקאי	574.85	561.13	-0.92	-0.16	9.92	-1.21	-7.97	-37.64	37.87	25.77	2.45	2.20	80.2	0	0	81	10	9
[illegible]	מכל	כהן אמריקאי	545.86	538.83	-1.09	-0.20	10.08	-1.29	-10.32	-40.79	40.17	22.14	1.12	2.20	95.7	0	0	84	8	8
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	90.41	88.75	-0.07	-0.08	11.96	-1.08	-16.53	-41.95	48.34	---	1.87	2.30	102.2	0	0	76	13	11
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	66.99	65.76	-0.52	-0.78	18.35	-1.95	-5.80	-37.91	---	---	1.87	2.30	44.9	0	0	84	6	10
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	272.53	269.50	+0.57	+0.21	9.70	-0.48	-6.34	-30.70	25.98	---	1.12	2.20	181.6	0	0	91	0	9
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	48.76	47.87	0.00	0.00	10.19	-0.81	-15.00	---	---	---	1.86	2.30	15.5	0	0	70	20	10
[illegible]	[illegible]	בינלאומי	248.21	246.14	+0.47	+0.19	9.87	-1.26	-11.59	-32.15	53.86	22.73	0.84	2.10	101.7	0	0	73	9	18
[illegible]	[illegible]	מרץ-מבכל	185.94	182.18	-0.82	-0.45	9.91	-1.91	-13.40	-26.76	51.89	---	2.86	3.75	25.9	0	3	90	0	7
[illegible]	[illegible]	בינלאומי	68.75	68.98	-0.03	-0.04	7.96	-0.26	-6.93	-27.25	---	---	0.84	2.10	19.3	1	0	71	5	23
[illegible]	[illegible]	בינלאומי	122.45	121.60	+0.42	+0.35	9.37	-0.11	-4.50	-28.87	17.02	---	0.63	2.10	38.2	0	0	95	0	5
[illegible]	ישר	בינלאומי	118.45	117.05	-0.91	-0.77	4.61	-0.29	+3.08	-28.94	12.11	---	1.28	2.50	10.4	10	14	57	2	17
[illegible]	[illegible]	בינלאומי	1054.64	1045.81	+0.39	+0.04	8.74	-0.63	-3.40	-29.60	35.37	30.07	0.84	2.10	149.7	0	0	81	1	18
[illegible]	[illegible]	[illegible]	85.68	84.53	-0.23	-0.25	10.29	+0.56	-3.75	-35.13	---	---	1.36	3.38	5.2	0	0	78	8	14
[illegible]	[illegible]	[illegible]	36.63	36.02	+0.05	+0.14	13.82	-2.46	-20.34	-48.63	43.68	---	1.69	3.50	8.3	0	0	78	5	17
[illegible]	מכל	[illegible]	140.53	138.84	-0.36	-0.26	9.99	-1.85	-9.63	-46.97	37.97	---	1.22	2.75	5.6	0	0	65	22	13
[illegible]	[illegible]	בינלאומי	62.16	61.66	+0.07	+0.11	---	-0.13	-3.40	---	---	---	0.81	2.10	18.8	3	0	74	4	19
[illegible]	[illegible]	[illegible]	115.37	114.07	+0.45	+0.40	9.39	-0.09	-4.56	-29.45	15.62	---	1.14	2.70	132.3	0	0	95	0	5
[illegible]	[illegible]	בינלאומי	79.95	79.30	-0.24	-0.30	8.79	-1.53	-7.61	-33.17	---	---	0.82	2.10	18.0	1	0	60	17	22
[illegible]	מכל	מרכנתיל	54.21	53.73	-0.08	-0.15	7.21	+0.77	-7.65	---	---	---	0.89	3.20	3.2	0	0	47	41	12
[illegible]	[illegible]	מרכנתיל	115.63	115.36	+0.45	+0.38	9.16	-0.06	-4.97	-27.48	12.97	---	0.23	2.70	1.9	0	0	94	0	6
[illegible]	[illegible]	מרכנתיל	204.89	204.22	+0.33	+0.16	8.37	+0.42	-6.52	-38.08	21.80	---	0.33	3.20	6.0	0	0	48	42	10
[illegible]	[illegible]	בינלאומי	326.79	323.97	+0.91	+0.28	8.59	+0.11	-3.02	-25.50	31.23	---	0.83	2.10	103.9	0	0	81	2	17
[illegible]	[illegible]	בינלאומי	51.59	50.67	+0.10	+0.20	9.43	-1.76	-13.86	-41.13	---	---	1.82	2.50	4.4	0	0	59	5	36
[illegible]	מכל	[illegible]	695.02	685.16	+1.47	+0.21	10.25	-1.18	-6.75	-38.55	40.06	23.21	1.44	2.90	17.1	0	4	70	13	13
[illegible]	[illegible]	[illegible]	56.23	55.18	0.00	0.00	12.54	-1.09	-8.58	---	---	---	1.90	3.09	6.1	0	0	97	0	3
[illegible]	[illegible]	[illegible]	45.31	44.47	-0.20	-0.45	13.81	-2.46	-13.97	-49.69	---	---	1.89	2.80	73.4	0	0	86	1	13
[illegible]	מכל	[illegible]	269.50	257.91	-0.53	-0.20	10.44	-1.06	-6.35	-39.46	45.43	---	0.63	3.50	10.4	0	0	77	5	18
[illegible]	מכל	[illegible]	101.93	100.55	-0.05	-0.05	---	+0.17	---	---	---	---	1.37	3.85	2.3	0	0	1	4	95
[illegible]	[illegible]	[illegible]	57.36	57.13	-0.20	-0.35	8.14	-2.01	-10.64	-35.56	---	---	0.40	3.10	9.9	0	1	88	4	7
[illegible]	מכל	[illegible]	87.36	87.06	-0.52	-0.59	11.82	-4.09	-13.35	-42.62	28.03	14.23	0.34	2.90	56.1	0	0	86	2	12
[illegible]	[illegible]	עוצמה מזרחי	59.24	58.53	-0.06	-0.10	9.02	-1.22	-4.10	-40.01	---	---	1.21	2.20	32.4	0	0	80	9	11
[illegible]	ישר	עוצמה מזרחי	64.10	63.12	-0.43	-0.58	6.06	-0.79	+0.25	-39.64	---	---	1.55	2.20	2.4	0	17	57	9	17
[illegible]	[illegible]	עוצמה מזרחי	1454.65	1438.47	-3.48	-0.26	11.32	-1.60	-9.40	-48.40	43.04	18.20	1.12	2.20	41.6	0	0	85	6	9
[illegible]	[illegible]	עוצמה מזרחי	128.81	125.70	+0.51	+0.41	9.52	-0.05	-4.97	-28.64	16.02	---	0.88	2.20	55.4	0	0	95	0	5
[illegible]	[illegible]	עוצמה מזרחי	1285.16	1270.45	+2.97	+0.23	9.81	-0.14	-5.24	-37.35	27.87	20.84	1.16	2.20	75.1	0	0	85	4	11
[illegible]	מכל	עוצמה מזרחי	119.04	117.70	-0.36	-0.30	10.19	-0.70	-4.44	-41.76	30.45	---	1.14	2.20	14.4	0	0	80	9	11
[illegible]	[illegible]	עוצמה מזרחי	147.29	146.19	-0.47	-0.37	15.15	-3.52	-15.98	-62.30	36.90	1.92	0.75	3.10	33.7	0	0	81	2	17
[illegible]	מכל	עוצמה מזרחי	72.48	70.07	-0.07	-0.10	9.11	+0.37	-6.42	-48.98	---	---	0.59	3.10	5.0	0	0	65	8	27
פיא 3000	[illegible]	לאומי פיא	56.36	55.33	-0.17	-0.11	12.26	-0.22	-2.93	---	---	---	1.86	2.45	32.0	0	0	84	1	15
פיא-[illegible]	מכל	לאומי פיא	752.97	739.15	-0.74	-0.10	10.73	-1.03	-6.43	-37.91	35.67	22.55	1.87	2.25	206.5	0	0	90	0	10
פיא-[illegible]	[illegible]	לאומי פיא	601.62	597.85	+0.14	+0.02	10.53	-0.62	-3.22	-36.84	29.22	21.98	0.63	2.20	107.8	0	0	94	1	5
פיא [illegible]	מכל	לאומי פיא	45.95	45.10	+0.02	+0.04	12.14	-2.55	-14.44	-50.31	---	---	1.88	2.45	54.3	0	0	82	0	18
פיא-[illegible]	מכל	לאומי פיא	721.96	708.58	-0.57	-0.08	11.34	-1.52	-9.70	-39.99	42.88	20.31	1.89	2.25	126.0	0	0	92	1	7
פיא-[illegible]	מכל	לאומי פיא	481.06	472.17	-0.52	-0.11	10.69	-1.27	-5.91	-34.80	37.92	23.56	1.88	2.20	185.6	0	0	89	1	10
פיא-[illegible]	[illegible]	לאומי פיא	104.50	102.56	-0.06	-0.06	14.36	-1.80	-14.13	-53.82	47.89	---	1.89	2.95	102.0	0	0	96	1	3
פיא-[illegible]	[illegible]	לאומי פיא	120.25	118.04	+0.38	+0.37	9.42	-0.03	-3.58	-29.40	14.86	---	1.88	2.70	147.6	0	0	93	0	7
פיא-[illegible]	ישר	לאומי פיא	71.60	70.88	-0.43	-0.60	5.66	-0.77	+1.82	-33.87	---	---	1.82	2.45	32.6	6	25	63	0	6
[illegible]	[illegible]	פסגות	194.86	193.62	+0.80	+0.41	10.11	-0.18	-5.63	-34.79	33.29	15.46	0.64	2.20	168.0	0	0	95	2	3
[illegible]	[illegible]	פסגות	75.51	74.10	+0.19	+0.26	10.41	-0.51	-9.89	-36.47	---	---	1.90	2.50	85.0	0	0	87	5	8
[illegible]	מכל	פסגות	480.33	477.26	-0.44	-0.09	10.11	-1.39	-10.29	-38.86	42.83	23.10	0.64	2.70	145.0	0	0	91	4	5
[illegible]	[illegible]	פסגות	54.72	53.68	+0.07	+0.13	12.79	+0.60	-9.63	-40.62	---	---	1.94	2.70	37.0	0	0	94	4	2
[illegible]	[illegible]	פסגות	60.31	59.19	+0.31	+0.53	11.31	+0.58	-5.37	-38.91	---	---	1.89	2.50	127.0	0	0	90	6	4
[illegible]	[illegible]	[illegible]	83.76	78.73	-0.79	-0.97	---	+0.01	-4.23	---	---	---	2.69	3.40	1.1	0	11	70	0	19
[illegible]	[illegible]	[illegible]	82.25	81.67	-0.32	-0.39	---	-0.67	-10.18	---	---	---	0.71	2.60	2.2	0	0	92	4	4
[illegible]	[illegible]	צמיחה	149.57	148.03	-0.20	-0.12	10.77	-0.88	-3.41	-35.66	32.39	---	1.10	3.70	2.1	0	0	74	0	26
[illegible]	מכל	צמיחה	409.32	406.80	+0.21	+0.05	10.03	+0.37	-5.92	-38.54	45.63	24.38	0.62	3.20	7.2	0	0	79	0	21
[illegible]	מכל	[illegible]	66.07	65.16	-0.05	-0.05	8.12	-0.88	-8.15	-41.71	---	---	1.40	2.70	2.4	0	0	76	1	23
[illegible]	מכל	[illegible]	46.71	45.76	-0.23	-0.50	12.04	-0.37	-16.92	-45.01	---	---	2.88	3.40	0.2	0	0	72	2	26
[illegible]	[illegible]	[illegible]	176.86	173.27	-1.81	-0.58	15.33	-2.69	-21.16	-39.90	60.38	---	2.07	3.40	15.5	0	0	50	30	20
[illegible]	מכל	[illegible]	102.82	102.03	+0.08	+0.08	10.23	-0.05	-8.03	-50.06	34.64	---	0.77	3.20	2.7	0	0	90	3	7
[illegible]	[illegible]	[illegible]	100.88	98.05	+0.07	+0.07	---	-1.14	-1.95	---	---	---	2.89	4.10	14.6	0	0	70	2	28

קרנות אג"ח מדינה

שם הקרן	סיווג משני	מנהל הקרן	מחיר קניה ברוטו	מחיר פדיון	השינוי היומי בנק'	השינוי היומי ב-%	סטיית התקן**	תשואה מתחילת החודש	תשואה מתחילת 1995	תשואה בשנת 1994	תשואה בשנת 1993	תשואה ממוצעת 90-94	עמלת רכישה ב-%	עמלת ניהול ב-%	נכסים במיל' שקל	צמוד מדד	צמוד מט"ח	מניות	אג"ח להמרה	שקלי
[illegible] אג"ח מדינה	אמד	[illegible]	111.05	109.08	+0.04	+0.04	2.01	+0.59	+1.80	-1.34	---	---	1.83	1.40	28.0	52	15	2	0	31
[illegible] אג"ח מדינה	אמד	[illegible]	309.13	305.12	-0.05	-0.02	1.22	+0.40	+1.48	0.55	12.03	14.35	1.31	1.70	3.0	41	3	6	8	42
אלמות [illegible]	אמד	אלמות דיסקונט	815.01	800.01	-0.92	-0.11	1.84	+0.18	+2.45	2.30	9.19	14.83	1.82	1.20	56.3	41	33	3	1	22
אלמות [illegible]	אמד	אלמות דיסקונט	763.93	759.14	-0.68	-0.09	1.35	-0.04	+0.50	4.86	10.65	13.46	0.63	1.20	116.2	77	0	4	4	15
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	518.01	515.02	-0.39	-0.08	1.47	-1.11	+1.71	3.48	11.53	12.92	0.58	1.70	14.4	70	5	0	3	22
[illegible]	אמד	[illegible]	326.73	321.02	-0.39	-0.13	1.41	-0.38	-0.83	7.34	9.82	14.20	1.90	1.10	257.7	87	3	6	0	4
[illegible]	אמד	[illegible]	289.71	285.49	-0.08	-0.03	2.02	-0.82	-1.60	2.40	13.57	14.63	1.61	2.20	39.7	63	14	17	0	6
[illegible]	אמד	[illegible]	137.57	136.05	-0.07	-0.05	2.66	+0.65	-3.97	-5.80	16.41	---	1.19	1.45	22.5	46	0	10	4	40
[illegible]	אמד	בטחה	1739.57	1686.78	-0.90	-0.05	1.13	+0.50	+1.33	4.18	11.35	15.16	1.37	2.20	13.0	63	9	3	5	20
[illegible]	אמד	[illegible]	295.32	294.29	-0.22	-0.07	2.42	+1.01	+0.10	-4.87	13.27	12.95	1.37	1.70	83.6	71	1	4	6	16
[illegible]	אמד	[illegible]	175.43	172.36	-0.04	-0.07	0.93	+1.20	+2.08	5.22	10.54	---	1.84	1.20	21.0	76	0	0	1	23
[illegible]	אמד	[illegible]	868.38	853.36	+0.27	-0.03	2.74	+1.00	+7.66	14.60	9.70	13.34	1.76	2.25	3.0	35	0	5	3	57
[illegible]	אמד	[illegible]	102.93	102.56	-0.03	-0.03	2.79	-0.51	-7.40	-13.83	---	---	0.36	2.40	1.0	0	80	4	1	15
[illegible]	אמד	[illegible]	[illegible]	385.70	-0.02	-0.01	0.69	+0.66	+2.28	13.91	10.95	14.27	0.20	1.20	161.7	70	5	1	0	24
[illegible]	אמד	[illegible]	358.76	353.95	+0.01	+0.00	1.48	+0.78	+1.65	3.78	13.33	15.55	1.36	1.70	40.0	69	1	5	3	22
[illegible]	אמד	[illegible]	437.19	431.19	-0.02	-0.02	1.70	+0.37	+0.41	-0.27	10.43	15.89	1.39	1.40	50.0	72	11	6	2	9
[illegible]	אמד	[illegible]	527.77	517.91	-0.12	-0.02	1.29	+0.37	+0.93	6.30	11.13	15.02	1.90	1.15	293.0	73	7	10	0	18
[illegible]	אמד	[illegible]	104.51	102.71	0.00	0.00	---	-0.17	+0.35	---	---	---	1.75	1.70	20.0	42	5	7	3	23
[illegible]	אמד	[illegible]	430.14	422.19	+0.14	+0.03	0.94	+1.05	+2.55	11.98	10.60	13.88	1.88	0.60	110.0	44	5	0	0	35
[illegible]	אמד	[illegible]	342.00	340.86	+0.37	+0.11	2.68	+0.25	+1.60	-9.63	6.93	9.05	1.00	2.30	19.5	44	0	6	3	47
[illegible]	אמד	כהן אמריקאי	479.25	470.65	-0.11	-0.02	0.74	+1.39	+2.49	12.38	11.88	13.91	1.87	1.10	114.1	77	0	0	0	23

[ללא כותרת]

שם הקרן	סיווג משני	מנהל הקרן	מחיר קניה ברוטו	מחיר פדיון	השינוי היומי בנק'	השינוי היומי ב-%	סטיית התקן**	תשואה מתחילת החודש	תשואה מתחילת 1995	תשואה בשנת 1994	תשואה בשנת 1993	תשואה ממוצעת 90-94	עמלת רכישה ב-%	עמלת ניהול ב-%	נכסים במיל' שקל	צמוד מדד	צמוד מט"ח	מניות	אג"ח להמרה	שקלי
מיטב אג"ח	אמד	מיטב	3501.53	3472.03	-3.97	-0.11	2.10	+0.52	+0.68	-3.78	12.70	14.40	0.85	3.20	14.5	55	1	11	8	25
מרום	אמד	בינלאומי	4380.99	4343.48	-1.78	-0.04	0.88	+0.54	+1.42	5.76	10.90	15.11	0.86	1.30	51.7	76	6	2	0	16
מרכנתיל אג"ח מדינה	אמד	מרכנתיל	97.63	96.86	+0.02	+0.02	1.76	+0.47	+1.00	---	---	---	0.79	1.95	3.2	33	13	4	8	42
[illegible] אג"ח מדינה	אמד	[illegible]	972.51	966.64	-0.01	-0.00	2.01	+0.91	+1.57	-0.86	13.60	15.79	0.61	1.70	42.9	47	7	10	8	28
סיגמא אג"ח מדינה	אמד	סיגמא	102.25	100.88	+0.71	+0.71	---	-0.26	+1.13	---	---	---	1.36	1.10	9.9	80	5	5	1	9
[illegible]	אמד	עוצמה מזרחי	4007.53	3998.85	+0.43	+0.04	1.24	+0.03	+0.00	3.84	13.30	12.63	0.87	1.20	85.8	74	6	6	5	9
[illegible] אג"ח מדינה	אמד	[illegible]	108.56	108.23	-0.05	-0.05	---	+0.79	+2.10	---	---	---	0.30	2.50	12.6	50	4	0	8	38
עוצמה אג"ח מדינה	אמד	עוצמה מזרחי	873.22	865.55	-0.04	-0.00	0.66	-0.23	+0.62	6.63	6.55	10.85	0.89	1.50	71.3	83	14	0	0	3
פיא-צמוד	אמד	לאומי פיא	3309.00	3247.55	-0.92	-0.03	1.68	-0.06	+0.24	3.75	9.84	13.53	1.89	1.20	187.6	77	5	11	1	6
פיא-[illegible]	אמד	לאומי פיא	1865.8	1824.95	-0.08	-0.04	1.80	+0.81	+1.26	1.41	10.51	10.47	0.88	1.20	30.8	64	22	12	0	2
פיא-[illegible]	אמד	לאומי פיא	145.33	142.65	-0.08	-0.02	1.15	-0.03	+0.72	5.19	9.86	12.68	1.08	1.20	349.9	88	0	0	0	12
פסגות [illegible]	אמד	פסגות	390.59	383.40	+0.06	+0.02	1.14	+0.55	+1.64	6.15	12.68	13.15	1.80	1.20	129.0	74	6	6	2	12
פסגות [illegible]	אמד	פסגות	322.87	320.11	-0.10	-0.03	0.82	+0.14	+1.21	5.13	10.35	12.36	0.86	1.45	83.0	58	16	3	3	20
פסגות [illegible]	אמד	פסגות	380.84	373.99	+0.26	+0.07	1.65	+0.29	+1.66	3.65	12.77	12.99	1.00	1.00	51.0	49	6	10	5	20
צמיחה אג"ח	אמד	צמיחה	1440.12	1430.96	+1.00	+0.07	1.62	+0.31	+0.71	3.58	11.22	14.10	1.35	1.70	11.3	45	9	4	3	37
[illegible]	אמד	[illegible]	508.13	498.17	-0.08	-0.01	1.06	+1.52	+1.98	11.06	13.79	15.25	0.39	1.10	242.8	93	1	3	0	3

קרנות אג"ח

שם הקרן	סיווג משני	מנהל הקרן	מחיר קניה ברוטו	מחיר פדיון	השינוי היומי בנק'	השינוי היומי ב-%	סטיית התקן**	תשואה מתחילת החודש	תשואה מתחילת 1995	תשואה בשנת 1994	תשואה בשנת 1993	תשואה ממוצעת 90-94	עמלת רכישה ב-%	עמלת ניהול ב-%	נכסים במיל' שקל	צמוד מדד	צמוד מט"ח	מניות	אג"ח להמרה	שקלי
[illegible]	קפד	[illegible]	102.95	102.57	+0.05	+0.05	0.70	+0.03	+0.31	---	---	---	0.37	1.85	17.0	18	0	1	0	81
[illegible]	אכב	[illegible]	132.15	129.62	-0.11	-0.08	3.33	-0.12	-1.43	-8.38	16.46	---	1.95	2.20	6.6	28	2	22	44	4
אלמות [illegible]	הכב	אלמות דיסקונט	322.46	316.52	+0.02	+0.01	1.92	+1.36	+2.04	-0.05	15.24	15.61	1.80	1.70	38.7	66	2	4	18	10
אלמות [illegible]	אכב	אלמות דיסקונט	155.69	152.77	-0.07	-0.05	1.04	+0.13	+1.19	2.18	9.73	14.50	1.96	1.05	44.4	44	32	3	4	17
אלמות [illegible]	אכב	אלמות דיסקונט	2890.48	2857.08	-0.19	-0.01	2.86	+0.39	-0.25	-5.30	15.17	14.22	1.80	1.70	148.8	69	2	15	4	19
אלמות [illegible]	אכב	אלמות דיסקונט	1541.66	1513.33	-1.57	-0.10	1.30	+0.24	+1.58	1.67	12.28	12.70	1.87	1.20	44.7	58	18	4	5	15
אלמות [illegible]	אכב	אלמות דיסקונט	533.18	523.28	-0.14	-0.03	2.23	+0.46	+0.40	-0.88	13.87	14.64	1.89	1.20	130.5	73	2	12	5	8
אלמות [illegible]	אכב	אלמות דיסקונט	742.59	728.88	-1.20	-0.16	3.05	+1.48	+0.04	-8.18	15.75	13.18	1.88	1.70	65.5	30	3	1	60	4
אלמות [illegible]	אכב	אלמות דיסקונט	148.01	145.31	-0.06	-0.04	2.01	+0.53	+0.88	1.07	15.56	13.89	1.86	1.05	24.4	58	7	6	12	17
אלמות [illegible]	קפד	אלמות דיסקונט	373.23	372.90	+0.24	+0.06	0.47	+1.16	+5.71	9.26	11.76	13.18	0.09	1.70	67.5	4	0	0	0	96
אלמות [illegible]	קפד	אלמות דיסקונט	167.25	164.52	+0.06	+0.04	0.89	+0.77	+2.35	6.69	13.36	9.96	1.96	0.95	26.5	76	4	0	6	14
אלמות [illegible]	אכב	אלמות דיסקונט	245.86	241.38	-0.14	-0.06	1.29	+0.61	+1.15	3.97	11.47	13.63	1.86	1.05	39.1	76	6	1	3	14
[illegible]	אכב	[illegible]	233.12	228.74	+0.31	+0.14	3.17	+0.05	-1.65	-2.36	19.26	18.02	1.91	1.80	116.7	45	4	36	1	14
[illegible]	הכד	[illegible]	88.55	87.79	+0.15	+0.17	4.31	+0.68	-2.03	-12.53	---	---	0.87	2.80	26.6	0	4	8	68	20
[illegible]	הכב	[illegible]	197.06	193.36	-0.12	-0.06	3.24	+0.36	-2.72	-4.80	25.10	16.21	1.91	2.95	128.3	21	13	21	42	3
[illegible]	קפד	[illegible]	104.56	104.26	+0.04	+0.04	---	+1.06	+4.25	---	---	---	0.29	1.60	2.5	6	7	0	0	87
[illegible]	אכב	[illegible]	208.80	197.37	+0.78	+0.40	4.48	+6.54	+3.17	-12.59	25.49	13.85	1.33	2.50	15.4	33	5	8	48	6
[illegible]	הכב	[illegible]	88.74	87.48	-0.01	-0.01	5.91	-0.03	-11.91	-25.05	28.28	---	1.21	2.30	12.6	18	0	14	38	30
[illegible]	אכב	מרץ-מבכל	128.58	126.74	-0.15	-0.12	4.56	-0.09	-2.91	-13.97	23.32	---	1.45	2.25	2.6	18	10	16	45	11
בטחה אג"ח	אכב	בטחה	2206.82	2176.80	-4.75	-0.22	3.30	+1.05	-0.10	-6.90	19.55	17.30	1.30	2.70	17.1	12	1	5	67	15
[illegible]	אכב	[illegible]	108.82	107.28	+0.03	+0.03	---	+0.62	+3.21	---	---	---	1.44	2.35	3.6	0	0	4	14	82
[illegible]	אכב	[illegible]	491.31	485.68	+0.09	+0.02	2.87	-0.29	-1.44	-4.49	15.30	15.87	1.16	1.85	202.5	30	33	32	0	5
[illegible]	הכד	[illegible]	458.11	451.98	-0.70	-0.15	4.57	+0.95	-0.83	-21.61	28.24	20.42	1.36	1.80	99.7	21	1	7	43	28
[illegible]	אכב	[illegible]	111.69	109.91	-0.17	-0.15	2.96	+1.64	+1.00	-4.94	---	---	1.62	2.45	32.7	23	2	8	54	13
[illegible]	הכד	[illegible]	826.25	817.09	-0.11	-0.01	5.31	+0.78	-1.98	-23.27	34.47	14.65	1.12	2.20	82.9	0	4	16	70	10
[illegible]	אכב	[illegible]	159.97	157.81	-0.16	-0.10	2.06	-0.31	-3.47	-2.98	17.56	---	1.37	3.25	4.4	50	5	23	12	10
[illegible]	הכד	[illegible]	94.92	94.15	+0.06	+0.06	---	+0.41	-1.79	---	---	---	0.82	3.80	3.4	10	0	3	50	37
[illegible]	אכב	[illegible]	225.30	222.77	0.00	0.00	2.18	-0.17	-0.38	-3.59	15.86	12.66	1.14	1.20	34.4	66	8	10	10	6
[illegible]	קפד	[illegible]	395.79	395.00	+0.13	+0.03	0.68	+1.29	+4.89	10.67	10.54	13.10	0.20	1.10	280.5	20	0	0	0	80
[illegible]	אכב	[illegible]	190.83	188.30	+0.01	+0.01	2.37	+0.34	+0.76	-5.74	15.86	10.36	0.81	2.15	21.1	44	10	4	7	35
[illegible]	הכב	כלל	147.27	146.08	+0.06	+0.04	3.66	+0.73	+3.43	-27.81	12.92	---	0.81	2.60	4.3	25	0	8	26	41
[illegible]	קפד	כלל	115.98	115.84	+0.04	+0.03	---	+1.62	+6.72	---	---	---	0.85	1.65	19.2	0	0	0	0	100
[illegible]	קפד	כהן אמריקאי	121.57	120.77	+0.08	+0.07	1.31	+1.25	+4.44	4.86	---	---	0.66	0.60	32.8	0	0	4	0	96
[illegible]	הכב	כהן אמריקאי	170.28	169.01	0.03	0.00	3.24	+0.71	-2.19	-4.31	18.42	11.56	0.75	1.70	161.1	38	0	0	51	11
[illegible]	אכב	בינלאומי	405.70	402.35	-0.09	-0.02	0.65	+0.69	+1.96	10.75	9.63	13.46	0.85	1.30	41.5	77	1	0	0	22
[illegible]	אכב	בינלאומי	1402.42	1390.24	-0.30	-0.02	1.98	+0.39	+0.48	-0.57	16.82	17.75	0.88	2.00	119.8	67	7	12	2	12
*[illegible]	הכב	[illegible]	101.93	101.06	-0.07	-0.07	---	+0.29	---	---	---	---	0.86	2.25	3.6	21	11	0	52	16
[illegible]	אכב	בינלאומי	316.98	314.31	-0.16	-0.05	1.80	+0.35	+1.60	2.81	9.93	14.29	0.85	1.40	27.8	38	44	1	2	15
[illegible]	אכב	[illegible]	210.14	206.27	+0.28	+0.14	3.40	+0.13	-0.38	0.90	11.32	14.69	1.80	1.70	50.4	7	18	40	0	35
[illegible]	אכב	בינלאומי	1004.17	995.63	+0.18	+0.02	0.79	+0.68	+2.02	7.06	11.15	14.39	0.86	1.30	47.6	74	3	1	1	21
[illegible]	הכב	בינלאומי	443.22	439.54	-0.10	-0.02	2.22	+0.16	-0.39	-1.96	25.98	19.20	0.84	1.60	53.3	45	2	2	29	22
[illegible]	הכב	[illegible]	121.91	121.16	-0.03	-0.02	4.15	+1.17	-1.00	-11.94	28.92	---	0.62	2.20	12.8	24	7	11	51	7
[illegible]	הכב	[illegible]	115.81	113.64	-0.44	-0.39	6.45	+0.32	-2.23	-15.96	7.93	---	1.91	2.45	8.7	8	4	36	42	20
[illegible]	הכב	[illegible]	73.68	73.23	+0.01	+0.01	4.53	+0.34	-3.61	-24.18	---	---	0.61	2.60	9.7	0	0	7	82	11
[illegible]	אכב	[illegible]	92.85	92.07	+0.01	+0.01	3.01	+0.99	-1.57	-6.47	---	---	0.85	2.90	3.3	0	0	6	23	71
פיא-[illegible]	אכב	לאומי פיא	419.73	417.17	+0.06	+0.01	1.25	+0.42	+1.26	5.97	11.03	12.58	0.61	1.28	112.3	78	1	5	0	16
פיא-[illegible]	הכב	לאומי פיא	753.24	748.47	-0.65	-0.09	5.98	+0.68	-1.55	-22.65	31.51	11.94	0.64	1.90	193.5	14	2	16	56	12
פיא-[illegible]	אכב	לאומי פיא	4654.86	4567.31	-4.38	-0.10	3.58	-0.21	-1.20	-8.14	16.29	14.36	1.90	1.70	294.6	48	14	31	2	5
פיא-[illegible]	קפד	לאומי פיא	358.37	358.37	+0.19	+0.05	0.57	+1.17	+5.18	8.85	8.37	11.54	0.00	2.20	62.6	2	8	0	0	90
פיא-[illegible]	אכב	לאומי פיא	164.24	161.18	-0.12	-0.07	3.50	-0.45	-1.58	-7.54	11.63	11.95	1.90	1.20	38.3	77	0	16	4	3
פיא-[illegible]	אכב	לאומי פיא	248.51	243.87	-0.31	-0.13	1.16	+0.02	-0.47	3.81	9.53	13.45	1.90	1.20	53.4	41	51	6	0	2
פיא-[illegible]	אכב	לאומי פיא	1006.67	987.96	-1.14	-0.12	2.02	-0.05	-1.64	1.29	9.38	12.69	1.89	1.20	159.2	86	1	10	1	2
פיא-[illegible]	הכב	לאומי פיא	271.73	266.72	+0.02	+0.01	2.31	+0.24	-0.36	-1.14	18.44	15.00	1.89	1.35	42.8	65	4	13	10	8
[illegible]	אכב	מרכנתיל	205.79	203.40	-0.17	-0.08	3.30	+0.38	-2.00	-12.81	28.81	---	1.18	2.20	6.5	35	13	4	26	22
[illegible]	הכב	פסגות	384.30	381.87	+0.30	+0.08	4.99	-0.07	-4.30	-17.72	28.51	15.83	0.64	2.00	296.0	1	16	23	55	5
פסגות [illegible]	קפד	פסגות	102.13	100.33	+0.04	+0.04	0.50	+0.68	+3.14	9.66	9.95	---	1.79	1.45	30.0	34	12	0	2	52
פסגות [illegible]	קפד	פסגות	149.91	149.54	+0.08	+0.05	0.43	+1.18	+5.02	9.37	11.39	---	0.25	1.70	45.8	0	4	0	1	95
[illegible]	אכב	עוצמה מזרחי	253.43	252.17	+0.03	+0.01	2.88	+0.21	-2.29	-10.67	16.84	11.42	0.58	2.20	24.4	47	9	11	24	9
ציון-[illegible]	אכב	ציון [illegible]	1389.16	1378.56	+1.41	+0.10	4.10	+0.96	-2.11	-9.02	18.84	10.91	0.77	2.60	5.7	8	16	19	35	22
[illegible]	אכב	קפיטל	104.12	103.31	-0.07	-0.07	---	+1.11	+3.78	---	---	---	0.78	1.95	8.9	39	3	0	16	42
[illegible]	הכב	[illegible]	312.59	306.81	-0.03	-0.01	2.89	+1.42	-0.62	-4.87	18.30	15.12	1.88	1.60	64.6	50	3	0	48	7
[illegible]	קפד	אלמות-בטחה	111.63	110.91	+0.02	+0.02	0.52	+1.01	+4.79	---	---	---	0.65	1.09	5.6	3	1	1	0	95
[illegible]	אכב	[illegible]	107.76	106.86	+0.05	+0.05	---	+2.84	+6.84	---	---	---	0.86	2.40	7.8	6	5	6	55	26

קרנות מט"ח

שם הקרן	סיווג משני	מנהל הקרן	מחיר קניה ברוטו	מחיר פדיון	השינוי היומי בנק'	השינוי היומי ב-%	סטיית התקן**	תשואה מתחילת החודש	תשואה מתחילת 1995	תשואה בשנת 1994	תשואה בשנת 1993	תשואה ממוצעת 90-94	עמלת רכישה ב-%	עמלת ניהול ב-%	נכסים במיל' שקל	צמוד מדד	צמוד מט"ח	מניות	אג"ח להמרה	שקלי
*[illegible]	[illegible]	[illegible]	100.90	100.00	-0.21	-0.21	---	-0.02	---	---	---	---	1.80	2.00	3.8	8	49	0	1	30
[illegible]	הכב	[illegible]	72.79	71.16	-0.30	-0.42	4.44	+1.60	-2.51	-27.81	---	---	2.29	3.70	1.3	0	13	66	4	17
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	161.75	159.47	---	---	2.13	+0.49	+6.09	-11.64	8.07	---	1.43	2.20	51.6	3	37	49	0	11
אלמות [illegible]	ממק	אלמות דיסקונט	660.20	644.06	-1.00	-0.15	1.14	-0.57	+0.08	-3.19	7.73	12.15	0.63	1.20	52.3	1	86	4	0	9
אלמות [illegible]	הכב	אלמות דיסקונט	213.84	208.94	---	---	2.53	-0.11	+10.98	-11.59	13.09	---	2.35	2.20	79.1	5	68	27	0	8
[illegible]	חמט	[illegible]	78.10	76.64	-0.21	-0.27	3.54	-1.36	-7.02	-18.81	---	---	1.88	3.10	10.9	0	7	71	13	9
[illegible]	[illegible]	[illegible]	113.83	111.19	---	---	3.75	+0.09	-1.09	-3.89	22.19	---	2.37	3.60	34.3	1	1	73	24	1
[illegible]	[illegible]	[illegible]	135.72	132.94	-0.53	-0.40	4.61	+4.95	+10.36	-20.92	29.81	---	2.09	3.60	6.2	6	15	48	11	20
[illegible]	[illegible]	[illegible]	129.93	127.94	-0.52	-0.40	3.74	-0.61	+16.12	-12.20	18.72	---	1.56	3.20	3.2	0	12	44	6	36
[illegible]	[illegible]	מרכנתיל	180.94	178.69	-0.57	-0.32	2.87	+0.19	-1.23	-11.73	26.49	13.13	1.36	2.70	7.8	0	66	6	10	38
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	438.89	430.83	-0.56	-0.13	1.56	-0.50	-1.71	-1.35	4.59	12.84	1.87	1.30	71.9	0	80	8	1	11
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	302.36	296.61	-0.88	-0.23	1.59	-0.18	-1.14	-2.75	11.33	14.46	1.96	1.40	125.5	0	64	19	3	16
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	107.86	106.40	+0.52	+0.49	---	+1.14	+5.46	---	---	---	1.37	1.10	23.5	2	86	8	0	4
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	74.60	72.89	-0.59	-0.80	7.14	+0.70	+3.80	-39.87	---	---	2.35	2.30	8.5	0	11	71	5	13
[illegible]	[illegible]	בינלאומי	694.40	688.48	-0.85	-0.12	0.96	+0.04	+0.93	-0.73	5.58	12.86	0.86	1.90	18.4	1	84	2	0	13
[illegible]	[illegible]	[illegible]	129.98	127.92	+0.06	+0.05	4.53	+0.40	+1.36	-15.15	7.45	---	1.61	1.70	29.9	0	8	88	0	4
[illegible]	[illegible]	מרץ-מבכל	169.47	166.34	-0.31	-0.19	4.32	-0.05	-1.88	-10.05	14.24	6.57	1.88	1.45	1.6	0	52	26	11	11
[illegible]	[illegible]	[illegible]	211.56	208.72	-0.46	-0.22	2.25	-0.35	-0.15	-6.98	9.87	13.85	0.88	3.25	5.6	1	59	12	11	17
[illegible]	[illegible]	[illegible]	131.96	131.70	-0.18	-0.08	0.96	-0.38	-0.65	0.31	4.45	---	0.20	1.15	178.5	0	95	3	0	2
פיא-[illegible]	הכב	לאומי פיא	321.07	314.66	---	---	2.97	+0.53	+3.04	-6.23	11.89	12.80	2.04	1.20	142.7	0	70	20	0	2
פיא-[illegible]	[illegible]	לאומי פיא	137.02	135.11	---	---	2.49	+0.95	+3.15	-7.77	12.81	5.21	1.41	1.70	171.4	2	61	25	0	12
פיא-[illegible]	[illegible]	לאומי פיא	126.10	123.74	-0.25	-0.20	1.43	-0.58	-1.05	-4.60	8.61	11.52	1.91	1.20	125.1	0	94	5	0	1
פיא-[illegible]	[illegible]	לאומי פיא	100.55	99.21	---	---	1.86	+1.59	+4.48	-5.02	---	---	1.35	1.90	39.0	0	83	5	1	11
[illegible]	[illegible]	[illegible]	99.09	95.79	-0.28	-0.29	1.78	-0.26	+2.03	-14.05	---	---	3.45	1.30	0.8	31	61	0	0	8
[illegible]	[illegible]	[illegible]	---	---	---	---	3.36	---	---	-19.43	8.49	---	---	2.70	74.0	0	25	62	2	11
[illegible]	[illegible]	[illegible]	374.93	367.95	-0.51	-0.14	1.47	-0.66	-0.58	-4.81	7.29	13.64	1.90	1.70	126.0	0	80	11	4	5
[illegible]	[illegible]	[illegible]	121.08	118.87	0.00	0.00	3.80	+0.95	+1.68	-16.06	12.12	---	1.86	2.20	38.8	0	49	37	4	10
[illegible]	[illegible]	[illegible]	231.23	226.82	+0.08	+0.04	1.66	+0.31	+0.36	-3.47	6.27	11.29	1.94	1.10	28.5	0	80	16	0	4
[illegible]	[illegible]	קפיטל	95.43	94.23	---	---	3.08	+1.18	+0.82	-25.89	27.44	---	1.27	3.20	8.3	0	46	31	10	13
[illegible]	[illegible]	[illegible]	148.92	146.11	+0.66	+0.45	1.23	+0.77	+4.67	0.95	7.94	---	1.92	1.50	12.4	0	56	7	4	33
[illegible]	[illegible]	[illegible]	404.77	396.29	-0.35	-0.14	1.22	-0.17	+2.55	1.24	9.72	12.80	2.14	1.20	44.9	3	52	39	0	6
[illegible]	[illegible]	עוצמה מזרחי	907.89	896.01	-0.02	-0.00	2.31	+0.50	+1.82	-12.61	13.45	11.70	1.33	1.20	59.4	6	65	18	6	5

קרנות מעורבות

שם הקרן	סיווג משני	מנהל הקרן	מחיר קניה ברוטו	מחיר פדיון	השינוי היומי בנק'	השינוי היומי ב-%	סטיית התקן**	תשואה מתחילת החודש	תשואה מתחילת 1995	תשואה בשנת 1994	תשואה בשנת 1993	תשואה ממוצעת 90-94	עמלת רכישה ב-%	עמלת ניהול ב-%	נכסים במיל' שקל	צמוד מדד	צמוד מט"ח	מניות	אג"ח להמרה	שקלי
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	2579.43	2565.88	-1.89	-0.09	4.99	+0.11	-1.72	-15.39	22.11	19.72	0.63	1.70	77.4	40	3	39	5	13
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	1847.46	1782.53	-2.43	-0.14	5.66	-0.18	-2.32	-23.27	23.12	18.99	1.96	1.70	46.5	25	0	58	7	10
אלמות [illegible]	[illegible]	אלמות דיסקונט	983.98	965.76	-2.27	-0.23	6.10	-0.61	-6.57	-28.13	37.36	18.25	1.89	1.70	64.5	25	0	58	7	10
[illegible]	[illegible]	כהן אמריקאי	503.46	494.17	-0.35	-0.07	3.66	-0.29	-2.47	-4.89	17.29	18.21	1.88	1.90	189.5	26	30	31	4	9
[illegible]	[illegible]	בינלאומי	181.81	180.14	+0.02	+0.02	5.24	-0.06	-2.46	-19.16	22.06	---	0.87	2.50	37.6	33	6	40	4	17
[illegible]	[illegible]	עוצמה מזרחי	158.01	156.24	-0.15	-0.10	3.86	-0.23	-1.85	-15.39	20.08	12.00	1.13	1.20	109.8	27	27	30	9	7
פיא	[illegible]	לאומי פיא	5320.48	5294.57	-6.83	-0.13	5.22	-0.31	-2.28	-15.29	19.13	15.80	0.64	1.75	247.4	28	28	45	1	6
[illegible]	[illegible]	פסגות	413.22	405.49	+0.56	+0.14	4.56	+0.43	-2.31	-13.07	21.27	15.78	1.86	2.30	74.0	3	28	41	15	13
[illegible]	[illegible]	[illegible]	64.45	63.28	-0.02	-0.03	7.98	-1.06	-7.98	-35.87	---	---	1.85	1.10	16.9	0	0	62	21	15

** ככל שסטיית התקן גבוהה יותר, כך הסיכון בקרן גבוה יותר. הנתונים על סמך 12 החודשים האחרונים. *** מעודכן ל-31.3.95 *קרנות שהוקמו בשנת 1995

מקרא לסוגי קרנות הנאמנות

אכל	אג"ח כללי	גמס	גמישות	חמט	חו"ל-מט"ח	כרס	כר"ס	מעד	מעורבות	נמס	[illegible]	תחו	[illegible]
אמד	אג"ח מדינה	הכד	אג"ח להמרה	[illegible]	חו"ל-מניות	מכל	מניות כללי	מקב	מקבילה	סנב	פיננסים	תעש	תעשייה
אכב	[illegible]	הכב	[illegible]	[illegible]	אחרות	ממק	מט"ח מקומי	משת	משתנים	צמח	צמיחה	תקש	תקשורת
אחר	ללא סיווג	הכל	חו"ל-כללי	ישר	ישראליות בחו"ל	מטף	מט"ף	נדל	נדל"ן	קפד	אג"ח קצרות		

המרכז הישראלי לניהול
בית-הספר למנהלים

אבטחת מערכות מידע

קהל היעד:
להקנות למשתתפים ידע יישומי לאבטחת מערכות המידע והתקשורת בארגון ולפיתוח ולהטמעה של "תרבות האבטחה" בארגון.

נושאי הלימוד:
● מבוא לאבטחת מערכות מידע ● אבטחת מחשבים אישיים - אבטחה ובטיחות פיסית ● אבטחת תקשורת ● אבטחת אמצעי קלט/פלט ● ניהול אבטחת מערכות מידע.

מסגרות הלימוד:
● למנהלים האחראים על התחום - השתלמות (להכרה כללית) בהיקף של 24 שעות לימוד. החל מ-7.6.95
● למנהלים, קציני בטחון, אנשי ביקורת ובקרה, אנשי מחשב ומנתחי מערכות - קורס מתקדם בהיקף של 48 שעות לימוד. החל מ-26.4.95

אחריות המנהלים
הנגזרת
מחוק הגנת הפרטיות

ערב עיון - יום ה', 18.5.95, בשעות אחה"צ, בתל-אביב

● חוק הגנת הפרטיות והאחריות הנגזרת מאכיפתו - ח"כ דדי צוקר, יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט
● מנהל מאגר מידע על-פי חוק הגנת הפרטיות - עו"ד שרה בר-סלע, רשם מאגרי המידע, משרד המשפטים
● דוגמאות לעבירות על חוק הגנת הפרטיות - רב פקד גרי ליסוין, חוקר ביחידה הארצית לחקירות הונאה של המשטרה
● מדיניות הנהלת הארגון באבטחת המידע הממוחשב - מר ניסים בר-אל, מנכ"ל חברת קומסק אבטחת מחשבים
● סקירת הצעות חוק בנושאי מחשבים, דיון וסיכום - עו"ד נעמי אסיא

מנחה ערב העיון: מר ניסים בר-אל

אג"ח ממשלתיות
ריבית משתנה - גילון

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
גילון 2125	105.3	+0.1	+0.1	--	--	1183.4
גילון 2126	108.2	--	--	+15.75	--	36.4
גילון 2160	101.6	--	--	+16.92	--	1063.0
גילון 2201	105.6	--	--	+17.55	--	1006.3
גילון 2202	105.6	--	--	+17.50	+17.58	996.9
גילון 2203	101.4	+0.2	+0.2	+17.38	+17.28	1298.1
גילון 2204	102.9	+0.2	+0.2	+17.42	+17.42	2733.6

אג"ח ממשלתיות
גליל משופר, שגיא, גבע, כפיר

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
103752	437.0	-1.0	-0.2	--	--	61.1
103753	420.0	--	--	--	--	--
103901	407.0	--	--	--	--	--
103902	391.0	--	--	+1.39	+4.15	--
103903	382.0	-6.8	-1.5	+4.31	+4.77	12.3
103791	324.0	--	--	+2.18	+4.59	0.2
103904	302.0	--	--	+1.90	+4.01	0.6
103792	319.0	--	--	+2.02	+4.13	--
104401	199.2	--	--	--	--	--
104402	193.9	--	--	--	--	--
104403	195.7	+1.0	+0.5	--	--	38.0
104604	192.6	--	--	+2.18	+5.39	--
104605	193.8	-0.8	-0.4	+2.33	+5.08	58.1
104606	193.1	--	--	+2.05	+4.46	0.2
104607	193.8	-0.4	-0.2	+1.85	+3.99	145.3
104608	192.1	--	--	+1.99	+3.91	--
104609	184.6	--	--	+2.68	+4.31	--
104640	185.3	-0.4	-0.2	+1.63	+4.46	37.0
104641	180.7	+0.2	+0.1	+1.22	+4.01	135.5
104642	174.9	--	--	+1.42	+4.03	8.1
104613	170.7	--	--	+1.93	+4.39	--
104614	167.7	--	--	+1.97	+4.27	--
103754	305.0	+1.0	+0.3	+2.37	+4.36	--
שחר 3.00% 4119	161.9	--	--	+3.07	+3.84	64.8
שחר 3.00% 4420	161.9	--	--	+3.07	+3.84	69.6
104621	161.8	--	--	+2.57	+3.92	--
103062	226.6	-1.4	-0.6	+1.52	+3.61	--
104622	160.2	--	--	+2.80	+4.10	100.4
103063	221.5	--	--	+2.22	+4.14	265.9
103755	371.0	--	--	+2.64	+4.20	1.1
103064	219.6	--	--	+2.42	+4.16	0.3
104623	157.5	--	--	+3.14	+4.36	290.0
104624	153.4	+0.2	+0.1	+3.31	+4.34	326.3
103065	212.9	+0.6	+0.3	+2.75	+4.36	--
103756	356.0	-4.0	-1.1	+3.25	+4.70	88.6
103066	220.2	+0.2	+0.1	+1.39	+4.37	0.1
103757	366.0	--	--	+1.47	+4.15	51.1
104625	151.6	+0.3	+0.2	+2.26	+4.04	745.3
103758	340.0	--	--	+1.31	+3.87	8.1
103067	218.0	--	--	+1.18	+3.85	0.1
104626	146.5	--	--	+2.48	+4.15	41.3
103759	357.0	-2.0	-0.6	+1.97	+4.30	0.4
103760	351.0	+1.0	+0.3	+2.29	+4.48	--
104627	142.8	--	--	+2.69	+4.26	428.4
103761	344.0	--	--	+2.25	+4.31	--
104628	139.7	--	--	+3.01	+4.56	337.7
103762	336.0	--	--	+2.14	+4.07	--
104629	139.2	--	--	+2.79	+4.58	402.0
103763	334.0	+4.0	+1.3	+2.54	+4.39	1.7
שחר 2.00% 4233	169.9	--	--	+3.50	+4.01	337.3
שחר 2.00% 4234	159.8	--	--	+3.50	+3.98	491.3
103764	320.0	--	--	+2.24	+4.01	15.0
103765	312.0	--	--	+2.37	+4.03	1.3
103766	309.0	--	--	+2.33	+3.92	298.5
104130	136.1	--	--	+2.75	+3.89	1057.6
103767	303.0	--	--	+2.58	+4.10	201.8
103768	296.2	-0.6	-0.2	+2.47	+3.93	0.3
103769	296.3	+0.9	+0.3	+2.77	+4.40	--
103770	310.0	+2.0	+0.6	+1.81	+4.28	0.4
103771	315.0	--	--	+1.23	+3.79	0.4
104131	153.6	--	--	+2.52	+4.04	69.7
103772	311.0	--	--	+1.33	+3.80	186.6
103773	310.0	--	--	+1.43	+3.78	481.3
103774	305.0	--	--	+1.66	+3.82	0.3
104236	137.6	--	--	+2.94	+4.22	0.4
103775	288.7	--	--	+2.23	+4.19	--
104237	137.3	--	--	+2.87	+4.11	136.9
104238	136.4	+0.9	+0.7	+2.97	+4.10	95.4
103776	281.7	-2.6	-0.9	+2.52	+4.42	1.6
103777	279.7	--	--	+2.22	+4.04	0.4
104239	135.6	-0.7	-0.5	+3.82	+4.18	228.7
104240	131.2	-0.7	-0.5	+3.19	+4.28	--
104241	128.4	+0.3	+0.2	+3.21	+4.27	814.8
104242	132.6	--	--	+2.70	+4.06	176.1
104243	126.6	+1.3	+1.0	+3.07	+4.33	15.3
104244	125.1	--	--	+2.94	+4.14	793.2
104245	121.1	+0.1	+0.1	+3.05	+4.19	280.3
103778	228.3	+0.7	+0.3	+2.53	+4.27	1.6
104246	117.7	-0.2	-0.2	+3.05	+4.14	113.3
104801	307.0	--	--	+2.13	+4.06	--
104802	302.0	--	--	+2.18	+4.06	8.4
104247	115.7	--	--	+2.89	+4.14	18.5
104803	295.5	+2.6	+0.9	+2.45	+4.31	--
104248	111.8	+0.6	+0.5	+3.03	+4.23	199.8
104249	107.0	+1.0	+0.9	+3.19	+4.31	223.1

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
3.00 4250	102.3	--	--	+3.00	+4.29	347.7
103779	146.7	--	--	+2.30	+4.17	1.4
104804	257.2	-6.5	-2.0	+2.11	+3.97	--
103780	131.9	+1.1	+0.6	+2.46	+4.31	--
3.00 4251	99.0	--	--	+3.04	+4.26	497.8
104807	240.0	-1.2	-0.5	+2.54	+4.32	--
3.00 4252	96.0	--	--	+3.03	+4.21	--
גליל 2.50% 3781	151.2	+1.1	+0.7	+3.67	+4.23	4.0
103782	140.0	+1.0	+0.6	+2.79	+4.24	25.9
גליל 4253	94.4	--	--	+3.01	+4.13	--
103783	157.6	-0.5	-0.3	+2.80	+4.23	0.3
103784	152.8	-1.4	-0.9	+2.92	+4.32	7.7
103785	155.9	+0.8	+0.5	+2.64	+4.28	22.8
104808	215.9	+0.9	+0.4	+2.44	+4.25	1.5
104809	212.9	--	--	+2.39	+4.17	--
103787	139.7	+0.1	+0.1	+2.80	+4.33	0.1
4810	200.8	+0.8	+0.4	+2.57	+4.29	0.1
105401	310.0	--	--	+2.35	+4.15	--
105201	263.7	-0.5	-0.2	+2.40	+4.38	--
105402	298.5	+3.0	+1.0	+2.66	+4.45	8.1
105202	255.5	--	--	+2.60	+4.37	--
105203	251.8	--	--	+2.44	+4.17	0.2
105403	286.7	-6.7	-2.3	+2.88	+4.65	2.0
105404	288.3	-1.4	-0.5	+2.53	+4.35	--
105405	282.8	+1.4	+0.5	+2.59	+4.30	--
105204	224.3	+1.1	+0.5	+2.56	+4.40	22.4
104811	151.9	--	--	+2.69	+4.26	--
104812	146.4	--	--	+2.76	+4.32	124.4
104813	138.6	--	--	+2.86	+4.37	--
גליל 2.50% 4901	140.2	-0.3	-0.2	+3.60	+4.25	28.7
105406	246.6	--	--	+2.54	+4.25	--
104814	138.2	-0.1	-0.1	+2.85	+4.34	--
104815	138.8	--	--	+2.80	+4.27	0.5
105407	243.5	-0.5	-0.2	+2.61	+4.31	0.2
104816	137.0	+0.7	+0.5	+2.85	+4.31	--
104817	135.6	-0.3	-0.2	+2.84	+4.28	49.9
105408	229.1	--	--	+2.55	+4.20	--
105409	227.2	--	--	+2.57	+4.20	--
104818	132.6	+0.4	+0.3	+2.91	+4.34	80.4
104819	129.7	-0.9	-0.7	+2.93	+4.35	--
104820	135.0	+0.4	+0.3	+2.77	+4.35	81.0
105410	212.5	+4.6	+2.2	+2.36	+4.86	3.0
105411	202.5	-3.7	-1.8	+2.77	+4.49	2.8
105601	278.7	-1.4	-0.5	+2.64	+4.31	0.7
105602	275.9	-1.4	-0.5	+2.65	+4.30	0.5
105603	270.2	-0.5	-0.2	+2.68	+4.31	0.7
105604	263.1	-1.1	-0.4	+2.64	+4.26	0.1
105412	189.7	-0.6	-0.3	+2.65	+4.27	--
105413	193.4	--	--	+2.56	+4.35	0.2
105605	288.4	--	--	+2.58	+4.38	1.1
5606	287.8	--	--	+2.55	+4.33	0.4
105205	141.7	-0.3	-0.2	+2.84	+4.37	--
105206	139.1	-0.7	-0.5	+2.85	+4.37	--
105414	178.6	-0.9	-0.5	+2.69	+4.42	5.3
105610	250.2	--	--	+2.67	+4.39	249.3
105611	232.8	-0.5	-0.2	+2.66	+4.32	0.2
105612	219.3	-1.1	-0.5	+2.73	+4.36	1.3
105207	130.2	-0.3	-0.2	+2.88	+4.40	104.1
105208	126.0	--	--	+2.90	+4.38	108.8
105613	199.9	+0.2	+0.1	+2.68	+4.34	199.9
105614	198.2	+0.2	+0.1	+2.70	+4.35	39.6
105615	195.5	--	--	+2.69	+4.39	--
105701	220.0	-1.1	-0.5	+2.63	+4.38	1.7
105702	207.6	-0.4	-0.2	+2.65	+4.37	--
105703	213.3	-0.4	-0.2	+2.67	+4.39	0.4
105415	122.6	--	--	+2.87	+4.32	--
105416	117.7	+0.5	+0.4	+2.98	+4.42	78.6
105704	191.2	-0.8	-0.4	+2.68	+4.43	5.0
105705	188.0	-0.4	-0.2	+2.67	+4.40	4.7
105417	119.7	-0.2	-0.2	+2.79	+4.31	0.7
105706	183.6	-1.9	-1.0	+2.72	+4.44	53.7
105418	113.5	+0.1	+0.1	+2.90	+4.40	1.3
גליל 2.50% 5707	130.0	--	--	+1.60	+4.18	--
גליל 4.00% 5419	110.0	-0.6	-0.5	+2.92	+4.38	88.3
4.00 5420	106.4	-0.5	-0.5	+2.83	+4.37	1.1
105901	222.2	--	--	+2.64	+4.34	183.7
4.00 5421	104.6	-0.5	-0.5	+2.86	+4.39	--
4.00 5422	98.4	--	--	+2.89	+4.38	--
גליל 5423	95.5	-1.2	-1.2	+2.98	+4.45	382.0
כפיר 1376	142.7	-2.5	[illegible]	+3.76	+4.72	1.4
101377	161.5	--	--	+3.33	+5.02	118.6
101378	157.6	-1.3	-0.8	+3.51	+5.16	3.9
101379	152.1	+0.3	+0.2	+3.46	+5.21	57.4
101380	145.2	-0.1	-0.1	+3.34	+4.92	214.9
101381	141.4	-0.1	-0.1	+3.39	+5.06	7.0
101382	137.1	+0.1	+0.1	+3.64	+5.27	30.2
101383	138.0	-0.1	-0.1	+3.42	+5.12	276.0
101384	135.9	-0.3	-0.2	+3.47	+5.14	11.4
101385	130.6	-0.1	-0.1	+3.59	+5.22	102.8
101386	130.0	--	--	+3.41	+5.07	129.9
101387	127.0	-0.1	-0.1	+3.47	+5.19	253.5
101388	123.7	--	--	+3.44	+5.12	123.7
101389	117.7	-0.2	-0.2	+3.59	+5.22	11.8
101390	115.2	--	--	+3.48	+5.14	115.2
101451	166.7	+0.2	+0.1	+3.42	+5.06	1.5
כפיר 1452	163.1	--	--	+4.18	+5.12	63.6
1391	112.5	+0.1	+0.1	+3.42	+5.11	114.1
101392	110.3	--	--	+3.58	+5.16	204.0
1393	103.4	-0.1	-0.1	+3.46	+5.13	206.8
כפיר 1495	161.2	+0.2	+0.1	+4.14	+5.10	80.6
1394	100.5	--	--	+3.53	+5.19	130.2
1395	99.1	+0.1	+0.1	+3.37	+5.09	99.1
כפיר 1396	96.9	--	--	+3.50	+5.16	193.8
כפיר 1511	141.5	--	--	+4.13	+5.10	224.4

אג"ח קונצרניות
צמודות מדד

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
אי"ס אג"ח 1	198.1	+0.1	+0.1	+4.25	+4.29	0.1
אורדן אג"ח 30	171.8	--	--	+3.48	+4.49	--
אורדן אג"ח 2	392.0	--	--	+1.57	+4.46	--
אורדן אג"ח 4	176.6	-0.4	-0.2	+3.51	+4.59	--
אירונות תעשיה אגח 1	183.3	--	--	+3.99	+4.87	--
אלקו אג"ח 3	192.0	--	--	+3.36	+4.57	--
אלרוב אג"ח ב	170.2	+0.5	+0.3	+5.54	+4.38	--
אלרוב אג"ח ד	155.1	--	--	+5.73	+6.71	--
אמפל 2	283.5	-0.3	-0.1	+2.37	+4.68	14.5
אמפל 3	305.0	--	--	+2.15	+4.65	5.0
אפריקה אג"ח 3	184.4	--	--	+3.28	+4.49	--
אשר צבי אג"ח 2	284.1	--	--	+1.35	+5.72	--
אשמורים הכב אגח	165.6	-0.2	-0.1	+1.46	+4.70	--
אשטרום 23	236.6	--	--	+2.43	+4.56	--
אשטרום 24	174.1	-0.3	-0.2	+3.58	+4.63	--
בזק אג"ח 1	234.3	-0.7	-0.3	+2.93	+4.59	93.7
בזק אג"ח 2	150.2	+0.3	+0.2	+1.26	+3.31	8.3
בנה מימון 3	373.0	-4.0	-1.1	+1.76	+5.48	--
בנה מימון 4	353.0	--	--	+.70	+4.43	--
בנה מימון 5	336.0	--	--	+1.09	+4.34	--
בנה מימון 6	314.0	--	--	+1.72	+4.43	--
בנה מימון 7	310.0	--	--	+1.82	+4.42	--
בנה מימון 8	304.0	--	--	+1.76	+4.47	--
בנה מימון 9	293.4	--	--	+1.91	+4.45	--
בנה מימון 10	287.4	--	--	+2.04	+4.51	--
בנה מימון 11	261.5	--	--	+2.50	+4.52	--
בנה מימון 12	257.1	-0.3	-0.1	+2.71	+4.67	--
בנה מימון 14	235.6	--	--	+2.81	+4.56	--
בינל' משכנ אגח 44	154.7	-0.3	-0.2	+3.76	+4.31	5.4
בינל' משכנ אגח 45	100.2	--	--	+3.80	+4.54	--
דשמ"ת אגח 14	176.5	--	--	+3.75	+4.58	--
דשמ"ת אגח 5	178.8	--	--	+3.52	+4.66	--
כרמל אגח 17	236.0	+0.2	+0.1	+5.21	+7.35	--
בור דקוק אגח 1	142.5	-0.9	-0.6	+3.79	+4.63	10.8
דורי גבס אגח א	149.7	+0.4	+0.3	+6.61	+8.28	--
דיסקונט אגח 1	291.4	-0.3	-0.1	+2.74	+4.43	6.9
דיסקונט אגח 2	279.8	--	--	+2.32	+4.35	--
דיסקונט אגח 3	259.2	--	--	+1.91	+3.63	--
דיסקונט אגח 4	187.2	-0.4	-0.2	+3.75	+4.34	--
דסקאר אג"ח ג	172.5	--	--	+4.60	+4.18	--
הוד מגדל אג"ח 1	41.3	--	--	+156.75	+190.34	--
פועלים הנפק 1	372.0	--	--	+1.60	+4.36	--
פועלים הנפק 2	362.0	--	--	+1.42	+4.05	--
פועלים הנפק 3	334.0	--	--	+1.35	+4.07	--
פועלים הנפק 4	363.0	--	--	+1.24	+4.41	--
פועלים הנפק 5	356.0	--	--	+1.79	+4.52	--
פועלים הנפק 6	351.0	--	--	+1.47	+4.53	--
פועלים הנפק 7	351.0	--	--	+1.47	+4.53	--
פועלים הנפק 8	327.0	--	--	+2.17	+4.43	--
פועלים הנפק 11	342.0	--	--	+2.15	+4.32	--
פועלים הנפק 12	314.0	--	--	+2.05	+4.33	--
פועלים הנפק 13	323.0	--	--	+1.88	+4.08	--
פועלים הנפק 15	325.0	--	--	-.04	+4.46	--
פועלים הנפק 16	320.0	--	--	+2.36	+4.55	--
פועלים הנפק 17	318.0	--	--	+2.57	+4.67	--
פועלים הנפק 18	269.3	--	--	+2.31	+4.54	--
פועלים הנפק 19	148.7	--	--	+3.71	+4.43	--
פתוח אגח 1	118.0	--	--	+13.18	+16.25	211.8
[illegible] אג"ח 1	107.1	+0.2	+0.2	+4.70	+8.14	--
עכבר אגח 2	165.6	--	--	+4.14	+8.32	5.9
חשמל 15	248.8	+0.7	+0.3	+3.11	+4.76	12.4
חשמל 16	236.3	--	--	+2.83	+4.50	106.3
חשמל 17	221.0	--	--	+2.99	+4.53	14.2
חשמל 18	208.1	-0.2	-0.1	+3.09	+4.52	10.4
חשמל 19	171.8	-2.4	-1.4	+3.54	+4.65	2.9
חשמל 20	157.4	--	--	+3.47	+4.46	--
חשמל 20 א	157.1	-0.3	-0.2	--	+4.49	--
חשמל 21	109.0	+0.5	+0.5	+3.55	+4.64	10.7
חל הנפקות אגח 1	339.0	--	--	+1.75	+4.95	--
חל הנפקות אגח 2	308.0	--	--	+2.80	+4.42	--
חל הנפקות אגח 3	263.9	--	--	+2.44	+4.52	--
יפה אגח 2	86.9	+0.1	+0.1	+9.43	+10.68	8.6
ישראלום אגח א	264.5	--	--	+2.99	+5.20	--
ישרס אגח ב	171.3	--	--	+5.09	+6.23	--
ישרס אגח ג	120.6	--	--	+4.12	+5.97	--
בנק פיתוח אגח 1	175.1	--	--	+6.27	+7.75	52.5
כור הנפקות 7	195.3	+0.2	+0.1	+2.96	+4.59	282.9
כלל מימון 14	299.0	-3.0	-1.0	+2.55	+4.75	13.4
כלל הנפקות ה	307.0	+1.0	+0.3	+2.07	+4.62	--
כלל הנפקות ו	308.0	--	--	+1.86	+4.59	53.9
כלל הנפקות ז	361.0	--	--	+1.79	+4.62	--
כלל הנפקות ח	335.0	--	--	+2.45	+4.76	--
כלל הנפקות ט	349.0	--	--	+2.26	+4.65	--
כלל הנפקות י	300.0	--	--	+2.29	+4.67	--
כלל הנפקות יא	259.0	--	--	+2.24	+4.55	--
כלל סחר אגח 3	113.8	--	--	+4.11	+4.18	51.2
כלל תעשיה אגח 7	250.3	--	--	+2.61	+4.61	--
לאומי משכנ 151	170.6	-0.2	-0.1	+1.50	+4.49	1.7
לאומי משכנ 152	111.9	-1.1	-1.0	+3.68	+4.70	33.5
לאומי משכנ 153	112.8	--	--	+3.57	+4.59	--
לאומי מימון 162	338.0	--	--	+1.19	+4.39	--
לאומי מימון 163	357.0	--	--	+1.86	+4.51	--
לאומי מימון 165	316.0	--	--	+1.99	+4.35	--
לאומי מימון 166	316.0	--	--	+1.96	+4.30	--
לאומי מימון 167	311.0	--	--	+1.06	+4.26	--
לאומי מימון 168	299.5	--	--	+1.95	+4.38	--
לאומי מימון 169	289.2	--	--	+2.13	+4.03	--
לאומי מימון 170	302.0	--	--	+2.44	+4.55	--
לאומי מימון 171	234.1	--	--	+2.88	+4.47	--
לאומי מימון 172	185.8	+0.4	+0.2	+3.22	+4.75	--
לאומי מימון 173	151.0	-0.3	-0.2	--	+4.55	2.8
נורדה אגח א	159.5	--	--	+4.73	+4.73	5.7
מבני תעשיה אגח ב	285.9	--	--	+2.42	+4.57	--
מגל 1	285.2	--	--	+2.28	+4.70	--
מגל 2	266.8	--	--	+1.27	+4.09	--
[illegible] אגח 1	186.5	+0.9	+0.5	+4.67	+6.15	--
[illegible] אגח א	137.4	-0.3	-0.2	--	+13.34	7.7
[illegible] אגח 1	82.6	+0.2	+0.2	+10.99	+12.94	2.8
[illegible] אגח א	179.5	--	--	+4.00	+4.22	--
מפיקים 170	295.9	--	--	+1.80	+4.81	--
מעריב 89	292.2	-3.8	-1.0	+2.68	+5.63	--
מעריב 91	259.8	--	--	+2.29	+4.53	--
מעריב 92	182.2	--	--	+3.54	+4.53	--
משכן אגח 38	295.3	--	--	+2.12	+4.52	--
משכן אגח 39	275.2	--	--	+2.09	+4.26	--
משכן אגח 40	257.5	--	--	+2.64	+4.46	--
משכן אג"ח 41	187.4	-0.6	-0.3	+3.75	+4.45	180.0
משכן אג"ח 42	163.7	-0.2	-0.1	+3.81	+4.51	26
משכן אג"ח	180.1	--	--	+3.45	+4.52	--
נפ"ז אג"ח 1	111.3	-0.3	-0.3	+5.67	+7.01	--
נכסי אגד אגח 2	130.9	--	--	+3.57	+4.85	--
נכסי בינוי אגח ב	155.6	--	--	+3.96	+4.71	--
נשיקאר אג"ח ב	103.0	-0.2	-0.2	+5.90	+7.56	--
עתם אג"ח 1	143.3	--	--	+4.28	+4.97	--
פ"ס אג"ח 6	146.0	--	--	+3.72	+4.64	132
פכרון 1 אג"ח ב	84.0	+2.1	+2.6	+9.13	+10.48	56
פקר אג"ח 3	122.9	--	--	+4.40	+5.86	--
תפוז אג"ח 3	159.6	--	--	+5.20	+5.92	826
צים אג"ח 1	155.1	--	--	+6.18	+7.46	1789
קופ 1	227.0	--	--	--	--	--
קופ 2	198.3	-0.4	-0.2	--	--	--
קמור אג"ח ב	150.4	--	--	--	+9.75	232
רבוע אג"ח 1	291.9	--	--	+2.27	+4.58	--
שמן ממש ר"א	159.0	--	--	--	--	25
שמן ממש ב"א	134.7	--	--	--	--	--
תדיר אג"ח 3	165.6	--	--	+4.75	+8.49	18
תדיראן אג"ח 1+2	376.0	--	--	+1.87	+5.00	--
תדיראן אג"ח 3	302.0	--	--	+2.09	+4.43	--
חבן 1	110.3	+1.3	+1.2	+11.67	+17.40	--
חבן 2	127.3	--	--	+10.03	+14.93	--
חבן 3	119.6	+1.4	+1.2	--	--	119

אג"ח קונצרניות
נסחרות מט"ח - ריבית קבועה

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
פתוח תמונ מט"ח 20	100.9	--	--	+5.95	+4.08	--

אג"ח קונצרניות
נסחרות מט"ח - ריבית משתנה

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
הל"ס 35	97.3	-0.1	-0.1	+4.22	+4.56	85
הל"ס 36	95.8	--	--	+4.56	+4.85	--

אג"ח קונצרניות
צמודות לזהב

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
הרמזה זהב אגח 1	159.0	--	--	+10.85	+11.22	--

אג"ח ממשלתיות
צמוד דולר - ריבית משתנה - גלבוע

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
גלבוע 6167	326.0	--	--	--	--	--
גלבוע 6168	317.0	--	--	--	--	--
גלבוע 6169	298.2	-0.3	-0.1	--	--	--
גלבוע 6170	275.1	-7.4	-2.6	--	--	82
גלבוע 6171	203.1	--	--	+1.05	+2.32	--
גלבוע 6172	201.0	-0.2	-0.1	+1.82	+7.50	--
גלבוע 6510	147.0	-0.9	-0.6	--	--	945
גלבוע 6511	142.3	-2.9	-2.0	--	--	24
גלבוע 6512	143.7	-0.1	-0.1	--	--	--
גלבוע 6401	122.0	-1.0	-0.8	--	--	1342
גלבוע 6513	149.7	+1.0	+0.7	+3.77	+4.79	2867
גלבוע 6514	143.5	-4.4	-3.0	+6.74	+11.76	--
גלבוע 6515	131.4	-0.4	-0.3	+5.53	+7.99	19.7
גלבוע 6516	122.3	--	--	+5.37	+8.41	9.1
גלבוע 6517	121.7	--	--	+5.74	+8.45	10.8
גלבוע 6519	117.2	-0.2	-0.2	+5.66	+7.89	477.9
גלבוע 6520	125.4	-1.3	-1.0	+5.58	+8.45	--
גלבוע 6521	128.1	--	--	+5.59	+8.32	1345.0
גלבוע 6522	121.2	-0.4	-0.2	+5.57	+8.00	242.4
גלבוע 6523	120.4	-0.2	-0.2	+5.19	+7.95	301.0
גלבוע 6524	118.5	-0.6	-0.5	+5.54	+8.22	204.0
גלבוע 6525	114.4	-0.1	-0.1	+5.65	+7.98	313.2
גלבוע 6526	108.0	-0.3	-0.3	+5.31	+7.93	--
גלבוע 6527	102.7	+0.7	+0.7	+5.42	+7.92	6678.1
גלבוע 6528	105.9	-0.5	-0.5	+5.43	+8.09	--
גלבוע 6529	99.9	+0.7	+0.7	+5.38	+7.85	364.2
גלבוע 6530	97.9	+0.7	+3.7	+5.48	+7.81	1870.5
גלבוע 6531	96.0	-0.3	-0.3	+5.68	+8.23	96.3
גלבוע 6532	95.7	-0.1	-0.1	+5.68	+8.35	411.3
גלבוע 6533	93.0	-1.7	-1.3	+5.93	+8.30	9.3

אג"ח קונצרניות
צמודות מט"ח

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
אזכים אג"ח א	140.2	--	--	+6.27	+8.43	2.5
אלקו אג"ח 4	152.5	--	--	+5.33	+9.53	--
בנה מימון 13	175.8	--	--	+6.42	+9.60	--
דלתא אג"ח 1	135.6	+0.4	+0.3	+8.58	+11.73	--
פועלים הנפק 20	115.7	--	--	+5.56	+8.34	--
פועלים הנפק 21	116.8	--	--	+6.37	+8.44	58.4
מגדל אג"ח 1	113.3	-0.3	-0.3	+6.59	+6.39	5.6
כלל מימון 15	221.9	+1.8	+0.8	+5.91	+5.03	4.4
כלל מימון 16	173.5	--	--	+5.52	+6.16	--
כלל הנפקות 1	245.0	--	--	--	--	45.7
לאומי מימון 174	108.7	--	--	+6.37	+8.66	86.9
לאומי מימון 175	111.3	+0.1	+0.1	+7.73	+10.43	144.8
מגל 3	122.4	-0.5	-0.4	+5.62	+8.34	--
מגל בהנ' א	449.0	--	--	+5.95	+8.30	--
טפר אג"ח 2	115.4	--	--	+6.35	+9.97	13.1
תאום אג"ח 4	175.2	--	--	+7.06	+9.21	198.2
תאום אג"ח 5	124.1	--	--	+6.65	+10.10	37.2
ים המלח אג"ח 2002	66594.0	-1159.0	-2.5	+6.79	+9.19	19.5

אג"ח קונצרניות
צמודות דולר או מדד

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
בנה מימון 2	376.0	-4.0	-1.1	+5.45	+8.54	--
כלל הנפקות ד	541.0	--	--	+1.54	+4.47	--

אג"ח קונצרניות
צמודות מדד או כל המטבעות

סדרה	שער	שינוי יומי בנק	שינוי יומי ב-%	תשואה ב-% נטו	תשואה ב-% ברוטו	מחזור באלפי שקלים
פועלים הנפק 9	321.0	--	--	+2.71	+4.46	--
פועלים הנפק 10	337.0	--	--	+2.32	+4.46	--
פועלים הנפק 14	338.0	--	--	+2.18	+4.34	--
לאומי מימון 161	375.0	--	--	+1.68	+4.50	--
לאומי מימון 164	326.0	--	--	+2.25	+4.50	--

תוצאות המסחר באופציות על שער הדולר אתמול

שם האופציה	שער בסיס	מחיר קובע	שינוי ב-%	מחיר נמוך	מחיר גבוה	תמורה בשקלים	פוזיציות פתוחות
sC 240 APR	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—
sC 295 APR	218	190	-12.84	140	190	29350	147
sP 295 APR	50	50	—	—	—	—	2
sC 300 APR	35	35	8.57	30	40	675	1811
sP 300 APR	400	400	—	—	—	—	436
sC 305 APR	15	15	—	—	—	—	3857
sP 305 APR	928	928	—	—	—	—	71
sC 310 APR	18	18	—	—	—	—	3414
sP 310 APR	1042	1042	—	—	—	—	1073
sC 240 JUN	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—
sC 295 JUN	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—
sP 295 JUN	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—
sC 300 JUN	299	281	-6.02	270	290	19060	1694
sP 300 JUN	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—
sC 305 JUN	150	128	-14.67	125	130	7440	2726
sP 305 JUN	200	200	—	—	—	—	5
sC 310 JUN	110	110	—	—	—	—	947
sP 310 JUN	400	400	—	—	—	—	10
sC 315 JUN	60	60	—	—	—	—	917
sC 240 AUG	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—
sC 295 AUG	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—
sP 295 AUG	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—
sC 300 AUG	601	592	-1.5	580	600	7100	571
sP 300 AUG	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—
sC 305 AUG	600	600	—	—	—	—	26
sP 305 AUG	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—
sC 310 AUG	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—

תוצאות המסחר באופציות מעו"ף אתמול

שם האופציה	שער בסיס	מחיר קובע	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים	מחיר נמוך	מחיר גבוה	מחזור בחוזים	תמורה בשקלים	פוזיציות פתוחות	שווי b&s	סטיית תקן גלומה	הפרש מ-b&s
C 001 MAY	16440	16577	137	0.85	16560	16620	7	116040	2347	16686	—	-0.7%
C 090 MAY	7600	7864	264	3.47	7860	7900	13	102220	290	7916	—	-0.7%
C 135 MAY	3398	3320	-78	-2.3	3320	3320	2	6640	424	3488	—	-4.5%
P 1 35 MAY	42	34	-8	-19.05	30	35	118	3750	5238	7	42.2%	385.7%
C 140 MAY	2804	2822	18	0.64	2800	3000	9	25400	2199	3007	—	-6.2%
P 1 40 MAY	56	45	-11	-19.64	43	49	108	4867	9239	19	38.0%	136.8%
C 145 MAY	2439	2524	85	3.49	2480	2560	20	50200	1479	2548	30.1%	-0.6%
P 1 45 MAY	72	69	-3	-4.17	68	85	251	19023	9100	44	30.6%	56.8%
C 150 MAY	1990	2080	90	4.52	1900	2120	286	586620	4967	2094	31.5%	-0.7%
P 1 50 MAY	110	[illegible]	[illegible]	[illegible]	105	130	1550	178260	22079	91	34.9%	20.9%
C 160 MAY	1150	1230	-40	-3.36	1060	1240	502	665490	11430	1308	28.4%	-6.0%
P 1 60 MAY	290	265	-25	-8.62	255	335	1958	558785	21135	291	31.5%	-8.9%
C 170 MAY	570	592	22	3.86	520	600	2601	1459530	18581	716	27.1%	-17.5%
P 1 70 MAY	650	592	-58	-8.92	570	710	956	602400	9050	687	28.5%	-13.9%
C 180 MAY	185	210	25	13.51	165	215	1052	199305	21680	344	25.7%	-39.0%
P 1 80 MAY	1252	1202	-50	-3.99	1200	1360	477	608700	3473	1298	27.9%	-7.4%
C 190 MAY	65	70	5	7.69	60	70	421	27816	17498	143	26.5%	-51.0%
P 1 90 MAY	2100	2045	-55	-2.62	2040	2240	114	246620	2922	2083	29.9%	-1.8%
C 001 JUL	16460	16460	—	—	—	—	—	—	425	16609	—	-1.4%
C 100 JUL	6800	6800	—	—	—	—	—	—	54	7172	—	-5.2%
C 145 JUL	2919	2700	-219	-7.5	2700	2700	3	8100	236	3036	—	-11.1%
P 1 45 JUL	164	160	-4	-2.44	160	170	62	10420	3264	190	31.3%	-15.0%
C 150 JUL	2360	2354	-6	-0.26	2280	2360	7	16340	586	2645	—	-11.9%
P 1 50 JUL	249	238	-11	-4.42	230	270	379	98170	3177	260	31.1%	-15.9%
C 160 JUL	1680	1671	-9	-0.54	1620	1760	11	18330	934	1947	23.1%	-14.2%
P 1 60 JUL	500	477	-23	-4.6	475	540	486	238535	3588	543	30.2%	-12.2%
C 170 JUL	1070	1140	70	6.54	1020	1150	330	360460	3023	1375	26.1%	-17.1%
P 1 70 JUL	829	790	-39	-4.7	790	870	189	155860	1632	912	25.8%	-15.2%
C 180 JUL	581	623	42	7.23	540	630	336	197470	4763	452	24.1%	-33.2%
P 1 80 JUL	1333	1300	-33	-2.48	1300	1420	87	113920	701	1450	28.2%	-10.3%
C 190 JUL	280	296	16	5.71	270	300	434	121255	5808	607	22.9%	-51.2%
P 1 90 JUL	2076	1960	-116	-5.59	1960	2120	32	63520	734	2087	29.0%	-6.1%

מדד המעו"ף: 167.85 סטיית תקן: 35.00% שער ריבית: 15.50%

קורס
משפט עבודה ישראל 1995

חדש

בן 13 מפגשים
החל מיום ג' 25.4.95
בשעות אחה"צ

● בין המרצים:

● כב' השופט סטיב אדלר, סגן נשיא ביה"ד הארצי לעבודה ● כב' השופטת אלישבע ברק, ביה"ד הארצי לעבודה ● מר נחמן אורן, הממונה הראשי על יחסי עבודה, משרד העבודה והרווחה ● עו"ד יוסי גסנר, ראש אגף העבודה ומשאבי אנוש, התאחדות התעשיינים בישראל ● עו"ד ישראל גיל ● עו"ד גדעון הולין ● עו"ד אשר חלד ● פרופ' מוסי מירוני, עו"ד ● פרופ' פרנסיס רדאי, ראש הקתדרה לדיני עבודה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.

יועץ אקדמי של הקורס: פרופ' מוסי מירוני, עו"ד.

● נושאי הקורס:

● יחסי עובד מעביד ● המשתתפים במערכת יחסי העבודה הקיבוציים ● מקורות קיבוציים לחובות ולזכויות ● חוזה עבודה אישי ● זכויות הנובעות מחוקי עבודה ● סכסוכי עבודה והאמצעים ליישבם ● סיום קשר העבודה ● פנסיה והיחסים בינה לבין פיצויי פיטורין ● סודות מקצועיים והגבלת חופש העיסוק ● חובת תום הלב ● בטיחות בעבודה ותאונות עבודה - היבטים פליליים ● השפעת חוקי היסוד החדשים על דיני העבודה בישראל ● הצצה לכדור הבדולח.

המרכז הישראלי לניהול

סמינר בנושא:
פירוק חברות

בין הנושאים שיידונו:
- הליך הפירוק ושלביו השונים, סוגי הפירוק ועקרונות כלליים החלים על חברה בפירוק.
- פירוק בידי בית המשפט, עילותיו ותוצאותיו, האורגנים בפירוק.
- האורגנים בפירוק בידי בית המשפט, חובותיהם, זכויותיהם, סמכויותיהם, תנאי כשירותם, אופן מינויים וסיום כהונתם.
- הסדרים מיוחדים החלים על הפעלת חברה בפירוק ומכירתה כ"עסק חי".
- היקף מסת הנכסים העומדים לחלוקה בין נושי החברה, דרכים לאיסוף נכסי המסה ומימושם, הרחבת המסה, סדרי הנשייה.
- ארגון מחדש ושיקום של חברות בקשיים.
- מחיקת חברות, חיסולן והחייאתן, סדרי הדין הנהוגים בפירוק, בפירוק חברה זרה ובכינוס נכסים.

המרצים (לפי סדר הא"ב):

עו"ד יואב בן-דרור
פרופ' יוסף גרוס, עו"ד
פרופ' יצחק הדרי, עו"ד
עו"ד יוסי כהן
דר' ליפא מאיר, עו"ד
עו"ד ישראל קנסור

מנחה הסמינר: עו"ד יוסי כהן

3 מפגשי ערב
החל מ-8.5.95
בתל-אביב

המרכז הישראלי לניהול

04-623166/7
03-5121333/44
02-254245/8
חייג ל...
הארץ

[illegible] للأصل

לוח העיר

הלוח של אזור המרכז

העיר | הארץ | צומת השרון | שתי ערים | ערים | מלאבס

סדר המדורים בלוח:
1. נדל"ן
2. עסקים.
3. מכוניות.
4. מכירות. שירותים.
5. ה. עבודה.

נדל"ן

דירות למכירה

זיו נכסים
בן גוריון 4 רעננה
09-7712828 (מלד"ן)
- 4 חדשה + מרפסת שמש ל 1/96 ק"ב + מעלית $239,000
- במיקום מרכזי 5.5 חדרים מושקעת ק"ב + מעלית $240,000
- קוטג' חדש משגע 6 + מרתף, מושקע, שיש $475,000

675028597

סביה לעם
סוכנות לנכסים מלד"ן רוד קהילות סלוניקי 7 תל-אביב
03-6481829, 03-6481387
- כנה-מנמון, בית 240 מ"ר, מגרש 450 מ"ר, $600,000
- בבבליים, דירת 4, 33 חדרים, גבוה + גוף, $450,000
- בבבליים דופלקס, 280 גינה + 140 בנוי + מרתף + חניות, $500,000
- בבבליים, להשכרה, בית 200 מ"ר, 5 מיידי, $800
- בשיכון - הצמרות, למכירה בית, 450/280 שקט, $600,000

617027774

א.ח.י. ים
אבן גבירול 150 ת"א טל: 03-5462734 03-5462735
- במשטרה, 2 חדרים + חצי ק"א גדולה ושקטה $205,000
- במוקה וילה יוקרתית ושקטה, 150 בנוי, 500 מגרש $1,000,000
- בארלוזורוב, דירה מושקעת, 3 חדרים, מעלית, חניה $300,000

618227667

"סלעים"
שיווק נכסים קיפמן 1 תל-אביב (הדולפינריום) 03-5160433/4
- דירת גג בבבלי 4 + 1 מעלית, חניה 200 מ"ר, $580,000
- בסמו"ג, בבית פרטי 4, ק"ב מושקעת, 90 מ"ר
- דנג בשלום עליכם, ק"ב, מעלית וחניה 200 מ"ר מושקעת

402222628

אביבה נכסים
קניה, מכירה והשכרה בכפר־יחזו 09-562332
- מגרש + בית קטן ברמת-השרון המערבית במיקום מעולה אטרקטיבי
- ברמת-השרון בנורשה קטג' 6 חד' ומיוחד, כמו' חדש
- ברמת-השרון בגלל מרוסה קטג' גדול, מגרש 650 ישנים

514725287

בהרצליה הצעירה
5+ מרתף מיקום מעולה
09-589595

672228423

בהרצליה ב'
דופלקס 5 בבניה + מעלית + מרפסת פתוחה.
09-589595

672128422

רמת-חייל
שדרות רוקח 9
רמת-השרון 03-5496463
- בהרצליה הצעירה למכירה, קוטג' חדש 5 + מרתף $480,000
- ברעננה קוטג' מפואר 6 + מרתף, מיקום מעולה $620,000
- למכירה בהרצליה 3.5 חדשה, מעלית, חניה מרכזית ושקטה
- ברמת השרון להשכרה קוטג' 5 + סלון + חדר משפחה + מרתף (בלעדי)

675128574

"סחורי סוכנות לנכסים"
טל' 03-6480545 רב קוי
פקס 03-6476373
- ביפנב למכירה 3.5 ק"ק + גינה, 300 פרטי + הרחבה
- ברמת החייל למכירה 4 משקיעים, ק"ק במיקום שקט
- במעוז אביב 3, 100 מ"ר ממוזגת במקום שקט, אטרקטיבי
- בנאות אפקה למכירה דירת 4 ברחוב שקט ויפה, ממוזגת

614327416

חי נכסים
בניין המודלה 30
שיכון דן, תל-אביב
03-6487319/21
פקס: 03-6487323
- להשכרה דירות מגורים על קו חוף בתל-אביב, 4 חדרים ודופלקסים מ- $2500
- להשכרה במרכז הרצליה משרדים ממוזגים (150 - 80 מ"ר) $15 למ"ר.
- להשכרה במרכז הרצליה חנות בין 200 - 80 מ"ר במחיר $20 למ"ר
- במקום מרכזי ברעננה משרדים ממוזגים בגדלים שונים $14 למ"ר.
- בנוף-ימי 5 חדרים, גבוה + מעלית + חניה $300,000
- ברמת-החייל 2.5 חדרים ממוזגת + גינה + אפשרות הרחבה, חניה, חייבים לראות

668628299

"סלעים"
שיווק נכסים קיפמן 1 תל-אביב (הדולפינריום) 03-5160433/4
- מרכז ויצמן, 2 חדרים ק"ב, 60 מ"ר עורפית ושקטה
- בבן-יהודה צפון 3, עורפית ושקטה מיזוג + נוף לים
- בבן-יהודה, 1.5 חד', ק"א עורפית ושקטה במיקום טוב $120,000

403422848

"בסיבק נכסים"
כיכר מיראן הרצליה
פיתוח טל: 09-500627
- למכירה קוטג' בהרצליה ב' - 180 בנוי נוף לים $540,000
- למכירה בית בהרצליה פיתוח מגרש 450 בנוי 188, $750,000
- להשכרה בית בהרצליה פיתוח, מיקום מעולה $2200 מיידי

385122559

מירון נכסים
ההצעות הכי טובות בכל השרון 09-967067
- בקדימה בכפר, וילות בהרחבת בנייה 240/610, מיזוג
- קוטג' באבן-יהודה, 6, מרווח, גבוה, יוקרה נפרדת
- בית ישן על 2 דונם ברחוב שקט בקדימה

470224735

בורסות!!!
ליד כפר-יחזקאל, בית מפואר כרזים + נוף.
09-552692

566226073

בהרצליה הצעירה
ב-5 קוטג'ים בתחילת בניה, תכנון לפי הלקוח.
03-5228932

465024578

ברמות-השבים!!
קוטג' בודד בבניה, מוצמד 750 מ"ר מגרש, "ציב נכסים" 09-7712828,
09-7741188

465324549

אילנות הדר
קוטג'ים בקדימה על רמה אחרת

★ 185 מ"ר בנוי על 426 מ"ר
★ 6 חדרים, 2.5 שרותים
★ בנוי בחצאי-מפלסים, כולל חניה מקורה
★ מפרט טכני עשיר
מחיר מבצע
החל מ- $272,000
שיווק: מירון נכסים
טל: 09-967067, 050-365498, 050-291375

ברעננה קוטג' !!!
בסביבה אקסלוסיבית, מושקע, $375,000 "תיווך רעננה".
09-904042

588726493

בכפר-סבא
בגולומב, קוטג' 6 חדרים "הצומת" $360,000
09-420533

586825209

בהרצליה!!! וילה!!!
ל-דונם מגרש אפשרות ל-2 בתים!
09-550066

498625103

לחיות כמו באמריקה!!!
בכוכב יאיר, וילות מפוארות במיוחד "המו/לגר" מ-$350,000
09-494980

486924912

בהרצליה, בנוה-עמל
בית + מגרש מיקום שקט! מיידי.
09-589595

472624770

ברמת-השרון!! חדש!!
5 - מרתף! מרכזי ושקט! "רוזנר"
03-5492616

470924673

189 מבצע!!
שנה
למודעת 8 מילים
(4 ימי ו'+יום ג' אחד)
638-20-20
לוח העיר

אנגלו-סכסון
השרון
אבן-יהודה, תל-מונד קדימה, פרדסיה, כפר-יונה וכוכב-יאיר
09-962420
- בקדימה דו-משפחתי בבניה, 210/260, מרתף, מפרט עשיר $248,000
- בתל-מונד, מגרשים פרטיים, כ-340 מ"ר, (בכבמת מוגבלת) $95,000
- בקדימה, באזור כפרי, קוטג' דו-משפחתי מיוחד, 200/425, $276,000
- בפרדסיה בלב הפרדסים, קוטג'ים בבניה החל מ- $235,000
- בתל-מונד בהרחבה, 6, בבניה, קוטג' 160/260, פרטית

373722439

אנגלו-סכסון
- בית יהודי במקום גבוה + נוף 800 מ"ר
- במכבים - בית 4 חדרים, נוף מרהיב וגינה $280,000
- ברעות - בית מרווח ובודד, מגרש 500 מ"ר מיקום מעולה
- בשוהם - בית 6 חד' 220 מ"ר עם גינה גדולה ונוף.
- בנעלה - למכירה בית בודד 5 חדרים עם נוף מיוחד.

406322873

בפרדסיה
למכירה קוטג' יפהפה, במיקום מעולה!
09-645021

ברחובות, כפר גבירול
קוטג' 4 חדרים, לכניסה מיידית.
050-235867

430023345

משה שניידר בע"מ נתניה
מציעים למכירה
בכרמל ילקוט: בפסגת גבעת עדן נותרו 2 וילות יפיפיות
בפרויקט מגדלים בנתניה: נותרה דירת דופלקס אחרונה 6 חדרים וגג עם מבט לים
לפרטים: יעקב 050-268641, 09-334358

בכוכב - יאיר
"הצומת" ויצמן 40 כ"ס
09-441163 09-420533
- 200 מ"ר 800 מגרש מושקע ונוף $325,000

440023783

מרכז המרכזיות לוילות ולמשרדים
פנסוניק רק 3,990 ש"ח
מרכזיות אלקטרוניות רק 1,850 ש"ח
GMX משומשות
+מכשירים 2800 ש"ח
אמודל כוכב-השתקות
תוספות שלוחות.
03-5101260

ברעננה בבניה
שכונת קוטג'ים מפוארת ייחודית, בין הרחובות גורדון למשה דיין, "נבסים היזמי"
09-910886

462424168

בפתח-תקוה,
וילה דו-משפחתי, 5+ עליית גג, חדשה, מרפסת מרוסה + גינה וחניה, רק $310,000, כניסה מיידית "דימבולי סיאני"
02-666571

456424049

ניצני האביב
* הפרוייקט החדש
ברובע ה', נווה שיקמים, המערב החדש
34 קוטג'ים דו-משפחתיים
- 238 מ"ר-288 מ"ר בנוי
- מגרשים 300 מ"ר - 600 מ"ר
- 3 מפלסים
- 7 חדרים
- ריצוף קרמיקה
- אמבט ג'קוזי בכל קוטג'

טל' באתר: 050-293-243

בראשון לציון
(מערב)

האתרים פתוחים כל ימות השבוע!

ניצני הפארק
החלה המכירה
נפתח מתחם מספר 3
123 קוטג'ים דו-משפחתיים
- תלת משפחתי וארבע משפחתי
- 246 מ"ר - 296 מ"ר בנוי
- מגרשים 280 מ"ר - 500 מ"ר
- 3 מפלסים
- 7 חדרים
- ריצוף קרמיקה
- אמבט ג'קוזי בכל קוטג'

טל' באתר: 050-293243

מזרחי ובניו: הרצל 47 בת-ים 03-5073322
חברת מזרחי ובניו בונה קוטג'ים גם בגן-יבנה וכפר-סבא!

"ליאור נכסים"
הרצליה 09-583511 מלד"ן

588126469

תיווך בר עוז
רחוב המלכים 1 פינת מגן
רמת - השרון
03-5492712 03-5492654
- ברמת השרון דירות חדשות 4, 3, + גג + חצר + מעלית.
- ברמת השרון בית 4 + מגרש 650, + אופציה ליחידה נוספת
- ברמת השרון להשכרה בית 2, + מגרש מרוהט $570 מיידי

667028369

צומת-השרון
מומחים לוילות ובתי יוקרה הבנים 50 רמת-השרון
פקס: 03-5497140
03-5496749
- בכפלה בית דו-משפחתי 4.5, בלעדיים + מפתחות, לרציניים בלבד!
- וילה בודדת בכפלה, מיקום 910 מגרש בודד לבעלי יכולת!
- בתל-ברוך 440 מגרש, 250 בנוי במיקום מצויין, לרציניים!
- להשכרה בכפלה וילה, בודדת 5, מושקעת מיידי + מפתחות בלעדיים!
- בעיר-שמש 3, 95 מ"ר + גינה ק"ב, $195,000
- בגורדון בת"א דירת גג מפוארת וענקית + מעלית לרציניים!

626527735

תיווך שינקין
שינקין 13 ת"א
פתוח מ- 9:00-19:00
טל/פקס 03-5281379
- בלב ת"א, חדשה 4, ק"ב + מעלית, עורפי ושקט $265,000
- בסג"ח תנועה בשינקין, לכל מטרה, 60 מ"ר, $3,000
- ביהוד ובגבעת-אורים מגרש 600 מ"ר לדו-משפחתי, שקט, $299,000

607127273

"יהודית ברק"
נכסים והשקעות בע"מ
בתי יוקרה, שיכון-דן רחוב בניין המודלה 32 שיכון דן
03-6472775 חבר מלד"ן
- ברמת-צהלה, פרוייקט קוטג'ים מרהיבים! תצוגי מפלסים, במיקום משגע!
- בלעדי! לרציניים ברמת החייל - בית כפרי ושקט במיקום נפלא!
- בצהלה-במיקום יוצא דופן! וילה עם מגרש גדול

586026455

"יהודית ברק"
נכסים והשקעות בע"מ
בתי יוקרה סניף רמת"ש
רחוב ויצמן 1 03-5400004
חבר מלד"ן
- ברמת-השרון 3.5 מושקעת וממוזגת במקום שקט במיקום מעולה!
- ברמת-השרון דירת גג, 6.5, מפוארת, ברחוב קטן ושקט!
- ברמת-השרון המזרחית קוטג' מפלסים חדש

515625295

"יהודית ברק"
נכסים והשקעות בע"מ
בתי יוקרה, שיכון-דן רחוב בניין המודלה 32 שיכון דן
03-6472775 חבר מלד"ן
- בתל-ברוך, בית גדול במיוחד 600 מגרש, מרהיב ביופיו
- בשיכון דן, במיקום מצויין מגרש גדול לאפשרות לשתי יחידות
- ברמת צהלה דירת גג, 6 משוקעת במיוחד 4 ניידים

466624702

"בדק בית"
חוה ברוק
סוקולוב 41 רמה"ש
03-5491146
- ביקורת ליקויי בניה, לפני רכישה ובמהלך הבניה ובתום תקופת האחריות.
- דוח הנדסי בפורט ובבית המשפט להגשה לתיקון הליקויים ואומדן כספי.
- בהנהלת האדריכל זהר

אנגלו - סכסון
רעננה אחוזה 141
09-454133
- קוטג' 6 + מרתף, חדש, מיידי + ממכר, $420,000 בלבד
- באזור מבוקש קוטג' 5 + מרתף, מושקע + גינה מיידי, $525,000
- קוטג' חדש בודד ללא מרתף, שקט מושקע, מפרט עשיר, $725,000
- קוטג' מגרש 1/2 דונם, 6 + מרתף, מבודד, אזור שקט $540,000
- חייב להימכר! קוטג' 5, אפשרות לקליניקה - משרד (בשוחה) $230,000 בלבד

662728325

בתי כפר ומשקים

וילות ובתים

"ישראאור"
ברעננה תיווך נכסים והשקעות רחוב ביאליק 3 פינת אחוזה חבר מלד"ן
09-901901
- ברעננה בלעדי! קוטג' 6 + מרתף + חניה מיידי, חדש, $475,000
- קוטג' ענק 6 + מרתף ענק במרכז רעננה רק $407,000
- קוטג' 5 - מבודד, במרכז השקט רק $368,000
- באזור הנשיאים קוטג' 300/380 כולל מרתף $570,000
- בהרצל היוקרתי קוטג' 5 + פינת משפחה + מרתף רק $525,000

619827679

למכירה ברעננה
באזור הנשיאים
קוטג' מפואר
עם בריכת שחיה
300/250 מ"ר
"מ.ג. נכסים" 09-983659

מחפש נכס בלונדון להשקעה ומגורים או נכס באנגליה
צלצל עכשיו
חינם
משרד התיווך האנגלי גם בארץ
אוקדייל נכסים
טל. 03-6772030
פקס. 03-6760170

קוטג' חדש
מיוחד, כניסה מיידית, ברעננה הבבליה.
09-448614

584026454

בהרצליה-פיתוח!!!
למהדרי האלגנט! 2 בתים + 750 ארגמה! $880,000
09-552692

584026445

ברעננה!!!
ברח' הטייסים - קוטג', 7 חדרים, 500 מגרש, חזית, בודד, מרתף גדול, רק $540,000
09-441088

594227100

דירת גן בשיכון-דן
360 מ"ר בנוי + מעלית, פרטית, שיש.
050-249851

581926834

מיידי
בית ואפשרות הרחבה שיכון ותיקים כפ"ס
09-987747 $220,000

574726737

"אליבה תלמי"
השקעות מלד"ן הרצליה
פיתוח טל: 09-583815
פקס: 09-583744
- הזדמנות בדירה, 500 מ"ר, 4 חדרי שינה, חדר עבודה, המרתף, רק $860,000
- קוטג' חדש תכנון אדריכלי מיוחד, מסבה אישלקי $920,000
- בכפר-שמריהו, להשכרה קוטג' על 1200 מ"ר, מיידי $2650

660928301

"סביון"
סביון קרית אונו והסביבה
גילה קרית אונו 27, נווה מונסון 03-5339703
03-5334678
- כנוה-מונסון מבחר בתים, $350,000 - $600,000
- בסביון על 1/4 1 דונם מרוחק במיקום מעולה ומבחר יוקרתיים
- בתל-השומר מבחר בתים במיקומים שקטים $740,000 - $600,000
- בקרית הסביונים ורמת אילן - דירות 5 - 4 להשכרה מיידי

489324948

וילות ובתים למכירה

"ג.י.א נכסים"
שיווק דירות ומגרשים טל: 03-6725203 פקס: 03-6727337
- רמת-גן, 3 חדרים ק"ב, 4 חדרים מעלית
- גבעתיים, להשכרה 2.5 חדרים, להשכרה מתמן 90 מ"ר
- חולון בית במגבעת, 350 מ"ר בנוי 130

471624696

"ספשת אביב"
מומחים לדירות יוקרה מכירה השכרה בראוני 4 רמת אביב ג' 03-6415732
- הזדמנות! דירת 470 מ"ר מגרש + 100 בנוי בשיכון ותיקים!
- בצפון תל-אביב, גדול 3.5, 100 מ"ר + פוטנציאל $275,000
- למהדרי האלגנט! בהזדמנות בנוה אביבים 4 + מרפסת וחניה $379,000

468524629

תיווך זאביק לנכסים
דיזינגוף 75 03-5252153
052-452490
- 2 גדולים בבאר-הלל ר"ג, מרפסת גבוהה, עורפית $125,000
- 3 גדולים בפתח-תקוה כפר-גנים הנבחר ק"ב, יפהפיה $160,000
- 4 בדיזנגוף ליד הכנסת ק"ב + מעלית + מזגן $250,000

465824575

בירוה נכסים
רחוב האלה 3 (פינת לפרחובה) רמת-השרון
03-5490537 חבר מלד"ן
- ברמת-השרון המזרחית קוטג' 6 + מרתף, פינתי $500,000
- לרציניים! ברמת-השרון המערבית, מפואר, חדש + נוף $850,000
- ברמת השרון המערבית, במקום מקסים קוטג' 5 + מרתף $720,000
- בנוה אפיקים משגע! מגרש גדול, חדש ומושקע + נוף
- ברמת השרון המערבית בית פרטי 500 מגרש + פוטנציאל $850,000

473524773

סביה לעם
סוכנות לנכסים מלד"ן רוד קהילות סלוניקי 7 תל-אביב
03-6481829, 03-6481387
- בסביון, וילה 400, מגרש 1700, $1,650,000
- בסביון, וילה 350, מגרש 1250, מיידי, $1,150,000
- ברמת-אפעל, למכירה קוטג' 200/460, פינתי נחמד, $690,000

567626620

חי נכסים
בניין המודלה 30
שיכון דן, תל-אביב
03-6487319/21
פקס: 03-6487323
- בכפרות השרון להשכרה, 5, מושקעת ביותר, מרכזי + בריכה $1200
- בשיכון דן דירת גג דו-קומתית, חדשה + מעלית + חניה, מיידי
- בנוה שרת 3.5 חדרים ק"ב שקטה מרכזית ומיידית
- בנאות אפקה 5 + מרפסת 25 מ"ר בבניה החל מ- $480,000
- למכירה ברמת אביב ג', 4, מרווחת, ק"א, מעלית, מיידי $265,000
- ברמת צהלה, במשה נוה, 5, ברווחת ומושקעת $308,000

557625937

רמת השרון
בנה מגן, בודד, 150/650, שקט! א.א.ג. 03-5496767

672928477

נכסי הברון בזכרון-יעקב
מגרש לבניה מיידית. נוף פנורמי לים: בנווה הברון. בית מושקע מרווח ומטופח! מועדים לשמתה!
מלדן 06-397207

בהתיישבות האקולוגית
קוטג'ים בתוך פארק ונוף פסטורלי, בשיפולי הרי ירושלים, מ- $170,000!

אל תוותרו על הטוב ביותר!

"גני פולג"
שכונת קוטג'ים חדשה ויוקרתית הנבנית באיזור היפה ביותר של
רמת פולג נתניה!
סטנדרט בניה גבוה ופיתוח סביבתי עד הפרט האחרון!
לבחירתכם מספר דגמי קוטג'ים מפוארים
החל מ- 290,000 $ כולל מע"מ פיתוח
וערבות בנקאית לכל התשלומים
משרד מכירות באתר
תשלוז
09-850069
אגף השיווק 09-613935

כאן זה לפיד!
- ישוב הטובל בירק על צלע הר
- 20 דקות מת"א וירושלים
- מרכז מסחרי ותשתית קהילתית
- איכות בניה ומפרט טכני גבוהים
- קוטג' דו משפחתי בן 6-8 חדרים

גבעת רחל

זה בטלפון!

וילות ובתים להשכרה

● ברמת גן, רח' משמר הירדן, 3.5, גינה, לטווח ארוך 03-6764624
674928577

רמת השרון

להשכרה קוטג' מפואר ויפה
במיקום מעולה לתקופה ארוכה
03-5401282

470124665

דירות נופש

להשכרה, דירות נופש
לתקופה קצרה בת"א,
"תיווך-גל" 03-5244993

481528666

מרינה,

3 + מרפסת, בסנטסה
אילת, נוף לים.
03-5336449 09-902497
מאיר

580026800

פנטהאוז
דירות גג למכירה

לוח העיר

כללי פרסום

* קבלת מודעות בימים א', ב', ד'
בין השעות 22.00-8.00
* ביום ב' קבלת מודעות 19:00-8:00
* ביום ה' קבלת מודעות 18.15-8.00
* יום ו' קבלת מודעות 17.00-8:00
(מינימום 8 מילים למודעה)

תיקונים למודעות יתקבלו עד השעה 16:00 בלבד

הרצליה-הרצליה!!

פנטהאוז, 5 חד' + מעלית
+ מחסן. 09-589595

472124765

פנטהאוז

במגדל דירה בצפון ת"א,
מפואר, חדיש, בלעדי.
03-5234774

461324156

הרצליה, בוידים!!

פנטהאוז חדש 5 + ממ"ד,
יחיד בקומה + נוף, 280
מ"ר, $345,000
09-585175

627427898

פנטהאוז
דירות גג להשכרה

דירות גג מרהיבות

ארכיטקטונית, נוף לים +
מזגן מפוצל. 03-6054141

586626472

ברעננה!!!

פנטהאוז מפואר + מיזוג
מרכזי, בודד, נוף, רק
$345,000, בלעדי לישרא
האוז" 09-901901

593427092

קבלנים מציעים

רשום קבלנים

בבבלי הולקס

4 + 1 + גג בבניה מפוארת
052-450154

595027066

תל אביב

משכנתאות

שרות מהיר ואמין

03-6856040 ,03-6853637

בבלי הבבלי

3.5, 110 מ"ר
+ חדר + חניה בלעדי
03-5442231 איגוד הנדל"ן
(מלו"ן)

ברעננה

פנטהאוז + נוף מרהיב,
במיקום מעולה!!
052-587880 09-7743223

4 חדרים ויותר

בשמטון וטבריה!!!

4 + גג + ג'קוזי + שיש,
מפוארת ביותר!!
03-5278112/3

61645371

מציאה!!!

בצפון ת"א פנטהאוז (85)
+ גג, $205,000
03-5235228

574926353

במסמה מבורדון!!

פנטהאוז 145 מ"ר + 50 גג
"מצודה" 03-6953828

575026615

ביובל

5 חד' + 120 מ"ר גג
09-917351

518225303

"אביב - נכסים"

הכתובה שלך ברעננה
09-986558 72 אחוזה
בנדל"ן

בצרב קק,

4 חדשה, ק"ב, קומה שלמה
+ מעלית חניה פרטית,
מיידית, בלעדי
לישרא-בילד"
02-666571

לגור על הים

5 חדרים יפהפיה, קומה 7,
בבנייני "סי אנד סאן" צפון ת"א,
כניסה מיידית.
09-432370 050-314223

584626452

3-3.5 חדרים

הזמנה להציע הצעות
לרכישת קרקע חקלאית בזכרון יעקב

1. מתבקשות הצעות לרכישת קרקע חקלאית בזכרון יעקב. החלקה ששטחה 14,475 מ"ר. רשומה בבעלות פרטית, הידועה כחלקה 33 בגוש 10213, בשלמות.
2. הצעות לרכישת החלקה בשלמות או רכישת חלקים בחלקה יש להגיש בכתב למשרד הח"מ עד ליום 5.5.95 בשעה 10.00 בבוקר, בצירוף המחאה בנקאית בגובה 5% מהמחיר המוצע, שתחולט לטובת הבעלים במידה והמציע יחזור בו מהצעתו לאחר שהתקבלה.
3. בהצעות יפורטו החלקים המוצעים לרכישה, המחיר ותנאי התשלום.
4. הבעלים והח"מ אינם אחראים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא וכן יהיו רשאים שלא למכור את החלקה. לנהל מו"מ עם המציעים או חלקם, לקבוע תחרות בין המציעים. לפרסם הזמנות להצעות נוספות, לדחות את המועד להגשת הצעות או לבטל כליל את המכירה.
5. לא ישלמו דמי תיווך.
6. פרטים נוספים במשרד הח"מ, ברח' שוורץ 1, רעננה. טל. 09-427565, 09-454366, פקס 09-918865

עמי קרייל, עו"ד
ב"כ בעל הנכס

1.5 במרבעים + תוספות!!

פוטנציאלית קרקע
מאוחדת לרציניים!
03-6953786

568626290

בגבעתיים דירות סטודיו

משופצות נוף לים
"תיווך הגג" 03-5252527
מלו"ן

563926045

בהזדמנות

לרציניים באלנבי החדה +
גג 180 מ"ר + מעלית +
נוף $69,000
03-5278112/3

485424920

שכונות צפוניות

טופ נכסים

ברודצקי 19 רמת-אביב
טל: 03-6417936

● בבאוזר אפקה 4 במיקום מבויין גבוהה ומושקעת + מעלית חניה

● ברמת-אביב 3 חד', משופצת ושקטה במיקום מבויין $225,000

● להשכרה ברמא"ג 5 מושקעת יפהפיה לטווח ארוך נוף לפארק

● להשכרה בנווה-אביבים 3.5 משופצת במיקום מבוקש + מעלית + מסתורת

591426491

4 חדרים ויותר

"צמרת לוינשטיין"

● דירות מפוארות 5, 4.5, 4 חדרים
תכנון גמיש ומפרט עשיר

03-6966466, 050-219729
03-6952166
052-514522

גוש דן

4 חדרים ויותר

3-3.5 חדרים

1-1.5 חדרים

2-2.5 חדרים

3-3.5 חדרים

עמישב נכסים

נכסים
טל: 03-5244452

3 גדולה

מרכזית ושקטה בלי מעלית
052-531531 (תיווך)

631327942

אל תיפול עם הבית

177-022-4313

24 שעות ביממה

חוף נכסים

היועץ שלך לנדל"ן
052-455176

בהזדמנות!!!

למשקיעים 90 מ', מרכזי,
"כלל נכסים" $190,000,
03-290107 דיזינגוף סנטר.

679428645

בלב תל-אביב

בהזדמנות, 2, ק"ק,
מיידי, $135,000
03-5222225

573926343

בלבה מלצעני!!!

3 מרווחות וחזיתית
03-6953828

בצפון הישן

2 ק"ב גדולה + מרפסת +
פוטנציאל 03-5278112/3

486224928

בבר-כוכבא!!

3, גדולה + בשלום עליכם
3, מוארת ושקטה.
03-5284994

440823825

בבאזל-אפקה,

3, שקטה ומושקעת במחיר
אטרקטיבי - "אפק".
03-5249260

490224995

בהזדמנות!!!

3 בירמיהו, מרווחת!!!
מיידי $195,000 "תווך
גל" 03-5244993

460724132

2 בגורדון

עקית ק"ב, מטופחת
"אב דיור" $180,000
03-5244102

676728617

בהזדמנות!!!

בבליה 3 (80), פונה לגינה
03-5235228 $225,000

517125313

בבבלגולם!!!

2.5, ק"ב + במיכה, 2
גדולה ושקטה.
03-5284999

448323819

בצפון מיידי

2-2.5 מרווחת ושקטה
03-6952623

574424598

מעלה טבעון

פרוייקט של חברת רסקו.
החל שלב ב'

לכל קוטג' 360 מ"ר קרקע בבעלות פרטית,
מפרט טכני עשיר, הכניסה בדצמבר 95.

הקוטג' לדוגמא פתוח:
בשישי 13.00-11.00, שבת 14.00-11.00
במשך השבוע לפי תיאום מראש.

יזום טבעוני, אלכסנדר זייד 7 (קולנוע אהב"ה),
קרית טבעון טל. 04-9831380, 04-9837284,
03-5603346 (ללא דמי תיווך), ת"א

שכונות דרומיות

4 חדרים ויותר

3-3.5 חדרים

בגבעתיים

3, ק"ב, מעלית, + חניה,
שקטה, "תיווך המדרסה"
03-5730336

515525297

"אדמה נכסים"

פלורנטין טל: 03-6821952

● בפלורנטין 2 חדרים + 3 מרפסות, כתרסה $110,000

● חנויות בפרנס פלורנטין, לכל מטרה, 45 מ"ר $600

● להשכרה, לחסים לאומנים, אדריכלים, תעשיה קלה, 10 - $6 למ"ר

617327654

2-2.5 חדרים

2-2.5 חדרים

בהזדמנות!!! בפרדס-כץ

2.5 מושקעת, ק"ד (בלי)
09-503649 03-6190684

624127734

רמת-גן מרכז

2.5, בהזדמנות, מיידית,
03-5222225 $140,000

573726341

מגדל בורוכוב

● דירות מרווחות בגימור ● דופלקסים ופנטהאוזים מפוארים.
● 4 חדרים ● תכנון גמיש ומפרט עשיר.

03-6966466, 050-219729
03-6952166
03-5753502
אתר - בורוכוב פינת עלית הנוער

פתח תקוה והסביבה

ביצרון

4 בבן-אליעזר, ק"ב, חדשה,
שקטה, מיידית
03-6722238

538825593

"אחוד - נדל"ן"

נכסים בורים ומסחפר 22
פתח-תקוה 03-9312419

● דירה 3.5, מבודדת, $130,000, בקרן קיימת

● דירה 4 חדרים + בוגן, שכונות, מסודרת, $180,000, במלת-צבי

● דירה 5 חד', מסודרת, $230,000 יפה מאוד

"אחוד - נדל"ן"

נכסים בורים ומסחפר 22
פתח-תקוה 03-9312419

● בבר-כוכבא 2.5 וח' + מזגן, מסודרת $97,000

● בוזר מרקין, דירות דו-פלקס + גג, בבודרת כואה, 180 מ"ר נטו, $320,000

● ברוטשילד, דירה 4 וח', 110 מ"ר + מזגן מסודרת

החלה מכירת השלב
האחרון בנווה אביבית

לבחירתך- קוטגים ודירות
פנטהאוז כפריות
6-5 חדרים

כתובת האתר: המשך רח' גורדוסקי
שעות פתיחה: שבת 11:00-14:00, בימים א'-ה' גם לפגישות

מכירות: רחי בנימין
טל. 492103

נווה אביבית

שכונות קוטגים כפריות

העיר

רח' חיים עוזר 13 פ"ת טל:
03-9343114-5-6 פקס:
03-9344421

● בבין גנים בהד שקט 4 + מעלית, מסודרת פינוי ארוך - $200,000

● בנה עוזר בגבוס 320 מ"ר לבניה, מיידית כל ההשלומים מהביטוח

● באזורית הבורסים של: 300 מ"ר אזרעה פרטית, $50,000

● בהעיד 1/2 + 2.5 + מעלית, מרוהטת $139,000

● בכפר גנים 4 + גג + מעלית רחוב שקט, מסודרת

461224147

4 חדרים ויותר

השרון

אגמי - נכסים

הוד-השרון רח' השרון
09-406450 55

● בלעדי בבני-השרון דירות 4 - 5 + מרפסת $185,000

● קוטג' 5 חד' + מגרש 400 מ"ר $310,000

● 4 חד', מעלית, מזגן + מרפסת שמש $178,000 בלעדי

611327328

הוד השרון

עם מרום הראל

במבראסל אלמ רוקה
בבניה: ישראל בכלן
דירות 4 חדרים
פנטהאוזים 6 חדרים
דו-קומתיים
לפנות למשרד
רח' ויצמן 182 כפ"ס
09-973737

בהוד השרון
דירות יוקרה

בינמקום!
5 - 5.5 חדרים
דירת גן - פנטהאוז
דירות גבה - מפואר

09-405742

באורה

קוטג' בתלפיפה
6 + מגרש
$345,000 רק

יניב נכסים
09-7712828
09-7741188

בהוד השרון, עירית

במיקום מעולה ברש 280
מ"ר לבניה מיידית
$195,000 פסגות נכסים
09-771-8599

436823752

4 חדרים ויותר

3-3.5 חדרים

רמת-השרון

רמת ג"ב מקום!!

4.3.3 + חדר גג מיידי
03-5492712

470924661

4 חדרים ויותר

3-3.5 חדרים

4 גדולה

אפשרות לקבל הצעות
הולמה 03-5401282

470324467

3-3.5 חדרים

2-2.5 חדרים

● דירת גן אוסישקין 2 בחדר שקט, ללא תיווך. 03-5492163
567726088

● בחוריים, קוטגים וקוטג' ק"ב 2 בחולים, ללא תיווך. 03-5492163
566126072

הרצליה

בצעירה דירת גן

4 מקסימה במיקום מרכזי
שקט + גינה ענקית, מחיר
אטרקטיבי 03-5492163

512925270

בנה-עמלי!!!

בבניה מתקדמת 3 +
זכויות בגג $145,000, 4 -
4 + זכויות בגג $150,000,
4 + גינה $160,000,
"אגגלו-סכסוך" $167,000
09-507258

429623343

4 חדרים ויותר

מרום הראל בונה
פסגת הרצליה

מגדל הזהרה לנוף הים
רח' לוין מס 28 בבניה
בנין יוקרתי עם
מרפסת שמש דירות 5 4
חדרים ופנטהאוזים
רח' ויצמן 182 כפ"ס
09-973737

5 + מעלית + נוף

פונה לגן: פינוי 12/95
09-587887

632327952

בהרקה!!!

באזור אשר ברש, בבניה 5 +
מרפסת שמש + מעלית.
09-507258/9

612527393

שמוגולי אלמורי

5 - 4 שקט המרכזי נוף
לים 09-540186

573226722

"הבדולה" - נכסים

סוקולוב 1 הרצליה
מלפון: 09-589719
מלפון: 09-561573

509025227

הרצליה - הרוקה

בבניה, דירות 5, גג,
מרפסת שמש 09-573050

471324677

לוח העיר

רעננה

"לאנשים המחפשים"

אילות יוקרה 4 חדרים,
היפה בעיר ק"ב + מעלית
חניה $260,000 "פנטהאוז
נכסים" 09-7744766 /
09-7718599

676628594

ת.י נכסים והשקעות

קלאוזר 2 רעננה
09-983659 מלפקס
09-902560

● 3 כרכויים, פינתית, בבנין לפני הריסה $120,000 בלבד

668828450

ישרא האוז

בצפון רעננה
בפרוייקט חדש!!!
5+4,3 מרפסות
5,4,3 + גינות
ופנטהאוזים מיוחדים
החל מ-$190,000
09-901901

ישרא האוז

בפרוייקט חדש
קוטגים דו משפחתיים
6 חד' + חניה
לקיץ 96
רק $390,000
הקודם זוכה!!!
09-901901

ישרא האוז

בבנין חדש
בתחילת בניה
5,4,3 + מרפסות שמש
5,4,3 + גינות
מחירים מיוחדים
הקודם זוכה!!!
09-901901

בפרוייקט "הגדרות רעננה הירוקה"

נותרו 8 קוטגים מפוארים
רחוב הולמי,
במקום שקט ביותר
סטנדרט בניה גבוהה

שיווק בלעדי: נכסים ודיור
ללא דמי תיווך
ברוכ 2 רעננה
09-910886, 09-258342
050-258342 (איציק)

משכנתאות
בריבית זולה

משכנתא בתקופת ההלואה
השגר לא עולה
שירות מהיר ונאמן

03-6856040 ,03-6853637

דירות בשחר

דירות פאר

5, 4 חדרים
+ מרפסת שמש

דירות גן

דירות פנטהאוז

יניב נכסים
09-7712828
09-7741188

בנין ודיור

בשחר היוקרתי

$545,000
09-7718892

בנין ודיור

בהרצל היוקרתי

$529,000
09-7718892

בנין ודיור

מציאה חד פעמית.

$595,000 רק
09-7718892

פנטהאוז/דופלקס חדש

5 חדרים - נוף פנורמי,
בבנין איכותי,

$490,000
יניב נכסים
09-7712828
09-7741188

בלעדי!

קוטג' טורי, 6 חדרים
+ יחידה נפרדת
$359,000
יניב נכסים
09-7712828
09-7741188

בנין ודיור

$555,000
09-7718892

בנין ודיור

בלעדי!
בהרצל היוקרתי

[هكذا منه الأصل]

זה בכתל'פון!

בקרית-הכתל ... כל חדשי בקרית

ביקוש דירות

עסקים

עסקים כללי

עסקים מכירה

עסקים השכרה

מחסנים

מחסנים השכרה

אולמות

"מכירה מסגריה"

בשטח 800 מ"ר, מהם 250 מ"ר - מקורה, כלי חיתוך, כיפוף וגרבל לפחים, מכשירי ריתוך, ארגון מתאים למסגרות בלגית ונירוסטה. המבנה בשכ"ח לטווח ארוך ובמחיר זול

03-5597093

בתרון

לכל נפגעי הבורסה

בדיקת תנועות עם כל הבנקים, התשלומים מינימליים אם בכל אופציות שהן, עזרה בכל שאר הוצאות ושיקולים מכל העורכים

בעלי המשרד: ת.ד.

מ. מ. ש.

יעוץ ורישום "קבלן רשום" ברשם הקבלנים

רישום חברה ברשם החברות (תוך 3 שעות!!)

03-5661063

מקוה ישראל 24 ת"א

מגורים לעובדים זרים/מקומיים

יותר זול משכר דירה

380 ש"ח לחודש לאדם

כלל שרותי אכסניה

03-5754821

ליבואנים

03-5172226

חברה להשקעות מציעה: פתיחת אשראים דוקומנטריים (LC) עד $100,000 בתנאים מסחריים מקובלים

למכירה מוסך

בגת, חולון, פעיל + מוניטין + ציוד.

03-9624649

באלנבי/הטיילת!!!

לפאב / מסעדה / סטודיו / חנות, 100 מ"ר, להשיג.

03-5103454

שכ"ח חולון ובת-ים

שכ"ח ראשון לציון רחובות ונס-ציונה

שכ"ח נתניה חדרה

דירות מרוהטות

מרוהטות תל-אביב

מרוהטות גוש-דן

מרוהטות פתח-תקוה

מרוהטות חולון בת-ים

דירות בדמ"פ

חדרים מרוהטים

שותף/ה

בפתח-תקוה

5 בתי-משפחתי (חדשה) + עליית גג + גינה הצית $750 למסירה מיידי "דיזורלי-סאג'" 02-666571

"יזמי-דירות"

רח' מכבי 2 רעננה

טל: 09-917958 (מלו"ן)

- ברעננה 4 חד' מרכזית, מעלית, לתקופה ארוכה מיידי
- ברעננה פנטהאוז 5 חד' מרכזי מעלית, מרפסות מיידי
- ברעננה קוטג' 6 חד' במקום שקט מיידי $1200

שכ"ח השרון

"המגה נדל"ן בע"מ"

סוקולוב 71 רמת השרון

03-5407148 חבר מלו"ן

- בהרצליה הצעירה בבניה שקטה, 5 חדשה $750 מיידי
- בנוה אמירים, הרצליה, 4.5 מרווחת בבנין מטופח $750 מיידי
- בנוה אמירים קוטג' 5 + מגרש פרטי $1150 מיידי

"המגה נדל"ן בע"מ"

סוקולוב 71 רמת השרון

03-5407148 חבר מלו"ן

- ברמת השרון 3, בשמואל הנגיד מרווחת + מעלית, מיידי $650
- ברמת-השרון ברחוב בן-חיים 3 נמוכה $550 מיידי
- ברמת השרון קוטג' בוזד + 5 + מרתף $1800 - 2500 מיידי

בלעדי! במערב רעננה!

קוטג'ים להשכרה, 6 + מרתף, לתקופה ארוכה, $1,100 "יניב נכסים"

09-7712828

NO-1 נכסים השקעות

סוקולוב 17 רמת-השרון

השכרות בנדיוס

03-5401174-5

- ברמת-השרון דירות 3.5 גג + מעלית + נוף, $1100 בלעדי
- ברמת-השרון 4 + גג + פרטיות, שקטה $625 המשתתפות גם NO-1
- ברמת-השרון קוטג' 6 שקט בשקט $1750 המשתתפות גם NO-1
- ברמת-השרון 3 מטופחת, שקטה, אופציה לרהוט מיקום מעולה
- ברמת-השרון וילה בבקעית 4.5 במבנים גדולה בלעדי + במפתחות

שכ"ח שכונות צפוניות-ת"א

שכ"ח שכונות דרומיות-ת"א

שכ"ח גוש דן

שכ"ח פתח תקוה

3, קלק, ובתלפיות דירות חדש

03-6951873

"יזב נכסים"

בן גוריון 4 רעננה

(מלו"ן) 09-7712828

- ברעננה בלעדי ביהודה הלוי 5 חד' + גן חדשה $1280
- ברעננה בלעדי דופלקס 5 + גג מרווחת חלקית $950
- ברעננה דופלקס/גג, 5.5 מגן גינה מסודרת $1000

יעדהאוז

ברעננה תיווך נכסים והשקעות רחוב באליק 3 פינת אחוזה חבר מלו"ן

09-901901

- 4 גדולה במרכז השקט, ק"ב, חניה, $580
- 4 + מרפסת גן חדשה, ק"ב, פונה לשטחים, רק $700
- קוטג' ענק, גינה גדולה, בשכונת קוטג'ים רק $1100
- פנטהאוז מקסים, נוף מסנע, 5, לתקופה ארוכה, $1000

חולון

4 חדרים ויותר

חדרים 3-3.5

נתניה חדרה

4 חדרים ויותר

חדרים 3-3.5

בתל-אביב

בויצמן 2 + מרפסת גדולה מרוהטת, מיידי 09-905340

"יפתן - נכסים"

יהושוע בן-נון 2 ת"א

03-5233535 03-5242192

- בנחום 2 גדולה, מיוחדת בלעדי $600
- בשלמה המלך 2 + מעלית וחניה בלעדי $650
- בנוה-אביבים - חדשה 5 משופצת בלעדי $1200
- בקלונימוס 2 + מעלית וחניה בלעדי $650
- ברמת-חן, בית פרטי 4 משופצת בלעדי $1200

בגבעת סולל

דופלקס, 5 חדרים + מרפסת, לכניסה מיידית.

050-338704

דירות בשכ"ח

שכ"ח תל-אביב

בשד-מוצקין 2

והכבר-המדינה 3 + מרפסת עקית

03-6951873

דירות במרכז ובצפון

מ - $500 מיידי "כלל נכסים"

03-5253596

דירות ממרכז

חדשות $480 "כלל נכסים" דיזנגוף סנטר

03-5253596

1.5, משופצת!!!

+ מרפסת!! בכבר מסריק! הדש מהורשה "א.שחף"

03-5273626

3, משקעת

+ מעלית + חניה, ק"ג,

03-6730004 03-595918

א.ס.י. ים

אבן גבירול 150 ת"א טל:

03-5462734 03-5462735

- 3.5 חדרים שקטה, ליד גן העיר מתאימה לשותפים $750
- בפנקס 3.5 חדרים מרוהטת, ק"א מעלית, חניה $750
- במעוז אביב, 3 חדרים ק"א, מרוהטת, מיידי $650

ממראית ליד הים

4.5, חדשה + מזגן (תיווך) 052-531531

חינוכי נפרסם, נשכיר

תמכור בת"א "כלל-נכסים" דיזנגוף סנטר 03-5253596

בת - ים

4 חדרים ויותר

חדרים 3-3.5

חדרים 3-3.5

חדרים 2-2.5

ראשל"צ נס ציונה רחובות

4 חדרים ויותר

בכפר סבא

קוטג'ים יוקרתיים: 6 חדרים + גלריה רחובות הולנדיים מפרט עשיר $359,000 יזיב נכסים 7712828-09 09-7741188

בכפר-סבא

קוטג'ים דו משפחתיים:

- מפרט טכני וסטנדרט בניה גבוה במיוחד
- פיתוח סביבתי מיוחד
- 200 מ"ר בנוי
- 300 מ"ר קרקע

שיווק בלעדי:

דיור 2000

09-425959

09-449526

אחוזה 81 רעננה

4 חדרים ויותר

חדרים 2-2.5

4 חדרים ויותר

חדרים 3-3.5

חדרים 3.5

לחוף עיר

גבוה מעל כולם

PENTHOUSE

בסימטת בינס יהודה הלוי קוטג'ים מוקפים בגינה על מגרשים של 500 מ"ר החל מ- $ 560,000

09-7718599

"מגבל"

נכסים והשקעות אחוזה 174 רעננה 09-7719036

09-7741248

- 5 חדרים 145 מ"ר ק"ב + מרפסת שמש, שקטה מפוארת
- 4 ק"ב + מעלית, מיקום מרכזי השקט לרציניים בלבד
- 3 חדרים 100 מ"ר + מרפסת שמש בפרוייקט חדש $195,000

"יעלי דירות"

5 יפה, חדשה, כניסה מיידית. 09-432370

"אביב - נכסים"

הבונה שלך ברעננה אחוזה 72

09-986558 במ"ד

- 5 גדולה, מעלית, מחסן חניה, מזגן $239,000 מיידי
- בהרצליה 5.5 כ-140 מ"ר + מרפסת + מעלית + מחסן $262,000
- 4 מרווחת מאוד מטבח חדש בהרכות ושקטה $288,000

5 מסודרת

ק"ב + מעלית, רק "נכסים דיור" $240,000 09-910886

בנין ודיור

אחוזה 198 רעננה מרכז טל: 09-7718892

- בלעדי, בהדמנות, 4 + פינת משפחה, מרכזית, צופה לשטחים $259,000
- בבלעדיות ביובל השקט, 4, ק"ד + מעלית מסודרת רק $225,000
- הזדמנות חד פעמית, 5 חדרים 125 מ"ר גן, צופה לפארק רק $299,000

"חיש - דיר"

הקשר שלך לעיסקה מוצלחת אחוזה 83 רעננה

09-918125 ,09-983585

פקס - 09-918057

- בביקום מרכזי השקט 3.5 חד' יפה ק"ב + מעלית $198,000
- במכבי 4 חד' יפה מושקעת המרווחת 130 מ"ר $212,000
- בהזדמנות 5 חד' דו בפלסיה, מרכזית ומושקעת רק $239,000
- בבקום בעולה בית 700 מ"ר (אפשרות ל - 2 יח') $560,000
- ביהודה הלוי קוטג' חדש ובשאר + פרוייקט ענק $620,000

דיור 2000

אחוזה 81 רעננה

09-449526 09-425959

- בבלעדי 3.5 ק"ב, מרווחת, שקטה פינוי גמיש $164,000
- בבלעדי 4 עקית ק"א, שקטה חזית + תוספת $215,000
- בהזדמנות 4 + גג מרכזי ושקט ק"ב $198,000 בלבד
- בדירה 3.5 ק"א מרווחת במאוד $175,000 בלבד
- בהזדמנות קוטג' 6 + מרתף מסודר ומושקע $430,000

אנגלו - סכסון

רעננה אחוזה 141

09-454133

- 4 חדרים כחדשה מסודרת, מעלית, ק"א שקטה $248,000
- בהזדמנות 5 עקית ק"א, מעלית, מרכזית + חניה $245,000
- 3.5 ק"א, מסודרת, עורפית, שקטה, במרכז $168,000
- 3 חדרים משופץ לקוטג', ק"א, בלי, מיידי, $130,000
- דירה 5, חדשה, מיולל, מפרט טכני עשיר, מעלית, $290,000

כפר סבא

טל דירות

ויצמן 62 כפר סבא

מלפקס 09-974922

נייד: 09-974833

- בבלעדיות מגרשים
- בכפר סבא ב"נבעת הדר" מגרשים במיקום מעולה, שקט, ירוק
- במרושים 300 מ"ר נטו ארמה פרטית לבניה מיידית

בלעדי! בבניה

קוטג' 6 + מרתף, $538,000 "יניב נכסים"

09-7712828, 09-7741188

"נוה מרום"

בונה במרכז, ברחוב ארבל 10 דירות 4, 5 ודופלקס לפנות למשרדנו רח' ויצמן 182 כפ"ס

09-973737

4 חדרים ויותר

"להבה"

סוכנות לנכסי מקרקעין בהנהלת אלה שמואלי ומובה פריס ויצמן 134 כ"ס בפסאז'

09-974250 09-978237

- בית 3 חדרים, 350 מ"ר אדמה מהיקע, $280,000
- חייבת להימכר, בהסדר תשבצ, 4, לא משקעת רק $144,000
- 4 + גג + מעלית, מיידית, מרכז רק $163,000
- דירה 5 - 4 חדרים מרווחת החל ב- $173,000
- להשכרה דירה 3.5 + 4 מרפסת שמש, כמרווחת החל ב- $500

בפרוייקט שכונת הצפון

דירות 5 - 4 חדרים, דופלקסים ודירות גן החל מ- $235,000 "בטנהאוזר"

09-7718599

חיש עקב

09-951072

- בלעדי 5 + מרפסת פתוחה, מסודרת פינוי גמיש
- 3, הזדמנות מסודרת $92,000
- בעליה, 2 + יקע 350 מ"ר $142,000

יעדהאוז

ברעננה תיווך נכסים והשקעות רחוב באליק 3 פינת אחוזה חבר מלו"ן

09-901901

אלעד נכסים

רוטשילד 82 כ"ס

טל: 09-972568

פקס: 09-950689

- נמכור, נשכיר, את דירתך הכם ללא דמי תיווך
- בכפר דירות רבות למכירה ולהשכרה שרות אישי ואמין
- בבניה בנוה-אשכולה דירות גן וגג 4 חדרים החל מ- $160,000

ופה ליהודה משטר של ודיאו ... את הממשלה ... לרן בשלוש השנים האלה. את האלנסיה, לה קורוניה – אר רום חולון – הפועל ירושלים, בצי... המחזור הראשון באליפות שלא התוצאה אשתקד בגלל ...

Budget

מבצע לכל רוכש רכב
פלאפון מוטורולה
עם קו חינם מיידי

אפשרויות לתשלומים נוחים ללא הצמדה
אשראי עד 90% מערך הרכב
אחריות לשנה או 20,000 ק"מ
פתוח גם במוצ"ש בשעות 19.00 - 22.00

ת"א: רח' מיטב 9 (מאחורי המשביר המרכזי) 03-5612332. חיפה: רח' יפו 186 (בתחנת פז בת-גלים) 04-520666. באר שבע: רח' פועלי הבנין 8 (בתחנת פז) 07-280755. ירושלים: רח' צרת 2 תלפיות (כול ספנס השייח) 02-784558. נהריה: רח' ויצמן 62, 04-9929252. טבריה: רח' הבנים (ליד סנן דוד אדום) 06-720864.

מוסך אדיר
פחחות וצבע
תיקון רכב
לאחר תאונה
מבצע:
על כל צבע כללי
ביסויים במתנה!
טלפון: 09-434758
פלאפון: 050-353613

רק מחשב
יכול להגיד לך
את האמת על הרכב.
קומפיוטסט מחשב
לך את הקניה.
אחריות 6 חודשים
ראשל"צ 03-9641247
03-9661958
ת"א 03-5376418
יפו 03-6819261

טרייד אין UMI
דרך פ"ת 74 ת"א
(קומה 5)
03-5626002
מיד I
וולוו GLE 940
2000, כל התוספות
וולוו GLE 945
2300 סטיישן

EURODOLLAR
RENT A CAR
חברה בינלאומית להשכרת רכב
מבצע ענק לחודש אפריל
• רנו אקספרס קומבי 94' — 42,900 ש"ח
• פיאט פיורינו פנורמה 93' מזגן — 27,000 ש"ח
• פיאט פיורינו 93' + מזגן — 25,000 ש"ח
• סובארו סטד + אוטו ומוסלט 93' — 35,500 ש"ח
• איסוזו סטנד דיק 94' — 60,000 ש"ח
• פיאט דוקאטו קומבי, מזגן 93' — 40,400 ש"ח
• פיאט טמפרה אוטו' 2000 94' — 57,500 ש"ח
• דייהו רייסר אוטו', ה"כ 94' — 42,500 ש"ח
• פיאט טיפו 1600 94' — 46,000 ש"ח
מרכז מכירות ארצי: דרך מנחם בגין
03-5781616 טל.

רוזן
מימון רכב בע"מ

בר-לב
סוכנות איזורית B.M.W
טרייד-אין ישן חדש
כל סוגי הרכב
מבצע
כל הרוכש B.M.W
חדשה או בטרייד-אין
עד פסח
מקבל חינם מתנה
בשווי 5000 ש"ח

גרין נכסים
09-967057

מבוקש
מגרש 2.5 דונם
בשכירות טווח ארוך/קניה
באזור תעשיה במרכז
(כולל: פתח ביוב/חשמל/מים)
טל: 03-5660015 פקס: 03-5605112

גן יבנה
מגרשים אחרונים
לבניה מיידית
בשכונת נוה לימור
היוקרתית
פרטים באתר הבניה
08-573330
08-573334

"מור"
משכנתאות
03-5609128 050-297688
אתה בצרה?
אנחנו לצידך!!!
משכנתאות בריבית בנקאית
עד 95% ללא ערבים+מגבלים
שרות מהיר ואמין!!
יעוץ חינם
לא שוק אפור

זה כן חלפון!

הלוואות

אולמות מכירה

אולמות השכרה

גידון 2000
להשכרה !!!
אולמות
בבניין חדש למטרות:
• אחסנה
• שיווק
• תעשיות קלות
החל מ-60 עד 600 מ"ר

מכוניות

מוסך אחים רינגל
OPEL
SUBARU, FORD
03-6825505/6824022

אאודי

אאודי 100

אלפא רומאו

אוטוביאנקי

אוסטין

אמריקאיות

אופל

טויוטה

מרצדס

טלבוט

יונדאי

ב.מ.וו.

לאדה

סובארו

פיג'ו

רנו

יגואר

מזדה

הונדה

מיצובישי

פרס!
200 ש"ח
למוצא
מכונית גנובה
תב' גלגלים
מוקד ארצי
03-6390111

סובארו פ"ת
03-9234978 טל.
03-9241308

ממשיכים
במבצע

בדיקות רכב
לפני קניה ומכירה
• בדיקת בנוע ושלדה ממוחשבים
• אחריות לשנה
• בוחנים מקצועיים ומוסמכים

DL 92 .1600
03-5533651

חמית-בדדר
ישירות מהשכרה!
מבחר מכוניות
פרטיות ומסחריות
במחירים מעולים!
תנאי אשראי גמישים!
מימון עד 85%
100 ליטר דלק
חינם!
09-904266
050-255205

HONDA
ת"א סנטר
מוסך שרות
אזורי
חומה ומגדל 24
03-5375694 .טל
03-5375193 .טל

מיצובישי בת-ים
03-5511552 טל.

מבני תעשיה כללי

משרדים כללי

משרדים מכירה

משרדים השכרה

מבני תעשיה השכרה

מגרשים

חנויות

חנויות מכירה

אביק-נכסים
03-9387141
03-9387911

כנפל
03-5442395

מקרקעין למכירה
03-5245369
03-5231042

מעוז הנדל"ן
09-566737/8

דרך פ"ת 44
להשכרה
יחידות משרדים
קטנות
03-375331

משרד מרוהט
לתקופות קצרות בתל-אביב
לפי $350 לשבוע
או $80 ליום
03-5227093 טל.
03-5221576 פקס

ברעננה להשכרה
משרדים
24 מ"ר, 50 מ"ר
החל מ- $375
09-7740692

למכירה/השכרה
חנות בשטח של
כ-50 מ"ר
בבית תעשיינים,
רחוב המרד 29
תל-אביב
לפרטים נא לפנות
03-5271333
050-339280

אנגלו סכסון
09-9546233
למהירי החלטה!
במרכז מסחרי אקסלוסיבי
נותרו 2 חנויות אחרונות
למכירה

אנגלו סכסון
בלעדי!
רק לרציניים בלבד!
3 מגרשים, 300 מ"ר
כ"א, באיזור מבוקש
$275,000

בהכר מכלה

هكذا اصله الأصل

זה בטלפון!

● ZX, חלק, 94, ראשונה, 5,000 ק"מ + קומפקטדיסק, מחירון 579226397 06-792270

● T.R.S 1989 אוטומטית + מזגן, מטאלית, מפרטי 09-573504 571526126 09-576134

● BX-TRS, 88, מזגן, הגה כוח, פרטית, מצויינת 03-6428062 562226014

● AX ,TRE, 1991, 1100, מזגן, סגור, מהסוכנות 03-5353598 557425935

● FIRST - AX, 92, מהסוכנות 09-617984 557225933

● GLFs, 1800, מודל 84, חברה, הילוכים 08-471333 571926709

מכוניות הגליל
03-5376357
052-523019
סלמה 74 ת"א

	אקסנטיה 1600 אוט' 95
38,000	GR 405 אוט' 89
29,000	פיאט אונו ראשונה 92
	סובארו 1600 89,88,86
12,500	סובארו 1300 82,83
23,000	אקספרס+מזגן 89
11,000	שריד אוט' 87,83,82
18,500	פורד סיירה אוט' 84 - גג נפתח
28,500	סובארו ג'וסטי אוט' 91
9,500	אריקה גרמנית 82

אפשרויות תשלום

● GL, 93, 1600 אוקטבית 27,000 מחירון 050-352445 08-644541 568526289

● DL, לנסר 91, ראשונה, אוטומט, 1800 576626183

ס י ו ו ד

ס ק ו ד ה

● בהזדמנות, סטיישן, 93, ראשונה, מזגן, מחירון 03-491844 653128219

● פיבורים 1994, 16,000 ק"מ + מזגן + רדיו טייפ 03-9658658 619527497

ל ו ג ו

גולף 82, 1100
במצב מצוין 03-6041969

ק ו ר ט י נ ה

פ י א ט

פ י א ט 127

פ י א ט א ו נ ו

פ י א ט ט י פ ו

פ י א ט ר י ט מ ו

פ י א ט ר י ט מ ו

א ס ק ו ר ט

פ ו ר ד

א ו ד י

ק א ד י ו ה

פ י א ק ט

מס' 1 בישראל
ELDAN אלדן
RENT-A-CAR השכרת רכב
החודש במבצע
פורד טרנזיט 92
GMC ונדורה 93
עד 90% אשראי
בתשלומים*
ללא ריבית וללא הצמדה
מבחר מכוניות דגמי 93/94
הכי גדול בארץ החל מ-5,000 ק"מ!
מצב מכני הכי טוב ■ הקילומטראז' הכי נמוך
▲ פונטיאק גרנד פרי ▲ פיג'ו 1.8/1.6 405 ▲ פיאט אונו
▲ ניסן סאני CLX אוטו' ▲ פיג'ו 306 ▲ מזדה 323
▲ סובארו לגאסי ▲ פורד סיארה ▲ סמד סיטרואן
▲ מיצובישי סופר לנסר ▲ סמד סובאת ▲ פיג'ו 205
▲ פיאט טמפרה ▲ וולוו 940
מרכזי מכירות רכב משומש

פ י ג ' ו

גברעל גיר
מומחים לגירים אוטומטים
מתקנים כל סוגי הגירים האוטומטים
במבצע!!!
דרך פ"ת 62 תל-אביב
- ע"י בית מעריב -
03-381075

פ י ג ' ו 504

פ י ג ' ו 505

פ י ג ' ו 104

פ י ג ' ו 106

פ י ג ' ו 205

ר נ ו

ר נ ו 5

ר נ ו 9

ר נ ו 19

ר נ ו 21

ט נ ד ר י ם

פ י ג ' ו 305

פ י ג ' ו 306

פ י ג ' ו 309

פ י ג ' ו 405

רנו אקספרס
1990, שניה, 89,000
פרטית, מצויינת
03-6311070

סלקס, 1888,
יד ראשונה, 40,000 ק"מ,
כחדשה 03-6824392

אקספרס 1988
טנדרים 504, 1988 404
+ 1989 + מוגבים
03-5180681

א י ס ו ז ו

מ ס ח ר י ו ת

מסחריות וטנדרים!!!
דיזל ובנזין תשלומים +
חלופות 03-6816860
03-5181508

GM
טרייד אין UMI
דרך פ"ת 74 ת"א
(קומה 5)
03-5626003
GMC ג'ימי 95
GMC סונומה 94
סונומה 93+89
רנו אקספרס 90
ונדורה 91

בהזדמנות
טרנספורטר נוסעים 1987,
מזגן מפרטי 09-618289
בתל

טרייד אין UMI ISRAEL
מסחריות
קובי - דרך פ"ת 83
03-5626767/5628898
החלף ישן בחוש בחברה
● שברולט ואן קצר 92
● ספארי 93,92,91
● איסוזו טרופר
טרופר בנזין 93
● טנדר סונומה
ח. קבינה 93
באחריות אפשרות לתשלומים

מ ש א י ו ת

סקניה-וולבו
למכירה 1984 - 1988 +
מקום עבודה
050-334256

ט ר ק ט ו ר י ם

ט ר ק ט ו ר ו נ י ם

POLARIS
מרכז מכירות ושרות
בנמל תל-אביב
מוסך החברה לטרקטורונים, אופנועי-ים ואופנועי A.T.V
דגמי 1995
חדשים ומשומשים
03-5440654

א ו פ נ ו ע י ם ו ק ט נ ו ע י ם

יבוא ושיווק חלפים משומשים + חילוצים
03-495535 050-207356

לקניית אופנועים לאחר תאונה
050-270255

ע ד 50 סמ"ק

אופנועים משומשים באדרנלין
לאחר בדיקה-אחריות
לדוגמא:
GS,500	90/92
DR,350	93/94
DR,750	89/91
GSI,750	89/91

אדרנלין סוכנות קאוואסקי סאן-יאנג
אדרנלין אופנועים
03-6838619, 6810501

העם החליט
עד האופנועים
מכירת אופנועים חדשים ומשומשים
כל הסוגים.
סוכנים מביאים מורשים.
החלפות וטרייד-אין.
בדיקות לפני קניה (בלעדי) עם
3 חודשים אחריות
גולומב 26 ת"א
03-5370444, 03-377292

זינוק בעליה
סחר ושיווק אופנועים ואביזרים
מבצעים והנחות
קניה מכירה וטרייד אין
93 CBR	600
86	650
86 GSX	550
89 GN	250
טוסטוסים וקטנועים
סוכנות הרלי דווידסון
המכבי 58 ת"א
03-6825072
03-5180770

עד 250 סמ"ק

250 סמ"ק ומעלה

טרייד אין ב- מוטור
03-6817857
03-6825684
במוסך! בדיקות מדויקות ביותר לפני קניה
03-6810485

FZR/1000! במצב
מהמוצ"א חדש, אחריות
מחיר מציאה
050-304334

ה ו ב ל ו ת

הובלות במשאיות
למוסדות ארץ + הובלות
כלליות + דירות
050-343031

ג נ י י ל ד י ם

מ צ י ע י ם ל מ כ י ר ה

מתק שעשוע
לחופי הים ולכל מקום
בילוי אתר "גירו-סקופ"
(GYROSCOPE)+
פוטנציאל כספי
050-304698

מרכז מכירים ארצי
לוינסקי 61 ת"א
03-372180
(03-5034289 בשבת)
טלויזיות צבעוניות
מ- 550 ש"ח
וידאו טייפ ומדיחי כלים
מ- 750 ש"ח
מיקרוגל ושואבי אבק
מ- 300 ש"ח
מערכות סטריאו (כולל קומפקט) מ- 850 ש"ח
סלון 1+2+3 מ- 650 ש"ח

ציורות השואה
מכירה / השכרה ציוד
ברמה מקצועית
03-6131333

מעוניין
לקנות אוהל במצב
טוב, 3-2 חדרים
לטיולים
050-203969

א מ נ ו ת ע ת י ק ה

מבחר ציורי שמן
אקרליק ואקוורל, שיקין

ע ת י ק ו ת

1800, מגורים קבריולט
77, נדירה + תוספות,
לרציניים 052-512850

ב ת י - ס פ ר ל נ ה י ג ה

מ כ י ר ו ת ו ש י ר ו ת י ם

פינה האספן
פריטים נדירים ויחודיים לאספנים,
הכניני בית עתיקה!
קניה-מכירה-החלפה
09-901615

א ס ט ר ו ל ו ג י ה

א י ט ו ם ו צ י פ ו י ג ג ו ת

בתד
איטום ורטיבות
רק קבלנים מנוסים
בשילוב חומרים מעולים
יפתרו את בעיית
המילות והרטיבות
בקירות, בגגות ובהגנתם
להרבה שנים
התמכות רבת שנים
בירעות P.V.C
טלפקס- 03-5591174
ביפר 6106666 מנוי 25065

ב ר י א ו ת

ה ל ב ש ה ו ה נ ע ל ה

ו י ד א ו

השכרת מצלמות וידאו
לארץ ולחו"ל
הקרנה על גבי מסך
שרות תיקונים
למצלמות וידאו
ומכשירי וידאו
03-5230764

המחזור הראשון באליפות שלא התחרה אשתקד בגלל

זה בטלפון!

חיות בית

● אבי דלמטי טהור - שחור, קטשע ...
678528636 03-5405177

● טוסר בלגיה ...
658428277 052-423108

● למסירה ...
629427922

● ...
626527889

● ...
621427832

● ...
571426704

● ...
578526114

● ...
519625341

● ...
468524725

● ...
429923371

טלפונים ומכשירי קשר

● ...
621627834

● ...
606327271

● נלא-סוף NOKIA-2120 ...
604327251

● מטורולה ...
571126701

● ...
551625804

מוסיקה וכלי נגינה

● בהזדמנות כלי-נגינה ...
641528313

● סינתסייזר YAMAHA SY85 ...
655326241

בית הבסנתר

אלנבי 99 ת"א

03-5663023

לדעת לקנות זה לקנות Kawai / Palmsonic

הקלדה ב-4 ערוצים, 128 צלילים

* פתוח בחול המועד

● ...
639620063

● ...
611227520

● ...
578726895

● ...
573526725

● ארגן ימהה HC-2 ...
520525349 03-5407954

● ...
491324978

● ...
456924055

● SONOR + מגלות 2000 ...
439723781

מוצרי חשמל

● ...
617227777

● ...
240220053

מלגזות ושיפוץ

● YALE ...
487824100

מקררים

● ...
664528342

עצירות

הובלת מקררים מ-80+

קניה. פלאפון 052-592148

471328414

קונים במחירים גבוהים

במקומה הובלה ותיקון +

מכירה 03-5372588

580524820

● ...
579224792

● ...
576726762

● ...
560325994

● מערכת הגברה ...
571126122

● KESLER STEREO - ב ...
ROKSAN, TOTEM ... WIRE LED SEQUENCE GOLDRING, STRAIGHT GOLDEN - DRAGON,
551125870 03-6965459

● ...
490424996

מחשבים

● ... STYLEWRIEER SVGA ... SCSI CDROM
617427779

● בהזדמנות 486 S.V.GA ...
618727676

● ... H.D 80M ...
408727295

● DX-386 ...
574626736

● NOTEBOOK ...
575826169

● ...
512125262

● SUPERMAC ... MICROTEK POSTSCRIPT
435623564

מכונות כביסה

● מכונת כביסה GE ...
661228305

נופש וקיט

● ...
498524999

● ...
471824761

סידור וגלשנים ואופנועים

● ...
585628974

● VXR-650 ...
586626924

● SED-DOO ...
570926699

● ...
569826677

● BAY-LYNER ...
581026414

● ...
556625927

● ...
508925126

עבודות קבלניות

● ...
581526830

ציוד והאזנה

ציוד האזנה

מכירות והשכרות ציוד ברמה מקצועית

03-6131333

645328139

ציפוי אמבטיות

אמבטיות זאב בע"מ

חידוש ציפוי תיקון

אמבטיות

ללא פרוק ושבירת חרסינות

31 שנות נסיון

תצוגה במרכז הבניה

09-584862

צילום

● ניקון F90X, ...
577726774

● ...
545925679

● ניקון F-4S ...
443323669

דיבוי והדרכה

● ...
619527804

● ...
505625197

רהיטים

● ...
678920640

● ...
675828608

● ...
658728208

● ...
652928215

● ...
628527913

● ...
620927702

● ...
623227725

● ...
622627719

● ...
610127310

● ...
577726886

● ...
570326307

● ...
496225079

● ...
569326672

● ...
551325672

● ...
547925822

● ...
501525135

● ...
493525049

● ...
425823293

● ...
624327737

● ...
422623264

● ...
624227756

מחשבים

שוהם מחשבים

מחיר מבצע

מודם/פקס "מודעל"

460 - 14,400 שקל

960 - 28,800 שקל

JP150WS 950 שקל

JP 360 צבע 1470 שקל

03-501318 / 09-550318

אופיר מחשבים

מחשבים, מדפסות

S.VGA 486 66 650MB

מחשב 100-Mhz החל מ-3950 ש"ח

מתמחים בהשבחות

03-5377319 / 03-6392564

שי מחשבים

486-DX-66

4 מגה זיכרון + 2 כוננים

מסך S.V.G.A + כרטיס

דיסק קשיח 420 מגה

מקלדת + עכבר

גרוד-אדוונס

מחשב "DEAL" 486

486-DX2-66

כונן 1.44 4MB

0.28 S.VGA כרטיס ומסך

דיסק 420 MB, עכבר

PC DOS 6.3 מקלדת

3,791 ש"ח כולל מע"מ

חיי-אדם 9 ת"א

03-6962105

איבורי מחשבים בע"מ

03-6131111

מבצע מדהים!

486-DX2-66

2+428 MB-4MB

מסך SVGA+מקלדת ועכבר

+כרטיס קול+רמקולים

סה"כ 3,580 ש"ח

+תוספת כולל מע"מ

קומפיוטרס

INTEL 486-DX 2 - 66 מחשב

4 מגה זיכרון

כונן 1.44 + בקר

דיסק קשיח 420 מגה

מסך 0.28 קרינה נמוכה

מקלדת + עכבר + משטח

C-D ROM מהירות כפולה

כרטיס קול 16 BIT

3,990

4,200

המחירים כוללים מע"מ

GREEN-486DX2-66MHZ INTEL

כונן 1.2 4 MB דיסק קשיח 420 MB מסך 0.28 SVGA

מחיר 3650 ש"ח - מבצע לפסח

1050 ש"ח — CD ROM D/S כרטיס SOUND BLASTER 16 רמקולים+מגבר+מיקרופון

850 ש"ח — כרטיס קול פרו 16+ CD-ROM + רמקולים + מיקרופון

450 ש"ח — מדפסות, ציוד הקפי, השבחת מחשבים! מודם 14.400

שבתאי מחשבים

כל המחירים כוללים מע"מ

יבוא ושיווק ישירות מהיבואן

רח' נווה שאנן 12 ת"א טל: 03-379181 פקס: 03-371813

קונים במחירים גבוהים!!!

מוכרים באחריות הובלות חינם

050-357811

03-6391136

472224685

● ...
467124613

קונה במחירים

גבוהים + מכירה + צביעה + תיקונים.

03-383717

03-384569

435023422

מערכות סטריאו

● ...
573426724

● CUBASE /C-LAB ... ST-18 ...
521425368

● ...
644528131

● ...
422427844

● ...
391626521

ספריות ריקוד ספרדי

קלאסיות ופלאמנקו

מהטובות בעולם

להשיג במרכז לגיטרה ספרדית

★ עד 18 תשלומים

★ אפשרות להחלפה

★ שיעורי גיטרה ניתנים במקום

רח' דיזנגוף 93 ת"א

טל: 03-6272422

ש.מ.ר.א מכשירים בע"מ

השכרת פלאפונים לכל תקופה, מכירה והתקנה

09-570618 09-586789

435623428

● ...
460724630

טלוויזיות

● ...
660228295

● ...
573826261

● ...
516625307

סטריאו

BRYSTON AMC

VANDERSTEEN

DEFINITIVE TEC

ADCOM, AVANCE

AUDIO ALCHEMY

PIONEER PRO LOGIC רסיברים

VSX-D-902S 5900

VSX-D-900S 4300

VSX-502 3300

VSX-D-503S 2900

משכית 15 אזור תעשיה

פיתוח 09-558004

SOUND TECH

The Art of Sound

רמקולים מס' 1 בצרפת!

FOCAL JM lab

במחירי היכרות

חדר האזנה מקצועי

פלאפונים

ויזיונית

פלאפונים!!!

קווים מיידיים!!!

TRADE IN

מקיה-קו מיידי במבצע

השכרת פלאפונים בע"מ

סולן תקשורת

פלא-פון

השכרה מנוסה ההכללה

דגמים חדשים כולל אביזרים

פתוח 24 שעות

ת"א: בר שמעון 13

03-522-9424

ירושלים: לונץ 2 מדרחוב

02-258-908

"הודה" קשר בע"מ

טל: 03-5357744

קונים פלאפונים במזומן!!

התקנת אביזרים

מכירה והשכרה

שרות לבית הלקוח

מחירים זולים!!!

השכרת מכשירי קשר לכל ארוע

רוצה לדבר איתך!

123 X4 ש"ח כולל מע"מ

דיבורית לרכב

התקנה עצמית קלה

משלוח עד בית הלקוח

חינם, בנוסף אביזרים נלווים במבצע.

וידאו אקספרס

03-5230764

להזמנות 24 שעות

רוצים לקנות

● ...
499325110

● ...
463624561

שרותי ליווי

● ...
579524904

נערות ליווי

איכותיות ותרבותיות,

מפנקת ומתפנקת

בדיסקרטיות. 03-6730186

573726591

● ...
563726031

● ...
562926023

● ...
538125987

● ...
500025117

תהנה מקסמות

הטובות, לאירופאים

אקזוטיים בלבד

להזמנות 03-5441861

435424036

למבודדה 03-5468810

Family Holiday Club

נתן להזמין מראש חבילת נופש שבועי בארץ ובכל העולם

יחידות מהזמנות לטיסות והשכרת רכבים

יותן לרכוש יחידת נופש במלון קלאב הוטל

יד שניה במחירים נוחים.

03-9648055

● שירותי תלון ...
429423326

● ...
425523296

שיפוצים

● ...
638420850

● ...
625527749

● ...
625127745

אומגה

שיפוץ בניינים, מבנים,

משרדים ודירות מגורים,

פנים וחוץ

עבודות בניה, טיח, קירות גבס, תקרות אקוסטיות, צבע, ריצוף, שיש וקרמיקה

עבודות אינסטלציה

איתור ונזילות ע"י מכשיר אלקטרוני

חשמל, מסגרות, חלונות ותריסים

טל. 08-256851, פלאפון 050-208557

● ...
624927743

● ...
624627748

● ...
534525550

● ...
436123571

שידוכים

● ...
500825125

● ...
500625123

שעורים בביתך

בלשון, מתמטיקה,

אנגלית ועוד...

04-522967

02-388383

03-5227956

● ...
454424026

● ...
422223228

תריסים

● ...
577026911

שידוכים

● ...
663028329

● ...
625827752

לחברה הטובים

בוגרי/ות בני עקיבא

מחפשים קשר?

09-980871

הודעה חשובה לפנוים ופנויות איכותיים

את/ה חושב שאין בן/בת זוג

המתאים עבורך? זה לא נכון

ישנם המוני פנויים ופנויות נחמדים

ומקסימים שחושבים בדיוק כמוכם.

אתם פשוט לא נמצאים באותם

המקומות.

אנחנו מכירים רבים מהם אישית...

הצטרפו אליהם

כלל פורום חברים איכותי לפנוים ופנויות

צלצלו עכשיו 03-5252108 24 שעות

בר-דוג

● ...
608820600

● ...
623127053

● ...
494225056

● ...
429823344

בת-דוג

● ...
575726747

לוח העיד

אסטרל

תחזית אסטרולוגית

מדהימה

יועץ אסטרולוגי מיוחד

בשילוב מפת לידה

דיאלוג עקבי מיעצת

לאופן בלתי שגרתי ומדויק

03-6053749

מהפיכה!!!

האזן/י עכשיו למידע...

השיטה השווייצרית

הכרויות לפנויים/ות, איכותיים

בהתאמה עצמית מהטלפון

בביתך... גמלדתיים

177-022-7585

24 שעות

"קשרי"

אינטרנטיות/ים

להכרויות בשפע +

מסיבות לפנויים/ות

,03-5464560

,03-5463622

04-625107-8

578526094

לי-אורה

הכרויות לאיכותיים,

מחלקה נפרדת לדתיים,

לקשר רציני בלבד

בארץ ובחו"ל

טל: 03-9245110

הכרויות

● ...
627127764

● ...
625027744

● ...
623627729

● ...
623427727

579426903

אינטרנטיות/ים

להכרויות בשפע +

מסיבות לפנויים/ות,

לצעירות סינגלים

,03-5464560

03-5463622

550925980

"חיים רוטר"

(מ- 1985)

03-6966222-3

הכרויות לנישואין

חבר/ה לחיים

בארץ ובחו"ל!!

חילוניים ודתיים

בלי הגבלת זמן!!

סניפים:

09-563747

04-773035 02-868994

08-456838 06-326188

I'm a 23yrs old young man from Jordan a university graduate and I wish to have friends (female & male) who speaks Arabic. I'm definitly with peace. I'm looking foward that someday I will visit Israel

Jihad Mashriqi

P.O.Box 1016

Mafraw 25110

JORDAN

● ...
503125170

● ...
483526265

● ...
454224024

● ...
453524011

חוגים וקורסים

קורסים

ספרות

קוסמטיקה

אפילציה

פדיקור

בניית צפורנים

המכללה של ויצו

שיעורי יהדות

לידיה 09-344813

מאות פנויים ופנויות איכותים

ממתינים לכם לקשר אישי ורציני להכרות!

ואתם לא

כאן ?

צלצלו אלינו

עוד עכשיו

כלל פורום חברים איכותי

לפנוים ופנויות

24 שעות 03-5252127

● ...
546026071

● ...
565826069

עיצוב אופנה

גם מקצוע

גם תחביב

תדמית

בית ספר לאופנה

ת"א: 03-5173414

כ"ס: 09-913640

שיטת סילבה

* קורס להגברת ריכוז וזיכרון

* הורדת מתחים

* שיפור היחסים הבין-אישיים

קורס בת"א: 8.5.95

03-201240

03-202787

ריקודים

● ...
676428614

לרשת אופנה

דרושים/ות

מוכרים/ות

לעבודה במשמרות

03-6393135

דרושים/ות

נערים/ות בגילאי 16-18

המעוניינים לעשות כסף

בתקופת החופש

03-5496558

מזכירה

דו לשונית

קיוסקס, רצוי נסיון

בהנהלת חשבונות

סולן תקשורת

08-231302

דיילות

להשקת בשמים

ברשתות הפארמים

בכפ"ס ובהרצליה

טל. 03-6480742

פרומרקט

למוקד טלפון

דרושים עובדים בשעות הבוקר

לא מכירות. שכר טוב

03-5653924

לפרוייקט

מחליקות/ים

על רולר בלידס

שכר מעולה

הופעה טובה נדרשת

03-5653975

דיילות

לישתות השיווק באזור חדרה, נתניה, כפר-סבא

03-6393777

KESHET קשת

העמותה למען הקשיש בתל-אביב-יפו

עובד/ת סוציאלי/ת

דרישות התפקיד:

ידע בגרונטולוגיה

נסיון בעבודה עם מתנדבים

נסיון בעבודה קהילתית

קורות חיים יש לשלוח

אל קשת מוקד צפון

רח' הגלעד 2, ת"א

טל. 03-5461302

03-5465128

דרושים/ות

מיידית!!

קלדנים/ות

*אלפא נומרי

*בעלי/ות נסיון

של שנתיים לפחות

*שכר מיוחד לעבודה

במשמרת שניה

טל: 03-5128666

דנאל

כח אדם וסיעוד

דרוש/ה

בחור/ה

לעבודת הקלדת נתונים

במחשב לאחה"צ

בלפור 3 חיפה טל' 04-626267

צלצל דנאל זה עובד

דנאל

דרוש/ה

קלדן/ית

אלפא-נומרית

העבודה אחה"צ

בלפור 3 חיפה טל' 04-626267

צלצל דנאל זה עובד

דנאל

דרוש/ה

מנהל/ת

אדמיניסטרטיבי/ת

נסיון ניהולי

רקע במכירות/שיווק

בן יהודה 7 ירושלים 02-252177

צלצל דנאל זה עובד

לוח העיד

לחברה קבלנית

דרושים:

1. מהנדס בניין ראשי

5 שנות נסיון +

תעודות והמלצות

2. חשב

5 שנות נסיון +

תעודות והמלצות

לפרטים לפנות לאבי

טל: 03-9313536

050-265681

פקס: 03-9346108

לעיתון מלאבס

רשת שוקן

למערך המכירות של עיתון מלאבס

דרושים

אנשי מכירות צעירים/ות

עד גיל 30

בעלי אמביציה ויכולה ליהול משא ומתן

*נסיון קודם אינו הכרחי

*יוזמה ואחריות

*12 שנות לימוד

*יתרון לתושבי פ"ת והסביבה

*משרה מלאה-שעות לא שגרתיות

תנאים טובים למתאימים

לפנות מיום א' 03-9347171

בסט-ביי

לסניף ראשון-לציון

דרוש/ה

מחסנאי בכיר

לעבודה במחסן ממוחשב

• בעל יכולת ניהול • עד גיל 30

נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 38229 ת"א 61361, בציון שם המשרה

רשת מכשירי החשמל מס' 1 בישראל

best buy

למצוק-מוקדי עזרה ואבטחה

אנשי/נשות מכירות.

אחרי שרות צבאי. לאזור המרכז. רכב חובה. קורות חיים נא לשלוח לפקס. 6483119 או לת.ד. 39485 ת"א, 61394

עמלות ובונוסים גבוהים!

דרוש/ה

בוגר/ת בי"ס מקצועי

מגמת מכונות/מסגרות/מיזוג אויר

גיל עד 30

רשיון נהיגה

שאיפה להתקדם

מגורים באזור המרכז

לקביעת ראיון נא לפנות

ליעקב בטלפון 03-5612345

אחראי/ת משמרת

ברמנים/יות מלצרים/ות

עם נסיון בלבד

לתאום ראיון לפנות סמדר

בימים א', ג', ה', בשעות 10:00-

טל' 03-6850247/8

לתעוש אחזקה

דרושים

*טכנאי מיכשור ובקרה

נסיון בבקרים מתוכנתים

שליטה באנגלית טכנית

*חשמלאי מוסמך

להתקנות ואחזקה

טל. 03-5349777

עיתון העיר מחפש

כתב/ת

לעבודת משמרות, 3 ימים בשבוע ב', ג', ד'.

חובה: הקלדת טקסט בשיטה העיוורת

רצוי: נסיון במעבד תמלילים

כישורים נוספים: ניצה, מזכירת מערכת

בטל: 5634604

וכן במשרה: 5634661

היער סבא ויוסלים

כצאו!

מדריכים/ות לטיולים

• בעלי/ות רקע בטבע וידיעת הארץ

• נסיון בעבודה עם ילדים ונוער

• בעלי/ות כושר ויכולת ארגון

מזכירה

• מנוסה + ידע בהדפסה, שעות גמישות

מדריכים/ות לחוגי טבע בשנת תשנ"ו

לקבלת פרטים וקביעת מועד לראיון

נא לפנות בטל: 6953284, 03-6914350

דנאל

כח אדם וסיעוד

לסניפנו בחיפה דרושים/ות

עובד/ת סוציאלי/ת

אח/ות מוסמך/ת

קורות חיים לת.ד. 45208 טל' 04-679944

צלצל דנאל זה עובד

חבר כח אדם

עוזר/ת אחראי/ת תפעול

בעל/ת הכישורים הבאים:

* שליטה מושלמת בתוכנת אי.בי.

* שליטה מושלמת במערכת הפעלה DOS.

* שימוש בתוכנות אחרות - יתרון.

* יכולת ניהול אדמיניסטרטיבית מוכחת.

* בעל/ת יוזמה ואסרטיביות.

* ראש גדול.

* יחסי אנוש מעולים.

דרושה

מזכירה

למחלקת הנדסה באיזור תל-אביב

שליטה בתוכנת בנארית, א-ב

לבית הספר החקלאי מקוה ישראל המדור הכללי

דרושים

מורים

לשון, תנ"ך, ביולוגיה, אנגלית, מחשבים, מתמטיקה.

דרישות: B.A. לפחות, רישיון הוראה קבוע, נסיון בהכנה לבחינות בגרות.

מדריכי/כות חברה לפנימיה

השכלה אקדמאית, נסיון בהדרכת נוער רצוי. מגורים במקום-חובה.

רכז תרבות לפנימיה ובית הספר

B.A. לפחות, נסיון בריכוז תרבות מוכח

אפשרות למגורים במקוה ישראל בדירת שרות.

לפרטים נא לפנות לגבר עזרא חד טל' 03-5036958, 03-5042652

וכן בכתב לבית הספר החקלאי מקוה ישראל-המדור הכללי.

דואר חולון מיקוד 58910, לידי עזרא חד.

לחברה ארצית

בתחום הריהוט ומוצרי בית

דרוש/ה

מנהל/ת מכירות

תאור התפקיד:

1. פיקוח על סניפי החברה.
2. טיפול בקידום המכירות.
3. נטילת חלק בתכנון האסטרטגי של מערך השיווק.
4. כפיפות למנכ"ל החברה.

* למתאים/ה עבודה מעניינת וקשה.
* אחזקת רכב ותנאים הולמים.

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 2574 רעננה, 43000

דרוש/ה

עובד/ת אקדמאי/ת

למוסד ציבורי גדול

פרטי המשרה: 3/4 משרה

פרטי התפקיד:

1. טיפול בהפקת דוחות אורטיביים וסטטיסטיים שוטפים, ודוחות מיוחדים (באמצעות מחולל) בתחום הכספי והדמוגרפי, והפצתם, איפיון דוחות חדשים
2. מעקב ובקרה על נתונים המוזרמים ע"י משתמשים, הדרכת משתמשים.

הכישורים:

השכלה אקדמאית במדעי החברה, רצוי בסטטיסטיקה

ידע בתחום המיחשוב, מעבר לרמת משתמש.

נסיון של שנתיים בעבודה דומה.

מכתבים יש להפנות למנהל אגף הכספים

ת.ד. 16296 תל-אביב

* המתאימים יוזמנו לראיון *

לחברה המשווקת ציוד רפואי

דרושים/ות

אנשי מכירות פנים

למכירה באמצעות הטלפון

כישורים נדרשים:

נסיון קודם מוכח - רצוי מתחום הציוד הרפואי

נכונות לעבודה מיידית - מעבר לשעות העבודה המקובלות

שליטה בשפה האנגלית

מגורים באזור גוש דן

נא לשלוח קו"ח בכתב יד בלבד לת.ד. 49077 ת"א 61490 או בפקס: 03-5180534

לבוגרים התיכון הטכנולוגי המכללה לטכנאים עמל 1 ע"ש ליידי דייויס ירושלים

דרושים/ות

1. לשנה"ל תשנ"ו מורים/ות במקצועות:

* לשון * תנ"ך

* סיפרות * מתמטיקה

2. מורה לחינוך גופני לבנות-

ל-10 שעות שבועיות עד סוף שנה"ל הנוכחית.

לפרטים לפנות למזכירות בית הספר

לטל. 02-439470, 02-511290

עמל 1

למוסד ציבורי בירושלים

דרוש/ה מנהל/ת

לסניף העוסק בתכנון וביצוע פעולות הדרכה.

בעל/ת השכלה אקדמאית

(רצוי בתחום שיווק וניהול)

בעל/ת רקע ונסיון בתכנון בארגון פעולות הדרכה

נסיון של 7 שנים לפחות בניהול

מגורים בירושלים- חובה.

בעל/ת רכב פרטי- חובה.

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 3750 ירושלים

עבור: "מנהל סניף"

בצירוף קורות חיים והמלצות

לרשות ניירות ערך

דרוש

מבקר פנים לעבודה חלקית

דרישות התפקיד:

רואה חשבון בעל נסיון בתחום הביקורת.

היקף הביקורת:

כ-30 שעות לחודש.

בקשות בצירוף תולדות חיים ופירוט נסיון קודם, יש להגיש למזכיר הרשות, רח' כנפי נשרים 3, ירושלים 95464, עד ליום 5 במאי 1995.

התפקיד המוצע יחייב הימנעות מפעילות שיש

هكذا من الأصل

רוצים להשתייך להצלחה?

ראשאחד

החברה מס' 1 להכרויות וידאו בישראל – מחפשת אנשים רציניים ואמינים ביותר!

לתפקידים הבאים:

1. מנהל/ת סניף לאזור המרכז
גיל 33-45, 10 שעות ביום מינימום. תואר אקדמי חובה
נסיון מוכח+המלצות ממיגזר השרותים בלבד
הופעה יצוגית ואמינה ויחסי אנוש מעולים חובה

2. מראיינים-לאזור המרכז גילאים 28-38
עבודה במשמרות ערב 16.00-22.00 תואר אקדמי הכרחי,
הופעה יצוגית, יחסי אנוש מעולים, כושר מכירה ושכנוע הכרחיים.

3. אנשי/נשות יח"צ גילאים 25-35
אמינים ורציניים, עבודה במשמרות בוקר וערב. הופעה נאה חובה.

4. מנה"ח לעבודת ערב
4 פעמים בשבוע 15.00-21.00 סמכות: תקיפה רצינית

לכל המשרות מובטח שכר מעולה
תנאים מצויינים! עבודה בחברה צעירה ויפה!

קורות חיים מודפסים בלבד! יש לשלוח לפקס 03-9628553 ולציין את מס' המשרה!

יעקבי
כל מוצר בול

למרכז הלוגיסטי בקרית אריה פ"ת
דרושים/ות

נהגים/ות עם רשיון ג'
- נסיון קודם בחלוקת סחורה לחנויות ורשתות שיווק
- הכרה טובה של הארץ
- עד גיל 30

מחסנאים/ות
- נמרצים
- יכולת זיהוי אותיות באנגלית
- עד גיל 35

עוזרי/ות נהג
- אפשרות לגילאי טרום צבא

לפנות לג'קי בטל': 03-9212275

דרושים
מעצב/ת מוצר
מעצב/ת פנים
בוגרי בצלאל או מכללה מקבילה.

נא לפנות לטל. 03-5627445 לאסתר

תנאים טובים למתאימים

לחברת תוכנה מובילה דרוש/ה
לעבודה בירושלים

תוכניתן/ית

בעל/ת נסיון בסביבת Windows
רצוי ידע ב-Access ,Magic,Novell

נא לשלוח קורות חיים לחברת 2001 - לידי דינה
ת.ד. 39359, תל-אביב 61392.

ERROCA

רשת חנויות אופטיקה מס' 1 למשקפי שמש

לקניון מלחה ולמשביר

מוכרות/ים

הופעה נאה עד גיל 35. דוברים/ות אנגלית, לא מעשנים/ות.

משמרות נוחות + תנאים טובים
לפרטים נא לפנות בטלפון 02-793199 לשני

לחברה ארצית המובילה בתחומה
לסניף השרון

אנשי/ות מכירות

למתאימים:
- משכורת בסיס 2,000 ש"ח
- עמלות ובונוסים גבוהים
- ליווי מקצועי במכירות ושיווק
- עבודה בחברה בחילה
- ביטוח מנהלים
- למצטיינים מובטח מסלול קידום והתפתחות בתפקידי ניהול

תושבי רעננה, כפר סבא, תל אביב, הרצליה והשרון
לפרטים טל' 09-428494

דרוש/ה

סוכן/ת מכירות

- הופעה יצוגית
- בעל/ת רכב
- רצוי נסיון
- בוגר/ת 12 שנות לימוד
- מגורים במרכז

לפנות בצירוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 2383, יבנה

לחברת יעוץ ומחקר שיווקי
דרושים/ות

סוקרים/ות לעבודה במרכז הארץ

קו"ח לשלוח לת.ד. 13313 ת"א 61133

לטלמור
דרושים

טכנאי שירות
למכונות צילום

אנשי מכירות
בתחום המחשבים
מדפסות ומכונות צילום

סודיות מובטחת

03-51708868-8

לחברת בלדרות
משב אינטרנשיונל
דרושים/ות

סוכני/ות מכירות

בעלי/ות רמה מקצועית ואישית.
שכר גבוה למתאימים/ות

לאבי 03-5175171

פקידי/ות גביה

לרשות מקצועית באזור ירושלים
02-360139 טל:

לאולמות תצוגה
למכירת

רהיטי איכות

דרושים

אנשי מכירות

- שעות גמישות (גם בשבת)
- בסיס+עמלות
- אפשרי בעיסוק נוסף

טל: 08-418771/2
06-260016/7

למפעל מתכת גדול באזור התעשיה חולון

מנהל
מחלקת חיתוך כיפוף פח

- בעל ידע ונסיון בציוד ממוחשב
- יכולת ניהול צוות עד 5 איש

ת.ד. 17444 מיקוד 58855 חולון

דנאל
בית אדם וטיפול

לחברה ממשלתית
דרוש/ה

הנדסאי/ת מכונות

טלפון: 04-626267

דרושים/ות
קציני/ות בטחון
סמויים/ות

להתניעות רשת שיווק באזור הרצליה ורמה"ש בלבד
טל' 09-574516 לעודד

כספיר

באזור המרכז דרוש/ה:

עובד/ת לעבודה בנגריה

רשיון נהיגה בקטנוע חובה
טל. 03-201181-5

לחברת ל"א באזור המרכז דרוש/ה:

מוקדן/ית

ACE

הרשת האמריקאית של כל דבר לבית החודה בישראל

דרושים:

לסניף שיפתח בשפיים:

מנהל סניף
- נסיון מוכח בתחום הקימעונאי (השכלה אקדמית – יתרון)
- נסיון בניהול מכירות ומלאי
- יכולת ניהול והנעת עובדים
- יחסי אנוש טובים

קב"ט
- בוגר 12 שנות לימוד
- בעל נסיון ברשתות שווק

מוכרנים/ניות
- למחלקות: חשמל, כלי בית, כלי כתיבה, קמפינג, אינסטלציה, כלי עבודה, עץ, גננות, צבע
- בוגרי 12 שנות לימוד
- נסיון בתפקיד דומה + ידע באנגלית – יתרון

קופאים/איות
- בוגרי 12 שנות לימוד
- יכולת עבודה תחת לחץ
- נסיון קודם יתרון

מחסנאים
- נסיון מוכח בתחום

לסניף ראשל"צ:

מוכרנים/ניות
- למחלקות: אינסטלציה, עץ, צבע
- נסיון בתפקיד דומה + ידע באנגלית יתרון

קופאים/איות
- לעבודה בסופי שבוע
- מתאים לסטודנטים/יות

לקביעת ראיון: נא לשלוח קורות חיים לפקס 03-9626305 או להתקשר לטל. 03-9626304

לרשות העתיקות
דרוש/ה

רכז/ת הדרכה
למרכז ארכיאולוגי נגב

דרישות התפקיד
- נסיון בריכוז, ארגון והדרכת טיולים
- רקע בידיעת הארץ ו/או ארכיאולוגיה
- נסיון בעבודת צוות
- השכלה אקדמאית בתחום ידיעת הארץ ו/או ארכיאולוגיה
- מגורים באזור ערד
- רשיון נהיגה
- נכונות לעבודה בימים ובשעות בלתי שגרתיות

הערה: תנאי העסקה בהתאם לכישורי המועמד/ת

המעוניינים יפנו בכתב אל רשות העתיקות תחום משאבי אנוש ת"ד 586 מיקוד 91004

דור אנרגיה - בה לבלקח

מקבוצת דנקנר
דרוש/ה

אחראי/ת משלוחים

לסניף ירושלים

- כושר ניהול צוות עובדים
- יכולת אירגון
- יכולת עמידה בתנאי לחץ
- נכונות להשקיע שעות עבודה מרובות
- רשיון נהיגה- הכרחי
- יחסי אנוש טובים

אם נחנת בתכונות ובכישורים הנ"ל, אנו מציעים לך עבודה מעניינת, בעלת אתגר ותנאי שכר טובים.

נא לפנות בכתב ובפירוט קורות חיים לפי הכתובת הר"מ

ת.ד. 10036 חיפה מיקוד 26110

STERN

לחברה מובילה בתחומה
דרושים

מנהל יצור
הנדסאי מכונות מנוסה
מחסנאי מנוסה
עובדי יצור

תנאים טובים למתאימים

קורות חיים לפקס 08-407233
רח' העבודה 4 א.ת. נס-ציונה טל. 08-407232

הצעות עבודה

כלל כנעני / צעירים

דרושים מוכרנים/ות לעבודה בקניון ... 03-5175171

קורס מצילי בריכה
יפתח ב-8.5.95
בבריכת עמישב פ"ת
טל' 03-9339393

לפרויקט פרסום
מחליקות/ים
על רולר-בליידס
שכר מעולה
הופעה נאה נדרשת
03-5653975

הכשרת צעירים

יוצאי צבא לתפקידי ניהול בחברת שוק בינלאומית.
קידום מהיר, עד -3,500
בתחילת ההכשרה
24 שעות – 03-5529386

למרכז תעסוקה

- צעירים/ות מסיימי צבא לעבודה בחוף הים ראשל"צ. שכר גבוה.
- צעיר לסוכנות רכב חש.
- תופרות.
- מגהצות.

נשר / צובדים עם הראש ב-PAGE
סניף הרצליה טל' 09-566612

למחלקה המשרדית:
- מזכיר/ה בקי/ה עברית/אנגלית, ניסוח ברמה גבוהה. נסיון – יתרון.
- בקי/ה הדפסה ע/א. נסיון – יתרון.

למחלקה הרפואית:
- רופא/ה לאיזור רמת-גן – משרה חלקית.

למחלקה הטכנית:
- הנדסאי/ת / מכונאי/ת איכשור ובקרה + רשיון נהיגה.
- מכונאי/ת אלקטרוניקה + רשיון נהיגה.
- חרטים/ות קונבנציונלים, משרה קבועה.
- עובדים/ות:
  - למפעל להרכבת מזגנים בהרצליה
  - להתקנת רדיו לרכב באיזור הש"א.

דרושים/ות מחלקים/ות עיתונים בבת-ים לשעות הבוקר המוקדמות.
רכב/קטנוע. 03-588259

רוצה עבודה

אתגרית במכירות בחברה גדולה בסיס + עמלות
03-5794422

קורן יהב
חשמלאי
מכונאי
מסגר
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219

פנויה אחה"צ
בואי להרוויח כסף בסופר הקרוב לביתך
בקידום המוצרים של החברות המובילות
(התקשרי עכשיו)
03-5652112

קורן יהב
מחסנאים
מסגרים
מלגזנים
נהגי ג'
רתכים
חשמלאים
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219

למשרד עורכי דין בתל אביב
דרוש/ה
בין הימים א-ה 16.00 – 20.00

כתבן/ית

ידע מעולה בתכנת א.ב. 6.2
נא לפנות לטל. 03-7512124

כבצע

מדריכים/ות לטיולים

- בעלי/ות רקע בטבע וידיעת הארץ
- נסיון בעבודה עם ילדים ונוער
- בעלי/ות כושר ויכולת ארגון

מזכירה
- מנוסה + ידע בהדפסה, שעות גמישות

מדריכים/ות לחוגי טבע בשנת תשנ"ו

לקבלת פרטים וקביעת מועד לראיון נא לפנות בטל': 03-6919350 ,6953284

"ה/עה דרך הקלף" / ..

מנהל/ת חשבונות
סוג 3 + נסיון בחברה מסחרית

נהגי חלוקה – רשיון ג'

עובדי/ות ייצור
- עבודה מועדפת
03-5754821

לחות התולים
בתחום (עי"ש)

בחור/ה חרוץ/ה

לשבת/להרים
09-985631 09:30-16:00

סיילסטון
לקבוצת שמעוני בע"מ דרושים

מקדמי מכירות

מתאים לסטודנטים לאדריכלות
לפנות לטל' 08-400030 (רונית)

קורן יהב
לחברת הייטק
דרושים/ות

מכשירנים אלקטרואופטיים

- אפשרי משוחררי צה"ל עם נסיון צבאי בלבד

רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219

למרכז יום לקשישים בפ"ת
דרושים

פיזיותרפיסט/ית
מרפא/ה בעיסוק
מפעיל/ה חברתית
מודיע/ת להתעמלות
טל: 03-9227761/3

איש/ת מכירות

בעל/ת רכב, דינאמי/ת אמין/ה לחברת יבוא אופנה, רצוי נסיון
09-586612

מיידי!! בחורים/ות

לפני/אחרי צבא לפרוייקט לספירת מלאי ל-3 חודשים.
03-295706/7
07-729114/5 04-671454
02-240438/9 08-560012

ליפיקאסוי בהרצליה

דרושים/ות מלצרים/ות, ברמנים/ות + הסעות.
לפנות א'-ה' מ- 18:00.
09-566888

לחברת תקשורת

בחורים/ות אחרי צבא + בגרות מלאה, לשיווק טלפוני, במשרה מלאה, תנאים טובים למתאימים.
03-295706/7
03-9663917 03-9347480
03-5036885/6

BURGER KING

לברגר קינג יש תפקיד עם בשר לצעירים ונמרצים!

דרושים/דרושות
- עובדי/ות מטבח
- קופאים/ות
- אחראי/ות מטבח
- שליח/ה + רשיון לאופנוע/רכב

לעבודה במשמרות באזור המרכז

לפרטים וקביעת ראיון נא להתקשר
לטלפון: 03-6393087
(החל מיום א' בין השעות 10:00-16:00 בלבד)

דרושות בנות

דוברות שפת זרות, עדיפות לשפה-אם, תנאים מעולים למתאימות
03-5261590

מיידי

להפצת עלונים, 180 ש"ח ליום + בונוסים, רכב חובה.
03-6888106

דחוף!!! בחורים/ות

אחרי צבא + אנגלית + ידיעת הארץ, לעבודה במשמרות. (לא מתאים לסטודנטים/ות).
03-295706/7
03-5036885/6
03-9347480 03-9663917
09-974218

לחברת קוסמטיקה

בתנופה, נשים בעלות כושר שכנוע ויוזמה, לעבודה ריוחית ומהנה.
03-5462868

מגרש דן השרון!!!

להולכת עיתונים בשעות הבוקר המוקדמות
רכב/קטנוע חובה.
03-5632189

גברים נמרצים

לעבודה על פיגומים, שכר גבוה.
03-5193503

יקמות למלונאי מודיעין

מה שיציע לך במקום אחר אצלנו תקבל יותר!
דרושים צעירים/ות חיילים/ות משוחררים/ות, סטודנטים/ות, שמיניסטים/ות לעבודה בבתי מלון.
03-5236917
03-5235042

שעון מטבח

למלאה/חלקית, למעבדה ברמת-גן.
03-5408514
052-530596

עובדים כלליים

, הבשרה במקום, 12 ש"ח ומעלה!
03-5611012

לאולמי ירושלים-למעון הזיור

דרוש/ה מיידית לעבודה בהרצליה

רכז/ת פרוייקט
בחצי-משרה

לעבודה שיקומית מעניינת
(בוגר עו"ס/פסיכולוגיה/ת.ב.)
02-411212 לבנות
02-415675 למייק
02-411546 או לשרה

למאפיית שעשועים

באזור פתח-תקוה, מפעילים + מצילים, מיידי.
03-9386444

ברעננה צעיר

אחרי צבא, למשרה מלאה, לטווח ארוך.
09-915774

להשגה בת.ד.

רכב חובה, שכר הכי מצויין!!!
03-371942

למאפיית אצבע

גוכים במשרה מלאה בגוש-דן, רכב חובה
02-580593 יהודה/בישון

דנאל
סגנון דנאל זה נזבד

קלדנים/ות

12 שנות לימוד
ידע בהדפסה מהירה ובעיבוד תמלילים
תפיסה מהירה
ונכונות למאמץ
לעבודה מעניינת
ואחראית
בבית המשפט
רח' רוגוזין 8 אשדוד
טל. 08-563078/9
רח' קפ"ח 1 אשקלון
טל. 07-750097

ניס

בחורים יוצאי צבא
עד 25,
אנגלית הכרחית
03-298802
24 שעות ביממה

כסף בפסח!

למשרד פרסום דרושות

יפות

לפעילות מעניינת בתערוכה
שכר מעולה
03-5653975

למפעל מסחר

נשקים

*שכר גבוה
*ארוחות והסעות
03-5221726

למשרד שידוכים

עובדת משכילה
16:00-20:00
מידי יום
03-5237685

מאבטחים

לגנים בבתי ספר בתל-אביב.
בני-ברק, בת-ים

למגיעים יוצאים ביתא

שכר גבוה בזמן

03-5375626

מגדל דאטה

למועד ראשי בתחנה המרכזית החדשה בת"א
דרוש/ה

בחור/ה רקד פיקודי
שכר גבוה אחרי צבא

03-371565/6

לחברה ציבורית מובילה

יוצאי/ות צבא + פרופיל גבוה

★ רקע טכני, עד גיל 30
– שכר ותנאים טובים
03-204711 לפנות לרז

סיגמה דרוש/ה

סדרן/ית סחורה

ברשתות השוק באזור רמה"ש, הרצליה, רעננה ■ רכב – חובה
03-6810947

פרומרקט

"אבחינה" טלמרקטינג

שעות גמישות
תנאים מעולים
03-6393777

ל-דנאל

דרושים/ות

משגיחים/ות
לבחינות בגרות
בכל הארץ

מורים/ות

לרשתות שיווק באזור המרכז. "תיגבור"
03-9347480
03-295706/7
03-5036885/6

דיילים/ות

עבודה בתופשת הפסח בשעות הבוקר מגיל 16 ומעלה
03-6888106

דרוש/ה מוכ.ן/ית

אחראי לרשת חנויות משרה קבועה
03-6134568

לראש – העין

עובדים/ות + נסיון בעבודת שווק/בניה באזור עתיקות
03-297848 03-9305147
09-953931

בחורים נאים

לעבודה מעניינת, שכר גבוה במיוחד.
050-353255

4000 שיחות! למגרשינות!

בפרדקט כיופי, במשמרות ובחוגות
03-6315184

אם את/ה

פייטר של החיים, אוהב/ת לעבוד, לצחוק, וחברה טובים. בשמחה לקבל אותך לשורותינו. בסיס עד 4,000 ש"ח + בונוסים עבודה באיזור הרצליה והסביבה
03-5627270 (לא הרבלייף)

מדריכים לקלטינג

ולאנימציה עם השכלה בתחום, למתי-ספר תחנות.
03-5349932

איש המנעל/ שליח

אחרי צבא, רשיון לרכב/ אופנוע
03-6888106

יוצאי-צבא

בעלי רקע טכני לעבודה מועדפת
03-9311059
03-6393285/6
03-9699155

משרד החינוך והתרבות
המכללה הדתית לחינוך

גבעת וושינגטון

החלה הרשמה לקורס **"הסמכה לגננות"** לשנה"ל תשנ"ו

תנאי הקבלה:
אורח חיים: דתי
גיל: 26-45
השכלה: תעודת בגרות או 12 שנות לימוד מותנה בגיל
נסיון: 5 שנות נסיון לפחות כגננת בפועל
עמידה במבחן סף ברמה המתקבלים למכינה

כל מועמדת תעבור וועדת קבלה

לפרטים נוספים לפנות למכללת "גבעת וושינגטון"
טל. 08-511900 בימים ב-ד' ולבקש את אילנה

- טלמרקטינג: טלפרקטינגי תנאים מצויינים, אפשרויות קידום. 03-6817850
- בוגרי אחרי צבא לעבודה בעיבוד צילומים, הכשרה במקום. 177-022-4611
- לייעוץ העסקים, בבת-ים/יות, סדרנים/ות לעבודה במשמרות. 03-6391999
- לייק מראיינים/ות לסקרים טלפונים. 03-7520555
- בשר צעיר ... 052-456565

עוזרת הפקה

+ נסיון בתחום העיתונאי, עד 30. 03-6818899

דיילים/ות למבצעים מיוחדים

שעות גמישות, שכר מצויין. 03-6888106

- לייקפה-אופרה, דרושים: מלצרים/יות, ברמנים/יות וטבחים/יות, לדורון/שרונה. 03-6927878
- ... 03-431112

דרוש/ה מרכז/ת

בעל/ת מעוף לעמותה ציבורית המפעילה יחידה שיקומית תעסוקתית לנפגעי נפש ונכים אחרים בהוד-השרון. רצוי/ה עובד/ת בעל/ת נסיון של 5 שנים, היקף המשרה 50%. לפרטים: לאה שטרן. טל 09-431340 ,09-401060

קורן יהב
בלתי מקצועיים
לעבודות רבות
שכר גבוה למתאימים
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219

נהגי ב'
לעבודה במשמרות בת"א
- עד גיל 35
- שרות צבאי מלא
- 12 שנות לימוד
03-5375626

טלפניות לערב 17:00 – 01:00 + רכב, כושר ביטוי, הכנסה גבוהה 03-5758866

למשרד נסיעות

בהרצליה פיתוח, מנהה"ש וסוכנת נסיעות מנוסה
09-589770

דרוש עובד מרגרה

עם רשיון נהיגה ג', לעבודה קבועה, עריך בשר.
09-405736

לשבט צופי אורנית

דרוש/ה רכז/ת הדרכה.
(אורית) 03-581920

אחיות

אינסטלטורים

דרושים

מנהל עבודה אינסטלטורים מקצועיים + מתלמדים.
,052-456606
,052-522064
,03-9381148
03-9384967

עובדי ביטוח

לסוכנות ביטוח

בהרצליה, חתמת מקצועית באלמנטרי + ניסיון. לפנות בכתב: ת.ד. 6185 הרצליה

גזברה ומזכירה

אזור ירושלים

דירות למכירה

בגולאת
(מכרז יוקרתי להשקעה/
מגורים 3 דירות חדר ל-100
מ"ר) + פטנציאל. בלעדי
"לתיווך יעלים" 259288
(מלר"ן)

קבלנים מציעים

באפרת, גבעת הדקל
דירות וקוטג'ים 3-4-5
חדרים, גימור משלם,
כניסה מיידית, 251166

וילות ובתים

ברמות 06
וילה בודדת, חדשה
ומפוארת! בשלבי בניה
מתקדמים, $620,000. בלעדי
ל"אחוזת בית" 3"2"662111
מלר"ן

בצור הדסה
במיקום בהדרי וילה במגרש
ענק, מתאימה לשתי יחידות
נפרדות, $398,000. "אחוזת
בית" 3"2"662111 מלר"ן

בעידכים
בניה קסומה וסטוראליית
וילה יפהפיה + גינה ענקית
ויחידה נפרדת נוספת.
$850,000. "אחוזת בית" 3"2
662111 מלר"ן

במבשרת-המרנית,
2 דירות צמודות, קומה
שלמה בבית ערבי, מקסים.
"עידן" $700,000
(מלר"ן) 734834-5

קוטג'ים

בגילה
קרוב לגבעת-קרתי קוטג' 6
ענק + מרפסת הנוף.
$310,000. בלעדי ל"אחוזת
בית" 3"2"662111 מלר"ן

קוטג' אחרון
באבו טור
5 חדרים + גינה
כניסה תוך 5 חודשים
לרציניים בלבד
02-734851 .טל

ברמות ב', קוטג',
5, במקום שקט ויוקרתי,
מטופחת + כיוונים ותוספות.
$385,000 "תיווך אהרון"
814413

פסגת זאב מרכז
קוטג' 6 + חדר עבודה +
גינה גדולה, מסודרת
ומטופחת. בלעדי לת.ק.מ.
(מלר"ן) 6528041 (רב-קודי)

פנטהאוז

מיוחד ברחביה
פנטהאוז עם נוף עוצר
נשימה, בהזדמנות. מפתחות
אצל "אלכס לוסקי נכסים"
235595 מלר"ן

בצפון תלפיות
פנטהאוז, 5, מרווח + מרפסה
גדולה (אפשרות בניה),
דרומית, נוף ושמש, חניה
ומחסן. בלעדי בשירן
באמצעות "בן-צבי נכסים"
631664 (מלר"ן)

ברמת שרת, 6,
דו-קומתי, נוף מרהיב, גינה,
מרפסה גדולה, $580,000
בלעדי ל"אנגלו-סכסון"
(מלר"ן) 251161

בתלפיות, פנטהאוז מפואר
5 + מרפסה גדולה לנוף +
חניה + מחסן, לבעלי לתיווך
אבי חזון, 612233 (מלר"ן)

בתלפיות-צפון (רח' כספי),
פנטהאוז תלת-מפלסי,
אקסקלוסיבי, 6 + מרפסה לנוף,
כיוונים טובים, בלעדי
בשירן באמצעות "תיווך
יעלים" 259288 (מלר"ן)

5 חדרים
כ-130 מ"ר בנוי, 180 מ"ר.
מרפסה היקפית, נוף מרהיב
של ירושלים לכניסה
מיידית, מחסן וחניה מקורה.
233987

בבקעה, בבניין יוקרתי,
6 + מרפסת, מעלית, מיזוג,
מחסן וחניה לרציניים בלבד
בלעדית ל"קורדו-נכסים"
(מלר"ן), 610350

4 חדרים ויותר

יפהפיה
בתלפיות הישנה, 5 + מרפסה,
כתושה, שקטה, מחסן,
מעלית, חניה. "אלכס לוסקי
נכסים" 235595 מלר"ן

קרית השנה
5 בבעלות רשום (1) קמנות,
משופצת, מעלית, 812336

בקטמון הישנה
הקלאסית: לרציניים בבניין
חדש ומפואר 4,5,6 חדרים +
מרפסת. "אחוזת בית" 3"2
662111 מלר"ן

למבקשי עניין:
בגבעה הצרפתית, במיקום
טוב, 4, קומה ראשונה,
משופצת. בלעדי
ל"אמבסדור צפון" 815122

בפסגת זאב
4, מרווחת, מרפסת, קומה
ב', נוף, כניסה מיידית.
בלעדי ל"אמבסדור צפון"
815122

לרציניים:
באצ"ל, 4, ק"ב, מרווחת,
יפהפיה, כיוונים טובים,
$230,000. בלעדי ל"תיווך
אפקים" 611161

בקרית שמואל
(גילו) 4 (1 קטן) משופצת
קומפלט, הסקה פרטית,
שקטה ומפסטורלית. 665682
(בחול)

בבית-הכרם, בהזדמנות,
4.5 בהדרות, 2 מרפסות,
חדרים גדולים, נוף,
$325,000. בלעדי בשירן
באמצעות "אנגלו-סכסון"
(מלר"ן) 251161

ברמת-שרת
3 גדולים (במקור 4), חדישה
ומשופצת, ק"א + חצר
פרטית, (לגבה) בלעדי
בשירן באמצעות "בן-צבי
נכסים" 631664, 630066
(מלר"ן)

בבית-הכרם, 6, כניסה נפרדת,
סלון גדול, מרפסה גדולה, לשיפוץ,
$375,000. אנגלו-סכסון (מלר"ן)
251161

בתלפיות הישנה
השקטה, 4 + בייסמנט
בודד, ק"א, משקעת
ומסודרת, בלעדי ל"זיו
סוכנות לנכסים" (מלר"ן)
733332

בבית הכרם
5, קומה ג', משופצת
קומפלט + חדר נוסף למטה
+ מרפסות + מחסן, ת.ק.מ
(מלר"ן) 6528041 (רב-קודי)

ברמת-אשכול
(מבוא לבנה) 4 חדרים, 1
קטן, קומה וכיוונים טובים,
רק $185,000 ת.ק.מ
(מלר"ן) 6528041 (רב-קודי)

בגן סימון
בני בתירא, 4 + פינת אוכל
+ הסקה, ק"ב, דרומית
ומוארת. בחול 785613

בהר נוף (הקבלן)
4 חדרים + מרפסות, קומה
וכיוונים טובים, בלעדי
לת.ק.מ. בשירן (מלר"ן),
6528041, 6513773

ארמון הנציב

בארמון הנציב
4 חדרים דרומיים, ק"א,
מטבח גדול, $169,000
מיידית. בלעדי ל"אדם
והבית" 639295 מלר"ן

גבעת זאב

מבשרת

מעלה אדומים

נווה יעקב

פסגת זאב

רמות

3-3.5 חדרים

בתלפיות הישנה
בשלום יהודה, 3 חדרים כ-
80 מ"ר, ק"ב, כיוונים
טובים, $165,000. בלעדי
ל"סוכנות אבן פינה"
793485

בבקעה
במיקום מצוין 3 + חצר,
ק"ב, תקרות גבוהות,
$285,000. בלעדי ל"סוכנות
אבן פינה" 793485

בבקעה
ברחוב שקט, 3 + פ"א, ק"א,
$195,000. בלעדי בשירן
באמצעות "התיווך" 736817
(מלר"ן)

בקרן קיימת
באזור שקט, 3 + גינה, ק"א,
מרפסת, מחסן, מרווחת,
פינוי מיידי. "אופקים"
611161

בלעדית:
במעלות-אלרום, 4, קומה
נוחה, מוארת ויפה + מחסן.
בלעדי $189,000 "תיווך
מוריה" 7176998 מלר"ן

"הבית" 611222,
בקרית-משה, 3 חדרים
מרווחים, 80 מ"ר, ק"א,
דרומית, מיקום טוב.
$185,000

ברחוב כספי היוקרתי
למכירה דירת 3, ק"ב, דב
לירמן, מלר"ן,
09-916336

בבית הכרם (ביאליק)
3.5 כ-4 + חניה פרטית
מקורה, קומה וכיוונים
טובים, בלעדי לת.ק.מ
מלר"ן 6528041

בבית-הגן (עוזיאל)
3 + פ"א, מרווחת, נוף
מרהיב, משופצת קומפלט,
ק"ב עליונה, "תיווך אמנון
חנוך" 236024

2-2.5 חדרים

ברחביה השקטה והירוקה,
2 + "יציאה" לגינה, השקעה
מצויינת, $152,000. בלעדי
ל"זיו סוכנות לנכסים"
(מלר"ן), 733332

גילה

דירות בשכ"ח

ברמות 06
3, אפשרות מרווח, ק"ק +
גינה, מיידי. 862961

ברמות א'
3 + פ"א + חדר"ש ותלפון,
ק"ב, $475 סופי. בלעדי
ל"תיווך דניאל" 867222
מלר"ן

בקרית יובל
3 + פ"א + מרפסת קטנה,
ק"ב, מטופחת ומשופצת,
$500. המפתחות ב"תיווך
דניאל" 867222 מלר"ן

בבית הכרם
5, סקטה + מחסן + מרפסה
ענקית, כ"א, מפואות,
כניסה 1.5.95. "תיווך
פרימה" 710994

דירות בדמ"פ

בקוש דירות

● בבנעת קנדה,
4.5, ק"ב + מרפסת +
מעלית, מ-1.5.95, 862204,
764804

עסקים

להשכרה מיידית
במרכז ג.שאול חנויות
משרדים, מחסנים, חניה
בשפע, בלעדי לת.ק.מ.
(מלר"ן) 6513773, 6528041

מחסנים

חנויות

להשכרה, בחוד-המלך
חנות 50 מ"ר + גלריה,
לתקופה ארוכה, 235267
בחול

משרדים

להשכרה
במרכז העיר בבניין
משרדים, 8 חדרים +
מעלית, לכל מטרה.
"אמבסדור" 618101

לרציניים בלבד:
ברחוב רמב"ן, משרדי יוקרה,
100 מ"ר או 170 מ"ר.
"אמבסדור" 618101

להשכרה בקרן-היסוד
כ-130 מ"ר בגימור חלקי,
נוף מהמם, "אמבסדור"
618101

הבית 611222
למכירה במרכז (שטראוס), 3
עמדות לרופאי שיניים, קל"ד,
משקעת, מוארת, $160,000

למכירה, כל הגדלים,
בבנין חדש ויוקרתי (בבניה),
מיקום מעולה, חניה,
מחסנים, אנגלו-סכסון
(מלר"ן), 251161

מבני תעשייה

מגרשים

מכוניות

אאודי

אוטוביאנקי

אלפא רומיאו

אמריקאיות

דייהטסו

הונדה

וולוו

מיצובישי

סובארו

אופנועים

ביקוש מכוניות

הצעות עבודה

הגשות צעירים
יוצאי צבא לתפקיד ניהולי
בחברה בינלאומית, קידום
מהיר, עד $3500 בהתחלה,
6540095

פולקסוואגן

פורד

פיאט

פז'ו

רנו

טויוטה

מזדה

סיאט

סיטרואן

סוזוקי

מסחריות

אפשר להרוויח מזה הרבה.

בוא/י לעבוד במזכירות

לבחירתך מגוון עבודות זמניות או קבועות לטווח קצר או ארוך במשרדים פרטיים וממשלתיים.

שכר עד 20 ש"ח לשעה

בוא/י לעבוד בעיבוד תמלילים

לבחירתך מגוון עבודות זמניות או קבועות לטווח קצר או ארוך במשרדים פרטיים וממשלתיים.

שכר עד 17 ש"ח לשעה

הכשרה חינם באחת התוכניות המתקדמות

לכל העובדים מובטחים תנאים סוציאלים לפי ההסכם הקיבוצי עם ההסתדרות.

נא לפנות מיום א' לסניף ירושלים, רח' יפו 33 טל' 02-254440

מנפאואר מברכת את עובדיה ולקוחותיה בברכת חג שמח.

MANPOWER מנפאואר
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

מחלקי/ות דואר

אתם מכתיבים את הקצב

שכר חודשי גלובלי עד 2400 ש"ח

* כושר גופני טוב
* יכולת קריאת כתובות בעברית ואנגלית
* עבודה עצמאית * משרה מלאה
* תחילת עבודה 07:00
* סיום עבודה גמיש מותנה בקצב אישי
* אפשרות לעבודה לטווח קצר או ארוך

סניף ירושלים
רח' יפו 33
טל' 02-235323

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

כדיילת קוסמטיקה

4,000 ויותר!

מלאה, חלקית, כעבודה נוספת בזמנך הפנוי
תנתן הדרכה
יהודית: 02-790701

למשרד מהנדסים דרוש/ה

מהנדס/ת בנין

לעבודה בפיקוח

* 10 שנות נסיון לפחות במקצוע * ידיעת השפה העברית על בוריה * עדיפות לבעלי רכב

לפנות בצרוף קו"ח לת.ד. 3748 ירושלים 91036

דרושים/ות

* צעירים עד 28 — אחרי צבא, עם מוטיבציה לעבודה
* עובדים — עם רכב או רשיון לקטנוע
* מפעילי מחשב + נסיון

02-711006

מנפאואר

לעבודה קבועה

בחורים/ות

* לאחר שירות צבאי
* תעודת בגרות (4 יח"ל באנגלית)
* הכרות עם מחשב - יתרון

לפנות מיום א' לסניף י-ם צפון, רח' בר-אילן 6
טל' 02-812333

לעיתון גלובס

חכש/ת מודעות

ג'אים מבזיינים

02-251878

לתיגבור

למפעל מזון בעטרות

עובד/ת מחסן

ע. נהג

אפשרי לבני מיוס

02-240438

לתיגבור

חוט/ת לוחות חשמל

+ נסיון

02-240438

לחברה גדולה

בחורים/ות רציניים/ות

אחרי צבא
לעבודה קבועה

256511

קריירה

לפרוייקט יוקרתי
דרושים/ות

דיילות/ים מסופחות/ים

בעלי/ות הופעה מרשימה ביותר. לעבודה בסופי שבוע, ובשעות גמישות
בשכר גבוה מאוד

02-250250

לחברה פרטית

מזכיר/ה איכותי/ת

שליטה במעבד תמלילים, אנגלית ברמה טובה

256511

מזכיר/ה מדפיס/ה

איב / וורדפל

למשרה מלאה

256511

שילוב

לבית מלון

מזכיר/ת מכירות

מפולפלת, יצירתית
עברית + אנגלית
למשרה מלאה

02-255002

שילוב

מזכיר/ה אקדמאי/ת

+ תמלילנות, לניהול משרד,
יכולת עבודה עצמאית,
כרוך בנסיעות בארץ

02-255002

שילוב

למשרד ממשלתי

חייל/ת משוחרר/ת

לעבודה אתגרית בתנאי שכר
ובשעות מרובות + תמלילנות

02-255002

שילוב

לעבודה בצוות

מזכיר/ה אדמינסטרטיבי/ת

עברית אנגלית + תמלילנות
נמרצת, אינטליגנטית

02-255002

לחברת רשף ארזי

טבחים/ות ומלצרים/ות

למלון 5 כוכבים לעבודה קבועה
טל' 02-256853, 256925

לתיגבור

מלגזן/ית

+ נסיון
לאחר שירות צבאי

02-240438

קריירה

לחברה צעירה ודינאמית

מנהל/ת חשבונות סוג 3

למשרה אטרקטיבית בהחזר
נסיון קודם - יתרון
הבאים מתולים להתראיינים

02-250250

למפעל תעשייתי

מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת

מנוסה בסביבת עבודה ממוחשבת
רציני ואחראי
לעבודה אתגרית

02-235959

באוניברסיטה

כתבנית

מעולה, למשרה חלקית
או מלאה. עבודה נעימה
(10:00-ם) 02-624212

דניאל

דרושים/ות

מזכירים/ות קלדנים/ות א-ב

עבודה קבועה
02-252177

עליגך דניאל זה עובד

מהנדסים אדריכלים

"לצוות קיץ"
שכבת רצנית, נסיון
ניהולי ו/או פיקודי בצבא,
התהייבות מינימלית לשנה,
241145

למסעדת סטנטים
דרוש אחמ"ש עם נסיון,
הלל- 235547/8

דרושים עובדי אלומיניום
מעולים לחיתוך והבכבה,
860862

עובדי מוסך

"צוות למלונאי" כדירעה:
הם קיציעו לך במקום אחר,
אצלינו תקבל יותר!
דרושים: צעירים/ות,
חיילים/ות משוחררים,
סטודנטים/יות, שמיניסטים/
יות לעבודה בבתי מלון,
247439

חרטים מסגרים

מזכירות

הנהלת חשבונות

לאביב עובד/ת קיץ,
שכר גבוה, שעות נוחות,
245568

לאביב מנהל/ת חשבונות
ומקידה + חשבונאות,
אפשרות קידום, 245567

רואי חשבון

למשרד ייזום ובניה הדוקה
מזכירה בכירה למשרה
מלאה וקבועה, הנהלת חשבונות
נסיון 5 שנים, אנגלית הכרה
הפקה (אינטרנט), תנאי
טובים למתאימה, 250099 –
המקן

חשמל אלקטרוניקה

דיילות מכירה מנוסות
(למוצרי טבע) לבתי מרקחת,
עבודה בירושלים,
08-9675152

מוכרים/ות

להיכל קיית יובל
קופאי/ת, ידע בהכהב,
קריפת להזבר/ת כפית,
14.00-8.00 או 14.00-20.00
717444

מיידי: מנהל/ת מבצעים
להב' קידום מכירות, רכב
חובה, 03-6888106

לאביב מבשלת לפסטה
לעבודה 08:00-14:00
מיידית, 245567

למסעדת פברוכי היוקרתית
מנהל מרשבי הדרך +
באוכל, 050-354923

בתי חולים

בתי מרקחת

עזרה ראשונה

חירום

שונים

24 שעות

מכתה من الأصل

בשן מערכות ✳ פתרונות מחשוב בעידן של תמורות

במרכז הארץ ובירושלים דרושים/ות

מנהלי פרוייקטים/מנתחי מערכות
יתרון לבעלי רקע
במערכות כספיות
✳
DBA באחת מהסביבות הבאות:
ADABAS
RDB
✳
UNIX -ב SYSTEM MANAGER
יתרון לבעלי רקע גם ב- VMS

תכניתנים בעלי נסיון
בתחומים הבאים:
ORACLE, MAGIC, ADABAS/NATURAL,
POWER BUILDER, COBOL
✳
מומחים בתחום EDI ו- ISO-9000
✳
מטמיעים/מפעילים
✳
מומחה INTERNET

בשן מערכות היא בית תוכנה העוסק בפיתוח פתרונות מתקדמים בתחום התקשוב. החברה נמצאת בהתפתחות מתמדת, אולם שומרת על אופי של חברה קטנה המבטיחה גמישות, יחס אישי, קידום ושאיפה למצויינות. אם את/ה מתאים לאחת המשרות המפורסמות, שלח/י אלינו קורות חיים לכתובת: ת.ד. 16507 ירושלים 96183 או לפקס: 02-436606.

להצטרף לבשן ולהרגיש בבית.

ל"גולדמן"
מכניקה עדינה
מנה/ת בעל כשר טכני גבוה בהתמלעבודה בייצור, דיוקיות
רב קווי 02-252561

ל"גולדמן"
מבקר/ת איכות
נסיון בתעשיה הבזוה, מחשב, מהנדס סטטיסטיקה, אלקט' - יתרון
רב קווי 02-252561

ל"גולדמן"
מפעיל/ה היי טק
למפעל מוביל, תנאים מצויינים
רב קווי 02-252561

ל**פרגנת** ירושלים
דרושים/ות
איש מכירות
פקידה קלדנית-
עם ידע בחשבשבת
נהגי חלוקה-
עם רשיון ג'
טל: 02-790910

דרוש/ה
מנתח/ת מערכות
דובר/ת ספרדית
לעבודה לתקופה קצרה בחו"ל
ידע במחשב DOS-P.C.
מערכות UNIX
בסיס נתונים ORACLE
CASE
לפנות למנהל משאבי אנוש
ת.ד. 9180 תל-אביב 61090
-סודיות מובטחת-

לחברת רשף ארי
שרותי כח אדם ושווק
דרושים/ות
דיילים/ות לקידום מכירות
שעות גמישות, שכר גבוה למתאימים
טל' 02-256853, 256925

סוכנים/ות

מציעים למכירה

איך לגמור את החודש? אנשי המכירות שלנו לא שואלים שאלה זו. 788814 יהודה

תכולת דירה מלאה, הכל חדש באריזה 790635, 858254

שליחים/ות

מוצרי חשמל

עובדי ניקיון

ל"שרותי כללית" עובדי נקיון, תנאים מצויינים, בוקר ואחה"צ. 5"י 259704.

מקררים

פקידים/ות וקלדניות

רהיטים

מחשבים

חיות בית

דרושים/ות
מזכיר/ת מנהלים בכיר/ה
לעבודה מגוונת
מזכיר/ת סניף
צעיר/ה + הדפסות
02-243835

טלפונים ומכשירי קשר

לשחק אבטחה
דרוש/ה
מוקדן/ית
☑ משרה מלאה
☑ לאחר שרות צבאי
☑ המשרד בקניון ירושלים - מלחה
☑ תנאים מעולים למתאימים
☑ תחילת עבודה מיידי
לפרטים לפנות אל ערן 02-793777

קבוצת לירד מערכות בע"מ
ירד לירד מערכות מנ"ה
בית התוכנה המוביל מציע לך להצטרף אליו
לפרוייקטים בקידמת הטכנולוגיה בחיפה ואזור הצפון דרושים/ות

מנתחי/ות מערכות/מתכנתי/ות ADABAS NATURAL
יתרון לבעלי נסיון במערכות פיננסיות (משרה 401)

מועמדים/ות מצטיינים/ת בסביבת M.F
חסרי נסיון ב- ADABAS NATURAL
שיכשרו על ידינו בסביבה זו (משרה 402)

מנתחי/ות מערכות/ מתכנתים/ות
בעלי נסיון ב- ORACLE ,UNIX, מערכות CLIENT SERVER (משרה 403)

אנשי/נשות SYSTEM ב- MVS
בעלי ידע ב- CICS (משרה 404)

איש/אשת DBA ל- DB2, IMS (משרה 405)

מתכנתים/ות מנוסים ב- C++
DOS ,WINDOWS (משרה 406)

- סודיות מובטחת -
נא להפנות קורות חיים בציון מס' משרה לאיר בפקס: 04-674659 או: ללירד- מערכות בע"מ רח' פל-ים 5 חיפה 33095

מפעל היי טק בירושלים
דרוש/ה
פקיד/ת יצוא
• טיפול אדמיניסטרטיבי מלא כ: טפסים, שטרי מטען, תעודות משלוח, רשומונים ותיאום הובלות מכס, בנקים ו-L.C.
• בעל/ת נסיון מוכח בתחום היצוא • ידע בנושא יבוא-יתרון.
• שליטה טובה באנגלית. • יכולת עבודה בתנאי לחץ.
לפנות בצרוף קו"ח לת"ד 18190 ירושלים 91181

מיקוד
עובדי/ות נקיון
✔ לעבודה במוסד ממלכתי
✔ במשרה מלאה משמרת בוקר
✔ חצי משרה - אחרי הצהריים
✔ 5 ימים בשבוע
איש/ת אחזקה
✔ בעל/ת תעודת חשמלאי מוסמך
✔ ידע באינסטלציה
✔ נסיון של 3 שנים לפחות
✔ בוגר/ת צבא
לפרטים-לפנות להדר טל: 02-617555

לבנט טכנולוגיות בע"מ
החברה המובילה לציוד רפואי
דרוש/ה למחלקת השרות
טכנאי/ת מכשור ובקרה
עדיפות לבעלי/ות נסיון עבודה בשרות ציוד אלקטרומכני, אלקטרוני וממוחשב.
פרטים: דורון 09-521666/624

שירותי ליווי

שיחות אירוטיות
מפרטיות שרוצות... + קשר ומקצועיות במבטחיות
04-712345

עבור בית משפט השלום
תמלילנים/יות לעבודה עם שופטים
נדרשת מיומנות גבוהה וסליקה בתוכנת ארב, וכן בהדפסה עיוורת - לעבודה בשעות הבוקר ואחה"צ.
לטלפן 02-706460, 706535 או 02-252292 מנהל

עבור בית המשפט המחוזי
תמלילניות/ים לעבודה עם שופטים
נדרשת מיומנות גבוהה וסליקה בתוכנת ארב, וכן בהדפסה עיוורת - לעבודה בשעות הבוקר ואחה"צ.
לטלפן 02-706460, 706535 או 02-252292 מנהל 74196

בריאות

שדוכים

הכרויות

"הדרפון" הכרויות מידיות! אפקטיבי... מהטלפון בביתכם! 04-711211, 04-710133

פקידה לחצי משרה ידע בהנה"ח יתרון, תנאים טובים, 240049

לפרסום מליין דרושה פקידה למשרה מלאה: אנגלית - חובה עיבוד תמלילים - איינשטיין. שעות העבודה 10:00-18:00 טלפון 245622 אורי/חמדה

ההתאים הטובים בשוק
רק ל-2 אנשי מכירות
בתחום הפרסום
משכורת + אחוזים
02-373919 מנחם

מודיעין אזרחי בע"מ
לאיזור אשדוד
דרושים
מאבטחים/שומרים
עד גיל 40
משרה מלאה-במשמרות
יודעי קרוא וכתוב בעברית
לקבלת פרטים וקביעת ראיון:
07-276111-2

למלון שערי ירושלים
דרושים/ות
מפקחי/ות קומה למנד משק בית נסיון חובה
קציני בטחון משוחררי צה"ל. ידיעת השפה האנגלית
פקיד/ת קבלה רצוי נסיון קודם
בדבר פרטים נא לפנות למח' כ"א רמיהו 43, ירושלים טל. 02-383101

רוברט הלף
ROBERT HALF
לחברה בענף המזגנים
דרוש/ה מידית
נציג/ת מכירות
★ בעל/ת נסיון מוכח במכירה וניהול מו"מ
★ יכולת עבודת שטח עצמאית
★ יחסי אנוש טובים
★ בעל/ת רכב — יתרון
נא להפנות קו"ח לת.ד. 33571 חיפה 33033 טל: 04-673095

לסניף חיפה של רשת "הנדימן"
הנדימן
דרושים/ות:
מוכרים/ות במחלקות:
* צבע * אינסטלציה * עץ
* פירזול * כלי בית * חשמל
* אבזרי רכב * כלי עבודה
דרוש נסיון במכירות וידע בתחומים הנ"ל
לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד 51935 ת"א
מיקוד 67132 עבור "הנדימן"
נא לציין את המשרה המבוקשת

דרושים/ות
1) **עובד/ת מול מחשב**
לעבודה במשמרות לילה
2) **קלדניות Q-TEXT**
לפנות, בצרוף קורות חיים ומס' טלפון לת.ד. 233 ת"א עבור משרה מס' 10

דרוש/ה
מנהח"ש / גזבר/ית
נסיון מול בנקים, תזרימי מזומנים וקואטרו
ת.ד. 423 קרית-אריה פ"ת 49103

לבית הנוער העברי דרוש/ה
איש/ת אחזקה
בעל/ת ידע בחשמל
משה חן - 02-789441

דנאל בע"מ
כח אדם וסיעוד
לחברת הי-טק דרושים/ות
מהנדסי/ות הנדסאי/ות מכונות
לתכנון וזיווד מכני
הנדסאי/ות אלקטרוניקה
לעבודה בתחום התקשורת ... ניתן ללא נסיון
כתב/ת טכני/ת
בעל/ת רקע טכני ואנגלית ברמת שפת אם
טל. 04-626267
עם דנאל זה עובד

להברה העוסקת בפרויקט מלונאות ונופש
דרוש/ה
מנהל/ת פרוייקט
* בעלי השכלה רלוונטית:
מהנדס/הנדסאי בנין / מנהל עבודה
טל' 02-232121 פקס. 02-240697

לחב' אחזקה ... באזור התעשיה ...
מנהל/ת עבודה
לעבודת משמרות
"אטלס" 03-5221726

דרוש/ה
גרפיקאי/ת
לעיצוב מודעות מסחריות
שליטה ומיומנות
בפריהנד ופוטושופ
קורות חיים להפנות
לת.ד. 20315 ת"א
לציין עבור "גרפיקאים"

השמה התנת יעוץ למשאבי אנוש בע"מ
תיל
למשרד איכותי בענף השירותים במרכז תל אביב
דרוש/ה
מזכיר/ה
★ לפחות 2-3 שנות נסיון במזכירות
★ ידע ונסיון בעיבוד תמלילים
★ ראיה מערכתית ויכולת הולמת בתיאום ושליטה של תהליכים משרדיים
נא להפנות קו"ח בכתב-יד לתיל ת.ד. 51888 ת"א 67132
בציון משרה מס' 363 ע"ג המעטפה

לחברת הייסק
אח/ות מוסמך/ת
★ אקדמאית ★ נסיון בהדרכה - יתרון ★ נסיון בטיפול נמרץ/חדר מיון ★ משרה מלאה, תנאים מצויינים ★ אנגלית
לפנות לטלפון: 243835, 02-259598

ביתן סטר
לחנות בירושלים
דרוש/ה
מנהל/ת חנות
דרישות התפקיד:
• השכלה אקדמאית – יתרון
• עדיפות לניסיון בתחום המכירות והטכסטיל
• כושר ארגוני כולל פיקוח על צוות עובדים
• גיל עד 35
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים, לת.ד. 2147 תל אביב 61020 לידי מזכירות רשת חנויות כיתן.
סודיות מובטחת.

וקד הגליל בע"מ
דרושים/ות
יוצאי/ות
יחידות שדה
לעבודת שטח בטחונית ואחראית
אפשרות להוה לתקופה ממושכת
שכר גבוה למתאימים.
טל. 02-259921

להברת רם-פרוסט דרושים/ות
1 **סוכנים/ות לחלקי חילוף לרכב**
2 **סוכנים/ות לציוד בקרה למוסכים**
תנאים טובים למתאימים/ות 03-5619587

מעצב/ת
זריז/ה, יעיל/ה, מקיפט/ית, אינטליגנטי/ת
חיתי/ת, יצירתי/ת, רגיש/ה, חזק/ה עם נסיון
לעבודה במשרד פרסום צעיר וחסר מנוח. טל. 03-5047261

לחברת כח אדם
דרוש/ה
מנהל/ת אזור נמרץ
לעבודת שטח
* אתגר וסיפוק רב
* דובר/ת רומנית
* בעל/ת רשיון נהיגה
לקביעת ראיון אישי: 02-637744

למשרד פרוייקטים תעשיה וניהול לירושלים דרושים/ות
מהנדסי/ות תעשיה וניהול
נסיון עד 3 שנים בארי"ש ונמצא מקודמת
הנדסאי/ות תעשיה וניהול
נסיון עד 3 שנים בארי"ש והקר עבודה
-תנאים טובים למתאימים-
טל. 04-235044/8

לחבי **INTERTEC** בירושלים
דרושים/ות
מהנדס מכירות לשיווק מכונות
CNC מתוחכמות שפת עברית ואנגלית על בורין
רו"ח או **מנה"ח** בכיר למשרה מלאה
קורות חיים יש להפנות לת.ד. 45018 ירושלים 91450

הבימה
התיאטרון הלאומי
דרושים/ות
עבור מפעל המנויים למשרה מלאה
■ מנהל/ת מחלקת טלמרקינג
■ טלפנים/יות למחלקת הזמנות
■ אנשי מכירות דרך הטלפון
(משכורת + אחוזים)
לקביעת ראיון התקשרו ביום אי בלבד עד 16:00
טל 5266633 לאורי

ל"גולדמן"
הנדסאי/ת טכנאי/ת אלקט'
להליכי יצור, בדיס וניפו לעבודה קבועה בהייטק
רב קווי 02-252561

ל"גולדמן"
מהנדס/ת תעשיה וניהול
רב קווי 02-252561

ל"גולדמן"
מנהל/ת לשכת סמנכ"ל
רב קווי 02-252561

ל"גולדמן"
מחסנאי/ת מנוסה
רב קווי 02-252561

ל"גולדמן"
מזכיר/ה אנגלית/עברית
רב קווי 02-252561

ל"גולדמן"
לפרוייקט מלצרות
רב קווי 02-252561

עוזרות ומטפלות

למפעל גדול ביבנה
דרוש/ה
הנדסאי/ת תעשיה וניהול
לתפקיד אחראי/ת משמרת
* בעל נסיון קודם בניהול צוות עובדים
* עד גיל 27
* העבודה במשמרות
יש לצרף קורות חיים והמלצות לעופר ת.ד. 633 יבנה 70650

למשרד ממשלתי
דרוש/ה
מפעיל/ת מחשב IBM מרכזי
נסיון מוכח בעבודה עם
מערכת הפעלה MVS.XA
תנאים טובים למועמד/ת המתאים/ה
02-250850

יהב תעסוקה
מנהל/ת חשבונות סוג 2, ללא נסיון
קלדניות הדפסה מהירה
מזכירה בכירה
מחסנאים אחרי צבא
תנאים טובים למתאימים
03-5754821
דובסינסקי 135 ר"ג

לא.ב. יעוץ
דרושים
עורכי מעגלים
נסיון 3 שנים
03-5046034

יצחק בלנגה ושות'-רו"ח
דרושים
● מבקר/ת אפשרות להתמחות
● מנהל/ת חשבונות ● נסיון קודם הכרחי
טל. 03-5161812 (לא ביום ו')

לחברה מובילה בציוד תעשייתי
מנהל מחסן מכירות
• נסיון מוכח בציוד טכני
• נסיון מוכח בניהול והפעלת צוות עובדים
• מגורים באזור המרכז
• נכונות לעבודה מאומצת
תנאים טובים למתאימים
קורות חיים בכתב יד ת.ד. 53360 ת"א
– סודיות מובטחת –

זהבי
שיש מרצפות וקרמיקה
אנשי/ות מכירות
לאולם התצוגה בירושלים
★ למשרה מלאה ולמשרה חלקית
★ נסיון בענף הקרמיקה - יתרון
קו"ח בכתב יד יש להפנות לת.ד. 16080 ת"א

למשרד עורכי דין
העוסק בתחום אזרחי - נזיקין
דרוש/ה
עורך/ת דין
טל: 02-259333

ציון חברה לטקסטיל בע"מ
למפעלנו בעטרות
דרושים/ות
1. **פקיד/ה למחלקת היצור**
(נסיון בהפעלת מחשב (קלדנות)
2. **מפעיל/ת מחשב**
לתכנון הגזרה
רצוי בעל/ת ידע טכני
העבודה במשרה מלאה
לפנות מיום א' טל' 02-234445

למעונות ויצ"ו ירושלים
דרושים/ות
1. **מנהל/ת מעון**
השכלה על תיכונית, נסיון בחינוך ומינהל
2. **גננת מוסמכת**
לפנות החל מיום א' טל' 02-6523031

דרוש/ה
ריטושיסטית
בעל/ת נסיון בעיצוב מודעות
נסיון במקינטוש – פריהנד
עבודה במשמרות
03-5634648

למלון בירושלים
מנהל/ת הזמנות
RESERVATION MANAGER
למשרה מלאה
עדיפות לבעלי/ות נסיון
קורות חיים לת.ד. 2033 ירושלים

דרוש/ה
עורך/ת דין
בעל/ת ותק בתחום אזרחי
לפנות בצירוף תולדות חיים
למשרד עו"ד נגר, הלל 10, ירושלים
- סודיות מובטחת -

ל"גולדמן"
הנדסאי/ת מכונות לשרטוט
רב קווי 02-252561

ל"גולדמן"
פקיד/ת שיווק
רב קווי 02-252561

ל"גולדמן"
מזכיר/ת מנכ"ל מלון
B.A.
רב קווי 02-252561

ל"גולדמן"
פקיד/ת כח אדם
רב קווי 02-252561

לחברת רשף ארי
שרותי כח אדם ושווק
דרושים/ות
עוזרות/ים
לעבודה קבועה בחברת שווק
שכר גבוה למתאימים
טל' 02-256853, 256925

לרשת שיווק ארצית
לרגל פתיחת
סניפנו החדש
בגבעת שאול
דרושים/ות:

ר"ח מקום מנהל סניף ואחראי/ת על קבלת הזמנות סחורה
רצוי נסיון קודם במכירות או בניהול מחסן

מזכיר/ה ומפעיל/ת מחשב
בעל/ת יכולת לכתיבת הוראות מחשב חדשות

קופאי/ות ראשי/ות
רצוי ידע בהנה"ח ונסיון קודם בקופה או בבנקים

אחראי/ת ביקורת בטחון
מעל גיל 25
בעל/ת נכונות לשעות עבודה מאומצות

אחראי/ת מחלקת קפואים ומעדניה
יכולת הפעלת צוות עובדים
רקע בתחום המזון הטרי
עדיפות לנסיון בבשר

אחראי/ת מחלקה ירקות ופירות
בעל/ת נסיון בתחום

נא להפנות
קורות חיים
לפקס. 03-9260676
או לת.ד. 30074,
פ"ת 49001,
עבור משאבי אנוש.

ל"גולדמן"
מהנדס/ת מכונות
רב קווי 02-252561

למשרד ממשלתי
כלכלן/ית
2-4 שנות נסיון בנושאי כדאיות, תמחור ומימון
לעבודה בסביבה דינמית ונעימה
טלפון 02-235959 פקס 02-259933

לחברה תעשיתית בעטרות
דרוש ה
נהג/ת - שליח/ה
להובלת סחורות ושליחויות כולל העמסה ופריקה
לפנות מיום א' טל' 02-234445

לרשות העתיקות
דרוש/ה

רכז/ת הדרכה למרכז ארכיאולוגי נגב

דרישות התפקיד
* נסיון בריכוז, ארגון והדרכת טיולים
* רקע בידיעת הארץ ו/או ארכיאולוגיה
* נסיון בעבודת צוות
* השכלה אקדמאית בתחום ידיעת הארץ ו/או ארכיאולוגיה
* מגורים באזור ערד
* רשיון נהיגה
* נכונות לעבודה בימים ובשעות בלתי שגרתיות

הערה: תנאי העסקה בהתאם לכישורי המועמד/ת

המעוניינים יפנו בכתב אל רשות העתיקות תחום משאבי אנוש ת"ד 586 מיקוד 91004

ACE
הרשת האמריקאית של כל דבר לבית הזוכה בישראל

דרושים:

לסניף שיפתח בשפיים:

מנהל סניף
* נסיון מוכח בתחום הקימעונאי (השכלה אקדמית – יתרון)
* נסיון בניהול מכירות ומלאי
* יכולת ניהול והנעת עובדים
* יחסי אנוש טובים

קב"ט
* בוגר 12 שנות לימוד
* בעל נסיון ברשתות שווק

מוכרנים/ניות
* למחלקות: חשמל, כלי בית, כלי כתיבה, קמפינג, אינסטלציה, כלי עבודה, עץ, גננות, צבע
* בוגרי 12 שנות לימוד
* נסיון בתפקיד דומה + ידע באנגלית – יתרון

קופאים/איות
* בוגרי 12 שנות לימוד
* יכולת עבודה תחת לחץ
* נסיון קודם יתרון

מחסנאים
* נסיון מוכח בתחום

לסניף ראשל"צ:

מוכרנים/ניות
* למחלקות: אינסטלציה, עץ, צבע
* נסיון בתפקיד דומה + ידע באנגלית יתרון

קופאים/איות
* לעבודה בסופי שבוע
* מתאים לסטודנטים/יות

לקביעת ראיון: נא לשלוח קורות חיים לפקס 03-9626305 או להתקשר לטל. 03-9626304

לקבוצת הביטוח המובילה
דרושים/ות

הטובים במכירות ביטוח חיים

קבוצת מגדל *מגדילה* לך תפקיד עם אתגר וביטחון כמפקח רכישה

כישורים נדרשים: ■ בעל כושר ארגוני וניהולי ■ השכלה אקדמאית (יתרון) ■ יכולת תקשורת ■ גילאי 30-40 ■ רשיון נהיגה ■ עדיפות לבעלי נסיון בתחום המכירות

מתאימים מאיזור המרכז, ירושלים, חיפה והדרום - ישולבו בקורס מקצועי מרוכז בתנאי פנימיה במשך 3 חודשים, החל מחודש יולי 1995. המסיימים בהצלחה, ישולבו במערך המכירות של הקבוצה ויהנו מתנאים הולמים הכוללים רכב צמוד.

מועמדים/ות מוזמנים/ות לפנות בהקדם בצירוף קורות חיים הכתובים בכתב-יד לת.ד. 52579 מיקוד 67133. ניתן לפנות בפקס 03-5615980

מגדל חיים

שיהיה לך טוב

קבוצת מגדל

BURGER KING

לברגר קינג יש תפקיד עם בשר בשבילך!
למסעדות במרכז

■ אם הצבא מאחוריך והעתיד שלפניך חשוב לך.
■ אם את/אתה נמרץ ושאפתן.
■ אם את/אתה מעוניין להשתלב בחברה בינלאומית מובילה בתחום המזון המהיר

יש לנו בשבילך תפקיד הכולל:
■ ניהול רב אתגרים
■ אפשרויות קידום מגוונות

עדיפות לבעלי נסיון קודם בתחום המזון והמשקאות

לפרטים וקביעת ראיון נא להתקשר לטלפון: 03-6393240 (בין השעות 10:00-16:00).

אשת ארנון - בן בלקה
מקבוצת דנקנר
דרוש/ה

אחראי/ת משלוחים
לסניף ירושלים

■ כושר ניהול צוות עובדים
■ יכולת אירגון
■ יכולת עמידה בתנאי לחץ
■ נכונות להשקיע שעות עבודה מרובות
■ רשיון נהיגה- הכרחי
■ יחסי אנוש טובים

אם נחנת בתכונות ובכישורים הנ"ל, אנו מציעים לך עבודה מעניינת, בעלת אתגר ותנאי שכר טובים.

נא לפנות בכתב ובפירוט קורות חיים לפי הכתובת הר"מ

ת.ד. 10036 חיפה מיקוד 26110

כפיר
באזור המרכז דרוש/ה:

עובד/ת לעבודות דואר

רשיון נהיגה בקטנוע חובה
טל. 03-201181-5

לחברת כ"א באזור המרכז דרוש/ה:

מוקדן/ית

לשעות הבוקר / אחה"צ
טל. 03-201181-5

ישקבי
כל מוצר בול

למרכז הלוגיסטי בקרית אריה פ"ת
דרושים/ות

נהגים/ות עם רשיון ג'
● נסיון קודם בחלוקת סחורה לחנויות ורשתות שיווק
● הכרה טובה של הארץ
● עד גיל 30

מחסנאים/ות
● מורשים
● יכולת דיבור אחרות באנגלית
● עד גיל 35

עוזרי/ות נהג
● אפשרות לג'לאי סדום צבא

לפנות לג'קי בטל': 03-9212275

בסט-ביי
לסניף ראשון-לציון
דרוש/ה

מחסנאי בכיר

לעבודה במחסן ממוחשב
● בעל יכולת ניהול ● עד גיל 30

נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 36229 ת"א 61361, בציון שם המשרה.

רשת מכשירי החשמל מס' 1 בישראל

best buy

דרושים

מעצב/ת מוצר
מעצב/ת פנים

בוגרי בצלאל או מכללה מקבילה.

נא לפנות לטל' 03-5627445

תנאים טובים למתאימים

פקידי/ות גביה

לחברת מקסימום באזור ירושלים
ידע במח"ש 2 והנהלת חשבונות
טל: 02-360139

דרושים/ות

קציני/ות בטחון מסויימים/ות

לחנויות רשת שיווק באזור הרצליה ורמה"ש בלבד
טל' 09-574516 לעודד

דנאל
כח אדם וסיעוד

דרוש/ה

מנהל/ת אדמיניסטרטיבי/ת

נסיון ניהולי
רקע במכירות/שיווק
בן יהודה 7 ירושלים 02-252177

צלצל דנאל זה עובד

דנאל
כח אדם וסיעוד

לחברה ממשלתית
דרוש/ה

הנדסאי/ת מבנות

טלפון: 04-626267

צלצל דנאל זה עובד

יחבר
כח אדם

עוזר/ת אחראי/ת תפעול

בעלת/ת הכישורים הבאים:
* שליטה מושלמת בתוכנת א-ב.
* שליטה מושלמת במערכת הפעלה DOS.
* שימוש בתוכנות אחרות - יתרון.
* יכולת ניהול אדמיניסטרטיבית מוכחת.
* בעלת/ת יוזמה ואסרטיביות.
* ראש גדול.
* יחסי אנוש מעולים.

מגדל העיר, בן-יהודה 34 י-ם
טל' 02-234265

לאולמות תצוגה למכירת רהיטי איכות
דרושים

אנשי מכירות

*שעות גמישות (גם בשבת)
*בסיס+עמלות
*אפשרי בעיסוק נוסף

טל: 08-418771/2
06-260016/7

רוצים להשתייך להצלחה?
ראשאחד

החברה מס' 1 להכרויות וידאו בישראל- מחפשת אנשים רציניים ואמינים ביותר!

לתפקידים הבאים:

1. מנהל/ת סניף לאזור המרכז:
גיל 45-33 10 שעות ביום מינימום. תואר אקדמי חובה
נסיון מוכח המלצות ממיגזר השירותים בלבד!
הופעה, יצוגיות ואמינות ויחסי אנוש מעולים-חובה!

2. מראיינים-לאזור המרכז גילאים 28-38
עבודה במשמרות ערב 16.00-22.00 תואר אקדמאי הכרחי,
הופעה יצוגית יחסי אנוש מעולים, כושר מכירה ושכנוע הכרחיים.

3. אנשי/נשות יח"צ גילאים 25-35
אמינים ורציניים, עבודה במשמרות בוקר וערב הופעה נאה חובה.

4. מזכיר"ת לעבודת ערב
4 פעמים בשבוע 21:00-15:00 סמכותי תקיף ורציני!!!

לכל המשרות מובטח שכר מעולה!
תנאים מצויינים! עבודה בחברה צעירה וכייפית!

קורות חיים מודפסים בלבד! יש לשלוח לפקס 03-9628553 ולציין את מס' המשרה!

לבית התיכון המקצועי המכללה
לשכונת עולי ישראל ליד רחוב ירושלים
דרושים/ות

1. לשהיל המעי"ן מורים/ות במקצועות:
* לשון * תנ"ך
* סיפרות * מתמטיקה
2. מורה למחשב גופני לבנות-
ל-10 שעות שבועיות עד סוף שנה"ל הנוכחית.

לפרטים לפנות למזכירות בית הספר
לטל. 02-411090, 02-439470

עמל 1

רשת למינהל פרטי וטכנולוגי
ת.ד. 61240 ת"א, טלפון 03-6450888

למפעל מתכת גדול באזור התעשיה חולון

מנהל
מחלקת חיתוך כיפוף פח

●בעל ידע ונסיון בציוד ממוחשב
●יכולת ניהול צוות עד 5 איש

ת.ד. 1744 מיקוד 58855 חולון

לחברת תוכנה מובילה דרוש/ה לעבודה בירושלים

תוכניתן/ית

בעל/ת נסיון בסביבת Windows
רצוי ידע ב-Access ,Magic,Novell

נא לשלוח קורות חיים לחברת 2001 - לידי דינה ת.ד. 39359, תל-אביב 61392

דרוש/ה

איש/ת מכירות בכיר/ה
לשיווק מחשבים

● נסיון של 3 שנים לפחות
● ידע והכרות מעמיקה עם השוק המוסדי / ממשלתי
● יכולת לימוד גבוהה

olivetti

נא לפנות בכתב לת.ד. 3299, רמת גן 52130
– סודיות מובטחת –

דנאל
כח אדם וסיעוד

לסניפנו בחיפה דרושים/ות

עובד/ת סוציאלי/ת
אח/ות מוסמך/ת

קורות חיים לת.ד. 45208 טל' 04-679944

צלצל דנאל זה עובד

למוסד ציבורי בירושלים

דרושה מנהל/ת

לסניף העוסק בתכנון וביצוע פעולות הדרכה
בעל/ת השכלה אקדמאית
(רצוי בתחום שיווק וניהול)
בעל/ת רקע ונסיון בתכנון בארגון פעולות הדרכה
נסיון של 7 שנים לפחות בניהול
מגורים בירושלים- חובה.
בעל/ת רכב פרטי- חובה.

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 3750 ירושלים.
עבור: "מנהל סניף"
בצירוף קורות חיים והמלצות

ארוקה ERROCA
רשת חנויות מס' 1 למשקפי שמש

לקניון מלחה ולמשביר

מוכרות/ים

הופעה נאה עד גיל 35, דוברים/ות אנגלית, לא מעשנים/ות.

למתאימים/ות תנאים טובים
לפרטים נא לפנות בטלפון: 02-793199 לשני

דנאל
כח אדם וסיעוד

דרוש/ה

בחור/ה

לעבודת הקלדת נתונים במחשב לאחה"צ

בלפור 3 חיפה טל' 04-626267

צלצל דנאל זה עובד

דנאל
כח אדם וסיעוד

דרוש/ה

קלדן/ית אלפא-נומרית

העבודה אחה"צ

בלפור 3 חיפה טל' 04-626267

צלצל דנאל זה עובד

לחברה ארצית בתחום הריהוט ומוצרי בית
דרוש/ה

מנהל/ת מכירות

תאור התפקיד:
1. פיקוח על סניפי החברה.
2. טיפול בקידום המכירות.
3. נטילת חלק בתכנון האסטרטגי של מערך השיווק.
4. כפיפות למנכ"ל החברה.
* למתאים/ה עבודה מעניינת וקשה
* אחזקת רכב ותנאים הולמים.

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 2574 רעננה, 43000

בכצוע
הוה טבע וטיולים

מדריכים/ות לטיולים

• בעלי/ות רקע בטבע וידיעת הארץ.
• נסיון בעבודה עם ילדים ונוער
• בעלי/ות כושר ויכולת ארגון

מזכירה

• מנוסה + ידע בהדפסה, שעות גמישות

מדריכים/ות לחוגי טבע בשנת תשנ"ו

לקבלת פרטים וקביעת מועד לראיון
נא לפנות בטל': 03-6919350 ,6953284

לרשות ניירות ערך
דרוש

מבקר פנים לעבודה חלקית

דרישות התפקיד:
רואה חשבון בעל נסיון בתחום הביקורת.
היקף הביקורת:
כ-30 שעות לחודש.

בקשות בצירוף תולדות חיים ופירוט נסיון קודם, יש להפנות למזכיר הרשות, רח' כנפי נשרים 3, ירושלים 95464, עד ליום 5 במאי 1995

התפקיד המוצע יחייב הימנעות מפעילות שיש עמה חשש לניגוד עניינים עם פעילותה של הרשות.

לחברת בית הספר התיכון: מקוה ישראל-המוסד הכללי
דרושים

מורים

לשון, תנ"ך, ביולוגיה, אנגלית, מחשבים, מתמטיקה.

דרישות: B.A. לפחות, רישיון הוראה קבוע, נסיון בהכנה לבחינות בגרות.

מדריכי/כות הבוה לפנימיה

השכלה אקדמאית, נסיון בהדרכת נוער רצוי. מגורים במקום-חובה.

רכז הדרכה לפנימיה ובית הספר

B.A. לפחות, נסיון בריכוז הדרכה מוכח
אפשרות למגורים במקוה ישראל בדירת שרות.

לפרטים נא לפנות למר עזרא דוד טל' 03-5038558, 03-5042652
וכן בכתב לבית הספר החקלאי מקוה ישראל-המוסד הכללי. דואר חולון מיקוד 58910, לידי עזרא דוד.

STERN
לחברה מובילה בתחומה
דרושים

מנהל יצור
הנדסאי מכונות מנוסה
מחסנאי מנוסה
עובדי יצור

תנאים טובים למתאימים

קורות חיים לפקס 08-407233
רח' העבודה 4 א.ת. נס-ציונה טל. 08-407232

לחברת יעוץ מחקר ושיווק
דרושים/ות

רכזת עבודה שטח לניהול צוות סוקרים

קו"ח לשלוח לת.ד. 13313 ת"א 61133

סוקרים/ות לעבודה במרכז קניות

נא לפנות טלפונית לאתי 03-6472703

לעיתון מלאבס
רשת שוקן

למערך המכירות של עיתון מלאבס
דרושים

אנשי מכירות צעירים/ות
עד גיל 30

בעלי אמביציה ויכולת ניהול משא ומתן

*נסיון קודם אינו הכרחי
*יוזמה ואחריות
*12 שנות לימוד
*יתרון לתושבי פ"ת והסביבה
*משרה מלאה-שעות לא שגרתיות

תנאים טובים למתאימים
לפנות מיום א' 03-9347171

דרוש/ה

עובד/ת אקדמאי/ת למוסד ציבורי גדול

פרטי המשרה: 3/4 משרה

פרטי התפקיד:
1. טיפול בהפקת דוחות אופרטיביים וסטטיסטיים שוטפים, ודוחות מיוחדים (באמצעות מיחשוב) בתחום הכספי והדמוגרפי, ובהפצתם, איפיון דוחות חדשים.
2. מעקב ובקרה על נתונים המוזרמים ע"י משתמשים, הדרכת משתמשים.

הכישורים:
השכלה אקדמאית במדעי החברה. רצוי בסטטיסטיקה.
ידע בתחום המיחשוב. מעבר לירידת משתמש.
נסיון של שנתיים בעבודה דומה.

מכתבים יש להפנות למנהל אגף המשאבים ת.ד. 16296 תל-אביב
* המתאימים יוזמנו לראיון *

לרשת מסעדות
דרושים/ות

מוכרים/ות
לעבודה במשמרות

03-6393135

דיילות

להשקת בשמים ברשתות הפארמים בכפ"ס ובהרצליה
טל. 03-6480742

למוצק-מוקדי עזרה ואבטחה

אנשי/נשות מכירות.

אחרי שרות צבאי. לאזור המרכז. רכב חובה. קורות חיים נא לשלוח לפקס. 6483119 או לת.ד. 39485 ת"א, 61394

עמלות ובונוסים גבוהים!

לחברה ארצית המובילה בתחומה לסניף השרון

אנשי/ות מכירות

דרישות התפקיד:
● משכורת בסיס 2,000 ש"ח
● עמלות ובונוסים גבוהים
● ליווי מקצועי במכירות ושיווק
● עבודה בחברה גדולה
● ביטוח מנהלים
● למצטיינים מובטח מסלול קידום
אפשרויות בתפקידי ניהול

תושבי רעננה, כפר סבא, תל אביב, הרצליה והשרון
לפרטים טל' 09-428494

לתעוש אחזקה
דרושים

טכנאי מיכשור ובקרה
נסיון בבקרים מתוכנתים
שליטה באנגלית טכנית
חשמלאי מוסמך
להתקנות ואחזקה

לפרטים 03-5340777 לבקשתך

קשת
KESHET
העמותה למען הקשישים בתל-אביב-יפו

עובד/ת סוציאלי/ת

דרישות התפקיד:
ידע בגרונטולוגיה
נסיון בעבודה עם מתנדבים
נסיון בעבודה קהילתית

קורות חיים יש לשלוח אל קשת מוקד צפון רח' הגלבוע 2, ת"א
טל. 03-5461302
03-5465128

לטלמור
דרושים

טכנאי שירות
למכונות צילום

אנשי מכירות
בתחום המחשבים מדפסות ומכונות צילום

סודיות מובטחת
03-51708868-8

דרושים/ות
צעירים/ות גילאי 16-18
המעוניינים לעשות כסף בתקופת החופש

03-5496558

ברודרקס
למוקד טלפון
דרושים עובדים בשעות הבוקר
לא מכירות. שכר טוב
(קובץ עסקי) 03-5653924

לפרוייקט
מחליקות/ים
על רולר בליידס
שכר מעולה
הופעה נאה נדרשת
(קובץ עסקי) 03-5653975

דיילות
לפעילות השיווק באזור חדרה, נתניה, כפר- סבא
בימים ד'-ה' אחה"צ ו' בוקר
03-6393777 (הילה)

מזכירה דו לשונית
קיוטקסט, רצוי נסיון בהנהלת חשבונות

סולן תקשורת
08-231302

עיתון העיר מחפש

כתב/נית

לעבודת משמרות, 3 ימים בשבוע: ב', ג', ד'.

חובה: הקלדת טקסט בשיטה העיוורת
רצוי: נסיון במעבד תמלילים

לפרטים נוספים: ניצה, מזכירת מערכת
בטל': 5634604
וכן במסדרה: 5634661

דרושים

אחראי/ת משמרת
ברמנים/יות מלצרים/יות

עם נסיון בלבד

לתאום ראיון לפנות לסמדר
בימים א', ג', ה', בשעות 10:00-16:00
לטל' 03-6850247/8

פרסומים מיידית!!

קלדנים/ות

*אלפא נומרי
*בעלי/ות נסיון של שנתיים לפחות
*שכר מיוחד לעבודה במשמרת שניה

טל: 03-5128666

לחברת בלדרות משב אינטרנשיונל
דרושים/ות

סוכני/ות מכירות

בעלי/ות רמה מקצועית ואישית.
שכר גבוה למתאימים/ות

לאבי: 03-5175171

לחברה המשווקת ציוד רפואי
דרושים/ות

אנשי מכירות פנים
למכירה באמצעות הטלפון

כישורים נדרשים:
נסיון קודם מוכח - רצוי מתחום הציוד הרפואי
נכונות לעבודה מאומצת - מעבר לשעות העבודה המקובלות
שליטה בשפה האנגלית
מגורים באזור גוש דן

נא לשלוח קו"ח בכתב יד בלבד לת.ד. 49077, ת"א 61490 או פקס: 03-5180534

דרוש/ה

בוגר/ת בי"ס מקצועי
מגמת מכונות/מסגרות/מיזוג אויר

❑ גיל עד 30
❑ רשיון נהיגה
❑ שאיפה להתקדם
❑ מגורים באזור המרכז

לקביעת ראיון נא לפנות ליעקב בטלפון 03-5612345

דרושה

מזכירה
למחלקת הנדסה באיזור תל-אביב

❑ שליטה בתוכנת בנאריק, א-ב

טל. 03-5340579 פקס 03-5351996

דרוש/ה

סוכן/ת מכירות

✔ הופעה יצוגית
✔ בעל/ת רכב
✔ רצוי נסיון
✔ בוגר/ת 12 שנות לימוד
✔ מגורים במרכז

לפנות בצירוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 2383, יבנה

هكذا في الأصل

[illegible] الأصل

...ית תל-אביב-יפו דרושים:

מ ס': מח'/ 99/95

...ת ל ש כ ה

... 38 - ... בדירוג המח"ר או
... 8 - ... בדירוג המינהלי
... רכ ערה:
... בישיבות וישיבות לממונה עפ"י סדרי ...
... טלפונים, מבקרים ומכתבים ... לממונה.
... בישיבות ורישום פרוטוקול סיכום ... הצורך.
... של תכתובת שגרתית.
... על הדפסות מכתבים ומיסמכים ... עי"י עובדי הלשכה.
... עובדי הלשכה.

... המשרה:
... אקדמאית במדעי החברה או הרוח ... השכלה תיכונית מלאה והשתלמות ... בתחום המשרדאות.
... קורס מנהלי לשכות או קורס מקביל רצוי.
... של 4 שנים בעבודה משרדית.
... הבעה בע"פ ובכתב.
... השפה העברית על בוריה, ידיעה טובה ... השפה האנגלית - רצויה.

... מועסקת עובדת.

... שיי.תמצא מתאים/ה למלא המשרה ... הדרש לעבור מבחן התאמה. ... בצירוף תיאור תולדות החיים ... המעידות על כישורי המועמד/ת ... יש להגיש במעטפה סגורה ... לעיריית תל-אביב-יפו, ככר מלכי ... כח-אדם, על גבי "שאלון/בקשה ... טופס מסי 2024, ולציין על ... את מספר המיכרז.

... להגשת בקשות אפשר לקבל באגף ... באופן אישי או על-ידי הדואר. ...5218118 ,521... חדר 740 או 741. ... שתגענה ללא תעודות כאמור, ... בחשבון.

... להגשת הצעות 23 באפריל 1995.

מכרז מס': מח'/ 100/95

מזכיר/ה כתבנ/ית למ"מ ראש העירייה

הדרגה: 5 - 7 בדירוג המינהלי
שעור המשרה: 40%

תיאור המשרה:
- טיפול בדואר נכנס: מיון המכתבים, פתיחתם, ניתובם, רישומם ותיוקם, עפ"י הנחיות הממונה.
- הדפסת מסמכים ומכתבים.
- תיוק חומר היחידה בהתאם לנושאים השונים עפ"י הנחיות המתנה.
- סינון וניתוב שיחות המגיעות ליחידה.
- ניהול יומן הפגישות של הממונה

דרישות המשרה:
- השכלה תיכונית.
- מעבר קורס עיבוד תמלילים.
- נסיון של שנתיים לפחות בעבודות משרד כולל הדפסה במעבד תמלילים.
- כושר הבעה בע"פ ובכתב.
- ידיעת השפה העברית על בוריה.

הערות :
* המשרה מאויישת זמנית.

מועמד/ת שיי.תמצא מתאים/ה למלא המשרה המוכרזת יי/הדרש לעבור מבחן התאמה. בקשות למכרז בצרוף תיאור תולדות החיים וההעודות, המעידות על כישורי המועמד/ת והמלצות יש להגיש במעטפה סגורה בשני עותקים, לעיריית תל-אביב-יפו, ככר מלכי ישראל, לאגף כח-אדם, על גבי "שאלון/בקשה למשרה פנויה", טופס מסי 2024, ולציין על המעטפה את מספר המיכרז.

טפסים להגשת בקשות אפשר לקבל באגף כח-אדם באופן אישי או על-ידי הדואר. טל: 5218599, 5218118 חדר 740 או 741. בקשות, שתגענה ללא תעודות כאמור, לא תובאנה בחשבון.

תאריך אחרון להגשת הצעות 23 באפריל 1995.

1 ב ל י ה פ ס ק ה .

דרושים
בעלי
רכב/קטנוע
לחלוקת עתונים למנויים
בשעות הבוקר המוקדמות
בגוש דן והשרון
03-5632189

דנאל כח אדם וסיעוד
דרושים/ות
עובדים/ות
עם רקע העופתי
מבנאים/יות
מח"סניקים/יות
חמ"מניקים/יות
לפרטים: 02-252177
צלצל דנאל זה עובד

לחברת פרסום דרושים/ות
מנהל/ת פרסום
אנשי/נשות שווק ומכירות
בעלי נסיון
03-9616582/3

לאשר אורטופדיה
דרושים/ות
1. פקידה
2. מפ"ט/ית
3. בוגרי ביה"ס מקצועי
מועמדים לאחר שרות צבאי יפנו טלפונית לבתיה
03-5744051

לחברת קוסמטיקה גדולה ומובילה
דרוש/ה
סגן מנהל
[illegible]

פקיד/ת יבוא
תיפעול מלאי
5 ימים בשבוע
מקום העבודה בת"א
לפנות לת.ד. 325
ת"א, 61002

עבודת קיץ
משתלמת מכל הבחינות!

בואו להשגיח על נבחני הבגרות בחודשים מאי, יוני, יולי,
ותהנו משכר של 15 ש"ח לשעה.

● אין צורך בידע בחומר הבחינות
● העבודה בשעות ובמקומות הנוחים לכם
● אתם קובעים כמה תעבדו וכמה תרוויחו

דרישות
● גילאי 25 ומעלה ● שליטה מלאה בעברית ● 12 שנות לימוד

נא לפנות לסניפי מנפאואר מיום א':

סניף לב העיר טל: 03-298877	סניף ת"א דרום טל: 03-5105545	סניף רמת-גן טל: 03-6729165	סניף הרצליה טל: 09-576060
סניף ת"א צפון טל: 03-6415111	סניף חולון טל: 03-5030680	סניף פתח-תקוה טל: 03-9344977	סניף כפר-סבא טל: 09-982592

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

עבודת קיץ
משתלמת מכל הבחינות!

בואו להשגיח על נבחני הבגרות בחודשים מאי, יוני, יולי,
ותהנו משכר של 15 ש"ח לשעה.

● אין צורך בידע בחומר הבחינות
● העבודה בשעות ובמקומות הנוחים לכם
● אתם קובעים כמה תעבדו וכמה תרוויחו

דרישות
● גילאי 25 ומעלה ● שליטה מלאה בעברית ● 12 שנות לימוד

נא לפנות מיום א'
לסניף ירושלים, רח' יפו 33 (בית-יואל) טל' 02-254440

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

טי קיו אס (T.Q.S) (Total Quality Sales)
בית לתפקידי שיווק ומכירות

ללקוח- חברה גדולה ומתרחבת בתחום התיוק המשרדי דרושים/ות:

אנשי מכירות

צעירים/ות ודינמיים/ות לעבודת שטח
לסניפיה בכל הארץ

המתאימים יקבלו רכב חברה, שכר + עמלות ואפשרות להגיע להישגים גבוהים.

נא לשלוח קורות חיים לחברת טי.קיו.אס בע"מ (T.Q.S), ליד המקדמיה למכירות, רח' ז'בוטינסקי 138 ר"ג 53603, ולציין ע"ג המעטפה- למס' משרה 888.

נופש מושלם חבק עולם
קלאב הוטל
את/ה מוזמן להשתלב בהצלחתינו

דרושים/ות:
* מנהל צוות מכירות
* נציגי שיווק עם/בלי נסיון
* דיילי/דיילות טלמרקטינג

מתקבלים צעירים/ות מעל גיל 21 בעלי השכלה תיכונית, למועמדים המתאימים שיתקבלו לאחר מיון אנו מציעים:
* הכנסה גבוהה במיוחד
* הכשרה מקצועית מקיפה
* קריירה בתחום השיווק

לקביעת ראיון נא להתקשר:
אזור חיפה 04-675146 · אזור עפולה 06-420610
אזור טבריה 06-725703 · אזור נצרת 06-567666
אזור חדרה 06-344860

דיילות
למוצרי קוסמטיקה ובשמים
לעבודה
בנצרת ובנהריה
ברשתות הפארמים
תנאים טובים למתאימות
טל. 03-6480742

למשרד פרסום
תקציבאי/ת-מנוסה [illegible]
מנעצב/ת-שליטה [illegible]
03-5444223

לחברת השקעות גדולה
למשרדיה בתל-אביב
דרוש/ה
מזכיר/ת חבר הנהלה
5 ימי עבודה בשעות 08:00-17:00

הכישורים הדרושים:
* שליטה בעברית ובאנגלית
* ידע ונסיון בעיבוד תמלילים
(עדיפות ל- WORD ול-אייב)
* רקע בניהול משרד ובתכתובת עסקית

מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו בכתב ל- ת.ד. 23026 ת"א מיקוד 61230
דיסקרטיות מובטחת !!!

דנאל כח אדם וסיעוד
דרוש/ה
מחסנאי/ת
בעל/ת רקע טכני
משרה קבועה
ארלוזורוב 16 עפולה
טל. 06-421319
צלצל דנאל זה עובד

דנאל כח אדם וסיעוד
דרושים/ות
מנה"ח
סוג 2-3
למגוון משרות קבועות
ארלוזורוב 16 עפולה
טל. 06-421319
צלצל דנאל זה עובד

ארטדיירקטור
בוגר בצלאל או אחר ● בעל מעוף
שליטה במקינטוש ● ניסיון ● מרץ

קופירייטר
ניסיון ● יצירתיות ● זיקה שיווקית

תקציבאי/ת
נסיון בתקציבים בינוניים ● יוזמה
תואר אקדמאי ● כושר ארגון וניהול

גבישיהונתן
פקס. 03-5609360

סונול
למשרדנו בתל אביב דרוש/ה
סגן/ית מנהל שרותי שיווק לריכוז הטפול בגביה מלקוחות
- התאמת חשבונות ופקוח חשבונאי בחברות בנות
- נדרשת הכשרה בתחום ראיית חשבון, חשבונאות ונסיון רב שנתי במערכת גביה והנהלת חשבונות.
- יכולת ניהול מו"מ והנהגת צוות עובדים.

נא לפנות בכתב יד, תוך פירוט הכשרה ונסיון לת.ד. 214, חיפה, 31001
סודיות מובטחת

... אזרחי בע"מ
לאיזור אשדוד
דרושים
...חים/שומרים
...גיל 40
...ה מלאה-במשמרות
... קרוא וכתוב בעברית
... פרטים וקביעת ראיון:
07-276111-2

...חברת ביטוח
בתל אביב
דרושים
...ת חשבונות ראשי/ת
...כלה חשבונאית
...של 7 שנים לפחות
...להי חשבונות סוג 3
...סיון של 3 שנים לפחות
... בכתב יד בצירוף קורות חיים ... 53219 תל-אביב 61531

FLYING CARGO
LICENSEE OF FEDERAL EXPRESS ...
...ודנטים
...רי בלדרות בנ.ת.ב.ג
...דיעת אנגלית ■רכב חובה
- ...עמים בשבוע 16:30-24:00
03-5763939 ...

FLYING CARGO EXPRESS · בירושלים · FedEx
נהג רשיון ג'
למשרה מלאה
וספאים
למשרה מלאה ● בונוס למתמידים
לפרטים לפנות למייק טל. 02-513699

לחברה מובילה בתחומה
טופ-שיא TOP-C
שרותי ייעוץ אבחוני ומיון ממוחשבים בע"מ
דרושים/ות
אנשי/נשות טלמרקטינג
*אפשרות למשמרת בוקר ו/או אחה"צ
*לפחות 4 ימי עבודה בשבוע
*שכר עבודה גבוה + בונוסים
*מקום העבודה-גוש דן
נא לפנות למחלקת שיווק טל': 03-6953702, לימור

אנשי/נשות מכירות שטח
*כושר שכנוע ויכולת ניהול מו"מ.
נא לשלוח קורות חיים בציון שם המשרה ל"טופ-שיא" ריבל 18, ת"א 67778
-סודיות מובטחת-רק פונים מתאימים יענו-

...תפתחת דרושים/ות
...באי ומפ"ט ... בדלפק
...טכני/בחשמל/מכניקה
...וכח במחסנים
...באזור מרכז
...טובים למתאימים

לקבוצת עלית
דרושים/ות:
לתושבי שדרות והסביבה
מחסנאי/ת טכני / קניין/ת
דרישות התפקיד:
- רקע טכני.
- עדיפות לבעלי נסיון.
נא לפנות טלפונית לאביבה:
07-890190
עלית טוב לי עם

לסניף ביצה האט Pizza Hut
בקניון מלחה ירושלים
דרושים/ות
מלצרים/ות
להתקשר מיום ראשון
02-793281 לאלדד
ביצה האט הביצה האהובה בעולם

דנשר
סוכני/ות מכירות מעולים/ות
לאיזור - הצפון
● השכלה תיכונית מלאה
● נסיון במוצרי צריכה - רצוי
● כושר ניהול מו"מ, אחריות ואמינות
● בעל רכב חובה
נא לפנות בפירוס קו"ח לת.ד. 3576 פ"ת 49133 לידי מחלקת כח-אדם

לחברה לשיווק מערכות מיזוג דרושים:
אקלים יון
אנשי מכירות
לעבודה במשרד ובשטח
◆ מוכשרים, בעלי יכולת למידה
◆ לבעלי כושר תפיסה טכנית - יתרון
◆ יכולת טובה בתקשורת בינאישית
◆ תנאים טובים למתאימים שיעברו את המיון
המישרה מלאה, לתושבי אזור השרון והמרכז.
הכשרה תנתן למתאימים.
לקביעת ראיון טלפנו לטל: 09-421787

לחברת התיירות "אוקינוס"
דרושים/ות פקידי/ות מכירות
צעירים בעלי מוטיבציה,
כושר ביטוי ושכנוע מעולה!
עדיפות לבעלי ניסיון
בתיירות חוץ/ פנים
טלפון: 5732211 - 03 (אולי)

נביעות
דרוש/ה
מנהל/ת מכירות אזורי לדרום
- נסיון מוכח בניהול מכירות בענף המשקאות או בענף המזון
- כושר ניהול מו"מ עם לקוחות גדולים
- נכונות לעבודת שטח מאומצת
- תושב באר-שבע
למתאימים/ה תנאי שכר טובים+רכב צמוד
קורות חיים בכתב נא לשלוח לת.ד. 3207 רמה"ש או לפקס. 03-5406802 - עבור מח' כח-אדם

לחברה ותיקה בענף המזכרות לתיירים
דרוש/ה
באיזור המרכז
סוכן/ת בעל/ת יוזמה ואמינות
דרישות התפקיד:
* גיל 22 עד 30 , נשוי/אה
* השכלה תיכונית לפחות · יתכן רכב צמוד
העבודה במשרה מלאה עם שכר קבוע + עמלות
מובטח איזור עבודה בלעדי עם לקוחות קבועים
בעלי מוטיבציה גבוהה - עם ללא ניסיון קודם - יפנו בכתב יד בציון קורות חיים ל:
א. ורה בע"מ ת.ד. 5039 ראשל"צ 75105
סודיות מובטחת

למגוון תפקידים בתעשיות עתירות ידע
דרושים/ות
טכנאים(יות)-הנדסאים(יות)
בתחומים הבאים:
אלקטרוניקה, מכשור ובקרה, מכונות
תנאי שכר מעולים למתאימים/ות
סניף ירושלים צפון
רח' בר-אילן 6
טל' 02-812333
מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

בית ירח
ביה"ס תיכון מקיף בעמק הירדן
לשנה"ל תשנ"ו
מורים/מורות
בהקף משרה מלאה למקצועות:
*היסטוריה-טלפון בערב-06-768546
*ביולוגיה
*ערבית-טלפון בערב-06-768550
*כימיה-בהקף חצי משרה
*תנ"ך
*גיאוגרפיה
*חשמל וטכנולוגיה
הוראה בכיתות ט'-יב' והכנה לבחינות בגרות ביה"ס נכלל באזור עדיפות א' לנושא תמריצים
לפנות טלפונית-משך היום 06-750803-5

למפעל תעשייתי גדול במרכז הארץ דרושים/ות

חשמלאי/ת
- הנדסאי/ת חשמל.
- נסיון 3-5 שנים בתעשיה ובבקרת מתכנתים.
- העבודה מתנהלת במשמרות.

מכונאי/ות אחזקה
- בוגרי/ות בי"ס מקצועי (עדיפות לטכנאי מכונות).
- נסיון 3-5 שנים בתעשיה.
- העבודה מתנהלת במשמרות.

מסגרים/ות
- מסגרות כללית.
- נסיון בריתוך רגיל וארגון.
- נסיון בעבודות צנרת נירוסטה.

מועמדים/ות יפנו בכתב לת.ד. 669 בני ברק 51106 וציינו ע"ג המעטפה המשרה המבוקשת.
מסגרים/ות יכלו לפנות גם בטלפון 03-6712242 לתיאום לקביעת מועד לראיון בימי א'-ה' בשעות 08:30-16:00

קשורים אבחון והשמה מקצועית
לחברה ארצית גדולה בענף המזון
דרוש/ה
איש/ת מכירות שטח לסניף ירושלים
★ בעל/ת ניסיון במכירות, רצוי בתחום המזון
★ השכלה תיכונית לפחות.
★ נכונות לעבוד מעבר לשעות המקובלות.
נא לפנות בכתב לת.ד 8055 חולון 58180 (עבור משרה 239)
- סודיות מובטחת -

תכנית קרב למעורבות בחינוך
דרוש/ה
רכז/ת חינוכי/ת
באזור המרכז
אופי העבודה:
סיוע למערכות חינוך ישוביות ובית-ספריות בשילוב תוכניות העשרה
הכישורים הנדרשים:
* השכלה אקדמאית (לפחות תואר ראשון)
* הכרות עם מערכת החינוך
* נסיון ניהולי וארגוני בתחומי: כח אדם וכספים
* תקשורת בין-אישית גבוהה ויזמות
* נכונות לעבוד בשעות בלתי שיגרתיות
* רכב - חובה
נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 8567 ירושלים 91083 ולציין על גבי המעטפה עבור "תוכנית קרב"

Flyin Cargo
באשדוד
פקיד/ת ייצוא
תנאים טובים ★ משרה מלאה
לפרטים לפנות לטל. 03-5763939 לניר

לחברה בתחום הסיעוד
לאיזור המרכז והשרון
עובד/ת סוציאלי/ת
אח/ות מוסמכ/ת
עובד/ת משרד
דרישות: רשיון נהיגה/רכב
שפת יידיש/חסית - יתרון
למתאימים - תנאים מצויינים
פרטים אישיים יש לשלוח לפקס: 09-920435
או לטלפון: 03-9323745

לחברה ארצית לציוד טכני
אנשי מכירות נמרצים
הנדסאי מכונות/חשמל/מיזוג
* מגורים באזור המרכז
* נכונות לעבודה מאומצת
★ תנאים טובים למתאימים ★
קו"ח בכתב יד ת.ד. 53360 ת"א
סודיות מובטחת

ל- **מרחב** שרותי מיזוג אויר בע"מ
דרושים
טכנאי/הנדסאי מיזוג אויר-חשמל
לשירות מערכות מיזוג אויר מרכזי
050-207302 ,03-5376408

למ.ב.ת מערכות בקרה בע"מ
חשמלאי/ת רשיון - חובה
מכשירן/ית לעבודות שרות והתקנה לתעשייה
המעוניינים נא לפנות לטלפון: 03-9322156

...ביטוח מובילה
דרוש/ה
...חר"כ
... הצפון, המרכז והדרום
... בעל/ת נסיון של 3 שנים
... כושר הבעה וניהול מו"מ
... בהתאם ... 30-45 ישלחו ... בכתב יד לת.ד. 23367 ת"א ...
... הכינוי "ישאי רכב"

L'OREAL
... לוריאל פריז דרוש:
...נשות מזון
... נשות המכירות
... גדול, יוזמה, נכונות
... ניידות גמישה (רשיון ב' חובה)
... ם מאזור המרכז בלבד
09-587151 ...

ערוץ הקניות

לערוץ הקניות החדש בטלויזיה

המצוי בתהליכי הקמה ואיוש אינטנסיביים

דרושים/ות

אחראי/ת מיחשוב (משרה 501)
- 5 שנות נסיון לפחות בתחום המיחשוב. רקע בתכנות.
- יכולת לזהות צרכים, לאפיין אותם, ליישם ולהטמיע פתרונות.
- יכולת ניהול מו"מ עם ספקים חיצוניים.
- יכולת ונסיון מוכח בהדרכת משתמשים בתוכנות.

מנהל/ת כח אדם (משרה 404)
- השכלה אקדמאית בתחום מדעי החברה ובוגר/ת קורסים בניהול כ"א.
- נסיון מוכח של מספר שנים בניהול כ"א ויכולת לנהל מערך כ"א הכולל למעלה מ- 200 עובדים.
- אחריות על גיוס שוטף של כ"א, מיון, עריכת תוכניות הדרכה והשתלמויות לעובדי החברה.

אחראי/ת רכב (משרה 503)
- נסיון מוכח באחריות על צי רכב, תקינותו, הטיפול בו ובטיחותו.
- נסיון מוכח בניהול צוות עובדים (נהגים).
- תודעת שירות.
- השכלה תיכונית לפחות.
- עמידה בלחצים ובתנאי עבודה משתנים.
- יכולת ניהול מו"מ והתקשרות עם נותני שירות לרכב.
- נכונות לעבודת שטח.

מנהל/ת חשבונות ראשי/ת (משרה 401)
- רו"ח עם נסיון של 3 שנים לפחות בריכוז מערכת חשבונאיות.
- ידע והכרת מערכות ממוחשבות.
- יכולת הכנת תקציב ומעקב אחר ביצועו.
- יכולת עריכת דוחות כספיים שנתיים ותקופתיים.

מנהלי/ות חשבונות (משרה 402)
- השכלה פורמלית בתחום.
- נסיון של מספר שנים בניהול חשבונות במערכות ממוחשבות.
- סוג 2 ו-3.

חשב/ת שכר (משרה 403)
- הכשרה והשכלה רלוונטית.
- נסיון מוכח בתחום.

מנהל/ת מרכז הזמנות ושירות (משרה 502)
- השכלה אקדמאית במדעי החברה.
- יכולת ונסיון מוכח של מספר שנים בתפקידים ניהוליים-ארגוניים.
- תודעת שירות מפותחת.
- יכולת לתיאום בין כל הגורמים המטפלים בהזמנות ובשרות.
- יכולת תפעול והנחייה של מערך עובדים לשם הטמעת נהלים וערכי שירות.
- נכונות לעבודה מאומצת בשעות בלתי שגרתיות.
- שליטה טובה בשפה האנגלית.

עוזרי/ות קניינים (משרה 104)
- נסיון של מספר שנים בקניינות במוצרי צריכה "NON FOOD"
- יצגוניות ויכולת לניהול מו"מ.
- שליטה טובה באנגלית. בשפות נוספות - יתרון.

פקיד/ת יבוא (משרה 105)
- נסיון מוכח של מספר שנים בתחום.
- יכולת גבוהה במינהל ובארגון.
- טיפול בהוצאת כתבי הזמנה, מעקב, קשר עם בנקים ומשרדים לעמילות מכס.

מזכירים/ות למנכ"ל ולמנהלי אגפים (משרה 205)
- נסיון של מספר שנים בניהול משרד.
- השכלה תיכונית לפחות, רצוי השכלה אקדמאית או בוגר/ת לימודי מזכירות.
- שליטה בהדפסה במעבד תמלילים בעברית ובאנגלית.
- יחסי אנוש מעולים וקבלת מרות.
- נכונות לעבודה בשעות בלתי שגרתיות (רק בשעות הצורך).
- שליטה טובה בשפה האנגלית, שפות נוספות - יתרון.

נא להפנות קורות חיים ל: **מכון קינן** ת.ד. 446 רמה"ש בציון מסי המשרה. רק פניות מתאימות תיענינה.

באלעד רוצים אותך!

לפעילותנו בירושלים דרושים:

SYSTEM MANAGER–תקשורת, VMS
רקע ב- DECNET, TCP/IP משרה (2315)

IBM MF בסביבת SYSTEM MANAGER
משרה (1741)

תוכניתן/ית COBOL/VMS
משרה (1746)

מועמדים מתאימים יפנו לנועה:
☎ 02-250812 פקס. 02-250814

ארגון מערכות תוכנה בע"מ ELAD SYSTEMS LTD.
בוא הצטרף אל מעל 130 אנשי הייטק

---

pilat פילת

למפעל ביוטכנולוגי בירושלים
דרוש/ה

אחראי/ת אבטחת איכות

- עדיפות לבעלי תואר שני במיקרוביולוגיה/ ביולוגיה/ ביוכימיה, שהתנסו בתחומי אבטחת איכות/בקרת איכות.
- מועמדותם של בעלי תואר ראשון עם נסיון רלוונטי - אפשרית.

נא לשלוח קו"ח לפילת דרך פ"ת 114 ת"א 67012
ולציין ע"ג המעטפה משרה 6510.
- רק פניות מתאימות תיענה -

מ.ש.ה.ר

שרותי רפואה ליליים

לחברה ארצית המובילה בתחומה

לסניף השרון

אנשי/ות מכירות למסלול ניהולי

דרישות התפקיד:
- כושר ביטוי מעולה • חריצות ונכונות לעבודה קשה
- תקשורת בינאישית ברמה גבוהה • עד גיל 35 • רכב חובה

למתאימים:
- משכורת בסיס 2,000 ש"ח • עמלות ובונוסים גבוהים
- ליווי מקצועי במכירות ושיווק • עבודה בחברה גדולה
- ביטוח מנהלים • למצטיינים מובטח מסלול קידום והתפתחות בתפקידי ניהול

רופאי/ות ילדים/משפחה

- העובדים בבתי חולים או בקופ"ח.
- שעות עבודה מ-7 בערב עד 7 בבוקר.

טלפניות טלמרקטינג

- תשות מכירה בטלפון - טלמרקטינג
- כושר התמדה בעבודה
- תקשורת בינאישית טובה
- אוריינטציה לשירות ומכירות
- ימי עבודה א'-ה' בוקר 09.00-13.00, אחה"צ 16.00-21.50
- שכר בסיסי גבוה
- בונוסים גבוהים
- נסיעות

לאחר מיון תוכשרנה במכירות ושיווק בטלפון

מזכירות

דרישות התפקיד:
- בעלת ידע ונסיון בניהול משרד • מעבד תמלילים
- יוזמה אישית גבוהה • חריצות • משרה מלאה
- עדיפות לבעלי נסיון.

תושבי רעננה, כפר סבא, תל אביב, הרצליה והשרון
לפרטים: טל. 09-428494

סניף חיפה 04-379990/1 • סניף קריות 04-715111/2 • סניף נתניה 09-841155/6

פרסום גדול

![קנה אובה]

קנה אובה

רשת חנויות עשה זאת בעצמך בבעלות כלל
רשתות קמעונאות שופרסל וסטמבור
עם התרחבות הרשת ופתיחת הסניף החדש בנס ציונה דרושים לנו:

מנהל/ת הסניף בנס ציונה
על המועמד/ת להיות בעל רקע טכני ונסיון מוכח בניהול, שיווק ותפעול מערכות קמעונאיות גדולות במשך חמש שנים לפחות, עדיפות לבעלי נסיון מתחום רשתות השיווק.

סגן/ית מנהל/ת הסניף בנס ציונה
על המועמד/ת להיות בעל נסיון של שלוש שנים לפחות בתחום השיווק הטכני, נסיון מוכח בניהול ובעל רקע מתחום רשתות השיווק. כושר ניהול צוות עובדים גדול.

מנהלי מחלקות ועוזרים בתחומים הבאים:
* כלי עבודה ידניים וחשמליים * צבע וחומרי בנין * עץ ריהוט ונגרות * אביזרי אמבטיה ואינסטלציה * אביזרי רכב ותחזוקת בית * חשמל * פירזול ודקורציה * גינון ואביזרים לבעלי חיים * על המועמדים להיות בעלי רקע טכני, יועדפו בעלי נסיון מעשי ומסחרי בחנויות מקצועיות בתחומים הנ"ל

מנהל מחסן רצוי בעל תעודת מפ"ט
* נסיון של שלוש שנים לפחות בניהול מחסן * בעל רשיון למלגזה * על המועמד להיות בעל רקע והשכלה טכניים בתחומים האמורים

אחראיות משמרת • קופאיות • קלדניות
* בעלות כושר ביטוי, הופעה נאה ויחסי אנוש מעולים * נכונות לעבודה מאומצת בשעות בלתי שגרתיות

קופאית ראשית
* רצוי מנהיה מנוסה בעבודה עם כספים ריכוז והפקדת אמצעי תשלום שונים. כ"כ כושר מנהיגות ויכולת שליטה בצוות הקופאיות

מנהל המועדון המקצועי
נסיון מוכח של מכירת ציוד טכני למוסדות ואנשי מקצוע * נסיון בשירות ללקוחות עסקיים וריכוז הפעילות כולל גביית כספים.

אם ברצונך להצטרף אלינו בהחדרת מושגים חדשים בשיווק ובשירות ברשת עשה זאת בעצמך המקצועית בישראל והנך רואה עצמך מתאים, אנא פנה אל "קנה ובנה", רחי התרופות 29, ת.ד. 2492 א. התעשיה רעננה, מיקוד: 43100. לידי כ"א, בצרוף קורות חיים בכתב יד.
סודיות מובטחת ★ המודעה מיועדת לנשים וגברים כאחד
★ סניף רעננה ★ סניף חיפה ★ סניף ירושלים ★

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
היחידה לחמ"ע ומחו"ל
המטה המרכזי לשליחות

אתגר ציוני **אתגר אישי** **אתגר מקצועי**

שליחות ציונית-חמ"ע

לעבודה אירגונית קהילתית ברפובליקות של בריה"מ לשעבר

דרושים/ות
- בעלי/ות מוטיבציה גבוהה לשליחות ציונית
- בעלי/ות נסיון מוכח בניהול וארגון
- בעלי/ות יוזמה ויכולת פעולה עצמאית
- בעלי/ות השכלה אקדמאית
- מעל 5 שנים בישראל
- מעורים היטב בחיי הארץ
- עדיפות לדוברי רוסית או בעלי/ות נכונות ללמוד את השפה

משך השליחות: שנה אחת. מועד יציאה: קיץ 1995

לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד, ליחידה לחמ"ע, ת.ד. 92 ירושלים ולציין על המעטפה "דובר רוסית"

הולידיי-אין קראון פלזה - ירושלים
למלון בתנופה והתחדשות דרושים/ות

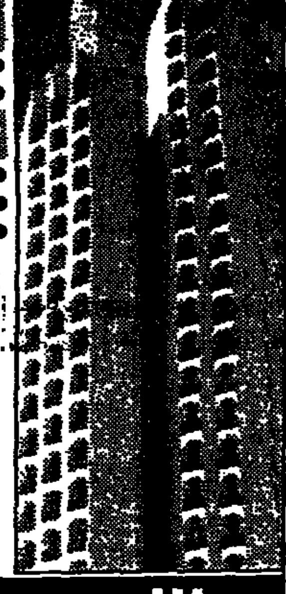

סגן/ית מנהלת משק בית
- נסיון מלונאי בתחום
- שעות עבודה מרובות ולא שגרתיות

סגן/ית מהנדס אחזקה
- נסיון בתחזוקת מבנים ובתי מלון
- נסיון בניהול צוות עובדים
- עדיפות לבעל/ת תואר הנדסאי/ת / מהנדס/ת חשמל או קרור

טבחים/ות

קונדיטורים/ות

מלצרים/ות

מנהל/ת מועדון בריאות
- בוגר/ת וינגייט או בעל/ת השכלה רלוונטית
- נסיון בניהול צוות עובדים

מנהל/ת חשבונות
- סוג 2-3
- ידע במערכת פיננסית נרין - יתרון

פקיד/ת קבלת סחורה
- ידע בהפעלת מחשב

מזכיר/ת מנכ"ל
- אנגלית ברמת שפת אם
- הדפסה אנגלית/עברית
- שעות עבודה לא שגרתיות

ראשי צוות ומנהלי מסעדות
- מנהלי מסעדות
- בוגר/ת לימודי מלונאות או השכלה רלוונטית
- נסיון במלונאות
- יכולת ניהול צוות עובדים

לפרטים: משאבי אנוש 02-6588828

בוא לעבוד — אפריקה ישראל תיירות ונופש

---

pilat פילת

לחברת התקשורת מובילה בתחומה אנו מחפשים

עובדים/ות למוקד שרות טלפוני

- שעות גמישות סביב השעון.
- סביבת עבודה ממוחשבת ומתקדמת.
- עבודה בצוות צעיר ודינמי.
- שכר ותנאים טובים.

דרישות התפקיד:
- סובלנות ותודעת שרות מפותחת.
- כושר ביטוי בע"פ ברמה גבוהה.
- נכונות לעבודה מאומצת.
- התחייבות לטווח של שנה לפחות.

הפניות תועברנה ללקוח ותמוינה על ידו
נא להפנות קו"ח ל"פילת" דרך פ"ת 114 ת"א 37012 ולציין ע"ג המעטפה עבור משרה 6570
- רק פניות מתאימות תענינה -

ראד- קמה-דע

קבוצת חברות עתירות ידע המייצרות ליצוא

למפעלנו בקיבוץ בית קמה
דרוש/ה

לובר/ת ייצור

להפעלת מכשירים ובדיקת מוצרים

כישורים דרושים:
- כושר טכני מעולה
- יכולת הפעלת מחשב
- כושר פיזי
- ראיה טובה

העבודה במשמרות

מועמדים/ות מתאימים/ות מתבקשים/ות לשלוח קורות חיים בכתב יד לראד כימיקלים בע"מ, קרית וייצמן, רחובות

יעקבי כל מוצר בול

לחברת יעקב יעקבי ובניו בע"מ
דרושים/ות

מוכרים/ות

למכירה מקצועית ללקוחות פרטיים בחנויות "עשה זאת בעצמך"

- תושב אחד מהאזורים הבאים: ראשל"צ/ רחובות/ ר"ג/בני-ברק
- ידע קודם בענף הצבעים - רצוי

למתאימים/ות יינתן:
ידע רציני ומקיף בענף ומוצריו, עבודה קבועה ורצינית ותנאים טובים.

להתקשר לטל': 03-9212275 למאיר.

לחברת יבוא לציוד אור קולי המובילה בישראל לתחומי המולטימדיה והגרפיקה הממוחשבת
דרושה

אלופה בטלמרקטינג/תיאום מכירות

תאור התפקיד
- קביעת ותאום פגישות (טלפונית) לאנשי המכירות של החברה.
- הפקת הצעות מחיר ללקוחות.
- אחזקה וטיפוח מאגר לקוחות החברה (משרדי ממשלה, צבא, בתי ספר ואוניברסיטאות וחברות גדולות)
- ניהול מו"מ טלפוני וסגירת עיסקאות עבור אנשי מכירות.

דרישות סף
- יכולת ביטוי ויחסי אנוש מעולים. יכולת לימוד עצמי של ציוד בטכנולוגיה מתקדמת. (רצוי רקע במחשבים טכנולוגיה ו/או אנגלית ברמה גבוהה).

תנאים הולמים בחברה דינמית ונעימה.
בכתב יד לת.ד 219 גבעתיים

למתפרת טקסטיל באזור הצפון
דרוש/ה

מנהל/ת ייצור

- הנדסאי/ת תעו"נ או בוקר/ת שנקר.
- עדיפות לבעלי נסיון בניהול עובדים בתעשיה.
- בעל/ת רכב פרטי.

תושבי מעלות וסביבתה יפנו בכתב לת.ד. 33250 תל אביב 64927 עבור כ"א

לחברה ותיקה לציוד טכני
דרוש/ה

מחסנאי למחסן מכירות

- נסיון מוכח במחסנים טכניים (מפ"ט)
- מגורים באזור המרכז
- רקע טכני מוכח

נסיון וקורות חיים ת.ד. 214 הרצליה עבור מחסנאי

לחברה סיטונאית ארצית לשיווק מוצרי אינסטלציה, ברזים, פרזול, כלי עבודה ומוצרים לבניה ולבית
דרוש/ה

סוכן מכירות
לאזור המרכז והשרון

- נסיון במכירות, רצוי בענף.
- יכולת ורצון לעבודה עצמאית ומאומצת.
- בעל/ת רשיון נהיגה ב' (ינתן רכב חברה).
- מגורים באזור המרכז/השרון - חובה.

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 107 כפר-סבא 44100 (עבור סוכן מכירות למרכז)

מפנה דרושים

ללקוחותינו בפתח תקוה ובחדרה

- **מהנדס/הנדסאי מכונות** - למוחי רכש אנגלית ברמה גבוהה חובה
- **טכנאי והנדסאי אלקטרוניקה** - עם רשיון חשמלאי מוסמך או עוזר
- **מנהלי עבודה** - טכנאי או הנדסאי מכונות או מנהל מוסמך עם 3' שנות ותק
- **חשמלאים מוסמכים**
- **מכשירנים** - ידע בפנאומטיקה והדראוליקה
- **מסיק דודים** - מוסמך אפשרות לעולים שעסקו באנרגית חום, קור
- **מחסנאי טכני** - הכשרה במקום למתאימים

טלפון: 06-224884/5 פקס: 06-324427

המרכז לפיתוח המודעות וחשיבה יצרנית

דרושים/ות מאזור גוש-דן

מזכירות בעלות נסיון

לשעות עבודה: 9.00-16.00 או 15.00-20.00
כושר אירגון, יוזמה, עצמאית.
יחסי אנוש טובים, אריבה, ידע במחשב עד גיל 30.

איש/ת מכירות והדרכה למרכז

בעל נסיון, בעל מוטיבציה, ראש פתוח להפצת מוצרים וטכניקות להתפתחות ושיפור איכות החיים, בעל יחסי אנוש מעולים עד גיל 30.

קורות חיים נא להפנות לת.ד. 14433 ת"א

לחברת מזון מובילה בתחומה לסניפה בחיפה והצפון דרושים/ות

מקדמי/ות מכירות
עם נסיון. רצוי בענף המזון

- השכלה תיכונית ולאחר שירות צבאי
- כושר שיכנוע ויכולת ניהול מו"מ מסחרי עם לקוחות
- צעירים/ות, דינמים/ות, חרוצים/ות המוכנים/ות להשקיע מאמץ ורצון לעסוק בתפקיד עם אתגר
- רשיון נהיגה - חובה

מתאימים/ות המתגוררים/ות בחיפה וסביבותיה ואזור הצפון יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 5558 קרית ביאליק מיקוד 27000 עבור מקדם/ת מכירות

CLAL-PHARM כלל-פארם

לסניפנו בהרצליה
דרושים/ות

קופאים/ות
עובדים/ות כלליים
עוזר/ת מחסנאי/ת

09-558472 - לאבי

HOAGY

- **אחראי/ת משמרת**
- **קופאים/יות**
- **עובדים/ות**

העבודה במשמרות.
מועמדות ומועמדים מוזמנים לפנות לטלפונים:
סניף קרליבך - 03-5610001/2,
סניף דיזנגוף - 03-201124.

ביצועיסט/ית MAC
FreeHand, PhotoShop, Quark

מעצב/ת

לתכנון מוצרים במולטי מדיה
בוגרת בצלאל או חולון

פקס 03-7515116

ERROCA אירוקה

רשת חנויות מס. 1 למשקפי שמש
לסניף דיזנגוף סנטר דרושים/ות:

מוכרים/ות

- הופעה נאה * עד גיל 25 * לא מעשנים/ות
- ידיעת השפה האנגלית

תנאים טובים למתאימים

לפרטים נא לפנות לבוני, בטלפון: 03-296768

לתנובה נתניה
דרושים/ות

מחלקי/ות ביצים ומחלקי/ות חלב

הכישורים הדרושים:
★ רשיון נהיגה למשאית.
★ התחלת עבודה משעה 02.00.
אפשרות להסעות בלילה לעבודה.
מתעניינים/ות מתאימים/ות תושבי נתניה וסביבתה הקרובה ביותר, מתבקשים/ות להתקשר טלפונית לאליזה למטואם פגישה בטלפון 09-344266
- סודיות מובטחת -

אנחנו בהאלו רוצים אותך!

המבחן לאשת ולבת פרסום בלשון צפה השרון!

הכישורים הנדרשים:
תושבת השרון ■ גיל 28-35 ■ בעלת רכב
רצוי נסיון במכירות ■ מוטיבציה גבוהה

למתאימה מובטחת קליטה מקצועית בארגון דינמי וצעיר באוירה טובה-שכר מעולה
לפרטים נא לפנות לטל: 09-576172
עבור "משרת יועצת פרסום"

לחנות מועדון מחסני מזון
דרושים/ות

מחסנאי / מנהל מח' חלב

בדבר פרטים נא לפנות למנהל
אבי זאבי-טל. 07-282404/5

עידן — **עידן חדש במכירות**

לעידן טלוידיה בכבלים
דרושים

נציגי מכירות

אם יש לכם הופעה נאה, כושר ביטוי, יכולת שיכנוע ורכב-בואו והצטרפו לצוות המנצח של עידן-טלוידיה בכבלים. העבודה בשעות אחה"צ והערב ומתאימה גם לסטודנטים.
ידיעת השפה הערבית-יתרון.
העבודה באיזור עכו, נהריה והסביבה.
התקשרו עכשיו לירדן: 04-9811511

לעבודה מעניינת בחנות טבע אקסקלוסיבית דרוש/ה

מוכר/ת אחראי/ת למשרה מלאה

הנתונים הדרושים:
- נסיון מוכח במכירות
- תודעת שרות מפותחת
- הופעה נאה

לפנות בטל. 03-6888851

---

pilat פילת

לחברת הייטק מתפתחת באזור חיפה
דרוש/ה

מזכיר/ה בכיר/ה

דרישות התפקיד:
- השכלה על תיכונית.
- שליטה באנגלית ברמת שפת-אם.
- נסיון של 5 שנים לפחות בניהול משרד.
- ידע בשימוש במחשב/מעבד תמלילים וגליונות נתונים.

נכונות לעבודה במשרה מלאה
5 ימי עבודה

נא לשלוח קו"ח מפורטים ל"פילת" ת.ד. 5535 חיפה 31054 ולציין ע"ג המעטפה משרה 6590
- רק פניות מתאימות תענינה -

هكذا صنع إلاصل

[illegible] الأصل

מדור בכירים. לוח העיר

לסניף קבוצת עורק בירושלים דרושים/ות

מנהלי/ות פרוייקט וראשי צוותים בכירים

[משרה 510]

אם אתה מצטיין בתחומך עם נסיון עשיר בהובלת ופיתוח פרוייקטים בתוכנה בהיקפים גדולים ויש לך * נסיון בעבודה מול לקוחות * נסיון רב בניהול כח אדם * שליטה בשפה האנגלית * השכלה אקדמית. אצלנו תקבל/י תנאי שכר מצויינים ומסלול קידום מפתה

קבוצת עורק

* העבודה משלבת נסיעות לחו"ל.

כתבו אלינו: לאבא הלל 16 רמת-גן 52506, או לפקס. 03-5762343 לידי דפנה, עם ציון שם המשרה. סודיות מובטחת

קבוצת עורק - והעולם יפתח בפניך

ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה

דרושים/ות

לעבודה מקצועית בירושלים

עובדים אקדמאים לתכנון סקרי משפחות

העבודה כוללת תכנון הסקרים, השתתפות בקביעת שיטות ותהליכים לביצוע הסקר, כגון ריכוז והדרכה של צוות עובדים.

דרישות מיוחדות

★ השכלה אקדמאית בכלכלה ו/או סוציולוגיה ו/או סטטיסטיקה
★ בעלי נסיון בתכנון סקרים והפעלת צוות עובדים
★ נסיון בעבודה עם מעבדי תמלילים וגליונות אלקטרוניים
★ שליטה מלאה בשפה העברית (קריאה, כתיבה, דיבור).

בלוי (נתונים אישיים ומקצועיים) להגיש בכתב עד יום 30.4.95 בצירוף קורות חיים לאגף השכר, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הקריה העברית ירושלים 91130

לחברה קבלנית

דרושים

1. מהנדס בניין ראשי
5 שנות נסיון + תעודות והמלצות

2. חשב
5 שנות נסיון + תעודות והמלצות

לפרטים לפנות לאבי
טל: 03-9313536
050-265681
פקס: 03-9346108

אוניברסיטת תל-אביב

דרוש/ה

מכרז חיצוני מס' 14/מכ/95

מנהל החטיבה התיכונית

(כיתות ט' עד י"ב)

בית הספר להנדסאים של אוניברסיטת ת"א

(לשנת הלימודים תשנ"ו)

* השכלה אקדמית בהנדסה או במדעים מדוייקים.
* עדיפות לבעלי תואר שני.
* רשיון הוראה קבוע.
* נסיון בהוראה ובחינוך על יסודי.
* נסיון מוכח בניהול - רצוי בבתי-ספר תיכוניים.

תאור התפקיד:
אחריות על כל הפעולות הפדגוגיות, הטכנולוגיות והמינהליות של החטיבה התיכונית - (ביה"ס התיכון של אוניברסיטת ת"א).
כפיפות למנהל ביה"ס להנדסאים.

קורות חיים בצרוף תעודות השכלה יש להפנות למדור מיון וגיוס כ"א, אוניברסיטת תל-אביב מיקוד 69978 עד תאריך 2.5.95. נא לציין את שם המשרה.

דניאל

כח אדם וסיעוד

למשרד מהנדסים דרוש/ה

מהנדס/ת בנין

לעבודות ניהול ופיקוח בעל 3-4 שנות ניסיון

טלפון: 04-626267

צלצל דניאל זה עובד

אורד עד

לחברה המובילה בתחום עיבוד תמונות ויראו בזמן אמת לשוקי הספורט והטלוויזיה

נדרשים/ות עובדים למשרות הבאות:

משרה 1001 - מאמן קבוצת ספורט
דובר אנגלית לתפקיד שיווקי, מחייב שהיה בחו"ל לתקופות קצרות.

משרה 1002 - מהנדסי/ות תוכנה
עם נסיון קודם ב-UNIX
ובפיתוח ממשקי אדם-מכונה על תחנות סיליקון גרפיקס.

משרה 1003 - מהנדסי/ות מחשבים
בעלי נסיון של שנתיים בתיכנות מערכות זמן אמת ו/או מהנדסים מסיימים מצטיינים.

משרה 1004 - מהנדסי מערכות וידאו
רצוי עם נסיון קודם במערכות וידאו לאולפנים.

משרה 1005 - מהנדסי פיתוח חומרה
עם נסיון של שנתיים לפחות בתכנון מעגלי DSP

המועמדים המתאימים מתבקשים לשלוח קורות חיים תוך ציון מספר המשרה המבוקשת

אורעד מערכות הייטק בע"מ
ת.ד. 695, רעננה 43106
טלפון: 09-985801, פקס: 09-427215

לחברה ציבורית ארצית גדולה דרוש/ה

ממונה מחוז הצפון למידע ובקרה

מהות התפקיד:
* הדרכה והטמעת מערכות מידע בארגון גדול.
* הגדרה ואפיון צרכי משתמשים בתחומי מיחשוב, ארגון ושיטות.
* טיפול טכני בציוד מיחשוב.
* תיפעול מערכות מיחשוב.

כישורים נדרשים:
מהנדס תעשיה וניהול/מדעי המחשב.

3 שנות נסיון בתחומים הבאים:
הכרת מערכות מידע בסביבת מחשבים אישיים ומרכזיים. הכרת מערכות הפעלה NOVEL, WINDOWS. DOS ויישומים בסביבות אלה. יכולת טכנית גבוהה למתן תמיכה ולהתקנת ציוד מחשבים ותקשורת

תנאי העסקה:
מקום מגורים בצפון הארץ.
התפקיד כרוך בנסיעות ובעבודה מעבר לשעות הפעילות הרגילה.
שכר ייקבע על פי כישורי המועמד.

נא להפנות קורות חיים והמלצות לת.ד. 33303 ת"א מיקוד 64928 לא יאוחר מתאריך 30 אפריל 95.
יש לציין ע"ג המעטפה "ממונה למידע ובקרה"

רק מועמדים מתאימים יוזמנו לראיון

דרושים אנשים מצויינים

שמעוניינים לעבוד בפסגת הטכנולוגיה בישראל ורוצים להחליף את העשן והצפיפות בחברה עם איכות חיים אחרת

למחלקת בטיחות וגהות

אחראי/ת בטיחות וגהות 1504

לשיפור הבטיחות והגהות בסביבת העבודה, אחריות על צוותי חירום, קיום הדרכות לעובדים וקשר עם גורמי חוץ בתחום הבטיחות.
- מהנדס/הנדסאי כימיה עם רקע בנושאי בטיחות
- נסיון בתעשיה הכימית/מיקרו-אלקטרוניקה - יתרון
- נכונות לעבודה אדמיניסטרטיבית
- נכונות לעבודה בשעות חריגות (מגורים באיזור - יתרון)
- שליטה טובה באנגלית

למחלקת תחזוקה/תפעול

טכנאי/ת תהליכים כימיים 1104

לעבודת משמרות בהפעלת מתקנים לטיפול במים טהורים וטיפול בשפכים, הפעלת מתקני ייצור של חמצן ותקון והפעלת מתקן אלקטרוליזה לייצור מימן
- יכולת עבודה עצמאית (אדם בודד במשמרת)
- נסיון בעבודה עם מערכות מחלים
- נכונות לעבודה מאומצת
- עדיפות לקציני מכונה בצי הסוחר
- הנדסאי מכונות או כימיה - יתרון
- הגבלת עבודה מול מחשב
- אנגלית ברמה טובה

למחלקת הייצור

מהנדס/ת תעשיה וניהול 5404

לפיתוח מודלים אנליטיים ומערכת סימולציה, פיתוח מערכות ייצור וחקר ביצועים ויישום שיטות מתקדמות לשיפור התכנון ובקרת הייצור
- מהנדס תעשיה וניהול
- נסיון רלבנטי - יתרון
- הכרת מערכות מחשב
- יכולת ניתוח מערכות ייצור מורכבות
- יכולת למידה עצמאית
- אנגלית ברמה טובה
- השתלבות בצוות צעיר ודינאמי

למחלקת הנדסת מוצר

מהנדס/ת מוצר 3104

לפיתוח ושיפור מבני הגנה ברכיבי VLSI, להקמת מערך בדיקות סופיות ושיפור ה-YIELD ולתמיכה בלקוחות החברה.
- מהנדס/ת חשמל או פיזיקאי/ת
- שליטה באנגלית
- תקשורת בינאישית טובה
- ידע באחד התחומים הבאים - יתרון
- פיזיקה של מוליכים למחצה
- תהליך ייצור במיקרואלקטרוניקה
- בדיקות סופיות לרכיבי VLSI

נא לפנות בצרוף קורות חיים, תעודות וציונים אל: טאואר סמיקונדקטור, ת.ד. 619 מגדל העמק 10556 עבור מחלקת גיוס עובדים, או לפקס: 06-506560, או e-mail: csgimh@mhvx00.tsl.co.il. נא לציין שם ומספר המשרה. סודיות תשמר בקפידה. אפשרי סיוע בהעתקת מקום מגורים.

TOWER SEMICONDUCTOR LTD.

מוליכים אותך לעתיד

EYRON

Microsoft® SOLUTION PROVIDER

דרוש/ה

איש/אשת פיתוח מערכות

לסביבת

Microsoft Windows

- יכולת אישית גבוהה ללימוד מהיר ועבודה עצמאית.
- ידע וניסיון בפיתוח אפליקציות ל- Windows .
- הכרת התוכנות V.B./MS-Access, יתרון.

נא לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 3522 רמת גן

קופת חולים לאומית. לסניף הרצליה

דרוש/ה

רוקח/ת אחראי/ת

לפנות למנהל הסניף 09-502595 09-508080
או לרוקח הראשי 03-9222026 03-9231747

- תנאים טובים למתאימים -

כלל חברה לביטוח בע"מ

סניף חיפה והצפון

דרוש/ה

מנהל/ת מחלקת תביעות

הכישורים הנדרשים:
* נסיון מוכח בתפקיד דומה
* בוגר/ת המכללה לביטוח
* תושב/ת חיפה ו/או הצפון

שיעור המשרה מלא, 5 ימי עבודה בשבוע, משכורת ותנאים נלווים נאותים.
מועמדים מתאימים עם נסיון מוכח וחיוני יפנו בכתב יד, בצירוף קורות חיים, נסיון מקצועי ושמות ממליצים אל: סמנכ"ל לכ"א ת.ד. 326 תל-אביב 61002
-סודיות מוחלטת תישמר-

כלל חברה לביטוח בע"מ

האגודה לתכנון ולפתוח שרותים למען הזקן בישראל

דרושה

מרכז/ת ארצי לפרויקטים בתחום התזונה ופעילות גופנית לזקנים

כישורים דרושים:
- השכלה אקדמאית, רצוי בבריאות הציבור, מדעי החברה או עבודה סוציאלית.
- נסיון בריכוז וניהול תוכניות בתחום השרותים ההתנדבותיים.

היקף המשרה - חצי משרה עפ"י חוזה.
התפקיד דורש נסיעות ברחבי הארץ.

קורות חיים + המלצות
לשלוח לת.ד. 3489 ירושלים 91034
עבור מרכז תזונה עד 30.4.95

אוניברסיטת בר-אילן

אגודת הידידים של אוניברסיטת בר-אילן בגרמניה מודיעה על משרה פנויה של:

נציג/ה אוניברסיטת בר-אילן בגרמניה אוסטריה שוויץ

משרה מס' 10/95

הכישורים הדרושים:
נסיון בדרג בכיר בגיוס כספים בארץ ובחו"ל.
ידיעת שפות: גרמנית שליטה מלאה.
אנגלית-עברית: ברמה טובה.
* על המועמד לייצג מוסד לחנוך גבוה האמון על ערכי המסורת היהודית.

תאור התפקיד:
גיוס משאבים מתורמים פוטנציאלים, קרנות ציבוריות ופרטיות.
תכנון וארגון מערך מגביתי כולל פיתוח מנהיגות וארגון ארועים.

נא לפנות בכתב בציון מספר המשרה ע"ג המעטפה בצרוף קורות חיים אל: משאבי אנוש, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן 52900

לפיתוח-שירות אדריכלים בעיר

בתחום השיקום

דרוש/ה

אדריכל/ית מנוסה

רצוי ידע בתיב"ם

(לאחר שירות צבאי)

03-5493657
03-5492829
03-6051914-ערב

למשרד עו"ד בת"א דרוש/ה

עורכ/ת דין

בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות בתחום המקרקעין

לקביעת ראיון: 03-6889088

לחברת מהנדסים דרוש/ה מיידית!

מהנדס/ת מים-ניקוז-ביוב

10 שנים נסיון ☎ 03-5373949/50

לחברת CNC דרוש/ה:

מהנדס/ת/הנדסאי/ת מכונות

לתפקיד איש שרות

קורות חיים לת.ד. 857 גבעתיים 53108

סופר-פארם

קפיצה קטנה לחו"ל

רוקחים/ות

מקומכם ברשת בתי המרקחת המובילה בישראל

ובאזורים הבאים:
קרית שמונה, עפולה, חיפה והקריות, נתניה, רעננה, הרצליה והשרון, ירושלים, רמת-גן, ת"א וגוש דן, נס ציונה, * באר-שבע, * באר-שבע, * אילת, * אשדוד

* הטבות ועזרה בדיור

בסופר-פארם תגלו:
* חברה צעירה ודינמית
* קידום מקצועי ואישי
* שעות עבודה נוחות
* תנאי שכר מעולים

נא לפנות לאהובה או דורית
טלפון: 09-572540

המשטרה אתגר

לאגף תכנון וארגון

דרוש/ה

מהנדס/ת תעשיה וניהול

לביצוע עבודות בתחום ניתוח עיסוקים, חקר שיטות, בדיקות כדאיות, ניתוח מערכות מינהל.
התפקיד מחייב ביצוע פרוייקטים.
נ"ש כושר הבעה טוב יותר בכתב ובע"פ.

מקום עבודה ירושלים
על המועמדים להיות בעלי בריאות תקינה וגיל עד 35.

טל: 02-309750 02-309720

למחוז ירושלים

דרושים/ות

לתפקידי מודיעין חקירות ובילוש

בוגרי קורסים פיקודיים בצה"ל
ידיעת השפה הערבית: דיבור, קריאה וכתיבה ברמה טובה, 12 שנות לימוד, בריאות תקינה, גיל עד 35 שנה

טל לשכות גיוס:

לשכת גיוס ירושלים	02-391475
לשכת גיוס ת"א	03-5644290
לשכת גיוס חיפה	04-354415
לשכת גיוס באר שבע	07-464540
לשכת גיוס רחובות	08-371488

לחברה קבלנית גדולה

דרושים:

1. **מנהל כספים**
2. **מהנדס ביצוע** - בשטח הבניה בעל נסיון מוכח עם המלצות וקורות חיים בכתב.
3. **איש לוגיסטיקה** - בעל רקע בבניין ומסחר.
4. **פקידה כללית** - חצי משרה.

טלפון: 03-5253588
בין השעות: 9:00-11:00/15:00-16:00

סופר-פארם

[illegible]

רוקחים/ות

[illegible]

לפרויקט חדש בתחום התקשוב

דרושים:

1. מהנדס תכנה (משרה 41)
בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתחומים הבאים: סביבת פתוח C/C++
יישומי בסיסי נתונים
עבודה בסביבת DOS
תקשורת א-סינכרונית (יתרון)
תכנות C/C++ בסביבת WINDOWS או VISUAL-BASIC (יתרון)

2. מהנדס תכנה (משרה 42)
לפיתוח יישומי בסיסי נתונים למערכות מידע בתקשוב בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתחומים הבאים:
יישומי בסיס נתונים ב-FOX-PRO או Xbase
עבודה מול משתמשי קצה באפיון בסיסי נתונים
יישומי בסיס נתונים ברשת

3. מזכירה מנוסה
(משרה 43)
העונה לדרישות הבאות:
חריצות ודייקנות
נסיון בעבודה על מעבד תמלילים
שליטה באנגלית
עבודה בסביבת הי-טק יתרון

נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 35003 ת"א 61350 ולציין מס' משרה על המעטפה.

טוף בשופר סל

דרוש/ה

רוקח/ת

לעבודה בגוש דן, למשרה מלאה או חלקית
נא לפנות למשכית,
טל. 03-9391796, 052-521447

שופר-סל הכי משתלם

שיווק במאה 21 בע"מ

Marketing 21 Cent. ltd

לחברת ה"שיווק במאה ה-21 בע"מ" דרושים לאזור ירושלים

תקציבן
- בוגר כלכלה / מנה"ס
- שליטה במחשב בסביבת "windows"
- נסיון קודם הכרחי

חשב - למפעל תעשייתי
- בוגר כלכלה + נסיון קודם בתעשייה

תנאים טובים למתאימים
לפנות בצרוף ק"ח ל: חב' השיווק במאה ה-21
יגאל אלון 159 ת"א 67443

לחברת High - Tech בירושלים

דרושים/ות מיידית:

מהנדס/ת תכנה

לפיתוח תכנה למיקרופרוססור

דרישות המשרה:
* נסיון בפיתוח תכנה ב- C ובעבודה עם ICE/ONCE
* ידע בטכנולוגיה של מודמים תקשורת ו- DSP רצויים
* ידע בפיתוח אפליקציה בסביבת PC ו-MSWindows

מהנדס/ת אלקטרוניקה

דרישות המשרה:
* 3 שנות נסיון בפיתוח חומרה בסביבת מיקרופרוססורים הכרחי
* ידע בטכנולוגיה של מודמים ותקשורת רצויים

נא לשלוח קורות חיים
לפקס 02-322721 לידי מיכל

למפעל תעשייתי גדול בירושלים

טכנולוג/ית מזון

מנוסה במו"פ ובפיקוח על תהליכי ייצור ובקרת איכות.
נדרשת השכלה מתאימה והסמכה.
האבחון יעשה ע"י "גולדמן-מיון והשמה"
תאום מועד פגישה יעשה עם לימור,
רב קווי 02-252561

א. גולדמן בע"מ קינג' ג'ורג' 16 (ו)

דרוש/ה

מהנדס/ת אזרחי

לעבודה לתקופה קצרה בדרום אמריקה

תכונות נדרשות:
1. מומחה בתכנון כבישים
2. ניסיון 10 שנים ומעלה
3. ידיעת השפה הספרדית

לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ל- מנהל משאבי אנוש
ת.ד. 9180 ת"א 61090 פקס: 03-372196

לבי"ס על יסודי דתי בירושלים

דרוש לשנת הלימודים תשנ"ו

מנהל

התכונות הנדרשות:
* השכלה אקדמית מושלמת.
* נסיון מוכח בניהול.
* התמצאות במערכת החינוך הבלתי פורמלית.
* יכולת עליה בצוות חינוכי ויכולת ליזום פרוייקטים חינוכיים.

יועדף מועמד בעל רקע תורני

על המעונינים לפנות בציון קורות חיים ופרטים נסיונם הקודם אל ת.ד. [illegible] תל-אביב, עבור "[illegible]"